

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Fohászzkodás erőért.

Oldozd meg, Uram, az én szívemnek köteleit, kenegesd lelkemnek sebeit, vidámitsd elmémnek tömlöcös életét, formáld minden jóra gondolatimnak járását. Mert a szél, ahol akar, ott fú; honnan jő, hová megyen, nem tudjuk: így, Uram, csak Tetőled vagyon a mennyből az ujonnan való születésünk.

Mint a szélnek erősségét, az árvíznek sebességét nem bírhatjuk és a tengerhabokat meg nem győzhetjük: úgy gondolatimnak, elmémnek habjait az én erőmből semmiképen bizony meg nem bírhatom, meg nem tartóztathatom.

Uristen, Te tudod, mert csak Te vagy egyedül az én jó és hű Istenem, Uram, hogy sokszor elestem és esem életemben, mint ember: ujítsd fel hát, Uram, mind végiglen az én füstölgő csepümet és engem romlott nádacskát ne törj össze Uram!

Uram, nekem testi jók nem kellene. Add meg nekem azért ilyen szeretettel való kérésimet, melyeket szívemből, lelkemből bocsátottam Tehozzád, melyekben nem annyira testemért, mint lelkemért kiáltok: ne üzz el engem, Reád futót, ne vess el Előled nyomorék szegényt, mert a Tehozzád menőt Te, Uram, ki nem veted: hogy Téged minden keresztyének dicsérjenek, én is áldhassam szent nevedet, hogy Te mivelünk túrsz minden szükségünkben, mi hív Istenünk Urunk!

Mert csak Te vagy, Uram, az én jó váram, Istenem, oltalmam, kiben minden időben bizom és reménylek én Istenem, általad.

Ecsedi Báthori István.

„Az Imádkozó Magyar”. Református eleink társalkodásai a Szentháromság Egy Istennel címen dr Révész Imre debreceni lelkész által összegyűjtött régi imádságok közül adjuk itt a híres orszégbirónak imádságát. Az ő költségen jelent meg az első magyar Biblia Károlyi Gáspár fordításában 1590-ben, Vizsolyban.

Előfizetőinkhez.

Imádságra nyilik ajkunk, midőn lapunk a mai számmal kilencedik évfolyamát kezdi meg. Isten dicsőítette meg a maga erejét a mi emberi gyarlóságunkban, erőtlenségünkben, hogy midőn a le-tünt nyolc év alatt annyi egyházi lap megszűnt: a „Református Híradó” ez ujévvel tovább futhatja pályáját.

Isten segedelmét kérjük az ujévre is. Nála nélkül bizony a mi lapunk sem maradhatna fenn. De hisszük, hogy Isten velünk lessz. Hiszük, hogy lapunkra még szüksége van. Ha mind a négy paróchiális körben állanak is az ő szent Igéjének kőhajlékai, ha folyik is hatalmas mederben az építő munka, de azért lapunk továbbra is eszköz maradhat az ő hatalmas kezében. Továbbra is hirt adva a végzett és végzendő munkáról, állandóan figyelmeztetheti hiveinket: „ne feledjétek, hogy ti a magyar református egyháznak vagytok tagjai. Eszerint kell élnetek. Eszerint cselekednetek”!

A lap szerkesztőségében változás nem állott be. A kiadóhivatali teendőket — az előfizetési díjak felvételét, a lakásváltoztatások nyilvántartását — az Egyházi adóhivatal fogja végezni (Nagy Sándor-utca 14., Leánynevelő intézet földszintje) az expedialást az Árvaház kitűnő gondnoknőjének vezetése alatt az árvaházi növendékek teljesítik. akik így akarják részben leróni halájukat, amelyek gyülekezetünk tagjainak tartoznak.

Előfizetőink anyagi és szellemi támogatását kéri a Szerkesztőség.

Esteli órákon: Hétfő: Az Ur szive szerint való ember. 1 Sámuel 13., 19—14.
Kedd: Dávid elhivatása. 1 Sámuel 16., 1—13.
Szerda: Az Ur kitölté lelkét Dávidra. 1 Sámuel 16., 1—3. Csütörtök: Dávid lantja. 1 Sámuel 16., 14—23. Péntek: Dávid parittyája. 1 Sámuel 17., 43—51. Szombat: Dávid és Jonathán barátsága. 1 Sámuel 18., 1—5.

A presbitérium gyűlése.

A múlt év utolsó presbyteri gyűlését dec. 30-án délután fél 5 órakor tartottuk meg az újvárosi tanácsteremben, Sulyok István püspök lelkészelnök és dr. Thury Kálmán főgondnok elnöklete alatt.

Lelkészelelnök: a gyűlés megnyitása előtt hálatelt szívvel emlékezik meg a Mindenható Isten nagy kegyelméről és jóságáról, mellyel gyülekezetünket ezekben a sulyos időkben elhalmozta és törekvéseinket sikerre vezette.

1. A gyűlés megnyitása után Szakács Antal a póttagok közül behívott presbyter letette a hivatali esküt. Az elnökség örömmel üdvözli őt a presbyterek soraiban.

2. Lelkészelelnök jelenti, hogy dec. 23-án a réti új imaházat a mi kálvánista egyszerű szertartásunk szerint átadtuk hivatásának.

A presbyterium ezt a történelmi tényt jegyzőkönyvében megőrökíti.

3. Főgondnok jelenti, hogy az építési bizottság dec. 20-án hivatalosan átvette a helyszínen az új imaházat és paróchiális épületeket, megállapítván, hogy az épület teljesen lakható és használható állapotban van. A végleges átvétel azonban csak a jövő évben, az egy évi jótállási idő lejárta után fog megtörténni.

A presbyterium a jelentést örömmel veszi tudomásul.

4. Tárgyalta a presbyterium a gazdasági tanács által javasolt 1929. évi költségelőirányzatot általánosságban és részleteiben s azt kevés módosítással elfogadta s jóváhagyás végett a felettes hatósághoz felterjeszteti rendeli.

Nem mindenütt kenyér a kenyér.

Kakastejjel sült, rózsacipón élő ember, ugye el sem hinnéd, hogy nem mindenütt kenyér a kenyér? Hogy van olyan ember, aki nem tudja, mi az? Mert nem eszik kenyeret soha.

Újjunk fel a képzelet gyors repülőgépjére, hadd száguldjunk el a Jeges-tenger partjaira, ahol földbeásott putrikban vagy kunyhókban a lappok és az eszkimók élnek. A kenyeret nem ismeri egyikük sem. Náluk nem terem buza, csak holmi moha és zuzmó. Azt megeszi egyetlen háziállatuk, a tarándszarvas; kenyeret nem süthetnek belőle.

Az ő mindennapi kenyérük java a tengerben terem. Mikor idehaza az első piros cseresznye mosolyog, főnn Északon is készülnek az aratásra. De nem sarlóval, kaszával, aratógéppel, mint nálunk. A tenger termelte kenyér nem növény, hanem állat: a fóka. Kis bőrcsónakban, szigonnyal vadásznak rá. Azt ne hidd valamiképen, hogy ez a kenyérkereset könnyebb a szántás-vetésnél. Sokkal nehezebb és veszedelmesebb annál. Annyira nehéz és veszedelmes, hogy előbb utóbb minden férfi belepusztul. Az eszkimók s a lappok között igen ritka az öreg férfiember,

A költségelőirányzat fő tételei ezek:

A) Szükséglet.

I. Személyi szükségletek [fizetések, drágasági pótlékok, tiszteletdíjak, tüzfai-illetmény]	878.550
II. Iskolai szükségletek [leánygimnázium és elemi iskola költségvetési hiányának fedezetére stb.]	978.478
III. Kegyességek [segélyezések stb.]	11.200
IV. Dologiak [épületek fenntartása, városi díjak, ingó felszerelések stb.]	322.992
V. Adók [házbéradó, kamatadó, egyházkerületi, egyházmegyei díjak stb.]	253.268
VI. Törlesztés [réti imaház építésére felvett kölcsönre]	150.000
VII. Tőkésítések [alapok- és alapítványokra]	34.400
VIII. Járadékok [kegydíjak]	4.120
IX. Vegyesek [adószedők jutaléka, nyomtatványok, különfélék, rendkívüliek]	139.200

Szükségletek főösszege: Lei 2,773.808

B) Fedezet.

I. Ingatlanok jövedelme [házbérek]	1,263.336
II. Alapok, alapítványok felhasználható jövedelme	56.660
III. Alapok tőkésítendő jövedelme	9.440
IV. Egyházi és iskolai adó [hátralék és idei kivetés]	850.000
V. Iskolai segélyek	250.000
VI. Adományok [egyházi szükségletekre, alapokra és perselypénz]	120.000
VII. Vegyesek [harangozási díjak, rendkívüliek, átmenetiek, stb.]	168.800

Fedezet főösszege: Lei 2,718.236

A tenger fóka-kenyere mellett a tarándszarvas is kenyere a lappnak, eszkimónak. Intsünk bucsut nekik, száguldjunk Északról le Délnek, Afrika forró sivatagjába, ahol tevekaravánok ballagnak az égő napsütésben oázistól-oázisig.

Az itt lakó araboknak sincsen olyan kenyérük, mint a lapp. Az ő kenyérük a datolya. Megszalva, megcukrozva mihozzánk is kerül. Finom és drága csemege, de nem kenyér. Az araboknak az; hónapokon át nem esznek mást, csak datolyát. Az ügyes háziasszony akár félesztendőig tudja nap mint nap más módon elkészíteni. Áldott gyümölcs valóban! S milyen hatalmas, szép fán terem! Az arab ember a „sivatag királynőjé”-nek nevezi és szentnek tiszteli a datolyapálmát. Azt tartja hogy büszke fejét az égő napba emeli, de lábát a hűs patakban áztatja. Merthogy nem terem másutt csak viz közelében.

Induljunk tovább. Menjünk Ázsiába, annak is forróövi vidékére, ahol örök nyár derűje mosolyog a mindig zöld határra. Vajon itt sem kenyér a kenyér?

Nem bizony. Itt banánnal él az ember. Tiszteletre méltó növény ez; a tudósok véleménye szerint emberőseink ennek a természetét tanulták meg legelőször.

A mutatkozó hiány rendkívüli adóból lesz fedezendő, ha csak évközben valami bevételi többlet nem jelentkezik.

5. *Iskolaszék* jelenti, hogy a kiküldött bizottság az összes kérvények átvizsgálása után 16,020 Lei tandíjkezdvezmény megadását javasolja.

A presbyterium a javaslatot elfogadja s a 16,020 Lei tandíjmentességet megadja.

6. A *bukaresti* református egyházmegye a szórványokban élő hitsorsosaink lelki gondozásának céljára országos gyűjtést indított s adakozásra egyházunkat is felkérte.

A presbyterium 2000 Lei segélyt szavaz meg s annak elküldésével a pénztárost megbizta.

[Ezenkívül a presbyterek is összeadtak a gyűlésen néhány száz Leit.]

[A gyűlés 7 órakor véget ért.] (—y)

Egyházi adókiivetés.

Az 1929. évi egyházi adókiivetés Olasziban az egyházi adóhivatal helyiségében Strada Iosif Vulcan [v. Nagy Sándor-utca] 14. szám [bejárat a Béres-nyomdánál] a következő napokon történik

Ujváros 1929. január 8—11-én,

Rét 1929. január 15—17-én,

Rét-hegy 1929. január 18-án,

Velence 1929. január 22—24-én.

kérjük hveinket, hogy önkéntes egyházi adó megajánlásait, mely az eddig fizetett összegnél kevesebb nem lehet, az adókiivető bizottság előtt szóbelileg, vagy a kiadott ivateket írásban, jelzett napokon tegyék meg s mindenki nagyobb mérvben érdeklődjék az egyházi adókiivetés iránt, hogy iskoláink fenntartására szolgáló adózásunk, biztos alap lehessen és fajunk állandó erősödését jelentse. Az áldozatkészségen alapszik a jövő.

Egyházi adóhivatal.

Volt is reá okuk. Uborka alakú és nagyságu gyümölcsze zamatos, édes és tápláló. Eszik nyersen, sültve, vagy főve; egy-egy fürtön 150—180 gyümölcsöt hoz s évente négyszer terem. Pizangfának is nevezik. Az a terület, mely búzával bevetve három ember kenyérét termi meg, ha banánnal ültetik be, ötven embert tarthat el.

Az Indiai- és a Csendes-óceán szigeteln is fán terem a kenyér. Ennek a fának csakugyan kenyérfa a neve. Gyümölcsze akkora, mint a tök s a derék fa nyolc-kilenc hónapon keresztül folytonosan, bőségesen terem. Arra az időre pedig, mikor nincs rajta gyümölcs, kövel kirakott gödörben, vagy kivájt fatörzsben, besavanyitva teszik el, mint nálunk a káposztát.

Nincs egyszerűbb dolog a fái kenyér sütésénél. Lehet sütni friss gyümölcsből, de lehet savanyítottból is. A gyümölcsöt meghámozzák, belét levelekbe burkolják, agyagtálba teszik, aztán tüzet gyujtanak alája és megsütik.

Most pedig repülünk tovább Indiába, Kinába, Japánba. A rizs hazájába. Ez a növény az emberiség felének fő tápláléka. Pedig nem olyan önként adakozó, mint a banán s a kenyérfa! A rizstermesztés nagy gondot és fáradságot kíván. Csak elegyengetett, víz-

A Protestáns Jótékony Egyesület

szegényeinek karácsonyi segélyezésére adakoztak:

Juhász Sándorné és Schlesinger Ferdinándné ivén: Dr Schwartz Illés 100, dr Deutsch Elemér 100, Harsányi Imre 100, dr N. I. 100, dr Fischer Imre 100, dr Klein Ernő 100, Wohanka és Tsa utóda rt. 100, Aszódi Mihályné 100, Olv. 100, Blum Testv. játék, Bauerstein 60, Helfi Andor 60, Koralós Aladár 100, Leitner Márton flanel ruha, Landauer 60, Woliák Imre 40, Gnant Rózsi 40, Olv. 20, N. N. 40, N. N. 20, Urán 40, N. 20, N. 50, N. N. 20, N. N. 20, W. 20, Sp. Sz. 30, Olv. 20, N. N. 20, N. N. 20, N. N. 20, N. N. 20, Róth Gyula 20, Olv. 20, N. N. 20, Novomeszky 100, Rein 100, Rakits 100, Brad 50, Handlovits Kálmán 20, Rubin 40, Héder Gyula 40, Olv. 50, Sabina gyógyszerár 12 drb szappan, Sch. 30, N. K. 50, Schwartz 30, Silberman 50, Olv. 20, N. N. 10, N. N. 20, Faragó 20, N. N. 20, Stern József 20, Olv. 20, Olv. 20, Olv. 20, N. N. 10, N. N. 20, N. N. 10, N. N. 20, Olv. 10, N. N. 10, N. N. 20, Olv. 20, Olv. 10, N. N. 20, Olv. 20, N. 10, N. N. 10, Olv. 10, N. N. 50, Ba. 20, Olv. 20, Radó 20, N. N. 20, N. N. 20, Sz. M. 20, Olv. 40, dr Székelyné 40, Kohn Dávid 60, Olv. 20, N. N. 10, N. N. 10, Plutsch Emilia 50, N. N. 10, Olv. 10, Olv. 10, Vitrael 100, H. G. 20, Neumann 20, Olv. 20, „Carmen” salon 20, N. N. 20, Rapport 20, N. N. 20, Olv. 20, N. N. 40, Olv. 20, N. N. 20, Olv. 10, Japport Viktor 1 kg. szalonna, Olv. Játék.

Székely Sándorné és Papp Margit ivén: Leichner J. 100, N. N. 20, dr Nyiry Béláné 200, Mar-

szintes talajon terem s a földet árokka és gáttal kell körülvenni, mert érés előtt vízzel árasztják el a rizsföldeket.

Hanem a fáradozásnak bőséges jutalma van. A rizst évente kétszer aratják s csodálatosan bőtermő. Száz-kétszázszoros termés nem ritkaság.

A rizs őshazája India; legrégebben itt, meg Kinában és Japánban termelik. Indiából mindenfelé elterjedt. Ahol a nyár elég meleg s a vidék mocsaras, ott mindenütt megterem. Dél-Magyarországon is vannak rizsföldek, ha nem teremnek is oly bőségesen, mint a kínaiak.

Hát az újvilágban, Amerikában milyen kenyérrel él az ember? Manapság mindent termelnek, ami csak megterem; de vannak Amerikának ősi, bennszülött kenyérnövényei is. Nem izletes gyümölcsök, nem is gabonafélék, hanem gumók. Az egyiket te is ismered: a burgonyát.

Alig van nap, hogy ne kerülne asztalunkra. Százféle módon tudjuk elkészíteni s az emberek százezreinek legfontosabb mindennapi tápláléka. Az Északnyugati és Északkeleti Kárpátok zord hegyei között, tótoknak, ruténeknek is krumpli a kenyérük. Ott már nem terem meg a buza, sem a kukorica; de a szerény burgonya meg. (Vasárnap.) Szendrő György

kövits József 100, Schwartz József 50, dr Costa Romulusné 100, dr Grünstein Béla 100, dr Kaczián Kálmán 50, dr Bartáné 50. özv. Palóczy Károlyné 100, Thury Lajos 40, Krause Tivadarné 100, N. N. 20, Székely Sándor 100, dr Soos István 200, Borsy Gézáné 200, Horváth Árpádné 100, Tasnádi Nagy András 150, Cziffra Kálmánné 100, N. N. 20, N. O. 50, dr Papp Sándorné 100 Leit.

Dr Sarkady Sándorné és Varga Gedeonné ivén: Veiszlovits Lajos 300, Olv. 50, Olv. 100, Gáll József 40, Olv. rizs, Tóth Ferenc 100, S. London 3 pár gyermekharisnya, M. N. 20, Kovács 2 kg. alma, N. N. 40, Kovács Pál 20, Zboray és Tsa 50, Havranek János 60, Boros Jakabné 40, dr Rácz 100, Olv. 60, N. N. 20, Olv. 40, Olv. 100, Ungvári Boriska 120, Galpeltor 100, Kálmán 40, Olv. 40, Plesz Á. 100, Farkas 100, Rácz 100, Klein 100, Olv. 40, Erdős 60, Olv. 20, Tátray 1 drb pamut, Reményiék 100, Palotay 1 dob. konzerv, Klein 50, Olv. 50, Szilágyi Géza 100, Olv. 2 szappan, Olv. 2 zsebkendő, Goldberg Boris 100, London 1 kg. cukor, Vadas Jenő 50, Olv. 50, Velocitas 100, Flegman Ármin 100, Schwarcz 50, Olv. 6 pár harisnya, H. J. 60, N. N. 50, N. N. 60, Barna Jenőné flanel, Tarján G. 50, Farkas barchet, N. N. 20, Kartács József 100, Pfaff 150, Olv. 40, Török Béla 40, Pacala Gy. 20, Olv. 20, N. N. 100, R. R. 50, Hegedüs Sándor 100, Nagy Sándor 60, Olv. 50, Sonnenfeld írószerek, Olv. 3 zsebk., 2 harisnya, Olv. 40, Olv. 1 pár harisnya, Markovits ruhára való, Sternberg 40, Olv. 40, Olv. 100, Olv. 20, Olv. Olv. 20, N. N. 20, N. N. 20, N. N. 40, Bauer 40, N. N. 40, N. N. 40, Olv. 20, Olv. 20, Misericordia 100, Székely 20, Darszik 40, Ladner 40, Popper datolya, fitge.

Jósa Károlyné ivén: Niszel és Faragó 100, Emberbarát 100, Gáll Gerő 100, Imperial paprikamalom 500, Aurora gyár 100, „Vesta“ vegyészeti gyár 100, Jánky Sándor 200, Hitter és Breuer 200, Triton rt. 100, Cassa de pastrare 200, Kállay Gyula 100, „Johanna szappangyár 100, Léderer és Kálmán szeszgyár 100, Jósa Károly 500 Lei

Jakab Imréné és Szilágyi Lajosné ivén: Szilágyi Lajosné 100, Szende Józsefné 100, Szilágyi Istvánné 20, özv. Wimlatil Ferencné 40, Papp Sándorné 20, Baranyai Andrásné 20, Czina Sándorné 20, Nagy Sándorné 40, Konrád Jánosné 40, Trombitásné 20, Juhász Jánosné 20, N. Tar Sándor 20, Popovits Károlyné 20, Fodor Andrásné 20, Szilágyi Gyuláné 20, özv. Bódisné 20, Bokró István 20, Milibákné 100, Tóth József 40, özv. Ladányi Mártonné 10, Olv. 10, N. N. 10, Nyul Józsefné 20, Szüts Mátyásné 20, Szilágyi Mihály 60, Szondy Sándorné 20, Pollmann Miklós 20, Kirát Gyuláné 30, Jakab Imréné 100, Morár

Demeter 30, Kiss József 40, N. N. 50, Bactrerné 20, Kasoly László 10, Bartus Sándorné 40, N. N. 20, Lukács Pálné 10, Molnár Sándor 20, N. N. 10, János testvérek 20, Ruffné 20, Szász Mihály 40, Nagy János 10, Bodó Zsigmondné 100, N. N. 20, Tatár Istvánné 20, Bordás János 20, N. N. 20, N. N. 100, Milye 20, B. S. 15, Labancz Mihályné 100, Duró János 10, Isten nevében 10, Eötvösné 10, Szabó Lajos 20, Dézsi Jánosné 40, Horvathné 40, Buka Jánosné 20, Farkas Margit 20, Kovács 20, N. N. 20, Hajdu György 50, Pusztainé 20, Fazekas Sándorné 20.

Jankay Juci ivén: Veiszlovits Lajos 200, özv. Járai Sándorné 20, Fórizs Dezsőné 20, Kövér Micike 10, Ráczné 10, Riczáné 20, N. N. 60, Jován Dobó 100, Barta Jánosné 100, Jankay Istvánné 20, Tarsoly Károlyné 20, Papp Jolánka 20, Bokor Sándor 20, Kriszta Jánosné 20, N. N. 20, Kimpán Lőrincné 20, Szücs János 20, N. N. 20, Csillag Ferencné 20, Kovács János 20, Lippán 20, Jankay Jucika 50, Szende István 50, Szász Mihály 60, Kimpján Jenő 60, Takács Lajos 20, özv. Berek Istvánné 20, Magyar Jánosné 20, Kovács István 40 Lei.

Karalyos Mártonné és Lőkös Béláné ivén: Kiss Antalné 100, Szücs János 40, Karalyos Márton 50, Tóth Lajosné 30, N. N. 10, Novák Kálmán 50, Kiss Bálintné 20, Váry Böske 100, Dari Györgyné 30, Petri Sándorné 20, Boczonyi Józsika 20, Olvashatlan 40, Olvashatlan 30, Lőkös Béla 20, Lőkös Karcsi 20, Hartz Mátyásné 20, Kiss Imre 10, Lőkös Piroška 20, Lőkös Béláné 40, Erdei Gyuláné 20, Olvashatlan 30 Lei.

Erdei Gáborné és Hidvégi Andrásné ivén: Szvecsenkó Limán 5, Csarnai Ferenc 20, Nagy Lajos 50, ifj. Csarnai Ferenc 50, Erdélyi Miklós 20, Novák Imréné 20, Szerző József 100, Fényi Sándor 20, Tyukodi László 20, Dániel István 5, Kegyes Sándor 20, Mészáros János 20, Lukács Mihály 40, Bakus Sándor 20, Hégyé Zsuzsa 10, Juhász János 10, Kimpál Jánosné 10, Küllüs Mihály 20, Küllüs János 20, Bondár István 20, Rózsa Jánosné 20, Nagy Imre 20, Badar Lajos 20, Mészáros Sándor 50, Hidvégi Andrásné 40, özv. Seng Gézáné 20, Sárosi Kálmánné 10, P. I. 20, Sz. I. 20, Gyarmati István 20 Lei.

Szabó Lajosné ivén: Papp Sándorné 100, Dézsy P. 50, Kővári György 40, Olv. 20, Kőváry 20, Olv. 20, Olv. 20, Rinter 20, Samu Nicola 20, Olv. 100, Olv. 20, Losonczy Gábor 50, Olv. 50, N. N. 100, Népszövetségi Hitel 200, Mertz Sándorné 100, Ajtay G. Gyula 100, Nemo 20, Kotsis Géza 100, Olv. 20, Zalány Gyuláné 60, Vízny Mariska 100 Lei.

Dukrét Lajosné és Barkász Ilus ivén: Dukrét Lajos 100, Emődi Mihály 40, Dózsa Lajosné

20, Olv. —, Varga József 10, Varga Sándorné 20, Cséernák Józsefné 10, Bartschné term., Madarász Pálné 40, Juhász János 20, Millyéné 40, dr Schilling Árpád 100, Olv. 60, Barkás Iluska 40, Asztalos Károlyné 40, N. N. 10, Olv. 20 Torjay Károly 100 Lei, „Louvre“ term.

Goldburgné és Szeghalmy J. ivén: dr Vált Péter 100, N. N. 20, Gáll Józsefné 40, Fehér Bandi 30, Fekete Sándor 100, Domokosné 100, Szeghalmy Julia 50, Schneller Jenőné 20, Goldburg Ferencné 100, Fráterné 100, Olv. 150 Lei

Szilvássy Jánosné és Török Károlyné ivén Szabó Károly 100, N. N. 20, öz. Kiss Gyuláné 100, Irimi Mihályné 100, Mikis L.-né 100, Bancsik Klára 30, Papp Sándorné 50, B. J. 100 Olv. 50, Szücs Mátyásné 40, N. N. 40, Jeney Rezsőné 100, Papp László 100, Vargha Imre 60, Szilágyi Dénes 40, Korbuly 50, dr Medvigy Ferenc 100, öz. Herczeg Lajosné 100, Kelemen Kálmánné 60, Török Győzőné ruha, Sebestyén Rózsi 100, öz. Demjén Istvánné 100, Faragó Istvánné 20, Fekete Istvánné 60, Biró István 100, Holdy Sándor 100, Olv. 100, Török Károlyné 100, Molnár Demeterné 30, Kozmáné Szilvássy Mária 100, öz. Borbély Miklósné 20, Szilvássy Jánosné 100 Lei.

Merza Sándorné és Haró Zoltánné ivén: Kenéz András 200, Blaha István 100, Könyves Ferencné 40, Fábrián Sándorné 25, Fekete Lajos 50, Hován Zsigmondné 30, Gergelyffy S.-né 50, Halmágyi Kornélné 50, András Istvánné 60, Molnár Antalné 200, Kozma Mihályné 20, Lukács Jánosné 40, N. N. 20, N. N. 20, Olv. 100, N. N. 20, Kiss Endre 20, Lakatosné 40, Weinlichné 100 Lei.

Bene Teréz és öz. Resch Mihályné gyűjtő-ivén: Dr Boch Alfrédné 100, dr Gheorghe 60, dr Moskovitsné 30, Virányi 30, Poinár 25, H. R. 20, dr Stocman 30, N. N. 20, N. N. kézimunka. Duts. 40, N. N. 40, Kun András 200, Direcțiunea Societății Tramvaelor 200, N. N. 20, Csik 20, Major 20, Csorba 20, Nagy Gábor 30, Porcán János 20, N. S. 20, ifju Gál Miklós 15, Vékony Gyula 15, Filipán Béla, Hermann Feri, Debreceni Sándor, Halvát József, Csirez Flórián, Kraiss Artur 20—20, Koch Károly 15, Nediles Viktor 20, Csák János 20, Lovas József 20, N. N. 10, Bélték László 100, Universala 1 csomag tea, Falmüller 3 drb zsebkendő, N. N. 5, N. N. 10, N. N. 20, Radó Sámuel 1 vég ruhaterítő köté, N. N. 20, Kohn Dániel 20, Rv. 10, Boda Gyuláné 12 drb iron, 12 radir, 2 drb rajzminta, Fülöp Teréz fél kgr. szaloncukor, Putori fél tucat levélvapir, Fuidlame 2 pár féltalp, Vitraél 100, Havas és Grünfeld 40, Rontor iron, N. N. 20, ifj. Ratnik 40, Carmen kalapszalon egy sapka, Gelb 20, Rapa-

port 20, Katz Ödön 20, Grünfeld likör, N. N. 20, Luca 1 doboz toll, Kenyeres Engländer 2 maradék voil szövet, Klein 20, Bek 1 drb kefe, N. N. 5, N. N. 10, N. N. 40, Koluthum 10, N. N. 20, Sz. M. 20, N. N. 10. Klein József 12 pár cipőfüző N. N. 5, Spite 2 gyermeksapka, Aszódi Mihály cukorka, N. N. 20, Deitsh 20, Kálmán 20, N. N. 10, Rothmann 10, Bleier 40, Szenszky 3 pár harisnya, Szodray Margit 100, N. N. 10, Reich 10, Szabó 50, N. N. 20, Kiss 20, Róth Sándor 3 zsebkendő, Hajnal Izsó 40, N. N. 20, N. N. hat tányér, N. N. egy kendő, N. N. 20, N. N. 40, Moskovits, nyári kesztyűt, Szabó Sándor 3 darab Szabina szappan, Dombray Mária 100, N. N. frankkavé, N. N. 2, N. N. 5, N. N. 10, M. Feldheim 36 drb cipőfüző, Hányv 5, N. N. 10, N. N. 10, Mihely és Kandel 100, Schwartz Henrick 10 kg. só, N. N. 5, N. N. 10, N. N. 40, N. N. 20, Fraji Vajda 24 drb cipőfüző, N. N. 10, N. N. hat drb cipőfüző N. N. 20, Economia 50, N. N. paprika, Miotim 20, N. N. 20, N. N. 20, Spitzer és Lengyel 50, Róth 40, Róth 20, Leitner 50, N. N. 10, N. N. 20, N. N. 20, N. N. 40, N. N. 20, Lichtmann és László tiz kgr. só, N. N. 10, N. N. 5, N. N. 20, Uk 20, Grósz 10, N. N. egy kgr. só, Schmak Istvánné 50, Hartmann Sándorné egy és fél kgr. felvágott, Blum Testvérek játék, B. I. 100, Kertész Sándor 100, Pleszné 1 kgr. szalvaládé, ifj. Rólich Lajos 3 kgr. kolbász, Dona Erzsébet gyermekruhák, Török Margitka ruhanemű, Budai Tibor egy pár női cipő.

Vásárhelyi Sándorné és Kerekes Ida ivén: Sulyok István 100, Varga Lászlóné 100, dr Hunya 100, öz. Zalányiné 40, S. A. 20, S. L. 20, Olv. 10, Németh 60, Birinyi Imre 100, Fazekas Lajos 100, Vass Károly 100, Somogyi Ilyke 50, öz. Somogyi Lajosné 60 Lei.

Vásárhelyi Sándor és Kiss Ferenc ivén: N. N. 50, Gulyásné 2 kgr. kolbász, Töttös Mihályné 100 Lei és egy leányruha, Balajthy Zsigmond 40, Czeglédi Jenő 40, Jámborné 100 Lei.

Gyémánt Elekne és Horthyné Csighy Ella ivén: Takarékoság 1000, Andrányi-cég 1000, Nagyvárad Agrár Takarékpénztár 1000, Waiszlovich Emil 1000, Általános Hitelbank 1000, Banca Ardeleană 1000, Polgári Takarékpénztár 2000, dr Adorján Emil 1000, Nagyvárad Takarékpénztár 1000, Egyesült Bank 1000, Általános Takarékpénztár 300, dr Sebess Lajos 100, Szépkuthy Ede 100 Lei.

Molnár Lajosné és Muszka Jánosné ivén: Dancse Lukácsné 150, Rózsa Ferencné lekvár, Muszka Jánosné 50, Sinka Sándorné 50, Molnár Lajosné 50, Boros Imréné 50 Lei.

Mónus Sándor és ifj. Cser Jánosné ivén: Boros Péter 100, Lovász 20, öz. Balogh Istvánné

100, „Carmen“ 10 pár gyerekcipő, Molnár János 200, id. Kiss Nagy Lajos 100, Boros Ferenc 100 Nagy Endréné 4 kgr. szappan, Forgó Lajos 1 pár eszima, Kutassy Benedek 60, Balogh Ferenc 1 pár eszima, Szilágyi Lajos 100, Oláh József 1 pár eszima, Matyi József 50, Staharóczky József 1 pár eszima, Tóth Lajos 1 pár eszima, Deczky Sándor 1 pár eszima, Horváth Lajos 100, Nagy Péter 20, Czégény Sándor 100, Birinyi Imre 100, Tóth Zsigmond 1 pár eszima, Galló János 40, Galló Lajos 40, ifj. Kiss Nagy Lajos 100, Nagy Ferenc 100, Mellán Károly 20, Ambrus 20, Erdődy Sándor 100, Kovács András 100, Kondor László 50, Bulbuka József 1 pár eszima, Moldovány 100, Petyár Mátyás 1 pár eszima, Szabó Sándor 20, Kutasi Sándor 100, Kovács József 160, Wallerstein Dániel 200, Hant Frigyesné 100, Erdődy József 200, Klitus János 100, Nagy József 100, Demeter János 60, Zimányi András 100, Orbán Józsefné 100, Kirschner Herman 20, N. N. 16, Varga Jánosné 20, Fekete M. 100, Hajnal Farkas talp, Cziáky Etus 100, Mezey János 100, Rosenzweig Árminné 100, Szabó Lászlóné 100, Tonk Emilné 100, Major Ferenc 100, Kohn Dávid és Fia 200, Kimpál Gábor 100, Bereczky Sándor 100, Nv. Ipartestületi Hitelszövetkezet 300, Steiner Adalbert 300, Szántó Ernő 300, Domborovszky József 200, Mendelovits Ferenc 100, Tárnoky László 100, Órás László 100, Patkás Sándor 100, Matkó Béla 100, özv. Rác Jánosné 100, Pénzes Lajos 70, Éhik Antal 60, Grünfeld Ignác 60, Hercz Sándor 50, Kovács István 50, Csoma Imre 50, Gáspár Mihály 50, Csoma László 50, Weisz Izidor 50, Hann Lajos 50, Szabó Sándor 40, Dengelegi Ármín 40, Fabik Péter 40, Frenczel Ferenc 40, Schwartz Jakab 40, Elkén Károly 35, Kovács József 25, N. N. 20, Hajdu Bálint 20, Borbély György 20, Kelepecz István 20, Gerdán Döme 20, Keczer Ármín 20, Deczky Sándorné 20, Sárközy István 20, Fleisz Elekné 20, Weinfeld Sándorné 20, Glück Sámuel 20, Tirb József 20, Nichits Traján 5, Lenchner Béla 60, Kovács Gyula 20, Hant Ida 75 Lei.

A református elemi iskola olasz i II. osztályu növendékeinek ivén: Száva Antalné 100, Szabó Berta 100, Csigai Olga 40, Mág László 30, Király Zoltán 100, özv. Homolya Istvánné 100, Homolya Etelka 100 és használt ruhák.

Házi perselyekben gyűlt: II.—102, III.—23, VI.—32750, VII.—23075, VIII.—22326, XI.—199 Lei.

Az olasz-i lelkészi hivatal utján: Fülöp István 100, Fehér István 1000, Fehér Imréné 100, N. N. 100 lei.

Vidékről: Koós Lajosné [Margittáról, Arva-háznak] 100 lei.

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

VELENCÉN:

Konfirmándusok bibliájára: Sály József 50 lei.

Szegények karácsonyi segélyezésére: Pénzes Józsefné utján: Pénzes József 200, Papp Lajosné 40, Argyelán János 50, Riha Oszkár 100, Sály József 40, Papp Gyula 40, Glatz Agostonné 20, Albert János 40, Kruppné 20, Sonnenwirth 25 leit.

Boros Imréné utján: Kiss Sándorné 100, Boros Imréné 100, Muszka Jánosné 50, Dancse Lukácsné 150, Szilágyi Mihályné 100, Ambrus Istvánné 20, Üveges György 20, özv. Kiss Józsefné 20, Molnár Lajosné 100, Tarbai Endréné 100, Molnár Imréné 50, Elek Sándorné 50, Szabó Jánosné egy pár kesztyű, özv. Schittenhelm Alajosné 50, Jónás Ioan 50, Bereczki Józsefné 50, Bálint Györgyné 50, Rózsa Ferencné lisztet, Nagy Lajosné 50, Molnárné 25, özv. Sajtó Jánosné 20, Szabó Jánosné 40, Molnár Jánosné 60, Halász Károlyné 60, Molnár István 20, özv. Nagy Józsefné 30, Hajas Jánosné 30, özv. Kántor Imréné 50, N. N. 40, Balla Eszter 40 leit.

A váradszőlősi gyermekek karácsonyfájára adtak pénzt: Biró Lajos 20, Szabó Irén 30, Mácsi Viktória 60, Polunka József 40, Balog Juliánna 12, Székely Zsuzsánna 20, Sielbertné 50, Kalmár Lajosné 10, Matta Sándor 20, Fábrián Sándor 20, Szutór István 50, Balogh István 50, Nagy János 50, Sobják Mihály 10, Balázs Imre 20, G. Szabó János 50, N. N. 10, Kovács József 10, N. N. 30, N. N. 40, N. N. 30 leit.

Ruhát: Kanalas Rózsa és Mácsi Viktória.

Schleisinger Ferdinándné és özv. Juhász Sándorné utján: Nagy N. 20, Jurnal Iroda 20, Lacika Sándorné 20, N. N. 20, Kohn Sámuel 25, N. N. 10, Kovács Andor 50, N. N. 15, Ujlaky Károly 50, N. N. 10 leit.

Természetbeni adományok: Lelkészi hivatal utján: Hámos Gyuláné 1 kgr. szaloncukor, Pénzes Juliska fél kgr. szaloncukor, 2 drb bluz, egy kötény, özv. Karácsonyi Károlyné keksz, Rózsa Ferencné két kilogram nuillás liszt, Biró Albert egy bőrbéléses uj mellény, özv. Nagy Józsefné 1 pár javított cipő, N. N. használt téllkabát, térszta dió, Schlesinger Ferdinándné 50 drb kalácsot.

RÉTEN:

Réti imaház építésére: Agárdy István a mázoló munkát ingyen végezte kb. 23,000 lei értékben, Kesztyűs János építész, ingyen teljesítette az építés vezetését, ellenőrzését és leszámolását kb. 10,000 lei értékben.

Templomi padokra: Szilágyi Mihály és neje 500, Gib Rózsi 50, Dózsa János (Szováta-fürdő) 500, Demkó Pál 300, Nagy Károly 100, Bernát Lajos 50, Ujlaki Bálint 50, Vailásos-est perselye 1300 lei.

Vasárnapi iskolás gyermekek karácsonyfájára: Veiszlovits Lajos 500, Takács Endre 50, Szabó Lászlóné 100, Krup Lajos 100, Ruzs Gáborné Szabó Jánosné 100, Molnár Lajosné 20, Kiss Gáborné 60, Pál Ferencné 50, Topa Imréné 100, N. N. 50 leit.

Szegény gyermekeknek karácsonyi segélyképen: Szabó Lajosné 150, Pénzes Irén 100, Tamás Lászlóné 100, Nagy Sándor 20, Bodó Imréné 50, Barta János 100, Milibák Sári utján: 23850, Ser-

dült Antalné 25, Nack Jánosné 20, Páti Sándorné 10, Roska Györgyné 40, Putnoki István 50, Fényes B.-né 40, Dudásné 50, Petri Sándorné 20 lei.

Karácsonyfákra (cukor és tészta): Somogyi Istvánné, „Hangya“, Papp Dezsőné, Kiss Antalné, Ruzs Gáborné, Roska Bözsi, Medgyesi Mariska, Nyisztor Olga, Hodák Mihályné, Bódis Benőné, Jakab Imréné, Magyar Jánosné, Krizsán Györgyné, Győri Piroska Lőkös Béláné, Szilágyi Irénke, Péntes Viktorné, Karalyosné, Tóth Lajosné, Boczonyi Ferencné, Zilahi Lacika, Doszkocs Eszter, N. N., Nagy Ferencné, Erdei Gáborné, özv. Járainé, özv. Berdéné, Jankai Mihályné, Lippai Nándorné, Tarczali József, Huszár L.-né,

Szegényeink kenyér-ünnepe lyéhez (kenyeret, lisztet, husfélét, főzelékfélét): Kaptá Karola, Oláh Jánosné, Karalyosné, Veres Józsefné, Péntes Viktorné, Gulács Ibolya, Vigh Józsefné, Krizsán Györgyné, Tóth Istvánné, Erdei Gáborné, Jakab Imréné, özv. Kiss Andrásné, Bódis Benőné, özv. Tóth Mihályné, Makkai Pálné, Kiss Gáborné, Tóth Sándor, Bereczki János, Krupp Lajosné, Kovács Elekné, Gál Károly, Nagy Jánosné, Szűcs Jánosné, Serdült Antal.

Szegény gyermekeinknek ruha- és cipő-félét: özv. Tóth Mihályné, Nyisztor Olga, Lőkös Piroska, Győri Józsefné, Kiss Antalné, Szabó Lajosné, Milibák Sári, Kiss Gábor, Kállai Gyula.

Szószerkerítőt adományozott: Agárdi Istvánné.

Keresztelődényre terítőt: Munkácsiné.

Helyreigazítás. Özv. Szatmáry Mihályné nem fiamanem férje halálának évfordulójára adta a 200 leit

A bukaresti ref. egyház részére: a regáti városokban élő reformátusok lelki gondozására Csernák Béla, dr. Thúry Kálmán, dr. Szeghalmy Sándor, Papp Dezső, Szentpályi Gyula 100—100 Lei, Szabó László 60, id. Vargha László 40, Huszár István 40, Szabó Gyula 20, X. Y. 20, összesen 680 Lei.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 órakor Kiss Bertalan, a Hegyén: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Csernák Béla.

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Ferenc,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Sámy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor Szabó Lajos szolgál.

Hétköznapi istentiszteletek tartunk a Réten az új imaházban kedden és pénteken délután 5 órakor, a Felföldi-telepen: özv. Fazekas Andrásné házában, csütörtök (jan. 10-én) délután 4 órakor.

A háztartásbeliek biblikóra vasárnap délután a szokott helyen és időben [4 óra] lesz megtartva. Kérjük, hogy énekeskönyvvel és bibliával együtt, minél többen jelenjenek meg.

Mindenkinek. Szíves szeretettel hívjuk fel hiveink figyelmét egy a kolozsári theologiai professzorok szerkesztésében megjelenő lapra, a „Kálvinista Világ“-ra. A lapot azért adják ki, írják a professzorok, mert felismerték, hogy a mi gondolkodni szerető ref. magyarságunknak feltétlenül szüksége van egy sajtó orgánusra, amely egy részt egy táborba tömörítse a komoly kálvinistákat, másrészt olyan szempontokat és irányítást adjon nekik, amelyek segítségével a körülöttünk folyó élet minden viszonylatával szemben a leg-helyesebb magatartást tanúsíthatják és a leghatározottabb keresztyén kritikát gyakorolhatják. A Kálvinista Világ tehát a mai zűr-zavaros világban tájékoztatást adó világnézeti szemle, amelyet minden egyházzal, fajával és saját magával szemben felelősséget érző romániai kálvinista magyar embernek ismerni és olvasni kell. A lap előfizetési díját, mivel a kiadást teljesen egyházi kezelésbe vették, sikerült olyan csekélyre redukálni, hogy annak előteremtése még a mai nehéz viszonyok közt sem ütközik tulságos nagy nehézségbe. A 8 nagy oldalon kéthetenként megjelenő folyóirat félévi előfizetési díja 60 Lei. Kérjük a mi egyházunk tagjait is, hogy gondolkozzanak e lap nélkülözhetetlen és szükséges voltán s számot vetvén magukkal, minél többen rendeljék meg. Megrendeléseket akár az olasz-i, ujvárosi lelkészi hivatalban, akár a Béres Károly könyvkereskedésében lehet eszközölni.

A vasárnap megszentelése Angliában.

Angliában egy vasárnapon agarászversenyt akartak tartani. Az angol keresztyénség a IV-ik parancsolatra hivatkozással sikraszállt s plakátok útján, lapok hasábjain oly hevesen tiltakozott, hogy a vezetőség kénytelen volt a verseny időpontját más napra halasztani.

A születésnap persely. A skót ker. vasárnapi iskolájában megvan az a szép szokás, hogy akinek születésnapja a múlt hét valamelyik napjára eset, Isten iránti hálája kimutatásául a perselybe annyi pénzt tesz, amennyit jólélekkel adni tud. Ez évente 9—10 ezer leinyi összegre megy s egy szegény leány segélyezésére fordítják. Érdemes volna követni!

Egy tíz-tízenny éves leánykát örökbe fogadna egy jó módú gyermektelen házaspár. Jelentkezni az olasz-i lelkészi hivatalban.

Az olasz-i lelkészi hivatal trakterjesztésében olcsó árban kaphatók vallásos könyvek, zsolttárak stb.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradi Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Olcsó szörmeárnk

nagy választékban.
Uj bundák méret szerint.
Átalakításokat és javi-
tásokat olcsó áron és
10-10 pontosan készít.

ÖZV. BODNÁR PETERNÉ
Str. Alexandrii [Teleky-utca] 2. sz.

SZILÁGYI GÉZA

órák és ékszerész
Elsőrangú régi üzlet.
Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-út) 4.

Arany-ézüst ékszerek és órák.
Fali- és ébresztő órák.
Arany karikagyűrűk.

Tanuló felvétetik. 52-11

Plissé és Gouvré

munkákat valódi francia
géppel olcsón vállalunk.

10-10

Sir. Alexandrii (Teleky-u.)
22. szám. Az udvarban.

BÓDIS GÁSPÁR

uri- és papi szabósága

Előnyös fizetési feltételek.
10-10

ORADEA—NAGYVÁRAD,
Strada Alexandrii [Teleky-utca] 38.

Eladó házhelyek

360—390 □-méter területűek az
uj vizműtelepnél, a kolozsvári
országút mellett.

Értekezhetni:

dr Sarkady Sándor ügyvédnél
és Bancesik János ref. kántornál.

Bereczky

uri divat-szabó Ioan Bratianu és
General Holban [volt Szaniszló- és Szé-
les-utca] sarok. — Telefon 8—47.

Lelkészeknek, tanároknak és ta-
nitóknak kedvezmény. 52-8

Csinos és izléses
nyomtatványokat
készít olcsó áron
minden alkalomra

Béres Károly
könyvnyomdája

Oradea — Nagyvárad,
Strada Iosif Vulcan
(Nagy Sándor-u.) 14.
Telefon 6-22. — Alapítva 1909.

Olcsón, szépen, gyorsan
fest, tisztít, mos, vasal

Szabó László

kezeléskészítő 15-8

Take Ionescu (Kőrös)-utca 1.
Bazár-épület, Bul. Regele Ferdinand 2.

Takarékosság

Szegély- és Takarékszövetkezet

Oradea—Nagyvárad

Str. Dim. Cantemir (Beöthy Ö.-u.) 2.
Alakult: 1899. évben Telefon 4-54.

Befizetett üzletrészfőke Lei 8,500,000

Lelkész urak részére előnyösen
teljesít átutalásokat.

Folyósít rövid lejáratú váltó
és jelzálogkölcsonőket.

Takarékbetéteket
előnyösen kamatoztat 51

LÉPJEN BE

a „Népszövetségi
Hitelszövetkezet“
piculásába!

A Népszövetségi Hitelszövetkezet
január 1-ével a XVII-ik évtársulatát
nyitja meg, melybe tetszés szerinti
heli- vagy havi befizetés kötelezett-
sége mellett már is lehet belépni.
Előnyös fizetési módokat. A tagok
alapszabály szerint előnyös kamatra
kapnak kölcsönt. Három évig tartó
évtársulat lejártával a befizetett ösz-
szeg a nyereséggel együtt kiosztatik.

**BETÉTEKRE MAGAS
KAMATOKAT AD.**

KÖLCSONŐKET
földre, házakra és kézi-
zálogra a legkedvezőbb
kamatláb mellett azonnal
folyósít a 5-2

Népszövetségi Hitelszövetkezet
Károly herceg- [Szilágyi Dezső-]
utca 5. szám, (Kath. Kőr. épület).

Drogueriai cikkek-
ben legolcsóbb a

Központi **D**rogueria
PRP KÁROLY

HIRADÓ olvasóinak kedvezmény!

Kiadó

nagy kétfős műhely

május 1-re

Zöldfa-utca 14. sz. egyházi
épületben.

Legszébb ajándék a fiatalság
részére egy **kisbetűs**
Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható **BÉRES KÁROLYNÁL**
a tanítónőképző-intézet épületben

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A nagyváradai református egyházközség népmozgalmi adatai az 1928-ik évről.

A) Parochiális köröknél.

Ujvároson:

Született törv. fi 25, nő 23, együtt 48. Törvénytelen fi 4, nő 6, együtt 10. Összesen fi 29, nő 29, vagyis 58. Az ujvárosi parochiális körhöz tartozó szórványokban törv. fi 3, nő 2. Törvénytelen szülött nincs.

Meghalt fi 45, nő 33, együtt 78. Szórványokban fi 1, nő 1, együtt 2.

Áttért fi 1, nő 3, együtt 4.

Kitért fi 30, nő 68, együtt 98. Szórványokban fi 2.

Házasságot kötött tiszta pár 13, vegyes pár 13, együtt 26. Szórványokban házasságkötés nem volt.

Olasziban:

Született törv. fi 51, nő 38, együtt 89, törvénytelen fi 26, nő 31, együtt 57 (a Bábaképző-intézetben). Összesen fi 77, nő 69, vagyis 146.

Meghalt fi 86, nő 80, együtt 166, ebből idegen illetőségű kórházi halott fi 56, nő 38, mihez képest a helybeli illetőségű halott fi 30, nő 42, együtt 72.

Áttért fi 1, nő 5, együtt 6.

Kitért fi 5, nő 13, együtt 18.

Házasságot kötött tiszta pár 14, vegyes pár 19, együtt 33.

Velencén:

Született törv. fi 30, nő 22, együtt 52, törvénytelen fi 10, nő 11, együtt 21. A velencei paroch. körhöz csatolt szórványokban törv. fi 4, nő 3, együtt 7, törvénytelen fi 1, nő 1, együtt 2. Összesen fi 45, nő 37, vagyis 82.

Meghalt fi 31, nő 47, együtt 78. Ebből idegen illetőségű, zsidókórházi halott fi 1, nő 2, együtt 3, minélfogva az anyaegyház halottai fi 30, nő 44, együtt 75. Szórványokban fi 3, nő 3, együtt 6.

Áttért fi —, nő 3, együtt 3.

Kitért fi 4, nő 13, együtt 17.

Házasságot kötött tiszta pár 13, vegyes pár 13, együtt 26.

Réten:

Született törv. fi 23, nő 31, együtt 54, törvénytelen fi 4, nő 3, együtt 7, összesen fi 27, nő 34, vagyis 61.

Meghalt fi 31, nő 41, együtt 72.

Áttért fi 6, nő 11, együtt 17.

Kitért fi 65, nő 81, együtt 146.

Házasságot kötött tiszta pár 12, vegyes pár 9, együtt 21.

B) Az egész egyházközségre vonatkozó összesítés:

Született törv. fi 129, nő 114, együtt 243, törvénytelen fi 44, nő 51, együtt 95, összesen fi 173, nő 165, együtt 338.

Meghalt fi 193, nő 201, együtt 394, ebből idegen illetőségű fi 57, nő 40, együtt 97, az anyaegyház halottjainak száma tehát fi 136, nő 161, együtt 297.

Áttért fi 8, nő 22, együtt 30.

Kitért fi 104, nő 171, együtt 275.

Házasságot kötött tiszta pár 52, vegyes pár 54, együtt 106. Az állami anyakönyvi hivatalban tiszta pár 96, vegyes pár 197, összesen 293. A vegyes házások között reverzális jött létre javunkra 16, kárunkra 17 esetben.

Lélekszám 1928 december 31-én fi 9237, nő 9226, együtt 18,463.

C) A Szórványokra vonatkozó összesítés.

Született törv. fi 7, nő 5, együtt 12, törvénytelen fi 1, nő 1, együtt 2, összesen fi 8, nő 7, együtt 15.

Áttért —.

Kitért fi 2.

Házasságot kötött —.

Lélekszám 1928 december 31-én fi 378, nő 364, együtt 742.

Konfirmációra előkészítés végett az olyan 14 éves gyermeket, akiket még eddig be nem jelentettek, a szülők, gyámok vagy mesterek sürgősen jelentsek be az illető parochiális-kör vallástanítójánál.

Az 1928. évi adományok pénztári kimutatása.

Ujvároson: Perselypénz Egyháznak 30,480, Szegényeknek 6903, Árvaháznak 7296,75. Iskolai célokra 200, Egyházi szükségletekre 200, Alapítványokra 5800, Biblia beszerzésre 100, Szegényeknek 940, Árvaháznak 2320, Ujvárosi templomfűtési alapra 700, Legátusoknak 700, Réti imaházra 41,270, Ujvárosi harangok beszerzésére a lelkészi hivatalnál 12,193, Ugyanerre a célra Mónus Sándor utján 54,630, Urasztali adomány készpénzben 4050, Vasárnapi iskolások karácsonyfájára 1000, Ujvárosi toronyóra elkészítési munkájának értéke 12,000, összesen: 180,492 Lei 75 bani.

Olasziban: Perselypénz Egyháznak 40,273,50. Ol. Hegyi persely 1756,25, Szegények perselye 15,520,25, Árvaház perselye 12,881,25, Olaszi-i templomfűtés berendezésére 42,854, Olaszi-i imaházra 520, Árvaháznak és a Prot. Jót. E. szegényeinek a lelkészi hivatal utján 23,743, Réti imaházra pénzben 35,805, Réti imaházra munkában 23,000, Urasztali adományok pénzben 5585, Református Híradónak 6500, Egyházi szükségletekre 1040, Egyházi szegényeknek 1180, Toronyóra javítására 2050, Olaszi-i harangalapra 1700, Ujvárosi új harangokra 800, Olaszi-i orgonára 300,550, Legátusoknak 530, összesen: 516,288 Lei 25 b.

Velencén: Perselypénzben Egyháznak 7395, Szegényeknek 3451,50, Árvaháznak 575, Építési alapra 43,366, Református Híradónak 50, Legátusoknak 40, Napközi gyermekotthonra 1730, Konfirmándusok bibliájára 1406, Egyházi szükségletekre 500, Csillagvárosi imaházra 100, Váradszőlősi imaházra 400, Réti imaházra 6950, Szegények karácsonyfájára 7822, Urasztalára készpénzben 4743, összesen: 78,538 Lei 50 b.

Réten: Perselypénzben Egyháznak 8143, Szegényeknek 8143, Árvaháznak 1280, Imaház-építésre 20,398, Adományok imaházra 55,865, Imaháznál végzett munka értékében 17,743, Imaház belső felszereléséhez 36,400, Árvaháznak 200, Vasárnapi iskolások karácsonyfájára 2000, Ujvárosi új harangokra 430, Szegényeknek 140, Urasztalára készpénz 3730, összesen: 154,472 lei.

Végösszeg: 929.791 Lei.

Esteli órákon: Hétfő: A keresztyén ember bátorsága. I. Mózes 6, 13—22. Kedd: Az Isten szava megáll. I. Mózes 8, 1—22. Szerda: A próba. I. Mózes 22, 1—14. Csütörtök: Az engedelmisség gyümölcsei. I. Mózes 22, 15—19. Péntek: A hit ereje. I. Mózes 28, 10—22. Szombat: Győzelem a félelem felett. I. Mózes 32, 9—28.

Egyházi adókimutatás.

Az 1929. évi egyházi adókimutatás Olasziban az egyházi adóhivatal helyiségében Strada Iosif Vulcan (v. Nagy Sándor utca) 14. szám (bejárat a Béres-nyomdánál) a következő napokon történik:

Rét 1929. január 15—17-én,

Rét-hegy 1929. január 18-án,

Velence 1929. január 22—24-én,

kérjük hiteinket, hogy önkéntes egyházi adó megajánlásait, mely az eddig fizetett összegnél kevesebb nem lehet, az adókimutató bizottság előtt szóbelileg, vagy a kiadott ivateken írásban, jelzett napokon tegyék meg s mindenki nagyobb mérvben érdeklődjék az egyházi adókimutatás iránt, hogy iskoláink fenntartására szolgáló adózáunk, biztos alap lehessen és fajunk állandó erősödését jelentse. Az áldozatkészségen alapszik a jövő.

Egyházi adóhivatal.

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Olaszi-i templomfűtési alapra: Domo-kos László (ujabb) 300, Hajnal Árpád 200, Fekete Istvánné, Danielovits Sándor, Dóbbé Gusztáv 100—100, Nagy Ferenc 100, összesen 900.

VELENCÉN:

Helyreigazítás. Boros Imréné ivén, betegsége miatt, Muszka Jánosné és Molnár Lajosné voltak szívesek gyűjteni.

Schlesinger Ferdinándné és özv. Juhász Sándorné ivén: Schleisinger Ferdinándné 50 darab kalács, dr Zíper Béla 1 pár cipő, 3 harisnya, 1 ing, Hirtz Ducika 1 ruha, 1 kötény, Laczka Sándorné 2 javított ruha, Keményné használt téli kabát, Feldmann Samu 6 drb sapka, M. Feldmann 72 cipőfüző, Herskovits 7 frank kávé, „Sabina“ gyógyszerár 3 darab szappan, „Universale“ Adolf Vechster si Co. S. A. természetbeni adományok, Goldmann 10 rúd frank, Fekete 1 pár talp, „Astoria“ bazár 6 drb játék, Olivashatlatlan 12 drb kenőcs, Friedlender 2 pár talp, Pásztor Ede 1 tucat ceruza, Klein A. 5 sapka, Benes Gyuláné ruhanemű, Grünfeld füge, cukor, Spreng Farkas 1 sapka, Seidenfeld Lajos 1 kendő, B. I zseb-kendő, 1 sapka, Goldstein 1 kendő, N. N. cipőfüző, Colons 1 sárkefe, N. N. 1 szappan, Feier 1 doboz kávé, Lichtmann és László só, Salamon 1 drb szappan, Glória 2 drb szappan, Record 2 drb szappan, N. N. 4 sapka, Huszár Testvérek 6 cipőkrém, Grünfeld 1 drb vászon, N. N. kendő, N. N. 2 drb szappan, Albert harisnyaház 1 pár harisnya, Mille Rózsika 1 ruha, 1 sapka, Sámy Gusztáv 5 kgr. alma, Barátky Piroška 2 ruha, Kovács Karolina sapka, bluz, szvetter, kötő, Ujlaky Károlyné 2 koszoru füge, Kovács Andor 1 kgr. cukor és fűszerfélék, Tamás Lajos 2 pár új cipő, Hajnal Sándor 1 szvetter, alma, füge, ifj. Vári Imréné 4 kgr. liszt, Biró Margit használt ruhanemű, Habi József 1 férfi téli kabát, Czírják Sándorné 2 kgr. alma, Frutz Irma 2 ruha, Kovács Karolin egy ruha, Barna Ilonka 2 kgr. szaloncukor, Takáts Nővérek 8 drb újtestamentom, 12 drb kalács, Keresztessi Károlyné 1 pár cipő és használt ruhanemű, özv. Reich Mihályné használt ruhanemű.

RÉTEN:

Templomi padokra: Erdei Péterné 200.
Tóth József 100 lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Olaszi-i ref. lelkészi hivatal utján: „Koszorúmegváltási alap” címén édesanyjok, Bige Gyuláné halála alkalmából dr. Bige Gyula, Géza, József és Béla 1000 lei. — Kovács Károly-cég 2 kgr. almát, Vezér 2 pár zokni, London 1 kgr. szalon cukor, Lőrincz játékok, Czeglédi 1 kgr. kolbász, Japor 1 kgr. szalon cukor. Interexim 50 kgr. kristály cukor.

Gondnoknőnéi: Pató Károlyné 4 kgr. lekvár, Körözs-utcai „Hangyasövetkezet” 10 kgr. köleskása, 10 kgr. rizskása, 10 kgr. lencse, 5 kgr. cukor, N. N. 6 kgr. főzliszt, 4 kgr. burgonya, 2 kgr. dió, 12 fej káposzta, Bagoly ref. lelkész Bors 12 drb tojás, Rózsa Ferencné egy üveg lekvár, özv. Polonkayné 3 liter bor, Csibi László négy kgr. liszt, egy kgr. dió, Kiss Gyuláné 2 liter tej, 10 tojás, 35 deka vaj, N. N. egy-negyed kilogram piskótátészta, Dragicsné 14 kis csomag csokoládé cukorka, 14 drb sóskifli, Fazekas Lajos 5 drb nagykalács, Üveges Sándor 33 drb turóskifli, dr. Cziffra Kálmánné egy zsák burgonya, Czeglédi Jenő 3 kgr. marhahus, Török Gyözőné 3 kgr. bélszín, Egy cseléd leány 5 liter tej, Tóth Mihály postatiszt, árvaházi növendékek haját levágta, N. N. egy beteg asszony 100 lei, árvaháznak és egyháznak, Tóth Margit 3 és fél liter tej, N. N. 2 kgr. alma, 1 kgr. dió, N. N. 4 kgr. alma.

Vidékről: Szász Mártonné ref. lelkészné (Magyarrégen) 500 lei.

A Protestáns Jótékony Egylet karácsony előtti gyűjtésében részt vett Fráter Ica. A mult számunkban a kitüntetett adományok közül kimaradtak: Csernák Józsefné 100, özv. Standary Györgyné 100, özv. Száva Antalné 50 lei.

Ujvárosi ref. elemi iskola karácsonyfa ünnepélyére adakozott: Papp Dezsőné almát és diót.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 óraker Kiss Bertalan, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 óraker Csernák Béla,

Ujvárososon: délelőtt 10 és délután 3 óraker Kiss Ferenc,

Velencén: délelőtt 10 óraker Kiss Károly délután 3 óraker Sámy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 és délután 5 óraker Szabó Lajos szolgál.

Uj tanácsbírák. A bihari egyházmegye presbitériumainak nagy többsége Kiss Károly nagyváradi-velencei és Baka Béla mezőtelegdi lelkészt választotta meg tanácsbíráknak. A választás eredménye a nagyváradi református egyházközösség híveinél érthető örömet váltott ki. Az egyházmegye bizalmával kitüntetett lelkészünknek Isten áldását kérjük új hivatáskörében is.

Februárius 2. Ezt a napot úgy tartja számon a köztudat, mint a nagyváradi Prot. Jótékony Egylet nagy napját, amelynek estélyén találkozára gyűl a magyar protestáns társadalom minden tagja, tekintet nélkül rangra, származásra, foglalkozásra, vagyonra. Testvéri érzésben dobbannak össze a szívek s új lángra gyuladnak, új lelkesedéssel és akaratereővel teljednek meg közös emberbaráti célok megvalósítására. Az est előkészítésén már javában fáradoznak az Egyesület nőtagjai.

A lelkészválasztási törvény, mely husz év óta van érvényben a magyar református egyházban, a maga hiányosságainál fogva sok visszaélés forrása lett. A készülődő zsinatok nagy gondot fordítanak e törvény helyes módosítására. Magyarországon az egyházmegyék és egyházkerületek egymásután nyilatkoznak meg e fontos kérdésben. December hónap folyamán a debreceni egyházkerületi közgyűlés jelölte meg az alapelveket, amelyek szerint a törvény átdolgozandó lesz. Kívánja, hogy a meghívás fenntartassék; pályázat esetén a gyűlekezetnek meglegyen a választási joga, de biztosítsassék a felsőbb hatóság irányító befolyása is; a pályázók a gyűlekezetben próbaszónoklatra megjelenhessenek. A választási visszaélések kiküszöböltetnek. Hasonló irányelvek lebegnek a romániai református egyházi hatóságok előtt is.

„Református Család” címen indította meg az Erdélyi Ref. Egyházkerület Nőszövetsége a maga hivatalos közlönyét, amellyel növelni akarja a nőszövetségi munka akcióképességét, elmélyíteni és megerősíteni a hitvallási öntudatot és a közös nagy cél elérésére tömöríteni minden erőit. Ez a lap fog hírt adni a nőszövetségi munkáról, közölni fogja a gyűlések eredményeit, a gyűlekezeti nőszövetségek programjait, ez által akarja az egységes irány lehetőségét biztosítani. De nemcsak a nőszövetség szócsöve akar lenni, hanem a magyar református családok nélkülözhetetlen sajtó organuma is, miért üdítő, örömszerző, nemesen szórakoztató olvasmányokat nyújt. Meg akarja közelíteni a családokat a magok intim közösségében. Foglalkozni kíván a társadalmi élet megnyilvánulásával. Lesz rovatja a gyermekek számára is. A lap első száma e hó 6-án jelent meg. A programadó cikket dr. Makkai Sándorné, erdélyi ref. püspökné, a Nőszövetség elnöke írta. A „Lelki élet” c. rovat vezetője Pilder Mária, a Diakónisszaképző intézetről ír, ahol gyűlekezetünkben két diakónissza jelölt tanul. A nőszövetségi munkát Szász Mártonné fejtegeti, aki a mult hetekben idözött városunkban, hol szakácskönyvből sok példányt helyezett el. A lap felelős szerkesztője Maksay Albert theol. professzor, szerkesztőtársa Pilder Mária. Előfizetési díja egy évre 160 lei. Megjelenik kéthetenként. Előfizetéseket elfogad a „Ref. Híradó” szerkesztősége is. Kolozsvári cím: Cluj, Str. Cogalniceanu 21. szám.

Ri fogadna örökbe egy négy és fél éves egészséges leánygyermeket. (Kolozsvári-utca 34. sz. Főző Imréné).

Egy tíz-tízennégy éves leánykát örökbe fogadna egy jómódu gyermektelen házaspár. Jelentkezni az olasz-i lelkészi hivatalban.

Az olasz-i lelkészi hivatal iratterjesztésében olcsó árban kaphatók vallásos könyvek, zsolnárok stb.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14. sz

SZILÁGYI GÉZA

órák és ékszerész
Elsőrangú régi üzlet.
Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-út) 4.
Kinaezüst tálak, likőrös készletek,
kompótos tálak és disztárgyak. Első
minőségű szintartó alpaca evőesz-
közők. — Tanuló felvétetik. 52-12

Droguerial cikkek- ben legolcsóbb a

Központi Drogueria
PAP KÁROLY

HIRADÓ olvasóinak kedvezmény!

Bereczky

uri dívat-szabó Ioan Bratianu és
General Holban (volt Szaniszló- és Szé-
les-utca) sarok. — Telefon 8-47.

Lelkészeknek, tanároknak és ta-
nitóknak kedvezmény. 52-9

Csinos és izléses
nyomtatványokat
készít olcsó áron
minden alkalomra

Béres Károly könyvnyomdája

Oradea — Nagyvárad,
Strada Iosif Vulcan
(Nagy Sándor-u.) 14.
Telefon 6-22. — Alapítva 1909.

Olcsón, szépen, gyorsan
lesz, tisztít, mos, vasal

Szabó László

kelmefestő 15-9

Take Ionescu (Körös)-utca 1.
Bazár-épület, Bul. Regele Ferdinand 2.

Takarékosság

Segély- és Takarékszövetkezet

Oradea—Nagyvárad

Str. Dim. Cantemir (Beőthy Ö.-u.) 2.
Alakult: 1899. évben Telefon 4-54.

Befizetett üzletrészi 5ke Lei 8,500,000

Lelkész urak részére előnyösen
teljesít átutalásokat.

Folyósít rövid lejáratú váltó
és jelzálogkölcsonőket.

Takarékbetéteket
előnyösen kamatoztat 52

LÉPJEN BE

a „Népszövetségi
Hitelszövetkezet”
piculásába!

A Népszövetségi Hitelszövetkezet
január 1-ével a XVII-ik évtársulatát
nyitja meg, melybe tetszés szerinti
heti- vagy havi befizetés kötelezett-
sége mellett már is lehet belépni.
Előnyös fizetési módokat. A tagok
alapszabály szerint előnyös kamatra
kapnak kölcsönt. Három évig tartó
évtársulat lejártaival a befizetett ösz-
szeg a nyereséggel együtt kiosztalik.

BETÉTEKRE MAGAS
KAMATOKAT AD.

KÖLCSÖNÖKET
földre, házakra és kézi-
zálogra a legkedvezőbb
kamatláb mellett azonnal
folyósít a 5-3

Népszövetségi Hitelszövetkezet

Károly herceg- (Szilágyi Dezső-
utca 5. szám, (Kath. Kőr épület).

Eladó házhelyek

360—390 □-méter területűek az
új vízműtelepnél, a kolozsvári
országút mellett.

Értekezhetni:

dr Sarkady Sándor ügyvédnél
és Bancsik János ref. kántornál.

Kiadó

nagy kettős műhely

május 1-re

Zöldfa-utca 14. sz. egyházi
épületben.

Legszébb ajándék a fiatalság
részére egy **kisbetűs**
Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL
a tanítónőképző-intézet épületben

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A husvét és a naptárreform

A naptár-kiadók, akik az 1928-ik évi naptárban — a nyugati időszámításnak, az u. n. Gergely-féle naptárnak Romániába bevezetése után — egy időre tették a görög keleti egyház husvétjét a nyugati egyházak husvétjával, kénytelenek voltak átragasztásokkal kijavítani naptáraikat, midőn megtudták, hogy a görög keleti egyház husvétja egy héttel későbbre fog esni. Az idei 1929. évi naptárakban aztán már nincs eltérés a két husvét idejében, mindegyiknek március 31 a dátuma.

A napi lapokból azonban olvassuk, hogy a konstantinápolyi pátriárcha, aki nem román állampolgár, a romániai gör. keleti egyház szent szinódusától eltérően május 5-ikre tűzte ki husvét napját s így a husvétot hat héttel tolta odább.

A naptárrendszerek egyik eltérése a husvét ingadozó dátumától ered. Épen nincs mit csodálkoznunk tehát azon, hogy egy tudós, névszerint Cotsworth Mózes (Kanada) azzal a javaslattal járult a Népszövetség elé, hogy az

egész világra egységes naptárrendszert fogadjon el, amely nemcsak a husvét ünnepét rögzítené le egy állandó napra, de az egész esztendő úgy osztaná be, hogy a hónapok egyenlők legyenek és vasárnappal kezdődjenek. A tervezet szerint a mai tizenkét hónap helyett tizenhárom négyhetes hónap létesítenék. A tizenhárom hónap 364. napján felül marad még egy nap, évzáró ünnepként az utolsó helyet foglalná el; a szökő évek fölösleges napját pedig június végére tervezi, két teljes, hét közzé beiktatott különálló ünnepnap gyanánt.

Ennél a tervnél a gazdasági szempontok az uralkodók. A husvét dátumának mostani ingadozása, amely szerint a husvét március 22. és április 25. között, bármely napra eshetik, nagy eltolódásokat von maga után az ünnepekhez igazodó időbeosztásnál. És ezt megérzi a gazdasági élet is. A husvét a tavaszi divat idejének kezdetét is jelentvén, az érdekelt ipari és kereskedelmi ágak állandóan panaszkodnak a husvét dátumának mostani változó volta miatt; mert ha a husvét túl korán esik — mint az

A vendég.

— Orosz elbeszélés —

Alexejevics Ivánról, a derék cipőfoltozó mesterről sok mindenfélét beszéltek Moszkvában. Mi tagadás, némelyek bizony kissé bolondos embernek tartották, ám mindenki elismerte, hogy nálánál becsületesebb, jámborabb, igazsívűbb ember nincs egész Moszkvában.

Alexejevics Iván minden este lefekvés előtt sokáig olvasgatta a Bibliát. Egy késő este, mikor már elvégezte az olvasást, világosan hallotta az Üdvözítő Ur Jézus hangját, amint hozzá szólt:

— Alexejevics Iván, figyelj szavaimra! Holnap betérek a te házádba, leülök a te asztalodhoz, eszem az ételedből és iszom az italodból.

Alexejevics Iván másnap gyönyörűen kitakarította kis szobáját, mely egyben műhely is volt. Nagyon vigyázott, hogy munkájával rendetlenséget, vagy szemetet ne csnáljon. Olyan tiszta volt a kis szoba, mint a tükör. Aztán tüzet rakott, megterítette az asztalt szép fehér abrosszal, ételt, italt rakott reá

és szívében, lelkében áhitatosan fohászkodva várta a szent látogatást.

Dél felé egy szegény öreg ember vetődött be hozzá.

— Milyen jó meleg van nálad, Alexejevics Iván. Nem engednéd meg, hogy a tűzhelyedhez üljek?

— Csak ülj le békességben és melegítsd meg magadat — mondta Iván, tovább folytatva munkáját s látván, hogy az öreg vágyakozó tekintetet vet a terített asztalra, megkínálta egy kis sülttel, kenyérral és egy pohár forralt bort is öntött a pohárba és vendége elé tette.

Később egy kis rongyos, tépelt ruhájú gyermek állított be a műhelybe. Iván megismerte, az árva Alexej volt.

— Nagyon éhes vagyok bácsi, mindenünnen elkergetnek, ha enni kérek.

— No, hát én nem kergetlek el — és Iván fölállva helyéről, jókora darab húst és kenyeret kanyarított le a gyerekeknek. Maradj itt nálam kis Alexej, amíg nekem lesz enni valóm, neked is jut majd belőle.

Alexej hálásan pislogott, mohón evett, ivott, aztán lefeküdt a tűzhely mellé és boldogan elaludt,

idén — a husvéti időjárás elfojtja a tavaszi piaci lehetőségeket. Ha meg későre tolódik ki — mint a konstantinápolyi pátriárcha tervezi — akkor az a veszély fenyeget, hogy a tavaszi árucikkek átugrásával mingyárt a nyári cikkek felé fordul a közönség érdeklődése.

A Népszövetség előtt fekvő naptárreform javaslatnak, a husvét dátumának állandó nap-hoz kötésén kívül, előnye volna még a hónapok egyenlősége is, amely szintén nagy gazdasági előnyt jelentene az ipari és kereskedelmi világban. De bármilyen sok hive legyen is e javaslatnak a mai nemzedék gyermekei között, akiknek gondolkodásán a gazdasági szempontok meglehetősen uralkodnak, egyelőre aligha fogadják el a Népszövetségben képviselt nemzetek. Életbe léptetése épen olyan nehézségekkel járna, mint amilyen nehézségekkel járt az 1582. évi Gergely-féle naptárreform, amely nyugaton is csaknem két évszázad múlva lett általánosan elfogadottá.

Egyházi adókiivetés.

Az 1929. évi egyházi adókiivetés Olasziban az egyházi adóhivatal helyiségében Strada Iosif Vulcan (v. Nagy Sándor utca) 14. szám (bejárat a Béres-nyomdánál) a következő napokon történik:

Velence 1929. január 22—24. éni,

kérjük hiveinket, hogy önkéntes egyházi adó megajánlásukat, mely az eddig fizetett összegnél kevesebb nem lehet, az adókiivető bizottság előtt szóbelileg, vagy a kiadott ivenken írásban, jelzett napokon tegyék meg s mindenki nagyobb mérvben érdeklődjék az egyházi adókiivetés iránt, hogy iskoláink fenntartására szolgáló adózásunk, biztos alap lehessen és fajunk állandó erősödését jelentse. Az áldozatkészségen alapszik a jövő.

Egyházi adóhivatal.

mint aki tudja, hogy már van védelmezője, van otthona.

Sötét este volt már, mikor egy asszony állított be hozzá, kis gyerek volt a karján.

— A szomszéd faluba igyekszem, de kifogyott az eleségem, Isten nevében segíts ki valamivel.

Alexejevics Iván kissé szomorúan gondolta, hogyha ennek a szegény asszonynak is ad a terített asztalról, akkor bizony alig marad rajta már valami. De azért nem tudta a szegény asszony kérését megtagadni és bepakolta számára az utaválót.

Aztán elvégezvén munkáját, leült a tűz mellé és nézte az alvó gyermek arcát és csöndesen imádkozott, várva a szent vendéget.

De a vendég nem jött és Alexejevics Iván nagyon elszomorodott:

— Ime, uram, én elkészítettem a tüzet a kályhába, az ételt és az italt az asztalra és te nem jöttél el hozzám. Most pedig a tűz kialvóban, az asztalomon immár csak hozzád nem méltó maradék... Oh, uram, te nem méltattad szegény, bűnös szolgálodat arra, hogy eljőjj.

Egyszerre nagy fényesség öntötte el a szobát és Alexejevics Iván hallotta a szelid, tulvilági hangot:

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Szegényeknek: Kocsis Jánosné 200 Lei.

Jótékony célra: Margitta község 1000, Nagy Sándor 40 Lei.

Olaszi-i harangra: Földesi Lajos 50 Lei.

Híradónak: Szentpály Gyula 80 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: Blaha István 100 Lei.

Gyermekotthonra: özv. Fekete Sándorné K. Nagy Zoltánné elhalálása alkalmából 500 Lei.

RÉTEN:

Templomipadokra: Oláh Sándor és neje 300, Tar István 100 Lei.

Szegényeknek kenyeret: Horváth Balázs

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Kiss Bertalan,

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Ferenc,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Sámy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor Szabó Lajos szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: Az igazi alázatosság.

I. Mózes 33, 1—16. Kedd: A gyűlölet forrása. I. Mózes 37, 1—11. Szerda: A látszólagos győzelem. I. Mózes 37, 12—30. Csütörtök: A tiszta ifjúság. I. Mózes 39, 1—18. Péntek: A felemeltetés. I. Móz. 41, 37—46. Szombat: A beteljesedett álom. I. Mózes 46, 28—47.

— Alexejevics Iván, én itt voltam nálad...

— Nálam, uram? — álmélkodott a cipőfoltozó.

— Igen, nálad. És te rövidlátó ember, nem ismertél volna meg?!

Iván hirtelen felriadt. A nagy fényesség már eltűnt s a cipőfoltozó egyedül volt a sötét szobában az alvó, árva kis fiúval együtt. A gyermek, kit Iván ma házához fogadott, nyugodtan, békésen szendergett, a cipőfoltozó pedig világot gyújtott, kinyitotta Bibliáját, hogy rendes szokása szerint elalvás előtt olvasson belőle.

S íme a könyv, mintha magától nyílt volna ki s az ámuló Alexejevics Iván a következőket olvasta:

„Mert, aki az éhezőnek enni ad, az nekem adott enni, mert, aki a szomszjasnak italt nyújt, az nekem adott inni s aki a hajléktalant oltalmába veszi, az engem fogadott be az ő házába“.

Alexejevics Iván megértette, hogy Krisztus teljesítette az ő áldott ígétét, itt volt házában, evett ételéből, ivott italából, megmelegedett tűzhelyénél és megáldotta szívét, lelkét, otthonát a legnagyobb földi jóval, az áldott békeséggel és nyugalommal.

(Ref. Figyelő.)

Hétköznapi istentiszteletet tartunk a réti körben a Felföldi-telepen (özv. Fazekas Andrásné házában) csütörtök (január 24-én) délután 4 órakor.

A február 2-iki ünnepséget az idén is a Kath. Kőr nagytermében tartja meg a Prot. Jótékony Egyesület. A büfféhez adományokat kér a *Rendezőség*.

Konfirmációl eskü. Még október hóban történt, hogy N. K. Hevesi-telepi lakos a „presbiteriánus vallás” tagja lett. Elhagyta az édesanyját, elfelejtette konfirmációját esküjét. De az eskü szavai nem hagyták nyugodni. Mennyire fájt lelke, mikor megszólaltak e szavak: „ígérem és fogadom, hogy a mi református egyházunkhoz halálomig hű maradok, igaz és buzgó tagja leszek. Isten engem úgy segítjen!”, „Vissza! vissza! az édesanyához.” csendült meg a lelkiismeret szava. „Esküszegő nem lehetek soha!” A visszatérés a napokban megtörtént és az édesanya szeretettel fogadta bűnbánó gyermekét. És N. K. azóta ismét boldog és nyugodt. Nem kinozzák lelkiismeretfurdalások, nem bántják az eskü szavai.

Lutheránusok estélye. Január 26-án a Csarnok termeiben tartják a helybeli lutheránusok táncos estékkel egybekötött műsoros estélyüket a gyülekezeti székelyek s az iskola javára.

A biharpüspöki-i reformátusok olvasókörében nagyhatású kultúrest volt e hó 13-án, vasárnap este, amelyet az olvasókör megszervezője, *Balajthy Jenő* lelkész szívből jövő, emelkedett szavai nyitottak meg. Rámutatott annak fontosságaira, mit jelent egy nép önfentartási küzdelmeiben a felvilágosodás. *Kur-sinszky Kálmán* nagyváradi kereskedelmi iskolai tanár a magyarság igazi gerincét alkotó földművelés, a jobbágyság történetéről tartott gazdag tudással, népszerű formában, egyszerű hallgatóit is lebilincselő előadást. *Kelemen Etelka* tanítónő, nagy sikert arató szavalata után *Balajthy Jenőné* ref. lelkésznek énekelt három dalt művészi képességgel és kitűnő iskolázottsággal. Akik az estén mint vendégek voltak jelen, nagy elismeréssel emlékeznek meg a biharpüspöki-i református magyaroknak őszinte érdeklődéséről, odaadó figyelméről, amellyel az előadásokat kísérték s arról a hálás szeretetről, amellyel körülvesszik az értők munkálkodó lelkészt és feleségét.

A rádió leadóállomások — mint már megemlékeztünk róla, — az egyes felekezetek istentiszteleteit is közvetíteni szokták. Így közvetíti a budapesti leadóállomás a kálvintéri istentiszteleteket, úgy hogy a felvevőállomások tulajdonosai gyakran hallhatják a kálvintéri gyülekezet buzgó éneklését, sőt a gyülekezettől sok száz kilométer távolságban is együtt énekelhetnek, együtt imádkozhatnak és hallgathatják a magyar kálvinisták világhíres szónokát, dr. Ravasz László püspököt. A franciaországi toulousei leadóállomás is közölte eddig a vasárnap délutáni protestáns istentiszteleteket, de most a társaság évi 24.000

frankot kér e szolgálatért. A francia protestánsok közadakozásából teremtik elő azt az összeget.

Gyülekezeti házat épít minden valamire való egyházközség. Mezőtúron a presbiterium elhatározta, hogy az egyházközség 400 éves reformálásának megünneplésére egy olyan gyülekezeti házat épít, amelyben minden gyülekezeti munka megfelelő helyet találjon. Kiskunhalason is gyülekezeti házat építenek, amelyben helyet kap a Nőszövetség és a Református Önképzőkör. Jászkarajenőn az ősszel nyitották meg a gyülekezeti házat. — Hogy mit jelent egy gyülekezeti ház valamelyik egyházközség életében, azt láthatjuk a biharpüspöki-i kultúrestől adott híradásunkból is. De a kulturmunka mellett az egyházépítő munkának hányféle plántája honosítható meg egy ilyen hajlék segítségével! Egyetlen parochia mellől sem volna szabad hiányoznia. Réti imaházunk épen azáltal lehet sok-sok áldás forrása, mert benne alkalmas helyiségek állnak szolgálatára a belmisszióknak.

Az amerikai magyar reformátusok hitéletéről nyújtanak képet azok az adatok, amelyeket a 20 családból álló (a váradszőlősi szórványhoz hasonló nagyságú) donorai magyar ref. egyházzól olvasunk a Magyar Egyház 1928. évi decemberi számában. A gyülekezeteinek van 85 urvacsoravételre jogosult tagja s a múlt évben 390-en járultak az urasztalához. Aki urvacSORAOSZTÁSKOR templomba megy, az ott is marad, hogy a szent vendégségben résztvegyen (s nem úgy tesznek, mint nálunk, ahol a templomi gyülekezet fele a szent communio elől kitódul). Ennek a maroknyi népnek persely pénze 420 dollárt (67.000 lejt) tett ki, a hat urvacSORAI alkalommal borítékban tett adományok összege 350 dollár (56.000 lejt). Évi járulékokból bejött (családosok havonként 2, magánosok 1 dollárt fizetve) 430 dollár (68.000 lejt). A nőegylet karácsonyi ajándéka 200 dollár (32.000 lejt), összejövedeleik évi 600 dollárt (96.000 lejt) jövedelmeztek. A harminc család több mint 300.000 lejt adott az egyház fenntartására.

Az orosz határtól nem messze fekvő kis Kucevice városkában egy új egyházközség létesült — volt zsidókból. — E zsidókeresztény közösség: „Isten fia”-nak vallja a megfeszített Krisztust. Isten tiszteletét zsidó nyelven tartja, az újszövetséget is e nyelven olvassa. Ez új közösség gyors és nagyarányú elterjedést remél, erős missziói lelkületénél s az izraelita körökben végzendő nagyarányú propagandájánál fogva.

Palesztina lakosainak száma 887.000, kik közül 158.000 zsidó. Tehát nagyon sok idő kell még ahhoz, hogy Palesztina, mely most angol fohatóság alatt áll „Zsidóország” legyen!

Az ujszegedi missziói egyházközség imaházának és lelkészlakásának ünnepélyes felavatása december 16-án ment végbe szép ünnepség keretében. A presbiterium elhatározta, hogy 3 éven belül felépíteti a második templomot is, melynek ezt a szimbolikus jelentőségű nevet adják: „Az új magyar hajnal temploma!”.

A Szovjetkormány a moszkvai Szent Mihály-templomban, mely 350 éven át szolgálta szent rendeltetését, hadiszergyártó ipari üzemet rendezett be.

Ki fogadna örökbe egy négy és fél éves egészséges leánygyermeket. (Kolozsvári-utca 34. sz. Főző Imréné).

Az olasz-í- lelkesít hivatal irattérjesztésében olcsó árban kaphatók vallásos könyvek, zoltárok stb.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában
Oradea-Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz.

SZILÁGYI GÉZA

órák és ékszerész
Elsőrangú régi üzlet.
Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-út) 4.

Arany-ezüst ékszeres és órák.
Fali- és ébresztő órák.
Arany karikagyűrűk.

Tanuló felvétetik. 52-13

Drogueriái cikkekben legolcsóbb a

Központi Drogueria
PNP KÁROLY

HIRADÓ olvasóinak kedvezmény!

Bereczky

uri divat-szabó Ioan Bratianu és
General Holban (volt Szaniszló- és Széles-utca) sarok. — Telefon 8-47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-10

Csinos és izléses
nyomtatványokat
készít olcsó áron
minden alkalomra

Béres Károly

könyvnyomdája

Oradea — Nagyvárad,
Strada Iosif Vulcan
(Nagy Sándor-u.) 14.
Telefon 6-22. — Alapítva 1909.

Olcsón, szépen, gyorsan
fest, tisztít, mos, vassal

Szabó László

kelemefestő 15-10

Take Ionescu (Körös)-utca 1.
Bazár-épület, Bul. Regele Ferdinand 2.

Takarékosság

Szegély- és Takarékszövetkezet

Oradea-Nagyvárad
Str. Dim. Cantemir (Beöthy Ö.-u.) 2.
Alakult: 1899. évben Telefon 4-54.

Befizetett üzletrészt 5ke Lei 8,500,000

Lelkész urak részére előnyösen
teljesít átutalásokat.

Folyósít rövid lejáratú váltó
és jelzálogkölcsönöket.

Takarékbetéteket
előnyösen kamatoztat 53

LÉPJEN BE

a „Népszövetségi
Hitelszövetkezet“
piculásába!

A Népszövetségi Hitelszövetkezet január 1-ével a XVII-ik évtársulatát nyitja meg, melybe tetszés szerinti heti- vagy havi befizetés kötelezettsége mellett már is lehet belépni. Előnyös fizetési módokat. A tagok alapszabály szerint előnyös kamatra kapnak kölcsönt. Három évig tartó évtársulat lejártával a befizetett összeg a nyereséggel együtt kiosztatik.

BETÉTEKRE MAGAS
KAMATOKAT AD.

KÖLCSÖNÖKET
földekre, házakra és kézi-
zálogra a legkedvezőbb
kamatláb mellett azonnal
folyósít a 5-4

Népszövetségi Hitelszövetkezet
Károly herceg- [Szilágyi Dezső-]
utca 5. szám. (Kath. Kör épület.

Eladó házhelyek

360-390 □-méter területűek az
új vízműtelepnél, a kolozsvári
országút mellett.

Értekezhetni:
dr Sarkady Sándor ügyvédnél
és Bancsik János ref. kántornál.

Kiadó

nagy kéttős műhely
május 1-re

Zöldfa-utca 14. sz. egyházi
épületben.

Legszébb ajándék a fiatalság
részére egy **kisbetűs**
Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL
a tanítónőképző-intézet épületben

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A magyar protestáns egyházak küldöttsége az új kormány tagjainál

a mult hét folyamán jelent meg. A küldöttségben a református egyház részéről részt vett *Sulyok István* királyhágómelléki és dr *Makkai Sándor* erdélyi püspök, az unitárius egyházat dr *Boross György*, a magyar lutheránus egyházat *Frint Lajos* aradi superintendens képviselte. Egyidejűleg a Magyar Párt is tisztelt a minisztereknél. Ugy a protestáns egyházak mint a Magyar Párt képviselői egy-egy memorandumot adtak át, amelyben a magyar kisebbség sérelmeit ölelik fel és kérik orvoslását.

Sulyok István püspök ur szombaton (január 19-én) érkezett haza s utjáról hazaérkezése után nyilatkozott a „Nagyvárad” napilap munkatársának. A lap közleménye alapján a magyar protestáns egyházak fejeinek bukaresti utjáról a következőket közölhetjük:

— A protestáns püspökök szükségét érezték annak, hogy bemutatkozó látogatást tegyen dr *Maniu Gyula* miniszterelnöknél, *Costachescu* közoktatásügyi miniszternél és dr *Vlad Aurél* kulturminiszternél. Ez volt tehát a látogatások kiindulásának lényege s mi sem természetesebb, mint hogy ezt az alkalmat felakarták használni arra, hogy egyházi intézményeink és iskolaügyeink körül mutatkozó óhajainkat kérés tárgyává tegyék. Olyan ígérete fekszik a nép előtt a jelenlegi kormánynak, amely a dolgok kedvező változását illetőleg reménykeltő. Nem taxatív felsorolásról volt szó egyházaink és iskoláink sérelmeinek, hanem elvi jelentőségű és nagyvonalú előterjesztéséről kérelmeinknek. Ilyen volt a kisebbségi iskolák *segélykérése*, amit a szászoknak már régebben teljesítettek. Ilyen volt a *névelés* körüli vekszaturák szóvátétele, ilyen volt annak a generális hangoztatása, hogy az egyetemes kultúra érdekében ne tegyék a gyermekeink számára gyűlöletessé az iskolát, hanem úgy legyen, hogy szeretettel érezzék az iránt a hely iránt, ahol jövő ekzsztenciájukhoz az alapot megkapják. Kitértek arra a nagytömegű felterjesztésre is, amely a kisebbségi iskolák nyilvánossági jogának megadása iránt érkezett a minisztériumokba s amelyeknek elintézése most újlag nyomatékos kérelmekkel bővül.

Január 18, pénteken délelőtt fél 11 órakor keresték fel *Maniu Gyula* miniszterelnököt. Dr *Makkai Sándor* és *Sulyok István* a református egyház részéről, továbbá dr *Boross György* unitárius püspök. *Frint Lajos* a lutheránusok szuperintendense jelentek meg a kisebbségi egyházak képviselőiben, míg a világiak közül a Magyar Pártnak a protestáns egyházakhoz tartozó parlamenti tagjai. Így ott volt *Bethlen György* gróf, *Jósika János* báró, *Paál Árpád* dr, *Abrudbányai Ede*, *Barabás Béla*, *László Dezső* és *Laár Ferenc*. De megjelent még *Ambrózy báró*, a lutheránusok kerületi felügyelője és *Kerekes Ernő*, a zilahi református kollégium igazgatója is. *Maniu* miniszterelnök a legnagyobb melegséggel fogadta a küldötteket s már belépésük pillanatában magyarul fordult hozzájuk.

Nyílt őszinteséggel mondta, hogy igen helyesen jártak el akkor, amikor, nem a külföldhöz, nem a genfi Népszövetséghez fordultak, hanem itt akarják elintézéshez juttatni a fennforgó problémákat. Ez a román közvélemény előtt kedvező benyomást tesz. Hangoztatta, hogy egy elmérgesített közhangulat árt az ügynek és a legjobb intenciók is akadályba ütköznek kedvezőtlen atmoszférában. Sok mindentről elismeri, hogy nem helyesen történtek, amik történtek, a törvényt azonban képtelenség egyszerre elvetni, de minden erővel arra törekszik, hogy a sérelmek elimináltassanak s törvényhozási uton biztosítsák az a helyzet, amelyben a kisebbségek jól érezzék magukat, otthonuknak tekintsek azt a helyet, amelyet a sors kijelölt számukra. Mind ehez természetesen szükségesnek látja, hogy a kisebbségek a maguk részéről is olyan atmoszférát teremtsenek, amelyben a kormány jóakaratu igyekezete megvalósulhat.

— A miniszterelnök különös melegséggel szólt *Kerekes Ernő*höz, a zilahi gimnázium igazgatójához, akinek intézetében iskolaéveit töltötte. Nem egyszer szólt az ősz professzor felé ilyen megszólítással: az én kedves volt tanárom!

— Szerdán, (január 16-án) keresték fel *Costachescu* közoktatásügyi minisztert, aki kijelentette, hogy a jelen helyzetet máriól-hónapra megváltoztatni nem lehet. Akad azonban olyasmi, amit már is teljesítendőnek tart. Azoknál a kisebbségi iskoláknál, amelyeknek nincsen nyilvánossági joguk, nem tekint-

het el a vizsgáló bizottságok kiküldésétől, de olyan irányu rendelkezést tesz, amely a vizsgáló-bizottságok tagjainak méltányosabb díjazására irányul. Elismeri az államsegély iránti óhaj indokolt mivoltát, de tekintettel az állampénztár nehéz helyzetére, ma még ez irányban határozott ígéretet nem tehet, viszont mindent el fog követni, hogy a póthitel megszavazása kapcsán a kisebbségi iskolák államsegélyét is biztosítsa. A lényeg tehát, hogy *elvben* nem zárkózik el a kérdés jóhiszemű megoldása elől. A kisebbségi sérelmek, természetesen iskolai természetűekről van szó, olyan komplexumot alkotnak, amelyeknek az áttanulmányozása még időt igényel. De már most kihangsúlyozta, hogy az alsóbb hatóságok részéről mutatózó vekszaturáknak véget vet.

Dr Vlad Aurél kulluszminisztert csak dr Makkai és Sulyok püspökök keresték fel, aki szintén magyar nyelven beszélgetett velük. A királyhágómelléki egyházkerületre vonatkozó kérdéseket még nem ismeri, de az ügyet áttanulmányozza s úgy fogja elintézni, hogy az teljes megnyugvást teremtsen. Kérte a püspököket, hogy a kultusztörvény végrehajtására vonatkozó kívánságaikat memorandumban közöljék vele

Februárius 2-ika

a Protestáns Jótékony Egyesület e hagyományos nagy napja az idén is annak ígérkezik, ami volt a múltban, hosszú évek óta, a nagyváradi protestáns társadalom ünnepnapjának, amelynek előkészítésén az Egyesület nőtagjai sok testi-lelki törődéssel, de az árvák és szegények iránt még több szeretettel fáradoznak. A nyomor a nagy hidegben még elviselhetetlenebb. A segílyt kérők naponként keresik fel Egyesületünket s üres kézzel senkít sem bocsáthat el. Az egyesület nőtagjai maguk is sok szegényt keresnek fel, látogatnak meg otthonukban. Felkeresik a nyomortanyákat, hogy testvéri szeretettel, részvétellel enyhítsék az inséget. Az est jövedelme ezt az áldott munkát teszi lehetővé.

Az est programját az *ifj. Filharmónikusok nyitánya* vezeti be, *Schubert Ifigénia* operájából. Akik hallották őket vasárnap délelőtti kitünőn sikerült hangversenyükön, előre örülnek, hogy újra találkozhatnak az ifju művészek jeles gárdájával.

A nyitány után közönségünk által nagy elősmérréssel körülvett Losonczy Gábor előkészítésében a következő egyfelvonásosok jönnek:

1. KÉK ÉS PIROS. Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Zágón István.

Személyek:

Ex. von Bredow . . . . . Lakatos Sándor
Fia, ulánus kapitány . . . . . Szabó Dénes
Bojár Margit . . . . . Kuszenda Mária
Joób Gergely . . . . . Nosz Andor
Pázmán Gábor . . . . . Csernák István

Vendégek, cigányok

2. AZ ÖTÖDIK B) OSZTÁLY. Vigjáték 1 felvonásban.
Irta: Békeffy István.

Személyek:

Sztancsek tanár . . . . . Lakatos Sándor
Spiegel Zsuzsi . . . . . Bittenbinder Böske
Fleinig Jolán . . . . . Materny Zsuzka
Vidor Böske . . . . . Thúry Klári
Maksik Janka . . . . . Materny Klári
Kelemen Manci . . . . . Lakatos Ica
Weismann Rezi . . . . . Igaz Lenke
Podvinecz Irén . . . . . Korbucz Böske
Faragó Teri . . . . . Bódis Manci
Lenke . . . . . Huvé Emma

Lányok.

3. A MOTOR. Bohózat 1 felvonásban Irta: Nóti Károly.

Személyek:

Fenyvesi . . . . . Szabó Dénes
Neje . . . . . Bittenbinder Böske
Tenyér . . . . . Nosz Andor
Spira . . . . . Bittenbinder József
Juci . . . . . Bódis Manci
Autól hölgy . . . . . Korbucz Böske

Zongorán kíséri: Török Margit.

A büfféhez adományokat kér a rendezőség. Ha nem is tudná személyesen megkeresni a jótékony barátait, ne feledkezzenek el azok az est nagy céljáról, hanem mint más esztendőben, úgy most is küldjék el adományaikat, amelyeket elősmervény mellett vesznek át az Egyesület nőtagjai február 2-án már délelőtti 10 órától kezdve a *Kath. Kör* nagytermében.

Jegyek szerdától (január 30-tól) kezdve előre válthatók *Szilágyi Géza* főtcai ékszerüzletében.

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

RÉTEN:

Szegényeknek: Blaha István 100 leit.

Templomi padokra: Veres Józsefné 100 (II. r.), Vigh József 70, Kelemen László 50, Tóth Antal 50, Zilahy István 100 leit.

Terítőre: Husz Jánosné 50 leit.

Születésnap megemlékezés cimen: Sebestyenné 20 leit.

B) Az Árvaház céljaira:

Donó Erzsike 40 leit.

Esteli órákon: Hétfő: Isten győz, II. Mózes diadal, II. Mózes 2, 1—10. Kedd: A legnagyobb hatatlan hívás, II. Mózes 3, 1—14. Csütörtök: Isten előtt nincs lehetetlenség, II. Mózes 4, 1—17. Péntek: Próba alatt, II. Mózes 5, 1—23. Szombat: Új erőforrás, II. Mózes 6, 1—13.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 Kiss Bertalan, a Hegyen: (Papp Sándor szülőjében) délután 3 órakor Csernák Béla,

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Ferenc,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Sámy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 órakor Sulyok István, és délután 5 órakor Szabó Lajos szolgál.

Mbora nekünk kellene segélyt küldenünk a Bánátba, onnét is érkezik segély Árvaházunk részére. A háromszáz lelket számláló *Szigetfalu* református iskolájának alig 25 növendéke, valamennyi a vasárnapi iskola kedves látogatója, karácsonyi ünnepélyt rendeztek, amellyel nemcsak a szülőknek, felnőtteknek szereztek egy áldott, örömteljes órát, de Árvaházuknak is gyűjtöttek 1175 leit. Akik már iskolásgyermek korukban ilyen eredményt mutatnak fel, azok felől jóreménységben lehetünk, hogy felnőtt korukban is jó vitézei lesznek Krisztusnak.

Református egyházi muzeumot készülnek megalkotni Debrecenben, amelybe összegyűjtsék a muzeális értékű urasztali terítőket, serlegeket, szószéki díszeket, padrészeket stb. A nagyváradi református egyház tulajdonában olyan régi urasztali terítők és kelyhek vannak, amelyek egy muzeumnak méltó értékei lennének.

A debreceni Kollégiumi Diákszövettség összejöveleleit „Pannonia coetus” név alatt tartják, mivel a régi diáklakások szobái (coetusai) között a Pannonia volt a legnevezetesebb. A régi Pannonia coetus lakói évről-évre közös naplót vezettek, amelyben a diákélet érdekesebb eseményeit jegyezték fel, hasonlóan a Jókai Mór „És mégis mozog a föld” című regényében leírt csikvári krónikához.

A debreceni híres „Dóczy” leánynevelőintézet részére egy új, három emeletes palota épült, amelybe e hó 7-én költözött át a leánygimnázium és tanítónőképzőintézet. A régi épületben a 10 osztályos polgári leányiskola és a 7 tantermes leány elemi iskola maradt. Mig a nagyanyák és anyák épületéből átvonult a leánysereg az új épületbe, szem alig maradt szárazon. Aki azt látta, soha sem felejtí el ezt a bevonulást.

A gömörmegyei református árvaház céljaira Laszkáriné Tornaaljai Margit földbirtokosnő felajánlotta Bereckén levő régi kastélyát és annak megújítására és berendezésére 100.000 cseh koronát adományozott. Mikor fog a mi árvaházunk ilyen adományhoz jutni, hogy áldásos feladatát ne csak a mai szűk keretek között tölthesse be? Az Ur gondot visel.

A magyarországi református diákoknak támogatására egy névtelen 5.000 pengőt adományozott (cca 150.000 Lei). A mi ifjaink között megindult munka is építve várja a maga jóttevőjét. Közlebb mintegy negyven ifju tagja gyűlt össze a Református Körnek, hogy komoly, építő munkában foglalkozkodjék. Ifjaink, de meg a Kör nemes szórakozásának elősegítésére szükség volna a *Rádió*nak a Körbe bevezetésére. Ki volna az Ifjuságnak az a barátja, aki nem ötezer pengő, de néhány ezer lei áldozatot hozna e nemes célra?

A szegediek harmadik templomára néhány nap alatt 20.000 pengő (600.000 lei) adomány gyűlt.

A miskolci református egyház elhatározta, hogy meglevő két öreg templomán kívül a Martintelepre is épít egy templomot.

Szabad-e a sajtó? Egyik amerikai lap szenzációs adatokat közöl a sajtó helyzetéről. Kimutatja, hogy előfizetési díjak csak egynegyed részét teszik a lapok bevételeinek, háromnegyed rész a hirdetésekben jön be, amelyek ma már odatolakodnak a lap minden oldalára, összetörik az egyes közleményeket, úgy hogy az olvasó sokszor azt sem tudja, hol következik olvasmányának folytatása, mert egy nagy mozi hirdetés jön közbe. Olvasmánya talán az erkölcsök romlásáról szól, a közbe szurt hirdetés pedig valamely éjjeli piros előadásra csábítgat. A sajtó nem független, mert a munkásai úgy kénytelenek írni, ahogyan a hirdető nagy cégek, kereskedelmi és ipari élet vezeterei rendelik.

Németországban 1919—1925-ig 218,750 egyén lépett ki a római katolikus egyházból. Ezeknek egy része felekezeti-közivé vált, de sokan vannak a protestantizmushoz áttérők is. Minden millió római katolikusra 700 ilyen áttérő esik. Az ellenkező irányban minden millió protestánsra 176 áttérő jut.

Mégis csak kell templom. A különböző országokban számtalan menekült orosz emigrans él, kik idegenben leginkább érzik a lelki-szükséglet kielégítésének vágyát. Tartózkodásuk főbb helyein orosz templomok létesülnek. Most nyitottak meg Berlin-Wilnersdorfban egy új orosz templomot. A jelenlevő vendégek között ott voltak az utolsó cár (Miklós) nővére, továbbá Jugoszlávia, Bulgária és Görögország követei is.

Törökországban eddig nem a vasárnapot ünnepelték az Ur szombatjával, hanem a pénteket. Most azonban kereskedelmi és tudományos körökben mozgalmat indítottak a pénteki ünnepnapnak, vasárnapra áttétele érdekében, hogy a művelt nyugattal való kapcsolatukat ezáltal is közvetlenebbé tegyék. A kérdésben, mint fegfőbb fórum a nemzetgyűlés fog dönteni.

A debreceni kálvinisták Templom-egyesülete karácsonykor 150 gyermeket látott el cipővel.

Falusi templomaink villanyellátásáról gyakorta olvasunk. Az elmúlt karácsony estéjén gyult fel legelőbb a villany a hoószupályi-i templomban, ahol a hívek önkéntes adakozásból fedezték a költségeket. A hétköznapi istentiszteleteket is egyre több helyen tartják, miután az esti órákban a hívek inkább félmehetnek a templomba, mint korán reggel.

Ujabb felfedezés. Ujabb meglepő bibliai felfedezésekről értesülünk. Egyik angol vállalat vezetője Garssang a napokban hozta napfényre a Józua által elpusztított három város egyikének Házornak romjait. S. H. Langdon, oxfordi egyetemi tanár pedig felfedezte s egy amerikai vállalat ásatásai révén napfényre került, azt a nevezetes írást „Mene, mene Tekel Ufarszin“. (Dániel könyve. 5, 25.) tartalmazó falat, mely Dániel próféta magyarázata szerint Bel-

sazár király országának a pusztulását jelentette. Reménység van a közeljövőben ujabb sokatmondó emlékek felfedezésére.

Kit fogadna örökbe egy négy és fél éves egészséges leánygyermeket. (Kolozsvári-utca 34. sz. Főző Imréné).

Az olaszí-i lelkészí hivatal iratterjesztésében olcsó árban kaphatók vallásos könyvek, zsoltárok stb.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradí Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-] 14. sz

SZILÁGYI GÉZA

óráás és ékszerész
Elsőrangú régi üzlet.
Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-út) 4.
Kínaezüst talcák, líkörös készletek,
kompótos tálak és dísz tárgyak. Első
minőségű színtartó alpacca evőeszközök. — Tanuló felvétetik. 52-14

Drogueriai cikkekben legolcsóbb a

Központi Drogueria
PAP KÁROLY
HIRADÓ olvasóinak kedvezmény!

Bereczky

uri dívat-szabó Ioan Bratianu és General Holban (volt Szaniszló- és Széles-utca) sarok. — Telefon 8—47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-11

Olcson, szépen, gyorsan
fest, tisztít, mos, vasal
Szabó László

kezelő 15-11
Take Ionescu (Körös)-utca 1.
Bazár-épület, Bul. Regele Ferdinand 2.

Takarékosság

Negely- és Takarékszövetkezet

Oradea—Nagyvárad
Str. Dim. Cantemir (Beóhly Ó-u.) 2.
Alakult: 1899. évben Telefon 4-54.
Fiók: Fugyivásárhelyen.

Befizetelt üzletrés: tőke Lei 8.500.000

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik helybelét gyűjtéssel. *Le-számitól váltókat. Folyósít lezálog-kölcsönöket. Átutalásokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzletet kedvezően lebonyolít.*

Képviselet a triesszi „Adriai“ biztosító-társaságol. 54

LÉPJEN BE

a „Népszövetségi Hitelszövetkezet“ piculásába!

A Népszövetségi Hitelszövetkezet január 1-ével a XVII-ik évtársulatát nyíltja meg, melybe leiszés szerinti heti- vagy havi befizetés kötelezettsége mellett már is lehet belépni. Előnyös fizetési módokat. A tagok alapszabály szerinti előnyös kamatra kapnak kölcsönt. Három évig tartó évtársulat lejártával a befizetelt összeg a nyereséggel együtt kiosztatik.

BETÉTEKRE MAGAS KAMATOKAT AD.

KÖLCSÖNÖKET földekre, házakra és kézi-zálogra a legkedvezőbb kamatláb mellett azonnal folyósít a

Népszövetségi Hitelszövetkezet

Károly herceg- (Szilágyi Dezső-) utca 5. szám, (Kath. Kör épület).

Eladó házhelyek

360—390 □-méter területűek az új vízműtelepnél, a kolozsvári országot mellett.

Értekezhetni:
dr Sarkady Sándor ügyvédnél és Bancsik János ref. kántornál.

Kiadó

nagy kéttős műhely május 1-re

Zöldfa-utca 14. sz. egyházi épületben.

Legszebb ajándék a fiatalság részére egy **kisbetűs Énekeskönyv**

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL a tanítóképző-intézet épületben

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

...Szegényeink és árváink...

Az elmúlt héten a napi lapok hiradása nyomán két eset döbbsentette meg a város társadalmának szívet: a Sánc-utca egyik fűskamrájában egy idős asszony *éhenhalt*; a város alatt pedig egy utmenti szalmakazal tövében egy fiatalabb férfi — kinek testét alig fedte valami cafatos ruha — *megfagyott!*

Kutassuk, hogy annak a szerencsétlen asszonynak vajjon nem dologkerülése okozta-e szörnyű halálát? Avagy azt az ifju embert nem a részegség vitte-é a sírjába? Nem!

A lényeg itt az, hogy a tél zordonságában még inkább a szeretetre teremtett emberi szívek dermedt közönyében, hidegében két élet pusztult el és halt szörnyen.

Ez a két eset az eláradt nyomoruság özönvizéből olyan megrázó kiáltás és bizonyosság s vele szemben emberbaráti, sőt keresztyéni kötelességünk teljesítésére olyan hathatósan ösztönző szomorú példa, hogy erre nem lehet csak egyet sóhajtanunk „szegény emberek”, hanem kell hogy feltépje e megdöbbsentő jelenség a mi önzésünk, közönyünk, szeretet-

lenségünk páncélos ajtaját s felnyissa a mi emberi s keresztyéni érző szívünk tárházát, hogy áradjon ki onnan a krisztusi szeretet nyomort s fagyasztó hideget enyhítő áldott melege, mely az elhagyottnak ügyét felkarolja, az utonjárót befogadja s a mezitelt megruhazza.

Közelebbről erre hívta fel gyülekezetünket vasárnapi templomi beszédében az olasz-i paróchiális kör lelkésze, kimutatva, hogy e szent munkához nem annyira kincsek garmadája, javak sokasága szükséges, mint inkább szívek kelljenek, melyek éreznek és cselekszenek.

Közelebbről erre kötelez el minket Protestáns Jótékony Egyesületünk február 2-iki jótékonycélu estélye, melyen megjelenésünkkel s adományainkkal járulhatunk hozzá egyesületünk könnyeket törő tevékenységéhez, szegényeink és árváink felsegélyezéséhez és el-tartásához.

Testvéreink! Érezzetek és cselekedjete az szerint, amint jószívetek krisztusi érzése és szívetekhez, sőt az égre kiáltó nyomoruság — ezt nektek parancsolja! (—eon.)

A fukar gazdag.

(Németből.)

Máté 6. r. 19—24. vers.

Halálos ágyán feküdt a gazdag ember. Egész életét mint rideg, fősvény ember élte le s így nagy gazdaságra tett szert. „Nem, nem” — mondta szokása szerint, ha fősvénységét szemére vetették, — „az életben a pénz minden.” És most, midőn közel állott a halálhoz, gondolá: Bizonyára a másvilágon is a pénz minden. Gondoskodni kell tehát az embernek magáról, hogy szükségét ne lásson. Halálos ágyán magához hívta gyermekeit és megparancsolta nekik, hogy a koporsójába tegyenek mellé egy pénzzel telt erszényt. „Ne fősvénykedjete” mondá, „csak minél több pénzt!”

Még ez éjjel meg is halt. A gyermekek teljesítették kívánságát és a koporsóba több ezer aranyat mellé helyeztek. Midőn a sirba engedték és másvilágra ért, megkezdődtek a szokásos formalitások a szokásos kérdésekkel és a különböző könyvekbe való

bejegyzésekkel: faggatták, összehasonlításokat csináltak és így gyötörték egész nap. Ott is vannak irodák, rendőrség és bejelentő hivatalok. A napestig tartó gyöttrődésben megéhezett, mint egy farkas és annyira megszomjazott, hogy már az elégsé veszélye fenyegette. A torka kiszáradt, nyelve az inyéhez tapadt. Elpusztulok — gondolá.

Egyszer csak megpillantott egy étellel és itallal telt falatozót; pálinkát és inyenc falatokat, éppen úgy, mint egy nagy vasut-állomás várótermében. Sőt még egy serpenyőben valamit süttöttek is. „Na” — szólott magában, meg lehetek magammal elégedve! Mégis sak eltaláltam, hogy minden úgy van itt, mint nálunk. S jól cselekedtem, hogy pénzt hoztam magammal. Most eszem és iszom annyit, amennyi csak kell! „Jóleső érzéssel tapogadta meg erszényét és a falatozóhoz lépett”. „Mibe kerül ez?” kérdezte bátoritanul és egy szardíniára mutatott. — „Egy kopék” mondta a falatozónál lévő ember. — „Olcso” gondolta magában a gazdag. „Lehetetlen, hogy jó legyen, megkérdezek még egyet. „És ez itt?” kérdezte

Februárius 2-iki estély

büfféjéhez szánt adományokat a Protestáns Jótékony Egyesület nőtagjai délelőtt 10 órától veszik át a Kath. Kör nagytermében.

Jegyek előre válthatók Szilágyi Géza főutcai ékszerüzletében és este a pénztárnál 80, 60, 40 és 30 leies árban.

A műsor kezdete pontosan fél 9 órakor.

Aldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Olaszi templomfűtésre: Sebess Gyula 300 Lei.

Ref. Híradóra: Sebess Gyula 200, N. N. 100 L.

Ágyalapítványra: Dr Kazay Kálmán néhai dr Kazay Kálmánné Magyar Ilona emlékére újabban 1000 Lei.

A nyomorgó szegényeknek: egy Nagyváradon növekedett Magyarországon működő tanítónő első fizetéséből 5 pengőt küldött.

VELENCÉN:

Szegényeknek: Hendzsel Lajos K. Nagy Zoltánné elhalálzásakor 50, Tóth Zsigmond 40 Lei.

Esteli órákon: Hétfő: Szabadulás Egyiptom földéről. II. Móz. 12, 31—38. 40—41. Kedd: Izrael fiainak költözése. II. Móz. 13, 17—22. Szerda: Az Ur csodásan működik. II. Móz. 14, 29—31. Csütörtök: Mózes hálaéneke. II. Móz. 15, 1—21. Péntek: Mára keserű vize. II. Móz. 15, 22—27. Szombat: A pusztá kenyeré. II. Móz. 16, 14—15, 31.

Velencei imaházunkban február hó 3-án délután 3 órakor gyermekistentisztelet lesz, melynek végeztével a vasárnapi iskolás gyermekek szavalatokból és énekszámokból álló vallásos ünnepélyt tartanak.

és egy finom pástétomra mutatott. — „Az is egy kopek” mondta mosolyogva az ember. Ugy látszik, hogy a gazdag csodálkozása mulattatta. „Ha így áll a dolog, rendelkezett fontoskodva a gazdag, akkor kérem tegyen a tányérra tíz szardíniát és pástétomot, és kérem ezt meg ezt.” És szemeivel össze-vissza turkált az étvágygerjesztő ételekben. A kiszolgáló ember hallotta ezt, azonban egyáltalában nem sietett. „Nálunk előre kell fizetni” — jelentette ki szárazon. A gazdag oda nyujtott egy ötrubelest: „itt van.” Az elárusító ide-oda forgatta az arany darabot és így szólt: „Nem, ez nem kopek”, és visszaadta a pénzt. Intett egy szolgának és két erősmarku pincér kivette a gazdagot.

Elszomorodott ezen a gazdag ember. „Ez baj” gondolá, hogy csupán csak kopeket fogadnak el. Különös! Kénytelen leszek váltani. Minden gondolkozás nélkül fiaimhoz siet és álmukban megbízást ad nekik: „Vegyétek vissza aranyaitokat! Nem használhatom azokat; s helyette tegyetek a sírba egy kopekkel telt erszényt. Különbö elpusztulok.” A megrettent

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 Kiss Bertalan, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Csernák Béla,

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Ferenc,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Sámy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor Szabó Lajos szolgái.

Hétköznapi istentiszteletek tartunk a réti körben a Felföldi-telepen (szv. Fazekas Andrásné házánál) csütörtök (febr. 7-én) délután 4 órakor.

Várkastélyból — református árvaház. Már hirt adtunk arról, hogy a Kárpátok alján lakó református testvéreinknek Laszkáryné Tornaaljai Margit egy régi kastélyt felajánlott árvaház céljaira. A Munkácson megjelenő „Szeretet” erről többek között így ír: Ott, ahol a gömri hegyek bezáródnak, van egy hatalmas szikla. A sziklatetőn kis református templom, mellette, felette viharvert, öreg kastély. Valamikor az ősi Beretki-familia élte benne boldog, magyar uri életét. Aztán kihalt a kastély és szomorú lett. És nagyon szomorú volt az a páratlan galamb, aki naponként feljárt a sziklára, az ősi kastélyhoz, hogy mint a Beretki-család itt maradt lelke, egy-egy drága emléktől könnyes pillantást vessen a régi házra. Sokáig nem tudta, mi legyen a kedves, ősi házzal, mig nem azt sugta a szíve: legyen az Istené. Aki a Beretki-ősök sziklavára volt. Isten pedig szerető mosollyal hagyta jóvá és azt mondta: legyen az árvaké! Az egyetemes református egyház konventjének nem volt még nagyobb öröme ennél a hírnél. Hálával vette át Isten ajándékát és elhatározta, hogy az Ő szent segedelmével, 1929 szeptember 1-én megnyitja a nagy Isten kicsiny árváinak beretkei házat.

fiúk másnap úgy cselekedtek, mint apjuk parancsolta. Kivették a koporsóból az aranyat és kopekkel telt erszényt tettek helyébe.

„Most már van apró pénzem,” kiált diadalmasan a gazdag ember és rohan egyenesen az elárusítóhoz. „Adjon ennem gyorsan, mert szörnyű éhes vagyok!” — Nálunk először fizetnek,” mondta éppen olyan szárazon az elárusító, mint előbb. „De kérem, kérem!” szól a gazdag és egy tele marék új kopeket nyujt feléje. „De kérem siessen!” — Az elárusító megnézte a pénzt és mosolygot: „Mint látom, ön odalenn a földön nagyon keveset tanult. Mi nem az ön kopekjeit fogadjuk el, hanem azokat, amelyekkel jól tett. Gondolkozzék! Talán adott valamikor alamizsnát a koldusnak? Talán segített valamikor egy-egy szegényen? — A gazdag lesütötte szemét és gondolkozott. Sohasem segített életében a szegényen. Sohasem adott alamizsnát. — És a két erős marku pincér ismét kivette a gazdagot.

(Szeretet.)

Szutor Jenő.

A Velencei Református Egyházi Énekkar február hó 10-én tartja műsoros dalestélyét a Kereskedelmi Csarnokban. Szinre kerül: „A falu rossza”. Az est részletes műsorát jövő számunkban közöljük.

Baranya dunántúli vármegye református népét az egyke gyermekirtó bűne pusztítja. Ravasz László püspök megígérte, hogy minden baranyai család negyedik gyermekét ő fogja megkeresztelni. Az első ilyen keresztelő január 23-án volt Pécsen.

Meghamisított bibliával terjesztik a kommunizmust a szovjetügynökök Kínában. Sanghaiban a kínai lakosság körében oroszországi ügynökök kommunista propagandacélra hamisított bibliával propagandát fejtenek ki. A bibliában a próféták és apostolok szájába kommunista lázító beszédek adnak. Ujabbán több kommunista ügynököt tartóztatnak le, akik ily módon akartak forradalmi röpiratokat terjesztetni.

Megint éheznek Oroszországban. Moszkvában ma már csak jegyek ellenében lehet élelmiszert kapni, úgy, mint a háború alatt. Csupán a gyermekek és a betegek kapnak jegy nélkül havonta félkiló margarint és félkiló rizst. A szovjetpékek kétféle kenyeret sütnek. A gyengébb minőségűt jegy ellenében árúsítják, a normális áron, a jobbminőségűt pedig drágábban adják azoknak, kik meg tudják fizetni. A szovjetkormány a szovjet fennállásának tizedik évfordulója alkalmából áttér a nyolcórás munkaidőről a hétórásra. Minden üzemnek fokozatosan így kell be rendezkednie s 1933-ban minden gyárban már csak hét óra hosszat szabad dolgoztatni a munkásokat.

Szénné égett egy babonás öreg asszony. Dick Leontina 63 éves brassói asszony, ki évtizedek óta annak a babonás hitnek hódolt, hogy minden újév napján denaturált szeszfürdőben mosta le magát, azt hívén, hogy ezzel belsőleg is megtisztul! Mosakodás közben olyan közel lépett a petróleumlámpához, hogy a szesz tüzet fogott, lángra lobbant s miután senki sem mehetett segítségére, a szerencsétlen öregasszony szénné égett. A babona tehát nemcsak lelki, de testi veszedelmet is hozhat reánk.

Kálvin gyönyörű jelképét és köriratát, mely egy magasra tartott kézben égő szívet ábrázol, t. i. „szívemet égő áldozatul az Istennek ajánlom”, mint értesülünk az abai magyar református gyülekezet márványtáblára vésette e gyönyörű modern új elemi iskolai épületének falába illesztette be. Ugy halljuk, hogy az abai gyülekezet példáját más egyházak is követni akarják, vajha ne csak jelkép lenne ez, hanem élő valóság is gyülekezeteink életében!

200 ezer lei költséggel ujitotta meg a sáromberki ref. egyház régi szép templomát, melyet másfél századdal ezelőtt gróf Teleki Sámuel erdélyi kancellár építtetett. Ifjaink is tartottak itt emlékezetes konferenciát.

A balatonfüredi iskolásgyermek adventben két gyermekszindarabot adtak elő; az előadások tiszta jövedelmét a gödöllői ref. árvaháznak és a Bethesdának küldték el.

Az „Egyházi Figyelő”, a budapesti ref. egyházközség lapja az év elejével megszűnt. A kitűnően szerkesztett lap megszűnte veszteséget jelent.

2796 élőnyelo van a világon. Európában 78, Amerikában 424, Ausztráliában 650, Afrikában 766, Ázsiában 878 nyelvet beszélnek. A bábéli torony építéséig a „nyelvek beszéde egy vala” s mennyi időbe kerül, míg a Szentlélek ereje egybegyűjt sok népeket s egyező hitre hoz sok nyelveket?

Nőé bárkáját akarja megkeresni repülőgépen William Strong amerikai mérnök, aki azt gondolja, hogy annak ma is meg kell még lennie.

Az olvasztás. Egy asszony nem tudta magának megmagyarázni Malakiás próféta harmadik fejezetének harmadik versét: „És űl, mint ötvös, nagy ezüsttisztogató és megtisztítja Lévi fiait és fényessé teszi őket, mint az aranyat és ezüstöt.” Bement a városba és beállított egy aranyműveshez. Anélkül, hogy jövedele okát adta volna, odaállt az ezüsttisztogató elé. „Miért kell űlnie az olvasztónál?” „Űlnöm kell, hogy szememet az olvasztógépre irányíthassam, mert ha sokáig marad az ezüst az olvasztótégelyben, kárt szenved.” A nő megértette a bibliai vers jelentőségét: Az Ur az övéin tartja állandóan a szemét, kik a nyomoruság olvasztójában vannak. A próbák az Ő kezéből jönnek és csak olyan nehezek, amennyire az szükséges. Az ezüstműves még hozzátette: „Akkor érte el kellő idejét az olvasztás, mikor a magam képét meglátom benne.”

Korrupció. Egyik napilap (Lupta) beszámol arról a mérhetetlen kárról, ami a múlt évben az egyes közhivatalokban előforduló hűtlen kezelés miatt az államot érte. Ez az összeg 568 millió Leit tesz ki. A kérdés politikai és gazdasági oldalát nem érinthetjük, reánk elsősorban ennek az eseménynek erkölcsi megtétele tartozik. Nem is a más szemében keressük a szálkát, hanem csak rámutatunk arra a súlyos feladatra, ami egyházunkat emiatt tagjaira és felnövekvő ifjúságára vonatkozólag terheli. Az önzetlenségnek, lelki tisztaságnak és puritánizmusnak milyen hőse kell hogy legyen egyházunk minden egyes munkása, hogy életéből a körülöttünk levő beteg világba tisztább, éltetőbb levegő áradjon szét?! Milyen türelemre és összetartásra van szükségünk, hogy ennek a szellemnek az evangélium által megacélozott lelkekből gátat emeljünk?! Milyen szívósan kell védelmeznünk iskoláinkat, amik a szabad evangelizációnál és lelkigondozásnál is nagyobb mértékben belenevelik ifjúságunkba az isteni parancsok sérthetlenségét?! Az eltékozolt milliókat sirassák meg mások, mi pedig fogjuk meg reánk bizottak kezét és lgye-

kezzünk megtartani lelküket e sötét világban Krisztus ereje által.

Berlinben az Orvosok és Theologusok Munkaközössége nem rég tartotta meg 5 ik többnapos konferenciáját, melynek legfontosabb tárgya „A büntudat előállása és jelentősége” volt. A büntudat egészségtanához az orvosok, annak különösen a lelki betegségeknel levő szükségességéhez a theologusok szolgáltatottak értékes adatokat. Hangsúlyozták mindkét foglalkozásnak az egymásra utaltságát, így ennek a kérdésnek megbeszélésénél is: Orvos és lelkigondozó a haldoklók ágyánál. (K. V.)

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Ni fogadna örökbe egy négy és fél éves egészséges leánygyermeket. (Kolozsvári-utca 34. sz. Főző-Imréné).

Az olasz-í lelkész hiatal irattérjesztésében olcsó árban kaphatók vallásos könyvek, zsolttárok stb.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14. sz

Takarékosság

Segély- és Takarékösztövelkezet
Oradea—Nagyvárad

Str. Dim. Cantemir (Beöthy Ö.-u.) 2.
Alakult: 1899. évben Telefon 4-54.
Fiók: Fugyvásárhelyen.

Befizetett üzletelés: tőke Lei 8.500.000

**Takarékbetéteket
előnyösen kamatoztat.**

Foglalkozik hitelbetét gyűjtéssel. *Leszámitol váltókat. Folyósít jelzálogkölcsönöket. Áttulalásokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzletet kedvezően lebonyolít.*

Képviselet a triesszi „Adria” biztosító-társaságot. 55

SZILÁGYI GÉZA

órás és ékszerész
Elsőrangú régi üzlet.
Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-út) 4.

Arany-ezüst ékszeres (Rakóczi és órák.
Fali- és ébresztő órák.
Arany karikagyűrűk.

Tanuló felvétetik. 52-13

Olcsón, szépen, gyorsan
festi, tisztít, mos, vasal

Szabó László

kefeszésű 15-11

Take Ionescu (Körös)-utca 1.
Bazár-épület, Bul. Regele Ferdinand 2.

**Drogueriai cikkekben
legolcsóbb a**

Központi Drogueria
PRP KÁROLY
HIRADÓ olvasóinak kedvezmény!

**A NÉPSZÖVETSÉGI
HANGYÁNÁL**

Szilágyi Dezső-u. Kath. Kör
1 m³ száraz elsőosztályu
cserehasáb
és bükkhasáb
tűzifa házhoz szállítva

390 LEI

Fűrészelését m³-ként 16,
Tűzifa aprítását m³-ként 16,
Berakását m³-ként 16 leiert
vállaljuk.

Bükk aprított tűzifa 100 kgr.
90 lei
Cser aprított tűzifa 100 kgr.
100 lei
házhoz szállítva.

A fenti árakból a Népszövetség tagjainak, iparosoknak, tisztviselőknak még engedményt adunk.

Eladó házhelyek

360—390 □-méter területűek az új vízműtelepnel, a kolozsvári országot mellett.

Értekezhetni:

dr Sarkady Sándor ügyvédnel és Bancsik János ref. kántornál.

Kiadó

nagy kettős műhely
május 1-re

Zöldfa-utca 14. sz. egyházi épületben.

Bereczky

uri dívat-szabó Ioan Bratianu és General Holban (volt Szaniszló- és Széles-utca) sarok. — Telefon 8—47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-12

Legszebb ajándék a fiatalság részére egy **kisbetűs Énekeskönyv**

Ára **82 Lei**

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL a tanítónőképző-intézet épületben

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A Protestáns Jótékony Egyesület a szegények és árvák javára

rendezte ez évben is a februárius második nagy estélyét. A keresztyén embernek ősi jellemvonása ez, hogy megmozdulásainak, cselekedeteinek főindítéka a szegények sorának enyhítése. Az az érzés, amely az első keresztyén gyülekezet első gyülekezeti ténykedésében, a szegények ügyének rendezésében megnyilatkozik, ott él mint ható erő a mai keresztyén egyházak nemesen gondolkodó tagjainak még szórakozásaiban is, hogy még ezekből is áldás áradjon a szegényekre.

A Protestáns Jótékony Egyesület nőtagjai a szegények istápolásának szent munkájából bőségesen kiveszik részüket. Közülök többen vállalták szegényeink és betegjeink meglátogatását; feikeresik őket otthonaikban, amelyeknek egyike-másika valóságos nyomortanya. Tulajdon szemükkel győződnek meg arról az inségről, amely társadalmunk nagy rétegét szorongatja e kemény tél zord napjaiban. Elviszik ezekbe a szeretetadományok mellett szívők melegét, lelkők testvéri érzését, a hitnek áldását. Munkálkodások eredménye az, hogy a szegények gondozásában az irgalmasság és az igazságosság összetalálkoznak.

Mint ahogy Pál apostol feljegyezte a macedonia-beliokról (II. Kor. 8, 4), hogy kérve-kérték őt, engedné meg nekik, hogy a szegények javára ők is áldozatokat

hozzanak, úgy jegyezhetjük fel a Prot. Jót. Egyesület tagjairól, hogy nagy lelki örömmel igyekeznek minden alkalmat megragadni, hogy a szegények és árvák javára áldozatot hozzanak.

A február 2-iki estélyt fényes erkölcsi és anyagi siker koronázta. De amit a krónikairól egy rövid mondatban elmond, az az egyesület nőtagjauak heteken át tartó lankadatlan munkát jelentett. Csodálatos a nőknek ez a kitartó lelkesedése, amellyel egy-egy felkarolt ügyet diadalra tudnak vinni. Hogy ki volt közöttük a legtevékenyebb, a legfáradhatatlanabb, azt lehetetlenség megállapítani gyarló embernek, mi mindnyájuknál ugyanazt a buzgóságot, készséget, ugyanazt a lelket tapasztaltuk. Névszerint nem is soroljuk fel a szegények és árvák angyalait, ösmerik őket ugyanis azok, akik velök együtt munkálkodnak.

Az estély a nagyváradai magyarságnak ünnepélyévé emelkedett, amelyen sok ezren vettek részt valláskülönbség nélkül. Az estélyt az ifju filharmónikusok nyitották meg, akik Vomácska József mester vezetése alatt, tökéletes precizitással adták elő művészi számaikat. A közönség hálás elismeréssel adózott úgy a mesternek, mint a jeles játékosoknak. Aztán három egyfelvonásos került színre Losonczy Gábor kifogástalan rendezésében, a mult számunkban közölt szereposztás szerint. Kiváló műkedvelőink Bittenbinder Böske, Kuszenda Mária, Bódis Mancsi

Kis Juliska karácsonya

— Igaz történet —

Elbeszéli: Kovács József lelkész.

Karácsony előtt pár héttel megkérdeztem tanítványaimat:

— Na, gyerekek, ki akar karácsonyi verset tanulni?

Valamennyien nagy örömmel jelentkeztek és a zsvajgó gyermekhadban ott állott csendesen, szerényen az első osztályos Kis Juliska is. Szőke haja lágyan omlott alá halovány arcán és kék szeme úgy megrengett, mint valami angyalé.

Amint sorba állítottam az iskolásokat, kicsitől fogva a nagyig és felosztottam közöttük a versikéket, bibliamondásokat, Kis Juliskára éppen ez a vers esett: „Mert úgy szeretette Isten e világot, hogy az ő megszületett Fiát adta, hogy minden, valaki hiszen őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.“ Ján. ev. 3:16.

— Kis lányom, — szoltam hozzá — jól megtanuld ám versedet és hangosan mondd el, mert te kaptad a legszebbet valamennyi között, ez a Biblia aranymondása.

S a hét éves kis leány szót fogadott. Pár nap mulva néma ajakkal, lezárt szemekkel is olyan hangosan hirdette a karácsonyi üzenetet, hogy az egész község és vidék figyelme felé fordult...

Versét szépen megtanulta, a főpróbán még elmondta, aztán hazament és lázbe esett, ágyba fektették a kis Janika mellé, aki szintén nagy beteg volt. Másnap ő nélküle mondták el társai a ragyogó karácsonya alatt verseiket. Kis Juliska akkor már lázálmában egy még csodálatosabb világban képzelte magát. Amikor kérdezték, már nem felelt, csak abba a gyönyörű világba nézett, ahová emberi szem el nem láthat. Édesanyja a kezét tördelte, apukája doktorért futott, hozott kettőt is, de azok csak a fejüket csóválták. Azt mondták, ez igen veszélyes beteg-

Materny Zsuzsika és Klári, Lakatos Ica, Igaz Lenke, Korbucz Böske, Thúry Klári, Huvé Emma, Lakatos Sándor, Nosz Andor, Szabó Dénes, Bittenbinder József, Csernák István játékaról és Török Margitka stilszerű zongora kíséretéről, úgy a helybéli, mint a kolozsvári napilapok a legteljesebb elismeréssel emlékeztek meg.

Műsor végeztével a büffénél háziasszonyaink állottak a közönség szolgálatára páratlan szivességgel. A magyaros vendéglátás, a testvéri találkozás öröme, a tiszta jókedv, hajnali öt óráig együtt tartotta a nagy közönséget, amelynek minden tagja a legkedvesebb emlékekkel tért vissza otthonába.

Azokat pedig, akik a rendezésben, a művészi számok sikerrevitelében, az est hangulatának kedvessé tételében különféle szolgálataikkal közreműködtek és így szegényeink és árváink ügyét előmozdították illesse a legnagyobb köszönet és hála!

***

Befolyt február 2-án, mint felülfizetés vagy adomány:

1000 Lei: dr Egry Gergely, Mónus Sándor.

500 Lei: dr Lázár Aurél, Horthy Dezső, Waiszlovich Emil, Andrányi Károly és flai, La Roche és Darvas, Leitner Ferencné.

400 Lei: Sulyok István, Csernák Béla, dr Thúry Kálmán, dr Medvigy Ferenc.

300 Lei: Mayer Antal, dr Kassay Kálmán, Ajtay Gyula, özv. Juricskay Dezsőné, dr Czeglédy Miklós, Gyémánt Elek, özv. Darvassy Lajosné, Buttyka Lajosné.

200 Lei: dr Némethy Gyula, Papp Dezső, Józsa Károly, Szilágyi Géza, Major Rózsika, Materny Imre, dr Soos István, dr Popity János, dr Szőke Ferenc, dr Sarkady Sándor, dr Szeghalmy Sándor, dr Lazar Livius, Németh Pál, dr Kotzó Jenő, Balajthy Jenő, Domokos László, dr Hunya Benő, Hajdu György, Kursinszky Kálmán, dr Hadházy Kálmán, Gyémánt Ernő, dr Czifra Kálmán, Horváth Árpád, dr Konrád Béláné, Benedek Aladár, Kocsán János.

150 Lei: Kiss Károly.

ség: vörheny és mind a két gyerek abban van. Juliskát hiába oltották be, hiába orvosolták, mire beköszöntött a karácsony estéje és mindenfelé felgyűltek a karácsonyfa gyertyái, Juliskáék házában épen akkor lobbant utolsó egy pislogó gyertyácska, Kis Juliska drága földi életének lángja és amikor a fehér hólepellel betertített utcán megindultak a kántáló gyerekek, Juliska iskolatársai, akkor odabent csak a fel-feltörő zokogást lehet hallani...

Karácsony reggelén a hirharang szívet tépően tudatta az egész faluval a gyászhirot. Olyan hirtelen, váratlanul történt mindez, hogy senkisémet akarta elhinni, legkevésbé Juliska szülei. Hiszen három nappal ezelőtt még ott szaladgált, nevetgélt pajtásaival, látták mosolygó kék szemét, lágy szőke haját és most mindenek vége. Lehetséges-e ez?

Karácsony másnapján temették. Az egész falu ott volt, csak a gyermekeket nem engedték a ragály miatt. Jó távol állottak az emberek a koporsótól, mélyben Juliska teste pihent.

140 Lei: Harmathy István.

110 Lei: Nagy Sándor.

100 Lei: özv. Csapó Ferencné, Patzkó Aladárné, Schütz Albertné, Ideal, özv. Szemes Lászlóné, Ercsey Rózsai, Török Győző, dr Szemethy Géza, Kun Frigyesné, Hari András, Varga Gedeon, Gyepes Imre, Konrád János és neje, Wertheimstein Aranka, Bartha János, id. Varga László, Vas Károly, Tándor család, Szabó László, Hegyesi Mártonné, Szabó Gyula, dr Bánás László, Kiss Ferenc, Inoze András, Papp Sándor.

80 Lei: dr Krüger. *70 Lei:* Varga József. *60 Lei:* Csernák József. *50 Lei:* Lakatos István, Szakács Antal, Ujlaki Károly. *40 Lei:* Bliczai Elekné. *20 Lei:* N. N. *10 Lei:* N. N. N. N.

Székely Sándorné és Papp Margitka ivén: Bihar-megyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank, Magyar Általános Hitelbank, Egyesült Bank, Agrár Bank Polgári Takarékpénztár, Nagyvárad Takarékpénztár, Economia Sucursala 1000—1000, Banca de Scont, dr Adorján Emil 500—500, Általános Takarékp. 300, báró Gerliczy Istvánné, Banca Timisiana 200—200, néh. özv. Kiss Károlyné, dr Sarkady Sándorné, dr Rácz Miksáné, Szentpály Gyuláné, dr Kazay Kálmán, Papp Sándorné, dr Tóth Ferencné, Székely Sándorné 100—100 Lei.

Józsa Károlyné ivén: Imperial, André, Stab. Ind. Moskovits, Fey János, Kóti Elekné 200—200, Darabont Gyula, Schwartz Márton, Johanna, Vietorisz Erzsé, Aurora, Vesta, Adler Jenő, Biharm. Takp., Morgenstern Ferenc, Kun Lászlóné 100—100, Ritter 50 Lei.

Özv. Resch Mihályné ivén: Michis Lászlóné, Homolya Etelka, özv. Kiss Gyuláné, özv. Szatmáriné, özv. Herczegh Lajosné, özv. Száva Antalné, özv. Resch Mihályné, özv. Standary Györgyné, Vicsay István, Kiss Mariska, Szilágyi Gézáné, Szilvássy Róza, Kelemen Kálmánné 100—100, N. N., Bohusi Irén 40—40, Faragó István 20 Lei.

Hajnal Józsefné ivén: Vargha László 200, Szücs László, Povazsán Józsefné, Grósz Béláné, Nagy Sándor,

Olyan különösen hangzott ma a gyászének... Aztán a lelkész olvasott fel a Bibliából: „Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta oda érte...”

De nem folytathatta tovább, mert a kis koporsóra boruló édesanya kebeléből feltört a visszafojtott kiáltás:

— Ez az ő verse, ezt akarta a karácsonyfa alatt elmondani!

Egyszerre megeredt a könnyzáró, asszony, férfi egyaránt zokogott és ebben a szívfacsaró, tiszteletteljes, finnépi pillanatban mindenki úgy érezte, hogy Kis Juliska mint egy kis angyal, leszáll az égből, mint egykor a betlehem mezők pásztorainak megjelent angyalok és Isten dicsőségének aranyos ruhájába öltözve, messze zengő hangon hirdeti:

— „... hogy valaki Ő benne hiszen, el ne vesszen, hanem örök élete legyen!”

És ezt csakugyan mindenki meghallotta.

Vajha minél többen el is fogadnák! (Magvető)

Tripsó Sándorné, dr Schillingné, Grünstein Béla, Kövesdy Lajos Kallay Gyula 100—100, T. G., Rózsai Emilné, Markovics Ernőné, Halász 50—50, Schwarz, N. N. 40—40 Lei.

Haró Zoltánné és Bene Terus ivén: Kenéz Andrásné 300, Könyves Ferencné 150, Hossuné, Blaha István, Oláh Istvánné, Forgó Ilus, Birinyi Imre 100—100, Fábian Sándorné 50 Lei.

Mester Mihályné ivén: Irimi Mihályné, Bóna Károlyné, dr Czifra Kálmánné, Papp A., dr Vály Péter 100—100, N. N. 60, Demkó Gyuláné, N. N., Palóczy Károlyné 50—50, özv. Keller Józsefné 30, Kisferkó Erzs, Czoldán Jánosné, özv. Oroszné 20—20, N. N. 10 Lei.

Dukrét Lajosné ivén: Dukrét Lajos, Magyar Józsefné, Szabó Gyuláné, Torjay Károly 100—100, Fodor Árpádné, Madarász Pálné, Barkász Iluska 40—40, Emödi Mihály, Csösz János, Ramatz 20—20, N. N. 10, Szabó Gergely 6 Lei.

Török Károlyné ivén: Sz. Kocsis Jánosné, Szilvassy János 100—100, Vajna Józsefné 50 Lei.

Szabó Lajosné ivén: Vargha Lászlóné, özv. Gálbory Sámuelné 200—200, Oláry Gusztávné 150, Papp Sándorné, Tóth Béla, dr Rácz, Labancz Mihályné, Papp Ferenc, Kalmár Sándor, Nagy Sándor, Géressy Lajosné 100—100, Udvarhelyi Béla, özv. Barabásy Sándorné 60—60, Muhics Márton 40 Lei.

Széplaki Sándorné ivén: Széplaki Sándor, Fazekas Márton, id. Fazekas Zsigmond, Jónás János 100—100, Ecsedy József 80, Balogh Gyula 60, N. N. 20 Lei.

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Réti imaházra: Csigai Sándor (a megajánlott 1000 Lei januári és februári részletébe) 200 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: Schlésinger Ferdinándné perselygyűjtése 170 Lei.

RÉTEN:

Imaházi berendezésekre: Jakab Imréné (l. r.) 810, Huszár István 300, Felvinci Józsefné 300, Szabó Lajos s.-lelkész 200, Pákozdi Márton 50, N. N. 200 Lei.

Szegényeknek: Kiss Bálint 250, Pákozdi Márton 50, özv. Pákozdiné 20, Huszár István 50 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Olaszi-lelkési hivatal utján: Varga József 100, Asztalos Károlyné 100 Lei.

Ujvárosi lelkési hivatal utján: özv. Zih Imréné leánya halálának évfordulóján 200 Lei.

Réti lelkési hivatal utján: Kiss Bálint és neje 250 Lei.

Gondnoknőnél: Az ev. egyház női gyámintézete 3 torta és cukorka, N. N. 20 citrom, Tóth Mihályné 1 torta.

VIDÉKRŐL:

Nagyszalontáról: Molnár Mihály (Árpád-malom) 40 kgr. liszt.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 Kiss Bertalan, a Hegyen: (Papp Sándor szülőjében) délután 3 órakor Csernák Béla,

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Ferenc,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Sámy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor Szabó Lajos szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: A kösziklából vizfa-
kad. II. Mózes 17, 1—6. Kedd:
Izrael győzelme, a papok és világiak együttes munkája. II. Móz. 17, 8—13. Szerda: Az Istenre vonatkozó parancsolatok. II. Móz. 20, 2—11. Csütörtök: Az emberekre vonatkozó parancsolatok. II. Mózes 20, 12—17. Péntek: Szegényeket oltalmazó parancsolatok. II. Mózes 22, 22—27. Szombat: A szent sátor építésének elrendelése II. Mózes 25, 1—8.

Hétköznapi istentiszteletek tartanak a régi körben, csütörtök délután 4 órakor (február 14-én) a Doszu-telepen, Nagy Gyula atyánkfia házában, szombaton délután 4 órakor (február 16-án) a Törkömérőn, Erdélyi Gábor atyánkfia házában.

Értesítés. Értesítjük hűveinket, hogy az 1929. évi egyházi adókiivetések mind a négy parochiális kerületben és hegyi részen befejeztettek és az adókiivetések az egyházi adóhivatalban folyó hó 11-től kezdődőleg 15 napi közzemlére kitétettek s azok bárki által megtekinthetők. A kiivetés elleni felebbezések a hivatalos órák alatt írásban vagy szóbelileg, ugyanott Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor) 14. szám alatt (bejárat a Béres-nyomdánál) a közzemle ideje alatt előterjeszhetők. *Egyházi adóhivatal.*

A Velencei Református Énekkar folyó hó 10-ikén este fél 9 órai kezdettel műsoros dalestélyt rendez a Kereskedelmi Csarnok termeiben a következő műsorral:

1. AMERRE ÉN JÁRTAM. Műdal. Előadja: az Énekkar.
2. A FALU ROSSZA. Népszínmű. Előadják: a Velencei műkedvelők.
3. NÉPDALOK. Előadja: az Énekkar.

A szindarabot a kiváló rendező: *Losonczy Gábor* rendezi, az Énekkart: *Bancsik János* karnagy vezeti.

Az estély tiszta jövedelme a velencei építési-alap növelésére fordítatik.

A büfféhez (cukrászdához) szánt adományokat kérjük 10-én délután 2 órától 6 óráig a Kereskedelmi Csarnokba elküldeni.

Négyszázados évfordulókra készül a magyar reformátusság. Egyik négyszázados ünnepet a nagy-károlyi református egyházközség rendezi ez év nyarán, az „istenes öreg ember” a bibliafordító Károlyi Gáspár születésének évfordulója alkalmával. Károlyi

t. i. az elfogadható történelmi adatok szerint Nagy-károlyban született 1529-ben. — A sárospataki református kollegium alapításának évét 1531-re teszik; nagy lelkesedéssel készülnek is a patakiak az évfordulóra. — A pápai református iskola alapításának négyszázados jubileumát is ugyanebben az évben ülik meg, mert az okiratok szerint valószínű, hogy a pápai főiskola is 1531-ben alapított. — Mélius, v. Juhász Péter debreceni reformátor és püspök születési évét 1536-ra teszik. A debreceniek is gondolkoznak afelett, hogy ez évfordulót megünnepeljék. — Bethlen Gábor erdélyi fejedelem halálának ez évben lesz a harmadszázados évfordulója.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Ni fogadna örökbe egy négy és fél éves egészséges leánygyermeket. (Kolozsvári-utca 34. sz. Főző-Imréné).

Az olasz-í lelkész által írtatott lelkész-ésben olcsó árban kaphatók vallásos könyvek, zsoltárok stb.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14. sz.

Takarékosság

Negely- és Takarékszövetkezet

Oradea—Nagyvárad

Str. Dim. Cantemir (Beőthy Ö.-u.) 2.

Alakult: 1899. évben Telefon 4-54.

Fiók: Fugyivásárhelyen.

Befizetett tőzletrés: lőke Lei 8.500.000

**Takarékbelételeket
előnyösen kamatoztat.**

Foglalkozik hitelbetét gyűjtéssel. *Le-számított váltókat. Folyósít jelzálog-kölcsönöket. Átutalásokat előnyö-sen teljesít. Minden bankszerű üz-lelet kedvezően lebonyolít.*

Képviseli a trieszli „Adriai”
biztosító-társaságot. 56

SZILÁGYI GÉZA

órák és ékszerész

Elsőrangú régi üzlet.

Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-út) 4.

Kinézüst tálak, likörös készletek,

kompótos tálak és disztárgyak. Első

minőségű szintartó alpaca evőesz-

közök. — Tanuló felvétetik. 52-16

Olcsón, szépen, gyorsan
fest, tisztít, mos, vasal

Szabó László

kelemefestő 15-12

Take Ionescu (Körös)-utca 1.

Bazár-épület, Bul. Regele Ferdinand 2.

**Drogueriai cikkek-
ben legolcsóbb a**

Központi Drogueria

PAP KÁROLY

HIRADÓ olvasóinak kedvezmény!

A NÉPSZÖVETSÉGI

HANGYÁNÁL

Szilágyi Dezső-u. Kath. Kör

1 m³ száraz elsőosztályu
cserhasáb

és bükkhasáb
tűzifa házhoz szállítva

390 LEI

Fűrészelését m³-ként 16,

Tűzifa aprítását m³-ként 16,

Berakását m³-ként 16 leiért

vállaljuk.

Bükk aprított tűzifa 100 kgr.

90 lei

Cser aprított tűzifa 100 kgr.

100 lei

házhoz szállítva.

A fenti árakból a Népszövetség

tagjainak, iparosoknak, tiszt-

viselőknek még engedményt

adunk.

Eladó házhelyek

360—390 □-méter területűek az
új vízműtelepnél, a kolozsvári
országot mellett.

Értekezhetni:

dr Sarkady Sándor ügyvédnél
és Bancsik János ref. kántornál.

Kiadó

nagy kettős műhely

május 1-re

Zöldfa-utca 14. sz. egyházi
épületben.

Bereczky

uri dívat-szabó Ioan Bratianu és
General Holban (volt Szaniszló- és Szé-
les-utca) sarok. — Telefon 8—47.

Lelkészeknek, tanároknak és ta-
nitóknak kedvezmény. 52-13

Legszébb ajándék a fiatalság
részére egy **kisbetűs**

Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL
a tanítónőképző-intézet épületben

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Egyházunk és a szociális feladatok.

A szörnyű nagy tél okozta nyomorúság enyhítésére munkába állók tanácskozásain részt vettek az egyházak jótékony egyesületeinek képviselői is, akik bátor és szeretetteljes közreműködésükkel elnyerték a proletárság jelenlevő képviselőinek szívből fakadó köszönetét, őszinte háláját. Sőt nemcsak szeretet-intézményeink mozdultak meg nyomorgó testvéreink érdekében, hanem a püspökök is, az egyházak legelső szolgálói, akik élére állottak a nyomor ellen küzdő lelkes harcosoknak.

Amióta a keresztyén egyházak stockholmi világkonferenciája erőteljesen kihangsúlyozta az egyházak szociális feladatait, az egyházak egymásután eszmélnék rá szociális kötelességeikre, arra a szolgálatra, amelyet a hit mellett hosszú időn át elhanyagoltak. Meglehe-

tősen elhanyagolta ezeket maga a református egyház is, holott előtte kitünő példák lebegtek, úgy az első keresztyén gyülekezetben, (Csel. 6, 1—6) mint Kálvin egyházában, a genfi egyházköztségben, amelyek ezeket a szociális feladatokat úgy megoldották, hogy minden idők református egyházainak például szolgálhatnak. A mulasztás következménye lőn, hogy a XIX. század második felében a mammimizmus komolyan számbavehető kritikusa mondhatni csak a szocializmus lévén, a tömegek még a református egyháztól is elidegenkedtek.

Egyházunktól a jövőben szociális téren sokat vár a társadalom és méltán, mert egyházunk a hordozója a világ legnagyobb szociális erőforrásának, az evangéliomnak; az egyházban ott ver Jézus szíve, amellyel száná és szereté az Ur a nyomorban élő, az elvesztett és segítséget, szabadítást nyújtott neki.

Téli kép.

Irta: Zih Sándorné.

Hideg, sötét decemberi alkonyat űlte meg a várost. Nedves köd ereszkedett alá és bebújt nyirkos, hideg lehelletével a téli kabátok alá, a prémek melegét elűzte, a vért megdermesztette...

Szegény ember állott egy fényes kirakat előtt. Öntudatlanul olvasta meg a hosszú sorban égő villanykörteket, 25—60, mormogta:

— Oh, ha nekünk odahaza csak egy is világítana a pince odunkban — sóhajtott — de most már még gyertyára sem teik.

Ütött kopott kabátját dideregve huzza össze és toporzékol átfázott lábaival. Ugy reszket egész testében, hogy szinte hallani lehet fogai összeverődését.

— Nem bírom tovább! — gondolja és hirtelen benyit a boltba. Elegáns, fényes butorraktár, villamos csengője ad jelt s nyomban ott terem egy segéd. Bámulva néz végig a kopott emberen, mit kereshet ez itt?

A raktárból finom női hangok hallatszanak ki, az embernek jó ötlete támad:

— Azért jöttem, hogy azokat a butorokat hazavigyem, amit a Nagysága vásárolt.

Az ötlet nagyon jó, a segéd el is hiszi, mert odabent csakugyan két elegáns urhölgy válogat butorokban.

— Ezt vegye nagyságod, ezt a remek halvány-

kék Pompadour selymet, gyönyörű lesz a szalonban — hallatszik a tulajdonosnő hangja, ki maga szolgálja ki a gazdag urhölgyeket.

— Szép, de nagyon drága, ezer pengő néhány függönyért, székért.

— De selyem függönyei lesznek — hallik a tulajdonosnő rábeszélő, behizelgő hangja. — Higyje el, hogy sehol sem lehet ilyen olcsón beszerezni, mert én gyárosné vagyok, magam készíttetem a famunkát is munkásaimmal, azért adhatom ilyen olcsón...

A szegény didergő ember úgy örül, hogy míg alkudoznak, ő melegedhet addig. De nem állja meg, hogy ne panaszkodják a segédnek:

— Én is bent dolgoztam a műhelyben a kárpitos szakmában. De beteg lettem — idebent fájt — mutatta behorpadt mellkasát — három napig nem dolgozhattam, arra ideadták a munkakönyvemet. Van elég egészséges ember is, minek kellene a beteg?

Az ember elhallgatott. Felfigyelt a raktárból kihallatszó vidám kacagásra. A hölgyek jöttek kifelé, úgy látszott, a vásárlás be volt fejezve.

— Kezét csókolom nagyságos asszony, — lépett elő az ember — Arra kérném, hogy én vihessen haza a vásárolt holmit.

A gyárosné szeme szigorúan futott rajta végig:

— Ne inzultálja a hölgyeket, van nekünk arra való emberünk elég.

Az ember szomorú, kétségbeesett pillantása belekapcsolódott a fiatalabbik hölgy szemébe:

Az evangéliom szociális üzenetét: „szeresd felebarátodat, mint tenmagadat” — az egyháznak nemcsak a szószékből kell hirdetnie, mert onnét talán épen azokhoz nem jut el, akikhez el kell jutnia. Alázatos, szolgálatkész lelkekre is szükség van, akik elvigyék ezt az üzenetet azokhoz is, akik a nyomorúság napjaiban gond nélkül élhetnek és azokhoz is, akik a nyomorúság tanyáin tengetik árva életüket. Az egyház szociális feladatainak teljesítéséhez elsősorban ilyen szolgálatkész lelkek kellenek, mert a világ szociális megváltása egyedül a krisztusi szeretet áldozatos cselekedeteivel lehetséges.

Aldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Olaszli templomfűtésre: Könyves Ferenc 300 Lei.

Szegények fájára: egy özvegy asszony 200, N. N. 100 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: K. Nagy Lajos 50, Kiss Károly 100 Lei.

RÉTEN:

F. Sebestyén Ferencné szül. Szekercs Juliánna édesanyja halálának 19 éves évfordulója alkalmával

500 Leit az imaház céljaira, 500 Leit szegény és árva gyermekek segélyezésére adott.

Belső berendezésre: Domokos Péter 50, Erdélyi Gábor 160, Horváth Imréné 100 Lei.

Egy szegény gyermeknek: egy pár cipőt adott Sebestyénné keresztyerméke halálának évfordulója alkalmával.

B) Az Árvaház céljaira:

Olaszli lelkesi hivatal utján: özv. Herczegh Lajosné férje halálának évfordulóján 300 Lei.

Réti lelkesi hivatal utján: Petri Sándorné 100 L.

C) A februárius másodiki estély

büfféjéhez adakoztak:

Tortát: Sulyok Istvánné, Goldberg Ferencné, Szilágyi Dénesné, Dienés Mária és Irén, Magó Péterné, Kiss Károlyné, Ujlaky Károlyné, Török Károlyné, Szabó Károlyné, Dormány Sándorné, özv. Bancsik Józsefné, Apay Gyuláné, Szalay Dezsőné, ifj. Vargha Lászlóné, Balajthy Jenőné, Jakab Imréné, Demetrovics Jenőné, Szabó Sándorné, Szabó Miklósné, Degovits Lajos és neje, Novák Gyuláné, Tarsoly Károly, Szirmay Lajosné, András Istvánné, Irimi Mihályné, Czira Kálmánné, Mester Lajos, Eszes Sándorné, Súlyom Kálmán, Gergelyffy Istvánné, Halmágyi Kornélné, Igaz Károlyné, dr. Kassay Kálmánné, Németh Pál, Bártfay, Török Margit, Tonk Emilné, özv. Lőrinczy Lajosné, Straub Domokosné 2 drb.

Tésztafélt: Bokross Nővérek, özv. Steinhacker Mihályné, Bihari Lajos, Bene Terus, Kovács Ferencné, Hajnal Józsefné, Merza Sándorné, Kovács Józsefné, Ponorán Irénke, Mester Mihályné, Nagy Jolán, Fleisz

— Hadd vigyem el, — rimánkodott — elbirom én akármilyen nehéz is.

— No, hát a hintaszékem nem bánom vihethi, legalább anyuskám még ma este birtokba veheti, — rendelkezett a fiatal nő. — A többit majd holnap elküldhetik.

Kevés terhet cipeltek szivesebben, mint ahogy Szabó Balázs vitte a válán a nagy nehéz hintaszékét. Messzire mentek, a városon keresztül ki a kerti lakások felé. A szegény ember meg-megállt, hogy nehéz lélekzetén, elfulladt mellén könnyítsen egy kicsit, de végre mégsem bírt tovább menni, megtántorodott és leroskadt az uton.

— Na mi az, miért nem megyünk tovább? — csattant fel az idősebbik nő haragos hangja. — Minek vállalja el, ha tudja, hogy nem képes elhozni.

— Nem ettem még ma és megszedültem — dadogott megszégyenülten az ember, — de mindjárt tovább viszem, ne tessék haragudni.

Nehéz köhögés folytotta el hangját, nem fázott már, tüzelt a vére és arcán kigyultak a láz rózsái. Az idősebbik nő türelmetlenül topogott:

— És még hozzá senkilem jár erre, hogy legalább haza vitethetnének — dohogott elkeseredetten.

— Ne busulj lla, — nevetve csendült fel a fiatalabbik üde hangja — egyszeriben haza teremtem én!

Felkapta a nehéz széket és könnyed lépésekkel megindult vele:

— Maga meg csak jöjjön utánunk bácsi, ne féljen, azért megkapja a bérét. Nekem meg jól esik ez a kis torna!

Jó meleg konyhába ült már Szabó Balázs, előtte forró tea párolgott, meg jó harapnivaló hozzá.

Az izmoskaru kis tündér meg — mert hát ki is

lehetne más, mint angyal, vagy tündér a Balázs megállapítása szerint, — odabent dédelgette, hintáztatta az új székben a beteg anyját és vigan mesélté el a hintaszék szállítása körül történt bonyodalmat:

— Ugy felkaptam a vállamra, mint egy akrobata, — nevetett jókedvűen.

— És úgy néztél ki vele, mint egy jól felpakolt puposteve — dörmögött még most is rosszkedvűen a néneje, — szerencse, hogy senkise látott!

— De látta a jó Isten — csendült fel komolyan, ünnepelesen a beteg anyja hangja. — Figyeljétek csak ide!

Egy kis kék fedelű könyvet vett elő és olvasni kezdte:

— Egy fiatal ember mindig azon szorgoskodott, hogy embertársait megtérítse és az ő hitéről tanúságot tegyen.

Sétája közben egyszer az erdőben egy öreg embert talált, aki nehéz facsomót cipelt a hátán:

Lelkesült szavakkal kezdte előtte az Isten szeretetét dicsőíteni, mire az öreg mogorván így felelt:

— Akinek ilyen sulyos teher alatt kell görnyedezni, mint nekem, az nem érez semmit az Isten szeretetéből.

Sikertelen szándékát elbeszélte egy idős barátjának, aki erre így felelt:

— Ha csak egy félórára is levettél volna az öreg válláról a terhet és cipelted volna, fogékonyabb lett volna tanításod iránt. Ha segítő szeretetedet érezte volna, könnyebben tudott volna Isten szeretetében is hinni!

Az anya homlokon csókolta lányát:

— Egy szalmaszálat te is tettél Idvezítőnk jászólába, hogy puhában feküdjék.

(Vasárnap.)

Elekne, Rammlager István, Mertz Sándorné, Dragics Jánosné, Steiner, id. Cser Jánosné, Japport cukrász.

Sülteket: özv. Juricskai Dezsőné, Sulyok Istvánné, Plesz Áron, Barátki Béla, Sipos, Széplaki Sándor, Putnoki Vince, Mudora György, Balogh Ferenc, Lunkai, Mág Lászlóné, Szilágyi Lajos, Tóth Sándor, Merz Sándorné, Szondy Sándorné, Szilágyi Mihályné, Röllich Lajos, Kulcsár István, Ruffy Pál, Varga Gedeon, Straub Domokosné, Takács Endre, Szendrey György, Borsi Géza, Demetrovics Elekne, Haró Zoltánné, Czeglédy, özv. Szabó Zsigmondné, dr. Czeglédy Miklósné, dr. Szentmiklóssy Imre, Gyémánt Mihályné, Gyémánt Elekne.

Gyümölcsöt: Szeghalmy Julia, Morár Demeter, Víz Mariska, özv. Bancsikné, Korbucz Józsefné, Katz Lajos, Lele Jánosné.

Kenyeret vagy kiftit: Csígyai Lajosné Erzsébet-kenyérgyár, ifj. Frischman Adolf, Fazekas Lajosné, Bódi Zsigmond, Schön Lipót, Steiner Gyula, Blau és Czitrom, Maurer Dávid, Kohn Dániel, Weisz Márton, Steiner-sütőde.

Bort: Fülöp István, Bodó Zsigmond, Keszytis János, Szücs Aladár, Labancz Mihály, Szücs Mátyásné, Mile Istvánné, Bartsch Sándorné, özv. Roxin Györgyné, Borsy Géza, Józsa Károlyné, Major Ferenc, Orbán József, Uferbach Ervin, Mónus Sándor.

Likör stb.: Józsa Károlyné, Németh Pál, Farkas István.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Kiss Bertalan, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Csernák Béla,

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Ferenc,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Sámy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor Szabó Lajos szolgál.

A ránk következő héten bűnbánati hetet tartunk.

Esteli órákon: Hétfő: Elindulás a Sinai alól. IV. Mózes 10, 11—12, 33—36. Kedd: Kanaán földjének kikémlése. IV. Mózes 13, 1—3, 22—32. Szerda: Győzelem a Kananeusok felett. IV. Mózes 21, 1—3. Csütörtök: Az érc kígyó. IV. Mózes 21, 5—9. Péntek: Bálám áldása. IV. Mózes 24, 15—17. Szombat: Az áldozati bárány. IV. Mózes 28, 3—4.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk a régi körben a bűnbánati héten: Csütörtök (febr. 21) délután 4 órakor a Demetrovics-telepen Balogh Sámuel atyánkfia házában; szombaton (febr. 23) délután 4 órakor a Barna Miklós-telepen, Serdült Antal atyánkfia házában.

Értesítés. Értesítjük hűveinket, hogy az 1929. évi egyházi adókiivetések mind a négy parochiális kerületben és hegyi részen befejeztettek és az adókiivetések az egyházi adóhivatalban folyó hó 11-től kezdődőleg 15 napi közzemlére kitétettek s azok bárki által megtekinthetők. A kivetés elleni felebbezések a hivatalos órák alatt írásban vagy szóbelleg, ugyanott Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor) 14. szám alatt (bejártat a Béres-nyomdánál) a közzemle ideje alatt előterjeszthetők. **Egyházi adóhivatal.**

Velencei Énekkarunk február 10-iki jól sikerült estélyéről jövő számunkban hozzuk a beszámolót.

Jugoszláv református egyház munkájában a lelkészhiány a legnagyobb akadály. Összesen 12 egyházban nincs lelkész. A jugoszláv „Reformátusok Lapja” a baj okát abban látja, hogy az 54 egyházközség között csak 5 van olyan, ahol a lelkész anyagi gondok nélkül megélhet, 10 van olyan, ahol tisztességes szegénységben, beosztva kijöhet a fizetéséből, a többi 39 gyülekezetben pedig nyomorogva tengődik, ha beteg, nem hívhat orvost, ha gyermeke van, nem bírja taníttatni. A lelkész pálya sehol sem alkalmas a vagyon szerzésre, de a tisztességes megélhetést mindenütt biztosítani kell. Másik baj az, hogy sok ember a papjával szemben gorombán viselkedik. A lelkész persze hallgat, de odabent a szívében csep-penként gyülemlik az elkeseredés s mihelyt alkalma nyílik, öntudatlanul is menekül onnan, ahol jogos embérl önértetét durván megalázták. Ismer olyan egyházat is, — írja a tudósító — ahol minden megvan. Nagy fizetés, szép lakás, tisztelet, becsület és ő ugysem szolgálna ott egy napig sem, mert senkisé jár a templomba. Rettenetes olyan egyházban működni, ahol az evangéliom s a lelkész munkája nem kell senkinek. Ne csodálkozzék az az eklézsia, ha olyan helyről menekül minden jóra való lelképásztor s nem akar élete végéig borsót falra hányni. Az eklézsiákat arra buzdítja, hogy becsüljék meg lelképásztorikat és munkájukat, úgy tekintsék őket, mint Krisztus szolgáit és Isten titkainak sáfárait (I. Kor. 4, 1.).

A csöszli református egyház áldozatos lelkű híve Puskás Károly gyárigazgató keresztyén emberhez méltó adománnyal örökítette meg úgy a maga, mint elhunyt hitvese nevét. Ugyanis két harangot adományozott egyházának.

A népszövevényi Hitelintézet legutóbbi kibocsátású részvényei a pénztári elismervény ellenében átvehetők.

Ki fogadna örökbe egy négy és fél éves egészséges leánygyermeket. (Kolozsvári-utca 34. sz. Főző Imréné).

Az olasz-i lelkészi hivatal iratferjesztésében olcsó árban kaphatók vallásos könyvek, zsolnárok stb.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14. sz.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Bibliaköreink működése.

Örömmel állapítjuk meg, hogy az öt évvel ezelőtt megkezdett munka évről-évre szélesebb mederben folyik, melynek áldásos eredménye már is látható. Sokan még nem is tudják, hogy egyházközségünkben az elemi iskolás gyermekekkel 14 vasárnapi iskola foglalkozik; az iskolából kikerült leányoknak két bibliakörük van, a középiskolás fiú tanulóknak szintén kettő, az iparos tanulóknak négy, a leány iparos tanulóknak pedig kettő. Minden paróchiális körben külön és önállóan folyik a munka, melynek vezetői a vallásnár, a segédlelkészek, tanítónők, tanítónőképezdészek és más gyakorlatilag képzett hívek.

Különösen szépen dolgozik az iparos tanulók bibliakörei közül az olasz-i csoport, a segédlelkész vezetése és lelkesítő irányítása mellett, akinek buzgó segítői néhány fiatal iparossegéd (akik felszabadulásuk után sem hagyták el a bibliakört) és két főiskolai hallgató, akik lelkük indításából megbecsülhetetlen szolgálatot tesznek, akik sok idejüket áldozzák

fel, hogy kis barátaikat a jóra vezessék, akik tudásuk kincseiből őket is részesítik, általános műveltségüket gyarapítják.

E bibliakörnek vezetése szinte példaszerű. Híveinknek és más egyházak bibliaköreinek tájékoztatására röviden leírjuk ennek a bibliakörnek működési rendjét és munkáját: A 80 tanuló 4 csoportba van osztva. A hétnek négy napján esténként bibliaórát tart. Vasárnap délután pedig 3 órától 6 óráig 2 teremben gyülekezik össze. Az egyik az olvasó szoba, ahol vallásos lapokat, folyóiratokat és szórakoztató szépirodalmi műveket olvasnak. A másik teremben pedig játékokkal (sakk, dominó, ping-pong, lovasjáték stb.) szórakoznak gramofon hangjai mellett. Nagyon kedves, meghitt barátság fejlődik itt ki a különböző koru, különböző szakmájú tanulók között, lelki világuk a jó környezetben, ahol mindig csak szépet láthatnak és hallhatnak: nemesebb irányban fejlődik, vallásos érzületük — amit felekezeti iskoláinkban szereztek — megerősödik és példájuk még azokra is igen nagy hatással van, akik nem a mi iskoláinkban szereztek elemi ismereteiket.

A szeretet hatalma.

Egy fiatal ember, egy szerény viszonyok között élő édesapának a gyermeke, már az iskolai élete alatt rossz társaságba került és züllésnek indult. Kártyázott, adósságot csinált és hogy kifizethesse, váltót hamisított. Letartóztatták és elítélték, de a fiú kiszökött a börtönből és idegen országba menekült. Az apa megakarta menteni a fiát. Pénzt szerzett, kifizette az adósságot és visszavonatta a panaszt, úgy hogy végül kegyelmet is szerzett a fia számára. Megbízta azt a detektívet, aki ismerte a fiút, mert annak idején ő tartóztatta le, hogy keresse föl és hozza haza. A titkos rendőr utrakelt és hosszú keresés után megtalálta egy külföldi kártyabarlangban. A teremben, ahol a fiút megtalálta, csak egyetlen kijárás volt és így a tékozló gyermek nem menekülhetett előle. A fiú pedig már észrevette és azt gondolván, hogy a rendőrség megbizásából jött, el akart volna futni előle. Neki rohant a kijárásnak és hatalmas ökölléssel próbálta a titkos rendőrt eltávolítani az utjából. De az erősen tartotta a menekülő fiút.

— Állj meg János! Nem azért jöttem, hogy le-

tartóztassalak, hanem, hogy átadjam neked a kegyelmi levelet... A panaszt visszavonták és te szabadon jöhetsz haza és én jöttem, hogy hazavigyelek az édesapádhoz.

A fiú megállt szomoruan. Átvette az írást és amint elolvasta darabokra tépte.

— Mit ér nekem ez a kegyelem... Hazamehetek, szabad vagyok... De ki tudja helyreállítani az én elpazarolt, eltékozolt életemet. Ki tudja eltörölni azt a sok szomorúságot és szegénymet, amit én az enyéimre hoztam. Nem megyek haza. Nem akarom látni az apám arcán az állandó szemrehányást és nem akarok úgy élni otthon, mint egy megbélyegzett. Az én életem már tönkre ment és nincs hatalom, mely azt jóvátegye.

— Nézd János, — mondta neki a detektív, — ez még nem minden. Hoztam egy levelet az édesapádtól is. Arra kért, hogy a te kezéidbe adjam. Itt van.

A fiatalember sokáig nézte az apja írását, aztán hirtelen elhatározással felbontotta a levelet. Volt benne egy nyugta, mely az adósságok teljes kifizetését igazolta és egy levél, amit az apja írt:

De lélek mellett a testet sem hagyják figyelmen kívül. A játék és olvasás után a testedzésben is oktatást kapnak, ami frissítőleg hat rájuk és változatossá teszi vasárnap délutánjukat.

A testgyakorló óra után ismét összegyűlnek a nagyteremben s itt a testedzés, testápolás, irodalom és az általános művelődés köréből kapnak ismertetést, a vezető segédlelkész s az említett egyetemi hallgatók előadásában.

Előadás után egyházi énekek és gyermekdalok éneklésével üditik fel lelküket s végül áhítatos imádsággal fejezik be a nemes munkát.

Mily boldogok lehetnek ezek a gyermekek, ifjak! Mi, akik a háboru előtti lanyha hitű, szabados világfelfogásban nevelődtünk (mert az iskolában nem igen neveltek!) még álmunkban sem gondoltunk ilyen lelkigondozásra, amilyenben a jelen nemzedék részesül. Az a mag, amit így hintünk el az ifju lelkekbe, az nem fog kárbaveszni, hanem áldásos gyümölcsöt terem, melyből úgy reájuk, mint egyházunkra boldogság fakad. Istené a dicsőség!

(Egy presbyter.)

Esteli órákon: Hétfő: Mózes intése. V. Mózes Urat imádjátok. V. Mózes 6, 1—6. Kedd: Egyedül az hallgassatok a hamis prófétákra. V. Mózes 13, 1—5. Csütörtök: Mózes Józsuét utódjaul rendeli. V. Móz. 31, 7—8. Péntek: Mózes bucsuéneke. V. Móz. 32. Szombat: Mózes halála. V. Mózes 34.

„Kedves fiam, az adósságot kifizettem. A kegyelmet, büntetésed elengedését megszereztem. A te öreg édes apád sohasem szűnt meg szeretni téged. Nagyon vágyódom utánad s már régen megbocsátottam neked. Jöj hát haza, várlak. Édesapád“

Egy percig a fiatal ember mozdulatlanul állt és nézte-nézte az édesapja levelének betűit, melyek meg-elevenedtek előtte, mintha éltek volna és beszélni, dalolni kezdtek volna a szeretetről, mely mindent elfedez és mindent megbocsát. Az ajka remegni kezdett, könnyek szöktek a szemébe és hirtelen keserves zokogás rázta meg az egész testét, aztán megragadta a kiküldött kezét és azt mondta:

— Haza akarok menni... Vigyen haza az édesapámhoz.

...Milyen halovány képe ez, annak a nagy szeretetnek, mellyel az élő Isten szeret téged és annak a levélnek, amit az Evangéliumban írt hozzád, hogy haza vár téged... Megkaptad-e már ezt a levelet. Ott van az asztalodon. Elolvastad-e? Neked szól. Hozzád írták. Oh, az örökönlő édesapa haza vár. Szeret téged és vágyódik utánad.

(Ref. Lapja.)

M.

Templomi ünnepély

az olasz-i templomban 1929 február 24-én vasárnap este fél 6 órakor a következő műsorral:

1. Felálló ének: 7. dics. 1. v.
2. Közének: 63. dics. 1—2. v.
3. Imádkozik és bibliát magyaráz: Varga Gedeon vall. tan. lelkész.
4. Közének: LXXVIII. zs. 2. v.
5. Virágos Sándor: Lélek szárnyán. Óda. Szavalja Szikszay Sándor főgimn. II. o. tan.
6. „Hogyan vegyek részt az istentiszteleten?“. Szabad előadás. Tartja: László Dezső, a Ker. Ifj. Egl. belmissziói titkára.
7. „Áldott legyen, aki jött...“ „Missions hárfá.“ Éneklő: a középisk. ifj. Bibliakör vegyeskara.
8. Szabolcska Mihály: „Nehéz órában“. Óda. Szavalja: Szűcs János főgimn. VI. o. tan.
9. Közének: XC. zs. 1. v.

A Velencei Ref. Egyházi Énekar

1929 február 10-iki dalestélye

ez évben is valóra váltotta a hozzá fűzött reményeket; a Kereskedelmi Csarnok termeit szorongásig megtöltő nagy közönség minden tagja, egy kellemsen töltött este jó emlékével s azon főlemelő öntudattal távozott, hogy szórakozásra szánt filléreit is egyházeépítő törekvések szolgálatába állíthatta. Énekarunk jószándékának s törekvő ifjuságunk buzgóságának méltánylását, megbecsülését örömmel láttuk, egyebek közt abban is, hogy egyházi vezetőfőúrjaink közül is többen dr. Thury Kálmán főgondnok és Csernák Béla lelkész urral élünk, estélyünkön megjelenni szivesek voltak.

Hogy estélyünk anyagi és erkölcsi sikere az egyre nehezedő megélhetési viszonyok közt sem maradt a múlt évek eredményeinek színvonala alatt, az Isten jóra segítő kegyelme után, elsősorban azoknak a fáradságot nem ismerő nőknek s lelkes műkedvelő leányok és ifjaknak köszönhető, kik napi munkájuk bevégezése után, szives készséggel áldozták idejüket, erejüket, tehetségüket az önként vállalt feladat megoldására. Hogy az Énekkarnak, Bancsik János kántor vezetésével s a műkedvelő ifjuságnak a türelemben és kitartásban felülmulhatatlan Losonczy mesternek szeretetteljes irányításában minő munkát kellett végezniök, azt csak az tudja kellőképpen méltányolni, ki közelről látta, mily parányi mustármagból sarjad ki az est sikerének felüdülést nyújtó terebélyes fája.

Hálánk s köszönetünk jeléül, ügyes játékok elismeréseként hadd álljon itt „A Falu Rossza“ c. népszínmű egyenként is dicséretre méltó szereplőinek névsora a következőkben: Telegdi Margitka, Szabó Irénke, Boros Margitka, Keresztessy Margitka, Pakó

Böske, Trutz Irénke, Éhik Nuska, Széles Andor, Mille István, Keresztessy József, Keresztessy Károly, Fondré István, Tripon János, Paizs István, Sipos József, Binder Károly, Kiss Imre, Zsibó Sándor.

Az Énekkar precizen előadott énekszámait által nyújtott kellemes kereten belül jóleső változatosságot hozott műsorunkba, Balajthy József nagytetszéssel fogadott művészi táncprodukta, valamint az egyes számokat bevezető Farkas Sándor konferánssal.

A büffét összehozása, szervirozása s minden igényt kielégítő szeretetteljes kiszolgálása s általában az est sikerének előzetes biztosítása terén fejtettek ki, szavakban ki nem fejezhető, buzgó tevékenységet: Boros Imréné, Mika Jánosné, Ürögdi Béniné, Mika Schlésinger Ferdinándné, özv. Szabó Sándorné, Keresztessy Károlyné, Muszka Jánosné, Szilvássy Istvánné, Elek Sándorné, özv. Kiss Józsefné, Hajnal Sándorné, Binder Károlyné, Mille Istvánné és Szabó Jánosné urasszonyok.

Az est sikeréért, építési alapunk ezton is gyarapodásáért Istené a hála és dicsőség, miénk a többre-hivatottság szent kötelezettsége.

Az Énekkar elnöksége.

***

A büfféhez adakoztak:

2—2 *tortát:* Ópál Ferencné, Szabó Józsefné.

1—1 *tortát:* Elek Sándorné, Simkó Sándorné, Bálint Györgyné, Sólyom Eszti, Szilágyi Lajosné, Nagy Józsefné, Papp Lajosné, Muszka Jánosné, Dancse Lukácsné, özv. Szabó Sándorné, Boros Imréné, Kálmán Jánosné (V.-Szőlős), András Istvánné, Polisor Miklósné, András Gusztávné, Hajas Jánosné, Hritz Antal, „Sylvania” tűzifatelep, Balog Ilus, Hajnal Sándorné, Ujlaky Károlyné, London cukrász, özv. Szabó Zsigmondné, Dibár Györgyné, Fényes Lajosné, Ambrus Istvánné, Molnár Jánosné, Eszes Sándorné, özv. Kiss Józsefné, Bencz Gyula cukrász, Török Károlyné, Kiss Károlyné, Kiss Gáborné, Molnár Dezsőné, Rozsnyai Józsefné, Boka Pálné, Szabó Jánosné.

1—1 *tál tésztát:* Japort Viktor, Rózsa Ferencné, Fóris Péterné, Farkas Sándorné, Fukkerné, Csiáki Etus, Ürögdi Béniné, Bakró Sándorné, B. E. 20 drb krémes, Magyar János, Schwartz Samu, Reteghné, Juhász Sándorné, dr. Deutsch, dr. Németi 10—10 drb krémes tésztát, Petri Sándorné 10 kürtös kalács.

Tésztamegyváltás címén adakoztak:

100—100 *Leit:* Tonk Emilné, özv. Fekete Sándorné, id. Oromos Lajosné, Üveges Jánosné, Binder Károlyné, Keresztessy Károlyné, Zsigó Györgyné, özv. Zilahi Józsefné, Tóbiás Józsefné, Futó Imréné, Nagy Albertné, Molnár Lajosné, ifj. Szigeti Sándor, Sz. Nagy Józsefné, Mille Istvánné, Szabó Jánosné, özv. Schittenhelm Alajosné, Szilágyi Sándor, Mónus Sándorné, Kimpál Gáborné.

60—60 *Leit:* Fodor Jánosné, Czira Kálmán, Gábris Károlyné, Tarr Károlyné, Könyves Ferencné

50—50 *Leit:* Friedmann és Kohn, Czirják Sándorné, Kis Nagy Lajosné, Forgó Böske, Halász Károlyné, R. Mihályné, Papp Károlyné, Bereczki József, Nánássai Károlyné, Bányai Györgyné, Tóth Imréné, özv. Makrai Károlyné, Papp Sándorné, Ujlakiné.

40—40 *Leit:* Herczeg Józsefné, Tóth Sándorné, Balogh Károlyné, Deák Mancsi, Szabó Miklósné, Martonné, Hartman Jucika, Olvashatatlan, Gipp Demeter, özv. Leszich Lászlóné, ifj. Hetz Ferencné, özv. Fekete Józsefné, Stoff Károlyné, B. J., Antal Lajos, özv. Kosztelniné.

30—30 *Leit:* N. N., Tarr Jánosné, Molnár Józsefné, özv. Gáll Isvánné.

25—25 *Leit:* Gecze Anna, N. N.

20—20 *Leit:* N. N., N. N., N. N., N. N., Gátt Böske, özv. Fucker Nándorné, Hegedüs Róza, Bóji Károly, Marian Demeterné, Hetz József, Nagy Sándor.

10 *Leit:* Sujtó Sándorné.

Felülfizetések:

500 *Leit:* Kain—Balla,

360 *Leit:* Réti Ref. Egyházi Énekkar.

300 *Leit:* Józsa Károly.

220 *Leit:* Keresztessy János.

200—200 *Leit:* Sulyok István, dr. Thúry Kálmán, Csernák Béla, Mónus Sándor, Matkó Benjámin, Barbu Jánosné, özv. Dancse Jánosné, Mika Jánosné, Reteg Mátyásné, Biharmegyei Takarékpénztár, Agrárbank, Szilvássy István, Bartha János, „Prometheus”, Dréher-Haggenmacher sörgyár, özv. Fórián Sándorné.

160 *Leit:* Albert János.

150 *Leit:* Kiss Károly, Béres Károly, Ujlaki Károly, Kiss Ferenc, Toldi István.

120 *Leit:* Hatvani Sándor, özv. Schittenhelm Alajosné.

100—100 *Leit:* Kovács Andorné, Nagy Károly, dr. Zipser Béla, Nagy Józsefné, Rosenberg Izsó, Schlésinger Ferdinándné, Spreng Farkas, Kiss György, Nagy István, „Sylvania” tűzifatelep, Blau Mátyásné, dr. Schilling Árpád, Torjay Károly, dr. Szeghalmy Sándor, Hegedüs Imre, Trutz Józsefné, Éhik Károlyné, Czirják Sándor, Tóbiás József, Agód Ferenc, Vékony Sándor, Dibár György, Futó Imre, Vadkerti Mihály, Kis Nagy Lajos, Nagy Ferenc (csizm.), Kovács András, Balogh Ferenc, Lőrincz N., Szabó József, Nagy Albert, Róth Sándorné, Erdődi József, Rácz Géza, Stokker József, Papp János, Csobán József, Rollinger Jenő, Hámos Gyuláné, Molnár János, Ambrus István, Boka Pálné, Szabó Jánosné, Ó Páll Ferenc, özv. Sujtó Jánosné, Somi Imréné, Czége János, K. M. Molnár József, Koller Sándorné, Orbán Bálintné, Gantner Károly, özv. Jónás Károlyné, Oláh Gábor, Fluérás Illés, özv. Marozsán Józsefné, Végh Gyula, özv. Balogh Jánosné, Király László, Varga Gedeon, Bálint György, Bakró Sándorné, Bóna Imre, özv. Fekete Sándorné, Vásárhelyi Sándor, Hajas Sándor, Molnár István (Hid-u.), Marca Demeter, Nagy Bálint, Barna Ilonka, Tikos

András, Kántor Imre, Szilágyi Mihály (Görög-oldal), Lehoczky József, Tokai Elek, Papp Lajos, Papp Károly, Sebestyén Gyula, Fodor János (Ujvízműtelep), id. Tarr Károly, Gottmann Sándor, özv. Gottmanné, Dancse Lukács, Biró Sándor, Bereczky József, Chvátal László, Koszta János, Dobi István, Jónás Ioan, Kasza Jenőné, Rollinger Vilmos, Sipos István, Kálmán János, Kiss József, Kovács Antal, Hőgye Lajos, Csepp György, Tokai Kálmán, özv. Lőrincz Jakabné, Albu Ioan, Orosz Gyula, Tikos Bálint, Kiss György, Matta Sándor, K. Nagy Lajos, Pakó Bálint, Siebert Emil, K. Nagy Ferenc, Szondi Sándor, özv. Bereczki Jánosné, Lévy Zsigmond, Bondár Ferenc, Tóth György, Tóth József, Gulyás Ferenc, Csősz Jánosné, Sipos Györgyné, Nyéki János, Kovács János, Venyige Karoly, Szilágyi Mihály, Szilágyi Sándor, Cseh Zsigmond, özv. Gyelán Györgyné, Fábian Sándor, Papp Jánosné, Szokai Mihály, Togye Péter, Molnár Imre, Major Árpád, özv. Ludász Istvánné, özv. Szodorai Sándorné, Zsiló Péter, Elek Sándor, Rác János, Fogel József, Kiss Endre, Sztankovits Gyula, Moskovits Ipartelep, Kállay Gyula, Veiszlovits Lajos, Major Ferenc, Biró Albert, Biró Antal, Somogyi János, Glück N., Héder Gyula, Szilvássy János, Szilvássy Róza, dr. Domokosné, Takács Endre, Nagy Árpád, Kiss Gáborné, Szűcs Gyula, Berecz Vilma, Zsugán Péterné, Csanda Endre, Nistor Demeter, Ürögdi Bériné, Juhász Károlyné, Barátky Béláné, Üveges György, Farkas József, ifj. Balogh Károlyné, Jakobi Mór, Tóth Ferenc, Gáti Mihály, Varga Irma, Körösy Sándor, Polisor Miklósné, Popa Illésné, Kamuti Bertalanné, Török Sándorné, Kerekes Ida, Schwartz Farkas, Demkó Gyula, Molnár Dezsőné, Tarr Károlyné, Tripon Györgyné, Rózsa Ferenc, ifj. Szigeti Sándor, Tarr Jánosné, Kovács Károlyné, Mezey Jánosné, Cozma Lázár, Birta Dimitru, Nagy Imre, Hegedűs Rózsika, Tarr Lajos, Tóth Imréné, Bányai Györgyné, Nagy József, Nagy Lajos, Péntes József, Papp Gyuláné, Papp Lajos, Sólyom István, Polonkay Gyula, özv. ifj. Polonkay Gyuláné, Kovács János, Andor Lőrinc, özv. Laczka Sándorné, Középegyházi Kálmán, Szabó Mihály, özv. Mág László, id. Varga László, Laczka Sándor, özv. Antonescuné, Takács Dániel, özv. Katráné, Sámy Gusztáv, Dobák Győző, Kiss Gyula, Szilágyi Géza, Bogdándy fivérek, Blaha István, dr. Sarkady Sándor, Mogyorósi Imre, Főrizs Péterné, özv. Szabó Sándorné, Bernácsik József, Deák Ferenc, Hajnal József, Papp Sándor, özv. Resch Mihályné, id. Ormos Lajosné, özv. Péntes Zsigmondné, Kiss Bertalan, Velencei Róm. Kath. Énekhar, Ursán János, Fejér Géza, Bokor László, Sály József, Könyves Ferenc, dr. Kazay Kálmán, Juhász Sándor, Vass István, Kiss Ferenc, Vásárhelyi Sándor, Kiss B. László.

(Folyt. köv.)

Aldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

A szegények és árvák javára: a Prot. Jótékony Egyesület február 2-iki estélye alkalmából dr. Schilling Árpád 500, Balogh Ferenc (Nagyszalonta) 500, Kovács Józsefné 100 Lei.

Olaszi templomfűtésre: Jeney Rezső 10 köbméter cserfa.

Ref. Híradónak: a Velencei Énekhar 800 L.

VELENCÉN:

Szegényeknek: Sámy Gusztáv 250, Biri Józsefné 200 Lei.

RÉTEN:

Imaház felszerelésére: Szilágyi Lajos és neje 810 (l. r.) Nagy László 500, Kocsi Józsefné 100, Mester Imréné 40 Lei. Egy szószék és urasztall ferített adományozott Boczonyi Ferencné.

Szegényeknek: Jakab Imréné 100 Lei.

Urasztallára: Krupp Lajos és neje 80, Varga Mihályné 20, Péntes Viktorné 60 Lei. Huszár István, Gál Gáborné 5—5 liter bort.

B) Az Árvaház céljaira:

Olaszi-lelkészi hivatal útján: Karácsonyi Mihályné 100, Tárnoki László 100 Lei.

Meghívó.

A Nagyváradi Protestáns Jótékony Egyesület 1929. évi március hó 10-én (vasárnap) délután 5 órakor tartja a ref. Leánygimnázium dísztermében évi rendes közgyűlését. Ezt megelőzőleg ugyanott délután 4 órakor választmányi ülés lesz a közgyűlés előkészítése céljából.

A közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Választmányi jelentés az 1928. évről.
2. 1928. évi zárszámadás s a felmentések megadása.
3. 1929. évi költségelőirányzat.
4. Általános tisztújítás.
5. A királyhágómelléki ref. egyházkerület átirata az Árvaház ügyében.
6. Alapszabályszerű indítványok.

Felkéretnek a tagok, hogy a közgyűlésen teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

Oradea—Nagyvárad, 1929 február 20.

Dr. Thúry Kálmán,

elnök.

Az ifjúsági bibliakörök meglátogatását végzi László Dezső erdélyi belmissziói titkár. Egyházközségünkben vasárnap és hétfőn találkozik ifjainkkal. Ez alkalomból az ifjúság bevonásával, vasárnap este fél hat órakor templomi ünnepélyt tartanak Olasziban.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, este fél 6 órakor templomi Ünnepély, a Hegyén: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Kiss Bertalan.

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Ferenc.

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Sámy Gusztáv.

Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor (gyermekistentisztelet) Szabó Lajos szolgálat.

Vasárnap d. e. mind a négy helyen urvacsoaraosztás.

Hétköznapi istentisztelet tartanak a réti körben: Csütörtök (28-án) délután 4 órakor a Földi-telepen, özv. Fazekas Andrásné házában.

Sulyok István püspök vasárnap (február 24) Temesvárott részt vesz Szabolcska Mihály költő-pap kibúcsuzásán, aki nyugalomba vonul és Budapestre költözik. A nagy magyar költő repatriálása megmérhetlen veszteséget jelent a Romániába szakadt magyarságra, elsősorban a reformátusságra. Tudomásunk szerint Szabolcska, kinek lelke rokon az őszösvetség prófétáival, ez időszerint a Szenci Molnár Albert által fordított zsoltárok átdolgozásán munkálkodik. Istentől hosszú életet és erőt kívánunk, hogy megkezdett munkáját bevégezhesse. Püspök urat utójában Csernák Béla főjegyző és dr. Szemethy Géza titkár kísérik el.

A réti imaháznál március 2-án (szombat) délután 3 órakor a réti szegény pénztár által segélyezették között élelmiszer adományok osztatnak szét, amely kedves alkalomra nyújtott adományokat napunk legközelebbi számában közöljük.

A Ref. Kör március hó 3-án, de ha a tagok nem jelennek meg szavazatképes számban, akkor március hó 10-én mindenkor délelőtt egyegyed 12 órakor saját helyiségében közgyűlést tart, melyre a tagok teljes számban vajú megjelenését kérjük. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Ügyvezetői jelentés a Kör egy évi működéséről. 3. Pénztárnok jelentése: zárszámadás, költségelőirányzat az 1929. évre. 4. Háznagyi jelentés. 5. Könyvtárnok jelentése. 6. Nemfizető tagoknak törlése. 7. Számvizsgálók jelentése, javaslatétel a felmentvényre. 8. Megüresedett alelnöki tisztség betöltése. 9. A választmány $\frac{1}{3}$ -részének választása. 10. Indítványok. *Az elnökség.*

Új adófizetési mód. A budapest-józsefvárosi egyházrész vezetősége azokra az egyháztagokra tekintettel, akik egyházi adójukat egy összegben nehezen tudnák megfizetni, elhatározta, hogy adógyűjtő perselyeket hoz forgalomra csekély összegű letét ellenében, melybe keresményből hetenként, vagy

havonként mindenki beletehet néhány fillért, melyet időként az egyházi adószedő felnyitva a benne talált összeget az adózó javára írja.

A szesz italok kiszolgáltatását a német birodalmi gyűlés elnöke a kommunisták javaslatára egy éjszakai ülés alkalmával a parlamenti vendéglőben megtiltotta azzal az indokolással, hogy a képviselő urakat megóvja a kimerüléstől. Elég szomorú, hogy az alkohol elleni harcban a kommunisták nem egy helyen erélyesebben lépnek fel, mint a keresztyén világnézeti alapon álló államok. A kommunizmusra viszont jellemző, hogy míg a német birodalmi parlamentben az anti-alkoholizmus apostolaként tünteti fel magát, addig Oroszországban a vodkából pénzeli. *[D. Pr. L.]*

Egy diákleány levette magát az iskola második emeletéről az udvarra, mert pudert és pirosítórudacsokkat és egy szerelmes levelet találtak nála. A budapesti leányiskolák tanárai szigorúan ellenőrzik növendékeiket s egy váratlan razzia szomorú következménye lett a tragikus eset, melynek szerencsétlen hőse most a kórházban fekszik.

Kálvin városa, a szépséges Genf lassanként a világ nemzetközi szervezeteinek fővárosa és így igazi világközpont lesz. A stockholmi keresztyén konferencia határozata folytán létrejött nemzetközi keresztyén szociális tudományos kutatásokat végző intézet már az ötvenharmadik nemzetközi szervezet, amely Genfet választotta székhelyéül. A keresztyén szervezetek közül ott székel már a Ker. Diákszövetségek, a Ker. Ifjúsági Egyesületek Világbizottsága, az Európai Egyházakat Segítő Egyházi Akció Központi Irodája, a Ker. Leányegyesületek Világbizottsága, a Nemzetközi Misszió Tanács és az Élet és Munka Világszervezet Titkársága. Így lesz Kálvin városa a keresztyén munkák világközpontja, pápa nélkül is. Vajha ezeket a szervezeteket a kálvinizmus szelleme hatná át, mely mindig arra törekedett, hogy a legnagyobb öntudatossággal ragadja meg, sőt formálja és vezesse az emberiség egyetemes életét.

Nemzetközi Protestáns Hírelőzet felállítását tervezik Svájcban az európai egyházakat segélyező akció központi irodájával kapcsolatban svájci és nemzetközi bankárok segítségével. A terv hatalmas és ha sikerül, óriási jelentősége lesz a protestáns egyházak nemzetközi anyagi megerősödésére nézve.

Nemzeti rádió predikátor néven emlegetik dr. Cadmant, az amerikai Egyházak Szövetségének elnökét, aki vasárnap délutánonként evangélikáló beszédeket szokott tartani, amelyeket rendszeresen 40 leadó rádióállomás vesz át. E beszédek hallgatóságát körülbelül 30 millió lélekre becsülik. Képzelnék el, mit jelent egy ily vezető állam szociális és erkölcsi színvonalára nézve, hogy népének negyedrésze szomjas lélekkel lesi Isten örök és változhatatlan üzenetének tolmácsolását.

Hol van a gyermek? Keresztelő volt egy kastélyban. Nagy volt az öröm, hogy megszületett az első gyermek. Össze is jöttek a rokonok, ismerősök, szomszédok, kik megjelentek a keresztelésen a templomban s utána a kastélyban megkezdődött a vigalom! Hangzott a nóta s járta a vidám tánc [éjfél]ig. Akkor valaki megkérdezte, hol van a gyermek? Lett nagy csend, halálos némaság. Futkosnak, keresik az ujszülöttet, de nincs sehol! Végre megtalálják az ágyon a reádobált bundák alatt. Minden késő már a gyermek megfulladt. — Atyámfia! Gondoltál-e arra a farsang idején, amikor bor, sör, zene és tánc foglalta el idődet, hogy ott szendereg a kicsiny gyermek, a vallásosság nem fulladt-e bele a te mámorodba? Te mindenesetre jobban tudod.

Református Körnél március 1-én szolgálai állás betöltendő. J a v a d a l m a z á s: lakás, fűtés, világítás, 1000 lei havi fizetés és a beszedett tagdíjak 10 százaléka, ezen szolgálai állásra pályázatot hirdettünk. Pályázhatnak oly református egyének, kik jól tudnak számolni, megfelelő ügyességgel rendelkeznek. Pályázatok beadandók a Kör elnökéhez, vagy háznagyához. *Az elnökség.*

Az olasz-í lelkész birodalmi iratfelkészítésében olcsó árban kaphatók vallásos könyvek, zsolnárok stb.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Takarékosság

Segély- és Takarékszövetkezet

Oradea-Nagyvárad

Str. Dim. Cantemir (Beöthy Ö. u.) 2.

Alakult: 1899. évben Telefon 4-54.

Fiók: Fugyivásárhelyen.

Befizetett tőzletré: tőke Lei 8.500.000

Takarékbetételeket
előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik helybetét gyűjtéssel. *Le-számítól váltókat. Folyósít jelzálog-kölcsönöket. Átutalásokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzletet kedvezően lebonyolít.*

Képviseli a trieszti „Adriai”
biztosító-társaságot. 57

SZILÁGYI GÉZA

órás és éksz. erész
Elsőrangú régi üzlet.

Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-út) 4.

Kinaezüst tálak, likőrös készletek,

komposztálak és disztárgyak. Első

minőségű szintartó alpacca evőesz-

közök. — Tanuló felvétetik. 52-17

Olcsón, szépen, gyorsan
fest, tisztít, mos, vasal

Szabó László

keimefestő 15-13

Take Ionescu (Körös)-utca 1.

Bazár-épület, Bul. Regele Ferdinand 2.

Drogueriai cikkek-
ben legolcsóbb a

Központi Drogueria
PRP KÁROLY

HIRADÓ olvasóinak kedvezmény!

A NÉPSZÖVETSÉGI
HANGYÁNÁL

Szilágyi Dezső-u. Kath. Kör

1 m³ száraz elsőosztályu

cserhasáb

és bükkhasáb

tűzifa házhoz szállítva

390 LEI

Fűrészelését m³-ként 16.
Tűzifa aprítását m³-ként 16.
Berakását m³-ként 16 leiért
vállaljuk.

Bükk aprított tűzifa 100 kgr.

90 lei

Cser aprított tűzifa 100 kgr.

100 lei

házhoz szállítva.

A fenti árakból a Népszövetség
tagjainak, iparosoknak, tiszt-
viselőknak még engedményt
adunk. 3

Eladó házhelyek

360—390 □-méter területűek az
új vízműtelepnél, a kolozsvári
országút mellett.

Értekezhetni:

dr Sarkady Sándor ügyvédnél
és Bancsik János ref. kántornál.

Kiadó

nagy kettős műhely

május 1-re

Zöldfa-utca 14. sz. egyházi
épületben.

Bereczky

uri dívat-nyabó Ioan Bratianu és
General Holban (volt Szaniszló- és Szé-
les-utca) sarok. — Telefon 8—47.

Lelkészeknek, tanároknak és ta-
nitóknak kedvezmény. 52-14

Legszebb ajándék a fiatalság
részére egy **kisbetűs**
Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható **BÉRES KÁROLYNÁL**,
a tanítónőképző-intézet épületben

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Az ifjusági titkár látogatása.

Gyülekezetünkre úgy, mint ifjusági fiubibliaköreinkre nézve egyaránt áldott nap volt az elmúlt vasárnap, február 24-ik napja.

A vasárnapi lelki jók mellett gyülekezetünk urvacsorájával is élt; a szent asztalnál a boldog urvacsorázó zálogát, bizonyosságát vette annak a végtelen isteni kegyelemnek, hogy a mennyei Atya az ő szent Fiáért megbocsátja bűneit!

Hiveink soraiban szép számmal járultak az urasztalához konfirmált középiskolai és iparos tanulóink is, akik e mellett abban a jó-téteményben is részesültek, hogy épen ezen a napon kereste fel, látogatta meg őket az erdélyi egyházkerület belmissziói ifjusági titkára László Dezső tiszteletes.

Különösen ifjainkra nézve, ezt a napot a „Lélek ünnepé”-nek nevezhetjük, mivel kora reggeltől késő estelig, áldásos lelki hatások alatt állottak s esti imádságaikban megszentelődött örömmel adhattak hálát e nap ünnepi óráiért, üdvösséges érzéseiért.

Ifjusági titkár a maga közvetlenségével, szinte apostoli egyszerűséggel, az ifjui szerte-

len gondolkodás kellő ismerésével — azonban az ige lebilincselő és magával ragadó erejével szólott úgy a nagyobb, mint a kisebb középiskolai, valamint iparos ifjaink lelkéhez s ellenállhatatlanul megnyilatkozásra, bizonyágtévesre ösztönözte azokat az ifjakat, kik az egyéni és társadalmi életet érintő fenséges vallásos igazságok megértésébe elmélyedni szeretnek s kétségtelenül sok jó elhatározásra kaptak benső indítást s nyertek gyümölcsözésre váró magvetést!

Áldott legyen azért az Isten és magasztaltassék e biztató ígéretékért!

Vasárnap délelőtt 8—9-ig a középiskolai felsőbb IV—VII. o. tanulók bibliaórájának tárgya volt: Róma VIII. r. 28—39. v. alapján Hitünk nagy igazsága és titka a „predesztináció”, az eleve elrendelés tana.

9—10-ig megbeszélés. „Miért drága a mai ifjuság?” — Azért, mert kezdet, mert benne remény magvai szunyadnak, mert kevesen vannak, mert a jövő egyházi és társadalmi élet függ tőlük!

10—11 óráig istentisztelet.

11—12-ig a középiskolai alsó I—III. o. tanulók bibliaórájának tárgya volt: „Jézus a világ világossága”. János VIII. r. 12. v. alap-

Köleséri Kristóf.

Temesvár február 24-én bucsuzott el lelkipásztorától, a magyar nemzet ma élő legnagyobb költő fiától, Szabolcska Mihálytól! Az ünnepségen résztvett a Királyhágómelléki Egyházkerület püspöke, Sulyok István nagyváradai lelkész is. Kiséretében ott volt a nagyváradai egyház egy másik lelkipásztora is. Ez ünnepi találkozás elevenítette fel annak a reformáció-korabeli eseménynek emlékét, mely mintegy az első kapcsot képezi Temesvár és Nagyvárad között.

Köleséri Kristóf működéséről van szó.

Erdélyt Martinuzzi György Habsburg Ferdinándnak átadván [amiért a hála az volt, hogy a Habsburg zsoldosok Alvincen 1551 december 17-én orvul megölték], Ferdinánd a várak parancsnokságát a maga embereivel töltötte be. Temesvárra ekkor küldte a reformáció barátja és párt-

fogója, Petrovics Péter helyébe Losonczy Istvánt aki Temesvárról fegyveres erővel verte ki a nagy reformátort: Szegedi Kiss Istvánt és az általa alapított iskola mestereit, köztük Köleséri Kristófot is.

Kristóf mester Kölesérrre menekült. Kölesér [amely város a mai Nagyszalonta határában állott] mint a nagyváradai püspök birtoka, Varkoch Tamás nagyváradai kormányzót ismerte urának, akit György barát halála után Ferdinánd király küldött Egerből Nagyváradra; de aki minden habsburgpártisága mellett is a reformáció hive, pártfogója maradt. Bár nagyváradai főispánsága csak pár hónapig tartott, az a kevés idő mégis elegendő volt arra, hogy itt megjelenjenek a reformáció első apostolai. Ezek közül csak Kristóf nevét ismerjük. Kristóf már Köleséren is sikeresen hirdette az evangéliumot, úgy, hogy tanításai következtében e város lakosai két pártra szakadtak.

ján. Ami volt a zsidó nép számára a tűzoszlop, az Jézus az egész emberiség számára.

A bűn menekül a világosságtól. Én örülök-e, vagy elbuvok a világosságtól?

12—1-ig megbeszélés: „Hogyan énekeljünk?“ Üdvösen úgy, ha értjük mit énekelünk, ha reá figyelünk, ha szívünkben fakad az ének s ha Isten szeretetébe elmélyedő lélekkel énekelünk!

Iparos tanulóink bibliárája délután fél 4—5-ig. Tárnya: „a kétféle vetés“. Gal. VI. r. 7—8 v. alapján. A mai világ a testnek vet, azért sok a nyomoruság és a bűn. Minden hiábavaló addig, míg a léleknek nem vet az ember.

A másik csoport bibliárájának tárgya volt Zsid. XI. r. 8. v. alapján: „Mi az élet célja?“, mennyire függ tőlünk a magunk egyházunk jövője?“

Ezután röviden ismertette ifj. titkár a keresztény sáfárság alapelveit: amink van, az mind Istené; amit adott sáfárságba adta, tehát számolunk érte Istennek! s meg kell fogadni, hogy jövedelme tizedét önként az Ő országa terjesztésére adja! 8—10 tagja már van is e mozgalomnak.

Este 6 órakor, az olasz-i templomban vallásos ünnepély fejezte be e nap áldásos munkáit, melyen a vall. tan. lelkész, Zsolt. 78. r. 1—4, 6—7. v. alapján, az ősapák hitbuzgóságát, áldozatosságát mutatta be ragyogó példákban a mai nemzedék előtt, hogy ők se feledkezzenek el az Ur dolgairól!

Ifj. titkár „Hogyan vegyetek részt az istentiszteleten“ címen tartott értékes előadást. Szikszay S. és Szűcs I. főgimnáziumi tanulók szép szavalaikkal, az ifj. bibliakör énekkara

Nagyváradon 1552. év urnapjára következő nyolcadnapon jelenik meg. Kiméltlenül lép fel az egyházba becsuszott hamis tanok ellen. Metsző gúnyal ostromozza a visszaéléseket. Tánadásai, beszédei teljesen annak a kornak bélyegét hordozzák magukon. A várost nyugtalanság fogja el, mint a méhkas népét a kirajzás előtt. A római katolicizmus hívei szeretnék elnémtatni a kiméltetlen profétát, de nincs hozzá erejük. A püspökség ugyan még áll a maga teljes szervezettségében, de nincs feje, nincs püspök, aki pedig azelőtt a fegyveres hatalom ura is volt s most könnyen elbánhatna Kristóffal! Kristóf azonban védve, mert hátamögött Varkoch Tamás áll, a város ura, a hatalom hordozója, az állam képviselője.

A káptalan a királyhoz fordul, illetve a kancellárjához, Oláh Miklóshoz, (a későbbi esztergomi érsekhez) akit ifjúkori emlékek fűztek Nagyváradhoz. Levelet írnak a királynak, amelyet Draskovich György prépost a kancellárnak ad át, az pedig a panaszt a prépost jelentésével

„Hozsánna“ énekekkel emelték az ünnepi gyülekezet áhítatát.

*

Miután uti és látogatási terve szerint ez alkalommal csak a fiubibliakörökhöz jött az ifju titkár: a leány csoportnál csak mint vendég vett részt.

E kedves alkalom lehetővé tételéért illesse egyházkerületünk vezetőit az ifju szivek hálája!

Varga Gedeon.

Meghívó.

A Nagyváradl Protestáns Jótékony Egyesület 1929. évi március hó 10-én (vasárnap) délután 5 órakor tartja a ref. Leánygimnázium dísztermében évi rendes közgyűlését. Ezt megelőzőleg ugyanott délután 4 órakor választmányi ülés lesz a közgyűlés előkészítése céljából.

A közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Választmányi jelentés az 1928. évről.
2. 1928. évi zárszámadás s a felmentések megadása.
3. 1929. évi költségelőirányzat.
4. Általános tisztújítás.
5. A királyhágómelléki ref. egyházkerület átirata az Árvaház ügyében.
6. Alapszabályszerű indítványok.

Felkéretnek a tagok, hogy a közgyűlésen teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

Oradea—Nagyvárad, 1929 február 20.

Dr Thúry Kálmán,
elnök.

Hétköznapi isentiszteletet tartunk a réfi körben: Csütörtökön (márc. 7-én) délután 4 órakor a Doszu-telepen, Nagy Gyula atyánkfia házában.

együtt a király elé juttatja. Ki ellen panaszkodott volna a káptalan más ellen, mint Varkoch Tamás kormányzó ellen, aki a reformációt pártfogolta!? A feljelentésnek meg is lőn a fogantaja, mert Varkoch kegyvesztett lőn s helyébe 1553-ban a barcias, kardforgató Zabardy Mátyást nevezi ki a király püspöknek, főispánnak, aki aztán egykettőre véget vet Nagyváradon az evangéliumi munkának. Fegyveres erővel, kiméltlenül elfojtja a megindult és szép hódítást tett reformációt. Fegyveres erő üzi el Köleséri Kristóffot Nagyváradról is, mint előbb Temesvárról. Eltűnik szemünk elől s vele nem is találkozzunk többé Nagyváradon. De működésével mély nyomokat hagyott itt; előkészítette a reformáció diadalát amely csak kedvező alkalomra várt. Ez a kedvező alkalom Zabardy halála után következett el, mikor a Habsburgokból kiábránduló Varkoch Tamás 1557-ben elfoglalja Váradot Izabella királyné számára.

Csernák Béla

Aldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Böjtkor urasztalára: Kenyeret: özv. Óvári Istvánné, bort: Szűcs Máttyás, ifj. Simai Ferencné. Templomfűtési szükségletekre: Földesi Imre 40 Lei.

Ifjúsági munkára: özv. Biró Andrásné férje halála évfordulóján 100 Lei.

UJVÁROSON:

Urasztalára: N. N. 100, özv. Soós Lajosné 20, Szántó Sándor 40 Lei. Sulyok Istvánné kenyeret, Varga László bort.

Szegényeknek: a négy paróchiális körben Blaha István 400 Lei. (100—100.)

VELENCÉN:

Urasztalára: K. Nagy Lajos 20, özv. Molnár Bálintné 20, N. N. 20, Szabó Lajos 10, ifj. Ludász Istvánné 30, Zsigó Györgyné 20, Botos Károlyné 100, Nagy Lajosné 50, özv. Schittenhelm Alajosné 20, Babuczai István 40, Kulcsár Sándorné 100, Bartha János 60, Elek Eszter 40, Farkas Jánosné 20, Barna Sámuel 30, Molnár Lajos 40, Siebert Emilné 25, Szilágyi Mihályné 50, összesen 695 Lei. Sály József kenyeret, Boros Imre bort.

Szegényeknek: id. Balogh Károlyné 100, Hendzsel Lajos 50, Ujlaky Károly 50 Lei.

Napközi gyermekotthonra: Ujlaky Károly 50 Lei.

RÉTEN:

Templomi berendezésekre: id. Tolnai István 500, Dézsi Ferenc és neje 200 Lei.

Urasztalához: (folyt.) Dézsi Ferencné 40, Kulcsár Mihály 50, Lőkös Béla 60, Kudar János 40, Szilágyi Lajos 40, összesen 390 Lei. Kenyeret adott: Jakab Imréné.

Kitgázítás: A múlt számunkban közölt bort adományozók között Huszár István 8 liter bort adott.

B) Az Árvaház céljaira:

VIDÉKRŐL:

Nagyszalontáról: Ercsei Róza 14 drb fitu ing Balogh Ferencné 14 drb alsónadrág.

Jákóhodosról: Pénzt: Oláh Lajos 10, Sipos Imre 20, Nagy Balázs 20, Soós Mihályné 10, Blaga Jenő 60 Lei. Lisztet: Dr. Bodnár Gáborné 10 kgr. Krumplit: Barthos Adorján 50, dr. Bodnár Gáborné 50, Dobai Lajos 10, b. Nagy József 5, ács Nagy József 6 és fél, Varga Sándor 7 és fél, Kendi József 8, Kendi Károly 5 és fél, Csegődi Géza 5, T. Sipos Lajos 9, Kállai József 8, Góbi Sándor 12, Kendi János 11, Kendi Béni 7, Jancsó Aladár 14, Kovács József 2, Boros Károly 5, Király Béni 12, Dobai Dániel 4, Kelemen János 7 kgr., Kendi Károly 1, Seres István 1, Csegődi Bálint fél kosár, Góbi János 5, Nagy Károly 8, Sipos Imre 5 és fél, Béres Sándor 10, Kállai András 5 kgr. Nagy Sándor 1 kosár, Góbi Károly 3 kgr., Dóczy Imre 1, Várdai István 1, Béres Istvánné 1, Molnár Andrásné 1, Szabó Sándorné 1 kosár, Sipos István 4 és fél, Régenyi Dánielné 3 kgr., Balogh István 1 kosár, Góbi Sándor 5 és fél kgr., Molnár Károlyné 14 kgr. és 2 kgr. vöröshagyma.

Tengerit: Jancsó Aladár 16, Varga Lajos 5,

Balog Zsigmond 6 cső, Seres Sára fél kgr., Seres József, Varga Gyula, Molnár Lajos, Jenes Istvánné. Paszulyt: Farkas Lajos 1, Sipos Sándor 3, Sziki Gyula 1, Balogh István 1 liter.

Az adományokat Barthos Adorján küldte be díjtalanul. Az adakozóknak hálás köszönetet mond az Egyesület Elnöksége.

C) A Velencei Énekkar február 10-iki estélyén:

(Folytatás és vége.)

80—80 Leit: Papp Imre, Nagy Mihály, Balogh Zsigmondné.

60—60 Leit: Tóth Zsigmond, özv. Kovács Sándorné, Lestyán Béla, Misik Tivadar, Veres Mihály, Kovács József, N. N.

50—50 Leit: Burger András, özv. Nagy Józsefné, Nánási Károly, Mandják Istvánné, Szelle N. (Pogánytelep), Fekete Istvánné, Koós Alice, Bátyi Vilma, Labanc Mihályné, Molnár István, özv. Farkas Sándorné, G. Szabó János, Nagy János, Schwartz Dávid, Molnár Gyözőné.

40—40 Leit: Duró Jánosné, Koszta György, Schwartz Dávid, Papp Lajos.

20 Leit: Nagy Imre.

Fogadják a nemeslelkű adakozók és a fáradságot nem ismerő közreműködők ez uton is a Velencei Énekkar hálás köszönetét.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 órakor Kiss Bertalan, a Hegyén: (Papp Sándor szülőjében) délután 3 órakor Csernák Béla.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Szabó Lajos, délután 3 órakor Kiss Ferenc.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Sámy Gusztáv.

Réten: délelőtt 10 órakor Kiss Ferenc, délután 5 órakor Szabó Lajos szolgál.

Estéli órákon: Hétfő: Krisztus megkenetése Bethániában. Ján. 12., 1—11. Kedd: Krisztus halálának gyümölcsseiről. Ján. 12., 20—26. Szerda: Mennyei szózat. Ján. 12., 27—36. Csütörtök: A zsidók hitetlensége. Ján. 12., 37—50. Péntek: A lábmosás. Ján. 13., 1—20. Szombat: Jézus jelzi árulóját. Ján. 13., 21—30.

A Rel. Kör március hó 3-án, de ha a tagok nem jelennek meg szavazatképes számban, akkor március hó 10-én mindenkor délelőtt egynegyed 12 órakor saját helyiségében közgyűlést tart, melyre a tagok teljes számban való megjelenését kérjük. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Ügyvezetői jelentés a Kör egy évi működéséről. 3. Pénztárnok jelentése: zárszámadás, költségelőirányzat az 1929. évre. 4. Ház-nagy jelentése. 5. Könyvtárnok jelentése. 6. Nemfizető tagoknak törlése. 7. Számvizsgálók jelentése, javaslat-tétel a felmentvényre. 8. Megüresedett alelnöki tisztség betöltése. 9. A választmány $\frac{1}{2}$ -részének választása. 10. Indítványok. Az *elnökség*.

Ujvárosi hitelek estélye a harang-alap javára.
Élénk emlékeztünkben van mindnyájunknak az a szép és lélekemelő ünnepség, amikor is a múlt év pünköstjén ujvárosi hitestvéreink 2 haranggal ajándékozták meg egyházunkat. Nagyobb jelentőséget kölcsönzött ezen ténynek az, hogy az ujvárosi testvéreink szeretett ősz lelkipásztoruk 40 éves lelkési munkásságát elismeréssel kívánták ércben megörökíteni. A harangok azóta hiven teljesítik hivatásukat, hívogatják az istenitisztelekre a hiveket. A harangok ára azonban még nincs kifizetve, mert mint tudva van, a harangok készítése 360,000 Leibe került, aminek addig csak felét birták kifizetni, a többit a mostoha gazdasági viszonyok következtében nem birták össze hozni. Ezért az ujvárosi presbiterek egy nagyobb szabású estély rendezésére kértek és kaptak engedélyt az egyház Elnökségétől, melynek jövedelme a hiányzó összeget lesz hivatva pótolni. Az estélyt husvétkor tartják meg, melyre még visszatérünk s programot közölni fogjuk.

A velencei imaházban március 3-án, közvetlen az istenisztelet után, az iparos-tanulófiúk és leányok bibliakörének vallásos délutánját a következő műsorral fogjuk megtartani: 1. Meggyek Uram. Szavalja: Nagy József. 2. Jézus

követése. Szavalja: Fehér Mariska. 3. Lélekgyűlölköz. Szavalja: Rózsa Ferenc. 4. Ének: Leánybibliakör tagjai. 5. A vasárnap megszentelése. Felolvassa: Kővágó Lajos. 6. Isten. Szavalja: Bereczki Róza. 7. Ének: Fiubibliakör tagjai. 8. Vagyok. Szavalja: Pintye Sándor. 9. Élni fogok. Szavalja: Szodorai Sándor. 10. Ne üzd el szegényt. Dancsházi Erzsébet. 11. Ima: Zilaby Róza. 12. Gyülekezeti ének: XC. zsolt. 1. v.

Norbai Károly centennáriuma. Norbani Károly kulai ügyvéd és birtokos ezeltől 37 évvel vagyonának főörökösévé a bácskai református egyházmegyét tette. 1929. január 24-én volt születésének 100 éves évfordulója, mely alkalommal Kulán a református templomban emlékünnepe volt. Norbani családian ember lévén, nem akarta, hogy vagyonán nevelő örökösök osztozzanak s egyházi célokra hagyta azt, nem is sejtve, hogy a Jugoszláviába szakadt szegény magyar ref. egyházakra milyen áldás fog áradni az ő hagyatékából. Az alapítványból az egyházmegye lelkész- és tanító növendékeket, valamint szegény egyházakat segíte. Legyen áldott emléke.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Takarékosság

Segély- és Takarékszövetkezet

Oradea-Nagyvárad

Str. Dím. Cantemir (Beőthy Ö.-u.) 2.

Alakult: 1899. évben Telefon 4-54.

Fiók: Fugyivásárhelyen.

Befizetett üzletrés: tőke Lei 8.500.000

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik helybeli gyűjtéssel. *Le-számitól váltókat, Folyósít jelzálog-kölcsönöket.* Átutalásokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzletet kedvezően lebonyolít.

Képviselet a triesszi „Adria” biztosító-társaság. 58

SZILÁGYI GÉZA

órák és ékszerész

Elsőrangú régi üzlet.

Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-út) 4.

Arany-ezüst ékszerek és órák.

Fali- és ébresztő órák.

Arany karikagyűrűk.

Tanuló felvétetik. 52-18

Drogueriai cikkekben legolcsóbb a

Központi Drogueria

PRP KÁROLY

HIRADÓ olvasóinak kedvezmény!

52-52

Olcsón, szépen, gyorsan
fest, tisztít, mos, vasal

Szabó László

kelmelelő 15-14

Téke Ionescu (Körös)-utca 1.

Bazár-épület, Bul. Regele Ferdinand 2.

Legszébb ajándék a fiatalság részére egy

kisbetűs
Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL
a tanítónőképző-intézet épületben

Eladó házhelyek

360-390 □-méter területűek az új vízműtelepnél, a kolozsvári országot mellett.

Értekezhetni:

dr Sarkady Sándor ügyvédnél és Bancsik János ref. kántornál.

Kiadó

nagy kettős műhely

május 1-re

Zöldfa-utca 14. sz. egyházi épületben.

Bereczky

uri dívat-szabó Ioan Bratianu és General Holban (volt Szaniszló- és Széles-utca) sarok. — Telefon 8-47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-15

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Mire vigyázzunk az anyakönyvi hivatalban?

A bucurești magyar református egyházköz-
ség gyülekezeti lapjában („Egyházi Ujság” febr.
17-iki szám) a fenti cím alatt olvastuk a követ-
kezőket, amelyeket hivatásunk figyelmeibe ajánlunk:

„Pár héttel ezelőtt azzal a kéréssel állított be
a lelkészi hivatalba egy fiatal ember, tanítónk
meg, mit csináljon, hogy végre megtudja a nevét.

Nagy volt a bátortalansága... azt várta,
hogy mindenki a szemébe kacag, mert eddig
mindenütt ez történt vele. Már elő se mert állani
panaszával senkinek.

Az eset pedig, amit alább álnév alatt mon-
dunk el, nagyon egyszerű:

Tordosi János földmives ezelőtt 26 évvel
bejelenti az anyakönyvi hivatalban, hogy Isten
egy fiúval áldotta meg, kinek László nevet sze-
retne adni. Személyazonosságát születési anya-
könyvi kivonatával igazolja. Az anyakönyvi kivo-
naton pedig az áll, hogy apját Tordosi Mihálynak
hivják. A regáti anyakönyvi hivatalnok meg úgy
tudja, hogy a második szó a vezeték név s így
Tordosi János fiát szépen bekanyarítja Vasile
Mihail nak.

Az élet lassan tovább folyik. Tordosi bácsi
egyik moșia-ról [bojári birtok] a másikra kerül
szolgálni. A gyermek meg szépen fejlődik mellette,
kiszolgálja a katonaságot is mint Vasile Tordosi;
így tudta s így mondotta be a nevét. Közben
Tordosi bácsi is, a felesége is meghalt s a nagyra
nőtt László nőszülni szeretne, azt is hallotta, hogy
apjának otthon volt egy kis földcskéje, amit
pénzzé kellene tenni, hogy egy kis tőkéje legyen
a családalapításhoz.

Itt kezdődik a kálvária. Az örökség meg-
szerzéséhez, a házassághoz is születési bizonyít-
vány kell, amit eddig még nem kért tőle senki.

Tordosi László szaladgál fűhöz-fához, költ
jobbra-balra, de születési bizonyítványt még se
kap. Ki keresné szegényt Vasile Mihail név alatt?

Panaszát meghallgatva, sok kutatás, akta be-
szerzés után, végre kisütjük az igazságot, de ak-
kor is hetekre van szükség, amíg Mihailból Tor-
dosi lesz.

Számtalan ehez hasonló eset van nálunk fel-
jegyezve. Máshol pedig a nevek úgy el vannak
írva, hogy abból semmiféle okoskodás ki nem
süti az igazit. Jutalmat mernénk kitűzni annak,
aki például a következő frissebb keletű rejtvényt
megfejtene. Hogy hívják a következő magyar

Apró történetek.

A gondviselés utjai. Évekkel ezelőtt történt Bajor-
országban, hogy egy zsidó család esküvőre utazott egy
távolabb fekvő községbe. Magukkal vitték a hozományt
is, 3000 tallért. Vallásuk szokásaihoz híven, mind-
nyájan igen tarkán öltöztek föl. Az uton egy sűrű er-
dőbe rejtőzve négy utonálló várt rájuk, készen a rab-
lásra és ha kell, a gyilkolásra is. Hosszabb várakozás
után végre látják közeledni a szekeret, de a benn-
ülők mindnyájan feketébe vannak öltözve.

— Ezek gyászolók, — suttogja a rablóvezér —
ezek nem a mi zsidóink, mert azok tarkák lesznek,
akár a papagály.

Igy hát tovább vártak az utonállók egész estig,
de a lakodalmás társaság nem mutatkozott. Mi tör-
ténhetett velük?

Az történt, hogy a harmadik községben, amint
egy hidról lehajtottak, ahol meredek és veszedelmes
volt az út és mellette sűrű, fekete, sáros mocsár terült
el, felfordult a szekér és a bennülők mindnyájan

megfűrdtek a fekete lében. Az olvasó talán nevet,
de bezzeg a Sem fiai, akik a mocsárból úgy másztak
elő, mint Khám fiai, a fekete szerezcsenek, — ők jaj-
gáltak és panaszkodtak. Nemcsak a ruháik mentek
tönkre, hanem egy jeggyűrű, meg egy gyémántos
melltű is belevesztett a mocsárba. Ez a szerencsétlen-
ség annál érthetlenebb volt számukra, mivel a
családapja, aki igen jámbor ember volt, még elindu-
lásuk előtt is hangosan imádkozott, kérve Isten ol-
talmát az utra. Hogy Isten mennyire meghallgatta
imádságukat, azt csak később értették meg, mikor
megtudták, hogy az a szomorú fürdő, mely a lako-
dalmi vendégeket gyászruhába öltöztette, az mentette
meg őket a rablók kezéből.

Milyen gyakran történik így az éleiben! Ami
előbb szerencsétlenségnek látszott, később kiderül,
hogy a mennyei Atya szerető kezének irányítása volt,
melyért magasztaljuk Őt. Sok ilyen felfedezést fogunk
tenni az égben, ahol majd mindent megértünk. Legyen
hát bizodalunk Isten szeretetében és bölcs vezeté-
sében és legyünk iránta mindenkor háládatosak.

gyermeket?: Joan, Roza, Chireanu, Merichi, Turchiesi. [Ez utóbbi nem Türkösi!]

Elképzelhető, mennyi időpocsékolásba s költésbe fog majd szegény gyermekeknek kerülni nevük tisztázása, amikor azt se fogják tudni, hogy melyik anyakönyvi hivatalnál s milyen néven vannak bejegyezve.

Azért hívjuk fel olvasóink figyelmét erre hogy az anyakönyvi bejegyzéseknél *ugy a saját, mint a gyermekeik érdekében vigyázzanak nevök helyes bejegyzésére.* Könnyen meglehetik ezt. Vigyék magukkal tisztán, olvashatóan leírva egy papírra a nevet s követeljék a bejegyzést végző tisztviselőtől, hogy onnan pontosan másolja le, ha személyazonosság igazolványukról nem lehet jól kibetűzni. Egy-két percnyi türelemmel hetekre szóló utánarástól szabadulhatunk meg, ez pedig most, amikor saját kárunkon érezzük amaz angol közmondásnak igazságát, hogy „az idő pénz, — egyebektől eltekintve is, — igen fontos dolog.”

Aldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Szegényeknek: Domokos Sándorné 100, Szabó Gyula 20, Nagy Sándor 100, dr Sebess Lajos 200 Lei.

„Református Híradó“-nak: özv. Kiss Gyuláné 80 Lei.

UJVÁROSON:

Parochiális körű szegényeknek: özv. Tanka Miklósné 200, Virág Imre 40 Lei.

• RÉTEN:

Templomi padokra: Póti Sándorné 100, Bló Lajos és neje 500 Lei. (l. r.)

B) Az Arvaház céljaira:

Gondnoknőnél: Tóth Margit 3 kgr. borsó, 4 kgr. burgonya, M. N. 1 és fél kgr. cukor.

Gyakorlati keresztyénség. Egy urasági inas egyszer a prédikáció hatása alatt buzgó keresztyénné lett és ettől kezdve sokkal jobban végezte a dolgát, mint addig. Urnöje észrevette, hogy ezüstnemű most sokkal szívesebben vannak megtisztogatva, mint azelőtt. Annyira megörült ennek, hogy a legközelebbi alkalommal látogatóinak is megmutatta a szép ezüst holmit. Ekkor egy gazdag ur így szólt az ott álló inashoz:

— Fiatalember, maga igazán szépen végezi ezt a munkát és én megakarom ezért jutalmazni magát. Fogja ezt az aranyat.

Az inas erre így felelt:

— Köszönöm a báró ur jóságát, de ezt a pénzt jövő vasárnap a perselybe fogom adni.

A báró csodálkozva nézett rá, az inas pedig így folytatta:

— Én azért szolgálom most jobban a méltóságos asszonyt, mivel az Ur Jézust szeretem. Remélem is, hogy többé nem leszek hanyag a kötelességeim teljesítésében és ezért minden dicsőség a Megváltót illeti (Ker. Család)

„Mert éheztem és ennem adtatok . . .“

[Máté 25, 35.]

Lélekemelő szép ünnepség volt szombat délután a régi paróchiális körünkben. Több, mint 700 kg. élelmiszert osztottak ki a rétiek a nagy nyomorban levő szegények között. Az ünnepséget istentisztelet előzte meg, melyen Szabó Lajos segédlelkész tartott beszédet Máté 25, 35. alapján. Mэгhatók voltak azok a könnyecseppek, melyek az egybegyűlt szegények szemeiben csillogtak. Mintha abban a pillanatban a külső nyomort a Krisztus váltotta volna fel a szívekben.

Istentisztelet után osztották ki Szabó Lajos s. lelkész, Jakab Imre, Huszár István és Szilágyi Lajos presbiterek a lelkes adakozók jelenlétében az adományt. Ime, az adakozók nevei álljanak itt, mint világító szövétnékek a sötét éjszakában:

A kiosztásnál segítségünkre voltak: Karalyos Mártonné, Kador Jánosné, Erdei Gáborné, Szilágyi Lajosné, Vigh Józsefné és Kiss Antalné.

Pénzt adtak: Szabó Lajos segédlelkész 200, Fonyad Józsefné 100, Izsó Sándorné 100, Incze Andrásné 100, Krizsán Györgyné 50, Kiss Antalné 500, Tamás László és neje 200, Serdült Antal 100, Nagyné 50, Petri Sándorné 100, Pázmány Gyula 100, Ruz Gáborné 200, özv. Hajdu Jánosné 100, Bordás Annus 100.

Kenyeret adott: özv. Andor Jánosné 6, Bodor Gáborné 2, Bányai Imréné 4, özv. Bodó Jánosné 2, Dull Károlyné 5, özv. Fekete Lajosné 4, Huszár Istvánné 5, Izsó Mihályné 5, Jankai Mihályné 5, Járai Sándorné 5, Karalyos Mártonné 3, Krizsán Györgyné 5, Krup Lajosné 5, özv. Kocsisné 4, Lőkös Béláné 5, Magyar Józsefné 1, Millbák Sári 5, Nagy Lászlóné 5, Nagy Ferencné 5, Nagy Gyula 3, Nagy János 2, Putnoki Imréné 5, Péntes Viktorné 5, Szilágyi Sándorné 5, Szerző Lajos 2, Szalkai Lászlóné 2, Tar Imréné 2, Tógyer Ferencné 1, Varga József 5, özv. Berde Istvánné 5, Darai Jánosné 2, Paluska Dávid 5, Eszenyi Ferenc 10, Sücs János 5, özv. Felvinczi Józsefné 5, Dicskocsné 5, N. N. 3, özv. Karalyos Lajosné 5, Magyar Jánosné 5, Domokos Sándorné 10 kilogrammot.

Lisztet adott: Nyéki József 3 és fél, Varga Lajosné 2, özv. Varga Józsefné 1, Varga Ferencné 3, özv. Karalyos Lászlóné 2, Anika Juliska 2, Papp Dezsőné 10, Csorvanci Mihályné 5, Szabó Sándorné 5, Marki Teodorné 5, Nagy Istvánné 2, Jakab Imréné 5, Kovács Elek 5, Fábíán Istvánné 5, Ercsei Jánosné 8, Bartus Sándor 5, Póti Sándorné 5, Roska Györgyné 3, Bondár István 5, Boros Piroska 5, özv. Sücs Lajosné 5, Pies Sándorné, Küllüs Mihály 5, Vargha Mihályné 5, Zilahi Lászlóné 5, Bincsik Imréné 5, Boczonyi Ferencné 5, Szilágyi Lajosné 5, Vigh Józsefné 5, Vlocs Imréné 3, Tóth Jenőné 2, Széll Ferencné 2

Szerző Józsefné 5, Szilágyi Lajosné 10, Putnoki Istvánné 11, Putnoki Imréné 10, Nyisztor Jánosné 8, Nagy Lászlóné 5, Lőkös Béláné 5, Komp Lajosné 5, Kudor Jánosné 10, Krizsán Györgyné 10, Karalyosné 2, Huszár Istvánné 10, Győri Józsefné 2, özv. Fazekas Andrásné 5, Décsi Ferencné 5, Bitó Lajos 5, Barta Jánosné 5 kilogrammot.

Burgonyát és babot: Barta Jánosné 6, Bitó Lajos 5, Erdélyi Gábor 2, Járai Sándorné 5, Karalyos Mártonné 5, Kocsis Lajosné 10, Mezei Sándorné 5, Mester Dánielné 10, Móröz Györgyné 7, Szilágyi Sándorné 5, Szerző Lajos 2, Vigh Józsefné 5, Szilágyi Lajosné 5, özv. Bendéné 1, Gáll Gáboré 20, Tóth Istvánné 10, Jakab Imréné, Nagy Istvánné 5, id. Szabó Sándorné, özv. Karalyosné 3, Domokos Sándorné 10, Nyéki József 1.

Hús- és zsirfélét: Takács Endre 7, Vrabéliné 2, N. N. 1, id. Szabó Sándorné, Horváth Imréné, Kovács Elek 1, Billa Sándorné 1, Darai Jánosné 1, Főríz Dezső 4, Szerző Józsefné, Péntes Viktorné, Putnoki Istvánné, Nagy Gyula, Mezei Sándorné, Kocsis Lajosné, Krizsáné, Izsó Mihályné 2, Huszár Istvánné, Erdélyi Gábor, Décsi Ferencné, Győri Józsefné.

Hagymát: Győri Józsefné, Millibák Sári, Jakab Imréné, Papp Dezsőné.

Meghívó.

A Nagyváradi Protestáns Jótékony Egyesület 1929. évi március hó 10-én (vasárnap) délután 5 órakor tartja a ref. Leánygimnázium dísztermében évi rendes közgyűlését. Ezt megelőzőleg ugyanott délután 4 órakor választmányi ülés lesz a közgyűlés előkészítése céljából.

A közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Választmányi jelentés az 1928. évről.
2. 1928. évi zárszámadás s a felmentések megadása.
3. 1929. évi költségelőirányzat.
4. Általános tisztújítás.
5. A királyhágómelléki ref. egyházkerület átirata az Árvaház ügyében.
6. Alapszabályszerű indítványok.

Felkéretnek a tagok, hogy a közgyűlésen teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

Oradea—Nagyvárad, 1929 február 20.

Dr. Thúry Kálmán,
elnök.

Esteli órákon: Hétfő: A szeretet új parancsolatja. Ján. 13. 31—35. Kedd: Jézus megígéri Péter tagadását. Ján. 13. 36—38. Szerda: Jézus az út, az igazság és élet. Ján. 14. 1—6. Csütörtök: Aki Jézust ismeri, ismeri az Atyát is. János 14. 7—15. Péntek: Jézus a Szentlelket igéri. Ján. 14. 16—31. Szombat: Krisztus a szőlőtő. Ján. 15. 1—11.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 órakor Kiss Bertalan, a Hegyem: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Csernák Béla.

Újvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Ferenc.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Sámy Gusztáv.

Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor Szabó Lajos szolgái.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk a régi körben: Csütörtökön (márc. 14-én) délután 4 órakor a Doszu-telepen, Nagy Gyula atyánknál házában.

A régi Ref. Énekkar vallásos és kulturális estje március 17-én este fél 7 órakor a ref. Leánygimnázium dísztermében. A műsort legközelebb közöljük.

Az újvárosi leánybiblikör virágvasárnap este vallásos ünnepélyt rendez a ref. leánygimnázium dísztermében.

Haró Zoltán presbyter, aki a Prot. Jót. Egyesületnek előbb ellenőre, majd pénztárnoka is volt s az Árvaház vagyonának kezelését nagy körültekintéssel végezte, mindnyájunk nagy sajnálatára repatriált. Eltávozására érzékeny veszteséget jelent egy az egyházra amelynek szorgalmas számvevője, mint a Prot. Jótékony Egyesületre. Isten áldása kísérje élte további útjain!

A Ref. Kör március hó 10-én délelőtt egy negyed 12 órakor saját helyiségében közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Ügyvezetői jelentés a Kör egy évi működéséről. 3. Pénztárnok jelentése: zárszámadás, költségelőirányzat az 1929. évre. 4. Ház-nagy jelentése. 5. Könyvtárnok jelentése. 6. Nemfizető tagoknak törlése. 7. Számvizsgálók jelentése, javaslat-tétel a felmentvényre. 8. Megüresedett alelnöki tisztség betöltése. 9. A választmány $\frac{1}{3}$ -részének választása. 10. Indítványok. **Az elnökség.**

Felhívás. Az egyházi számadásokat a számvevőszék megvizsgálván, azokat a lelkeszelnöki hivatalban (Őr-utca 1. szám) az egyházi törvények értelmében 1929 március 10-től március 17-én délután 5 óráig közszemlére kitettük. Az érdeklődő egyháztagok azokat a hivatalos órák alatt megtekinthetik és arra észrevételeiket megtehetik. **Elnökség.**

Hét református diakonissza tett fogadalmat és öltötte fel a diakonisszák formaruháját ez évi február hó 24-ik napján Marosvásárhelyen, az erdélyi egyházkerület diakonisszaképző intézetében. Előzőleg hat hónapi előkészítés után ápolónői vizsgát tettek. A diakonissza formaruhát felöltötték között van két nagy-

váradai nőtestvérünk: *Trombitás Irma* és *Katalin*, kik a múlt év folyamán legelsőként jelentkeztek a képzőintézetbe. Midőn betegápolói munkájukat megkezdették, munkájukra Isten áldását kérjük!

A Református Kör könyvtára újabb 140 kötettel gyarapodott. Midőn olvasóink figyelmét erre felhívjuk, egyúttal azokat, akik még a Református Körnek nem tagjai, szívesen buzdítjuk, hogy a Kör tagjai közé iratkozzanak be. A könyvtáron, a társalgó és olvasó termen kívül, billiárd és ping-pong asztalokkal felszerelt nagy játékszerterem áll a Kör tagjainak szórakozására.

Rádió a debreceni ispotályi templomban. A debreceni „ispotály” a legrégebbi szegényház az egész világon. Hogy az ott élő szegények, öregek és betegek a rádió közvetített istentiszteletet is hallgathassák: Bartha István presbyter rádiót szereltetett fel számukra.

Rémeletországban 83 elmeorvosintézet és ideggyógyintézet tudományos szaklapokban a következő felhívást bocsátotta közre: „Óva intünk mindenkit, ne engedje ifjúságunk szívében a keresztyén hitet a legcsekélyebb mértékben sem elgyengíteni, mert ez a mi felette viharos és mozgalmas napjainkban a léleknek legbiztosabb mentőhorgonya. A keresztyén

vallás még mindig — és bizonyára mindenkor is — a legjobb erkölcsstan, a legjobb szociálizmus és a legboldogítóbb világnézet!

A protestantizmus előretörése. 1927-ben — írja a „Christliche Welt”, — Német-Ausztriában 3980 hívő lépett be a protestáns egyházakba. A lutheránus egyházba 3773, a református egyházba 207 hívő tért át. 3598 hívő a római katolikus egyházból tért át. Ezzel szemben a lutheránus egyház 2357 kilérőt jegyez fel, a református egyház 191 átérőt. A protestáns egyházakból a kitérték száma tehát 2548. Így a protestánsok nyereségtöbblete 1432 hívő. (Le Christianisme, 3. I. 1929.)

Két ország, ahol nem ismerik a káromkodást. Az egyik az eszkimók tartománya. Békés szelid emberek, nem viszálykodnak, nem perlekednek s káromkodni már csak azért sem tudnak, mert erre nincs nyelvükben kifejezés. A másik ország Abesszínia, ahol — mint egy utazó írja — még száz évvel ezelőtt is, halállal büntették a káromkodást. Vegyük fel a harcot mi is kedves olvasóink a lealjasító ocsmány beszéd, a káromkodás ellen!

Gyakorlott házővezető ajánlkozik, főzést is vállal. Szacsvai-utca 28.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lef
Egyes szám ára 4 Lef.

Takarékosság

Negély- és Takarékösztöveket

Oradea-Nagyvárad

Str. Dim. Cantemir (Beőthy Ö.-u.) 2.

Alakult: 1899. évben Telefon 4-54.

Fiók: Fugyivásárhelyen.

Befizetett üzletrés: tőke Lei 8.500,000

Takarékbevételeket előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik hitelbetét gyűjtéssel. *Le-számítól váltókat, Folyósít jelzálog-kölcsönöket.* Átutalásokkal előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzletet kedvezően lebonyolít.

Képviseli a trieszli „Adria”
biztosító-társaságot. 59

Bereczky

uri dívat-szabó Ioan Bratianu és
General Holban (volt Szaniszló- és Szé-
les-utca) sarok. — Telefon 8-47.

Lelkészeknek, tanároknak és ta-
nitóknak kedvezmény. 52-16

Kiadó

nagy kettős műhely

május 1-re

Zöldfa-utca 14. sz. egyházi
épületben.

Olcsón, szépen, gyorsan
fest, tisztít, mos, vasal

Szabó László

kelmelesítő 15-15

Take Ionescu (Körös)-utca 1.
Bazár-épület, Bul. Regele Ferdinand 2.

SZILÁGYI GÉZA

órák és ékszerész

Elsőrangú régi üzlet.

Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-út) 4.

Kinézüst tálak, likörös készletek,

kompótos tálak és disztárgyak. Első

minőségű szintartó alpacca evőesz-

közök. — Tanuló felvétetik. 52-19

Eladó házhelyek

360—390 □-méter területűek az új vízműtelepnél, a kolozsvári országot mellett.

Értekezhetni:

dr. Sarkady Sándor ügyvédnél
és Bancsik János ref. kántornál.

Legszebb ajándék a fiatalság
részére egy

kisbetűs Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható **BÉRES KÁROLYNÁL**
a tanítónőképző-intézet épületben

Béres Károly

könyvnyomdája meg-
vételre keres tiszta,
ócska ólmoft.

REFORMÁTUS HIRLAP

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A Lórántffy Zsuzsánna (Protestáns Jótékony) Egyesület

március 10 én délután a Református Leánygimnázium tanácstermében tartotta évi rendes közgyűlését. Miután dr Thúry Kálmán elnök betegsége miatt nem jelenhetett meg; Csernák Béláné elnöknő mellett dr Soos István tb. alelnök foglalta el az elnöki széket.

A közgyűlés mindenek előtt a választmány jelentését hallgatta meg amely számszerű adatokkal bizonyította be, hogy az áldozatkészség a múlt évben is örvendetes emelkedést mutatott. A bevételeket gyarapította a hagyományos február 2-iki estély, a nyári árva-nap, valamint a szerdai bibliaórákkal kapcsolatos munkadélutánok jövedelme. Elismerésre kötelező a vidék áldozatkészsége, ahonnan Árvaházunk támogatására főként természetbeni adományok érkeztek. Egyesek áldozatkészsége mellett kiemelkedik a nagyvárad-i ifjúsági bibliakörök szolgálata, amelyek az adventi vasárnapokon négy irodalmi estét rendeztek és az esték tiszta jövedelmét [10,000 L.] az Egyesület szegényalapjának adták át.

Mindez lehetővé tette, hogy az Árvaház 14 fiut vegyen gondjaiba és az árvaházi kezdetleges felszerelések a szükséghez képest kiegészítessenek. Szegényeit is nagyobb mérvben segíeyezhette az Egyesület, 25—30 állandó segíeyezetten kívül több, mint 200 esetben nyújtott rendkívüli segíeyt s a szegény iskolás gyermekek között is ruhát és vagy 100 pár cipőt öszthatott ki karácsony előtt. Árvák és szegények segíeyezésére 1928-ban 346,272 Leit fordított. A számvevőszék jelentése alapján az 1928 december 31-iki állag szerint a Segélyalap tiszta vagyona 69,691 Lei 75 bani, az Árvaház-alapé 570,637 Lei 75 bani, együtt 640,329 Lei 50 bani. A közgyűlés Haró Zoltán pénztáros urnak [aki repatriált] a felmentést megadta és munkásságáért köszönetét nyilvánította.

Az 1929. évi költségvetés megállapítása után általános tisztújítás következett. Az új tisztikar:

Védnökök: Sulyok István püspök, gróf Tisza Kálmán, dr Cziffra Kálmán, Materny Imréné, Papp Dezsőné, Sulyok Istváné

Elnök: Dr Thúry Kálmán, *elnöknő:* Csernák Béláné.

Alelnökök: Csernák Béla, Hegedüs János, *alelnöknők:* Gyémánt Elekné, Mónus Sándorné, *Tiszteletbeli alelnökök:* Balajthy Jenőné, Butyka Lajosné, ifj. Horthy Dezsőné, özv. Juricskay Dezsőné, dr Sarkady Sándorné, Székely Sándorné, dr Thúry Kálmán, Materny Imre, dr Soos István, dr Szeghalmy Sándor.

Árvaatya: Varga Gedeon. *Orvos:* dr Szőke Ferenc. *Pénztáros:* Papp Sándor. *Ellenőr:* Varga Gedeon. *Titkár:* ifj. Forgó Lajos, *tiszteletbeli titkárok:* Borinczy Lajos és a segédlelkészek.

Nőválasztmány: özv. Bancsik Sándorné, Béres Károlyné, Csathó Jenőné, ifj. Cser Jánosné, Goldberg Ferencné, Hajnal Józsefné, Homolya Etelka, Józsa Károlyné, Juhász Károlyné, Kiss Károlyné, özv. Lázár Mártonné, Major Rózsai, Matkó Mária, Molnár Győzőné, dr Medvigy Ferencné, Merza Sándorné, Mester Mihályné, Papp Margit, özv. Steinhacker Mihályné, Straub Domokosné, Szabó Károlyné, Szabó Lajosné, Szabó Lajosné Papp Ilona, Szeghalmy Julia, özv. Szilágyi Gézáné, Török Károlyné, Vaday Margit, ifj. Vargha Lászlóné, Vásárhelyi Sándorné, Vizy Mária.

Férfi választmány: Balajthy Jenő, Bancsik János, Domokos László, Fazekas Lajos, Hajdu György, Hajnal József, Jeney Sándor, Józsa Károly, Kenéz András, dr Kazay Kálmán, Kiss Károly, Krausz Samu, Kocsis Géza, Kursinszky Kálmán, Losonczy Gábor, Mónus Sándor, Morvay András, Papp Dezső, Papp Sándor, Perédy György, Sály József, dr Schilling Árpád, Szabó Gyula, Szabó Lajos [Ritók Zs.-u.], Szabó Lajos [Réti imaház], dr Szemess Ferenc, Tabéry Géza, ifj. Vargha László, Vass Károly, Vásárhelyi Sándor.

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület tervbe vévén egy nagyobb szabású árvaház létesítését, kérdést intézett Egyesületünkhöz, hogy milyen feltételek mellett adná át Árvaházát

az Egyházkerületnek: A közgyűlés elvileg nem zárkózik el az Árvaház átadásától. ha az Egyházkerület egy nagyobb befogadóképességű árvaházat állít fel Nagyváradon, amelyben nemcsak fiúk, de leányok is fölvehetőek lesznek az egész egyházkerület területéről. A kérdés megtárgyalására egy bizottságot küld ki, [dr Thury Kálmán, Csernák Béláné, dr Soos István, Csernák Béla] amely bizottság az egyházkerület által kiküldött bizottsággal a felvetett kérdést megbeszélvén, jelentését a közgyűlés elé terjeszti.

Végül Csernák Béla indítványára a közgyűlés az egyesület mostani címét *Lórántffy Zsuzsánna (Protestáns Jótékony) Egyesület* címre módosította s a módosítással járó intézkedések megtételével az elnökséget megbizta.

Az a tény, hogy az egyesület eddigi hivatalos neve elé a vasárnapi közgyűlésen a magyar művelődéstörténelem egyik legnagyobb asszonyának I. Rákóczi György erdélyi fejedelem feleségének, Lórántffy Zsuzsánnának nevét helyezte oda, az egyesület tagjaiban a legnagyobb örömet váltotta ki, mert Lórántffy Zsuzsánna egyike a magyar történelem legragyogóbb alakjainak, akinek élete, munkája, jelleme örök példaként ragyoghat nemzetének késő gyermekei előtt is.

Sulyok István püspök, Kursinszky Kálmán tanügyi tanácsossal generális vizsgálatot tartott a Református Leánygimnáziumban március 13. és 14. napjain. Az intézet részéről a vizsgálatban részt vett Csernák Béla igazgatótanácsi elnök. Püspök ur az intézetben tapasztalt rend felett elismerését nyilvánította.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Apró történetek.

Jobb adni, mint venni. Egy fiatal egyetemi hallgató egyszer a tanárjával sétált a mezőn. Ezt a tanárt általában a diákok barátjának hívták, olyan nagy jóságot tanusított a fiúk iránt, akiket tanítania kellett.

Amíg együtt sétáltak és beszélgettek, egy barázdában egyszer csak megpillantanak egy pár ócska cipőt, mely a közelben dolgozó szegény emberé lehetett.

A fiatalember így szólt a tanárhoz:

— Tréfáljuk meg ezt az embert. Dugjuk el a cipőit, aztán rejtőzzünk el itt a közelben a bokrok mögött, hogy lássuk, mennyire kétségbe lesz esve a rossz cipőért.

— Kedves barátom, — felelte a tanár, — a szegények bajából sohasem szabad mulatságot szerezniük magunknak. De ön gazdag ember és sokkal jobb mulatságot is szerezhet magának ezzel a szegény emberrel kapcsolatban. Tegyen mindegyik cipőbe egy-egy ezüst koronát, aztán nem bánom, rejtőzzünk el és lássuk, hogy mi lesz.

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

A réti imaházra: Csígai Sándor (a megajánlott egyezer leí utolsó részletébe) 300 Lei.

Református Híradónak: Argyelan Anna 20. özv. Zakota Andrásné 50 Lei.

Szegényeknek: a Lorántffy Zsuzsánna Egyesület szerdai munkadélutánján (márc. 13.) résztvevők adománya 480 Lei.

Olasz-i templomi szőnyeg-alap javára: egy kézimunka kisorsolásából 150 Lei.

UJVÁROSON:

A réti imaházban padra: özv. Somogyi Lajosné férje halálának évfordulóján 100 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: K. Nagy Lajos 50 Lei.

Velencei Énekkarnak: az Ujvárosi Énekkar 100 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Ágyalapítványra: néhai Kágyi Lajos emlékére özvegye 1000 Lei.

Vallásos-estély: fogunk tartani velencei imaházunkban folyó hó 17-én este 7 órakor a következő műsorral: 1. Felálló ének: 7. dics. 1. v. 2. Gyülekezeti ének: 100. dics. 1., 2. v. 3. Bibliát magyaráz: Kiss Ferenc s. lelkész. 4. Gyülekezeti ének: 33. dics. 2. v. 5. „Hamis tanu“. Szavalja: Keresztessy József. 6. „Mikor a bibliák megszólalnak“. I. rész. Előadják: Szabó Iduska, Mogyorósi Piroska, Schittenhelm Rózsika. 7. Duett-ének: Mészáros Lajos és Erdélyi Péter. 8. „Mikor a bibliák megszólalnak“. II. rész. Előadják: Burger Vilma, Keresztessy Irénke, Pakó Böske. 9. „Dicsőít téged“. Előadja: a férfi Énekkar. 10. „Éji látogatás“. Szavalja: Paizs István. 11. Gyülekezeti ének: XXIII. zs. 1. v.

A diák így cselekedett, aztán a professzorral együtt meghúzódtak a sűrű bokrok mögött, ahonnan könnyen megleshették a munkásember örömét.

A szegény ember nemsokára be is fejezte munkáját és kijött az utra, ahol kabátját és cipőjét hagyta. Amíg a kabátot felvette, már dugta is egyik lábát a cipőbe, de visszahuzta, mert valami kemény tárgyat érzett benne. Nézi és megtalálja az ezüst koronát. Meglepetés és csodálkozás látszott magatartásán. Forgatja a koronát jobbra, balra, újra, meg újra megnézi, majd körültekint minden irányba, de senkit se lát. Végül zsebre teszi a pénzt és fölakarja huzni másik cipőjét; de mekkora volt meglepetése, mikor a másik koronát is megtalálta! Térdre hullott és az égre nézve, hangos hálaadásban öntötte ki szíve érzéseit. Imádságában szegény beteg feleségét emlegette és gyermekeit, akiket egy ismeretlen kéz most megmentett a pusztulástól.

A fiatalember mélyen meghatva állt ott, szemében könny csillogott.

— Nos hát, — szólt a professzor, — nem volt ez jobb tréfa, mint amit először akart ön elkövetni?

Vallásos és kulturális est.

A Réti Református Énekkar március hó 17-én vasárnap este fél 7 órai kezdettel a Leánygimnázium disztermében (Nagy Sándor-utca) *vallásos és kulturális estét* tart, a következő műsorral:

1. Beethoven: Nyitány. Előadja: a *Láposy-zeneiskola* teljes zenekara.
2. Megnyitó. Tartja: *Papp Dezső* orvos, az Énekkar vil. elnöke.
3. „Lelküink zeng”. Énekl: az *Énekkar*. Karnagy: *Soós Andor*.
4. „Ne kísértsd az Istent”. (Életkép, vall. felolvasás.) Tartja: *Szabó Lajos* s. lelkész, az Énekkar egyh. elnöke.
5. Szólót énekel: *Vásárhelyi Sándor*, újvárosi énekevezér. (Műdal, zongora, gordonka és *Ferenczi Sándor* hegedűkíséretével.)
6. Előadást tart: *Kursinszky Kálmán*, tanügyi tanácsos.
7. „Ezüst nyárfa” ... Énekl: az *Énekkar*. Karnagy: *Soós Andor*.
8. Klasszikus költők verseiből szaval: *Nemes Rózsika* úrleány.
9. Induló. Előadja: a *Láposy-zeneiskola* teljes zenekara.

Belépődíj nincs. Adományokat (műsor megváltás) az Énekkar és Imaház költségeire köszönettel fogad a *Rendezőség*.

Esteli órákon: Hétfő: Jézus bucsubeszéde tanítványaihoz. János 15, 12—27. Kedd: Az Atyához menetelről. János 17, 1—16. Szerda: Jézus imádkozik magáért. János 17, 1—5. Csütörtök: Jézus imádkozik tanítványaiért. János 17, 6—19. Péntek: Jézus imádkozik a ker. egyház minden tagjáért. János 17, 20—26. Szombat: Jézus elfogatása. János 18, 1—11.

— Óh, kedves tanár ur, — felelt az ifju, — ön ma olyan leckét adott nekem, amit sohasem fogok elfelejteni. Most érzem azon szavak igazságát, amelyeket eddig sohasem értettem, hogy: „jobb adni, mint venni”.

Halogatás. A régi időben élt egy görög főember, akinek élete ellen egyszer összeesküvést szőttek. Egy barátja megtudta a dolgot és hírnököt küldött hozzá gyors híradással. A hírnök, mikor bebocsátották a nagy ur elé, egy levelet adott át neki e szavakkal: — Uram, aki ezt a levelet írja, kérve kéri uramat, hogy olvassa el azonnal, — nagyon komoly dolgot tartalmaz.

A főember, aki éppen ünnepi lakomát ült, mosolyogva tolta félre a levelet és így válaszolt:

— A komoly dolgokat holnapra hagyom.

Ezen az éjszakán az összeesküvők végrehajtották tervüket és mikor eljött a holnap, amelyen a főember el akarta olvasni, akkor ő már holtan feküdt palotájában, tanulságul példát hagyva a világnak arról, hogy milyen veszedelmes lehet a halogatás

(Ker. Család.)

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Kiss Bertalan, a Hegyen: (Papp Sándor szülőjében) délután 3 órakor Csernák Béla.

Újvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor Kiss Ferenc.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Sámy Gusztáv.

Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor Szabó Lajos szolgálg.

A Református Kör évi rendes közgyűlését március 10-én déli 12 órakor tartotta meg saját helyiségében. A közgyűlést Csernák Béla lelkész-elnök imája vezette be, majd Szilágyi Géza ügyvezető elnök tartotta meg, mély hatást tett elnöki megnyitóját. A közgyűlés örömmel vette tudomásul a Kör fejlődését. Jóváhagyta az 1928. évi számadásokat. Elfogadta az 1929. évi költségvetést, a kisorsolt 8 választmányi tag helyét egyhangú választással betöltötte; Sáhy József helyébe, aki a Szőlősi réten épült házába költözvén, alelnöki tiszteréről lemondott, egyhangulag Tóttó Mihály választotta meg. — Elhatározta a közgyűlés, hogy a Kör termébe a rádiót bevezeteti.

Szilágyi Géza.

Megrendítő mindnyájunkra az a csapás, amely a Református Kör vasárnapi közgyűlése után következő éjszakának hajnalán megfosztotta a Református Kört nagy tisztelettel és megbecsüléssel, szeretettel övezett fáradhatatlan munkásságu, minden szépért, jóért lelkesülő elnökétől Szilágyi Géza óras és ékszerész-től. Vasárnapi közgyűlésünk a legszebb egyetértésben, állandó helyeslések között folyt le, semmi olyan zavaró eset nem jött közbe, ami ügyvezető elnökünket felizgathatta volna. Még délután is benn járt a Körben, jókedvvel elbeszélgetett. Estéjét családi körben töltötte. Éjjel jött a rosszullét. Hajnali fél 6 órakor már csendesen elhunyt. A lélek embere volt, aki csodálatos idealizmussal szolgált embertársainak, egyházának, a református egyház intézményei között főként a Református Körnek. A város egész magyar társadalma nagy részvétellel vette körül ravatalát. Március 12-én délután 4 órakor temették el földi maradványait. A Ref. Kör nevében dr Soós István bucsuzott el tőle. *Az igaznak emlékezete áldott!*

Varga Dezső tanárt, aki tanítónőképző intézetünkönél éveken át működött s tőlünk a mezővárosi ref. gimnáziumba távozott, mint értesülünk a hódmezővásárhelyi ref. főgimnáziumba hívták meg tanárnak.

Az unitáriusok a napokban avatták fel Budapesten, a Rákos-utcában missziós házukat, amely angol és amerikai testvéreik pénzéből épült és kiválóan alkalmas központja lett a magyarországi unitáriusoknak.

Az ujjvárosi harangestély. Megemlékeztünk már arról, hogy ujjvárosi hittestvéreink a husvétii ünnepek alkalmával egy nagyobb szabású műsoros estélyt rendeznek a harang-alapra. A rendezőség nagyban készül, hogy az estély minél fényesebben sikerüljön. A férfi-rendezőség mellett egy lelkes hölgy-bizottság is serényen szorgoskodik a siker érdekében. Az ujjvárosi műkedvelők is nagy szorgalommal tanulnak, kik közül Losonczy főrendező mester a legjobbakat válogatta össze, úgy hogy a műsor is kellemes meglepetést fog nyújtani már csak azért is, mert az Ipartestület most szervezett dalárdájának itt lesz az első bemutatkozása. A műsort jövő számunkban közöljük.

Lorántffy Zsuzsánna Nőegylet alakult Keszthelyen és Tapolcán is.

Református Kulturház építését határozta el a még ezer lelket sem számláló ároktői ref. egyház.

Szép adomány. Hatszázhusz hold földet hagyományozott a budapesti Kisfaludy Társaság számára Szabó Fanny félegyházai birtokosnő. Ezen a birtokon áll az a ház is, amelyben egykor Petőfi Sándor édes atyjának mézszárszéke volt. Szabó Fanny vagyonának nagyobbik részét 2400 hold földet, öreg kocsisára, illetve annak 17 gyermekére hagyta.

Bő Istenáldás. Hatos ikreknek adott életet Szmarlia (Egyiptom) községben lakó asszony. A gyermekek — négy leány és két fiu — mind egészségesek.

A miskolci reformátusok elhatározták, hogy meglévő két templomukon kívül közeljövőben egy harmadikat is építenek. Isten legyen segítségül!

A debreceni Ispófiály (gyülekezeti szegényház) 400 éves évfordulóját f. évi március 10 én ünnepli a debreceni református egyház.

Borzalmas vasúti baleset történt Franciaországban. Egy robogó vonaton játszadozó kis gyermek kiesett a vasúti kocsiján. Anyja kétségbe-

esésében utána ugrott, de oly szerencsétlenül, hogy a másik vágányon szembejövő vonat halálra gázolta, a kis gyermeknek csodálatosképpen semmi baja sem történt.

Óriás léghajót építenek az angolok, mely az egész világ legnagyobb légi járműve lesz. A léghajó hossza 740 láb, legnagyobb átmérője 132 láb, tartalma 5 millió köbláb, sulya 100 tonna, teherbírása 566 tonna. Legénysége 50 főnyi és 100 utast vihet. A legnagyobb kényelmet nyújtja.

New-Yorkban nem régen állították fel a világ legnagyobb óráját, melynek mutatója 6 méter, az átmérője pedig 15 méter.

A Református Kör könyvtára újabb 140 kötettel gyarapodott. Midőn olvasóink figyelmét erre felhívjuk, egyúttal azokat, akik még a Református Körnek nem tagjai, szívesen buzdítjuk, hogy a Kör tagjai közé iratkozzanak be. A könyvtáron, a társalgó és olvasó termen kívül, billiárd és ping-pong asztalokkal felszerelt nagy játéktér áll a Kör tagjainak szórakozására.

Ismét kapható a **Nisbetüs Énekeskönyv** **Béres Károly** könyvkiadónál a Leánynevelő-Intézet épületben. — **Ára 82 Lei.**

Az olasz-i lelkesül hivatal iratterjesztésében olcsó árban kaphatók vallásos könyvek, zsoldárok stb.

Gyakorlott házozetőnő ajánkozik, főzést is vállal. Szacsvai-utca 28.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz

Takarékosság

Negély- és Takarékszövetkezet

Oradea—Nagyvárad

Str. Dim. Cantemir (Beőihy Ő.-u.) 2.

Alakult: 1899. évben Telefon 4-54.

Fiók: Fugyivásárhelyen.

Befizetelt üzletrés: tőke Lei 8,500,000

Takarékbetéteket
előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik hitelbetét gyűjtéssel. *Le-számitól váltókat, Folyósít* jelzálogkölcsönöket. Átutalásokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzletet kedvezően lebonyolít.

Képviseli a triezsi „Adriai”
biztosító-társaságot. 60

Bereczky

uri dívat-szabó Ioan Bratianu és
General Holban [volt Szaniszló- és Szé-
les-utca) s a r o k. — Telefon 8-47.

Lelkészeknek, tanároknak és ta-
nitóknak kedvezmény. 52-17

Eladó házhelyek

360—390 □-méter területűek az
új vízműtelepnél, a kolozsvári
országút mellett.

Értekezhetni:

dr Sarkady Sándor ügyvédnél
és Bancsik János ref. kántornál.

Kiadó

nagy kéttős műhely

május 1-re

Zöldfa-utca 14. sz. egyházi
épületben.

SZILAGYI GÉZA

órák és ékszerész

Elsőrangú régi üzlet.

Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-út) 4.

Arany-ezüst ékszerek és órák.

Fali- és ébresztő órák.

Arany karikagyűrűk.

Tanuló felvétetik. 52-20

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A presbyterium gyűlése.

A március 17-én délután 5 órakor tartott gyűlésen Sulyok István püspök-lelkészelnök és dr. Thury Kálmán főgondnok elnököltek. Jelen volt 41 presbyter.

1. Lelkészelnök részvételjes szavakban emlékezik meg arról a nagy veszteségről, amely Szilágyi Géza váratlan halálával érte a presbyteriumot.

A presbyterium a legteljesebb elismeréssel adózik Szilágyi emlékének azért az odaadó és sokoldalú munkásságért, amit az egyház érdekében kifejtett. Érdemeit a presbyterium jegyzőkönyvében örökíti meg.

2. Lelkészelnök jelenti, hogy a réti kántori teendők elvégzésére az elnökség Dézsi Lászlót alkalmazta.

Tudomásul vétetik.

3. Lelkészelnök bejelenti, hogy az új presbyterek közül Pikó János megjelent, miért is felkéri az eskü letételére.

Pikó Jánost a hivatalos eskü letétele után az elnökség szívesen üdvözlí és az egyház érdekében kitaró munkásságra buzdítja.

4. Lelkészelnök sajnálattal jelenti, hogy a presbyteriumnak egyik nagyon értékes tagja Haró Zoltán, aki az egyházi élet minden terén, de különösen a számvevőszéken és a szegény- és árvaügy terén fejtett ki maradandó becsü munkásságot; — városunkból elköltözése folytán presbyteri tisztéről lemondott.

A presbyterium sajnálattal veszi tudomásul Haró Zoltán távozását s érdemeit jegyzőkönyvében is megörökíti.

5. Elnökség javaslatára:

a presbyterium az Olasziban megüresedett helyekre Kenéz András, Szondy Sándor és Báthory Ferenc pótpresbytereket hívja be.

A bizottságokban megüresedett helyekre pedig megválasztja a következő presbytereket:

a) gazdasági tanács: Hajdu György;
b) iskolaszék: Kiss Jenő és Lehoczky József;
c) dr. Várady Zsigmond-alapítvány bizottság: Lehoczky József;

d) énekkari felügy.-bizottság: Kiss Jenő.

6. Adókievető-bizottság elnöke jelenti, hogy az 1929. évre ki lett vetve egyházi és iskolai adóban 950.980 lei, hátralékban pedig áthozatott 570.176 lei, együtt 1.521.156 lei. Az adókievetési főkönyv közszem-

lére volt kitéve a törvényes határidőben s beadtak ellene 18 felebbezést.

A presbyterium a jelentést tudomásul veszi s a felebbezéseket letárgyalta.

7. Olvastatott a számvevőszék jelentése az 1928. évi számadások megvizsgálásáról.

Ennek főbb adatai a következők:

I. Zárószámadás:

A) Kiadás:

1. Személyi	807.435	Lei
2. Iskolai	1.005.367	"
3. Kegyeségi	5586	"
4. Dologi	329.016	"
5. Adók, járulékok	270.138	"
6. Törlesztések	201.113	"
7. Tőkésítések kamatból és adományokból	584.097	"
8. Járadékok	3620	"
9. Vegyesek (átmenetiek)	617.325	"
együtt	3.823.697	Lei

B) Bevétel:

1. Ingatlanok jövedelme	1.141.406	Lei
2. Alapok felhasználható jövedelme	60.797	"
3. Alapítványok, alapok tőkésítendő jövedelme	12.446	"
4. Egyházi és iskolai adó	728.268	"
5. Iskolai segély	180.000	"
6. Adományok (perselypénz)	667.342	"
7. Vegyesek (átmenetiek)	1.097.427	"
együtt	3.883.686	Lei
maradvány	59.989	Lei

II. Református Híradó pénztári naplója szerint bevétel volt	129.371	Lei
kiadás	127.034	"
maradvány	2337	Lei

III. Alapok és alapítványok

vagyonállaga 1928 dec. 31-én:

A) Alapok:

Fácánosi föld-alap	42.816	Lei
Polnik Mihályné-alap	20.000	"
Grünwald kultur-alap	21.935	"
Ujvárosi harang-alap	11.229	"

	Lei
Olaszi-i harang-alap	13.254
Csizmadia „Religio” ujev. isk.-alap	3200
Timár társulat ujevárosi isk.-alap	3540
Terézi árvaház-alap	4016
Szegény-alap	12.039
Egyházfenntartási-alap	1310
Dr Várady Zs. Egyh.-fennt.-alap	3001
Vallásos iratok-alapja	10.016
Varga József „Énekeskönyv”-alap	4310
Ujevárosi orgona-alap	7347
Olaszi-i orgona-alap	346.916
Olaszi-i templomfűtési-alap	6066
Ujevárosi templomfűtési-alap	1051
Olaszi-i Urasztali szőnyeg-alap	525
Dr Sarkady Sándor-alap	525
Mester Mihály-alap	1084
Sulyok István-alap	2110
Velencei templom-alap (hadikötvény)	10.000
Velencei építési-alap	3821
Réti Urasztali-alap	4944
Váradszőlősi imaház-alap	1831
Hegyi imaház-alap	2291
Tatár Zoltán egyh.-fent.-alap	3125
Csillagvárosi imaház-alap	100
Villamos áramdíj-óvadék	1460

Lei 543.862

B) Alapítványok:

	Lei
Nagy Lajos ösztöndíj-alapítvány	563
Özv. Szeghalmy Bálintné ifjúsági énekkari alapítvány	14.688
Balogh Bandi ösztöndíj-alapítvány	100
Németh Sándor jutalomkönyv-alapítvány	19.113
Debreczeni Lajos ösztöndíj-alapítvány	6319
földesi Darvassy Lajos ösztöndíj-alapítvány	14.992
Sinka László-alapítvány	2035
Dr Várady Zsigmond ösztöndíj és tanulmányi segély-alapítvány	260.060

Lei 317.870

Összesítés:

I. Alapok 1928 dec. 31.	543.862 Lei
II. Alapítványok 1928 dec. 31.	317.870 „

Együtt 861.732 Lei

Szaporodás 1928 évben 249.380 Lei

Nagyvárad, 1928 dec. 31.

Dr Szeghalmy Sándor sk. egyh. pénztáros, Szentpály Gyula sk., Hajdu György sk., Vargha László sk., Papp Sándor sk., Jégh Károly sk. számvevőszék.

IV. Szegényügyi bizottságok számadása:

a) Olaszi	bevétel 43.941,	kiadás 16.050 Lei
b) Ujeváros	„ 39.220,	„ 11.177 „
c) Velence	„ 22.243,	„ 17.312 „
d) Rét	„ 19.262,	„ 11.925 „

Az összes egyházi és iskolai számadások a törvény szerint közszemlére voltak kitéve s azok ellen észrevétel nem adatott be.

A presbyterium a számvevőszék jelentését, a számadásokat jóváhagyólag tudomásul veszi és az egyházi pénztárosnak a felmentést a szokásos óvás fentartásával megadja s pontos munkásságáért elismerését fejezi ki. A számadásokat felülvizsgálás céljából a törvény értelmében az esperesi hivatalhoz felterjeszti.

8. Iskolaszék a tanítónők kérelme alapján javasolja, hogy a presbyterium egészítse ki a tanítónők fizetését az állami fizetések mértékére, ami 1929 jan. 1—aug. 31-ig 13.462 Leit és szept. 1—dec. 31-ig 13.368 Leit tesz ki.

A presbyterium az iskolaszék javaslatát elfogadja s felkéri az elnökséget a fedezet megszerzésére s ennek eredményéhez képest az esedékes pótlékokt január 1-től kiutalja.

9. Tárgyaltatt a réti imaház körüli telek értékesítésének kérdése.

A presbyterium az elnökséget bizza meg azzal, hogy megállapítsa annak a mértékét, hogy a felhasználható területeiből mennyi adassék ki a javadalmásoknak, mennyi legyen a gyermekjátékos tér és mennyi hasznosíttassék haszonbérlet útján.

Apró történetek.

Az „ünneprontó”. Angolországban egy csendes kis falujában, mely egy gyönyörű tó parján fekszik, élt egy gazdag, de istentelen ember. Ez az ember egyszer egy hajót kezdett építeni, melynek az lett volna a rendeltetése, hogy a falubeli jámbor emberek boszantására és gunyolására, vasárnap közlekedjék. A falubeli lelkész fölkeresté a gazdag embert és így szólt hozzá:

— Félek, hogy az ön hajója ünneprontó lesz.

— Igen, — felelt gögősen a gazdag. — éppen azt akarom, hogy az legyen és az lesz a neve is. Ön éppen eszembe juttatta a megfelelő nevet. „Ünneprontó”-nak fogom nevezni a hajómat. Ugyis régen töröm már a fejemet, hogy minek is nevezem.

Ezzel hátat fordított és otthagya a hű lelkipásztort.

Vasárnap és hétköznapokon egyaránt szakadatlanul folyt a hajó építése és eljött az a vasárnap is, amelyen vízrebocsátották. Husz-harminc részeg mun-

kás „hurrá”-kiáltások között taszította vízbe a tarkán föllobogózt hajót, melynek oldalán ott pompázott nagy betűkkel a neve; „Ünneprontó”. Tapasztalt hajósok komolyan csóválták a fejüket erre a látványra. A gazdag ember általános meghívást bocsátott ki a próbautra és a meghívásra sokan eljöttek. Némelyek azonban, amint megpillantották a hajó nevét, ijedten visszaléptek még a hidról. Mások szerettek volna visszalépni, de már késő volt. A hajó büszkén és pompázva megindult és még a félenkek is megbátorodtak, mikor a zené megszólalt.

Kezdetben minden jól ment. De négy órai után hirtelen és váratlanul erős vihar támadt, a hajó oldalt fordult, víz alá merült és néhány perc alatt a tó fenekére süllyedt. Negyven ember, többnyire fiatal legények, lelték ott halálukat. A vihar elmúltával csak a hajó oldala uszott a víz színén, hordozva a felírást: „Ünneprontó” és megdőböntő bizonyosságot téve arról, hogy van Isten az égből, aki az emberek kevélységét megbünteti.

(Ker. Család.)

10. Elnökség jelenti, hogy Tokaji Mihály nemrég elhunyt egyháztagunk 10000 Leit hagyományozott árvák neveltetési céljaira.

A presbyterium a nemes célu hagyományt hálisan fogadja s felkéri az elnökséget, hogy a hagyatéki eljárásnál az egyház képviselétéről gondoskodni sziveskedjék.

(A gyűlés 7 órakor véget ért)

Vallásos est.

Az Ujvárosi Református Leány-Bibliakör március hó 24-én vasárnap este fél 7 órai kezdettel a Leánygimnázium dísztermében (Nagy Sándor-ulca) *vallásos estét* tart, a következő *műsorrall*:

1. Egyedüli reményem. 263. dics.
2. Megnyitó. Tartja: Főtiszt. *Sulyok István* püspök úr.
3. „Lorántffy Zsuzsánna“. Szavalja: *Botoss Vilma*.
4. Zongoraszám: *Sarkady Ilonka* tan.-képz. III. év.
5. Párbeszéd. „Mai leányok“: *Vékony Irénke* és *Botoss Vilma*.
6. Énekduett: *Szekernyés Nővérek*.
7. Előadást tart: *Kursinszky Kálmán* tanügyi tanácsos.
8. „Szétszóródás után“. Szavalja: *Puskás Rózsika*.
9. Hegedü-quartett: I. hegedü: *Radó László*, II. hegedü: *Boda Klára*, viola: *Boda Boriska*, cselló: *Verő László*.
10. „Egy délután“. Jelenet. Előadják: *Demjén Róza*, *Hajdu Vilma*, *Nagy Ilonka*, *Szekernyés Róza*.
11. Tebenned bízunk... 90 zsolt.

Belépődíj nincs. Adományokat (műsor megváltás) a Leány-Bibliakör költségeire köszönettel fogad a *Rendezőség*.

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Szegényeknek: néhai Vántora Gábor korszorujának megváltása címen, özv. *Demjén Istvánné* 100, *Lipcsei Vince* 100 Lei, *Molnár Demeterné* 100.

Az egyházi adóhivatalban:

Református Híradóra: *Bartha János* 80 L. Réti imaházra: özv. *Diószegi Ferencné* 100 Lei.

UJVÁROSON:

Ujvárosi harangokra: *Sebestyén Ferencné* 500, V. K. Sz. 1000 Lei.
Szegényeknek: a Református iskola IV-ik osztályából: *Kovács Dezső*, *Szőke Juci* 10—10, *Szőke Vince* 7, *Puskás Károly*, *Nemes Klára* 5—5, *Patkás Juliska* 4, *Biró Irma* 3, *Nagy Éva* 3, *Bányász Piri* 2, *Bittó Juliska* 2, *Doma Biske* 2, *Csata Etus*, *Kiss Magda* 1 Lei. Összesen: 53 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: özv. *Fekete Sándorné* megboldogult férje névnapja alkalmából 100, *Gergely Lilike* 50, *Biró Albert* 100 Lei.

RÉTEN:

Szegényeknek: *Verebi* 100, *Erdélyiné* 50, *Sebestyén Ferencné* 8 kgr. liszt, özv. *Felvincziné* 10 kgr. liszt, *Bovoszkine* minden héten 3 kgr. kenyér és 25 kgr. fa.

Templomi padokra: Réti Ref. Énekkar 260, *Erdélyi Gábor* utján 40, *Bodó Zsigmond* 1300 L. Egy szószékterítőt: *Bátori Lajosné*.

B) Az Árvaház céljaira:

Ujvárosi lelkeszihivatal utján: *Ozsváth Gyula* 100 Lei.

Velencei lelkeszihivatal utján: *Kiss Endréné* 40 Lei.

Gondnoknőnél: *Wüffel Erzsike* 5 kgr. alma

HIREK.

Ünnepi istentiszteletek sorrendje.

Virágvasárnapján:

Olasziban: délelőtt 10 órakor *Csernák Béla*, este fél 6 órakor *Kiss Bertalan*, a Hegyén: (*Papp Sándor* szülőjében) délután 3 órakor *Csernák Béla*,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor *Sulyok István*, délután 3 órakor *Kiss Ferenc*,

Velencén: délelőtt 10 órakor *Kiss Károly*, délután 3 órakor *Sámy Gusztáv*,

Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor gyermekistentisztelet *Szabó Lajos* szolgál.

Nagypénteken:

Olasziban: délelőtt 10 órakor *Csernák Béla*, este fél 6 órakor *Csiky István* legátus, a Hegyén: (*Papp Sándor* szülőjében) *Kiss Bertalan*,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor *Sulyok István*, délután 3 órakor *Kiss Ernő* legátus,

Velencén: délelőtt 10 órakor *Kiss Károly*, délután 3 órakor *Sámy Gusztáv*,

Réten: délelőtt 10 órakor *Kiss Ernő* legátus, délután 5 órakor *Szabó Lajos* szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: Jézus a főtanács előtt kihallgatása. János 18, 12—27. Kedd: Jézus kihallgatása. János 18, 23—40. Szerda: Jézus Pilátus előtt. János 19, 1—15. Csütörtök: Jézus halálra adása. János 19, 16—27. Péntek: Jézus halála. János 19, 28—37. Szombat: Jézus temetése. János 19, 38—42.

A velencei imaházban folyó hó 24-én, az istentisztelettel kapcsolatban vallásos délutánt tartunk a következő műsorrall: 1. Gyülekezeti ének: 43 dics. 6—7. v. 2. Dicsőség királya: *Kovács Ilonka*. 3. Virágvasárnap: *Szántai Lajos*. 4. Az Üdvözítő diadalutja: *Nagy Sándor*. 5. „Hozsánna, óh, hozsánna“. Éneklük: a vasárnapi iskolás gyermekek. 6. Virágvasárnap: *Bereczki Béla*. 7. Krisztus Pilátus előtt: *Esztrati Eszter*. 8. Hazafelé a kereszthalól: *Koroknai András*. 9. „Feljebb emeljetek, feljebb“. Éneklük: a vasárnapi iskolás gyermekek. 10. Nagypéntek estején: *Herceg Margit*. 11. Vezeklés: *Szilvássy Vilma*. 12. Gyülekezeti ének: 200 dics. 1. v.

Ujvárosban a nagyhéten mindennap az esteli istentisztelet idején bibliaolvasással kapcsolatban bűnbánó imádságokat tartunk.

A bűnbánati héten hiveink készüljenek a husvéti urvacsoraosztáshoz. Az urasztalára szánt adományokat átveszik a lelkészi hivatalok.

Hétköznapi istentiszteletek a régi körzetben a bűnbánati héten. Hétfő: délután 5 órakor a Demetrovics-telepen (Balogh Sámuel atyánkfia házájánál). Szerda: délután 5 órakor a Barna Miklós-telepen (Serdült Antal atyánkfia házájánál). Csütörtök délután 5 órakor a Doszu-telepen (Nagy Gyula atyánkfia házájánál). Szombat: délután 4 órakor Törkőmérión (Erdélyi Gábor atyánkfia házájánál). Szombat délután 5 órakor a Tüdő-szanatóriumban urvacsoraosztás).

A husvétii harangestnek, amelyet a husvétii ünnepek alkalmával a Katholikus Kör nagytermében tartanak az újvárosi hivek, egyik száma *Debreczeni István* szatmári ref. lelkész „Jövendő harangja” című három jelenésű színjátéka lesz, amelyet *Losonczy Gábor* tanít be, aki a szerepeket a legjobb műkedvelőknek osztotta ki. Az estélyen *Ertsey Lajos* újvárosi presbyter mint énekes fog bemutatkozni. Kimagasló száma lesz a műsornak az Ipartestület dalárdájának éneke. A dalárdának ez lesz a nagy nyilvánosság előtt az első bemutatkozója, melyre nagy kedvvel készülnek *Andrássy* karnagy vezetése mellett. Lesz husvétii öntözőverseny és gazdag büffet. A hölgybizottság ifj. *Vargha* Lászlóné vezetése alatt nagyban szorgoskodik, hogy a büffet minél gazdagabb legyen. A hangulatos estélyre egyházunk minden érdeklődő tagját tisztelettel meghívják az újvárosi hivek.

A régi parochiális kör énekharának kulturálisje a múlt számunkban jelzett programmal, vasár-

nap, azaz 17-én este fél 7 órai kezdettel a legteljesebb siker jegyében folyt le. A szép és értékes számok közül egyiket sem emelhetnénk ki a másik rovása nélkül. Maga az ujonnan szervezett énekhar tagjainak nagy számával, fegyelmezettségével s az előadott darabok precíz tudásával a legnagyobb ígéretet jelenti a jövőre nézve. Az estély anyagiakban is szépen sikerült.

Nosz Gusztáv ny. áll. főreáliskolai tanár könyve: *A világirodalomban a XVIII. sz. közepétől napjainkig kialakult egyes költői irányok és azoknak a főbb képviselői* cím alatt azokat az irodalmi áramlatokat ismerteti, amelyek az utolsó másfélszázad alatt tüntek fel a világirodalomban, mint aminek a racionalizmus, klasszicizmus, romanticizmus, realizmus és szociálizmus. A professzor biztosságával magyarázza ezeket a különféle izmusokat; elméleti megállapításai kifogástalanok; világirodalmi széleskörű tájékozottságát mutatja, hogy Európa minden nemzetének íróit, műveit szakszerűen sorozza be a megfelelő iskolába, bár a roppant anyaghalmoz feldolgozását a tér szűke miatt szinte lexikonszerűleg végezhette el. A kitűnő munka az ifjuságnak, az irodalom után érdeklődő közönségnek nagy szolgálatára lehet. Üdvözljük az élte alkonyán szellemi erejének frissességében jelentkező tudós szerzőt és művét minden könyvbarátnak jó lélekkel ajánljuk. — Ára 160 Lei. Megrendelhető a szerzőnél, Str. Barnufiu (Damjanich-utca) 3. sz.

Ismét kapható a **Nisbetüs Énekeskönyv** *Béres Károly* könyvkiadónál a Leánynevelő-Intézet épületben. — Ára 82 Lei.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz.

Takarékosság

Szegély- és Takarékszövetkezet

Oradea—Nagyvárad

Str. Dim. Cantemir (Beöthy Ö.-u.) 2.

Alakult: 1899. évben Telefon 4-54.

Fiók: Fugyivásárhelyen.

Befizetett tőzletrés: tőke Lei 8.500.000

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik helybeli gyűjtéssel. Le-számitól váltókat. Folyósít jelzálog-kölcsönöket. Átutalásokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üz-lelet kedvezően lebonyolít.

Képviseli a trileszi „Adria” biztositó-társaságot. 60

Bereczky

uri dívat-szabó Ioan Bratianu és General Holban (volt Szaniszló- és Széles-utca) sarok. — Telefon 8-47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-17

A Leánynevelő-Intézet épü-letében (Jakab Mihály-utca 1.)

egy kis műhely
kiadó
május 1-re.

Husvétii öntözők,

parfümök, kölnivizek, husvétii ajándékok legolcsóbban a

Központi Drogueriában

Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 11. Széchenyi-épület.

Hittestvéreim szives pártfogását kéri **PAPP KÁROLY.**

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Lelki husvét.

Dr. Makka Sándor püspök, „Ird meg amiket láttál” c. könyvéből.

Keresztyén testvéreim! Pál apostol azt mondja, hogy ha Krisztus fel nem támadott, hiábavaló a mi prédikálásunk és a ti hitetek; még bűneitekben vagytok. A Krisztus feltámadása a mi örök életünk és üdvösségünk jegye, záloga és pecsétje. Mi tudjuk, hogy ez az üdvösség Isten által örök óta elkészített — és mégis, nincs egyikünk számára sem készen. Az örökóta elkészített üdvösség számunkra akkor lesz valósággá, ha Krisztus, a mennyei király valóban feltámad és él a lelkünkben, ha valósággal megkezdí országát életünk által életünk felett. Hogy tehát mi valóban tapasztalhatjuk az élő Krisztust, hogy igazi husvétí élményünk legyen, ahoz minékünk érní, fejlődni, növekedni kell. Hozzá kell nőnünk a husvétí igazsághoz, vagy amint Pál mondja: valami módon el kell jutnunk a halottak feltámadására.

Krisztus Urunk ezt úgy fejezi ki, hogy neki kell felmennie az Atyához, de ez azt jelenti, hogy nekünk kell oda fejlődnünk és növekednünk, hogy Őt teljes dicsőségben, mint mennyei királyunkat, az Atya jobbkezét, az Élet Istenét és Urát tudjuk megismerni és imádni.

Minden igazi keresztyén lélek életében ez a megragadó, isteni diadalmenet hullámszik végig: a Krisztus földi alakja felemelkedik benne és diadalmas szárnyalással isteni királlyá lesz életének legmagasabb csucsán: királyi trónusán. Minden igazi keresztyén ember lelki szemei előtt a Jézus alakjának, személyiségének ez a hatalmas megnövekedése és mindének felett való elhatalmasodása folyik le, az Ő szellemi lényének egyre dicsőbb és ragyogóbb kibontakozása. Az igazi keresztyén élet a Krisztus királlyá koronázásának és trónraültetésének diadalmenete. Ő nő meg előttünk és felettünk, holott a valóságban mi nővünk, fejlődünk, érünk hozzá az Ő igazi megismeréséhez és

A világ legszebb rózsája.*

Irtá: Andersen A.

Volt hajdan egy hatalmas királyné, akinek a kertjében minden évszaknak és a világ minden országának leggyönyörűsegebb virágai nyíltak, de a királyné legkivált a rózsákat szerette s volt is ott mindenféle fajta, a vad fölfutó rózsától kezdve, melynek zöld levelei almafaillatot árasztottak, a legszebb provencei rózsáig; a palota falának mentén nyíltak a rózsák, felkuszta az oszlopokra, ráfonódtak az ablakrámákra, be a tornácokra és az összes termek menyegyzeteire; és mindegyik rózsafajtának más volt az illata, színe és alakja.

De bent a palotában gond és szomorúság tanýázott; a királyné betegen feküdt az ágyában s az orvosok kijejentették, hogy meg fog halni.

— Egy dolog mentheti meg az életét! — mondotta az orvosok között a legbölcsebb. Hozátok el neki a világ legszebb rózsáját, azt, amely megnyilatkozása a legfensőbb és legtisztább szeretetnek; ha ezt meglátja a szeme, mielőtt megtörné: akkor életben marad.

* A világ egyik legnagyobb protestáns meseköltője írta ezt a szép történetet, amit husvétí ajándékképpen adunk át olvasóinknak.

És ifjak és vének jöttek mindenfelől s elhozták a legszebb rózsákat, amelyek mindenfelé a kertekben nyíltak, csak hogy az a rózsá nem volt köztük; a szeretet kertjéből kellett elhozni azt a rózsát. De ott is vajjon melyik szál rózsá volt a legfensőbb, legtisztább szeretet megnyilatkozása?

És a költők énekeltek a világ legszebb rózsájáról s mindegyik a magát vallotta annak. És üzenet ment szét az egész országban minden szívhez, amely szerelemtől dobogott és üzenet ment minden rangú és minden korú emberekhez.

— Még senki sem nevezte meg azt a virágot, — mondotta a doktorok bölcse. Még senki sem mutatott rá a helyre, ahol teljes pompájában kivirult. Nem Romeo és Julia, avagy Valborg koporsójának rózsái, ámbár ezek a rózsák mindenkor fognak illatozni a szálló dalban és regében s nem is azok a rózsák, melyek Winkelried véres lándzsáiból sarjadtak elő, abból a szent vérből, amely a hős szívéből csurgott amikor meghalt a hazáért, ámbár nincs ennél édesebb halál és nincs rózsá, amely pirosabb volna az ott hullatott vérnél. És nem is az a csodavirág, amelynek egy férfi magányos szobájában odaáldozza friss életének esztendőkön által, hosszú, álmatlan éjszakákon: — nem a tudomány bűvös rózsája.

— Én tudom, hogy hol virul! — mondotta egy boldog anya, aki gyöngye kisedével odalépett a

imádásához oly mértékben, amint vele szemben megalázzuk s neki alárendeljük önző emberi valónkat.

Leánykonferencia Nagyváradon április 6 és 7-ikén.

Az ifjusági belmissziói munkák leglényegesebb és legáldottabb mozzanata a konferencia, amikor a legtávolabb eső városok és falvak bibliaköreinek képviselői összejönnek egy helyen, hogy megfelelő vezetés mellett egymás munkáját, tapasztalatait, lelki kincseit megismerjék, gondolataikat kicseréljék s egymástól, vezetőiktől drága áldásokat kapva még nagyobb mértékben állíthassák Krisztus akarata alá egész életüket. Ilyen konferencia lesz április 6—7-én a leányok számára a leánygimnáziumban. Isten kereső kegyelmét s akaratát utasítja vissza az a váradai bibliakörös leány, aki — ha csak elhárítatlan akadályba nem ütközik, — részt nem vesz ezeken a drága alkalmakon. A konferenciára mindenki a bibliaköre vezetőjénél jelentkezik legkésőbb ápr. 5-ig s 6-kán reggel, pontosan háromnegyed 8-kor, énekeskönyvvel, bibliával megjelenik a leánygimnázium dísztermében. A konferencia részvételi díja 20 Lei.

Esteli órákon. Kedd: Jézus megjelenik az Emmausba menő tanítványoknak. Lukács 24. 13—35. Szerda: Jézus megjelenik az apostoloknak. Lukács 24. 36—43. Csütörtök: Jézus megjelenik a Genezaret tavánál. János 21. 1—14. Péntek: Jézus kérdése Péterhez. János 21. 15—17. Szombat: Jézus feltámadása záloga a mi feltámadásunknak. I. Kor. 15. 1—22.

királyné fekvőhelyéhez. — Tudom, hol lehet ráakadni a virág legszebb rózsájára. Arra a rózsára, mely a legfensőbb és legtisztább szeretet megnyilatkozása. Az én édes gyermekem viruló arcán nyílik, amikor az álomból felüdülve fölveti két szemét és szívének egész szeretetével mosolyog felém.

— Szép az a rózsza, de van még annál szebb is! — mondotta a doktorok bölcse.

— Igen annál sokkal szebb! — mondotta az asszonyok közül az egyik. — Én láttam, nem nyílik sehol fenségesebb, szentségesebb rózsza, de halovány volt, mint a tearózsza szirmai; láttam őt a királyné arcán; letette koronáját és a hosszú, kinterhős éjszakan maga hordozta gyermekét, zokogva csókolgatta és Istenhez fohászzkodott a gyermekért, ahogy csak egy anya tud fohászzkodni a rettegés óráiban.

— Szentséges és csodálatraméltó a bánat fehér rózsája a maga nagy erejében, de mégsem a legszebb rózsza.

— Nem, a világ legszebb rózsáját az Ur asztala előtt láttam, — mondotta a jámborszívű öreg, püspök. Ugy ragyogott szemem láttára, mintha egy angyal arca jelent volna meg előttem. A fiatal leányok az Ur asztalához járultak, megújították a szent keresztséget és rózsák pirultak és bágyadoztak az üde arcokon; s ott állt egy ifju leány, aki lelkének teljes makulát-

A Nagyvárad-ujvárosi ref. hivek

által 1929. évi március hó 31-én a Kath. Kőr nagytermében rendezendő

harang-est műsora:

1. „A jövődő harangja”.

Színjáték 3 részben.

Irlta: Debreczeni István, szatmári ref. lelkész.

Esperes	Anné Ödön
Pap	Lakatos Sándor
Felesége	Kuszenda Mária
Eszlike	Lakatos Ica
Kurátor	Kozma György
Sós Balogh András bíró	Albert Sándor
Bíróné	Telegdi Margit
Fóris Márton harangozó	Szabó Dénes
Pap fia	Nosz Andor
Bíró fia	Bittenbinder József
Harangozó fia	Széles Bandi
Marci, a harangozó unokája	Lakatos Gyurka
Lujza, cseléd	Bittenbinder Böske
Gábiel arkangyal	Huvé Emma

Angyalok, iskola, dalárda, nép.

2. Népdal. Énekli: Ercsey Lajos ujjvárosi presbiter.

3. Grand Caffé. Ének. Előadja: az Ipartestület Ének-kara, Andrassy Ede zenetanár vezetése mellett.

Az estély kezdete fél 9 órakor.

A rendezőség kéri azokat, akik a büfféhez voltak szivesek természetben hozzájárulásukat följánlani, hogy azokat vasárnap délután 3 órára, a Kath. Kőr nagytermében felküldeni sziveskedjenek.

lan tisztaságával és szeretetével tekintett fel az Istenéhez: ez volt a legfensőbb és legtisztább szeretet megnyilatkozása.

— Legyen áldott az a leány! — mondotta a bölcs, de azért még eddig senki sem nevezte meg a világ legszebb rózsáját.

Egy gyermek lépett a szobába, a királyné kis fiacskája. Könnyben ázott a szeme és az arca. Nagy nyitott könyv volt a kezében, ezüstveretű szép bársonykötésű.

— Anyám! — szólt a kisfiu, — hallgasd meg csak, hogy mit olvastam! — s a gyermek az ágy szélére ült s olvasott a könyvből Róla, aki áldozati halált halt a kereszten, hogy megváltsa az embereket, a még meg sem született nemzedékeket. Ennél nagyobb szeretet nincs a világon.

Rózsapír futotta el a királyné arcát, a szeme tágra nyílt és tisztán látott és a könyv leveleiből ki-nyílt előtte a világ legszebb rózsája, mása annak a rózsának, mely Krisztus vércsöppjeiből sarjad a keresztfán.

— Látom! — mondotta. Sohasem hal meg az, aki ezt a rózsát látja, a földkerekség legszebb rózsáját.

(Ref. Lapja.)

Aldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Szegényeknek: N. N. 100 Lei.

Réti imaház építésre: Krause Tivadar műépítész 5000 Lei.

RÉTEN:

Belső berendezésekre: Nagy Károly utján: Dr Pogány Gyula 1000, Ujlaki Lajos 150 Lei.

Szllági Lajos utján: Dézsi Ferenc és neje 100 L.

Többektől: Bodó Zsigmond a multkori adományokhoz még 50 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Olasz-i lelkészi hivatal utján: Bereczky Kálmán és Mária felgyógyulások alkalmából 200, N. N. Lei. — Ifj. Tóth Mihály az árvaházi növendékek haját levágta.

HIREK.

Ünnepi istentiszteletek sorrendje.

I. Husvét első napján.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 órakor Kiss Bertalan, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Csernák Béla.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor Csiki István legátus,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Kiss Ernő legátus,

Réten: délelőtt 10 órakor Csiki István legátus, délután 5 órakor Szabó Lajos szolgálg.

II. Husvét másodnapján.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Kiss Bertalan, este fél 6 órakor Csiky István legátus, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Kiss Bertalan,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Kiss Ferenc, délután 3 órakor Kiss Ernő legátus,

Velencén: délelőtt 10 órakor Csiki István legátus, délután 3 órakor Sámy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 órakor Szabó Lajos, délután 5 órakor Kiss Ernő legátus, szolgálg.

Előfizetőinknek, olvasóinknak és minden jó embertársunknak üdvösséges és boldog husvétünnepet kívánunk!

Husvétkor: urvacsozás első napján mind a négy helyen, másodnapján a két templomban;

a fogházban: ünnep első napján délelőtt istentiszteletet tart és urvacsozást oszt Kiss Bertalan;

az állami kórházakban: ünnep másodnapján délelőtt istentiszteletet tart és urvacsozást oszt Csernák Béla;

Városzölőn: ünnep első napján délelőtt 10 órakor istentiszteletet tart és urvacsozást oszt Sámy Gusztáv.

Réten ünnep első napján délelőtt az istentisztelet keretében a Réti Énekkar énekel.

A „Réti Ifj. Bibliakörök“ husvét napjain vallásos ünnepélyt tartanak a következő műsorral: Első nap délután 6 órakor, a bibliakör helyiségében. (Perselypénz ez alkalommal a szegények javára.) 1. LXV. zs. 1. v. 2. Gyül. ének. 57. dics. 1—2. v. 3. Imádkozik: Szabó Lajos s. lelkész. 4. Beszél: Magyar Sándor. 5. Gyül. ének. 57. dics. 3. v. 6. Felolvas: Buka Erzsike. 7. Szaval: Barta Mariska. 8. Énekel: Hidvégi Bözsi. 9. Szavál: Vigh Rózsi. 10. Felolvas: Jankai Juci. 11. Gyül. ének. 160. dics. 1. v. 12. Szaval Roska Bözsi. 13. Szaval: Gsrai Sándor, 14. Énekel: Medgyesi Mariska. 15. Szaval: Magyar Vince. 16. Szaval: Vigh Ilonka. 17. Imádkozik: Trombitás Béla. 18. Gyül. ének. XC. zs. 1. v. Második nap délután 5 órakor az imaházban. (Perselypénz ez alkalommal templomi padokra.) 1. Felálló ének. 63. dics. 1. v. 2. Gyül. ének. 59. dics. 1—2. v. 3. Imádkozik és prédikál: Kiss Ernő. 4. Gyül. ének. 57. dics. 3. v. 5. „A második asszony“. Szavalja: Barta Mariska. 6. „Mit jelent ma reformátusnak lenni“. Előadja Magyar Sándor. 7. „Itt van szívem“. Éneklé a Leánykar. 8. „A vak“. Szavalja: Kalmár Ilonka. 9. Szólót énekel: Pázmány Ferenc. 10. „Kálvinista öntudat“. Előadja: Magyar Vince. 11. „Boldog madár“ Éneklé: a Leánykar. 12. „Husvét“. Szavalja: Hidvégi Bözsi. 13. Gyül. ének. 236. dics. 1. v.

Vallásos est. Az ujvárosi leánybibliakör 24-én este fél 7 órai kezdettel tartotta nagyon szépen sikerült vallásos estélyét. Az estét, annak vallásos jellegére való tekintettel Föt. Sulyok István püspök ur Márk. 14, 3—8. alapján tartott bibliamagyarázattal nyitotta meg. A bibliamagyarázat megkapóan aktuális alapgondolata az volt, hogy minden női szív a legdrágább lelki kincsek nárdus olajával telt alabástrom szelence, amit hiánytalanul, minden egyébre való tekintet nélkül kell Krisztusnak odaajándékozni. Ugyanez a gondolat hatotta át a bibliakörösöktől ügyesen előadott 2 rövid jelenetet. Az estély többi számain jól ismert s kedvelt szereplők adták a tőlük megszokott sikerrel. Az estély az összes bibliakörök számára nagy erkölcsi nyereséget jelent.

Embervásár Kanada felé. Egész Erdélyben óriási méreteket öltött a kivándoroltatás. Ugylátszik, a főközpont Nagyvárad. Néhány nap óta százak lepik el a főutcát az Irgalmas-rend kórháza szomszédságában működő kivándorlási ügynökség előtt. Bihar, Ugocsa, Máramaros, Szatmár, Szilágy, Székelyudvarhely megyékből gyűltek fel a felhajtott emberek. A Magyar Párt mindent elkövet, hogy a kivándorolni akarókat maradásra bírja. Mindnyájan tartjuk kötelességünknek felvilágosítani őket a rájuk váró sors felől s megértetni velük, hogy el ne hagyják hazájukat: „a nagy világon

e kívül nincsen számodra hely, áldjon, vagy verjen sors keze, itt élned s halnod kell!"

Ol plebániára osztották fel a szombathelyi róm. katolikusok 40 ezer lelkes plebániájukat. Ezt a hírt közli egyik magyarországi református lap és megjegyzi, hogy a nagy magyar Alföldön még ma is vannak 20—25 ezer lelkes gyülekezetek, amelyekben egy, legfeljebb két lelkész szolgál. Ez is mutatja, mennyire helyes volt, hogy a nagyvárad református egyházközséget négy parochiális körre osztottuk fel s ma már két templomban és két nagy imaházban hirdették Istennek Igéje.

Petőfi Sándor szobra Amerikában. Cleveland amerikai városban, ahol a legnagyobb számban laknak együtt magyarok, március 13-án leplezték le Petőfi Sándor gyönyörű márványszobrát, melyet Finta Sándor, Nagyváradról elszakadt, Amerikában élő magyar református szobrászművész készített.

Érdekes égi jelenség láttak a bukovinai Istensegíts község lakosai január 24-én reggel. Két szép szivárvány-ív jelent meg a látóhatár felett. A falu népe 25 fokos téli hidegben gyönyörködött a ritka természeti jelenségben, Isten csodás művében.

Új bábeli torony. Németország fővárosában Berlinben egy 500 emeletes toronyszerű házat akar-

nak építeni, amelybe egy egész nagy város lakossága elférne. Az égbenyülő ház emeletlein kertek, sportpályák, fürdők is volnának, úgy hogy a lakók magában a házban mindent megtalálnának, amire szükségük van. Ez a ház egy valóságos új bábeli torony lenne.

60 év óta nem volt olyan hideg, mint ebben az esztendőben, mely nemcsak vasutaknál, telefon és táviróüzemekben okozott nagy zavarokat, de ember, növény, állat életben is pusztított. Pl. Pécs mellett a Mecsek hegyen 40 megfagyott őzet találtak, valamennyinek véres volt a lába, a szegény állatok a fagyból igyekeztek élelmet kikaparni. Áldott legyen Isten az első tavaszi napsugárért.

Az olasz-i lelkész hivatal irattérjesztésében olcsó árban kaphatók vallásos könyvek, zsoltárok stb.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyvárad Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lej
Egyes szám ára 4 Lej.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz.

Eladó házhelyek

360—390 □-méter területűek az új vízműtelepnél, a kolozsvári országút mellett.

Értekezhetni:

dr. Sarkady Sándor ügyvédnél és Bancsik János ref. kántornál.

Legszébb ajándék a fiatalság részére egy **kisbetűs Énekeskönyv**

Ára 82 Lej

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL a tanítónőképző-intézet épületben

SZILÁGYI GÉZA

órás és ékszerész
Elsőrangú régi üzlet.
Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-út) 4.
Kinaezüst tálak, likőrös készletek, kompótos tálak és disztárgyak. Első minőségű színtartó alpaca evőeszközök. — Tanuló felvétetik. 52-21

Takarékosság

Segély- és Takarékszövetkezet
Oradea—Nagyvárad

Str. Dim. Cantemir (Beöthy Ö.-u.) 2.
Alakult: 1899. évben Telefon 4-54.
Fiók: Fugyivásárhelyen.

Befizetett tőke Lej 8.500,000

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik hetibetét gyűjtéssel. *Le-számitól váltókat. Folyósít jelzálog-kölcsönöket. Átutalásokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzletet kedvezően lebonyolít.*

Képviselet a triestri „Adria” biztosító-társaságot. 61

Bereczky

uri dísz-szabó Ioan Bratianu és General Holban (volt Szaniszló- és Széles-utca) sark. — Telefon 8-47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-18

A Leánynevelő-Intézet épületében (Jakab Mihály-utca 1.)

egy kis műhely
kiadó
május 1-re.

Husvéti öntözők,

parfümök, kölnivizek, husvéti ajándékok legolcsóbban a **Központi Drogueriában**
Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 11. Széchenyi-épület.
Hittestvéreim szives pártfogását kéri **PAPP KÁROLY.**

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Leányaink konferenciája ápr. 6 és 7-én

A mult számunkban hirt adtunk kerületünknek a husvéti ünnepek után Nagyváradon rendezendő leánykonferenciájáról. Ez a leánykonferencia kerületünk ifjusági belmissziói munkájának első ilyenmü megmozdulása lévén, nem ölt nagy méreteket. A konferencia csak kétnapos lesz s csupán a külön meghívott bibliakörök korlátolt számú kiküldöttei vesznek részt rajta. Erre készítenek a nagyvárad helyi körülmények, valamint az illetékeseknek az az intenciója, hogy most első alkalommal inkább kevés résztvevőkkel rendezzenek egy kisebb-fajta konferenciát, amelyiken mig egyrészt többet és biztosabban tudnak adni, másrészt világosabban kibontakozhatnak kerületünk leánymunkájának körvonalai. A már meglevő munka megerősítése és tudatos összegezése után könnyebb lesz egységes és életerős programot tűzni a további munka elé. Ez pedig feltétlenül szükséges, mert világos, hogy a küszöbünkön zörgető ref. nőszövetség ügyének sikeres elintézéséhez vezető első lépés, a fundamentum, amire reménnyel lehet építeni, kerületünknek egységesen megszervezett s beindított leánybibliköri munkája. Nőszövetségeink igazi értékes tagjait, mintegy előkészítő iskolából, a leánybiblikörökből várhatjuk. A konferencia kezdődik 6-án reggel 8 órakor a Ref. Leánygimnáziumban s végződik 7-én este 8 órakor. A vidékiek részint a Leánygimnázium internátusában (Str. I. Vulcan Nagy Sándor-utca 14. sz.) részint a nagyvárad leánybiblikörök tagjainál lesznek elszállásolva. A konferencia első napján egész nap itt lesz Pilder Mária, az erdélyi egyházkerület utazó titkárnője s így annál több reménységgel nézhetünk a konferencia sikere elé.

A program a következő:

6-án, szombaton délelőtt háromnegyed 8-ra gyülekezés a Leánygimnázium dísztermében. Háromnegyed

8— egynegyed 9-ig a megjelentek számbavétele s csoportokba osztása. Egynegyed 9-kor megnyitó.

Fél 9— fél 10-ig közös bibliaóra. Vezetij Pilder Mária. 10—12-ig megbeszélés, vezetij Pilder Mária. Tárgya: Erdélyi református magyar leány. Délután 3— fél 5-ig Bibliatanulmány: A gazdag ifju. Vezetij Pilder Mária. 5—6-ig a diakonissza munka ismertetése, vezetij Pilder Mária. Fél 7— fél 8-ig áhitat csoportokban. Vezetik: Kiss Erzsike, Vajna Éva, Vajna Judit Kolozsvárról, Debreczenl István és Kiss Bertalan.

7-én, Vasárnap fél 9—fél 10-ig Bibliaóra csoportokban, mint szombat este. 10-kor istentisztelet.

Istenítisztelet után a biblikörös munka megbeszélése. Vezetij Vajna Éva. Délután fél 4—5-ig. Konferencial beszámoló. Fél 6-kor befejező vallásos estély az olasz-i templomban.

Imádkozó szeretettel gondoljunk konferenciázó leányainkra.

A bibliafordító Károli Gáspár születésének 400 éves évfordulóját nagy ünnepséggel készül megünnepelni ez év szeptember havában a nagykárolyi református egyház. Az emlékünnepe az egész magyar protestáns világ ünnepeye leend. A presbytérium azt óhajtja, hogy Károli Gáspár emlékét szülőföldjén maradandó emlékkkel: szobor vagy emlékművel örökítsék meg. A Károli jubiláris ünnepséget előkészítő bizottság április 4-én tartotta első ülését, amelynek határozata szerint az emlékünnepre minden református egyház hivatalos lesz. Nagykárolyban a bibliafordító istenes öreg emlékét megfelelő emlékművel örökítjük meg s adakozásra hívjuk fel a világ reformátusait, hogy egy hatalmas Károli Gáspár biblia és vallásos iratokat terjesztő társaságot létesítsünk, amely bibliával és vallásos iratokkal lássa el a Romániában szét-szórtságban élő reformátusokat. Az ünnepelet szeptember első felére tervezi a bizottság.

Esteli órákon: Hétfő: Új életben járjunk. nép. I. Péter 2, 5—10. Szerda: Istennek kedves áldozat. Róm. 12, 1—2. Csütörtök: A szőlőtöke és a venyigék. János 15, 1—8. Péntek: Világgyűlölet és testvérszeretet. I. János 3, 11—18. Szombat: Új parancsolat. János 13, 34—35.

A leány-konferenciát bezáró vallásos-estély műsora:

1. Fennálló ének: 63. dics. 1. v.
2. Gyülekezeti ének: 101. dics. 1. verse.
3. Imádkozik és bibliát magyaráz: *Debreczeni István* szatmári ref. lelkész.
4. Énekkar: „Az Ég Úrához száll az ének”. *Soós Andor* vezetésével éneklí a réti parochiális kör Énekkara.
5. Szavaltat: *Tollas B.*-től. „A kálvinista leányokhoz”. Szavaltja: *Kerekes Jolán*, a szatmári leánybiblia-kör tagja.
6. Vonós-négyes: *Haydn*: „Jézus hét szava a keresztfán”, szonátáját előadják: *Schmidt Béla, Pajor Ernő, Amigó Anna és dr Székely Mózesné*.
7. Előadást tart: *Arday Aladár*, gyantai ref. lelkész.
8. Énekel: *Lénárd Margit* úrleány (Szalmár), orgonán kíséri: *Juhász Károly* énekező.
9. Szaval: *Vajna Éva* (Kolozsvar).
10. Gyülekezeti ének: XC. zsoll. 1. verse.

A vallásos estélyt, mint az egész váradi ref. egyház vallásos estjét, mind a négy parochiális kör hiveinek szeretettel ajánljuk figyelmébe.

Az estély az olasz-i templomban az istenlisztelel keretén belül fél 6 órai kezdettel lesz megtartva.

A vallásos est jövedelme a konferencia rendezési költségére megy.

Áldozatkésztség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Husvétkor urasztalára: *S. E.* 300, *N. N.*, *Szerák Tivadarné*, *Dragics Jánosné*, *Bagdi Nusi*, *Szabó Miklós*, özv. *Havassy Zsigmondné*, *Pethő Károly* 100—100, *Balogh M.* 70, *Tar Etelka* 50, özv. *Száva Antalné* 50, *A.* 40, *N.* 40, özv. *Székely Gyuláné* 40, *Molnár Demeterné* 25, *Melcher Juliska*, *Valaki, L. I.*, *Szereniszkné*, *Kozma Jánosné*, *Kondora Gábor*, özv. *Nagy Józsefné* 20—20, együtt 1455 Lei. Kenyeret: *Schmack Istvánné*, *Puskás Lajos*, özv. *Havassy Zsigmondné*. Bort: *Fülöp István*, özv. *András Gusztávné*, *Buday Tibor*, *Virág Imre*.

Legátusnak: *N. N.* 20, özv. *Havassy Zsigmondné* 50, *Molnár Demeterné* 20, dr *Sebess Lajos* 20 Lei.

Ujvárosi harangok árába: dr *Sebess Lajos* 200 Lei.

Szegényeknek: *T. I.* 100, *Dragics Jánosné* 100, *Szabó Miklós* 200, özv. *Havassy Zsigmondné* 50, *Bartha Sándor* 100 Lei.

UJVÁROSON:

Urasztalra: *Sebestyén Ferencné* 50, özv. *Zih Imréné* 80, ifj. *Vargha Lászlóné* 100, *Szántó Sándor* 50, *Ursz Jánosné* 60, *Fehér Istvánné* 50, *Nagy Jenőné* 60, özv. *Major Elekné* 20, *Szabó László és neje* 150, özv. *Széles Sándorné* 100, *Széles Kálmán* 50, *Nagy Lajos* 50, *Jóbb János* 120, *Vass Károlyné* 100, özv.

Tanka Miklósné 40, együtt 1080 Lei. Özv. *Baka Balázné* kenyér, *Kondor László* bor, *Széles Kálmán* bor, *Molnár János* bor, *Blaaha István* bor, *Boros Péter* kenyér és bor, özv. *Nagy Károlyné* kenyér és 1 l. bor, *Borsi József* kenyér és bor.

Szegényeknek: özv. *Széles Sándorné* 100, *Széles Kálmán* 50 Lei.

Legátusoknak: *Szabó László és neje* 100, özv. *Zih Imréné* 40 Lei.

VELENCÉN:

Urasztalára: *Szabó Jánosné* 20, *Póka Istvánné* 40, *K. Nagy Lajos* 20, *Tóth Zsigmond* 20, *Papp Lajos* (Kolozsvari-utca) 20, *Szabó József* 30, *Somogyi Jánosné* 40, *Nagy Irma* 20, *Babuczai István* 40, *Tamás Lajos* 25, özv. *Postás Jánosné* 20, *Nagy Károly* 100, *Molnár János* 50, *Herczeg Antal* 40, *Dobi István* 40, *Hajnal Sándor* 20, özv. *Schittenheim Alajosné* 20, *N. N.* 50, *Gótz Benjamin* 20, *Herczeg József* 30, özv. *Nagy Józsefné* 30, *Farkas Jánosné* 20, *Pénzes József* 100, *Molnár Lajos* 40, *Elek Eszter* 40, *Ujlaky Károly* 30 Lei. Együtt 925 Lei. Kenyeret: *Papp Lajos* (Csillagv.) Bort adtak: *Boros Imre*, *Nagy Lajos* (Gyár-u. 44.), *Papp Lajos* (Csillagv.). — *Váradszőlő* sön: *Balogh István* kenyeret és bort. Többen 280 Lei.

Legátusoknak: *Ujlaki Károly* 30 Lei.

Szegényeknek: *Babuczai István* 40, *Tóth Zsigmond* 40, *N. N.* 50, *Herczeg József* 70, *Keresztessy Károlyné* 40, *Ujlaky Károly* 40 Lei.

RÉTEN:

Templomi padokra: *Vallásos est perselye* 700, *Nyul Józsefné* 162 Lei.

Szegényeknek: *Bodó Imre* 100, *Szerző* 100, *Persely* 600 Lei.

Urasztalához: *Szerző József* 100, *Főző* 100, *Kiss Gábor* 25, *Szende József* 200, *Hodák Mihályné* 40, *Erdélyi Gábor* 60, *Kudor Jánosné* 40, *Szilágyi Lajosné* 40, *Krup Lajos* 60, *Nagy László* 100, *Décsi Ferenc* 40, özv. *Gáll Józsefné* 100 Lei. Együtt 905 lei. Kenyeret adott *Jankai Mihályné*. Bort adtak: *Fülöp István* 5, *Bondár Istvánné* 5, *Csete László* 3, *Külüs Mihály* 3, *Bobovszkiné* 4, összesen 20 litert.

B) Az Árvaház céljaira:

Olasz-i lelkészi hivatal utján: *Bereczky Kálmán* és *Mária* felgyógyulásuk alkalmával 200, *T. I.* 100, *Szőkőcs Ágnes* 300, *Dragics Jánosné* 50, *Szabó Miklós* 200 Lei.

Ujvárosi lelkészi hivatal utján: özv. *Zih Imréné* 80, *Szabó László és neje* 150 Lei.

Réti lelkészi hivatal utján: *Krup Lajos és neje* 100 Lei.

Gondnoknőnél: *Török Gyözőné* 3 kg. hus, az ujvárosi harangestről egy tál tészta, hus és 28 drb piros tojás, egy cselédleány 3 liter tejet.

Az egyházi lapok pártolásának gyönyörű példáját adta az ózdi református egyházközség, melynek presbyteriuma a budapesti „Kálvinista Szemle” egy számának kinyomatási költségét viselte. E nehéz időkben lapot fenntartani és színvonalon tartani csak úgy lehet, ha ilyen megértő támogatással találkozik!

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Ar dai Aladár gyantai lelkész, este fél 6 órakor vallásos ünnepe ly, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Csernák Béla.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Debreczeni István szatmári lelkész, délután 3 órakor Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Sámy Gusztáv.

Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor Szabó Lajos szolgál.

Régen hétköznapi istentiszteletet tartunk csütörtök délután 5 órakor a Felföldi-telepen öz. Fazekasné házánál (április 11-én).

A husvétli szent ünnepeken öt különböző helyen hirdettük az evangéliomot egyházközségünkben, mégis mindegyik hely szorongásig megtelt ünneplő hívőkkel, úgy hogy pl. Olasziban még a templomajtókat sem lehetett betenni, hogy a templomkertben maradottak is részt vehessenek az istentiszteletben. Míg imaházaink fel nem épültek, gyakran kellett a templomkertben maradottak számára külön istentiszteletet tartani. Ugy látszik, ezzel a jövőben is számolnunk kell. Az első napi urvacsoaraosztás a délutáni órákba is belenyúlt. Az urasztalára mind a négy paróchiális körben tekintélyes összegeket adományoztak az áldozatkész hívek.

Az ujoárosi hívek husvétli harangestijén a műkedvelők kitűnő gárdája kedves meglepetést szerzett a kitűzött célt szívesen pártoló közönségnek Debreczeni István szatmári lelkész a „A jövődö harangja” című kis színjátékának művészi előadásával, amely meggyőzően hangsulyozza ki, hogy a jövődö harangjai az iskolák, a jövődö harangszava gyermekeink ajkán felcsendülő magyar szó. Nagy tetszést arattak a program egyéb számai is s az egybegyűltek hálással tapsolták az ügyes szereplőket és a fáradhatatlan rendezőket.

A protestáns világ ünnepe Speyerben. Ez évben van négyszáz esztendeje annak, hogy a német-római birodalom speyeri gyűlésén a reformációhoz szító rendek tiltakoztak a lelkiismereti szabadság elnyomása ellen s bizonyosságot tettek a Krisztus evangéliuma mellett, vagyis protestáltak. Ettől kezdve neveztek az evangélium híveit protestánsoknak s évszázadok forgása alatt a gunynévnék szánt elnevezést büszkén vallják magukénak a világ protestánsai. A német protestantizmus óriási előkészületeket tett, hogy a világ protestánsai részvételével méltóképpen megünnepelje a négyszázados évfordulót a folyó évi

pünköszt napokban, május 19, 20, 21. napjain. Pünköszt első napján Speyerben és környékén husz helyen lesz ünnepi istentisztelet, melyen a legkiválóbb német protestáns szókokok fognak beszélni. A magyar református egyházat az a páratlan kitüntetés érte, hogy a főistentiszteleten magában a protestáció emlékére épített templomokban az ünnepi prédikáció tartására a világünnepség rendezősege D. dr Baltazár Dezső püspököt, a magyar egyház elnökét kérte fel, ki a kitüntető megbízást, mint a sokat szenvedett magyar protestáns martyr-egyház iránt a nagy német protestáns testvér-egyház szeretetének jelét, elfogadta. Baltazár püspököt speyeri útjára a magyar evangélikus és református papság vezetőiből felkért nagyobb küldöttség kíséri el és jelenik meg magyar papi díszben a főistentiszteleten. Pünköszt másnapján hatalmas protestáns népünnepély lesz szabadban készített óriási színpaddal, történelmi felvonulással stb. A német vasutak minden irányból rengeteg különvonatot indítanak Speyerbe e napon a több száz-ezernyi ünneplő tömeg szállítására. Pünköszt keddjén lesz a nagy ünnepi világyűlés a protestáció emléktemplomában. Ezen a gyűlésen „A protestantizmus védelmére alakult világszövetség” felkérésére e világszövetség nevében, mint a szövetség egyetlen szókoka D. dr Baltazár püspök üdvözli a világyűlést, mint ahogyan ez a közönség előtt is ismeretes. A megbecsültetés, rokonszenv és szeretet ekkora mértékével még egyetlen világyűlés sem vette körül a magyar protestantizmust. Miután a hivatalos küldöttek mellett egész sereg azoknak, férfiaknak és nőknek a száma, kik e fényes külsőségek között gazdag lelki építést nyújtó speyeri ünnepségen résztvenni óhajtanak s miután elszállásolásra jó előre gondoskodni kell, a vezetőség felkéri a speyeri ünnepségen résztvenni szándékozókat, hogy jelentkezzenek levélben a debreceni református püspöki hivatalnál. Ha elegendő számú jelentkező lesz, úgy az érdeklődők részére társas utazás is lesz Wien, München, Stuttgart, Speyer, Mainz, Frankfurt a/M., Nürnberg, Lipcse, Drezda, Budapest iránnyal s a nevezett városok megtekintésével. Jelentkezési idő március 30-ig.

A szatmári gyülekezet jeles lelkipásztorát Boros Jenő egyházkerületi tanácsbíró kedves ünneplésben részesítette az ottani Lorántffy Zsuzsánna Egyesület abból az alkalomból, hogy másfél évtizede szolgálja egyházát és az egyesületet, amely az ünnepelel lelkésznek arcképét is megfestette.

A kereszt és a kakas a tornyokon tájékoztatja a figyelőt, hogy melyik felekezet imádja Istenét abban a templomban. Rendszerint a kereszt a római kath., a kakas a református templomok tornyán áll. De arra is tudunk esetet, hogy kakas volt a róm. kath. és kereszt a református templomon. Káldi György

hivatkozik arra, hogy a nagyszombati kálvinista templom egy ideig ott állt a kereszt. Mezőcsengeren a református templom tetején 1836-ig megvolt a régi kőkereszt. Viszont Ballagi Aladár történettudós írja, hogy Saint-Laurent — du — Pont és Voiron róm. kath. templomain ott látta a kakast pusztán, kereszt nélkül. A kakas ősrégi jelképe a világosságnak, mert a kakas kukorékolás a nap feljöttének hírnöke. Ő-keresztyn síremlékeken gyakran fordul elő, mint a feltámadás hajnalának jelképe. Péter apostol esetével kapcsolatban a bűnbánó bűnösre emlékeztet.

Új harangok beszerzésére indítottak gyűjtő akciót a debreceni református hívek. A háború ugyanis Debrecenből 15 református harang közül 9-et vitt el. Ezeket igyekeznek most pótolni.

Nyelvünk romlását mutatja az is, hogy ma már reformátusok közül is sokan irnak keresztyn helyett keresztényt, holott a latin christianus szó magyarul „keresztyn” és nem „keresztény”, mint ahogy Tristianus is Terestyén és Sebastianus is Sebestyén magyarul. A híres Telegdi Miklós pécsi róm. kath. püspök is azt írja: „az Istennek szolgál Christusról Christianusoknak neveztetnek, azaz keresztyneknek és nem akarja szent Pál, hogy valakitől neveztessenek”. A jezsuita Káldy György a Vulgáta első teljes fordításával a „keresztyn” alakot juttatta a kath. papság kezébe. Még Pázmány Péter is mindig keresztynét ír. Kresznerics Ferenc sági plébános, a jeles nyelvész is azt írja: Tagadhatatlan, hogy „Christianus” keresztyn és nem keresztény. A régi hírlapírók egy nagy része nem bírván helyes magyar nyelvérzékkel, a mindennapi munka hevében nem figyelték, hogy helyesen írják-e a szót s lassanként elterjedt a helytelen forma, amelyet Mária Terézia atyjának idejében a türelmetlen róm. kath. írók, élükön Bíró Márton veszprémi püspökkel hoztak divatba.

Szép adomány. Egy 15 élő gyermekkel megáldott nyugdíjas tanító, kinek havi nyugdíja 2'2 pengő (60—70 lei), a szegedi második református templom alapjára 100 pengőt (3000 leit) adományozott.

Szigoru egyházfegyelem. A boldvai (Borsod-megye) egyház presbyteriuma egy beköltözött egyént Molnár Pál gépészt, kirekesztett a gyülekezet kebeléből és részére az eibocsátót kiadta, mert róm. kath. nővel kötött házasságából születendő minden gyermekét, a lelkipásztor oktatása és intése dacára, róm. kath. vallásra engedte át és így egyházunk ellen hűtlen árulást követett el. A határozat, okulás kedvéért a gyülekezett előtt kihirdetett. Bárhova menjen is, a lelkészek és gyülekezetek ne mulasszák el vele szemben a kizárás következményeit érvényesíteni. Ez az eset méltó a feljegyzésre.

Iratfejlesztés: A velencei lelkészli hivatalnál bibliák, énekeskönyvek kisebb és nagyobb alakban, vallásos iratok gyermekek és felnőttek számára kaphatók.

Ismét kapható a **Risbetős Énekeskönyv** Bérés Károly könyvkiadónál a Leánynevelő-Intézet épületben. — **Ára 82 Lei.**

Az olasz-í lelkészli hivatal iratfejlesztésében olcsó árban kaphatók vallásos könyvek, zsolnárok stb.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyvárad Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradca—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-ut.] 14. sz.

Takarékosság

Segély- és Takarékszövetkezet

Oradea—Nagyvárad

Str. Dim. Cantemir (Beđihy Ő.-u.) 2.

Alakult: 1899. évben Telefon 4-54.

Fiók: Fugyivásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke Lei 8.500.000

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat.

Foglaljuk helybetét gyűjtéssel. *Le-számítól váltókat. Folyósít jelzálog-kölcsönöket.* Átutalásokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzletet kedvezően lebonyolít.

Képviseli a triesszi „Adrial” biztosító-társaságot. 62

Bereczky

uri divat-szabó Ioan Bratianu és General Holban [volt Szaniszló- és Széles-utca] sarok. — Telefon 8—47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-19

Eladó házhelyek

360—390 □-méter területűek az új vízműtelepnél, a kolozsvári országot mellett.

Értekezhetni:

dr Sarkady Sándor ügyvédnél és Bancsik János ref. kántornál.

A Leánynevelő-Intézet épületében (Jakab Mihály-utca 1.)

egy kis műhely
kiadó
május 1-re.

SZILÁGYI GÉZA

órás és ékszerész

Elsőrangú régi üzlet.

Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-út) 4.

Arany-ezüst ékszerek és órák.

Fali- és ébresztő órák.

Arany karikagyűrűk.

Tanuló felvétetik. 52-22

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A nagyváradai leánykonferencia

A január hónapban tervezett, de a téli nagy hidegek miatt elmaradt leánynap a husvét utáni fehér vasárnapra egész konferenciává bővült, amelynek levezetésére az erdélyi egyházkerület apostoli lelkületű titkárnőjét, Pilder Máriát sikerült megnyernünk.

A leánykonferenciát megelőzőleg pénteken (ápr. 5-én) délután 5 órakor Pilder Mária a Lorántffy Zsuzsánna (Protestáns Jótékony) Egyesület Árvaházát kereste fel, ahol az Egyesület munkadélutánjait és bibliaóráit látogató asszonyokkal találkozott. A kis munkatermet szép számmal megtöltő hallgatóságra felejthetetlen és áldásokban gazdag hatást gyakorolt Pilder Máriának Lukács 10., 38—42 és János 12., 1—11. v. alapján tartott előadása. Mindnyájok lelke egy kedves óra fölemelő emlékével gyarapodott meg.

A konferenciát főtiszteletű Sulyok István püspök ur elfoglaltsága miatt Csernák Béla egyházkerületi főjegyző nyitotta meg 6-án reggel fél 9 órakor a Máté 11. 7. s köv. versekből vett kérdéssel. Beszédében annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a konferenciára gyűlt leányok bizonyára nem a vidéket, nem a szép várost, nem is a nagymultu református egyházat látni jöttek össze, hanem lelkökben egy szent látomás él, amelynek középpontjában Jézus áll.

A megnyitó imádság után az egész nap az előre pontosan meghatározott program szerint folyt le. Fél 9—fél 10-ig Pilder Mária az erdélyi egyházkerület utazó titkárnője tartott közös bibliaórát Lukács I. 66. és János I. 43. v.-ből kiindulva. Száznegyven leány előtt feleletet váró aggodalommal, féltő szeretettel csendült meg az Ige: „Vajjon mi lesz a gyermekből?” Visszautasíthatatlan határozottsággal meredt minden ifju lélek elé, hogy nincs, mert nem lehet nekünk ma nagyobb kérdésünk, mint az, hogy a magyar jövő várományosa, a magyar ifjuság, milyen feleletet ad arra a

kérdésre: „Mi lesz belőled?” Az erre a kérdésre adott egyetlen elfogadható feleletől függ egyházi és faji életünk sorsa. A felelet pedig csak az lehet, hogy Kéfas lesz, aki életét teljesen és visszavonhatatlanul az egyetlen fundamentumra a Krisztusra helyezi.

A bibliaórát követő konferenciái megbeszélés (Pilder Mária: A romániai ref. magyar leány) világosan állította mindenki elé, hogy mit jelent egy romániai ref. magyar leány életében az, hogy az ő élete a Krisztuson áll. Azt jelenti, hogy legyen mindenek előtt határozottan és tudatosan *leány*, legyen igazán *református* s élete minden viszonylatában a becsülettel végzett munkával mutassa meg, hogy *magyar*. A leányélet egész területét kaleidoszkopszerűen bevilágító bevezetés igen sok és igen áldásos hozzászólást és bizonyoságtévést váltott ki.

Délután 3—fél 5-ig biblia tanulmány volt. (Márk 10. 17—23.) Kemény és sulyos eledelt jelentett az Ige. Krisztusnak nem hangulat, hanem akarat keresztyénségre, nem fellobbanó, szeszélyből táplálkozó leborulásokra, hanem teljes, egyszersmindenkori életátadásra van szüksége. Neki vagy minden kell, vagy semmi. Ő a mi életünkben vagy király, aki abszolút szuverén módjára mindennel rendelkezik, vagy nem létezik számunkra.

5—6-ig az erdélyi ref. egyházkerület diakonissza intézményéről tartott tájékoztató előadást Pilder Mária, aki a leánykonferencia előtt hónapokat a diakonisszák között töltvén, közvetlen tapasztalatok alapján, világosan ismertette az intézmény alapszabályait, rendtartását s megkapó vonásokban állította elénk a diakonissza-család életét. A diakonissza-intézet háromféle diakonisszát képez: tanító, gyülekezeti munkát végző s betegápoló diakonisszát. A diakonissza teljesen a diakonissza-családnak válik tagjává s az intézmény minden szükségletéről gondoskodik. Egész életén keresztül élelemmel és ruhával látja el, ha beteg, gyógyíttatja, ha fáradt, pihenésre küldi, a meg-

erőtlenedett haláláig gyámolítja, a halottat eltemetteti. A diakonissza míg diakonissza, férjhez nem mehet, de az intézményt Isten akarata szerinti házasságáért elhagyó diakonisszát a többiek áldása kíséri. Diakonissza lehet minden olyan református hajadon vagy gyermektelen özvegy, aki 18-ik életévét betöltötte, de 40 évesnél nem idősebb, kifogástalan előélettel, egészséges testtel és szellemmel rendelkezik. Az élvezetes formában megtartott előadást az egész konferencia feszült figyelemmel s a tárggyal szembeni nagy érdeklődéssel hallgatta végig.

Fél 7—fél 8-ig az összes résztvevők 5 csoportba felosztva önállóan tartottak bibliaórákat.

Este negyed 10—háromnegyed 10-ig a leánygimnáziumban levők együttesen, a többi résztvevők odahaza tartottak esti áhitatot.

A konferencia második napján 7-én reggel 9—10-ig ismét bibliaórák voltak csoportokban. Az egyes bibliaórákat Vajna Éva tanárjelölt, Vajna Judit és Kiss Erzsike orvos-tanhallgatók, Bódis Agnes tanítónőképzős, Debreczeni István lelkész, Kiss Bertalan s. lelkész vezették.

Bibliaóra után az összes résztvevők az olasz-i templomba vonultak át Istentiszteletre.

11—fél 1-ig Kiss Erzsike vezetett le egy konferenciát a „Bibliakörös munka“ címen. Ugy a bevezetésből, mint az azt követő hozzászólásokból nagyon sok problematikus kérdés nyert megoldást a bibliaköri munka módszerére vonatkozólag.

Délután fél 4—fél 5-ig az egyes bibliakörök kiküldöttei ismertették otthoni munkájukat. Csak most tűnt ki, hogy kerületünknek milyen sokatigéző leánymunkája vár a további fejlődésre és elsősorban fejlesztésre. Többé-kevésbé minden bibliakörnek vannak speciális nehézségei, de ez csak jó, mert a kedvezőtlen körülmények, mint pálmát a ránehezülő teher, annál izmosabbá, szívósabbá teszik az őket legyőző bibliaköröket. Ezután a konferenciái áldásokról, hatásról, nyert beszámolóik, bizonyítványok, személyes tapasztalatok következtek.

A minden tekintetben Isten gazdag áldásától kísért konferenciáját főtiszt. Sulyok István püspök ur lelkeket megragadó beszéde és imája s a leányok kéz a kézben s könnyel teli szemmel énekelt „Isten velünk viszontlátásra“ konferenciái éneke zárta be.

Fél 6 órai kezdettel a konferenciára jött leányokkal, lelkészekkel s helyi szereplőkkel

vallásos estély volt az olasz-i templomban.

Az egész konferenciának a megtérés volt az alap gondolata s részleteiben és egészében minden odairányult, hogy ez a konferencia a résztvevők életében fordulópontot jelentsen. Kemény, önző, hiu, közömbös és cinikus lelkeket összetörni, sóvárgó és vágyódó, de elindulni nem képes lelkeknek szárnyakat adni, ez volt a cél. És valóban, megragadó bizonyítványok, ellenállhatatlan erejű, szivbemarkoló szavak kikerülhetetlenül vittek találkozóra mindenkit Krisztussal. Nagyon kemény, pogány, sajnálatraméltó léleknek kellett annak lenni, akinek életében az alatt a két nap alatt nem történt meg a találkozása Jézussal. Két napig ültünk Krisztus lábainál, az ő társaságában, az ő beszédét hallgattuk, drága alkalmak visszavonhatatlanul suhantak el minden lélek mellett és jaj annak, akinek számára hiábavalóságokkal voltak teljeseek azok az órák, amelyekben Isten értünk sóvárgó szeme aggódó kérdezősködéssel szegződött mindenki tekintetébe: az enyém akarsz-e lenni? A felelettel mindenki adós kellett maradjon. Neki szentelt, az ő akarata alá helyezett, mindig felfelé mutató eszményi tiszta vagy közömbös, fáradt, alacsonyryóptü, eltékozolt leányéletek mondanak. Igen-t vagy Nem-et.

A leánykonferenciára a vidékiek egy-kettő kivételével 5-én este érkeztek meg. A váradi leányok minden érkezőt vártak az állomásnál. Az érkezettek így oszlottak meg: Temesvár 4, Székelyudvarhely 2, Szatmár 9, Nagykároly 2, Kolozsvár 4, élesd 14, Szalárd 2, Jákóhodos 1. Itt volt még Debreczeni István szatmári lelkész, egyházker. belmissziói előadó és Arday Aladár gyantai lelkész. A nagyváradi bibliakörös leányok több, mint százan jelentkeztek és vettek részt a konferencián. Ujváros 16, Velence 21, Rét 18, Olasz (Tanítónőképzőint. bibliakör 12, Gimnázisták b. k. 11, végzett leányok b. k. 32) 55. A más városból jött leányok közül huszan két éjszakára, reggeli és vacsorára vették igénybe a leánygimnázium internátusát, más alkalommal a többi leányokkal együtt a nagyváradi leánybibliakörösök szívesen látott vendégei voltak.

K. B.

Esteli órákon: Hétfő: Krisztussal találkozik Nikodemus. Ján. 3. 1-11. Kedd:

A samariai asszony. Ján. 4. 8-24. Szerda: Natanél. Ján. 1. 44-52. Csütörtök: A gazdag ifju. Márk 10. 17-31. Péntek: A bűnös nő. Ján. 8. 1-11. Szombat: A lator a kereszten. Luk. 22. 33-43.

Az ujjvárosi harang-est.

Mult számunkban hirt adtunk már az ujjvárosi hívek husvétii harang-estélyéről, melyet a harang-alap javára rendeztek az ujjvárosi presbiterek. Ez alkalommal színre került *Debreczeni István szatmári* lelkész „Jövő harangja“ című szinpadii műve. Háborus események tükröződnek vissza e kis műben, mely a tiszteletes urék házában s majd a mennyországban játszódik le, de a darab meleg szövegén át megilletődünk.

A nemes patinás tiszteletes ur jószágos alakját *Lakatos Sándor* személyesítette meg, kedves felesége mellette a gyermekéért aggódó tiszteletesné (*Kuszena Mária*), a tanítónő (*Lakatos Ica*) a harangozó figurás alakja (*Szabó Dénes*), az évődő nyelves cseléd (*Bittenbinder Böske*), szép organumával az esperes szerepében hatott *Anné Ödön*, míg a harangozó unokáját *Lakatos Gyurka* játszotta. A mennyországii kép nagyon kedves volt az ujjvárosi elemi iskola növendékeivel és a bibliakör szép egyházi énekkarával. A pap fiut e képben *Nosz Andor* a műkedvelők dojenje játszotta. A harangozó fiát *Széles Bandi* és a bíró fiát *Bittenbinder József*, kik a harctéri haláluk után a mennyországban találkoznak.

Az est kiemelkedő száma az Ipartestület Énekkar szereplése volt, melyet *Andrássy* karmester, zenetanár lendülettel s finom érzékkel dirigált. Szünni nem akaró taps jutalmazta a derék énekeseket. Majd *Ercsey Lajos Balázs* nótákka ért el szép sikert.

A rendezőség meglepetésül egy műsoron kívüli számot tartogatott: a „Braun ki lesz csapva“ c. komédiát. Az volt! Eleven, könnyekig kacagató komédia. Braunt *Szabó Dénes* játszotta pompásan Szedlacsekben *Bittenbinder Böske* brillirozott. A Bogárkában kedves jelenség volt *Kuszena Mária*, míg a professzort *Lakatos Sándor* alakította a tőle megszokott rutinnal. Méltán köszönet illeti a szép műsorért az összes előadókat, különösen pedig *Losonczy Gábort* a mestert, annak precíz betanításáért.

A kisszámú közönség kacagva élvezte a frappáns előadást és sajnálhatják, akik nem láthatták e kedves gárda nagyszerű teljesítményét. Különösen az ujjvárosi hittestvéreink közönyössége érthetetlen, mert míg a három parochiális kör hívei szép számmal voltak képviselve, addig az ujjvárosi hívek közül alig lehetett valakit látni az estélyen. Pedig tudjuk, hogy az új harangon a következő felírás van: „A világháboru viharába sodort harang helyett készítették a Nagyvárad-

ujjvárosi református hívek 1928.“ S ha ezt a felírást bizonyos büszkeséggel vettük tudomásul, akkor ez kötelez arra is, hogy azt ki is fizessük. S minthogy a harangra való gyűjtés messze mögötte maradt a szükséges összegnek, ezért minden ujjvárosi református hívőtől elvárta volna a rendezőség, hogy a nagy fáradsággal előkészített estélyt, melynek műsora bármilyen kényes igényeket is kielégíthetett, megjelenésükkel támogatták volna, hiszen tudva van, hogy ugyanakkor az összes mozgószínházak zsufolva voltak.

Ezen közöny mellett is, mit az ujjvárosiak saját estélyükkel szemben tanusítottak, meglehetősen összeggel gyarapodott a harang-alap, mit első sorban azoknak a lelkes hölgyeknek köszönhetünk, akik fáradságot nem kimélve, az ügy iránti lelkesedésből dolgoztak úgy a büffé összegyűjtésén, mint annak felszolgálásában, melyért ez uton is hálás köszönetet mond a rendezőség.

Mónus Sándor.

*

A harang-est alkalmával adakoztak:

Büfféhez:

Vargha Lászlóné és Mónus Sándorné ivén:

Csernák Béláné 100, dr Sarkady Sándorné 100, Szilvássy Jánosné 100, özv. Resch Mihályné 100, Dukrét Lajosné 100, dr Thúry Kálmánné 200, Száva Antalné 50, Steiner Jenő 200, Hegedüs Józsefné 100 Lei.

Major Ferencné és Vékony Irénke ivén: Somogyi Istvánné 100, Birinyi Imre 100, özv. Széles Sándorné 100, Sóos András 100, Boros Péter 300, özv. Nagy Jánosné 100, Csathó Jánosné 100, Dóbbé Gizi 100, Id. Vargha László 100, Sándor Lajos 100, Nagy Imréné 50, Dombrovsky Józsefné 60, N. N. 40, özv. Kulcsár Sándorné 50, Kerekes Sándorné 100 L.

Iff. Cser Jánosné és Özv. Rácz Jánosné ivén: Materny Imre 100, Szabó Lászlóné 100, Weiszlovits Lajos 100, Kolárov Döme 100, N. N. 100, Nagy Ferenc 100, Szilvássy Róza 100, Anné Ödön 100, özv. Nagy Károlyné 100, özv. Rácz Jánosné 100 Lei.

Nagy Ferencné és Hajdu Vilma ivén: Grünwald Jenőné 20, N. N. A. 20, Gulyás János 20, N. N. 10, N. N. 10, N. N. 5, E. E. 5, özv. Krauszné 5, N. N. 5 L.

Kiss Rózsika ivén: Kiss Rózi 100, özv. Balogh Istvánné 100, Kiss Géza 100, Pázmány Antal 100, Pázmány Ferenc 50, Láposy Zeneiskola 50 Lei.

Szabó Lajosné ivén: Papp Sándorné 100, Szabó Lajosné 100, Lipecky Gyuláné 50, Kocsis Géza 30, Kovács Árpád 20, S. A. 20 Lei.

Bittenbinder Jánosné ivén: Bittenbinder Jánosné 100 Lei.

Deczky Sándorné és Szekernyés Zsófi ivén:
Özv. Zih Imréné 50, Ursz János 50, Fehér Istvánné 50, N. N. 40, Kendi Albert 40, N. N. 20, Fehér Jánosné 40 Lei.

Fazekas Lajosné és Molnár Böske ivén:
Somogyi Ilike 50, Birinyi Irma 20, Fráter Jozsefné 50, Molnár Sándorné 100, Schwartz Hermann 100, Sachs Mór 100 Lei.

Ercsey Sándorné ivén: K. F.-né 50, N. N. 50, N. N. 40, Lehóczky Jozsefné 100, Barta Jánosné 100, Borbély Lajosné 50, Róth Ferencé 40, Papp Sándor 60, Nagy Géza 100, Kiss Lászlóné 100, Nagy Lajos 50, özv. Bakos Sándorné 100, Nagy Jenőné 50, Berecz József 50, özv. Gulyásné 100, Nagy Józsefné 80 Lei.

Schvimmer Sándor 1 torta, Merza Sándorné 1 torta, Simon Mihályné 1 torta, Kiss Jenő 1 torta, Bancsikné 1 torta, Czégény Sándorné 1 tál tészta, Balogh Ferenc 1 főtt sonka, Lucskay hentes sült, Goldburgné 1 torta, Zagy Mihály 1 torta, Major Ferenc bor, Bagl Jozsefné 12 drb. tojás, Széles Kálmáné 1 tál tészta, Major Ferencné 1 tál hus, Töttös Mihály 1 torta, Szabó nővérek 12 drb. krémes, Horváth Lajos 1 torta, Vékony Istvénné szalvaládé, Vékony Irén 1 tál sült, Kondor László bor, Kovács Józsefné sütemény, Nagy Imréné tészta, Deczky Sándorné 1 torta, Vass Károly bor, dr Erdősné 1 tál sült, Mónus Sándorné 1 sonka, Sulyok Istvánné 1 tál hus, Tonk Emilné 1 tál sonka, Cser Jánosné 1 sonka, Csizsérné 1 tál hus, Orbán József bor, Vargha Lászlóné 1 torta, özv. Ecsedy Antalné 1 torta, Némethy Pálné 1 torta, Borsy vendéglő bor és 1 tál hus, Nagy Lajos bor, Cser János bor, Sziber Istvánné 1 kenyér, Mónus Sándorné bor, Daróczy N. 1 torta, Szekernyés nővérek 1 tál sütemény, Novomeszky Imre sütemények, Fazekas Lajosné 10 kgr. kenyér.

Felülfizettek:

500 Leit: Sulyok István és Mónus Sándor

200 Leit: Csernák Béla, Andrényi Károly és Fiai, Péchi József, Velszlovich Emil, Schilling Árpád, Éberl Kálmán, Agárdy István, id. Vargha László, dr Thúry Kálmán, Papp Sándor, Bittenbinder János, dr Sóos István, Szántó Dezső, Béres Károly, Szilvássy Istvánné, Szabó László.

180 Leit: Kovács József.

160 Leit: Kursinszky Kálmán,

150 Leit: Töttös Mihály.

120 Leit: Széll Ferenc, N. N., N. N., Könyves Ferenc.

100 Leit: Lőrinczy László, Szántó Ernő, Szabó Károly, dr Stern László, dr Feld Albert, Gáspár Mihály, dr Szőke Ferenc, Tóbiás József, Balogh Ferenc, Chaura Rudolf, Buday Tibor, Bárány Ferenc, Dévald László, Domokos László, Szondy Sándor, Kenéz András, Szentpály Gyula, Nagy József, Örley Ernő, Orenics Alajos, Povazsán József, Szallay Dezső, Zemplényi Sándor, Báthory József, Czina István, Mezey Márton, Kerekes Sándor, Tárnoky Lászlóné, Major Ferenc, Juhász Józsefné, Czafalvy Józsefné. Somogyi István, Zalányi Gyula, Kiss Jenő, N. N., Lovasi Gábor, Patkás Sándor, Steiner Béla, Steiner István, Erdődy Sándor, Erdődy József, Kimpál Gábor, dr Szemethy Géza, Szilágyi Lajos, Szabó Lajos ref. lelkész, Bende Gyula, Nagy Ferenc, Matkó Benjamin, Keresztessy Károly, Molnár Lajos, Kiss Károly, Bancsik János, Vigh Gyula, Nv. Agrár Takarékszövetkezet, Magyar Általános Hitelbank, Nagyvárad Hitelbank, Francó Romana, Adria Biztosító, Krammer Ödön, Ertsey Lajos, Bottos Károly, Első Erdélyi Takarékszövetkezet, K. Nagy Lajos, Bartus Sándor, Zagy Mihály, Szilágyi Lajos, Boros Imre, Szilágyi Lajos, ifj. Cser János, dr Szeghalmy Sándor, N. N., ifj. Forgó Lajos, Krauze Tivadar, N. N., özv. Resch Mihályné, Merza Sándorné, Bene Terus, Vizi Mancsi, Csernák Józsefné, ifj. Vargha László, Takács Endre, Incze András, Bodó Zsigmond, Nagy László.

80 Leit: Némethy Pál.

60 Leit: Zimányi András, Bottos Károly, N. Károly, Muszka János.

50 Leit: Mezey János, Mokok Kálmán, N. N., Forgó Lajosné, Kiss Gyula.

40 Leit: Herczegh József, Ujlaky Károly, Cser István.

30 Leit: Herczegh Antal.

20 Leit: Boros Mihály, N. N.

Ujabb adományok:

Széles Sándor ivén: Kállay Elek 100, Szántó Dezső 400, Kovács József 100, Nagy P. István 200, Nagy P. Istvánné 50, ifj. Nagy P. István 100, Nagy P. Irénke 50, Széles Kálmán 200, Mezey Márton 100, Matkó Benjamin 200, Barna Sándor 200 Lei.

Kimpál Gábor: Major Gyula koszorúmegváltása címén 500, Kőszegi Róbertné koszorúmegváltása címén 500 Lei.

Nagyvárad **Ipartestületi Hitelszövetkezet** mint a Gazdasági és Hitelszövetk. Szövetsége tagja
Oradea—Nagyvárad, Str. Gen. Moşoiu (Mezey Mihály-u.) 4. — Alakult 1900. — Telefon 2—15.
Takarékbetétek. — Kötelező heti befizetések (piculás). — Folyószámlák. — Váltóleszámitások.
Bekebelezéses kölcsönök ingatlanokra. — Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez.

Nagyvárad

Iparosok Temetkezési Egyesülete
Oradea—Nagyvárad, Str. Gen. Moşoiu (Mezey Mihály-utca) 4. sz.

Felvételek eszközöltetnek minden nap 9—1-ig a rendes hivatalos órák alatt. Az „A” csoportba 40 éves korig orvosi vizsgálat. — A „B” csoportba korkülönbség nélkül 1929 július hó 1-ig.

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Olaszi-orgona-alapra: Albert János 100 L.
Husvétkor az urasztalára: Szondy Sándor bort adott.

VELENCÉN:

Szegényeknek: K. Nagy Lajos 50 Lei, Ürögdi Béniné 1 pár használt cipő.
Legátusoknak husvétkor: Ujlaky Károly 30 Lei.

RÉTEN:

Templomi padokra: Karalyos Mártonné utján Veres Józsefné 100, Bessenyei Mihályné 50 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Haró Zoltánné egy mangurló-gépet, Papp Mihályné 5 kgr. kenyeret.
Váradlessről a ref. egyház a lelkész utján: 100 Lei.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Kiss Bertalan,

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Sámy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor Szabó Lajos szolgál.

Vasárnap délután jó idő esetén az iparostanulók bibliaköre kirándul a cserjésbe. Indulás 2 órakor a harangozó lakás udvaráról.

B. e. Szilágyi Gézanak tisztelői és barátai az iránta érzett kegyeletből elkészítették a megboldogult arcképét megnagyobbított formában s azt a Református Körben helyezik el, amelynek Szilágyi Géza hosszú idő óta nagyérdemű elnöke volt. Az arckép elhelyezése a Kör termében április 21-én délelőtt az istentisztelet után, ünnepélyes keretben, a megboldogult kegyeletos emlékezés kapcsán fog megtörténni.

Az erdélyi és királyhágómelléki reformátusok zsinata ez év június havának 9 ik napján nyílik meg Kolozsvárott. A zsinatot a két egyházkerület elnöksége közös körlevélben hívja össze. Az ülésnek színhelye a kolozsvári református kollégium díszterme; innét vonulnak fel a zsinati atyák június 9-én délelőtt 10 órakor a Farkas-utcai templomba istentiszteletre, amelyen Sulyok István királyhágó-

melléki püspök imádkozik, dr. Makkai Sándor erdélyi püspök pedig predikál.

Az „Ifjúsági Keresztény Egyesületnek”, amelyiknek a romániai magyar ifjúság között olyan szépen haladó bibliaköri munka köszönhető, a múlt évben szénior-osztálya alakult. Ennek a szénior-osztálynak a tagozatai most tartják megalakuló konferenciáikat. Ilyen alakuló konferenciaképpen tartották első összejövetelüket Nagyváradon a királyhágómelléki széniorok ápr. 8. és 9-én. Konferenciái előadásokat Borbáth Dániel (Temesvár), Sás Kálmán (Domahida), Kiss Bertalan (Nagyvárad, „Az egymás közti kapcsolat lelki alapjai”, „A gyakorló lelkész tudományos munkálkodása”, „A szénior-osztály speciális feladatai, a királyhágómelléki egyházkerületben” címmel tartották. A konferencia a bihari szénior-tagozatot mondotta ki megalakítottnak.

Mesedélutánok. A közelmúltban tartotta Kolozsváron kilencedik mesedélutánját a szatmári fiatal író László Marcella, aki megsulyosbodott sorsunkból kiérezte azt a nagy felelősséget, amellyel a gyermeknek tartozunk s a gyermeknek mindég szépre váró szemel előtt életre hívja a mesék világát. Előadásait érdeklődéssel hallgatták nemcsak a gyermekek, hanem a nagyobb diákság és a felnőttek is. Előreláthatólag a tavaszhozánk is ellátogat s remélhetőleg városunk is hasonló megértéssel fogja fogadni még csirájában élő, de kibontakozásra hivatott törekvéseit.

Köszönetmondás. A Temesvárról, Szatmárról, Szalontáról, Élesdről, Nagykárolyból, Jákóhodosról, Kolozsvárról Nagyváradra a konferenciára jött bibliakörös leányok ezen az úton is hálás köszönetet mondanak mindazoknak a kedves váradi családoknak, akik szivesek voltak őket vendégül látni.

A diakonissza intézmény után érdeklődők az olasz-i lelkéssz hivatásban megkaphatják a pontos és minden tekintetben felvilágosítást nyújtó tájékoztató könyvecskét az Erdélyi Ref. Egyházkerület Diakonissza Intézetéről. A konferenciáról készített fényképfelvételek nagyon jól sikerültek s ajánlatosak, hogy minden konferenciái résztvevő szerezzék meg magának ezt az igen kedves emléket. A nagykép ára 45 Lei, a kicsi 35 Lei. Mindenki a bibliaköre vezetőjének előre fizeti ki a kép árát s ugyancsak ott kapja meg a képet is.

Iratferjesztés: A velencei lelkéssz hivatálnál bibliák, énekeskönyvek kisebb és nagyobb alakban, vallásos iratok gyermekek és felnőttek számára kaphatók.

Az olasz-i lelkéssz hivatál iratferjesztésében olcsó árban kaphatók vallásos könyvek, zsolnárok stb.

A halál angyala.

— Bolgár mese. —

Az emberek élete és halála Istennek kezében van. Csak ő tudja egyedül, hogy kinek kell megszületnie, kinek az élete érkezett el a véghez, amikor a halál angyala leszáll a földre, hogy az Istentől magához szólított teremtés lelkét magával vigye.

Egyszer az Ur megparancsolta a halál angyalának, hogy egy szegény beteges ember lelkét hozza az égbe. Az angyal leszállt a földre, bement abba a házba, ahol a beteg feküdt. A beteg családjá szives vendégszeretettel fogadta az angyalt, akit a legszebb székbe ültettek a vendégnek kijáró tisztelet miatt.

— Ne kedveskedjetelem velem, — mondotta az angyal — mert én azért jöttem, hogy a beteg lelkét magamhoz vegyem és haladéktalanul térjek vissza vele az égbe.

Ekkor a beteg ember gyermekei sirni kezdettek, az anya is zokogott keservesen. Körülállták az angyalt és kérték, hogy ne rabolja el atyjukat és védelmezőjüket.

Az angyalt meghatotta a könnyörgés, elgondolkozott s halkán így szólt magában:

— A gyermekek még nagyon kicsinyek, az asszony szegény és gyámoltalan. Mindnyájan elpusztulnának, ha elvinném a keresőjük életét magammal. Nem igazságos, hogy egyetlen egy lélekért ennyi ember menjen tönkre.

Az angyal megcsókolta és megsimogatta a gyermekeket s visszatért az égbe, anélkül, hogy az Ur parancsát teljesítette volna.

— Hol van a lelke annak az embernek, akiért a földre leküldöttelek? — kérdezte az Ur.

— Uram válaszolta az angyal — irgalmaz nekem! Kétségbe vontam a Te végtelen jóságodat és hatalmadat! Hát nem volna-e jobb, meghagyni annak a szegény ördögnek életét egészen addig, amíg gyermekei felnőnek?

— Isten utjai számodra kifürkészhetetlenek — válaszolta a Mindenható. — Menj és teljesítsd parancsomat: hozz fel a tenger fenekéről egy követ.

Az angyal elrepült, hogy Istennek parancsának ezuttal engedelmeskedjék.

Amikor aztán a tenger fenekéről felhozott követ megérkezett, így szólt hozzá az Ur:

— Törd szét ezt a követ és nézzed meg, hogy mi van a belsejében!

Az angyal összetörte a követ és csodálkozva látta, hogy annak belsejében egy kis féreg mozog.

— Ki teremtette ezt a követ? — kérdezte az Ur.

— Te Uram, a Mindenható!

— És ennek a féregnek ki adott életet? Ki táplálja azt? Ki az, aki gondoskodik a tenger fenekén fekvő kőről is?

— Ó Uram, Te vagy az!

— Ha én enni adok a tengerfenék parányi férgeinek, még jobban gondját viselem az embernek, akit a magam képére alkottam. Én tudom, milyen hosszú vagy rövid legyen az ember élete. Menj, balga lélek! Mától kezdve az idők végezetéig vaknak kell lenned, hogy ne láthassad, ki az emberek közül a szegény, vagy gazdag, az ifju, vagy a koros. És légy süket, hogy ne halljad az emberek könnyörgését és jajveszékeltését. Némának és láthatatlannak kell lenned, hogy az emberek jöttödet sohase vehessék észre. Szívednek sem szabad többé lennie, hogy az emberek ebben is tökéletesen hasonlítanak hozzád...

S attól az időtől kezdve a halál vak, néma, süket és láthatatlan. És könnyörtelen, mint a szívtelen ember...

De a könnyörtelen és szívtelen halál nyomában ott jár a könnyörülő és gondviselő Isten.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyvárad Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában
Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz.

Takarékosság

Segély- és Takarékszövetkezet

Oradea—Nagyvárad

Str. Dim. Cantemir (Beöthy Ö.-u.) 2.

Alakult: 1899. évben Telefon 4-54.

Fiók: Fugyivásárhelyen.

Befizetett tőzletrészletke Lei 8.500.000

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik helibetét gyűjtéssel, *Le-számítól váltókat, Folyósít jelzálog-kölcsönöket.* Átutalásokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzletet kedvezően lebonyolít.

Képviseli a triesszi „Adriai” biztosító-társaságot. 63

Legszebb ajándék a fiatalság részére egy

kisbetűs Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL a tanítónőképző-intézet épületben

Eladó házhelyek

360—390 □-méter területűek az új vízműtelepnél, a kolozsvári országot mellett.

Értekezhetni:

dr Sarkady Sándor ügyvédnél és Bancsik János ref. kántornál.

A Leánynevelő-Intézet épületében (Jakab Mihály-utca 1.)

egy kis műhely

kiadó

május 1-re.

Bereczky

uri dívat-szabó Ioan Bratianu és General Holban [volt Szaniszló- és Széles-utca] sarok. — Telefon 8—47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-20

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Beszámoló a marosvásárhelyi tavaszi ifjusági konferenciáról

Isten nagy kegyelméből az ideai tavaszi konferenciánkat a kedves székely városka: Marosvásárhely ősi ref. kollégiumában tartottuk meg, mely immár a VII. (tavaszi és a nyáriakat is ideszámítva XII-ik) konferenciánk volt, melyen a zord idő és más egyéb gátló körülmények ellenére is, szép számban vettünk részt.

A konferencia résztvevőinek száma 153 volt, melyből 27 vezető (theol. tanár, lelkész, s.-lelkész, koll. tanár, tanító) 80 diák, 33 iparos, kereskedő és 13 földmives ifju. Helységek szerint: Kolozsvár 13 (8 diák, 5 iparos, kereskedő), M.-Vásárhely 20 diák, N.-Enyed 16 diák, Temesvár 11 (6 diák, 5 iparos, kereskedő), Sepsiszentgyörgy 11 (4 diák, 7 iparos, kereskedő), Ákosfalva 9 földmives, Nagyvárad 7 (3 diák, 4 iparos, kereskedő), Szatmár 7 iparos, kereskedő, Fogaras 6 (5 diák, 1 iparos), Sz.-Keresztur 5 diák, Zilah 4 diák, Szászrégen 4 (1 diák, 3 iparos), Arad 3 diák, Marosvécs 2 földmives, Aranyos-Egerbegy 2 földmives,

Sz.-Udvarhely 2 diák, Brassó 1 diák, Magyarláros 1 iparos, kereskedő.

A konferenciát dr *Imre* Lajos theol. tanár Filippi 1., 21. (Nékem az élet Jézus) alapján tartott bibliamagyarázata nyitotta meg. Világosan elibünk állította a konferenciának e vezérgondolata alapján, hogy egy élet van ezen a világon: *Krisztus* és ha fenn akarjuk tartani egyéni, egyházi, társadalmi és nemzeti életünket, oda kell adni magunkat Krisztusnak, hogy Ő munkálkodjék bennünk is. Ő élet számunkra akkor is, ha ezt elismerni nem is akarjuk és Őt megtagadjuk.

A megnyitó után bibliaóra következett, amelyet mindennap megtartottunk 10 különböző csoportra osztva. A bibliaórák témái: 1. Az elveszett juh és a drachma. Luk. 15., 1—10. 2. A magvető. Márk 4., 3—20. 3. A szántóföldben elrejtett kincs és drága gyöngy. Mát. 13., 44—46. 4. A só és világosság. Mát. 3., 13—16. voltak.

A délelőtti és a délutáni megbeszélések 2 csoportban folytak le, külön a kisebbek és külön a nagyobbak számára.

Apró történetek.

Nem igazság, kegyelem. A nagy Napoleon 1804-ben lett a franciák császára. Az egykori nagy szabadsághősnek sok ellensége lett, mert valóságos zsarnok volt népének. Életét mindig veszély fenyegette, mert sok életére törő összeesküvő fogott össze, ellene. Ezek nagyrészt elfogták és halálra ítélték. Így volt halálra ítéelve a börtönben egy Lojolia nevű ember is, ki a 14 éves leányának egyetlen támasza volt. A magára maradt leány elhatározta, hogy megmenti atyját. Könnyeivel és könyörgéseivel úgy meglágyította a császári palota kapusának a szívét, hogy beengedte őt a palotába, ugyanígy jutott be a leányka, a tisztet is meglágyítva, a hatalmas császár elé. Amikor a császár jött, a leány a földre vetette magát s úgy esdekelte:

— Kegyelem, kegyelem az én apámnak!
— Ki a te atyád és ki vagy te, — kérdezé a császár.

— Nevem Lojolia, óh az én atyám halálra van ítéelve, — könyörgött tovább.

— Sajnálom, akkor nem segíthetek! Már másodizben van halálra ítéelve apád.

— Jól tudom, császár, nem is igazságot, csak kegyelmet kérek, — mondá a leány könyörgő sirással, — inkább engem pusztítsanak el, hiszen ugy is pusztulás lesz életem, rajta kívül senkim sincsen.

Napoleon lélegzetét visszafojtva, nagy belső harccal a lelkében nézett a szegény szánandó leányra és a hatalmas ur így szólt:

— Jól van leány, megkegyelmezek, mert az én Uram a Jézus Krisztus is azok számára, akik Őt halálra adták, Istentől kegyelmet és nem igazságot kért; amit meg is nyertek.

Maga a vezér. A híres olasz generális, Garibaldi, amint egyszer a magas olasz hegyek között menetelt katonáival, egy juhással találkozott, ki egy elveszett bárányt keresett. Amikor a juhásztól megtudta, mi járatban van, megparancsolta katonáinak, hogy azonnal induljanak különböző irányban az elveszett bárány keresésére. Már késő este volt, amikor egymásután jöttek a katonák s jelentették a sikertelen keresést.

A következő kérdéseket beszéltük meg: *Krisztus és az ifjuság.* (Való-e az ifjuságnak a ker. élet?) *Ifjusági munkánk története és jelen állapota. Környezetünk kísértései. Ön-képzés. Lelki életem gondozása.* (Igével való élés, imádság, szolgálat.) *Diák, iparos, kereskedő és földműves ifju egymáshoz való viszonya.*

A konferencia 2-ik napján párhuzamosan a többi megbeszélésekkel 2 megbeszélés volt „sáfársági“ tagok számára, a sáfárság alapelve (Heidelbergi káté első kérdése) és a *sáfárság nehézségei* című kérdésekről, dr Imre Lajos theol. tanár vezetése alatt.

Az előadásokat dr *Tavaszy Sándor* theol. igazgató (Károlyi Gáspár), *Biró Mózes* ákosfalvai lelkész (Franke Ágoston a szeretetben szolgáló sáfár), dr *Maksay Albert* theol. tanár tartották. A napot befejező imaórákat a bibliaköri csoportokban, az esti áhítatokat pedig egybegyűlve tartottuk meg. Esti áhítatokat tartottak: *Kovács Benedek* vall. tan. lelkész, *Tótfalusi József* és dr *Maksay Albert* theol. tanár. Egyik délután *Chisolm* skót missziói lelkész ur egy vetített képes előadást tartott: Livingstone Dávidról. Egy más alkalommal *Kovács Benedek* vall. tanár ur a híres könyvtár unicumait mutatta be, amikor is megláttuk a híres vizsolyi és a váradi bibliát, Bolyai levelét apjához stb.

Részvettünk a nagyközönség számára az „Ifju Erdély“ által rendezett ünnepélyen és a hagyományos „Vig-estélyén“, dokumentálva, hogy Krisztus követői nem besavanyodott emberek.

A konferencia bezárása 6-án délelőtt volt. A bibliaórák után beszámoltunk a konferencián

nyert áldásokról, majd imaórát tartottunk, mely után szorongó szívvel gyűltünk össze az utolsó áldott közös találkozásra, hol dr Imre Lajos theol. prof. szólott hozzánk I. Thess. 1., 24. verse alapján. Szavai végeztével könnyező szemmel énekeltük el az „Isten velünk, viszontlátásra“ kezdetű bucsuéneket.

A konferencia lelki áldásairól nem lehet beszámolót írni. Ezek az áldások ott élnek a forrongó és átalakuló ifju lelkek mélyén. Mi nem tehetünk egyebet, minthogy alázatos szívvel leborulunk Isten előtt, hálát adva a vett lelki ajándékokért és kérve kegyelmét, hogy az elhintett mag méltó gyümölcsöt teremjen egyházunk, nemzetünk javára és Ő országa minél nagyobb dicsőségére!

Tonk Emil,
főgimn. tan.

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Iparostanulók bibliakörét szorgalmasan látogató ifjak jutalmazására létesítendő alapítvány céljára: néhai Szilágyi Géza presbyter családja 1000 Lei.

Egyháznak: Pfeifauf Floriánné 200 Lei.

UJVÁROSON:

Ujvárosi harangra: Bátyi Mihály 100 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: Vigh József fia elhalálózása évfordulóján 100, Lehóczky József 20 Lei.

Építési alapra: Lehóczky József 100 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Olaszi-lelkészi hivatal utján: Pfeifauf Floriánné 200 Lei.

Gondnoknőnél: Major Rózsika 3 kgr. lekvár.

Reggel a generális szobája zárva volt, hiába mult már jól el felkelésének ideje. Végre is felköltötték Garibaldit. A bemenő magasrangu tiszték ámulva látták, hogy a mélyen alvó generális mellett egy nagyon kimerült báránka hevert a földön.

A rettenthetetlen hős ekkor így szólt az ámulóknak: Ha katonáim meg nem találhatták az elvesztett, úgy gondoltam, éjjeli nyugalmamat is fölládozva, nékem kell megkeresnem. Elmentem hát s hajnalra megtaláltam. Ti pedig ne felejtsetek, ha ember nem tud minket Istenhez vezérelni, az élet fejedelme, Jézus jön értünk.

Ami még hiányzik. Egyik egyházban derék, tudós fiatal lelképásztort választottak a hívek, ahol nagyon dicsérték és szerették őt.

Egyszer a szomszéd faluba ment meglátogatni öreg lelkészársát, aki nagy szeretettel fogadta az ifjut. Mikor az ifju bucsuzott az öreg lelkésztől, ez azt kérdezte tőle:

— Fiatal barátom, bucsuzól hadd kérdezzem meg, tudod mi hiányzik még neked?

— Őh még sok minden, több tudomány, jó könyvek, szerencsés házasság, stb., mondá az ifju.

— Nem, kedves, nem ezek, feleli a bölcs pásztor, — hanem a megpróbáltatások, az élet mindennapi keresztjei. Ha ezeket is megkapod az Urtól és magadra veszed, akkor leszel igazán lelképásztor.

Évek mulva igazat adott az ifju öreg szolgatársának.

Ennyi az egész. A törökök hatalmas szultánja volt Szeladin, aki meghódította Egyiptomot és Szíriát. Jeruzsálemet is elhódította a kereszties vitézekről. Ez a hatalmas ur, mikor 1193. esztendőben már érezte közeli halálát, betegágyához kérte egyik főemberét s meghagyta neki, hogy egy lándzsára tűzesse fel halotti ruháját, aztán azt hordassa körül a városban és kiáltassa a lándzsa hordozójával:

— Nézzétek emberek, ennyi az egész, amit a nagy Szeladin szultán, a győztes hadvezér, az uralkodó, minden ő dicsőségéből magával viszen a sirba!

Ezt mondta a nagy mohamedánus szultán.

Te tudod-e, keresztényen olvasom s eszerint élsz-e?!

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor
Kiss Bertalan, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Csernák Béla,

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor
Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly,
és délután 3 órakor Sámy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 és délután 6 órakor Szabó
Lajos szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: Krisztus az Isten dicsőségének visszatükröződése. Zsid. 1, 1—3. Kedd: Krisztus mindeneknél feljebb való. Zsid. 1, 4—14. Szerda: Krisztust kell hallgatnunk. Zsid. 2, 1—4. Csütörtök: Krisztus utja szenvedéseken át vitt dicsőségbe. Zsid. 2, 5—10. Péntek: Krisztus szenvedett, azért segíthet mirajtunk. Zsid. 2, 10—12. Szombat: Krisztus felebb való Mózesnél. Zsid. 3, 1—6.

Réten hétköznapi istentiszteletet tartunk
csütörtök délután 6 órakor a Felföldi-telepen öv.
Fazekasné házánál (április 24-én).

Réll körünkben április 21-étől kezdve ugy a
hétköznapi, mint a vasárnapi délutáni istentiszteleteket 6 órakor kezdjük.

Néhai Szilágyi Gézának a Református Kör volt ügyvezető elnökének arcképét tisztelői és barátai elkészítettén, azt a Református Körnek adományozták. Az arcképnek a Ref. Kör olvasó-termében elhelyezése ünnepélyes keretek között folyó év április 21-én délelőtt fél 12 órakor fog megtörténni, amikor a b. e. Szilágyi Gézáról Csernák Béla lelkészelnök fog megemlékezni. Az ünnepélyes aktusra a megboldogult elnök tisztelőit, barátait tisztelettel meghívja a Kör Vezetősége.

Helyreigazítás. Mult heti számunkban az 1929. március 31-iki Harangesttel kapcsolatban a pénzbeli adományok között közölt 200 Leit nem Szilvássy Istvánné, hanem Szilvássy Jánosné adományozta. — A természetbeni adományok közül szintén tévedésből kimaradt Blaha István ur által küldött 5 liter bor.

Nemes adomány. Malatinszky Ferenc, a debreceni református egyház pópresbytere az alkalomból, hogy rendes presbyterül elhivatott, 4000 pengős (cca. 120,000 Leies) alapítványt tett.

Ifjúsági konferenciát tartottak a magyarországi bihari egyházmegyében Furta és Zsáka egyházközség református ifjai. A konferencián, mely egy napig tartott, részt vett a szomszédos Berettyószentmárton, Darvas, Csökmő ifjúsága is a lelképásztorokkal együtt.

Dr Kun Béla Egyházjogiánál kölcsön kérést atyánkfia legyen szives a könyvet visszahozni.

Amerikában 1,3 millió embernek hívják Smithnek. Amerika mindent ver. Amerikában vannak a legmagasabb házak, Amerikában van a legtöbb mozi, a legtöbb vasutvonal és a legtöbb Smith nevű ember. Ez most derült ki, hogy statisztika készült az amerikai nevekről. A Smithnek óriási többséggel vezetnek az egész vonalon. Az Egyesült-Államok területén összesen 1,304 300 Smith él. (Smith magyarul Kovácsot jelent.)

Harangozógép fogja kongatni a debreceni Rákóczi-harangot. Az ősi debreceni nagytemplom Rákóczi-harangját eddig harangozó kongatta. A református egyház presbiteriuma most aztán elhatározta, hogy harangozógépet szerelnek fel a toronyban és ezzel fogják huzatni a harangot. A presbiterium ülésén csak egy felszólaló volt, aki a harangozógép ellen foglalt állást, mondván, hogy mi lesz a harangozókkal?

Debrecenben két új lelkesítő állást szervezett az egyházközség. Az egyik a Homokkertben, a másik a Nyilas-telepen lesz felállítva.

Alapítvány. Dr Kristóf György kolozsvári egyetemi tanár a sároemberki református egyházban 5000 Lei alapítványt tett, hogy ennek jövedelméből komoly, szüleit megbecsülő, buzgó, tisztaéletű református legényifjak bibliával, építőiratokkal jutalmaztassanak, vagy a ref. ifjúsági konferenciákra kiküldessenek. A gondolat nagyszerű. Egyházközségünkben különösen az iparos ifjúság között folyó vallásos munkának támogatását ajánljuk áldozatkész hiveink figyelmébe.

Csillagvizsgáló Debrecenben. A debreceni Tisza István Tudományegyetem természettudományi intézetének a kultuszminiszter nagyértékű csillagászati műszert ajándékozott. Az egyetem tanácsa a város vezetőségéhez fordult azzal a kérelemmel, hogy a Nagyerdőn csillagvizsgálót építtessen. A tervek szerint a svábhegyi csillagvizsgáló után a debreceni lesz Magyarország legnagyobb szakintézete.

Francaországban egy róm. kath. vallású nő így számolt be református hitre áttérése okáról: „egy este történetesen beléptem a templomba, megragadott az ének s oly nagy vonzalmam támadt, hogy rendszeresen eljártam ezután az istentiszteletekre s a szép előadásokra. Ez az Isten igéjét tanító egyház úgy megragadott, hogy számomra ez lett a Krisztus egyháza és: mindenem!”

Adventista lufkározó atyailak ravasz meseterkedéseiről ad hirt a kecskeméti „Reformátusok Lapja”. Házról-házra járnak, nem vallják be, hogy nem reformátusok és előfizetéseket gyűjtenek lapjuk számára. Ha ravaszkodásukkal sikerült pénzt szerezni, gyorsan odébb állanak.

Balaton üdülés. A magyarországi református ifjuság Soli Deo Gloria (Egyedül Istené a Dicsőség!) szövetsége Balatonszárszón nagy befogadó képességű üdülőtelepet létesített, ahol az ifjak napi 5 pengő ellátási díj fejében kapnak szobát, naponta háromszori étkezést. Augusztus folyamára az üdülőtelep az ifjúsági konferenciák számára van lefoglalva.

Szerbiában (Jugoszlávia) a református egyház lelki munkája elé sokféle akadályt gördít a hatalom. Így Vörösmarton és Semsén (Baranya-m.) a bibliakörök működését, a vallásos összejöveteleket a polgári hatóság betiltotta; Stara Moravican, ahol a református egyháznak évek óta állandó hitoktatója van s ahol református tanulók száma 396, a tanügyi hatóság a munkáját hűségesen végző hitoktatót az elemi iskolai vallásitanítástól eltiltotta.

A „Világosság Keleten“ orosz misszió társaság titkára Achenbach Pál Magyarország nagyobb városaiban előadásokat tartott az orosz kereszténység helyzetéről. Oroszország egyfelől a hitelenség a legizőbb gyűlölettel igyekszik a vallásosságot a lelkekből kiirtani s börtön, száműzetés, kivégzés napirenden van; másfelől a görög orthodox egyházban újraéledés észlelhető, — a protestantizmus pedig futótűzszerűen tova haladó ébredések által a lelkek százezreit hódította meg.

A civilizáció piramisa. Egy gazdag arkansasi amerikai, azzal az indítvánnyal állott elő, hogy meg kellene építeni az ő államában a „civilizáció piramisa“ néven azt az óriási alkotmányt, melyben megtalálható volna a modern civilizáció minden alkotása, a hajtűtől a legmodernebb rádiókészülékig!

A derecskel gyülekezet „Világosság“ című lapja gyászkeretben közli a reverzálst adott gyülekezeti tag nevét.

Poroszország Brandenburg tartományában elhatározták az evangélikusok, hogy minden keresztelés alkalmával meghuzzák a harangot és így üdvözlik örömteljes szívvél az egyháznak új tagjait.

Az orosz katolikusok közül egyre többen csatlakoznak az evang. kereszténységhez Amerika földjén. S nemcsak a laikusok, hanem a magasabbrend tagjai is, kik közül csupán Newyorkban 40 korábbi pap és szerzetes készül az Ige evangéliomi szolgálatára.

Az egész világ evangélikusai nagy ünnepeket szenteltek január 20-án annak emlékére, hogy a Luther Márton Kis Kátéja, mely az egész világon elvan terjedve, 400 esztendővel ezelőtt jelent meg. Ugyanekkor jelent meg a Nagy Káté is. A Luther Kátéja épen olyan fontos irata a lutheri egyháznak, mint a mi ref. egyházunknak a Heidelbergi Káté.

Szegeden a sirokat a református egyház gondoztatja saját kertészével, megállapított összegért.

Teljesen árova fiuk, egyik 12, másik 14 éves, ajánlkoznak bármilyen munkára (hetes stb.) Gazdasági munkában kellő gyakorlottságuk van, amennyiben falun vannak ezidőszerint is elhelyezve. Felvilágosítással szolgál Református Lelkészi Hivatal Lázári, Szatmármegye. (Lázári, jud. Sätmar.)

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz.

Takarékosság

Segély- és Takarékszövetkezet

Oradea—Nagyvárad
Str. Dim. Cantemir (Beőthy Ő.-u.) 2.
Alakult: 1899. évben Telefon 4-54.
Elők: Fugyvás ár helyen.

Befizetett tőzletrésztőke Lei 8.500,000

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik heti betét gyűjtéssel. *Le-számítol váltókat. Folyósít jelzálog-kölcsönöket.* Általánosokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzletet kedvezően lebonyolít.

Képviseli a trieszli „Adria“ biztosító-társaságot. 64

Legszebb ajándék a fiatalság részére egy

kisbetűs Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL a tanítónőképző-intézet épületben

Eladó házhelyek

360—390 □-méter területűek az új vízműtelepnél, a kolozsvári országút mellett.

Értekezhetni:

dr Sarkady Sándor ügyvédnél és Bancsik János ref. kántornál.

Bereczky

uri dívat-szabó Ioan Bratianu és General Holban [volt Szaniszló- és Széles-utca] sarok. — Telefon 8—47.

Lelekészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-21

Béres Károly

könyvnyomdája megvételre keres tiszta, ócska ólmot.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A presbyterium gyűlése.

A presbyterium április 21-én délután 5 órakor Sulyok István püspök-lelkészelnök és dr. Thúry Kálmán főgondnok elnököltek. Jelen volt 45 presbyter.

1. Napirend tárgyalása előtt Báthory Ferenc, Incze András és Szondy Sándor behívott presbyterek letették a hivatali esküt. Lelkészelnök melegen üdvözli őket és kéri szeretetteljes munkásságukat. Báthory Ferenc társai nevében is köszöni az üdvözlést és igéri, hogy közös erővel fognak munkálkodni egyházunk javára.

2. Esperesi körlevél tudatja, hogy az egyházmegyei közgyűlés április 30-án délelőtt 9 órakor lesz a leánynevelő-intézet dísztermében.

A presbyterium a meghívást tudomásul veszi és a gyűlésre az egyházközség képviselőit elküldi: Agárdy István, Fazekas Lajos és Papp Sándor presbytereket.

3. Lelkészelnök felhívja a presbyteriumot

a megüresedett számvevő-ellenőri tisztség betöltésére.

A presbyterium titkos szavazással szótöbbséggel Szakács Antal presbytert választja meg.

4. Vallástanió-lelkész javaslata alapján az özv. Szeghalmy Bálintné ifjúsági énekkari alapítványból kiosztásra kerülő 900 lei jutalomdíjat a presbyterium a következő középiskolai tanulóknak adja ki:

Horváth Miklós VII. o. 200, Szilágyi Sándor VII., Nagy Jenő VII., Ozsváth Ernő VII., Erdei Sándor VI., Fodor Ödön VI., K. Nagy Károly V., Papp Dezső IV. o. 100—100 Lei. A jutalomdíjak a hittanvizsgán lesznek kiosztva.

5. Elemi isk. igazgatónő javaslatot tesz a Németh Sándor jutalomkönyv-alapítványból kiadandó jutalmakra.

A presbyterium a javaslatot kiadja az iskolaszéknek tárgyalás végett azzal, hogy a májusi presbyteri gyűlésre terjessze be javaslatát.

6. Néhány bérlő rádió-antenna felszerelésére kért engedélyt.

A presbyterium az engedélyt megadja azzal

Apró történetek.

Husvét Moszkvában. Szemtanuk beszélnek, hogy husvétkor egy nyilvános helyen ezrek gyűltek össze. Egy kommunista szónok nagy feszültséggel arra igyekezett, hogy bizonyítsa a feltámadás lehetetlenségét és a győzelem bizonyosságának kevélységével arra hívta fel a hallgatóit, hogy álljon elő az, aki valami elfogadhatót tud mondani állításaival szemben. De csak tíz percig szabad beszélnie. Ekkor kilépett a tömegből egy egyszerű falusi pap és felment a szónoki emelvényre. A kommunista szónok megegyezően szigorúan figyelmeztette a kiszabott tíz percre. Még annyira sincs szüksége beszédéhez, válaszolá a pap. Erre aztán belekiáltotta a tömegbe: „Christos woskres”: „Krisztus feltámadott!” ezt az ősi, apostoli köszöntést, mely az orosz egyháznak is husvéti köszöntése. És az ezernyi tömeg, mely előbb még a kommunistát hallgatta, leemelte a kalapját és lelkes egyhangúsággal kiáltotta: „Voistino woskrest”: „valóban feltámadott!” Ez az eset nagyon jellemző. Az orosz nép mély vallásos érzését nem oltották ki még.

A legnagyobb szeretet. Delet ütött az óra. A munkások, kik egy nagy templom építésénél dolgoztak, letették szerszámaikat és a nap heve elől az ár-

nyékba húzódtak egy órai pihenőre. Volt közöttük egy olyan ember is, aki Jézusnak hű tanítványa lévén, nemcsak kenyérrel táplálkozott, hanem az Isten igéjével is. Elővette zsebéből az újtestamentomot és olvasni kezdte. Arra menvén egyik munkatársa, gunyolódva kérdezé: „Talán valami szerelmi történet?” De a mi emberünk nyugodtan felelt: „Valóban, a legeslegnagyobb szeretet története!”

Mindig jó fiam voltál. Egy orvos beszélte el gyermekeinek a maga gyermekkorából a következő történetet: — Egy forró nyári nap estéjén, mikor éppen hazafelé indultam a rétről, ahol egész nap szénát gyűjtöttünk, szembe jött velem édesapám a városba vezető uton. Megörült látásomon és így szól: Ugyan édes fiam, nem vinnéd el még ezt a csomagot a városba? — Tizenkét éves voltam és kora hajnal óta dolgoztam. Nem csoda, hogy elfáradtam. A város egy félértéke volt tőlünk, éhes is voltam, fürödni is szerettem volna és még más terveim is voltak estére. Az első pillanatban szívesen tiltakoztam volna a terhes feladat ellen, de aztán mégis volt erőm azt mondani: Szívesen elviszem. — Köszönöm fiam, magam is elvittem volna, de nem érzem jól magamat. Így szól édesapám és átadta a csomagot. Egy kis darabon még együtt vitt az utunk, mikor pedig apám el-

a feltétellel, hogy az előzetesen mindig bejelentendő a házgondnoknak az antenna helyének kijelölése végett.

[Több tárgy nem lévén, a gyűlés 6 óra után véget ért.]

(—y)

Szilágyi Géza arcképének elhelyezése

a Református Kör Olvasótermében vasárnap (ápr. 21.) délelőtt fél 12 órakor történt meg. A kegyeletesen aktuson megjelent Sulyok Istváni püspök ur is. Ott voltak a megboldogult ügyvezető-elnök családjának tagjai kívül a tisztelők és barátok szép számmal.

A XC. zsoltár második versének elénekzése után Csernák Béla, a Kör lelkész-elnöke emlékezett meg hirtelen halállal kimúlt elnöktársáról. Életének és tevékenységének ösmertetése után szólott azokról az igazságokról, amelyek Szilágyi Géza életében valóságot öltöttek. Beszédéből közöljük a következőket:

... Szilágyi Géza emléke arra buzdít minket, hogy becsüljük meg azt a társadalmi osztályt, az iparosságot, amelynek ő kiemelkedő tagja volt. Volt ugyan idő, mikor a kézmivességet úgy tekintették, mint nemszabad emberek dolgát, amely inkább rabszolgához illik; az ókori görög, az athéni polgár inkább a piacon tétlenül csavargott; a világbíró Róma civise inkább az állammal tartatta el magát, hogysem mesterséget üzön; a Biblia azonban új világnézetet plántál az emberiségbe, megtanítja az ipar tiszteletben tartására; Pál apostol tudós tanulmányai mellett szönyegszövéssel foglalkozott; Jézus maga is, míg hivatása igénybe nem vette, nevelőatyja mellett mint ács dolgozott. A keresztyénség nemesi rangra emelte

vált fölém, még egyszer vállamra tette a kezét és így szólt: — Köszönöm, Gyula. Mindig jó fiam voltál.

Siettem a városban és gyorsan vissza is tértem. De amint közeledtem a házunkhoz, sirva jött elélem egy szolga azzal a hírrel, hogy apám meghalt. Alighogy hazaért: még háza küszöbén összeesett.

Gyermekeim, — így fejezte be elbeszélését az orvos — azóta megöregedtem, de mindig újra hálát adtam és még most is hálát adok Istennek azért, hogy édesapám utolsó szava hozzám ez volt: Mindig jó fiam voltál!

Az Isten igéjének megvetől és az ő pusztulásuk.
Egy faluban három férfi volt, akik felvilágosodottaknak nevezték magukat: az újságíró, az erdész és egy gazdag földmives. Templomba nem jártak, de annál többet a korcsmába, imádkozni nem szoktak, hanem annál inkább átkozódni és gunyolódni minden felett, ami szent. Különösen egy kegyes embert, az öreg Lukács bácsit szerették gunyolni s ebben részt vett más ifju és öreg ember is, mivel egy alkalommal megmerte inteni őket istentelenségük miatt. Ahol csak meglátták, gyalázkodtak vele és minden gonoszságot igyekeztek elkövetni ellene. „Meg kell várnunk életük végét” — mondá egykor szomszédainak az öreg Lukács. Ezalatt a három folytatta tovább a maga isten-

a kézmivességet, amelynek elhivottjai között nagyon sok derék tagja akad a református egyháznak. Városi egyházközségeink főként iparosokból áll. A híres francia hugenották, a szenvedő francia reformátusok legőntudatosabb rétegét az iparosok alkották. A független iparosok egyházi és nemzeti életünk erő és reményteljes pillérei.

Ami az iparososztály a keresztyén egyháztól nyert, azért igyekezett hálás lenni. A régi céhek az egyházi kegyesség szellemének ápolói voltak. A formák változhattak, a céhek széthullhattak, de az iparoság szellemének változása nem szabad. Szilágyi Gézának, a modern iparosnak egyháziassága például szolgálhat arra, hogy a kézmives emberek benső lelki kapcsolatban állhatnak egyházunkkal. Ennek az igazságnak hirdetői legrégibb kiondiumaink, urasztali kelyheink, amelyeket a debreceni szabó céh 1783-ban ajándékozott a romjaiból megelevenedő nagyváradi református egyházközségnek. A híres Kola-harang bűgő szavában egy fazekas mesterember int minket egyházunk szeretetére. Ha számon veszem egyházközségünk alapítványait, egy-kettő kivételével iparosok adományai azok. E Körbe főként egyházunk iparos fiai járnak; mikor felfekintenek e képre, Szilágyi Géza arcáról olvassák le végrendeletét: legyenek hívek egyházukhoz mindvégiglen.

Lehetetlen hallgatnom arról, hogy a megboldogult milyen meleg érdeklődéssel figyelte azt az evangéliumi munkát, amely iparostanuló flaink között Isten segedelmével már évek óta folyik. Napi fáradalmas munkája után hányszor tért be az inasok bibliárájára s végig hallgatta őket, szeretettel buzdította őket kitartásra. Átérezte, hogy akié az ifjuság, azé a jövő. Tudta, hogy sem az egyházra, sem a nemzetre, sem

telen életét, úgy dolgoztak munkájukban vasárnapon is vagy a korcsmában ültek, ittak, játszottak és átkozódtak. De életük vége hamarosan közeledett. Néhány év múlva az erdész eltűnt a faluból, hűtlenségéért hivatalát és becsületét vesztette. Az újságíró hazug cikkei miatt börtönben ült, a gazdag földmives pedig koldusként hagyta el a falut. Mikor egyik este szomszédjainak együtt ült és a három felvilágosultól beszélgetett az öreg Lukács, elővette a bibliáját és felolvasta a 37-ik Zsoltár 35., 36. és 38-ik versét: „Láttam elhatalmasodni a gonoszt és szétterjeszkedett az, mint egy gazdag lombozatu vadfa, de elmúlt és imé nincsen, kerestem, de nem található. A bűnösök mind elvesznek; a gonosznak vége pusztulás...”

Intelem a konfirmált növendékekhez. Genben a konfirmált növendékekhez ezt az intelmet intézik az urasztalánál: „Ne cselekedj semmi olyat, amit az Isten ne láthatna. Ne beszélj semmi olyat, amit az Isten meg ne hallgathatna. Ne irj le soha olyat, amit az Isten el ne olvashatna. Ne olvass semmi olyat, amit Istennek hangosan fel ne olvashatnál. Ne menj soha olyan helyre, ahol az Istennel ne találkozhatnál. Használd fel mindig úgy idődet, hogyha megkérdezné Isten tőled: „Mit csinálsz gyermekem?” — tiszta lelkiismerettel nyugodtan tudj felelni.”

az államra nem közömbös, hogy az ifju iparos szívébe a hitetlenség vagy az evangéliom, a világfelforgató törekvések, vagy a szent hagyományok magvait hintetnek-e el. Féltő szeretettel hajolt az ifjuság fölé. Szellemének hódolt családja akkor, midőn a megboldogult emlékére 1000 Leit helyezett el az egyháznál, egy létesítendő alapítvány első részleteképen, amelynek jóvedelméből az iparos bibliakörök legszorgalmasabb tagjai bibliával és vallásos iratokkal jutalmazandók. Intenciói szerint cselekedtek tisztelői és barátai, midőn ez arckép költségeire összehozott összeg megmaradt részét a család alapítványához csatolták. És kérem azokat, akik Szilágyi Géza emlékének áldozni akarnak, hogy kegyeletük adóját e célra rojják le.

Igy munkálkodjék közöttünk Szilágyi Géza emléke, így legyen az áldásos egyházközségünkre...

A lelkeszelnők szavainak elhangzása után Vass Károly, a Ref. Kör háznagya vette át a Kör nevében a képet megőrzés végett s a megjelentek a XC. zsoltár első versének éneklése után, meghatódottan távoztak el.

Aldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Szegény árváknak: Donó Erzsike 40 Lei.

RÉTEN:

Szegényeknek: Szilágyi Károly 60 Lei.

Bibliakörnek: Társiné 200 Lei.

B) Református Körnek:

Zagyai Erzsébet 10 darab könyv, Perédy György 2 darab fali kép, Tóttós Mihály vízvezeték javítása 350 Lei értékben.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Kiss Bertalan,

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Groszlán István,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, és délután 3 órakor Sámy Gusztáv,

Rétén: délelőtt 10 és délután 5 órakor Szabó Lajos szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: Intés keresztyéni vigyázatra. Zsid. 3, 7—14. Kedd: A zugolódó ősapák példája. Zsid. 3, 15—19. Szerda: Isten népének nyugodalma. Zsid. 4, 1—13. Csütörtök: Krisztus a mi főpapunk. Zsid. 4, 14—16. Péntek: Az ároni főpapság és Jézus Krisztus főpapsága. Zsid. 5, 1—14. Szombat: Óvás a zsidóskodástól, törekvés keresztyéni nagykorúságra. Zsid. 6, 1—8.

Régi körünkben a délutáni (hétköznap) istentiszteletet 6 órakor kezdjük,

Rétén hétköznapli istentiszteletet tartunk csütörtökön (május 2-án) délután 6 órakor a Demetrovics-telepen Balogh Sámuel a. fia házában.

Dr. Olasz Bélát a magyarországi békés-bánáti egyházmegye közgyűlése egyhangulag egyházmegyei főügyésszé választotta meg. Dr. Olasz Béla közel két évtizeden át szolgálta a nagyváradi egyházat, mint fáradhatatlan tevékenységű presbtere; majd előbb a bihari traktusban, utóbb a királyhágómelléki egyházkerületben viselt tanácsbiróságot. Értékét a békési reformátusok csakhamar fölismerték és ott is az egyház szolgálatába állították. E hirt örömmel jegyezzük fel.

A nagyváradi-ujvárosi ref. ifjuság és egyházi Énekhar 1929 május 4-én szombaton este fél 9 órai kezdettel tartja nagy műsoros estélyét a Kath. Kör nagytermében. A műsor a következő számban. Az érdeklődőket tisztelettel meghívja a *Rendezőség*.

Felhívás. Az iparosfiuk bibliaköri munkájának nagy akadályá, hogy nem tudja tagjait kellőleg megfelelő olvasmányokkal ellátni. Többé-kevésbé minden házban van egynéhány régi folyóirat, használt könyv, amelyek otthon nem képeznek értéket, de az iparosfiuk bibliakörének nagy nyereséget jelentene. Kérjük azokat a híveinket, akik felelősséget éreznek a jövő iparosnemzedék szellemi életének kifejlesztésével szemben, hogy keressenek utána s nélkülözhető könyvekkel támogassák az ifjuság jóratörekvését. A könyvadományokat kérjük vagy az ujvárosi vagy az olasz-i lelkeszi hivatalba eljuttatni.

Károli Gáspár a bibliafordító nagy reformátorunk születésének 400 éves fordulójára alkalmából, a középiskolai tanulók „Bibliaköre” folyó évi május 5-én délután 6 órakor a leánygimnázium dísztermében „Károli Gáspár emlékünnepelet” rendez, mely hálás és kegyeletes megemlékezésre, már most óhajjuk felhívni olvasóink figyelmét. Az ünnepély műsorát következő számunkban közöljük.

Repülőgépen szállítják külföldre a magyar rózsát. Békésvármegyének egyik szépen fejlődő nagyközsége, Endrőd, rövidesen világhírességre emelkedik. Egy dániai virágkereskedő cég rózsatermelő telepet szándékozik létesíteni Békésmegyében, mert a magyar rózsaszín- és illatpompájához nincsen fogható. Endrőd község a rózsatelep céljaira már föl is ajánlott 100 katasztrális hold földet. Ez a rózsatelep egészen modern berendezésű lesz. A termelt virágokat repülőgéppel szállítják majd a külföldi nagy világpiaconra.

Hun sírok a magyar Alföldön. Szentes város határában tizenöt hun sirt találtak. A sírokban értékes bronzfüggők, edények és szerszámok voltak.

Fekete lakóridikult lelejtettek folyó hó 21-én az olasz-i templomban. Megtalálója a benne levő pénz megtarthatásával juttassa el Képes Annához, Szilágyi Dezső-u. 6. sz. alá.

Bethlen Gábor erdélyi fejedelem halálának ez évben lesz háromezredados évfordulója. Ez alkalomból Bethlenről egy Bécsben élt tudós, Szekfü Gyula könyvet írt, amelyben Bethlen Gáborról olyan arcképet rajzolt, mely, ha igaz és hű volna, nagyon nagy fájdalomra lehetne minden magyar léleknek. Elhisszük azt, hogy Szekfü nem tud másképpen írni, magasabb indítóokot nagy nemzeti hősnél, szabadságharcosoknál nem tud találni az önérdéken kívül. Egész lelke úgy van berendezve, hogy mindenütt az anyagi érdeklettséget keresse és materialista vonalából állítson össze embereket, mozgalmakat, gondolatokat. Ez a módszer lehet nehéz, lehet tudományos, lehet érdekes és felkapott kiadós módszer, melyet a ma történet-professzorától megkivánnak, azonban nem itt van a baj és a veszedelem, hanem ott, hogy kiket rajzol meg és szorít bele tudományának keretei közé. Olyan jól tenné, ha Bethlen után megrajzolná ugyanilyen tudományos rendszer keretében pl. Pázmány Péternek, II. Ferdinándnak, Metternich hercegnek a portréját is. Történelmi materialista módon is lehetne bizonyára ezekről is egyetmást elmondani. Ebben az esetben nem tűnék úgy fel a munkálkodása, hogy a nemzetet akarja megfosztani eszményeitől, mert mindenki láthatná, hogy a szabadsághősökkel szemben állókban a náluk feltételezett anyagiasság és önérdék még fokozottabban van meg. És ha például Zsófia főhercegnőnek, Ferenc József anyjának a képét is megrajzolná hasonló alapon, akkor Szekfü munkálkodása is önzetlen hőstett volna és nem foghatná rá még a rosszakarat sem, hogy köze van személyében is a történelmi materializmushoz. (Kálv. Szemle.)

A halottégetés terve Debrecenben. Debrecenben új köztemetőt akarnak építeni és ezzel kapcsolatban felvetődött a nagy kérdés, hogy építsenek-e a debreceni köztemetőben halottégetőt (Krematoriumot), vagy ne? A „Debrecen” című lap megkérdezte a helybeli felekezetek vezető embereit is s azoktól a következő választ kapta: Dr Baltazár püspök szerint „Semmiféle keresztyén dogmatikai aggodalom nem lehet a krematóriummal szemben, mert hiszen a keresztyénségnek nagy mártirjai közül sokan tűzhalállal mentek át az örökkévalóságba és általában véve a tűz a megtisztításnak a jegye keresztyéni szempontból”. Dr Lindenberger János püspöki helynök, prépost-plébános szerint „Katholikus szempontból, határozottan nem engedhető meg a halottak elégetése. Dogmatikai szempontból, hitigazságok tekintetében nem lehet ugyan kifogásolni, de teljesen ellenkezik a katolikus egyház multjával, jelenével”. Schléizinger Sámuel debreceni főrabbi szerint „A halottégetést szigorúan tiltják a zsidó egyházi törvények és a hagyományok. Ebből természetesen az következik, hogy úgy a vezetése alatt álló egyházakozság, mint a maga nevében ellenzi a krematórium építését”. Érdekes, hogy másfelől viszont legtöbb helyen a szabadgondolkodó és atheista zsidók azok, akik a halottégetés gondolatát propagálják. (Kálv. Szemle.)

Eladó egy használt, de jó szivattyus kut Cím a nyomdában.

Egy alig használt teljesen jókarban levő vasredőnyös üzleti ajtó jutányosan eladó. Cím a nyomdában.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz.

Takarékosság

Negyel- és Takarékszövetkezet

Oradea—Nagyvárad

Str. Dim. Cantemir (Beöthy Ö. u.) 2.

Alakult: 1899. évben Telefon 4-54.

Fiók: Fugyivásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke Lei 8.500.000

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik heti betét gyűjtéssel. *Leszámitol váltókat. Folyósít jelzálogkölcsönöket. Átutalásokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzletet kedvezően lebonyolít.*

Képviselet a trieszli „Adriai” biztosító-társaság. 65

Legszébb ajándék a fiatalság részére egy

kisbetűs Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL a tanítónőképző-intézet épületben

Eladó házhelyek

360—390 □-méter területűek az új vízműtelepnél, a kolozsvári országot mellett.

Értekezhetni:

dr Sarkady Sándor ügyvédnél és Bancsik János ref. kántornál.

Bereczky

uri dívat-szabó Ioan Bratianu és General Holban (volt Szaniszló- és Széles-utca) sarok. — Telefon 8—47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-22

Eladó

8 darab 3 méteres, 30—40 centiméter átmérőjű, szép akácfa-törzs

Megtekinthető: Emléktér 32.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A bihari református egyházmegye tavaszi közgyűlése

Vadai Béla esperes és előbb Udvarhelyi Béla vil. tanácsbíró, majd Telegdi József e. m. gondnok elnöklelte alatt április 30-án délelőtt folyt le a ref. leánygimnázium disztermében.

A közgyűlést a XC-ik zsoltár elénekzése után Vadai Béla esperes nyitotta meg a lelkekbe erőföntő imádságával. Majd rámutatott azokra a fontosabb eseményekre, amelyek egyházi életünket foglalkoztatják: a protestántizmus jubileumára, amelyet a világ protestánsai Speyerben készülnék megünnepelni az idei pünköstben, amely világnépnep alkalmából az ünnepi szónok a magyar reformátusok egyik püspöke dr. Baltazár Dezső lesz; a romániai magyar reformátusság zsinata ez évi június hó 9-én fog megnyitni Kolozsvárott; a Bibliát magyar nyelvre lefordító Károli Gáspár születésének négyszázados évfordulóját ez év szeptemberében készülünk megünnepelni Nagykárolyban.

Megemlékezett az esperes az egyházmegye

elhunyt érdemes világi tanácsbírájáról Szücs Aladárról, akinek rokonszenves egyénisége mindnyájunk tiszteletét kiérdemelte s elvesztése méltán kelt fájdalmat.

A megnyitó elhangzása után az új lelkész tanácsbírók Kiss Károly nagyváradai és Baka Béla mezőtelegdi lelkészek tették le hivatali esküjüket.

Az esperesi jelentés rámutatott az egyházmegye néhány egyházközségének szomorú állapotára. Különösen az erőttől duzzadó Bihar s a szomszédos kisebb Nyüved és Pelbárhida hivei azok, akik a felettes egyházi hatóságok intézkedéseit semmibe sem veszik. Bihar tetemes összeggel hátralékos a tanítóknak, akik amellet, hogy államsegélyt nem kapnak, a vagyonos hivekből álló egyházközségtől sem kapják meg teljes fizetésüket; a negyedik tanítói állás betöltését a bihariak határozottan megtagadták. Az egyházmegye fegyelmi terhe alatt elrendelte a negyedik tanítói állás betöltését. Nyüvedet a nagyszántói lelkész gondozására bizta. Pelbárhidára a biharpüspöki-

Károli Gáspár Nagyváradon.

1569 okt. 20—25.

Nagy leszámolásra jöttek össze a szentháromság valló reformátusok és a szentháromság tagadó unitáriusok az Ur 1569-ik esztendejének október huszadik napjára Nagyváradon.

A reformátusok, akiknek vezére Méliusz Péter, debreceni püspök és az unitáriusok, akiknek vezére Dávid Ferenc, János Zsigmond fejedelem udvari papja volt, előbb már két ízben is összemérték szellemi fegyvereiket Gyulafehérvárott: 1566 ápr. 24—28. napjain és 1568 márc. 3-án.

A fejedelem kezét megnyerő unitáriusok végképen le akartak számolni a kálvinizmussal s azért ennek egyik főfészkébe, Nagyváradra, újabb disputációra hívták össze a fejedelem által a vitatkozó feleket.

Nagyváradnak ebben az időben már virágzó főiskolája és kitűnő könyvnyomdája volt, azonkívül fekvésénél fogva is igen alkalmas hely volt az erdélyiek és a magyarországiak találkozájára.

A nagy harcra János Zsigmond fejedelmi pompával vonult fel az országbeli nagyságos urakkal és

minden udvari népével és minden seregének nemes és vitézlő hadnagyaival és vitézeivel. (A nagyvárad-disputáció 4. l.) A zsinat moderatora a fejedelem legbizalmasabb embere Békés Gáspár. A szentháromság hívők részéről megjelentek Méliusz Péter és a váradiakon: Czeglédi György és Károlyi Péteren kívül Erdődi Gáspár, Thúry Pál, Hellopeus Bálint, Tordai Ádám, valamint Felsőmagyarországból Károli Gáspár gönci lelkész és esperes.

A fő harcosok Méliusz és Dávid. A reformátusok közül bőségesen kiveszli részét Károlyi Péter nagyváradai lelkész és iskolaigazgató is.

Ötödik nap szóval fel a messze földről idefáradt Károli Gáspár.

Ő már ekkor a Felvidéken a kassai zsinaton 1568-ban megvívta a maga kemény harcát az unitarizmus ottani képviselőjével Egri Lukácsossal, akit, midőn tanításait visszavonni vonakodott, Schvendi Lázár, Felsőmagyarország parancsnoka elfogatott és Szád-vártt börtönbe záratott.

Károli Gáspár, hogy segítségére legyen testvéreinek, az ötödik napon arra kérte a fejedelmet, akin az egész kereszténység szeme rajta pihen, most, hogy rendeljen ki porosztó döntőbírákat, akik a két fél között ítéletet tegyenek; mert ha a vitatkozás a négy

lelkész és gondnokból álló bizottságot küldte ki a presbyterválasztás megejtése végett.

Majd Sulyok István püspök urnak legfőbb felügyeleti jogából tett észrevételeit vette tiszteletteljes tudomásul a közgyűlés és intézkedett megfelelően egy özvegy lelkészné kegyeleti idejére nézve.

A tanügyi, számvevői, belmissziói bizottságok jelentésének tudomásul vétele után elhatározta a közgyűlés, hogy az egyetlen református tanítónőképző-intézetben tanuló növendékeink támogatása céljából mindazok az egyházközségek, amelyek református iskolát tartanak fenn, ugynevezett tanítónői napokat rendezzenek, s ez ünnepek jövedelmét a székelyudvarhelyi tanítónőképző-intézet céljaira szolgáltassák be.

Délután bírósági ülések voltak.

Kereszt a református templomokon,

Hegedüs Loránt volt magyar miniszter, a magyarországi református egyház zsinatának egyik póttagja, a keresztnek, mint jelvénynek a református egyházi életbe való bevitelét javasolta. A kérdést azóta a dunamelléki, tiszáninneni és tiszántúli egyházkerületek gyülekezetei is megtárgyalták s mindhárom egyházkerület határozata egyértelműen elutasította az indítványt. Most a magyar református Egyetemes Konvent is foglalkozott ez érdekes kérdéssel és dr. Ravasz László szövegezésében a liturgiaügyi bizottság jelentése alapján a keresztkérdésben a következő határozatot hozta:

„Egyetemes konventünk szükségesnek tartja, hogy a maga részéről is megállapítsa e tárgyban vallott felfogását. Kétségtelen dolog, hogy a corpus

első nap módjára folyik tovább, soha nem lesz vége s így sem a fejedelemnek, sem a gyülekezetnek nem lesz nyugodalma; a seb tovább fog sajogni. Hivatkozik a Felföldre, ahol a köztük és Egri Lukács között támadt vetélkedés a kassai disputációval véget ért. Ott — mondá — kevés szóval szóltak, Isten igéjéből vették argumentumaikat, a tévelygés nyilvánvalóvá lett, a versenybírák döntöttek. Kéri a fejedelmet ismételtén, hogy állítson döntőbírákat. A szentháromság vallóinak sok okuk lehetne panaszra, mert bántásokkal illették, hazugoknak nevezték őket, főképen Méliusz Pétert.

Károli Gáspár szavaira a fejedelem válaszolt, aki kijelentette, hogy tőle ne tartsanak, senkinek bántódása nem leszen. Ha Méliusz Péternek elmondták is az ő nyilatkozatát, hogy az ő országában ne pápáskodjék, az egyházi szolgákat vallásukért ne kergesse, a könyveket ne égetesse meg, a maga hitére senkit erőszakkal ne vonjon, ezeket ő, a fejedelem, csak azért mondotta, mert országában a szabad vallásgyakorlatot fenn akarja tartani; a hit Istennek ajándéka lévén, a lelkiismeret senkire se kényszeríthetők erőszakkal. Ha nem akar tovább itt időzni, bármikor szabadon eltávozhatik a Tiszántulra.

Békés Gáspár találva érezte magát Károli Gáspár szavai által, szintén felszólalt, mondván, hogy ő

nélküli kereszt a református vallás dogmatikai felfogásával éppúgy nem áll ellentétben, mint bármely más bibliai jelvény, amely a Krisztus személyére vagy váltságára emlékeztet (pl. a betlehemi csillag, a bárány, az urvacsorai kehely, a töviskorona, stb.). Kétségtelen dolog az is, hogy mindeme jelvények közül a kereszttyénség központi igazságát legteljesebben a kereszt szimbolizálja. Mindezt bizonyítja az is, hogy a református egyházak, a magyart kivéve, corpus nélküli kereszt jelvényét, templomaikon, kienodiumaikon általánosan használni szokták.

A magyar református egyháznak a kereszttel, mint szimbólummal szemben való magatartását egészen különös történeti okokra lehet visszavezetni. E jelvény alatt üldözték hitvalló őseinket és e jelvény megcsókolására kényszerítették a száműzetés fenyegetése mellett a magyar protestánsokat. Ezt a jelvényt akkor a római katholicizmus kizárólagos jelvényének foglalta le és tüntette fel az az üldöző hatalom, amely minket éppen e kereszt jegyében akart kitagadni a keresztyén anyaszentegyház öléből és a kereszt elégtételének drága áldozatából.

Miután a kereszt szimbolikájának a használatában nem a mi hibánk miatt zavartalanul nem maradhattunk meg és történeti hagyománnyá vált a magyar református egyházban a kereszt jelvény hiánya, ma nem látunk semmi okot arra, hogy ezt a hiányt megszüntessük. E hiány megszüntetésével egy lépést sem haladnánk előre a római egyház és a kálvinizmus közötti ellentét megszüntetése terén, mert ezt Róma tudvalevően csak a teljes visszatérés esetében képzei el, amíg a teljes belépés meg nem történik. A református egyház nem szimbólumaiban él, hanem igehirdetésének tisztaságában és erejében, tehát az igehirdetésnek kell Pál apostol szerint Krisztust úgy rajzolni

senkit sem illetett szidalommal Károliék közül; ha szót tett, azt csak kötelességből cselekedte, mert Méliuszék befolyása alatt felindult az egész város; ha fenyegetődött, az nem rájuk vonatkozott, csak a városbeliekre.

Dávid Ferenc sem hagyja válasz nélkül Károli Gáspár felszólalását és beszédében Méliuszt meg Károli Gáspárt úgy igyekszik a fejedelem elé állítani, mint akik azt kívánják, hogy ő elítéltesse s megbüntettesse s vele is azt cselekedjék, amit cselekedtek Kassán Egri Lukácsnál.

A vita a hatodik napon véget ért, anélkül, hogy döntés történt volna. A fejedelem azzal rekeszté be, hogy országának egyéb gondjai kényszerítik, hogy Erdélybe bemenjen.

Az unitáriusok és kálvinisták között az volt az utolsó közös vitagyűlés. János Zsigmond, aki Dávid Ferenc részére hajlott, 1571 márc. 15-én elhalt. Méliusz is kidőlt az élők sorából 1572-ben. Dávid Ferenc börtönben halt el. Károli Gáspár, aki férfi kora legszébb idején, negyven éves korában volt Váradon, tul élte mindegyiket; hitviták lezajlása után szent munkához, a Biblia magyar nyelvre fordításához fogott, amely munkában meg is vénhedett. Az istenes vén ember munkája huszonegy év multával, 1590-ben jelent meg Vizsolyban. Ez az első teljes szentírás magyar nyelven.

Csernák Béla.

le a gyülekezett előtt, mintha szemük láttára feszített volna meg. Az ilyen igehirdetés feleslegessé teszi minden tárgyi szimbollikát. Végezetül a magyar református egyház éppen ezzel a felfogásával mutatja meg azt, hogy Krisztus váltságahalálának isteni jelentőségét, az ő-ember megöklését, a Krisztus halálában való benső dolognak tartja, hogy azt csak titokzatos módon, lelkének szentélyében szellemi uton tapasztalja meg, de e külső élet ornamentikájává átváltoztatni nem tartja szükségesnek. Mi a Kereszt egyháza, a Kereszt népe vagyunk, de ezt a keresztet belsőleg kívánjuk hordozni azért, hogy isteni erejét megőrizzük és ereje által magunk is megőrizzessünk“.

A középiskolai református tanulók „Bibliaköre“

folyó évi május hó 5-én vasárnap délután fél 7 órakor a ref. leánygimnázium disztermében a bibliafordító reformátor születésének 400 éves évfordulója alkalmából

Károli Gáspár

emlékünnepezt rendez, a következő műsorral:

1. Közének: CV. zsoltár 1. v.
2. Megnyitó beszéd. Tartja: Szilágyi Sándor főgimn. VII. o. t., a „Bibliakör“ elnöke.
3. Missions hárfé. Áldott legyen... Énekli: a „Bibliakör“ vegyeskara.
4. Bibliát olvas és magyaráz: Osváth Ernő, főgimn. VII. o. t.
5. Reményik S.: A fordítóhoz. Óda. Szavalja: Szikszay Sándor, főgimn. II. o. t.
6. Ünnepi beszéd. Tartja: Nagy Jenő, főgimn. VII. o. t.
7. Pósa—Beleznay: Esteli harangszó. Vegyeskarra: dr Szemethy G. Énekli: a „Bibliakör“ vegyeskara.
8. Szász Károly: Károli Gáspár szobra előtt. Óda. Szavalja: Szűcs János főgimn. VI. o. t.
9. Móra Ferenc: Nagypó a pesti templomban. Előadja: Zilahi András főgimn. III. o. t.
10. Záróbeszéd. Tartja: Varga Gedeon, vall. tan. lelkész.
11. Közének: XC. zsolt. 1. v.

Belépődíj nincs. Önkéntes adományokat a műsor megváltásául, a „Bibliakör“ céljaira köszönettel fogadunk.

Esteli órákon: Hétfő: Ne lankadjunk a remény-ségben. Zsid. 6, 9—12. Kedd: Isten igérete igaz és bizonyos. Zsid. 6, 13—20. Szerda: Melkiszédék papsága. Zsid. 7, 1—3. Péntek: Krisztus nagyobb a levita papoknál. Zsid. 7, 15—24. Szombat: Krisztus főpapi áldozata. Zsid. 7, 25—28.

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Egyházi adó-pótlásra: N. N. 100 Lei.

UJVÁROSON:

Ujvárosi harangra: Széles Kálmán felülfizetesképen 200, Andriskáné Cziáky Etelka felülfizetesképen 100 Lei.

Szegényeknek: N. N. 20 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: Tóth Zsigmond 40, Egy árva atyja halálának évfordulóján 200 Lei.

RÉTEN:

Templomi padokra: Somogyiné 100, Trombitás Gyula 300 Lei.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Kiss Bertalan.

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly,

Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor Szabó Lajos szolgál.

Áldozócsütörtöki (május 9.) istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 órakor Kiss Bertalan, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) Csernák Béla,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly,

Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor (gyermekistentiszteleten) Szabó Lajos szolgál.

Konfirmációl vizsga május hó 11-én (szombaton) délután 3 órakor; konfirmáció május 12-én délelőtt az istentisztelettel kapcsolatban.

Gyermekistentisztelettel kapcsolatos vallásos ünnepélyt tartunk a velencei imaházban vasárnap (máj. 5-én) délután 3 órakor a következő sorrendben: 1. Gyülekezeti ének: XC. zs. 1. v. 2. Ima: Gótz Benjamin III. o. t. 3. Ünnepek: Gyöngyösi Lajos IV. o. t. 4. Ki tiltja meg nekünk: Mika Irma III. o. t. 5. Fenn a csillagok felett. Éneklik: a vasárnapi iskolások. 6. Gyermek a sötétben: Gitye Piroska IV. o. 7. Boldogság. Felolvassa: Szilvássy Vilma, bibliaköri tag. 8. Erzsike: Pintye Erzsébet IV. o. t. 9. Tavasz Magvető: Kovács Sándor III. o. t. 10. Egyetlen forrása. Éneklik: a vasárnapi iskolások. 11.

Vedd elő öreg bibliádat: Tóth Ilonka III. o. t. 12. Hit és nemzet: Tóth Ferenc VI. o. t. 13. Gyülekezeti ének: 100. dics. 1. 2. v.

A nagyváradi—ujvárosi ref. Ifjúság és egyházi Énekkar 1929 május 4-én szombaton este fél 9 órai kezdettel tartja nagy műsoros estélyét a Kath. Kőr nagytermében. A műsor kiemelkedő száma: Nyitány. Előadja a Ref. Ifjúsági Zenekar. Prológ. Tartja Oroszlán István, újvárosi ref. segédlelkész. A reményhez. Csokonaytól. Énekl az Ujvárosi Ref. Énekkar. Továbbá: **A gyimesi vadvirág** nagyhírű énekes népszimű, melynek szereplői: Rab Prezmer Péter: Halász István, Magdolna leánya: Telegdy Margit, Balánka János: Vass József, Örszse a felesége: Vass Józsefné, Imre a fiok: Nagy Béla, Mária a leánya: Léner Mária, öz. Fábrián Julis: Léner Ilona, Gyurka a fia: Albert Sándor, Plébános: Kállay Imre, Törpe Csura harangozó: Biró Irénke, Marci fiok: Kozma György, Bigyó kisbíró: Báthory Sándor, Bigyóné: Vass Böske, Csörgő István fiatal gazda: Styef István, Öreg gazda: Petri István, Völegény vőfi: Báthory József, Menyasszony vőfi: Horváth Lajos, Nyoszolyó leányok: Vass Hus, Erdős Nusi, Csicsa, Ferke, Vaksi cigányok: Klauz Imre, Könyves Kálmán, Baka Dániel, Násznagyok: Kutassy Sándor, Vida Elek. Szindarabrendező: Losonczy Gábor.

Házadó ünnepélyes istentiszteletet tartott a szatmári gyülekezet abból az alkalomból, hogy villanyvilágítását és orgonajavítását teljesen befejezte. A két munka csaknem 200,000 leibe került, ami a hivek önkéntes adakozásából gyűlt össze. A nagy csillárt 40,000 leiért egy házaspár: Kenyeres István és felesége készítette, míg az egyes fali karok más-más családok adományaiból létesültek. Az adakozás oly bőkezű volt, mint a harangakció alkalmával, mi-

dőn a harangok árán felül 100,000 lei maradt meg a templomrenoválás céljára, míg most egy 40,000 leies alap, melynek kamatai a villanyvilágítás költségeinek fedezésére szolgálnak.

A csodálatos kitartás embere. Az Üdvhad-sereg nevű világszervezet e hó 10-én ünnepelte nagy alapítója, William Booth születésének százéves évfordulóját. Hogy miben áll az Üdvhad-sereg munkája, arról nemrégiben az Üdvhad-sereg belső életében jelentkezett nagy szervezeti bajokkal kapcsolatban megemlékeztünk. Tény, hogy ez a világszervezet, bár jellemzően általános keresztyén jellegű, mégis tiszteletreméltó, sőt imponáló evangélizáló és szociális mentő munkát végez az egész világon a maga bibliásan katonai szervezetével. William Booth alakja pedig mint keresztyén emberé, egyike a legnagyobbaknak, amelyet a modern evangélizáló keresztyénség az angol nyelvű világban kitermelt. Sokoldalú tehetség volt, de nekünk, hegyeket mozdító hite mellett, talán legjobban páratlan szervező tehetsége és csodálatos kitartása imponál, mert ezek voltak az ő erőforrásai. Amit hosszú élete alatt létrehozott, az, ha nem is volt ref. értékeket termelő munka, mégis az egyetemes világkeresztyénség szempontjából mindenkor hatalmas és tiszteletreméltó teljesítmény marad.

Eladó egy használt, de jó szivattyus kut. Cim a nyomdában.

Egy alig használt teljesen jókarban levő vasredőnyös üzleti ajtó jutányosan eladó. Cim a nyomdában.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradi Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Takarékosság

Szegély- és Takarékszövetkezet

Oradea—Nagyvárad

Str. Dim. Cantemir (Beőthy Ő.-u.) 2.

Alakult: 1899. évben Telefon 4-54.

Fiók: Fugyivásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke Lei 8,500,000

Takarékbetéteket
előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik helibetét gyűjtéssel. *Le-számtól váltókat. Folyósít jelzálog-kölcsönöket. Átutalásokat előnyö-sen teljesít. Minden bankszerű üz-letet kedvezően lebonyolít.*

Képviseli a trieszli „Adriai”
biztosító-társaság. 66

Legszébb ajándék a fiatalság
részére egy

kisbetűs Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható **BÉRES KÁROLYNÁL**
a tanítónőképző-intézet épületben

Eladó házhelyek

360—390 □-méter területűek az
új vízműtelepnél, a kolozsvári
országot mellett.

Értekezhetni:

dr Sarkady Sándor ügyvédnél
és Bancsik János ref. kántornál.

Bereczky

uri díoni-szabó Ioan Bratianu és
General Holban (volt Szaniszló- és Szé-
les-utca) sarok. — Telefon 8—47.

Lelkészeknek, tanároknak és ta-
nitóknak kedvezmény. 52-23

Eladó

8 darab 3 méteres, 30—40
centiméter átmérőjű, szép

akácia-törzs

Megtekinthető: **Émléktér 32.**

REFORMÁTUS HIRADÓ

Állás iránymű. — Megjelenik minden szombaton
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Sulyok István emlék-alap.

A bihari református egyházmegye kebelében működő egyházközségek abból az alkalomból, hogy Sulyok István püspök ur, a Királyhágómelléki Egyházkerület püspöke, aki a bihari egyházmegyének közel negyedszázadon át volt esperese, lelkési szolgálatának negyvenéves évfordulójához érkezett, az ő nevének és emlékének megörökítésére és megbecsülésére „Sulyok István emlék-alap” címen alapítványt létesítettek, olyképpen, hogy ezen alapítványi tőke évenkénti kamatának $\frac{1}{4}$ -része minden esztendőben egy szegénysorsu, hitbuzgó és kiváló előmenetelű, lehetőleg a bihari egyházmegye területének valamely községében illetőséggel bíró theologiai vagy tanítóképezdei növendék segélyezésére fordíthatnák, míg $\frac{1}{4}$ -része a tőkéhez csatolhatnák.

Az alapítványi vagyon összege ezidőszerint 56,000 Lei. Ezen összeg a többi alapítványi vagyonokkal együtt kezelendő és gyümölcsöztetendő.

A vagyon kamatainak $\frac{1}{4}$ -része az arra illetékes szerv által, addig, míg Sulyok István püspök ur életben van, az ő általa és az egyházmegyei elnökség által együttesen kijelölendő személynek adandó ki.

Ez az alapítvány méltóképen egészíti ki a megbecsülésnek azon tényeit, amelyekkel Sulyok István lelkési és püspöki munkásságának a nagyvárad református egyházközség emléket emelt s amelyekben háláját és tiszteletét kifejezésre juttatta.

A konfirmándusok ünnepélyes felavatása vasárnap délelőtt az Istenisztelettel kapcsolatban.

Reggeli órákon: Hétfő: Az imádság. Máté, 6, minden emberért. I. Tim. 2, 1—8. Szerda: Ohajtás Isten után. 63. zsoltár 1—5. és 8—9. Csütörtök: Hálaimádság. 65. zsoltár 1—5. Péntek: Isten magasztalása. 138. zsoltár 1—6. Szombat: Az imádkozásban meg ne restüljete. Lukács 18, 1—8.

Démoni erők felszabadítása.

Irta: Tavaszgy Sándor.

Egyik napilapunk genfi távirata közli azt a megdöbbentő hírt, hogy a Népszövetség leszerelési értekezlete szavazattöbbséggel elvetette azt a német javaslatot, amely ki akarta zárni annak a lehetőségét, hogy háboru esetén a hadviselő felek a védtelen városokat bombavető repülőgépekkel ostromolják és pusztítsák. A háborus béke tizesztendejének történetében alig van még egy ilyen lesújtó és kétségbeejtő tény s a kultúra jövőjét élesebben megvilágító jel, mint ez. Itt valóban démoni erők felszabadításáról van szó! A világháboru folyamán még fel tudott háborodni az egész művelt világ, amint egy-egy nagybecsű műemléket csak valamelyes sérülés is ért, ma pedig, a béke tizedik évében a világ legmagasabb békeforumának egyik előrse törvényesíteni kész egy olyan sátáni gondolatot, amelynek véghezvitele nyomában könyvtárak, muzeumok, szeretetintézmények, egyetemek, iskolák, templomok pusztulnak és dőlnek romba s békés polgárok százezreinek tetemétől válik dögvészessé a levegő. Itt valóban pusztító démoni erők felszabadításáról van szó! De, hogy hova jutott a béke tizedik esztendejében az emberiség gondolata, azt még kirivóbban mutatja az a még rettenetesebb tény, hogy az erkölcsi lelkiismeret kötelekei annyira meglazultak, az erkölcsi felelősség annyira kiveszett s a halálos közönyösség olyan magas fokra szökkent, hogy alig szakad fel egy-egy erőtlén hang az emberiség lelke mélyéből, amely prófétai erővel a fülekbe tudná kiáltani, hogy ezen az uton mi vár a föld minden népeire és lakóira s mi vár a nemes szellemiség kulturális alkotásaira!

Ha így és ha ezen az uton halad tovább a világ, akkor nincs messze az az idő, amikor Spengler-rel már nemcsak a nyugat-európai kultúra alkonyáról, hanem az emberi kultúra haláláról kell vészjósló próféciaikat hirdetnünk. Ma már nemcsak hogy állig fegyverben állanak a hatalmak, de a lelkek militáriszálásának egy olyan belső folyamata indult meg, amelynek következtében világszerte, államilag kiváltásgoltá kezdenek válni azok a tudományok, amelyek önmagukat lealjasítva, a pusztító haditechnika szol-

gálatába szegődtek. Jaj! az emberiségnek, ha a kultúra elveszti erkölcsi alapját, mert akkor önönmagát falja fel.

A háboru rettenetesség közepette azzal a reménységgel biztatta magát a világ, hogy eljön az idő, amikor az emberiség legjobbjai jutnak szóhoz s akkor majd azért fog viaskodni minden lélek, hogyan lehet a lelkeket békességgel megtölteni?! Ma meg azt kell látnunk, hogy a világbéke illúziójába bujt démoni erők megállás nélkül, szakadatlanul ömlenek, terjednek, hódítanak s új és összehasonlíthatatlanul borzalmasabb háboruskodásra készítik a hatalmakat. Ki az, aki még most is bizni tud a „természetes” emberiségben, az emberi jószágban, az emberi szeretetben és az emberi igazságban? Rohan a csödjébe minden, ami „alulról való”, minden, ami csak „földi”. A felszabadított démoni erőket csak az azoknál nagyobb erő, csak az isteni erő képes ismét legyőzni, de soha az emberi erő! Ebbe a biztatásba azonban nem úgy kell kapaszkodnunk, mint feltételes utolsó lehetőségbe, hanem mint bizonyos utolsó lehetőségbe! A mi erdélyi magyar kisebbségi életünknek az a nagyszerű kiváltsága, hogy megaláztatásunkban különösképen nagy alkalmat nyertünk arra, hogy amikor már sehova sem tekinthetünk, mert minden oldalról fenyegető sziklafalak vesznek körül, egy út még nyitva áll előttünk: a felfelé való tekintés és a felülről való megáldatás! Nagy vigasztalás és nagy öröm számunkra, hogy erre az utra vagyunk kényszerítve, mert az ezen uton nyert áldások által válhatunk az emberiség életének új csiréjévé, ama békességet hozók seregévé, akiké a jövő! (Pásztortűz.)

Hirdetés.

Az 1929 július 1-től 1930. június 30-ig terjedő időre elkészített választói névjegyzéket a folyó évi május hó 15-ik napjától kezdődőleg 10 napon keresztül, vagyis május hó 25-ig az egyházi adóhivatalban Str. I. Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz. alatt a presbyterium közszemlére kiteszi. Ezt azzal a kérelemmel hozzuk az egyháztagnak becses tudomására, hogy a választónévjegyzékben való felvételeket illetőleg, a hivatalos órák alatt a jelzett időben érdeklődhetnek.

Az egyházi törvény értelmében azokat az egyháztagnak lehet fölvenni a választók névjegyzékébe, akik összes egyházi adójukat az előző esztendőkről május 15-ig befizették. De, ha valaki a hátralékos tartozását a felebezési idő alatt még kiegyenlíti és azt az egyházi adópénztár nyugtájával igazolja, akkor utólagosan a választók névjegyzékébe felvehető.

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

UJVÁROSON:

Egyházi szükségletekre: Fehér Istvánné és Fehér Jánosné édesatyjok halálának emlékére 200—200 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: K. Nagy Lajos 50 Lei.

RÉTEN:

Azimaház céljaira: Kiss Antal és neje 5000 Lei.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor predikál és konfirmál Csernák Béla, este fél 6 órakor Kiss Bertalan, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Csernák Béla.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor predikál Oroszlán István, konfirmál Sulyok István, délután 3 órakor Oroszlán István.

Velencén: délelőtt 10 órakor predikál és konfirmál Kiss Károly, délután 3 órakor Sámy Gusztáv.

Rétén: délelőtt 10 és délután 5 órakor Szabó Lajos szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: Lélekvizsgálat. 139. Zsoltár 1—4 és 23—24. Kedd: A Lélek gondolata élet. Róm. 8, 1—6. Szerda: Akikben Krisztus Lelke lakik. Róm. 8, 9—13. Csütörtök: A Lélek istenfiuságra vezet. Róm. 8, 14—19. Péntek: A Lélek gyümölcsei. Gal. 5, 22—26. Szombat: A Lélek parancsa: térjetelek meg. Csel. 2, 32—42.

Rétén hétköznapi istentiszteletek tartunk csütörtökön (május 16-án) délután 6 órakor a Doszu-telepen Nagy Gyula a.-fia házában. Szombaton: (május 18-án) délután 5 órakor istentisztelet és urvacsoraszta a tüdőszanatóriumban.

Özo. Böögös Lajosné szül. Kun Anna, a megszűnt református tanítónőképző-intézetnek volt tanárnője, s a református leányinternátusnak 1903—1918. években igazgatónője, aki az internátus melletti egyházi épületben tíz év óta csendes visszavonultságban élt, hosszas szenvedés után, e hó 7-ik napján délután jobblétre szenderült. A megboldogult férjhezmenetele előtt Nagyvárad város felsőleányiskolájánál viselt tanárnői, majd igazgatónői állást. Földi maradványait e hó 9-én temették el. Koporsója felett Sulyok István püspök imádkozott, a sírnál Csernák Béla az internátus igazgatótanácsának elnöke szolgált. A nagyműveltségű és gyöngédelkű nő emléke legyen áldott közöttünk!

Az ujvárosi református ifjúság és egyházi Énekkar máj. 4-én szombaton a Kath. Kör nagytermében megtartott műsoros estélye nagy és szép

közönség jelenlétében folyt le. Az ifjúság komolyabb irányu törekvését megértette a közönség és megjelenésével sietett az ifjúság önképzését célzó munkájának megbecsülést adni. Az Ifjúsági Zenekar nyitánya után Oroszlán István s. lelkész prólogjában a keresztyén ember igaz örvendezéséről szólt, az Énekkar pedig Csokonay M., „A reményhez“ c. örökszép dalát énekelte dicséretes betanulással. A műkedvelő leányok és ifjak, Géczy S., „A gyimesi vadvirág“ c. énekes népszínművének gondos rendezésre valló előadásával szereztek kedves órát a megjelenteknek. Élvezetet nyújtott a műsort befejező csoportos magyar tánc, melyet eredeti viseletben szinte ünnepélyesen lejtett 6 ifju pár.

Károli Gáspár emlékünnepe. Károli Gáspárnak, a teljes szentírás első magyar fordítója születésének 400 éves évfordulója alkalmából minden magyar ref. egyházközség igyekszik leróni e nagy férfiúval szemben érzett örökkévaló háláját. Mindenütt, ahol magyar reformátusok vannak, áldozatot visznek lélekben a hálás utódok Károli Gáspár emlékezetének, aki igazán Istentől ihletett lélekkel végezte el a bibliának magyar nyelvre fordítását, amelynek azóta sem akadt párja a sok ilyenemű kísérlet közül. Lapunk is több vonatkozásban emlékezett meg Károli Gáspárról; a középiskolai református tanulók bibliaköre pedig e hó 5-én a leánygimnázium dísztermében szépen sikerült emlékünnepelet rendezett, amelynek középpontjában az ősz bibliafordító állott. Ugy az egyes alkalomszerűen megválasztott szavazatok, mint a bibliamagyarázat, megnyitó, ünnepi és bezáró beszédek a bibliafordítás nagy tényének jelentőségével és magának az ősz bibliafordítónak személyiségével foglalkoztak. Az ünnepély a múlt számban leköszölt program alapján folyt le. Nagyon jól láttuk, hogy a bibliaköri diákok ismerős területen mozognak, amidőn arról kell nekik bizonyosságot tenni, hogy mit jelent számukra a magyar biblia. Az egész ünnepély és annak komolysága azt igazolta, hogy ennek az ünnepélynek a megrendezésére valóban azok voltak legilletékesebbek, akik életük középpontjába éppen a bibliát helyezték, t. i. a magyar ref. bibliaköri ifjak.

Szeged példája. Nem egy gyülekezett van olyan, melyből öt-hat szegedi református egyház kitérnék és alig van olyan gyülekezet, melynek a multja háromszor-négyszer ne volna hosszabb, mint a szegedié. Ez az aránylag kis és meglehetősen fiatal gyülekezet mégis példát nyújt sok mindenben a nagyobbak és idősebbek számára. Így: minden esztendőben külföldön tanítat egy egyetemi hallgatót. Nem költségvetési tétel a külföldi diáknak a költsége, hanem a gyülekezet tagjai önként ajánlanak fel havi öt pengőt, tíz pengőt, husz pengőt az összeg előteremtésére. Az a diák, ki minden kiválósága mellett sem képes állami ösztöndíjat szerezni magának, mert kevés a

stipendium és nehéz a megszerzése, egész életében hálás szívvvel emlékszik majd vissza azokra, akik lehetővé tették számára a kijutást és szinte családi kapcsolat fejlődik ki a kiküldött és a kiküldő egyháztagok között. Milyen nagyszerű kálvinista kulturpolitikát lehetne folytatni, ha Szeged példája gyorsan megmozdítaná a nagy gyülekezeteket, vagy az egyházmegyei és egyházkerületi gondnokok, magasabb egyházi tisztségeket viselők szívét és hálából, hogy az Isten megengedte nekik a tisztségekbe jutást, patronusokká lennének, diákokat neveltetnének, mindenikük egyet Utrechtben, vagy Genfben, vagy Berlinben. Az egyház hálás lehet Szegednek azért, hogy ezt az ujtást, a régi XVII. és XVIII. századhoz való visszatérést behozta. És példája nyomán közeljövőben seregestől indulhatnak gyülekezetek, gondnokok, főgondnokok, püspökök ösztöndijaival ifjaink a külföldi egyetemekre tanulni és becsületet szerezni egyházunknak és hazánkunknak. (Egyházi Híradó.)

Szeretelház épül Kecskeméten a Kerkápoly—Bodor-alapítványból, mely tulajdonképpen leányotthon lesz, nem egészen árvaház, mert befogad olyan nagyon szegény lányokat is, akiknek szülei élnek, de akiket nem tudnak nevelni és eltartani. A leányotthonban 40 gyermek fog lakni 6—18 éves korig.

Tettekben élő hit. A nógrádmegyei Kosd községben özv. Chikány Dánielné mintegy 8000 pengő értékű házat, félhold kerttel a kosdi ref. egyházra hagyta végrendeletében. A tettekben élő hitet tartsa meg Isten ref. anyaszentegyházunkban.

A kecskeméti Protestáns Egyesület új otthont (székházat) épít, amelyek építésére felveendő kölcsön évi törlesztési részletének biztosítására bőséges adományokat, évi járulékokat ajánlanak fel a tagok.

Csökken a tudóvészhalandóság Magyarországon. A magyar népijóléti minisztérium kimutatása szerint a tudóvészhalandóság csökkenőben van. Öt év előtt minden tízezer lakosra 29, az elmúlt évben pedig már csak 23 tudóvész folytán bekövetkezett elhalálozás esett.

A berefityóujfalui egyház lelkipásztorát kiküldi a speyeri jubileumra.

Németországban 83 elmeorvosiintézet és ideg orvos tudományos szaklapokban a következő felhívást bocsátotta közre: „Óva intünk mindenkit, ne engedje ifjúságunk szívében a keresztyén hitet a legcsekélyebb mértékben sem elgyengíteni, mert az a mi felette viharos és mozgalmas napjainkban a léleknek legbiztosabb mentőhorgonya. A keresztyén vallás még mindig és bizonyára mindenkor is, a legjobb erkölcs tan, a legjobb szociálizmus“.

Ügyes leányka kifutónak felvétetik a nyomdába.

A harmadik református naggyűlés. A Hit és Szolgálat Mozgalma, amely az elmúlt két év folyamán Budapesten az I. és II. országos református naggyűléseket rendezte, az idei református naggyűlés időpontját az Egyetemes Konvent Elnökségének hozzájárulásával június 8–9. napjaira tűzte ki. A naggyűlés programját a Hit és Szolgálat Mozgalma közvetlenül husvét után teszi közzé, de már a husvétünnepet felhasználja a naggyűlés előzetes szervezésének munkájára az ország összes gyülekezeteiben. Az idei naggyűlés főtárgya, amely a Hit és Szolgálat Mozgalma ugyancsak a konventi elnökség jóváhagyásával állapított meg, egyrészt a református kegyesség ősi forrásaival foglalkozik, hogy utat mutasson a jövő megépítésére, másrészt a mai egyházi élet legégetőbb kérdéseit: iskolai és egyéb természetű anyagi terheit stb. A Hit és Szolgálat mozgalma abban a meggyőződésben van, hogy az anyaszentegyház a mostani időkben nem nélkülözheti azt a hatalmas erőt, amelyet a református naggyűlésen tizezrek együttdobbanó szíve, közös vágyakozása és bátor hitvallása nyújt. Ebben az esztendőben újra együtt kell látni tiz- és tizezer reformátust, akiket táborba gyűjt a református anyaszentegyház iránti forró szeretet. Abban a hitben indul meg a szervezés munkája, hogy az elmúlt évek gyönyörű naggyűléseit ez az esztendő meg fogja szégyeníteni: szomjazó lelkek nagy tömegei fognak felseregleni, hogy vallást tegyenek hűségükről és egyházukat újjáépíteni kész buzgó-ságukról.

Oroszországban a cserniarkoi helyi szovjet elhatározta a kerület utolsó apácázárdájának megszüntetését. A kiküldött hatóságot feldühödött asszonyok, lányok sokasága fogadta. A zarán-

dokhelyet a megszenteltelenítéstől védelmező tömeg ellen katonai erővel lépett fel a hatóság s többen halállal és sebekkel fizettek hithűségükért. — Moszkvában hét, eddig meghagyott kolostort, zárdát vettek el öreg, szigorú fegyelemben élő lakóiktól. A javaiktól megfosztott szerzetesek egy részét deportálták is. — Kemencsukban az orosz székesegyházból proletárotthont, a zsinagógából pedig testnevelési intézetet csináltak. A nyomdai papír fogyatéka miatt vallásos könyvek és folyóiratok számára nem adnak többé papírt. A régi tartományi iratokat is feldolgozták papírnak. Az 1921-ben kiadott ezen rendelet szerint igen értékes ukrajnai okmányok semmisültek meg, míg a múzeumok örökbecsű lefoglalt tárgyainak nagy részét a pincék dohos levegője s a patkányok emésztették el az emberiség örök kárára.

A mohamedán ifjak Egyiptomban, Palesztinában és Szíriában a keresztyén ifjusági egyesületek mintájára szervezkednek, azzal a különbséggel, hogy ők nem keresztyének. A péntek napnak a megünneplésére nagy súlyt helyeznek, hogy ezáltal a zsidóktól és keresztyénektől magukat megkülönböztessék.

Ismét kapható a **Risbetüs Énekeskönyv** **Béres Károly** könyvkiadónál a Leánynevelő-Intézet épületben. — **Ára 82 Lei.**

Egy alig használt teljesen jókarban levő v as-redőnyös üzleti ajtó jutányosan eladó. Cim a nyomdában.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyvárad Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz

Takarékosság

Szegély- és Takarékszövetkezet

Oradea—Nagyvárad

Str. Dim. Cantemir (Beőthy Ő.-u.) 2.

Alakult: 1899. évben Telefon 4-54.

Fiók: Fugyivásárhelyen.

Befizetett tőke 8.500,000

**Takarékbetéteket
előnyösen kamatoztat.**

Foglalkozik helibetét gyűjtéssel. *Le-számítól váltókat, Folyósít jelzálog-kölcsönöket.* Átutalásokat előnyö-sen teljesít. Minden bankszerű üz-lelet kedvezően lebonyolít.

Képviselet a triesszi „Adrial”
biztosító-társaságot. 67

Bereczky

uri dívat-szabó Ioan Bratianu és
General Holban [volt Szaniszló- és Szé-
les-utca) sarok. — Telefon 8-47.

Lelkészeknek, tanároknak és ta-
nitóknak kedvezmény. 52-24

Eladó

8 darab 3 méteres, 30—40
centiméter átmérőjű, szép
akácfa-förzs

Megtekinthető: **Emléktér 32.**

A Hangya tagjai pünköstre

olcsó cukrot

és 17 Leles tiszta, jó asztali

bort

kapnak. — Utalványt május 11-től
18-ig az irodában lehet kivenni.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A protestáns név negyedszázados jubileuma.

Speyerben (Németországban) holnap, pünköst első napján kezdődik az a háromnapra tervezett világraszóló ünnepség, amelyet a német evangélikusok abból az alkalomból rendeztek, hogy az idén van négyszáz éve annak, hogy a reformáció híveit protestánsoknak elnevezték.

Az eset úgy történt, hogy a német császár V. Károly Speyerbe birodalmi gyűlést hívott össze 1529. februárra, amelyen a katolikus többség a császár fegyvereiben bizakodva a reformáció teljes megtörését tűzte ki célul. A birodalom végzései ellen az evangélium hívei ünnepélyes tiltakozással feleltek. Kijelentették, hogy: „a császárnak minden egyéb dologban készek engedelmeskedni, de azokban, amelyek Istennek tiszteletére, mindeneknek üdvére és boldogságára tartoznak, az Isten parancsától és lelkiismeretük miatt, minden előtt Istenre kötelesek tekinteni“.

A birodalmi végzésekhez csatolt eme protestációról, amelyet az evangélikus rendek aláírtak, a reformáció híveit *protestánsoknak* nevezték el a katolikusok. A protestáns nevet gunynév gyanánt adták rájuk, de a gunynév ma már dicsőséges nevezetté vált; épen úgy, mint a francia reformátusokat is gunyból nevezték el hugenottáknak s a hugenotta név ma már a világ egyik legszebben zengő nevezete.

Szokás ma is, hogy a protestáns nevet gunyosan ejtik ki, mintha a protestáns ember mindent csak tagadna, tagadná még a keresztyenség legfőbb igazságait is. Mily nagy tévedés! A *protestáció* nem tagadás, de épen a keresztyén vallás örök igazságai mellett *bizonyságtevés!* Meggyőző erővel mutatja ezt ki a világ reformátusságának egyik legnagyobb szelleme, Doumergue Emil francia egyháztörténet író, akinek idevonatkozó fejtegetéseit a speyeri ünnepség alkalmából megismertetjük olvasóinkkal. (Debr. Prot. Lap 1927. évf. 6. sz.)

Sok protestáns van, — írja Doumergue —

A pénz.

— Elbeszélés. —

A pénz, a papírpénz nem él sokáig. Kézről-kézre jár, ezer helyen flókbán, erszényben, vasszekrényben, harisnyákban pihen meg, aztán újra tovább megy roppant fáradságos útján. A multkor este az utcán egy összegyűrt ötpengőst találtam. Kopottan, piszkosan feküdt az utcalámpa fényében és a rája nyomott Széchenyi-fej komor szigorúsággal meredt reám. Felvettem. Körülnéztem, ki ejthette el? Szél söpört végig a városban. A fák fázósan zizegtek, idegesen suttoztak és az utca kihalt és elhagyott volt. Hazavittem az ötpengőst.

— Talált pénz — mondtam — holnap valami koldusnak adom...

Letettem az éjjeli szekrényre. Nem akartam a többiek közé keverni. Arra gondoltam, milyen különös utazása lehetett ennek a pénznek kézről-kézre, amíg az utca saráiban megpihent. Kik fizethettek vele? Mit vásároltak rajta? Hányszor volt bűnnek, hányszor volt erénynek az eszköze? Ha ez a pénz beszélni tudna, mennyi érdekes kalandját tudná elmondani nekem?

... Ebben a percben meglibbent a pénz, mintha szél mozgatta volna meg. A fej szinte kiemelkedett a papírháttérből. A fej kiemelkedett és megtelt étellel. A szemei forogtak. Éppen rám nézett. És csodákosodája, megszólalt:

Hosszu uton értem el idáig. Ugy érzem, nem-sokára ismét visszakerülök oda, ahol születtem. De érdemes meghallgatnod a történetem. Fiatal, új, friss pénz voltam. A bankból egy kereskedő kezébe kerültem. A kereskedő fiókjából valami nagyon szegény ember kezébe vándoroltam át. Váltás volt.

— Nem tartozom már semmivel — mondta a szegény ember.

— Semmivel — felelt a kereskedő.

A szegény ember zsebében vándoroltam tovább. Odahaza kivett, kisimítgatott és egy pár társával megszámlolt bennünket. Gyerekek álltak körül. Egy kicsi fiu nyujtotta ki vágyón a kezét a felém.

— Pénz... Pénz! — kiabált.

Az apja rávágott a kezére. Nagyon szegény ház, nagyon nyomorult szoba volt ez. Butor alig volt. A függöny hiányzott az ablakról.

— Elmegyek — mondta az ember — ahhoz a

akik nem nagyon büszkék erre a nevükre. Ez hozzátartozik egy bizonyos fajta protestáns gondolkodáshoz, amelyik abban áll, hogy a protestantizmust minél jobban befeketítse. Hiszen ki ne hallott volna már efféle beszédek: „Mégis csak bosszantó, hogy mi ne tünjünk fel soha egyébnek, csak protestáló ellenzéknek: olyanoknak, akik mindig csak haragszunk mindenre és mindenkire; akik tagadunk, akik visszautasítunk. Ez elvégre is ártalmunkra van...”

Dehát tudják-e azt sokan az én olvasóim közül, mit jelent ez a „protestáns” név?

Pontosan én magam sem tisztáztam ezt a kérdést magam előtt egészen mostanig. Egy angol ujság (The Bible Witness 1927 január) rögzítette meg a minap ebbeli gondolataimat.

Az Ap. Csel. 1:8-ban így szól az Ur Jézus: „Lesztek nékem tanuim...” Az első pünköszt napján Péter ezt mondja: „minek mi mindnyájan tanubizonyosságai vagyunk”. (Csel. 2:32). Pálnak, miután Agrippa előtt beszélt, ezeket mondja az Ur: „azért jelentem meg neked, hogy téged bizonyossággá rendeljelek...” (Csel. 26:16.). A Jelenések könyve Jézust „hű tanubizonyosság”-nak nevezi (1:5). Ezek a szavak: tanu, bizonyosság, tanubizonyosság 174-szer fordulnak elő az Újszövetségben. A görög szövegben mindezek a helyeken martys olvasható (a mártír szó eredeti alakja!) — aminek latinul testis a megfelelője. Ez a testis szó rejlik benne a latin protestari igében. Protestari tehát bármely jó latin szótár bizonyossága szerint nem annyit jelent, mint tiltakozni, hanem ezt jelenti: bizonyosságot tenni, tanuskodni valami mellett, határozottan állítani valamit.

vén uzsoráshoz. Kifizetem az adósságom. Nem marad egy krajcárom se...

Megint a sötét zsebbe kerültem. Mentünk sok hangos utcán keresztül. Végül éreztem, amint az ember erős, durva keze lenyul értem és társaimért. Összegyűrve huzott elő bennünket.

— Itt a tartozásom kamatostul együtt — mondta az ember.

Alacsony, szürke szakállu ember állott velünk szemben.

— Jó volt, hogy elhozta, mert már végrehajtást kértem.

— Sok a kamat, sőhajtott az ember.

— Drága a pénz, — felelte rá a kis ember keményen.

Egymásután számoltak le bennünket az asztalra. Utóljára én maradtam a szegény ember kezében.

— Kérem mondta a szegény ember —, ezt az ötpengőst tessék nálam hagyni... Téli idő van... Nem találok munkát. Nincs odahaza se tüzelő, se kenyér. Csak ezzel az ötpengővel maradok adós. Megadom minél előbb.

A kis férfi megrázta a fejet.

— Nem lehet. Drága a pénz.

A protestáns szó nem olyan embert jelent, aki tagad, hanem olyant, aki állit.

„Mindig csak állit, tehát sohasem tagad, nem bírál, nem vet el semmit?” — kérdezhette valaki meglepődve.

De igen. A napfénynek is mindig megvan a maga árnya. Minél tisztább és erőteljesebb a napfény, annál élesebbek az árnyékok is és annál tisztábban meg lehet őket különböztetni a fénytől. Délen, szép napsütéskor, szinte penecillussal ki lehet vágni a földből az árnyékok körvonalait. Csak a sápadt, halovány, ködburkolta északi napfénynek nincsen árnyéka: ott nem lehet megmondani, hol kezdődik az árnyék és hol végződik a fény.

A lelki világot az Igazság napfénye élteti. Azért tehát szüntelenül protestálni kell: azaz tanubizonyosságot tenni az igazság mellett.

Igy „protestáltak” az evangélikus rendek a híres speyeri birodalmi gyűlésen is, amely „protestációból” eredt a protestáns név is. A gyűlés pápás többsége olyan határozatot hozott, amely tagadta és megsemmisítette a lelkiismereti szabadságot. Erre az evangélikus rendek fölkeltek és tanubizonyosságot tettek („protestáltak”) a lelkiismeret szabadsága mellett, Isten színe előtt. Egészen ugyanolyan volt ez a helyzet, mint mikor Péter és János ott állanak a jeruzsálemi nagytanács előtt, amely meg akarja nekik tiltani a Jézus nevében való prédikálást. Ők pedig felelvén, mondának: „Vajjon igaz dolog-e Isten előtt, rátok hallgatnunk in-

— Kérem szépen... tessék könyörölni rajtunk. Meghálálom. Az adósságom kifizetem. Eladtunk mindent, amit el tudtunk adni. Beteg voltam. Sokáig nem tudtam dolgozni. Majd csak megsegít az Isten. — De ez a kis pénzt tessék nálam hagyni most.

— Nem lehet, — felelte az apró ember, — én is szegény ember vagyok...

Sőhajtózva tett a szegény ember az asztalra. Sajnáltam, amikor elment. Én pedig bekerültem egy sötét szekrénybe. Sokáig feküdtünk ott. Voltak ott előkelő, dicsekvő pénzek. Száz és ezerpengősök. Gőgösek és rátartók voltak. Nekünk hallgatni kellett. És mindig többen jöttek. Egy éjjel különös recsegőropogás támadt.

— Tűz van... Tűz van... — kiabálták az emberek.

Melegség, forró lángok vettek körül. Riadtan és rémülve néztük. A szobában minden lángokban állott. Butorok és a függönyök jajgatva siránkoztak, susogtak, amint a tűz hozzájuk ért.

Ugy hittük, mind meg fogunk halni.

Egyszerre egy csapzott ember rontott be az égő szobába. Az uzsorás volt. Jajgatott.

— Minden vagyonom! Minden vagyonom! —

kább, hogynem Istenre, ítéljete meg!" (4:19.)

Hol van itt is, amott is a tagadás, a merő tiltakozás?

És vajjon nem a szó-szoros értelmében protestánsok voltak-é minden időben a Jézus Krisztus igazi tanubizonyosságai, igazi — mártirjai?

Ó, csak megint volnának ebben a világban igazi protestánsok, akik visszautasítva minden tévedést, bátran állnának föl tanukul minden igazság mellett.

Am kritizálják és feketítsék be a protestáns nevet — én telve lelkesedéssel, hálával, sőt fiui büszkeséggel hajtom meg magam mindazok előtt a tanuk, mártirok előtt, akik rámhagyták örökül ezt a nevet.

Érzem, hogy ez a protestáns név tulságosan is szép az én számomra és én méltatlan vagyok rá. Haném azért Isten kegyelméből mégis csak protestáns, tehát bizonyágtévő vagyok én s főképen: akarok az lenni.

Vallásosest a Réten. A réti „Ifj. Bibliakörök“ pünköszt másodnapján este fél 7 órai kezdettel vallásos estélyt tartanak az imaházban, a következő műsorral: 1. Felálló ének: 63. dics. 1. v. 2. Gyül. ének: 68. 1. 2. v. 3. Imádkozik és predikál: Boros Lajos legátus. 4. Gyül. ének: 68. dics 3. v. 5. „Pünköszt“. Szavalja: Vigh Ilonka. 6. „Anya fájdalma“. Szavalja: Medgyesi Erzsike. 7. „Szeresd felebarátodat“. Beszél: Magyarai Sándor. 8. „Csendes éj“ (Beethoven). Énekli: a „Leánykör“. 9. „Nyomor“. Szavalja: Medgyesi Mariska. 10. „Ne félj“. Beszél: Magyarai Vince. 11. „Róma foglya“. Szavalja: Hidvégi Bözsi. 12. Gyül. ének. 236. dics. 1. v.

Koldussá leszek! — kiabálta kétségbeesetten. Hozzánk rohat. De nem tudta már társaimat megragadni, mert forró lángok kapkodtak mohón a pénz felé. Engem ragadott meg csupán.

— A pénzem! A pénzem! — kiabálta. Már a lángok belekaptak a ruhájába is. Égő ruhával, lobogó lángok között rohant ki a szobából. Csak engem fogott görcsösen az ujjai közé. Csak én maradtam vele a kórházi ágyon. Nem tudták kinyitni a kezét, amiben engem tartott.

Sokáig feküdt. Az éjjeli szekrényén hevertém mellette. Jajgatott, átkozódott. Mindene elpusztult. A vagyona odaégett. Az ő hitelezői is olyan kegyetlenek voltak vele szemben, mint ő szokott lenni. Egy utcai árusnál váltam el tőle. Valamit vett értem ez a töpörödött, égési sebekkel teli ember. Talán egy darab kenyeret. Talán illatos gesztenyét. Elváltam tőle. Örömmel hagytam el. Ki tudná megmondani, merre barangoltam? Kézről-kézre hány ember adott és vett engem? Egy téli napon odakerültem annak a kezébe, akié legelőször voltam. Kiöltözve, szép új ruhában vezette a kis leányát az utcán. A templomból jöttek. Egyszerre egy koldus állt eléjük.

— Isten szerelméért, adjanak valamit.

A presbyterium gyűlése.

Vasárnap délután 5 órakor a presbyterium gyűlést tartott, amelyen Sulyok István püspök lelkészeink és dr. Thúry Kálmán főgondnok elnökölték. Jegyző: ifj. Forgó Lajos. Jelen volt 35 presbyter.

1. Lelkészeink bejelentik, hogy az egyházi adóhivatal által összeállított választói névjegyzék — melybe 2820 választó egyháztag vétetett fel — közszemlére lett kitéve, s a hívek hirdetményben figyelmeztetve lettek, hogy május 25-ig a törvényes feltételek mellett a névjegyzékbe magukat felvétethetik.

A presbyterium a jelentést tudomásul veszi és a választói névjegyzéknek május 25-én lezárására és hitelesítésére az elnökség mellett kiküldi Papp Sándor, Szakács Antal és dr. Szeghalmy Sándor presbytereket.

2. Igazgatótanács indokolt javaslata alapján a presbyterium az iskolaépületben levő lakást nov. 1-től kezdve a leánygimnázium igazgatónöje részére adja át.

3. Iskolaszék javaslata alapján a presbyterium a Németh Sándor jutalomkönyv-alapítvány jövedelméből 30 drb jutalomkönyvet szerez be s azt az alapítólevél szerint a vallásiban, az egyházi éneklésben és a vasárnapi iskola látogatásában különösen kiváló s a tantestület által mind a négy paróchialis körből kijelölt 30 elemi iskolai tanulóknak a vasárnapi iskolák ünnepélyes befejezése alkalmával kiosztani rendeli.

(Több apró ügy letárgyalása után, a gyűlés 7 órakor véget ért. —y.)

Reggeli órákon. Kedd: Izrael nyomorusága Egyiptomban. II. Mózes 1, 6—22. Szerda: Mózes születése. II. Móz. 2, 1—10. Csütörtök: Mózes ifjúsága. II. Móz. 2, 11—15. Péntek: Mózeset Isten elhívja. II. Móz. 3, 1—10. Szombat: Ember gyöngesége, Isten ereje. II. Mózes 3, 11—14.

Az én gazdám ránézett. Komolyan és megdöbbenve.

— Valahol láttam én magát!

Egyszerre felkiáltott, mintha darázs csipte volna meg.

— Az uzsorás!

Elfordult. Keményen és ridegen. Amint elfordult tekintete a templomtoronyra esett. Megenyhült.

— Isten azt parancsolja, hogy szeressük ellenségeinket és... Én sajnálom magát. Isten büntetése beteljesült. Én egyszer csak öt pengőt kértem. Azt sem akarta adni. Azért én most azt az öt pengőt odaadom... Ez az én bosszúállásom. Kivett engem és odaadott a koldusnak. Tovább haladt. A koldus ott maradt. Nézett, nézett sokáig.

— Égeti a kezem, — mondotta, — eszembe jut minden, amit tettem... Ez a pénz vádol, éget, izzik. Nem tudom tovább vinni...

Kiejtett a kezéből. Leestem a lucskos földre. Ott találtál meg te. Nem tudom hová megyek még, de valamit szeretnék elmondani, mint tanulságot mindebből.

Van igazság a földön is...

(Vasárnap.)

Muraközy Gyula.

A konfirmáció ünnepélye egyházunkban.

Olaszi, Ujváros és Velence paróchiális köreiben május 12-én vasárnap, a délelőtti istentisztelet keretében ment végbe a konfirmáció, kálvinista szertartásainkat jellemző puritán egyszerűségű, de meghatározó magával ragadó ünnepélye.

Az öntudatos keresztyén élet kezdetétől a 12 éves életkort tekintjük, amikor Jézus a jeruzsálemi templomban a tudós rabbik, vének s bölcssek előtt kinyilatkoztatta, „hogyan nekem azokban kell foglalatossá válnom, melyek az én Atyámnak dolgai.” (Luk. II. 49.)

Jézus bölcsessége azonban nem emberi bölcsesség, de a mi gyarló értelmünknek erősödésre van szüksége, hogy minél tisztábban és minél világosabban megismerhessük evangéliumi igaz vallásunk tudományát, éppen azért Kálvin városában Genfben és a mi református egyházainkban is 14 éves korában konfirmáljuk ifjainkat, mert helyesen és üdvösségesen nem élhet urvacsorával az, aki a sákramentumok, így az urvacSORA igazi jelentőségét nem érti.

Ezt meg kell érteni minden gondolkodni szerető református testvérünknek s meg kell érteni az ifjabbaknak is, akik közül talán most többen visszatartottak, hogy ők ilyen nagy korában nem konfirmálódnak.

Olasziban Csernák Béla lelkész, Ujvároson [Sulyok István püspök, Velencén [Kiss Károly lelkész végezte a konfirmációt.

Keresztyén életünkben alig van ünnepélyesebb, emlékezetesebb és jelentőségében áldásosabb óránk, mint amikor ifjú lelkünk Isten oltára és a teljes templomi gyülekezet előtt tesz nyilvánosan vallást hitéről és szent fogadással ígérjük, hogy református vallásunknak és anyaszentegyházunknak hűséges tagjai leszünk, mindhalálig; s alig lehet boldogítóbb üzenete Istennek hozzánk, mint mikor a lelkipásztor ajakáról halljuk: „ezennel református egyházunk öntudatos tagjainak nyilvánítalak benneteket és felhatalmazlak, hogy az uralom szentvacSORÁVAL éljetekek!”

A kegyelem Istene munkálkodjék Szentlelke által gyülekezetünkben, egyházunk ezen legifjabb felnőtt tagjainak lelkében, hogy életökből anyaszentegyházunkra áldás, Isten nevére pedig dicsőség szálljon!

(—eon)

Esteli órákon: Kedd: Isten dicsősége. 2. Kor. 12. fele. János 14. 1—4. Szerda: Utban Isten dicsősége. Máté 6. 11. Péntek: A legboldogabb érzélem. Máté 5. 8. Szombat: Az Isten útjának feltételei. 8, 18—22

Lőrinczy Lajos „Kivándorolt” c. elbeszélés kötetete megjelent és mindenütt kapható a könyvkereskedésekben. Bolti ára 80 Lei.

Áldozatkésztség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Olaszi-i orgona-alapra: Szilvási Róza kis unokájának, Évinek felgyógyulása alkalmából 200 Lei.

Zilahi ref. egyháznak: özv. Száva Antalné 500 Lei.

Olaszi-i parochiális lakáshoz egy takaréktüzhely alapjára: özv. Száva Antalné 500, Egy ker. nő 100 Lei.

Iparosfiuk bibliakörének: Nagy Sándorné leánya, Erzsébet halálának évfordulója alkalmából 200 Lei.

Szegényeknek: Egy keresztyén nő 100, N. N. 100 Lei.

Olaszi-i templomszőnyegre: a szerdai munkadélutánok munkásai 150 Lei.

UJVÁROSON:

Ujv. harangokra: özv. Zih Imréné 200, Czira Kálmáné 200 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: Ujlaky Károly 50 Lei.

Napközi gyermekotthonra: Kiss Gyula,

néhai kis unokája Ibolyka születésének emlékére 100 Lei.

Konfirmándusok bibliájára: Kiss Gyula 100, Kiss Károly 100, Ujlaky Károly 50, Nagy József 50, Konfirmált növendékek 315 Lei.

RÉTEN:

Templomi padokra: N. N. 300 Lei.

Szegényeknek: Nagy Lujzika egy pár kis cipő

B) Az Árvaház céljaira:

Olaszi-i lelkészi hivatal utján: Egy keresztyén nő 100 Lei.

Réti lelkészi hivatal utján: Erdel Imre 100 Lei.

Gondnoknőnél: Király Zoltán II. o. t. 10 Lei. ifj. Tóth Mihály a növendékeket megnyírta.

C) Néhai Szilágyi Géának a Ref. Kör elnökének koszorújára és fényképére befolyt adományok:

Sulyok István 100, Csernák Béla 290, dr Thury Kálmán 100, Domokos László 100, dr Soos István 100, Népszövetségi Hittelintézet 1200, dr Szeghalmy Sándor 100, Széles Kálmán 100, Keztyüs János 100, Tóttós Mihály 100, Nagy P. István 100, Kiss B. László 100, Papp Sándor 100, Vass Károly 100, Béres Károly 100 (és a Kör részéről kiadott gyászjelentés nyomtatása), Szabó Gyula 100, Béres Sándor 50, Szabó Lajos 60, Jégh Károly 60, Varga Gedeon 60, Kiss Árpád 100, Lőrinczy Lajos 100, Kompán István 100, Teleky Zsigmond 50, Vajna László 60, Széles András 100, Ujlaky Károly 60, id. Forgó Lajos 80, Losonczy Gábor 50, Teleky Kálmán 100, Kágyi Szabó István 100, Korbita József 100, Trombitás Gyula 100, összesen: 4220 Lei.

A kiadások fedezése után fennmaradt 500 Leit az iparostanulók bibliakörét szorgalmasan látogató ifjak jutalmazására létesítendő alapítvány céljára néhai Szilágyi Géza Ref. Köri elnök családja által tett 1000 Lei adomány növelésére fordította a **Kör Vezetősége**.

D) Az újvárosi Ifjuság és Énekkar május 4-i estélyén felülfizettek:

500 Lei: Németh Pál, Veiszlovits Lajos, Szabó Károly.

400 Lei: Szabó László.

300 Lei: Mónus Sándor.

200 Lei: Sulyok István, dr Thúry Kálmán, Varga László, Czako Lajos, Fazekas testvérek, Birinyi Imre, Somogyi István, Andrányi Károly és fiai cég, Agárdy István, Waiszlovich Emil, dr Soos István, Matkó Benjámin.

150 Lei: Béres Károly, Kerekes Sándor.

120 Lei: Hajnal József, Nagy Imre.

100 Lei: Csernák Béláné, Kiss Károly ref. lelkész, Ercsey József, dr Szemethy Géza, Báthory József, Kutassy Benedekné, Kovács József kárpitós, Kállay Béla, Kovács József kőműves vállalk., Béres Sándor, id. Varga László, Major Ferenc, Tóttós Mihály, Sarkady Zoltán, Ercsey Lajos, Lucskay Gyula, Zalányi Gyula, Zalányi Lászlóné, Szakács Antal, Dibár György, Zemplényi Sándor, Báthory Zsigmond, Tóth Sándor, Tarsoly Kálmán, Deczky Sándorné, Fenessy József, Zagy Mihály, Gulyás János, Nagy Ferenc, Bittenbinder Jánosné, Horváth Sándor, Szabó József, Nagy József, id. Cser Jánosné, Dézsy Pál, Leitner Ferencné, özv. Somogyi Lajosné, özv. Ecsedy Antalné, Vékony Bálint, Nagy Jenőné, Kovács László, Lövinger József, Fehér János, Szilágyi Lajos csizm., Financ G. hentes, Balogh Ferenc, Orbán József, Gonda László, Szilágyi Lajosné, Kovács József, Molnár János, Nagy Károlyné, Czillér Imréné, Máthé Béla, Vékony István, Singer Lajos, Boros Péter, Csathó János, Lertner Ernőné, Marton Józsefné, Kiss Kálmán, Váli Péter, Gergely József, Blaha István, Lakatos István, Papp Sándor, Hajdu György, dr Schilling Árpád, dr Sarkady Sándor, dr Sebess Lajos, ifj. Cser János, Sáhy József, Vass Károly, Szabó Lajos üzletvez., Badar Béni, Molnár László, Kenéz Ferenc, Boldizsár István, Péntes Lajos, Szabó Lajos ref. lelkész, Szabó Lajos keresk., Szász Mihály, Takács Endre, Dézsy László, Jakab Imre, Pázmány Gyula, Bodó Zsigmond, Szilágyi Lajos, Trombitás Gyula, Konrád Jánosné, Bartus Sándor, Lehoczky József, Kiss Gyula, Varga Gedeon, Bancsik János, Velencei Ref. Énekkar, Péntes József, Albert János.

90 Lei: Kovács N.

80 Lei: Sarkady Zoltánné.

60 Lei: Gál Szabó Istvánné, Ellenés Péter, Anné Ödön, Fekete Imre, Fülöp István, Ujlaky István, Teleky Kálmán, Kovács József egyházker. pénztáros.

50 Lei: K. Nagy Lajos, Nagy Géza, Bakos Julia, Varga János, Boros Imréné, Ujlaky Károly, Czirák Kálmán, Rosenthál Lajos, Elek Sándor, Puskás Károly, N. N., Baka Dániel, Szabó Béla, Fenessy József, Oláh József.

40 Lei: Albert M., Kovács András, dr György Emil, Szilágyi Lajos, Újvárosi kántorné, Széll Ferenc.

30 Lei: Dormány Sándorné.

20 Lei: Joó Lajos, Nagy Endre, N. N., dr Gaál Jenő, Budor V., Pécsy József, Tóth József.

Büfféhez hozzájárultak:

Nagy Péterné tészta, V. A. 1 torta, Klein Ica tészta, Kun Andrásné 1 kiló kolbász, Baka Antalné tészta, Ecsedy József 1 kiló borsajt, Nagy Jánosné 1 tál tészta, Nagy Lajos 5 liter bor, Szodray Sándorné 1 üveg bor.

Hirdetés.

Az 1929 július 1-től 1930. június 30-ig terjedő időre elkészített választói névjegyzéket a folyó évi május hó 15-ik napjától kezdődőleg 10 napon keresztül, vagyis május hó 25-ig az egyházi adóhivatalban Str. I. Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz. alatt a presbyterium közszemlére kiteszi. Ezt azzal a kéressel hozzuk az egyháztalálkozó becses tudomására, hogy a választónévjegyzékben való felevételeket illetőleg, a hivatalos órák alatt a jelzett időben érdeklődhetnek.

Az egyházi törvény értelmében azokat az egyháztalálkozókat lehet fölvenni a választók névjegyzékébe, akik összes egyházi adójukat az előző esztendőkről május 15-ig befizették. De, ha valaki a hátralékos tartozását a felebbezési idő alatt még kiegyenlíti és azt az egyházi adópénztár nyugtájával igazolja, akkor utólagosan a választók névjegyzékébe felvehető.

HIREK.

Ünnepi istentiszteletek sorrendje.

I. Pünköst első napján.

Olasziban: délelőtt 10 órakor predikál Csernák Béla, ágendázik Kiss Bertalan, este fél 6 órakor predikál Boros Lajos legátus, a Hegyén: (Papp Sándor szülőjében) délután 4 órakor Kiss Bertalan.

Újvárososon: délelőtt 10 órakor predikál Sulyok István, ágendázik Oroszlán István, délután 3 órakor predikál Szücs István legátus.

Velencén: délelőtt 10 órakor predikál és ágendázik Kiss Károly, délután 3 órakor predikál Boros Lajos legátus.

Réten: délelőtt 10 órakor predikál Szücs István legátus, ágendázik Szabó Lajos, délután 5 órakor predikál Szabó Lajos.

II. Pünköst második napján.

Olasziban: délelőtt 10 órakor predikál Kiss Bertalan, ágendázik Varga Gedeon, az állami kórházakban urvacsorát oszt Csernák Béla, este fél 6 órakor predikál Csernák Béla, a Hegyén (Papp Sándor szülőjében) délután 4 órakor Szücs István legátus.

Újvárososon: délelőtt 10 órakor predikál és ágendázik Oroszlán István, délután 3 órakor Boros Lajos legátus.

Velencén: délelőtt 10 órakor Szücs István legátus, délután 3 órakor Sámy Gusztáv.

Réten: délelőtt 10 órakor Szabó Lajos, este fél 7 órakor Boros Lajos predikál.

Váradszőlősen pünköst első napján délelőtt 10 órakor predikál és urvacsorát oszt Sámy Gusztáv.

Kertész Sándor jubileum szünész tisztelettel meghívja a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület tagjait a f. hó 21-én tartandó jutalomjátékára.

Előfizetőinknek, olvasóink és minden jó keresztény embertársunknak, áldott pünköst ünnepeket kívánunk!

A Református Kőr 1929 május 20-án este 7 órai kezdettel a Református Leánygimnázium dísztermében megtartandó estélyének műsora: 1. Prolog. Elmondja: Oroszlán István. 2. a) Kéhler: Puszták fia, hegedűn előadja Wéber Tibor, zongorán kíséri: Láposy Erzsébet zenetanárnő. b) Cremonai hegedűs, hegedűn Wéber Tibor, zongoránál Láposy Erzsébet zenetanárnő. 3. Ének. 4. Török Rezső: Testamentum, parasztkomédia egy felvonásban. 5. Az obsitosból: Száll a fekete éjben. Énekli: Barcsa József, zongorán kíséri: Soos András karnagy. — Konferál: Karalyos Matyi. — Műsor megváltás a Református Kőr közszükségleteinek fedezetére.

Dr Szemethy Géza ref. egyházkerületi hírkár e hó 23-án, csütörtök este 9 órakor Nagyváradon a Kereskedelmi Csarnok nagytermében, szerzői estét rendez, melyen az e célra szervezett, illetve kibővített ref. egyházi énekkar közreműködésével vokális karének szerzeményeit bemutatja. Az estélyen néhány váradi művésznő és művész is közreműködik külön zongora-, ének és szavaltat számmal. Egyházunk tagjai már jól ismerik dr Szemethy énekszerzői és karnagyí kiváló képességeit az újvárosi harangszentelési és Püspök ur jubileumi ünnepségén a legnagyobb elismerést kiváltott szerepléséből. Ez alkalommal közvetlenebbül elmerülhet művészetének szépségeiben, miért is a csütörtöki szerző-estre ezton is felhívjuk figyelmüket.

Ha Jézus eljönne. Egy nagy városunk vasárnap-i iskolájában a lelkipásztor azt a körkérdést adta fel a növendékeknek: Mi történnék akkor, ha Jézus most megjelenne a földön? A 9—13 éves gyermekek-

ből álló csoport feleletei a következők voltak: „Az lenne a legelső dolga, hogy becsukná az összes korcsmákat“. (Több, mint fele a csoportnak ezt felelte). — „Sokan nem kívánnának beszélni velem, de mihelyt bajba jutnának, hozzá sietnének“. (9 éves felelte). „A gyermekek hozzá futnának és hallgatnák a beszédét“. (12 éves felelte). „Sokan szégyelnének hozzá menni elkövetett bűneik miatt“. (12 éves felelte). „Azok az emberek, akiknek a házuk most piszkos, kitakarítanák szegyenletükben“. (10 éves felelte). „Sokan hozzá futnának, hogy kicsiny gyermekeiket javítsa meg“. (9 éves felelte). „Megtanítaná a gyermekeket, hogy szivesek legyenek egymáshoz és jók az oktalan állatokhoz“. (9 éves felelte). „Akkor nem látnánk verekedő gyermekeket az utcán“. (11 éves felelte). „Új házakat építtetne a szegények számára“. (9 éves felelte). „Sok jót tenne a szegényekért, felkeresné őket, beszélne nekik“. (13 éves felelte). „Az emberek nem sztrájkolnának többet“. (13 éves felelte). „Az emberek nem tartanának többé madarakat fogságban“. (9 éves felelte).

Hat hetes női szabászati tanfolyam. Gelletr Edít tanárnő hat hetes női szabászati tanfolyamot nyit május 22-én a Kereskedelmi Női Iskolában (Kereskedelmi Csarnok-épület). A tanfolyam elvégzése után a növendékek az Iparkamarától működési bizonyítványt kapnak. A tanfolyam díja 800 lei. Jelentkezni lehet este 6—8 óra közt a Kereskedelmi Női Iskolában. Felvilágosítással szolgál az olasz-i ref. lelkész-hivatal.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyvárad-i Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BERES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-] 14. sz.

Takarékosság

Negély- és Takarékszövetkezet
Oradea—Nagyvárad

Str. Dim. Cantemir (Beőthy Ő.-u.) 2.
Alakult: 1899. évben Telefon 4-54.
Fiók: Fugyivásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke Lei 8.500.000

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik helibetét gyűjtéssel. *Leszámitól váltókat, Folyósít jelzálogkölcsönöket. Átutalásokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzletet kedvezően lebonyolít.*

Képviselet a triesszi „Adria“ biztosító-társaságot. 67

Legszébb ajándék a fiatalság részére egy **kisbetűs Énekeskönyv**

Ára 82 Lei

Kapható **BÉRES KÁROLYNÁL** a tanítónőképző-intézet épületben

Eladó házhelyek

360—390 □-méter területűek az új vízműtelepnél, a kolozsvári országot mellett.

Értekezhetni:

dr Sarkady Sándor ügyvédnél és Bancsik János ref. kántornál.

Bereczky

uri diosf-szabó Ioan Bratianu és General Holban [volt Szaniszló- és Széles-utca] sarok. — Telefon 8—47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-24

Eladó

8 darab 3 méteres, 30—40 centiméter átmérőjű, szép

akácfa-törzs

Megtekinthető: **Emléktér 32.**

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Ünnepek nélkül!

A kálvinizmust így is nevezhetném: A hétköznapok vallása. Igazi sajátos arculata sohasem az ünnepnapok áhítatos csöndjében, hanem a hétköznapok zajában tündöklük. Szép és szükséges dolog az ünnep, ha az emberi gyarlóság nem csinál belőle élvhajhászásával Istenkáromlást. Szép, mert ünneplő, tiszta ruhát öltönek az emberek, templomba megy az is, aki máskor nem szokott, énekszó csendül sok, sok ajkon s az egész világon a gondtalanság ünnepi emelkedett hangulata uralkodik. Nekem ünnepeken még a természeti világ is szebb. Ragyogóbb a napsugár, tisztább a levegő, illatosabbak a virágok s üdőbbek a gyermekarcok. És szükséges az ünnep, mert amíg egyrészt a tény, amit központjába állít, összpontosítja a hétköznapokon ezerfelé forgácsolt figyelmet, másrészt a különféle módon felkeltett érzelmek fokozott kiélésére készíti az embert. A keresz-

tyénségnek voltak, vannak s lesznek is mindig áldásokkal teljes ünnepei és nem sértünk senkit, amikor azt mondjuk, hogy a római vallás soha sincs annyira otthon, mint a tömjénfüstös, lengő zászlós, processió ünnepken. A kálvinizmus levegője azonban nem a tömjénfüst, hanem az országut pora, muzsikája, nem az ünnepi harangzugás, hanem a kalapácsütés, kassa-, kapacsengés, alakja nem a mély lelki élmények sulya alatt összeroskadó, ájtatos tekintetű, a világ lármájától a templom falai közé menekülő hívő lélek, hanem az irodában görnyedő, a műhelyben izzadó szóval, az élet ezer küzdelmében benne dolgozó, de életét Isten akarata alá helyezett ember.

A kálvinista ember igazi ünnepét ott üli, amikor ina szakadtáig, dereka roppanáig dolgozik, Isten dicsőségére. Karácsonykor, amikor az egész világ a karácsonyfák gyertyáinak fényében ragyog, husvétkor, amikor a legpogányabb, a legkeményebb lelket is megrázza a

Az elvetett mag.

1665-ben történt. A hatalmas szavú angol prédikátor, Flavel János, a virágzó kereskedő városnak, Dartmouthnak lelkipásztora, akinek erőteljes bizonyágtétele sok embert ébresztett föl a lelki halálból a Krisztusban való életre, — egy vasárnapon Pál apostol eme szavairól prédikált: „Ha valaki nem szereti az Ur Jézus Krisztust, legyen átkozott. Maran atha“ (1. Kor. 16:22)

A prédikáció szokatlanul komoly és megragadó volt, különösen ennek a szónak a magyarázata: „Maran atha.“ ami azt jelenti: legyen halálra ítélve, mikor az Ur eljön, hogy megítélje az istenteleneket.

Az Istenisztelet végeztével mindenki föllállt és várta, hogy a lelkipásztor szokás szerint áldást mondjon a gyülekezetre. Flavel azonban sokáig szóltanul állt ott és a gyülekezet lélekzetét visszafojtva várakozott. Végül megszólalt a prédikátor:

— Hogyan mondhatnék én áldást erre az egész gyülekezetre, mikor közülök mindaz, aki nem szereti az Ur Jézus Krisztust, átkozott, maran atha?

Azzal eltakarta arcát és végül is áldásmondás nélkül hagyta el a szószerket. Mindez mélyen megrázta a gyülekezetet, annyira, hogy egy előkelő állású ur ajultan zuhant a kövezetre.

A jelenvoltak között volt egy 15 éves fiú is, névszerint Schort Lukács, becsületes polgáremberek gyermeke, de maga könnyelmű, gondtalan és a világ örömeire vágyó. A prédikáció pillanatnyilag ő reá is hatott, de azután látszólag teljesen elfeledte és nem sokkal később matrónak jelentkezett egy hajóra, melyen aztán bejárta az összes tengereket. Sok esztendő múlva belefáradt a tengeri életbe. Amerikában partra szállt, szerzett magának egy kis birtokot és itt, új hazájában töltötte életének hátralevő idejét.

Külsőleg jól ment minden. Derék feleséget talált, egészséges, szép gyermekek egész sora nőlt fel körülötte, külső és belső gazdasága virágzott, látszólag semmi hiya nem volt a boldogságának. Azonfeül még oly hosszú életkort is ért meg, mely messze föltúlulta az emberi kor szokott határát. Mikor már száz esztendő volt, még akkor is friss erőben maga szántotta, boronálta földjeit. Szellemi, lelki képességei is oly épek voltak, akárcsak ötven esztendő korában. De jaj, mégis közel volt hozzá, hogy azokhoz számítassék, akikről így szól Ézsaiás próféta, a 65. fejezett 20. v.: „Az ifju száz esztendő korában hal meg és a bűnös száz esztendő korában átkoztatik meg.“ Mert a jólét közepette megfélekedezett Arról, aki mindezt az áldást készítette neki. Templomba nem járt, Isten igéjét nem olvasta, családjában sem reggeli, sem esti

feltámadás nagyszerű ténye, a Szentlélek ünnepe, midőn a lelki világ mérhetetlen mezőin ellenállhatatlan erővel zug a Szentlélek szele, nem nagy dolog ünnepelni, magunkat Istennek odaszentelni, de bizony nagy dolog az üzletben, a műhelyben, a mezőn, ahol hamarabb elröppen az ajakról a káromkodás, mint az imádság szava. Nos, a mi vallásunk éppen ezen a ponton jön segítségére az embernek, mert a pénz csörgéséből, a műhely zajából, a munka lármájából soha meg nem szünve kiáltja a kálvinista ember fülébe: mindent Isten dicsőségére. Isten dicsőségére kereskedj, azaz a keresés ne jelentsen nálad egyet a csalással, a pénz ne legyen Istened, hanem eszközöd, amelyen te uralkodsz s használsz fel szép és nemes célra, az irodában, műhelyben ne legyen nálad szorgalmasabb, precízebb, odaadóbb munkás; ne azért dolgozz, hogy a főnöködet kielégítsd, akár látszat, akár becsületes munkával, hanem mert érzed, hogy a legkisebb dolog is óriási jelentőségűvé nő, ha Isten dicsőségére cselekszik. Légy kálvinista, akinek vallása nem ékszer, amit nagy ünnepeken elővesz, megcsillogtat s aztán ismét szépen elzár, hanem élet, ami a bölcsőtől a sirig mindenütt vele van s parancsol neki.

A mai vasárnap a év ünneptelen szakába léptünk. Mögöttünk egy félév, amelyben egymást érték az emelkedett hangulatu, nagy ünnepek, előttünk a másik félév, a hétköznapok, a szürke vasárnapok hosszú sorával; a kálvinista vallás sajtáságos ünnepe most kell

áhitatot nem tartott és nem is hangzott soha imádság szava az ő házában. Külsőleg ugyan tisztességes, szép életet folytattak. Káromkodás, veszekedés, borozók, lármája, vagy más efféle nem hallatszott a házában. Csakhogy a lelkek „Krisztus nélkül valók voltak, Izrael társaságától idegenek és az ígért szövetségétől távolvalók” — épen ezért „reménységük nem vala és Isten nélkül valók voltak e világon”. (Eph. 2: 12.) Már pedig örökké igaz marad, amit a próféta mond: „Az istenteleneknek nincs békességük!” (Ézs. 48: 22.)

Egy este, amint napi munkáját elvégezte, — ez már 1750 ben történt, — ott ült az öreg Schort Lukács egy kidöntött fatörzsön a földje végében, mély gondolatokba merülve. És mint az öreg embereknel szokott történni, gondolatai messze, messze szálltak, vissza gyermekébe napjaiba és sokáig ott időztek. Láta rég elhunyt szülőinek házáat Dartmouthban, a város utcáit és kikötőjét a száz meg száz hajóval, melyek jöttek, mentek; látta a játszóhelyeket és az iskolát, a pajtásokat, akikkel együtt töltötte gyermekéjét és ifjuságát, — szokatlan élnétséggel jelent meg mindez lelkében. Emlékezetében fölmerült egyik ismerős név a másik után, akiket ismert és szeretett; hol vannak most ezek mind? Lélekben ott járt a temetőben, ott emelkedett egyik sirhalom a másik mellett, alattuk pihentek, porladoztak már mind azok, akiket ő valaha ismert. A temető fölött emelkedett a

kitündököljön az Isten dicsőségére szentelt munkás hétköznapokon. Ezért emelek én ma kalapot minden kálvinista ember előtt s kívánom mind-egyiknek a munka áldásokkal tele szentséges ünnepét.

K. B.

Áldozatkésztség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Pünkösztkor urasztalára: Sebes Gyula, özv. Havasy Zsigmondné, Héder Gyuláné, Szücs Juliska, Pipó Róza 100—100, Tar Etelka, N. N., Bodó Imre, ifj. Tóth Mihály, Dvorzsák Lajosné 50—50, Takács Vincéné 40, N. N. 30, özv. Vantora Gáborné 25, együtt 845 Lei. Kenyeret: Özv. Havasy Zsigmondné, özv. Makiári Kiss Gyuláné. Bort: Szabó Lajos (Hangya), Blaha István, Szücs Mátyás.

Szilágyi Géza emlékalapra: Blaha István 200 Lei.

Szegényeknek: Szőke János felesége emlékére 100 Lei.

Legátusoknak: N. N. 20, özv. Havasy Zsigmondné 40, özv. Szentmiklós Györgyné 20 Lei.

UJVÁROSON:

Urasztalra: Szabó László és neje 150, özv. Soós Lajosné 20, Sebestyén Ferencné 40, Tonk Emil 100, özv. Nagy Józsefné 40, N. N. 100, Fehér Imréné 50, Szántó Dánielné 40, N. N. 20, Bende Róza 20, N. N. 20, Jobb János 100, Hant Frigyesné 100, N. N. 40, összesen 840 Lei. Boros Péter és neje kenyeret, Szalay Kálmán bort, Mónus Sándor bort.

Legátusoknak: özv. Tanka Miklósné 20, Szabó László és neje 100, özv. Tóth Imréné 20 Lei.

Vallásos iratokra: Ujv. konfirmándusok 397 Lei.

templom: ott keresztelték őt, ott konfirmálták, ott járult első ízben, mélyen megindult szívvvel, a szent vendégséghez. És azóta? Ó, azóta soha, soha többet nem közeledett az Ur asztalához. Feltűnt előtte a hatalmas Flavel prédikátor, akit gyermekkorában oly gyakran hallott; mintha most is előtte állna méltóságos alakja, mintha látná fölemelt kezeit, átható tekintetét. Hallja is szivetrázó hangját! Mintha mennyei fény világítaná meg, úgy áll előtte egyszerre az a vasárnap, amelyen talán utóljára hallotta őt, — az a vasárnap, amikor Flavel erről az ígéről prédikált: „Ha valaki nem szereti az Ur Jézus Krisztust, legyen átkozott, maran atha!”

Az öreg Schort Lukács mind mélyebben, mélyebben merült el ennek a felejthetetlen napnak az emlékeibe. És Isten áldása kísérte magányos gondolatait. Érezte, hogy ő mindeddig nem szerette az Ur Jézus Krisztust és most félt a rettenetes átoktól. Lelke nagy szükségében felkiáltott a Megváltóhoz, akinél aztán meg is találta békességét. Csatlakozott a közeli városban levő keresztyén gyülekezethez és ettől fogva istenfélő keresztyén életet élt egész haláláig, mely 116 éves korában következett be.

Nyolcvanöt évig maradt tehát gyümölcstelen az elvetett mag, de végül mégis kihajtott és gyümölcsöt is hozott, amelynek tizenhat évig volt még ideje megélni a mennyei aratásra.

VELENCÉN:

Urasztalára: Bódis Ferike 25, Sújtó Sándor és neje 50, özv. Balogh Jánosné 20, özv. Molnár Bálintné 30, Póka István 40, Babuczai István 40, id. Balogh Károly 50, Bereczky József 50, Nagy Károlyné 100, Barna Sámuel 25, K. Nagy Lajos 20, özv. Postás Jánosné 20, Götz Benjámín 20, Nagy József 50, Szabó Lajos 10, Elek Eszter 40, Bóna Imre 20, özv. Schittenhelm Alajosné 20, özv. Bakró Sándorné 20, Biró Albert 20, Boros Imre 20, összesen 690 Lei. Kiss Károlyné kenyeret. Ópál Ferencné bort. Váradszőlősen többen 200 Leit.

Építési alapra: Bereczky József 100, Bóna Imre 50, özv. Gencsi Sándorné Nagy Ferencz temetése alkalmából koszorúmegváltás címen 100 Lei.

Legátusoknak: Biró Albert 20, Nagy János (Váradszőlős) 20 Lei.

Napközi gyermekotthonra: Babuczai István 40, Bereczky József 50, özv. Gencsi Sándorné Nagy Ferenc temetése alkalmából koszorúmegváltás címen 100 Lei.

Szegényeknek: Babuczai István 40, id. Balogh Károly 50, Bóna Imre 30 Lei.

RÉTEN:

Urasztalára: Lakatos 20, Szilágyi Imréné 100, Erdel József 30, Szerző József 100, Péntes Viktorné 40, Krup Lajos 50, Szilágyi Lajosné 40, Kudor János 40, összesen 420 Lei. Kenyeret adott: Jakab Imréné. Bort adtak: Incze András 10, Papp Dezső 5 litert.

Templomi padokra: Vallásos est perselypénze 670, N. N. 200, özv. Gáll Józsefné 100 Lei.

Bibliakörszék: Főzd 100 Lei.

Szegényeknek: Bereczki, Nagy 50 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Olaszi-i lelkészi hivatal utján: Högye Róza 20 Lei.

Ujvárosi lelkészi hivatal utján: Szabó László és neje 150, Hant Frigyesné 100, N. N. 200 Lei.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 órakor Kiss Bertalan, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 4 órakor Csernák Béla,

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Sámy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor Szabó Lajos szolgál.

Reggeli órákon: Hétfő: Kicsoda Isten? II. Móz. 3, 14—20. Kedd: Mózes tiltakozása. II. Mózes 4, 1—9. Szerda: Az igaz próféta-ság jeleit. II. Mózes 4, 10—17. Csütörtök: Mózes visszatérése. Mózes 4, 18—23. Péntek: Találkozás Áronnal. II. Mózes 4, 27—31. Szombat: A Fáraó válasza. II. Mózes 5, 1—5.

Esteli órákon: Hétfő: Az utolsó próféta. Máté 3, 1—6. Kedd: A próféciák koronája. Máté 3, 6—12. Szerda: A megnyilatkozott egek. Máté 3, 13—17. Csütörtök: A nagy küzdelem. Máté 4, 1—11. Péntek: Jézus fellépése. Máté 4, 12—17. Szombat: A tanítványok elhívása. Máté 4, 18—22.

Vasárnap reggel jó idő esetén a vasárnapi iskolás gyermekek, vezetők felügyelete mellett, 8 órakor félnapos kirándulásra, az iparosfiuk bibliaköre reggel 7 órakor egésznapos környékismereti tanulmány-utra indulnak.

Az újvárosi református leánybiblikör f. hó 26-án, vasárnap délután 5 órai kezdettel az Össi telepen, Szekernyés atyánkfia házában vallásos délutánt rendez, melyre az érdeklődőket szeretettel meghívja.

A királyhágómelléki egyházkerület f. hó 29. és 30-án tartja közgyűlését leánygimnáziumunk disztermében. A közgyűlés egyik jelentős pontja lesz az egyházkerület vallásos és erkölcsi életéről beszámoló püspöki jelentés, amelynek meghatározó, főlemelő adatai között találjuk az adakozások eredményét is. A hat egyházmegyéből álló kerület közel 220.000 lelke az 1927 évben 2,796,574 Leit adott jótékony egyházi célokra. Ez önkéntes adományok közül ki kell emelnünk K. Hegyesi Lajost Borsról, aki harangra 30.000, Türkör Sándort Fugyivásárhelyről, aki harangra 28.724, Kocsis Gábor Biharvajdáról, aki szintén harangra 44.000 Leit adományozott. Lovas Dániel Érmihályfalván temetőri lakást épített 150.000 Lei. Csöri Sándor ugyancsak Érmihályfalván templomi karzatot épített 160.000 Lei költséggel. Az elaggott szegények és iskolásgyermekek segélyezésére egyházközségeink 622.908 Leit fordítottak. (ebből Nagyváradra 416,541 Lei esik).

Az iparosfiuk bibliaköri életében forduló-pontot jelent az ünnep első napján, délután megtörtént fogadalomtétel, amivel a bibliakör eddig csak pártoló tagjainak egyrésze a bibliakör rendes tagjává lett. A bibliakör rendes tagsága három hónapi próba-időhöz, bizonyos ismeretanyag megszerzéséhez van kötve, Aki három hónap alatt komoly ker. ifjuhoz illő magaviselettel, a 26 tételből álló, a lélek, test, szolgálat és szellemi élet területéről összegyűjtött vizsgaanyag ismeretéről bizonyosságtételével méltónak mutatja magát, a fogadalomtétel után, a bibliakör rendes tagja lesz. Az ezzel a programmal február első felében megindult bibliakör 61 tagja közül legnagyobb részt a szükséges ismeretek el nem sajátítása miatt csak 36-an tehetek és tettek fogadalmat. A fogadalomtétel távolról sem ünnepély, hanem egy lelki élményt jelentő bensőséges aktus akart lenni s ezért csak a meghívottak, illetve a bibliakörhöz közel állók vettek rajta részt. Főt, Sulyok István püspök uron kívül, akinek kezébe a fiúk a fogadalmukat tették, jelen voltak még

Csernák Béla lelkész, dr Thúry Kálmán főgondnok, dr Szeghalmy Sándor pénztáros, Csernák Béláné, Varga Lászlóné és a különböző bibliakörök közül többen. Az egyszerű, de megható komolyságu fogadalmatételt felejthetetlenül tette a Ft. Sulyok István püspök urnak a fiukhoz intézett beszéde. Ez a fogadalmatétel, amelyet sok győtrődés, tanulás, a három hónap alatt több, mint 60 biblia- és imaóra előzött meg, bizonyára nagy elmélyülést és előrelendülést jelent a bibliakörben, amelynek életéből csak egy kuriozum képpen említjük meg, hogy a múlt hónapi perselypénze 412, a fiuk pénzbeli adománya 1250 és a fogadalmatételkor tett megajándékozása 5750 Lei volt.

A világlakait képző első tanfolyam a spandui „Hitvédő központ” rendezésében a múlt év novemberében nyílt meg s fejeződött be. Huszonnyolc különböző foglalkozású ember (művész, diakonus, volt tiszt, iparos, stb.) vett részt a munkában. A háromhetes tanfolyam a következő főbb kérdések világába vezette be a résztvevőket; egyetemes bevezetés a bibliába, a teremtés, theodicea, a csuda, a középponti keresztyén tények, az egyház és szociális erkölcsan főkérdései, a keresztyénség állásfoglalása a nagy gondolatáramlatokkal szemben, szekták, szabadgondolkodás, spiritalizmus, anihroposophia, astrologia, szabadkőművesség, népies vallások stb. A közös előadások mellett a semináriumi munka, gyakorlati munkák s megbeszélések is voltak. A kezdet nehézségei mellett is igen biztató s megisméltendő kísérletnek bizonyult e kezdeményezés.

Az orvosok és Theologusok Munkaközössége nemrég tartotta meg Berlinben 5-ik, többnapos konferenciáját, melynek legfontosabb tárgya: „A bűntudat előállása és jelentősége” volt. A bűntudat egészségtanához az orvosok, annak különösen a lelki beteg-

ségeknél levő szükségességéhez a theologusok szolgáltattak értékes adatokat. Hangsúlyozták mindkét foglalkozásnak az egymásra utaltságát, így ennek a kérdésnek megbeszélésénél is: Orvos és lelkigondozó a haldoklók ágyánál. (Kál. Világ.)

Jókai Mór halálának 25 éves évfordulója volt május 5-én. A legnagyobb magyar regényíró 1904 május 5-én halt meg 75 éves korában. A csodálatos mesemondó a legnehezebb időkben az egész magyarság vigasztalója és erősítője volt. Könyvei egész könyvtárt tesznek ki; valaki kiszámította, hogy 80 millió betű van 1893-ig kiadott műveiben, pedig még azután is sokat dolgozott. Jókai Mór az egész magyar nemzeté, de nekünk jól esik tudnunk azt, hogy református egyházunk hű fia volt, írásain és életén mindvégig ott volt tiszta ősi hitünk szent bélyege. Neve és könyvei örökké ismeretesek lesznek. Siremlékét a kerepesi temetőben június 2-án avatják fel országos ünnepség keretében.

Lőrinczy Lajos „Kioánderóli” c. elbeszélés köteté megjelent és mindenütt kapható a könyvkereskedésekben. Bolti ára 80 Lei.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyvárad Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei.
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14. sz

Takarékosság

Negely- és Takarókszövetkezet

Oradea—Nagyvárad

Str. Dim. Cantemir (Beđthy Ő.u.) 2.

Alekult: 1899. évben Telefon 4-54.

Fiók: Fugyivásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke Lei 8.500,000

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik helibetét gyűjtéssel. *Le-számítól váltókat. Folyósít jelzálog-kölcsönöket. Átutalásokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzletet kedvezően lebonyolít.*

Képviseli a trieszli „Adriai” biztosító-társaságot. 69

Legszebb ajándék a fiatalság részére egy

kisbetűs Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL a tanítónőképző-intézet épületben

Eladó házhelyek

360—390 □-méter területűek az új vízműtelepnél, a kolozsvári országot mellett.

Értekezhetni:

dr Sarkady Sándor ügyvédnél és Bancsik János ref. kántornál.

Bereczky

uri dívat-szabó Ioan Bratianu és General Holban (volt Szaniszló- és Széles-utca) sarok. — Telefon 8—47.

Leikészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-26

Eladó

8 darab 3 méteres, 30—40 centiméter átmérőjű, szép

akácfa-förzs

Megtekinthető: Emléktér 32.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A királyhágómelléki református egyházkerület

május 29-én tartotta évi rendes közgyűlését *Sulyok* István püspök és *Domahidy* Elemér főgondnok elnöklete alatt. A gyűlésen teljes számmal képviselve volt a Máramaros-szigettől Orsováig nyúló egyházvidék több, mint kétszázezer főnyi reformátusságának hat esperessége.

Reggel kilenc órakor zengett fel az egybegyűltek ajkán a XC. zsoltár a református leánygimnázium dísztermében s áhitatos csendben szárnyalt égfelé *Sulyok* István püspök ajkairól az imádság. Csordultig telt szív tárta Isten elé a benne élő, égő érzelmeket, alázatosan, de be bizakodó reménységgel. Majd *Domahidy* főgondnok megnyitó beszéde vonultatta el szemünk előtt a tavaly júliusi közgyűlésünk óta lefolyt eseményeket, ismertette egyházunk álta-

lános helyzetét, elparentálta a meghaltakat bucsut intett a repatriáltaknak, köszöntötte az újonnan érkezetteket.

A gyűlés főtárgyát képező püspöki jelentést a maga szépségeivel, eszményi gazdagságával, egyházi életünk magasságait és mélységeit bevilágító erejével nemcsak lebilincselte, de elragadta a közgyűlés tagjait. Új munkatért tárt fel, midőn rámutatott hiveinek szociális bajaira. A lelki bajok, az általános demoralizáció mellett, az anyagi nyomorúságok egész légiója hat össze, hogy hittestvéreink életét a szó szoros értelmében enerválja. A szociális és morális betegségek áradata immár nemcsak a pilléreket, de magát a fundamentumot is komoly elpusztulással fenyegeti. Nem egy ember, hanem sok becsületes, lelkes, magyar református összefogása szükséges. Kívánatos, hogy a presbiteriumok eléggé korlátolt kötelességei szélesebb területre terjeszkedjenek ki s a

Az anyai szó.

Elmult idők, régi mesék...

Az édesapám szavát halom, amint megelevenül benne a mult. A gyermekifjú éveiről, az édesanyjáról mesél, a nagymamáról, akit én nem ismertem soha, aki magas életkorával, csodálatos egészségével és a legcsodálatosabb szívével akkor is már a legendák asszonya volt előttem. A kilenc gyermek szülőanyja, aki mellett még az anyátlan gyermeket is odavonta életadó keblére: „Kis istenadtája ne pusztuljon el“.

Fehér haja volt már régen a „kecskeméti“ nagymamának, de a mélységes fekete szemével úgy emlegették még késő öreg korában is, hogy volt fénye, melege, lelke, beszéde, könnyűi, mosolya és villámai.

Ezek a beszédes, lélekteljes szemek ott ragyogtak, az ő legkedvesebb fiának, — édesapámnak, — az életutjaira is. Ezeknek az örök sugárzó anyaszemeknek a világozásáról beszél ez a kis történet is.

Suttyó legényke volt még akkor édesapám, egész világa a szülei ház meg az alyafiság köre, apró eseményei, ügyei, bajai és szórakozásaival. A névnapok meg a disznótorok nagyba járták akkoriban, összegyűlt a rokonság estenden s elmulatgatott a maga egyszerű módján, a szívet vidámitó kecskeméti karcos mellett. (Igazán sok vidámság kellett a szívükben lenni, ha még a régi idők savanyu, rosszul kezelt lőrje is fel tudta tűzelní a kedélyeket.) Miután

meghányták-vetették a város, ország, világ dolgait (Dániel bácsi mindig Napoleon iránt érdeklődött, kérdezvén a tudósabbakat: „Kiszabadult-e már Napoleon Elbából“, — megjegyzendő, Irának akkor anno 1838-at), biz' ott előkerült a kártya is. Bár nem volt éppen mindenkinek kedvére, (mert szép mulatság a mesélgetés is, a régi, virtuosus katonaéletből), de azért mindig akadt annak is indítója, szószólója, mint például a b...y Kiss Zsiga bátyánk. Nagy, gazdag, büszke ur volt még az öreg apja Zsiga bátyónak, a címerében héttornyú vár ékeskedett, de a valóságban már csak egy ütött-kopott házacska vala, hogy — úgy emlegették, — ha neki eredt a zápor, fel kellett öltetni a lakójának a katonaköpenyegét és úgy nézni szembe a viharral. No, hát ezért nem volt olyan nagy baj, mert azért mégis csak jó, ha van az embernek egy kis hajlékcskaja, de nagyobb keserűség vala Zsiga bátyó szívének, hogy az asszony nagyon szűken mérte neki a dohánnyra valót. A szűk zsebpénzt megszerezni pár huszaskával, ez volt forró vágya, ez ültette a kártyaasztalhoz szerencsét kergetni untalan. Bár szüntelen az őt üldöző „Fátum“-ról panaszkodott. Ez estén — eleinte kedvezett neki a szerencse. Komának, sógornak sikerült lelohasztani a bugyellárisát, ott is hagyták azok sebtén és Zsiga bácsi most sóvár szemekkel nézett szét újabb partner után. És megakadt a szeme a fiatal rokonán. Magához intette: — Egy kis huszonegyre, fráter, szívesen látnalak...

gyülekezetek tagjainak nemcsak valláserkölcsei, hanem anyagi életét is hittestvéri gondjaik közé felvegyék, hogy érezze minden református ember, hogy mindannyian Krisztus testének tagjai vagyunk, akiket szeretet és jóindulat fűz egymáshoz.

Püspök urnak intézkedéseit, melyeket Károli Gáspár, a bibliafordító reformátor születése négyszázados évfordulóján tartandó ünnepség előkészítésére tett, a közgyűlés jóváhagyta; az ünnepély megrendezésére bizottságot küldött ki s kimondotta, hogy állit ugyan Nagykárolyban emléket a nagy reformátornak, de a márvány vagy érc emléken kívül állítani akar olyat is, ami a nagy tudós emlékéhez méltóbb; *evégett kimondotta egy Károli Gáspár református irodalmi társaság alakítását*, amelynek feladata legyen, ugy a bibliának, mint egyéb építő vallásos iratoknak a romániai reformátusok közötti terjesztése, valamint a református vallásu tudósoknak egy táborba gyűjtése, hogy Istenadta tehetségeikkel Isten országát a tudomány különféle mezőin is szolgálják. Elrendelte, hogy a létesítendő Károli Gáspár irodalmi társaság nagy céljaira minden év első adventvasárnapján Biblia-vasárnap tartassék, amely alkalommal befolyó perselypénz a Károli Gáspár-társaság céljait szolgálja.

Örömmel vette tudomásul a közgyűlés, hogy a református egyház legfelsőbb alkotmányos szerve, a törvényhozó zsinat ez évi július 9-én ül össze Kolozsváron, hogy meg-

Az ajánlat megtisztelő volt a legénykére, hogy őt már egész emberszámba veszik! Zsiga bácsi gögös volt egy kicsit, bizony most se állt volna szóba a borzas diákgyerekkel, ha nem tüzell a leküzdhetetlen kártyaszenvedély.

A fiu leült öreg rokona mellé. Volt pár huszas-kája, nekilendülhetett a játéknak gavallérosan.

Nem hiába először játszott „komolyabban”, a szerencse felvette könnyű szekerére és vitte, vágatott vele egész estén át.

— A Fátum, a Fátum, üldöz, hiába! — sóhajtozott Zsiga bácsi s keserű mosollyal ontotta az alig „megmelegedett” huszasokat a nyertes elé.

A kedves élelpárja vetett végett a játéknak kellő időben, szép, piros hajnalon. A diáknak akkor már duzzadt a szive tája egy csomó huszastól. Zsiga bácsi ott állt, ahol kezdte, kártyaestje délibábos küszöbén.

Mindenki oszlott, már Dániel bácsi is nyugton ment haza, hogy Napoleon csakugyan nem háborgatja többé a világot s így hazafelé tartott a diák is. Zsebében kincseivel. Hát, ami igaz, igaz, ennyi világi gazdagságot se látott még életében az a garast, bicskát, ceruzát, pitykegombot tartogató alkalmatosság, amit a szabó beleteremtett a kaput titokzatos bel-sejébe.

Palkó gyerek kezdett nagyon büszke lenni. Mégis csak szép dolog ekkora tőkével birni. A „va-

kezdje a romániai reformátusok életében kor-szakot alkotni hivatott munkáját.

A közigazgatási és bírósági ügyek letár-gyalása után a gyűlés este 10 órakor püspök ur hálaadó imádságával véget ért.

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Olaszi-i orgona-alapra: Varga József 100 L.

RÉTEN:

Imaház belső berendezésére: Ravasz Miklós 500, Incze András 1000, Huszár István 200, Péntes Viktor 500, Szilágyi István 500, Fábrián Sándor 100 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Olaszi-i lelkészi hivatal utján: Fazekas Károly Tonk Emilné elhalálása alkalmából koszorúmegvál-tás címen 200 Lei.

Reggeli órákon: Hétfő: A nép nyomorúsága. II. Móz. 5, 5—18. Kedd: Mózes második elhivatása. II. Móz. 6, 1—14. Szerda: Aron vesszője. II. Móz. 7, 1—13. Csütörtök: A vizek vérré változnak. II. Móz. 7, 14—25. Péntek: A békák, bogarak csapása. II. Móz. 8, 5—32. Szombat: Dögvész. II. Móz. 9, 1—7.

Esteli órákon: Hétfő: A nagy orvos. Máté 4, 22—25. Kedd: Kik a boldogok. Máté 5, 1—12. Szerda: A gyertya és a só. Máté 5, 12—16. Csütörtök: Krisztus és a törvény. Máté 5, 16—23. Péntek: Igazi ádozat. Máté 5, 23—26. Szombat: A Krisztus tisztasága. Máté 5, 27—32.

gyon” tudata bizonyos kellemes könnyedséget ad, azaz inkább sulyt és tekintélyt... És bizonyosan a szép lányok is észreveszik és egészen másként néznek az emberre. No, hát csak boldog az, akit Fortuna felvesz a szekerére: De okosan is fog rajta ülni;...

Nagyon vigan mosolyogva nyitott be a szendergő szülei házába. Csak édesanyja volt már ébren, készítette a reggeit a háznépnek: finom keménymagos leveskét. Egy tányér ott várta már Palkót is. Hozzá is fogott azonnal és közben mesélt a nagy névnapról sok, bő szóval. Persze, hogy hallgatta volna el a nagy szerencsésjét, a diadalát. Kiöntötte mind az asztalra, édesanyja elé a sok pénzt, az ezüst huszasok csillogó szépségeit.

— Ezt mind az este nyertem!...

Várta a dicséret, ámulatott, az örvendezést.

S ime, mit látott, az édesanyai arcon fájdalom vonások, a szemekben boru, majd kivillanó erős fény. kezével elhárító mozdulatot tesz s így mondja:

— Fiam, ne örülj a pénznek. Bűnös pénz ez!...

Igy mondta. Igy...

Oh, mennyi év eltelt azóta, hogy édesapánk e szókat hallotta. — Ősz öreg ember volt már, amikor nekünk, gyermekeink elismételte mesélő szavakban — és mégis egy hosszú életen át, nem feledte.

Nem feledte, elszakadva az otthontól. Viharos, véres katonaelet változásaiban, amelynek sebes sodrában annyi alkalom, annyi kísértés környékezhetette.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor
Csernák Béla, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 4 órakor Varga Gedeon,
 Ujvárosán: délelőtt 10 és délután 3 órakor
Oroszlán István,
 Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly,
 délután 3 órakor Sámy Gusztáv,
 Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor Szabó Lajos szolgál.

A Református Kör május 20-iki műsoros estélye bizonyosság volt arról, hogy a Kör vezetősége mindent megtesz tagjainak szórakoztatására és épülésére. Hogy munkáját sikerrel folytathassa, ehhez szüksége van a tagok jóakaratu érdeklődésére és támogatására. A műsor prologusában Lőrinczy Lajos, a Kör jegyzője vázolta a vezetőség terveit; ezután Weber Tibor hegedűszámai után, akit Láposy Erzsébet zenetanárnő kísért zongorán, a közönség hálás érdeklődése mellett, Lőrinczy Lajos a Szigligeti Társaság tagja olvasott fel egy elbeszélést, amelyet a hallgatóság tapsal jutalmazott. A műsoron szerepelt „Testamentum” c. vígjátékot elismert tehetségű műkedvelők adták elő, akik közül kitűntek Széles András, Biró Irénke, Léner Mária, Gál Irén, Tóth László, Vlász Sándor, Kovács József. A Kör vezetősége ezután mond köszönetet mindazoknak, akik az estély sikerét szereplésükkel lehetővé tették.

Nem felede egy sok-sok emberrel, élménnyel, tömött lendülettel, közéleti élettarkaságban,* vidám, nagy társaságokban, egy vendégszerető, nyitott kapu háza élénkségében. Sohse játszott, csupán csak felírásra, gyufaszálba, egyszerű időöltésként. Jól emlékezem rája.

Oh, mult boldog anyái ti, akiknek a szava, értelme elég volt egy életre utavalóul. Az Isten de nagyon szeretett benneteket!

Életének kulfeteje, az igaznak szája bár tudná meg ezt minden gyermek, hogy amidőn szüléje szól hozzá, Intellem, jó dorgálás szavával isteni törvényeket idéz s az élet kenyerének magvait hintegeti el.

Lehetetlen azt hinni, hogy az édesanya ne adná, ne kívánná most is a legjobbat gyermekének, a világ képe megváltozhat, de az anyai szív soha. De félek, félek, hogy a gyermeki szív nem a régi, tapadó, forró gyermeki szív többé, hogy hiányzik belőle az átadás, hiányzik belőle a szülőjével való egység drága érzése. Ielke, mely mint a messzire elfutó rózsátű virága, visszahajlik mindig eredőjéhez.

Az Ég nem adhat nagyobb áldást a gyermekeknek sem, mint a bölcs édesanyát és bölcs édesanya lehet a legegyszerűbb nő is, mert hiszen, a bölcsesség kezdete az Urnak félelme, — volt és lesz mindenkoron.

V. Sipos Ida.

* Az alkotmányos élet felvirradása után atyám is részt vett a politikai küzdelmekben.

Hétköznapi istentiszteletek tartunk a Réten csütörtökön (június 6-án) délután 6 órakor a Felföldi-telepen Fazekas Andrásné házában.

A Gajdos-Ilczum I—VII. osztályainak évfárállástani vizsgálata június 7-én délelőtt 9 órakor fog megtartatni az olasz-i templomban. Elnök: dr Szeghalmy Sándor.

Meglepő fogadalom. Az elmúlt napokban Budapesten az „Ösmagyar Családok Szövetsége” alakult meg. A szövetség célja a hamisítatlan magyar kultúra terjesztése és az ösmagyar családok érdekeinek védelme. Ujszerű az a fogadalom, amelyet a szövetség tagjai tesznek: „Fogadom, hogy kártyához nem nyulok, szerencsejátékban sem közvetve, sem személyesen részt nem veszek, írásban és mindenben példásan mértékletes leszek és soha nem pletykálok!” E szövetség mindenestre figyelemreméltó, mert a magyar történelmi családok öntudatra eszmélésének és jobb utra térésének tényét is jelenti.

Zajti Ferenc Indiai utja. Zajti Ferenc magyar festőművész, nyelvész és vallástörténész, mint fővárosi számtanácsos, a teológiára iratkozott; azonban a magyarság őstörténete még jobban érdekelte s ezért hindu tudósokkal ismerkedett meg s kiment Kelet Indiába, a hun szittya magyar közös eredet nyomozása céljából. Megismerkedett Gondhival az indiai nagy népezérel, aki „a magyarokkal rokon eredetűnek vallja magát!” Érdeklődéssel várhatjuk e tudósunk beszámolóját, aki a református ember szívósságával a magyarság eredetét igyekszik felkutatni.

A szeretet hatalma. Volt az 1918. év nyarán E. Ielkész által Wernigerodeban elment kórház beteg közt egy atheista munkás is. Alig egy hét múlva kijelentette a felügyelőnek, hogy elutazik, lehetetlen tovább itt maradnia. „Miért? — kérde a felügyelő — nem tetszik itt magának? Mi baja?” — „Nem, nem bírom ki tovább, ennyi szeretet megfojt”, kiáltá az ember s elutazott. 1919 tavaszán történt, hogy E. Ielkészt Berlinben egy beteghez hívták. A súlyos betegben felismerte a fenti munkást, ki könnyek között beszélt el, hogy azt a szeretetet, mit Wernigerodeban tapasztalt, nem tudta elfelejteni. Akinek ilyen szolgál vannak, annak igaz urnak kell lennie s így megtalálta a bünösök Megváltóját. Megköszönte a Ielkész jószágát s kérte, segítse őt imájával, hogy mint az Ur gyermeke halhasson meg. Az Isten nagy könyörületessége megszabadította a szegény tévelygőt.

A csodálatos arckenőcs. Előindia őslakói közé tartoznak az ugynevezett bile, egy bizalmatlan természetű vadász- és rablónép, mely a hegyek között lakik. Egy angol missziói társaság 1880-ban alapította az első missziói állomást ezen e vidéken. Kilenc évi munka után keresztelheték meg az első bennszülöttet, aki a kereszttségben Szuka nevet kapott, ami az ő nyelvükön „boldog”-ot jelent. Szuka a misszionárius-

nak hűséges segítőtársa lett, aki minden alkalommal bátran és örömmel tett vallást az Ur Jézusról. Egy másik bennszülöttet Pema névre kereszteltek, ami azt teszi: szeretet. És Pema az ő barátságos lényével valóban becsületet szerzett ennek a névnek. Egyszer azt kérdezte tőle egy pogány: „Mondd csak, mivel kened az arcodat, hogy úgy fénylik?” „Semmivel se kenem”, — felelt Pema. „Dehogy nem — vélte a pogány. — Ti keresztények, mindnyájan kenitek magatokat valami csodálatos kenőccsel. Más vidéken is láttam már ugyanezt a fényt a keresztények arcán”. „Megmondom hát, hogy hívják azt a kenőcsöt: A szív békessége!”

„**A ti munkátok nem hiábavaló.**” Egy nagy cimpesztő-műhely ajtaján munkáért kopogtatott egyszer egy fiatal ember. A mester megkérdezte, hogy mit tud. Az ifju így felelt: — Tudok egyszerű betűket megrajzolni és kifejtetni. És ha a mester ur próbát tesz velem, majd meglátja, hogy mire használhat még. A mesternek megtetszett az ifju és mindjárt munkába állította. Másnap reggel az új legény egy félórával előbb jött be a többiekénél és a műhelyt, mely úgy látszott, már hónapok óta nem lehetett kitakarítva, szépen kisöpörte és rendet csinált benne. Mikor a többi lusta legény bejött és látták, hogy mit művelt az új kolléga, jót mulattak rajta. — Bolond ez! — mondogatták, — akkor is dolgozik, ha nem muszáj. De a „bolond” nem sokba vette a csufolódást. A dolgát jól értette, hűséges, pontos és szorgalmas volt és nem sok időbe telt: gazdája megtette munkavezetőnek. Ettől fogva a többieknek ő hozzá, a „bolondhoz” kellett fordulniok minden reggel a napi feladataiért.

„**Elpusztul a föld.**” Egy amerikai csillagász megállapította, hogy a Herkules nevű csillagcsop-

ort nagy gyorsasággal rohan Földünk felé — és hogy az összeütközés elkerülhetetlen. Megnyugtatósul — a ma és ezután élő emberek számára — azonban azt mondja, hogy ez az összeütközés majd csak ezermillió év múlva fog bekövetkezni.

Csikágóban épül a világ legmagasabb háza, amelyet 75 emeletre terveztek s lesz benne ezer automobil számára külön befogadóhely, nagy tanácsterem, gőzfürdő s még szálloda is a lakók vendégeinek elhelyezésére.

Helyes álmegfejtés. Egy részeges ember öt kisegert látott álmában. Kettő kövér volt, másik kettő sovány, egy pedig vak volt. Sokat töprengett, mit jelenthet ez álm? Elmondotta ismerőseinek, de a helyes megfejtését 7 éves kisfia adta következőkben: Apám! a két kövér egér a kocsmáros és felesége, te mindent odahordasz és ők meghíztak; a két sovány egér mi vagyunk, anyám és én, nincs mit ennünk, alig vonszoljuk magunkat. A vak egér pedig te vagy apám, mert nem látod a mi nyomoruságunkat.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz.

Takarékosság

Segély- és Takarékszövetkezet
Oradea — Nagyvárad

értesíti tagjait és üzletfeleit, hogy üzlethelységét

áthelyezte

a Szt. László-tér 5. sz.
alatti Kovács-házba.

70

Legszebb ajándék a fiatalság részére egy

kisbetűs Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL a tanítónőképző-intézet épületben

Eladó házhelyek

360—390 □-méter területűek az új vízműtelepnél, a kolozsvári országút mellett.

Értekezhetni:

dr Sarkady Sándor ügyvédnél és Bancsik János ref. kántornál.

Bereczky

uri divat-szabó Ioan Bratianu és General Holban [volt Szaniszló- és Széles-utca] sarok. — Telefon 8—47.

Lelekészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-27

Eladó

8 darab 3 méteres, 30—40 centiméter átmérőjű, szép

akácfa-törzs

Megtekinthető: Emléktér 32.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Anyák napja

Egy finomlelkű amerikai leány aranyszívéből repült világgá az anyák napjának gondolata. A gondolat lényege az, hogy legyen egy nap, legyen egy alkalom, amikor figyelmünket teljes egészében arra irányítsuk, hogy az anyánkkal szemben érzett hálánknak tetteiben, szóban vagy bármilyen megfelelő formában kifejezést adjunk. Azt hiszem, egyet mindannyian gondolkozás nélkül elismerünk. Elismerjük, hogy ha életünk minden vonatkozásában az anyánkkal szembeni hálaérzet lenne az uralkodó s az irányítaná tetteinket, beszédünket, akkor is életünk végén csak nagyon kis hányadát tudnánk magunk megett tartozásunknak. Mert bár meggyőződésemm, hogy csak aki maga is anya, az tudja az anyák áldozatának nagyságát lényegében felértékelni, mégis hiszem, aki látta, milyen boldog repeső gondolattal, sok, sok édes tervezetessel várja a kicsiny királyfinak, az ő drága gyermekének megérkeztét a fiatal nő,

tudja, mit szenved, míg anya lesz, míg nevel, ápol, aggódik, remeg átvirrasztott éjszakákon, nyugtalan napokon keresztül s elhiszi nekem, hogy karunk ereje, derekunk keménysége, agyunk frissessége, orcánk pirja, mind, mind anyánkké volt valaha s neki, a ragyogó, erős, délceg, szép asszonynak azért kellett rokkant vállu, ráncos, töpörödött anyókanak lenni, mert mi fosztottuk ki — aki mindezt tudja, belátja s e látáshoz még szive is van, annak tiz életet is kevésnek kell tartania annak az adósságnak visszafizetésére, amit az anyai szeretet egy életen keresztül gyermeke rovására felir. Igazán nem csodálhatjuk, hogy az anyák napjának eszméje egyik napról a másikra meghódította a világot és hírlapokban nap mint nap olvashatjuk a hála érzésével csordultig telt szívek ilyen, olyan formában való megnyilatkozását. Valóban úgy látszik ez az érzés is egyike azoknak a legtermészetesebb s legszebb érzéseknek, amelyek mint valami drága aranyhurok húzódnak keresztül minden embernek a szívében s a sokszor hallgatag vagy egészen néma

Anyák imája.

Évekkel ezelőtt egy derült vasárnap reggelen nyolc fiatalember kirándulást tett. Elkészáltak egy folyó partja mentén, bekanyarodtak egy árnyas erdőbe s ott nemsokára találtak egy csendes helyre, ahol a szent napnak óráit kártyázással akarták eltölteni. Mindegyiküknek volt még egy palack bor is a zsebében. Jámbor anyák fiai voltak. Visszafelé jöttükben izetlen élcekkal s dőre tréfákkal szórakoztak. Egyszerre elkezdett csengetni a közelben egy kis falusi templomnak a harangja. Oly ünnepélyes komolysággal csengett a könnyelmű fiatalemberek fülébe és oly közel, — mintha a folyónak tulsó oldalán lenne, amely mellett mentek.

És ime egyikőjük, akinek György volt a neve, megállott és azt mondta mellette levő barátjának, hogy nem képes tovább velük menni, vissza fog fordulni és a templomba megy.

Barátja harsány nevetéssel kiáltott az előttről haladó pajtások után: „Halljátok csak. György megjámborodott! Ki kell belőle kergetnünk a jámborságot. Jertek, kereszteljük meg, buktassuk egyszer víz alá!

Hideg fürdőt a rajongó eszmékre!” Egy pillanat alatt ott voltak a többiek és körülveiték Györgyöt. „Az egyetlen út, hogy a vízfürdőtől megszabadulj — mondták neki — az, ha velünk jössz.”

Nyugodt, szilárd hangon válaszolt az ifju: „Nagyon jól tudom, hogy nektek van rá erőtök, hogy engem a vízbe dobjatok és addig lent tartsatok, míg meg nem fulladtam; és ha akarjátok, meg is tehetitek. Nem tudok és nem is akarok ellenállni. De kérek, hallgassátok meg előbb azt, ami mondani valóm van hozzátok: aztán tegyétek meg, amit legjobbnak tartottok.

— Anyám tehetetlen, ágybanfekvő, sanyalódó szegény asszony. Nem emlékszem rá, hogy valaha ágyon kívül láttam volna. Én vagyok a legfiatalabb gyermeke. Atyám soha sem birt annyit keresni, hogy értem a tandíjat és a tanulással járó költségeket megfizesse. De tanárunk hü barátja volt édesapámnak és felajánlotta neki, hogy engem magához vesz és kitaníttat. Atyámnak nagy kő esett le a szívről, de anyám eleinte sokáig nem akart beleegyezni. Kemény küzdelmébe került neki a dolog. Végre, miután ebben az ügyben sokat imádkozott, engedett és azt mondta, mehetek. Az előkészületek utazásomra csakhamar

hur, ha megszólaltatják gyönyörűséges dallamokat zeng.

De mondd olvasóm, nem-e adsz igazat nekem, amikor azt mondom, hogy ezt a dalt ott kell előcsalni elsősorban, ahol elhalkult vagy teljesen megnémult, nem pedig ott, ahol az egész élet ennek muzsikájában olvad fel? Azt akarom ezzel mondani, hogy kell nekünk az anyák napján gyermekeinkkel e szempontból külön is foglalkozni, erősíteni, tudatosítani kell bennük ezt a gyönyörű érzelmet, jó, ha versekre, kedves dolgokra tanítjuk őket, amikkel a boldogság könnyeit csalják jó anyjuk szemébe, de legyünk egészen, nagyon őszinték s belenézve mi felnőttek, 20, 30, 40 éves gyermekek a magunk életébe s talán saját gyermekünk előtt szemlesütve valljuk be, hogy bizony elsősorban nekünk s nem a kis gyermekeknek kell az anyánkat eszünkbe juttatni. A gyermek, akinek egész élete anyja körül forog, hálás, öntudatlanul is, mert őszönös szeretettel viseltetik az anyja iránt.

Az anyának ugyan ura, zsarnoka a gyermek, akinek szava parancs, szemvillanása visszautasíthatatlan utasítás s könnyes, halvány orcája, megfagyott mosolya olyan vád, amely alatt össze lehet roskadni, de azért kérdezzetek utána s megtudjátok, hogy nincs ennél gyönyörűbb iga ezen a világon. Egészen igaz, hogy minden gyermek nevető szemü ragadozó, csókos ajku, bársony kezü tirannus, de milyen öröm, mennyi kibeszélhetetlen boldogság származik ebből az uralomból.

A gyermeknek éppen az a hálája, hogy életének középpontjába az ő anyját helyezi,

megtörténtek. — Anyám azonban egy szót sem szolt nekem arról mindaddig a reggelig, amelyen meg kellett tőle válnom. Reggeli után magához hivatott és megkérdezte, hogy minden készen van-e. Én az mondtam: „Minden kész van, csak a kocsit várom.” Kérelmére letérdeltem ágya mellett. Kedves kezét fejemre tette, megáldott és hangosan imádkozott legkisebb gyermekéért. Oh milyen sok, sok éjszakán átéltem azt álmaimban! Legboldogabb emléke az én egész életemnek. Azt hittem, hogy holtomig sem tudnám imája szavainak egyikét sem elfelejteni. Azután még a következő szokat intézte hozzám: „Drága kis fiam, nem tudod, sohasem is fogod tudni, milyen fájdalom az anyai szívnek az, ha legifjabb gyermekét el kell bocsátania. Oh, gondolj néha aggódó anyádra, aki téged jobban szeret, mint valaha a világon bárki más szerethet. Apád nem bírja fedezni azt a kiadást, hogy téged a tanulási éveket alatt meglátogasson. Én, lehet, hogy nemsokáig élek már. A messze idegenben ahová megy, szerető anya nem lesz közeledben, hogy viharos időben jótanáccsal szolgálhasson. Kérj tanácsot és segílyt ilyenkor a jó Istentől. Minden vasárnap reggel 10 és 11 óra között különösen rád fogok gondolni imámban. Bárhol légy is ebben a szent

ahonnan indul ki s érkezik vissza minden. Egész lelküket egyetlen hatalmas, éles megvilágításu kép tölti el és ez az anyjuknak a képe.

De bizony mi nagyon sok esetben úgy vagyunk édesanyánkkal, mint azokkal a régi szép képekkel, amelyek szobáink falait díszítik. Mikor hozzánk került, alig tudtunk vele betelni, azóta lassanként megszoktuk, szürkének, kopottnak látjuk, néha heteken, hónapokon keresztül sok dolgunk miatt rá se nézünk s csak akkor jövünk rá mit jelent számunkra, amikor elvesztettük, vagy valaki felhívja rá a figyelmünket.

Igy szoktuk meg édesanyánk szeretetét, melegségét, folytonos lánggal égő áldozatát s így történik meg, hogy abban a hajszában, amelyikben mi élünk, olyan ritkán jut eszünkbe velük szemben hálásnak lenni.

Mert mondd olvasóm! Mikor csókoltad meg utoljára melegen, szeretettel az édesanyádat, mikor szereztél neki mondhatatlan örömet, mikor köszönted meg századszor mindazt, amit az étellel együtt tőle kaptál? Ha akadozol vagy adós maradsz a válasszal, úgy éppen te vagy az akiért ezeket a sorokat írom s akinek én most megfogom a kezét és szeliden, szeretettel azt mondom; állj meg testvér egy pillanatra. Legyen a holnapi napunk anyánknak napja. Életünk esztendejeinek, gonddal, bajjal, sok tövissel kevés rózsával tele 365 napjából adjunk vissza egyet anyánknak, de abban az egyben ne legyen más, csak csupa boldogság. Hidd el megérdemlik. S nem is nagy dolog az egész. Egy pár szál virág, néhány köszönő

órában, ha meghalod a templomi harangszót, térj vissza gondolataiddal ebbe a szobába, ahol haldokló anyád, érted imádkozik. Élj boldogul! „Kedves barátaim, nekem nincs kilátásom arra, hogy anyámat a földön viszontlássam: de amennyiben Isten rásegít, remélem, hogy egykor az égben találkozom vele.” Mikor György elhaligatott könnyek csillogtak szemében s mindnyájan mélyen megindultak.

Egy pillanat alatt megnyílt a kör, mely körül fonódott. György kilépett és elindult a torony irányában. Sikra szállt az isteni jogért és az igazságért barátainak minden fölénye dacára — Csodálattal nézett rá mind a hét; és megvallották magukban, hogy őnekik nem lett volna ennyi bátorságuk. Mindnyájan követték őt a templomban. Az uton mindegyik eldobta kártyáját és a közül a nyolc fiatalember közül egy sem kártyázott többé vasárnap. E naptól kezdve más emberekké váltak. Györgyből derék keresztyén jogtudós lett; és barátja, a nyolcak egyike, aki ezt a történetet leírta, sok éven át volt komoly keresztyén. Így nyert meg a mi Urunk Jézus számára nyolc embert egy kegyes anyának imája.

(Keresztyén Élet.)

szó, egy lány simogatás, gyöngéd ölelés, egy csillogó, hála könny a szemünkben, esetleg egy meleg levél s meglátod nem lesz nálunk jobb ember ezen a világon, mert nem lesz két boldogabb teremtés, ami jó anyánknál. *K. B.*

Aldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Olaszi-i orgonaalapra: Varga József 100. Bránhof József és neje Kiss Ferenc halála évfordulóján 100 Lei.

VELENCÉN:

Napközi gyermekotthonra: Siebert Emilné 40 Lei.

RÉTEN:

Templomi belső berendezésre: Karayos Márton és neje 200 Lei.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Kiss Bertalan, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 4 órakor Varga Gedeon,

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Sámy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor Szabó Lajos szolgál.

Reggeli órákon: Hétfő: Hatodik csapás. II. Móz. 9, 8—13. Kedd: Hetedik csapás. II. Móz. 9, 13—35. Szerda: Nyolcadik csapás. II. Móz. 10, 1—20. Csütörtök: Kilencedik csapás. II. Móz. 10, 21—29. Péntek: Tizedik csapás. II. Móz. 10, 29—33. Szombat: A káromkodás. II. Móz. 10, 34—43.

Esteli órákon: Hétfő: Az eskü tilalma. Máté 5, 33—38. Kedd: Az uralkodó akarata. Máté 5, 39—42. Szerda: Amit legnehezebb megtenni. Máté 5, 42—46. Csütörtök: A mi utunk. Máté 5, 46—48. Péntek: A lélekszerinti alamizsna. Máté 6, 1—5. Szombat: Hogyan imádkozunk. Máté 6, 5—9.

Hétköznapi istentiszteletek tartunk a Réten csütörtökön (június 13 án) délután 6 órakor a Barna Miklós-telepen, (Serdült Antal házában,) szombaton délután 5 órakor a tüdő-szanatóriumban.

A romániai magyar református egyház zsinata, az egyház legfőbb törvényhozó szerve vasárnap, június 9-én nyílik meg Kolozsvárott. A zsinat tanácskozásait a Farkas-utcai templomban istentisztelet előzi meg, amely alkalommal *Sulyok* István

királyhágómelléki püspök imádkozik, *dr. Makkai Sándor* erdélyi püspök predikál. Este 6 órakor ugyancsak a Farkas utcai templomban a Kolozsvári Református Nőszövetség emlékünnepet rendez a speyeri protestáció négyszázados évfordulója alkalmából, amikor az emlékbeszédet *Csernák Béla* nagyváradai lelkész-egyházkerületi főjegyző tartja.

Vallásos-est a Réten. Az ujjvárosi és réti „Bibliakörök” vasárnap 19-én, este háromnegyed 7 órai kezdettel vallásos ünnepélyt tartanak a Hegyen, a Papp Dezső szőlőjében (Törkömérő, réti kör) a következő műsorral: 1. Falálló ének, 63. dics. 1. v., 2. Gyülekezeti ének, 160. dics. 1. 2. v., 3. Imádkozik Joó Annuska, 4. „Tied az ügy”, éneklí az ujjvárosi „Leánykar”. 5. Beszédet mond Oroszlán István ujjvárosi segédlelkész, 6. „Dicsőít téged” (Beethoven) éneklí a réti „Énekkar”, karnagy Soós Andor, 7. „Az anya lelke”, szavalja Kalmár Ilonka (Rét), 8. Szaval Botos Piroska (Ujjváros), 9. „Nagy vagy Te”, éneklí az ujjvárosi „Leánykar”, 10. „Hogyan vezesse az anya gyermekét?”, felolvassa Szabó Lajos réti segédlelkész, 11. Szaval Szekernyész Juci (Ujjváros), 12. Szaval Barta Mariska (Rét), 13. „Ima” (Weéber), éneklí a réti „Énekkar”, karnagy Soós Andor, 14. Imádkozik Oroszlán István, 15. Gyülekezeti ének, XC. zsolt, 1. v. — Rossz idő esetében a vallásos ünnepséget, mellyel az „anyák napját” is megünnepeljük, a réti imaháznál tartjuk meg. Perselyadományok ez alkalommal felerészben az ujjvárosi, felerészben a réti bibliakörök céljaira lesznek fordítva.

Az anyák napját az olasz-i református elemi iskola június hó 9-én, vasárnap délután 3 órakor gyermekistentisztelet keretében az olasz-i templomban a következő műsorral tartja meg: 1. Ének, Jövel Szentlélek Uristen, 2. Ének, Szívemet hozzád emelem, 3. Beszédet tart Kiss Bertalan segédlelkész, 4. Ének, Mennybéli felséges Isten, 5. „Anyák”, írta Zichy Sz., szavalja Fodor Jolán III. o., 6. „Tudjátok-e mi az anya?”, szavalja Gregovics Magda II. o., 7. „Az anyák imádsága”, szavalja Fodor Jolán III. o., 8. Ének, Gondviselő jó Atyám vagy, 9. „Az árvaságról”, szavalja Csösz Erzsébet I. o., 10. „Ha van anyád még”, szavalja Rózsa Margit I. o., 11. „Nem féltém én a világot”, szavalja Serdült József II. o., 12. Ének, Kövesd a Jézust, 13. „Édesanyák”, szavalja Bereczki Erzsébet III. o., 14. „Melyiket?” szavalja Laczak Irma IV. o., 15. „A tanu”, szavalja Hidvégi Ilona V. o., 16. Ének, Mennyben lakó én Istenem, 17. Záróbeszéd, mondja Sütő Ilona I. o., 18. Ének, Tebened biztunk.

Éozáró vizsgálatok a nagyváradai református elemi iskolában. Június 15-én olasz-i IV. o. és ujjvárosi III.—IV. o., 17-én olasz-i V.—VI. o. és ujjvárosi I.—II. o., 18-án olasz-i I-a, 19-én I-b, 20-án II., 21-én II.—III., 22-én III. osztály. A vizsgálatok minden nap délelőtt 9 órakor kezdődnek és 12 óráig tartanak.

Megindító vallomások. Párisban nemrég halt meg Ernest Vanhan ismert újságíró, aki annak idejében résztvett a párisi kommünben és mint lelkes forradalmár munkatársa volt több tekintélyes lapnak. Halála előtt levelet írt egy kedves barátjának azzal a kéréssel, hogy hozza azt nyilvánosságra. E levélben így ír: „Tudod, hogy ifjúságomtól fogva, majdnem egész életemen át gunyoltam a vallást, az Isten tiszteletét, amiben pedig te is, én is születünk! Amikor készülök téged elhagyni, kinyilatkoztatom, hogy mi megcsaltuk magunkat, országunkat és népünkkel nagy gonosztságot cselekedtünk s nekik nagy kárt okoztunk! Most teljesen bizonyos vagyok afelől, hogy lehetetlen egy társadalmat hitetlenségre, istentelenségre alapozni! Lehet, hogy szegény eszünknek nem egészen érthető a vallásos titkok magyarázata, de a szabadgondolkodók és atheisták magyarázata még kevésbé világos és még kevésbé vigasztaló! Most bizonyosságot teszek erről. Lelkiismeretem már szabad! Sikerült felszabadulnom!” E késői de Isten előtt sohasem késő vallomást csak a „Temps” című lap közölte, a többiek elhallgatták, eltitkolták a szegény félrevezetett francia nép előtt!?

Presbiteri munka. 1. Az elmúlt évben, 1929-ben házilátogatást tettem körzetemben. Meglátogattam 107 olyan családot, mely gyermekeit még nem hozta keresztelni, 138 meg nem esküdött párt, 10. elváltat, 49 oly gyermeket, kik erkölcsi veszélyben forogtak. 101 gyermeket kit nem konfirmáltak, 70 beteget és szegényt, 1 szabadult foglyot, 140 hittestvéremet, akik nem akarnak adót fizetni és 286-ot olyat, akik egyházunkból kilépni szándékoztak! 2. 588 összejevetelt vezettem: 50-szer vasárnapi iskolát, 70-szer fiuk számára játékkal elbeszélésekkel s áhitatokkal, 187 esetben összejevetelt előadásokkal, biblia-, zene- és tornaórával, 18-szor tanítottam a konfirmándusokat, 9-szer

vezettem a szülők értekezletét és 17 gyülekezeti vallásos estélyt rendeztem. Mennyi áldásos — és hisz-szük eredményes — munka! De megjegyezzük, hogy ez a derék presbiter Berlinben működött, abban a modern Babylonban, mely romlottságban Párisal vetekedik.

Bukaresti egyház visszakapta iskoláépületét. Azon örvendétes hír, hogy visszanyert iskolaépületeiben már most szeptemberben megnyitja a magyar iskolát, mintegy varázsütésre, felekezeti és osztálykülönbség nélkül egy örömben dobbantotta össze a bukaresti magyar társadalom szívéét. A közös öröm eddig soha nem tapasztalt, áldott mértékben teremtette meg máris közöttük az egy-akaratot. Megható módon nyilvánult ez azon értekezleteken, melyeken az összes bukaresti magyar Egyházak és Egyesületek ültek össze, hogy közös iskola-pártoló mozgalmat indítsanak az iskola felszerelése és berendezése érdekében. A Ref. Egyház, Róm. Kath. Egyház, Szent Istvánnal egyesült Magyar Társulat, Magyar Népkör, Koós Ferec-Kör, Ref. Iparoskör, Népszövetség és a többi még hivatalosan meg nem alakult magyar műkedvelő-gárdák stb. mind-mind csatlakoztak a mozgalomhoz, melynek első ténye egy június 9-én rendezendő nagy magyar majális lesz. A rendezőbizottságok már munkában vannak, hogy a majális az egész bukaresti magyar társadalom impozáns örömmünnepevé avassák. Nem volt még mozgalom Bukarestben, mely annyira az egyetemes magyarság érdekét szolgálta volna, mint ez a mostani.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz

Takarékosság

Szegély- és Takarékszövetkezet
Oradea — Nagyvárad

értesíti tagjait és üzletfeleit, hogy üzlethelyiségét

áthelyezte

a Szt. László-tér 5. sz.
alatti Kovács-házba.

71

Legszebb ajándék a fiatalság részére egy

kisbetűs Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL
a tanítónőképző-intézet épületben

Eladó házhelyek

360—390 □-méter területűek az új vízműtelepnél, a kolozsvári országút mellett.

Értekezhetni:

dr Sarkady Sándor ügyvédnél és Bancsik János ref. kántornál.

Bereczky

uri dívat-szabó Ioan Bratianu és General Holban [volt Szaniszló- és Széles-utca] s a r o k. — Telefon 8—47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-28

Eladó

8 darab 3 méteres, 30—40 centiméter átmérőjű, szép

akácfa-förzs

Megtéríthető: Emléktér 32.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton
felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A romániai magyar református egyház törvényhozó zsinata

először ült össze e hó 9-én vasárnap dél-
előtt a kolozsvári öreg kollégium disztermében.
Egyházunk alkotmányformája zsinatpresbyteri
lévén, a megjelent zsinati atyákat a pres-
byteriumok bizalma küldte ki a vasárnap kez-
dődött munkára, amely korszakalkotó jelentő-
séggel bír egyházunk életében. Tíz nehéz
esztendőnek kellett eltelnie, míg végre a zsi-
nati atyák ajkán fölzengetett a kolozsvári
farkas-utcai ősrégi templomban: „Jövel Szent-
lélek Úr Isten!”

Az ünnepi istentisztelet az erdélyiek új
rendje szerint folyt le. Sulyok István királyhágó-
melléki püspök jelent meg először a szószéken,
hogy imádságával Isten elé vezesse az alkotó
munkára egybeseregletteket. Az Igét dr Makkai
Sándor erdélyi püspök hirdette Máté 16, 15—19.

alapján, reámutatván a péteri hitre, az anya-
szentegyház örök fundamentumkövére.

Istentisztelet végeztével a zsinat átvonult
a kollégium disztermébe, ahol az elnöki asz-
tálnál a két egyházkerület elnöksége foglalt
helyet: dr Makkai Sándor, Sulyok István
püspökök, Domahidy Elemér, Ugron István
főgondnokok, míg a jegyzői tisztségek betöl-
tésére az elnökség a zsinat négy fiatalabb
tagját dr Illés Gyulát, dr Imre Lajost, dr Husa
Gábort és Vásárhelyi Jánost szólította fel.

Dr Illés Gyula bemutatta a zsinatnak a
kormányengedélyt, felolvasta a miniszteri le-
iratot, amely szerint a kormány eláll a királyi
biztos kiküldésétől, de a zsinat üdvözlésével
dr Popa Ádám kolozsvári prefektust bizta meg,
aki arra kérte a zsinatot, hogy a zsinat az
egyház kívánalmait hozza összhangba az állam-
polgársági hűséggel. Az unitárius egyház nevé-
ben Ferenczy Géza főgondnok, a zsinatpres-
byteri rendszert követő magyar evangélikusok

Ki vigyáz jobban!

Vasárnap reggel volt.

A falucska tornyában zúgtak a harangok. Hang-
juk édes, hívogató szózatként simogatta körül az ei-
mult hét szorgos munkájában megfáradt emberek
szívét...

Mindenki a templomba készült; csak Bálint gazda
zárta be lelkét az Úr hívó szava előtt.

Egykedvűen veregette pipáját a kapufélfához,
miközben az arramenőket mustrálta, közömbös indu-
lással a szívében, csak egy szokásból.

— Maga is megy a templomba, szomszéd? —
szólította meg István gazdát, aki egy pillanatra meg-
állt s úgy válaszolt.

— Hát mán hogyne mennék? Csak illik meg-
köszönni Istennek, hogy megengedte betakarítani az
áldást!

— No, mán én azt mondom, meglehet azt kö-
szönni itthol is. Én bizony nem merném itthagyni a
kazlamat. Annyi most a rossz ember; még feltalálnák
gyutani, amíg templomba ülök. Maga nem fél ettől?

— Nem én Bálint szomszéd! Vigyáz arra a jó
Isten jobban, mint ahogy én vigyázhatok!

— Mesebeszéd. Ugyan mán hogy vigyázna job-

ban? Van annak elég dóga, nem hogy még a mi
gabonánkat is ráérne őrizni. Magunknak kell arra
vigyázni. Mán én csak akkor vagyok nyugodt, ha
magam vigyázok rá, mer akkor legalább tudom, hogy
jól megvan őrizve.

Hátha nem is olyan jól? — vetette ellen István
gazda.

— Mán hogyne vóna? Azt szeretném látni, hogy
akkor érje valami baj, ha én vigyázok rá! No, de
megyek is mán, mer most csak a Gyurka gyerek van
mellette. Maga pedig siessen a templomba, mer még
eltaiál késni miattam.

Ezzel hátat fordított s dacos nyegleséggel indult
a rakodóker felé.

— Gyurka! Hol vagy te gyerek?

— Itt vagyok édesapám, — hangzott egy riadt
szepegő hang s a következő pillanatban szeméit dör-
zsölve, egy nyolc-tíz éves fiucska tápázkodott elő
valamelyik bodzabokor alul.

— No, te ugyan jól őrzöd a kazlat! Arra is az
Isten vigyázott most. Erigy, hord fel magad! Mondd
meg anyádnak, hogy mosdasson meg és huzzon rád
valami tisztességesebb ancugot. Ha mán templomba
nem mentél is, ne légy ilyen ágrulszakadt.

A kis fiu szónélkül engedelmeskedett s csak ő

nevében báró Ambrózy Andor főgondnok szólottak. Táviratilag üdvözölte a zsinatot Frint Lajos magyar ág. ev. superintendens és Teutsch szász püspök.

Az üdvözlésekre Ugron István főgondnok válaszolt; táviratilag üdvözölte a zsinat a királyi családot, a kormányt és a külföldi református egyházakat.

Az első ülés a megjelent zsinati atyák megbízó leveleinek beszédésével végződött.

Június 9-én délután 6 órakor a kolozsvári református nőszövetség a farkas-utcai templomban ünnepélyt rendezett a reformáció egyik kimagasló eseményének a speyeri protestációnak emlékére, amelyen az emlékbeszédet Csernák Béla nagyváradi lelkész tartotta. Reményik Sándor ünnepi ódáját Aprily Lajos olvasta fel.

A zsinat második napja a zsinatelőkészítő-bizottság beszámolójával kezdődött, majd megállapították a tanácskozás ügyrendjét s kimondta a zsinat, hogy elnökök és alelnökök választásától eltekint, hanem az elnökséget felváltva alkossa a két egyházkerület püspöke és főgondnoka. Jegyzőknek Bokor Márton és Csernák Béla lelkészi, dr. Harcsár Géza és Nagy Endre világi küldöttek, zsinati gazdának dr. Illés Gyula választották meg.

A választások után dr. Ugron István főgondnok tartotta az elnöki megnyitó beszédét, határozott vonásokkal rajzolva meg a zsinat nagy hivatását; hangsúlyozva, hogy az új törvényeknek feladata, hogy egyházunknak a

változott irányoknak megfelelő alkotmányt adjon s a két egyházkerület egységének megteremtése mellett módot nyújtson arra, hogy mindkettő megőrizhesse sokszázados tradícióit, hagyományait, sajtóságait.

A zsinat örömmel vette tudomásul, hogy a királyhágómelléki református egyházkerület Károli Gáspár bibliafordító reformátor születésének négyszázados évfordulója alkalmából jubileumi ünnepséget rendez Nagyvárolyban és elrendelte, hogy az ünnepség rendező egyházkerület készítse elő a Károli Gáspár nevét viselendő társaság megszervezését is, hogy a nagyvárolyi jubileum alkalmával ez a társaság megalakítható legyen. A társaság javára gyűjtést rendelt el s kimondta, hogy minden év pünköst utáni vasárnapján minden gyülekezet Biblia-vasárnapot tartson, amelyeknek perselypénze ugyancsak a Károli Gáspár Társaság céljait szolgálja.

Végül megalakította a zsinat a törvény-előkészítő-bizottságokat, s ezzel magát elnapolta, meghagyván az elnökségnek, hogy a bizottságok munkájának befejezése után, legkésőbb január hónapban a zsinatot újra összehívja.

A zsinat első ülészakát Sulyok István királyhágómelléki püspök imádsága zárta be.

Hétköznapi Istenisztelettel tartunk a Réfen
csütörtökön (június 20-án) délután 6 órakor a Demetrovics-telepen, (Balogh Sámuel házában).

tudta volna megmondani, mennyire örül, hogy elhordhatja magát...

A gazda leheveredett a fűbe s pipájából pöfékelve eregedte a zamatos dohányfüstjét. Fölötte nap sugártól megaranyozott boltozatként mosolygott a júliusi ég, míg mellette zizegtek, pattogtak a kazalba halmozott, száraz buzakalászok, amint a nap izzó csókjával körülperzselte őket.

Odaát, a szomszéd szérüs kertjében, magánosan állt a kazal...

Bálint gazda felkönyökölt s úgy nézet át rá.

— Nem vagyok rosszmájú, de istókutacse, markomba nevetnék, ha az Isten nem tudná megőrizni annak a szenteskedőnek a termését, — dörmögött s pipájából kiverte a hamut a földre.

Észre sem vette a parányi szikrát, mely a hamuval együtt hullott ki; csak azt látta, hogy egy szalmaszál tüzetfogott.

Picinyke lángnyelv csapott föl; majd villámgyorsan futott egyik szalmaszárról a másikra s egy szempillantás alatt a kazal oldalán, majd a tetején termett.

A gazda kővémeredve látta, hogyan csapnak össze a vörös tűzgyökök a teli aranykalászok fölött s halálos rémülettel ordított föl:

— Segítség! Tűz van.

A lángok sziszegtek, susterogtak s ellenálhatatlan öleléssel fonták körül a kazlat.

— Megesszük, megemészítjük az egészet. Mentse meg, ha tudod! — vigyorogták a Tót Bálint sápadt arcába.

A nap aranyos ragyogását vörösre festette a tűz égő bibora s gomolygó füstpárák foltozták be a levegő áttetsző tisztaságát. Apró szikracsillogások csaptak föl s kavargottak össze-vissza; ám mintha valami láthatatlan, gondos kéz terelgetné őket, egyikük sem tudott eljutni a szomszéd rakodókertjéig...

És egy óra múlva csak üszkös, fekete perjecsomók jelezték, hol volt kazalba rakva a Tót Bálint idelel termése.

Odaát pedig, az István gazda kertjében, édesen, háborítatlanul zizegtek tovább a kazalba halmozott buzakalászok. Fölöttük aranyos glóriaként lengett az Isten napjának verőfény sugára és az égbolt, a derült szép, azuros égbolt, mosolyogva tekintett le rájuk...

István gazda megilletődve állt a kazal mellett s míg szívét mélységes hálaadással emelte az egek Urához, lelkében a 23 ik zsoltár két első sorát, a legmélyebb hit bizó himnuszát énekelte:

„Az Ur énnékem őriző pásztorom,

Azért semmiben meg nem fogatkozom...”

(Szeretel.)

— Lükő Mária.

Tájékoztató

a nagyváradai református leánynevelő-intézetbe való felvételhez.

A leánynevelő intézet a nagyváradai ref. leány-gimnáziumi Igazgatótanács fennhatósága alatt áll s célja a protestáns (ref. és ág. ev.) vallású középiskolai leánygyermeknek rendeltetésükhöz illő nevelést és otthon nyújtani. A nevelő intézet nagy gondot fordít a valláserkölcsei nevelésre s evégből a növendékek, a szigorú téli időt kivéve, a vasárnap-i istentiszteleteken kívül, a mindennapi délutáni istentiszteleteken is részt vesznek. Étkezés előtt és után, valamint este közösen imádkoznak. bibliaolvasással és zsoltárénekléssel fejezik be napi munkájukat. Az intézet szellemi és anyagi vezetését a leány-gimnázium igazgatótanára Karácsonyiné Gálbory Erzsébet látja el, a gyermekek felügyeletét Péntes Mária okleveles tanítónő, ki a gyermekek tanulmányaiban is segít, valamint a bentlakó tanárnő is segítséget nyújt a növendékek tanulmányánál. Az intézet orvosa dr. Szőke Ferenc belgyógyász és gyermekorvos, a tudószanatórium titkára és igazgató főorvos helyettese.

A test egészséges fejlődését az izletes és bőséges táplálkozás mellett előmozdítják a séták és az intézet csinosan fásított udvarán a közös játékok. A növendékek naponta ötszöri étkezésben részesülnek. Reggeli és uzsonnára kávé. Ebéd: leves, főzelék sülttel, tészta. Vacsora: sült körítéssel.

Az internátus helyisége hálóterem, mosdó, tanuló szobákból, ebédlőből és zongoraszobákból áll. Valamennyi szép, világos, szellős helyiség. Van külön betegszobája a könnyű betegek részére és különálló épületben a ragályos betegek részére.

Az intézetbe azon növendékek vétetnek fel, akik a nagyváradai középiskolákban végzik tanulmányukat. Intézetünk a szülők kívánságára gondoskodik külön díjazás mellett, hogy növendékei zenei és nyelvi oktatásban részesüljenek. Az intézet zongorái díjtalanul állanak rendelkezésre.

Felvételhez szükségesek a következő okmányok: 1. Születési bizonyítvány. 2. Orvosi bizonyítvány arról, hogy a növendék egészséges. 3. Lelkeszi ajánlólevél.

Fizetendő díjak: évi 11,000 lei, 100 kgr. kenyérliszt, 50 kgr. 0.ás liszt, 10 kgr. zsir, 50 kgr. burgonya; havonta 12 drb. tojás és 80 lei mosásért. A díjak negyedévenként előre fizetendők.

Minden növendék annyi fehérneműt hoz magával amennyit anyagi viszonyai megengednek, de legkevesebb, mint: 6 drb. nappali ing, 6 drb. hálóing, 6 drb. nadrág, 6 drb. harisnya, 6 drb. törülköző, 24 drb. zsebkendő, 2 drb. egyenkötő,

6 drb. egyengallér. Az egyenkötő alatt meglévő ruháit hordhatja a növendék. Legyen egy őszi-tavaszi és egy téli kabátja. Egyensapka viselése kötelező. Hozzon magával két pár cipőt.

Továbbá hoznia kell ágyneműt: 1 drb. paplan, 2 drb. párna, madrac vagy derékalj, 3 rend ágyszőnyeg, 1 drb. fehér ágyszerítő, 1 drb. abrosz, 6 drb. asztalkendő, 2 drb. tányérendő, 2 drb. pohártörülkő, evőeszközök, tányérok, csésze aljjal, 2 drb. pohár, 1 drb. mosdótál. Egyéb szükségletek: tükördoboz, fésű, haj-, fog-, köröm-, ruha-, cipőkefe, varróeszközök s egy jól záró lakat.

A növendék minden dolgát intézeti számmal látja el, melyet két példányban kiállítva magával hoz.

Az internátus növendékei kéthetenként meglátogathatják a városban lakó rokonaikat, kiket a szülők az év elején az igazgatónőnek bejelentenek. A tanulók a nagy ünnepeket otthon töltik el.

Egyházkerületünk a nőnevelés fontosságát mérlegelve úgy határozott, hogy indokolt esetekben segítyt nyújt a szülőknek, oly formán, hogy az ellátás díjának bizonyos részét fizeti a szülők helyett. Akik e kedvezményt igénybe óhajtják venni, jól felszerelt kérvényeiket a jelentkezés alkalmával nyújtsák be a leánynevelő intézet igazgatóságához.

Az internátusba való felvételért a kérvényeket augusztus hó 25-ig küldjék be az igazgatósághoz (Oradea, Str. Prefecturii No. 1.).

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Bibliaköri munka támogatására: özv. Dobai Sándorné férje halála évfordulóján 250, Székely Sándorné 100 Lei.

Szegényeknek: N. N. 100, Király K.-né 200 L.

Olaszi templomfűtési alapra: Davidovics Sándor, Dóbe Gusztáv 100—100, Könyves Ferenc 300, N. N. (házjavításának sikeres berekesztésekor) 200 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: Hajdu Olga 20, Varga Gizella 2 Lei,

Napközi gyermekotthonra: Babuczai István 50 Lei.

RÉTEN:

Templomi belső berendezésre: Serdült Antal 100, Krupp Lajos és neje 500 Lei.

Bibliakör céljaira: Vallásos est perselye 600 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Az olasz-i lelkeszi hivatal útján: Farkas Károly 200, Kondor Lászlóné 100, Juhász Rezsőné 100, N. N. 100 Lei.

A gondnoknőnél: Blaha István 4 kgr. cse-resznye.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 órakor Kiss Bertalan, a Hegyen: (Papp Sándor szülőjében) délután 4 órakor Csernák Béla.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Sámy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor Szabó Lajos szolgál.

Reggeli órákon: Hétfő: A Szentlélek munkája Csel. 2, 42—47. Kedd: Jézus hatalmat ad tanítványainak. Csel. 3, 1—10. Szerda: Péter vallástétele. Csel. 4, 8—12. Csütörtök: Az első keresztyének közössége. Csel. 4, 32—37. Péntek: Miként büntet a Szentlélek. Csel. 5, 1—11. Szombat: Az apostolok fogsága és szabadulása. Csel. 5, 17—25.

Esteli órákon: Hétfő: A bárány vére. II. Mózes első szülötték halála. II. Mózes 12, 29—30. Szerda: A kovásztalan pogácsák. II. Mózes 12, 31—39. Csütörtök: Kerülő uton. II. Mózes 13, 17—18. Péntek: A felhő és tűzszlop. II. Mózes 13, 21—22. Szombat: Átvonulás a vörös-tengeren. II. 14, 21—22.

Június 7-én áras- és szegény-napot tart a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület az egyet nagyszámu szegényeinek és a Református Árvaház javára. Ezen a napon utcai gyűjtést rendez miniszteri engedéllyel. Az Egyesület nő- és férfi tagjait, a fiú- és leánybiblikörök ifjúságát a gyűjtésben részvételre kéri az egyesület Elnöksége.

Az olasz-l biblikörök e hó 23-án (vasárnap) vallásos délutánt rendeznek a Hegyen (Nagy-sötétág, Papp Sándor szülőjében).

Dr Pénzes Sándorné, szül. Lajos Gizella

elhunytáról vettünk hírt, aki Párisban halt el ez évi május 30-án, élete 31-ik évében. Temetése ugyanott ment végbe e hó 1-én. Hűségesen megosztotta férjével a hazájából kiszakadt magyar bus sorsát. Résztvétel osztozunk a nagyváradai postatisztból kitűnő asztalosmesterré vált hittestvérünk gyászában. Dr Pénzes Sándor volt az, aki az impériumváltozás után Párisba menve, magyar református testvéreit istentiszteletekre gyűjtögette össze, hogy Isten igéjével erősítse a hontalanokat, mindaddig, amíg a magyar református egyház rendes lelkipásztort nem küldött ki közéjük. Ő, aki sokakat megvigasztalt, találjon most maga vigasztalást az evangéliumi hitben. Adjon Isten neki erőt a gyász hordozására, két kis árvájának felnevelésére és a Franciaországban szétszórta élő magyar reformátusok összeszedésére, akik között eddig sem azért munkálkodott, hogy a magának hasznáért valami külön egyházba szakítsa ki őket, hanem épen azért, hogy megtartván őket a magyar református egyházban, megtartsa őket magyarságukban is.

A fák beszéde. Minden fa beszél hozzánk. Ágaival égre mutat, minden faág egy-egy kitért kar, mely mintha az örökkévalót akarná átölelni s földünkhöz közelebb hozni. A legbeszédeesebb fa, Jézus keresztje a Golgotán, melyről az Ur így szól hozzánk: „én ezt tettem érted, hát te mit teszel én érettem?” Feleljünk reá.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz.

Takarékosság

Negely- és Takarékszövetkezet

Oradea — Nagyvárad

értesíti tagjait és üzletfeleit, hogy üzlethelységét

áthelyezte

a Szt. László-tér 5. sz. alatti Kovács-házba.

72

Legszébb ajándék a fiatalság részére egy

kisbetűs Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL a tanítónőképző-intézet épületben

Eladó házhelyek

360—390 □-méter területűek az új vízműtelepnél, a kolozsvári országút mellett.

Értekezhetni:

dr Sarkady Sándor ügyvédnél és Bancsik János ref. kántornál.

Bereczky

uri dívat-szabó Ioan Bratianu és General Holban (volt Szaniszló- és Széles-utca) sarok. — Telefon 8—47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-29

Eladó

8 darab 3 méteres, 30—40 centiméter átmérőjű, szép

akácfa-förzs

Megtekinthető: Emléktér 32.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A fiuk üzenete az anyákhoz és a leánytestvérekhez.*

Ezek a sorok rég szunnyadtak az író lelkében. A marosvásárhelyi ifjusági konferencia életre keltette őket.

Az egyik megbeszélés alkalmával nagyobb fiuk tettek vallomást amellett, hogy mennyi kísértés rejlik a nők mai öltözködésében a fiukra nézve, hányszor kerülnek akaratauk dacára olyan kellemetlen helyzetbe a legtisztességesebb nőkkel szemben is, amikor a mai öltözködés akaratlanul is alapul szolgál süket gondolatoknak és kísértéseknek. Hig-

jük el, a térdig, vagy még azon felül is érő szoknya, a szerfelett kivágott ruha lejtő, amelyiken lefelé sülyed, ha nem is minden esetben az, aki viseli, de sok esetben az, aki viselőjével szemben ül, vagy aki viselőjét követi az uton. A bál és estélyi ruhákról nem is szólnunk, noha ezekkel szemben különösen hangzottak el szavak, mert ezek nem mindennapiak és nem olyan sok fiunak szolgálnak kísértési alapul. Ismétlem, itt a mindennapi esetekről, a legszolidabb, a legjobb, általunk legjobban tisztelt nőkről van szó, akikkel mindennap találkozunk, akikkel együtt járunk, akik a szalomban velünk szemben ülnek, akik előttünk szállnak fel az autobuszba, akik a boltban kiszolgálnak, akik a kertben lehajolnak, hogy virágot szakítsanak, akik a szekrény felső polcáról befőttes vesznek elő a kedves vendég tiszteletére stb., stb. Lehet az illető asszony és lehet az illető leány. Én nem hiszem, ha az illetők maguk látnák magukat ezekben a

* A Református Nőszövetség kiűnő lapjának a „Református Család”-nak folyó évi június 2-iki számából vettük át ezt az üzenetet, hogy az eljusson gyülekezetünkben is minden édes anyához és minden leánytestvérhez. Hisszük, hogy egyetlen fiztaszívű édesanya és leánytestvér sem fogja ezt megindulás nélkül olvasni. Hisszük, hogy nem fog válasza nélkül maradni. A felelet ne is maradjon el; nem élő vagy írott szóban, hanem cselekedetben: a romboló divat felett aratott győzelemben.
Szerk.

Emlékezés Szász Károly püspökről.

A magyar nemzeti irodalom halhatatlan alakjai közé tartozik a nagyenyedi eredetű pesti püspök Szász Károly is, akinek centennáriumát, születése századik évfordulóját a magyar tudományos és irodalmi társaságok egymásulán szép ünnepségek között ülik meg. A nagy püspökről jellemző adatokat közül egykori litkárja a „Protestáns Szemle” f. évi júniusi számában. Ebből a cikkből adjuk a következőket:

... Előtte ismeretlen emberekhez nehezen közeledett, különösen ha fontos ügyekbe akartak bekapcsolódni. Alaposan kifaggatta őket, más oldalról is puhatólózott, s csak ha állták a próbát, akkor adott hitelt szavaiknak s csak akkor támogatta terveiket. Jó világot vet erre a tulajdonságára a maradéki (Szlavónia) egyház megalakulásának egyik fontos mozzanata.

Néhány szlavóniai missziói egyház is a Dunamellékhez tartozott s az itt működő misszionárius lelkészek kötelesek voltak időnként pontos jelentéseket adni s beszámolni a missziók állapotáról s végzett munkájukról. A besikai misszionárius egy alkalommal jelentette, hogy a körzetéhez tartozó területen egy teljesen róm. kath. községben, Maradékon, a magyar ajkúak közül több mint háromszázan át akarnak térni a ref. vallásra, mert a horvátok az egyházon keresztül akarják őket elhorvátosítani. Mindig kevesebb al-

kalommal tartanak plébánosaik magyar beszédeket s az iskola is horvátosít. Az öregebb magyarok így teljesen gondozatlanul élnek, mert ők nem tudnak jól beazélni horvátul s nem is értik meg a horvát beszédet. Irla Schneider, a besikai misszionárius, hogy a mozgalom vezére egy fiatal kisczagda: Özvegy György. Nemsokára az alsóbaranya-bácsmezei esperes is ilyen értelemben irt s a püspök támogatását kérte ez ügyben. Szász Károly eleinte azt gondolta, hogy itt valami olyan esetről van szó, amikor a hivek összevesznek a plébánossal s aztán a demagógia működni kezd s vizsályt és zavarokat támaszt. Kényes is volt az ügy, tekintettel arra, hogy Horvátországról volt szó.

Nemsokára maga Özvegy György irt egy nagyon szép levelet, amelyben arra kéri a püspököt, hogy fogadja őt kihallgatáson. A püspök maga nem sok jót várt ettől a találkozástól, de azért értesítette a besikai misszionáriust, hogy hajlandó Özvegy Györgyöt fogadni. Egy pár nap múlva, amit reggel kilenc órakor az irodát kinyitom, hát betoppan a maradéki apostol csizmában, de tisztán, fiatalon s ügye igazságától áthatva. Alig, hogy egy kicsit kifújta és kibeszélte magát velem, érkezett a püspök ur. Bemutattam Özvegy Györgyöt. A püspök hidegen mustrálta végig s ezt mondta: „Hát maga az az Özvegy György”. „Én vagyok kérem alásan. Köszönöm, hogy fogadni

helyzetekben, vagy ha maguk belelátnának néha egy-egy kedves ismerős lelkébe, vagy hallanák utcán haladtukban a járókelő, vagy aszfalt-sarkokon álló fiatal urak megjegyzéseit, hogy ne változna meg ez a divat, mert aki ezeket tudva követi ezt a divatot, az szántszándékkal áll a romboló Sátán mellé, lesz az ő kísértő leánya, a legtisztább indulat dacára is.

A másik dolog, amiről szó esett, az a mód, amelyen a mai nő gyakran kerül a mozi plakátjára, a szinpadra, a harisnyakereskedés reklámhirdetésére, a boltok kirakatába, a könyvek illusztrációi közé stb. Nem szólunk a klasszikus szobrok és festmények tiszta meztelensége ellen, nem is akarjuk az ifjúságot egészségtelen álszeméremre nevelni, de azt a módot, amelyik ma piacra viszi a női testet mint reklámfogást, amelyik ezzel akar több szemléltőt becsalni a moziba vagy színházba, el kell ítélni minden református embernek és ha van öntudata, tiltakoznia kell ellene egy olyan magasztos hivatású hölgytársadalomnak, mint a Nőszövetség. Ha más út még nem is nyílik arra, elsősorban úgy, hogy maga akciót indít a maga kebelén belül, hogy legalább a Nőszövetség tagjai legyenek olyan bátrak, hogy szakítanak azzal az öltözködési móddal, amelyik annyi kísértést rejt magában. Ez nem áldozat lesz, nem szenteskedés, hanem meghallása a fiuk és fiutestvérek őszinte kérésének.

Nem hisszük, hogy szükséges lenne a kérdést az Evangélium fényébe állítani és ide idézni az Igét, hogy az ítélet nem a botránko-

zón, hanem a botránkoztatón van elsősorban. Nem lehet a kérdést elintézni azzal a fölényes szóval, hogy aki megbotránkozik, annak már gonosz a szeme és piszkos a lelke. Mindenesetre van igazság ebben is, de nem ez az egész igazság.

Az ifjúsági munka feladata tiszta szemre, tiszta lélekre nevelni az ifjút, a Nőszövetség azzal, hogy kevesbitse az ifjakra leleskedő kísértési alkalmak lehetőségének számát, ne engedje, hogy éppen a tagjai szolgáltatassák az alkalmat a kísértésre. Így találkozhatik egymással az anyaszentegyház két fontos szerepet betöltő munkája.

A fiuk feleletet várnak az anyáktól és a leánytestvérektől: „Nem beszédben áll Isten országa, hanem erőben és erősek megmutatásában.“ Adjon az Úr erőt a divat feletti győzelemre.

László Dezső.

A nagyváradi református leánygimnázium növendékei által 1929 június 23 án vasárnap délután fél 7 órakor az intézet dísztermében rendezendő évzáró iskolai ünnepély műsora:

1. „A gyermek és a szívárvány“. Daljáték.
2. „Bormegissza Nusi egy órai uralma“. Vigjáték 1 felv.
3. „Harc a veteménypiacon“. Daljáték.
4. „Az utolsó sor“. Szavalat.
5. „Sári néni“. Vigjáték 1 felv.
6. Cigánykaraván. Étlőkép.

Belépti díj nincs, a műsor megváltása kötelező. A tiszta jövedelmet az iskola fenntartására fordítjuk.

méltóztatott“. Erre a püspök odajött az asztalomhoz, megkérdezte, hogy érkezett-e valami fontosabb levél. A nem-hivatalos leveleket felbontotta, megnézte a levél írójának a nevét. Az újságokat a leveleivel együtt a kezébe vette s indult befelé a szobájába. Ebbe beletelt vagy tíz perc. Ezalatt Özvegy György vigyázz-állásban várt az ajtó mellett. Ekkor aztán odaszólt a püspök: „Na! Kerüljön beljebb s adja elő, hogy miért jött?“ A püspök ur leült a székére, a látogató a szárnyas ajtó egyik félfája mellé állt, úgy, hogy szemközt volt azért a püspökkel s megkezdődött a beszélgetés. Először a püspök ur kérdéseket tett hozzá a maradéki magyarság számát, foglalkozását, történetét, erkölcsét illetően, aztán magának Özvegy Györgynek származását, családi, vagyoni körülményeit töviről-hegyire kikérdezte s miután mindezekre meglepően világos, gyors és rövid válaszokat kapott, hirtelen áttért a tárgyra s azt mondta: „Na! Most aztán adja elő, hogy miért is akarnak a maradékiak reformátusok lenni?“

És Özvegy György ekkor elbeszélte élete sorát, amelyből megértettük, hogy akkor érkezett el az egyik fordulópont, amikor Kaposvárott katonáskodván, belekapcsolódott a magyar életbe, megismerte a magyar dalokat, a magyar népköltészetet, megbarátkozott somogyi magyar flukkal s akkor mély bánat és szomorúság fogta el arra a gondolatra, hogy a

szlavóniai magyarok mind ezt elvesztik, még a szép magyar nyelvet is elfelejtik s a következő nemzedék már horvát lesz s a magyar fajra nézve elvesznek a szlavóniai magyar tömbök. Szóval, magyarságának boldog tudatára s a jövőnek rettentő, kinzó ismeretére ébredt.

Amikor elbeszélése fonalán idáig jutott, a püspök megszólalt: „Üljön le barátom!“ S bármennyire szabadkozott is a vendég, beerőszakolta egy börrrel bevont karosszékre.

Özvegy tovább folytatta előadását s eimondta, hogy jó magyar könyveket vitt haza s elkezdette olvasni szülőinek, atyafiságának, lassankint az összegyűlt szomszédságnak is. Könyhullatással, sóvárgással hallgatták a maradéki magyarok a Kaposvárról hazatért katonai elbeszéléseit s felolvasásait s keserűen állapították meg azt, hogy nem jól van úgy, ahogy eddig volt. Nekik magyar templomi beszéd, magyar iskola s magyar könyvek kellenek. Igen ám, de az egyházi felsőség kérelmeikre, mozgolódásaikra azzal felelt, hogy olyan plébánost helyeztek Maradákra, aki alig tudott magyarul s erőszakosabban folytatta a horvátosítást. Erre Özvegy György arra a gondolatra jutott, hogy ha Szlavóniában csak a református magyarok tarthatják meg magyar nyelvüket és kultúrájukat, miért ne lennének ők is reformátusok s elkezdte látogatni a hozzájuk közelebb fekvő beskai református

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Az elemi iskolák évváró vizsgái alkalmával virágok helyett pénzbeli adományokat hoztak: Birinyi Vilma l. o. 100 (Árvaháznak), Csösz Erzsébet l. o. 200 (Egyháznak), Incze Ilona vallás-tanítónő növendékei 200 Lei (Árvaháznak).

Egyháznak: Varga József 100 Lei.

Helyreigazítás. Az olasz-i templomfűtési berendezésre Danielovits Sándor adományozott 100 Leit.

UJVÁROSON:

Ujv. harangokra: Pázmány Sándor 100 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: K. Nagy Lajos 50 Lei.

Gyermekotthonra: Schwartz Samu 500 L.

RÉTEN:

Templomi berendezésre: Erdelyi Lajos 100 Lei.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Papp Sándor szülőjében) délután 4 órakor Kiss Bertalan,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor Oroszán István,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Sámy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor Szabó Lajos szolgálat. Este háromnegyed 7 órakor vallásos est a Jakab Imre szülőjében (Hágó ut, Barna Miklós telep.)

magyarok istentiszteleteit, először csak titkon egymaga, később mindig többen s észrevették, hogy az bibliásabb, tisztább keresztyénség, gazdagabb és teljesebb életet kínál, mint amit ők eddig éltek és hozzá magyar nyelven, tehát értelmesen folyik minden. Megértették Pál apostolnak azt a megállapítását: „Inkább akarok a gyülekezetben egy szót értelmesen, mint ezer szót idegen nyelven”.

Mikor Özvegy György idáig jutott előadásában, a püspök ur félbeszakította: „Özvegy barátom! Reggelizett maga már ma reggel?” „Éppen mielőtt idejöttem, jól bereggeliztem”. „Hát gyűjtson szivarra, barátom!” „Köszönöm nem élek vele”. „Na sajnálom, hogy semmivel sem kínálhatom meg. Hát folytassa tovább”.

Aztán elmondta a mindig szivesebben látott vendég, hogy mint hívta össze barátait, mint beszéltek meg az áttérés dolgát s hogy eddig már több mint háromszáz lélek jelentkezett s írta alá az ívet, hogy szívesen s örömmel térnek át a református egyházba. S itt kivette az ívet s átnyújtotta a püspöknek az aláírásokkal, egyben tiszteletteljesen, de hevesen s majdnem sírásba törve kérte a püspököt, hogy küldjön egy fiatal káplánt Maradékra.

„Hohó, barátom, az nem megy olyan könnyen. Először az áttérésnek meg kell történie. No és hol

Reggeli órákon: Hétfő: A Sinai hegy alatt. II. parancsolat. II. Móz. 20, 1—9. Kedd: A tiz halálba. II. Móz. 14, 11. Csütörtök: Az Úr hadakozik érettetek. II. Móz. 14, 13—14. Péntek: Isten utja a tengeren. II. Móz. 14, 30—31. Szombat: II. Móz. 15, 10—13.

Esteli órákon: Hétfő: Hét diakon s. Csel. 6. 2—7. Kedd: A Szentlélek erő ad a vértanunak. Csel. 7, 55—60. Szerda: Saul fellépése. Csel. 8, 1—4. Csütörtök: Jézus megjelenik Saulnak. Csel. 9, 1—9. Péntek: Saul az evangéliom szolgálatában. Csel. 9, 19—22. Szombat: Pál tanít Jeruzsálemben. Csel. 9, 26—29.

Hétköznapi istentisztelet tartunk a Réten csütörtökön (június 27-én) délután 6 órakor a Doszu-telepen, (Nagy Gyula atyánkfia házában).

Július 2-én áru- és szegény-napot tart a Lorántffy Zsuzsánna Egyesület az egyet nagyszámu szegényeinek és a Református Árvaház javára. Ezen a napon utcai gyűjtést rendez miniszteri engedéllyel. Az Egyesület nő- és férfi tagjait, a fiu- és leánybiblikörök ifjúságát a gyűjtésben részvételre kéri az egyesület Elnöksége.

Kurovsky Ferenc.

A legnagyobb megdöbbenéssel és igaz fájdalommal vettük Kurovsky Ferenc nyugalmazott állami főügyésznek és a bihari egyházmegye volt nagyérdemű gondnokának hosszas szenvedés után, a folyó évi június 17-én bekövetkezett halálát. Egyike volt azoknak az embereknek, akik nagyon is korlátozott életviszonyok mellett indultak meg az élet útjain, de fáradhatatlan szorgalommal és Istenadta tehetséggel a legnagyobb állásra küzdtek fel magukat. Legyen áldott emlékezet!

tartják majd az istentiszteletet? „Hát építünk templomot”. „És addig?” „Addig főtiszteletű ur! Nálam”. „És hol fog lakni az új pap?” „Építünk paróchiát”. „És addig?” „Addig nálam”. „És mit fog enni?” „En táplálom a magaméból, míg a díjlevél alapján a fizetést megállapítjuk s míg fizetését megkapja”. „És mit kell azért fizetni magának?” „Az Ursten megfizeti”, mondta Özvegy György.

Ekkor a püspök felkelt a székről s odament vendégéhez, aki szintén felkelt s tiszteletteljesen megállt előtte. A püspök mind a két kezével megfogta a szlavóniai küldött kezét s azt mondta: „Hát az Isten megfizeti. Tudja meg, barátom hogyha senkit se találnék, akit magukhoz küldjek Maradékra, mert most nagy káplánhiány van, hát magam mennék le. Köszönöm, barátom, amit eddig tett, — s itt megteltek szemek könnyel, — Isten fizesse meg!” Aztán megölelte vendégét s ezzel bucsuzott tőle: Számítok magára.

És ugyanazon év egy szép augusztusi vasárnapján Szász Károly Cseh Ervin horvát-szlavon miniszter, egyházmegyei gondnok kíséretében leutazott Maradékra s felejtethetlen, megható jelenetek között vette át az áttérőket a református egyházba s hagyta ott az első maradéki missziói magyar református lelkészt.

Flu és leánybibliakörök — amint már a múlt számunkban jeleztük — vallásos délután rendeznek a Hegyén, a Papp Sándor szőlőjében a következő programmal (23-án délután 4 órakor): 1. Közének: 63. dics. 1. 2. verse. 2. Előimát mond: Balla Andor. 3. Bibliát magyaráz: Kiss Bertalan. 4. Szaval: Györy Irma. 5. Énekel: Nagy Sándor, hegedűn kíséri: Kárándi Mária. 6. Szaval: Szabados Ella. 7. Hegedül: Arnó Ferenc: Erinnevingdan Sorento. 8. Szaval: Kalla Gyula, Váradi Antal: Judás. 9. Énekduett: Losonczy Irén s Zagyva Gizella. 10. Utóimát mond: Marton József. 11. Közének: LXXXIX. zsoltár 1, 4. v. — Az ünnepély jó idő esetén a szabadban lesz megtartva. Az érdeklődőket szívesen hívjuk úgy a városból, mint a hegyen lakók közül. Az ünnepély pont 4 órakor kezdődik. Adományokat a bibliakörök céljaira szívesen fogadnak.

Velencén a délutáni istentisztelettel kapcsolatokban a vasárnapi iskolások évzáró ünnepélye a következő műsorral: 1. Tanévzáró ének: 221. dics. 1, 2. v. 2. Szaval: Küllös Ferenc IV. o. t. 3. Szaval: Kiss Juliánna IV. o. 4. Szaval: Ócsay Magda III. o. 5. Énekelnek: a vasárnapi iskolások: 6. Szaval: Bundik Zsigmond IV. o. 7. Szaval: Keresztessy Gizella. 8. Énekelnek: a vasárnapi iskolások. 9. Szaval: Kiss Kató II. o. 10. Szaval: Szabó Irén IV. o. 11. Énekelnek a bibliaköri leányok. 12. Szaval: Kalmár Anna V. o. 13. Szaval: Fodor Jolán IV. o. 14. Gyülekezet ének: XC. zs. 1. v.

Dr Ravasz László püspök Amerikában. Junius 6-án délben utrakelt öt hónapos távollétre, nagy munkára, lélekosztogatásra a dunamelléki református egyházkerület püspöke. Vele együtt mennek Amerikába Antal Géza dunántúli püspök, dr Kovács J. István pesti egyházkerületi főjegyző. Az ut első

állomása az északamerikai Boston városa lesz. Itt tartja nagygyűlését a presbiteri világszövetség, mely a világ összes reformátusait foglalja magába. A tiszta evangélium leghűségesebb munkásait egyesítő gyűlésen Ravasz László püspököt kérték föl az uri szent vacsorai szertartás szolgálatára. Ez a nagy tanácskozás kb. június vége felé ér véget. Erre az időre az amerikai református egyházak hívták meg a kiküldöttöket a magyar egyházak meglátogatására. Külön sulyt helyeztek Ravasz László püspök körutjára, melyet éppen ezért anyagilag is fedeznek. Dr Ravasz László néhányheti pihenés után vág neki a gyülekezetek látogatásának, mely egészen szeptemberig fog tartani. Akkor már a magyar református egyházakat annyi sok szeretettel gondozó amerikai „reformed church” amerikai ref. egyház ősi főiskolája hívta meg Lancasterbe, hogy ott előadásokat tartson. Ezek után még néhány egyház meglátogatása lesz lehetséges, külön fog gyűléseket tartani a püspök az amerikai magyar ref. lelkészekkel és úgy alakult eddig az utiterv, hogy csak október végén ér haza. Fáradtságos, nehéz, de apostoli munka ez, mely magyar szempontból is óriási jelentőségű. Kivánjuk a nagy lélekemésztő, sok ezer kilométert, rengeteg törődést és fáradozást jelentő uton kísérje őt és minden társát Isten őriző kegyelme és oltalma, vezérelje őt épségben és teljes erőben haza.

Egy modern 5 águ, teljesen új villanycsillár jutányos áron eladó. Cím a Béres-nyomdában.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyvárad Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14. sz

Takarékosság

Negély- és Takarékszövetkezet
Oradea — Nagyvárad

értesíti tagjait és üzletfeleit, hogy üzlethelyiségét

áthelyezte

a Szt. László-tér 5. sz.
alatti Kovács-házba.

73

Legszebb ajándék a fiatalság részére egy

kisbetűs Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL a tanítónőképző-intézet épületben

Eladó házhelyek

360—390 □-méter területűek az új vízműtelepnél, a kolozsvári országot mellett.

Értekezhetni:

dr Sarkady Sándor ügyvédnél és Bancsik János ref. kántornál.

Bereczky

uri dívat-szabó Ioan Bratianu és General Holban (volt Szaniszló- és Széles-utca) s a r o k. — Telefon 8—47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-30

Eladó

8 darab 3 méteres, 30—40 centiméter átmérőjű, szép akácia-förzcs

Megtekinthető: Emléktér 32.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Évzáró vizsgák.

Egy iskolai esztendőnek gondokkal, akadályokkal nehéz munkáit fejezték be egyházunkban a június 6—22. napjain végbement évzáró vizsgálatok.

A tantárgyak megszaporoásával megskodadosott a tanulók munkája s különösen középiskolás tanulóinknál a délelőtti és délutáni tanítás felemésztette idejük nagyrésztét s emiatt serdülő leányainkat, növekvő ifjainkat sűrűn érte nyitott könyvük mellett az éjfélel óra és ezen testi, lelki fejlődésüket károsan hátráltató virrasztgatás után bágyadt szemekkel, sápadt arccal ébredtek és siettek kora reggel az iskolába, hogy számot adjanak az éjjel késő óráiban végzett tanulásairól.

E tanrendszer és methodus tarthatatlansága világos és ha a bölcsebb pedagógiai fel-

fogás nem győzedelmeskedik, tömegesen maradnak ki tanulóink, mert ezt a munkát elcsigázott testtel és lélekkel nem bírhatják.

Az állami és más jellegű középiskolákba járó tanulóink vallástani vizsgái június 6—12. napjain tartattak meg az olasz-i templomban. A „Gojdu-Liceum“ növendékeinek hittanvizsgáin elnököltek dr Szeghalmy Sándor, az „Orsolya“ tanítónőképzősöknél Papp Dezső, az „Immaculata“, „Orsolya“, „Szent Vince“ zárdák és az „Oltea Domna“ áll. felsőleányiskolások vizsgáin dr Sarkady Sándor és Szabó Gyula, ugyszintén az állami, társulati és „Mosoiu“ alsó és felső kereskedelmi tanulók vizsgáin. Az eredmény a feltorlódtott nehézségek dacára is örvendesnek minősítletű.

Elemi iskoláinkban az évzáró vizsgálatok június 15—22. napjain Olasziban a leánygimnázium tornatermében, Ujvároson a templom-

Ajánló levelünk

Dr Makkay Sándor püspök „A Mi Utunk“ című könyvéből.
Sutyok István püspök negyvenéves lelkézi szolgálatának jubileumán a nagyvárad-i templomban 1928. október 28-án.
II. Kor. 3. r. 1—6. v.

Mai ünneplésünket, a nagyvárad-i gyülekezet családi ünnepét, összekapcsoltuk a nagy reformáció emlékünnepevel s ez a kapcsolat egyiknek is, másiknak is elmélyíti számunkra a jelentőségét. Áldott alkalom ez arra, hogy a pásztorának és az ő gyülekezetének boidog örömnappját azoknak az Isteni igazságoknak fényébe állítsuk, melyek Isten fölzsabadított Igéjéből a reformáció által áradtak az emberiségre. És áldott alkalom arra is, hogy a reformáció áldásait egy gyülekezetnek és pásztorának négy évtizedes szent szövetségében lássuk megbizonyosodni és valóvá válni.

A reformáció fölzsabadította és az emberi élet alapjává tette azt az isteni kijelentést, hogy emberi életnek csak egyetlen célja és jelentősége lehet: alkalmasnak lenni Isten világhódító harcára. Az élet alanya Isten, a világ az Ur harctere, emberiség történetében és életében Isten hódító harca folyik a Sátán ellen s ebben a harcban az ember az Ur fegyvere és eszköze. Életének az ad értéket, itélete vagy helybenhagyása azon fordul meg, hogy alkalmas számszám-e az Ur kezében, ebben a nagy harcban?

De amikor a reformáció az emberi élet értelmét és jelentőségét erre az egyetlen tényre korlátozta és

ezzel az emberi hivatásnak, méltóságnak, jellemnek és cselekvésnek egyetlen kritériumát állította fel, teljesen új, bár a legősibb és legigazibb értelmezéssel szabva más irányt az életnek és a történelemnek, ugyanakkor Isten Igéjének alapján hirdette azt is, hogy senki se lehet Istennek alkalmas számszáma önmagától.

Azt a legnagyobb méltóságot és legmegtisztelőbb kiváltságot, hogy Isten munkatársai, fegyverei, számszámai lehetünk, semmiképen sem adhatjuk meg mi önmagunknak: de semmiféle módon nem is követelhetjük, nem erőszakolhatjuk ki, nem érdemelhetjük meg és nincs semmink, amivel megvásárolhatnók.

Isten kiválasztó kegyelmének ajándéka ez. A felséges Ur soha meg nem hálálható kegyelmi ténye az, hogy tehetetlen, bűnös, por és hamu, semmi és senki — embert a kezébe vesz és ezáltal az mindenre alkalmas, ujjászületett, halhatatlan és dicsőséges fegyver lesz attól a kéztől és abban a kézben, amely egyedül mindenható, szent, örökkévaló és dicsőséges.

Kardok és nyilak hevernek egy tömegben, porral lepve, rozsdától marva, penésszel borítva, valami pincének rothadó sötétségében. Magától egyik se vág, egyik se röpül a célnak. De jön a hős és kezébe veszi a kardot, fölveszi és kifeszített ujra helyezi a nyilvesszőt. Abban a kézben villog és vág a kard, attól a kéztől célbaröpitő lendületet kap a nyilvessző. Az a kéz megtisztítja, az a kéz harcol véle, az a kéz

ban, mindenkor a szép számban megjelent szülők és érdeklődők jelenlétében folytak le. Az elnöki tisztet teljesítették: Csernák Béla, Varga Gedeon, dr. Szeghalmy Sándor, Udvarhelyi Béla, Lehóczky J., Vass Károly, Kiss J., Matkó Benjámín, ifj. Cser János, Jakab Imre, Kiss Gyula.

Azok, akik e vizsgákon ott voltak, boldog örömmel hallhatták gyermekeink szép feleleteit, láthatták azt az odaadó és felbecsülhetetlen kulturmunkát, melyet tanítónőink egyházunk iskoláiban végeznek s boldog megnyugvással győződhetnek meg arról, hogy iskoláink ma ép úgy, mint a reformáció századbeli váradi iskolák, fényes csillagai anyaszentegyházunknak, melyeket épen a legnehezebb időkben ajándékozott az isteni gondviselés s tart fent hiveink áldozatossága.

Az elismerés és köszönet szava azért hangzott el minden vizsgái elnök ajakáról. Külön elismerés illeti az osztálytanítónőket s a tanulókat pedig dicséret, a színes és értékes kézimunkákért, a kedves rajzokért, a kézügyességi tárgyak változatos csoportjaiért, melyek érdemesek arra, hogy jövőben egy külön teremben állíttassanak ki a vizsgák idejére, a szülők, a hivek, az érdeklődők gyönyörködtetésére.

A Ritoók Zs.-utcai áll. el. iskolai tanulók vallásvizsgálója jun. 13-án az olasz-i templomban, a vitéz-utcai áll. elemi iskola tanulóinak vizsgálója jun. 10-én az ujjvárosi templomban,

iparostanulóink vallástani vizsgái jun. 10—15. napokon a tantermekben, a sánc-utcai áll. el. iskolások vizsgái jun. 8-án a velencei imaházban tartattak, melyek mindegyikén jelen volt Kiss Károly iskolaszéki elnök.

Leánygimnáziumunkban az írásbeli jun. 15—18., a szóbeli vizsga jun. 19—22. napjain folyt le Tamási Ilonka, az áll. leánygimn. igazgatónőjének, mint miniszteri biztosnak elnöklésével. Örvendetes tény, hogy a vizsgák eredménye a multhoz viszonyítva nagy javulást mutatott fel.

...

Június 23-án vasárnap két ünnepély zárta be a lefolyt vizsgák sorozatát.

Délelőtt az olasz-i paróchiális kör lelkesze templomi beszédében a nehéz 10 évre visszatekintéssel emelte ki iskoláink: Isten, haza, nemzet és emberszeretetet plántáló és nevelő nagy munkáit s minden áldozat meghozatalára lelkesítette a gyülekezetet.

Este 7 órakor a diszteremben leánygimnáziumunk növendékei tartották szép közönség jelenlétében évváró ünnepélyüket, melynek műsora keretében magánszámokkal és több egyfelvonásos jelenetekkel mutatták be életrevalóságukat, komoly és humoros előadásra egyaránt ügyes készségüket s vettek bucsut a IV. évesek igazgató és tanárnőiktől és az iskolától.

Mindezekért Istené legyen a dicsőség!

Varga Gedeon.

győzedelmessé és dicsőségessé teszi a fegyvert. Senki se alkalmas magától; Isten az, aki alkalmassá tehet. „A mi alkalmas voltunk az Istentől van“.

De, hirdeti a reformáció, Isten kiválasztó kegyelme nem szeszély, hanem törvény, örök rend, melynek változhatatlan mértéke van. Krisztus az alkalmasság mértéke, akiben Isten kiválaszt minket! „Ilyen bizodalomunk pedig az Isten iránt a Krisztus által van“. Krisztus az Isten gyermekének, az Isten örökkévaló céljához alkalmas embernek isteni képe, mintája, mértéke. De ki felelhet meg ennek a mintának és mértéknek? Senki. Magától senki. De Isten Szentlelke megteheti, hogy a mi életünket a Krisztusba oltsa igaz hit által, hogy a kereszt isteni szellemét: az önfeláldozó szeretetet szívünkbe árássza, hogy penészünket, rozsdáinkat az ő szent vérével lemossa s az ő erejével alkalmassá tegyen minket Isten számára.

Miért? Hogy végre érdemünk legyen és dicsőkedhessünk?

Távol legyen!... „Alkalmasakká tesz minket arra, hogy új szövetség szolgálói legyünk“. Az alkalmasság tétel célja a szolgálat. Nem a betű, hanem a lélek szolgálata. Szövetség a lélek és a Lélek között, örök és győzedelmes szövetség a bűn ellen, összeforrasztva a megváltó Szeretet kötelékével, Isten uralmának végleges kivívására.

Ime, ez a reformáció igazsága, amint alapigénk-

ből kiragogy. Ezen az igazságon épült fel és áll a református Sion, ez az igazság ennek a gyülekezetnek és pásztorának egyetlen igazsága is, szövetségének áldott értelme és jelentősége.

Isten előtti hálával emlékezünk a pásztor négy évtizedes szolgálatára!

És emlékezésünk a reformáció igazságának fényében ime, így szól:

Nem ti választottátok a pásztor, hanem Isten az, aki őt kiválasztotta és közéték küldötte, hogy az ő nevében és az erejével munkálkodjék közöttetek. Alkalmas vala a munkára és áldott az ő pásztorokdása: de nem magától lett alkalmassá, hanem Isten kegyelméből. Dicsősége nem az, amit ő végzett, hanem Krisztus keresztje az ő dicsekedése, mely mérték szerint hosszú, áldott életen át szolgálja volt az Urnak közöttetek. Nem a ti szolgáltok volt, hanem a Krisztusé, a szeretet új-szövetségének követe gyanánt, a lélek diadaláért, amelynek érdekében harcolt a bűn ellen, védelmezte a rábizottakat, táplálta lelki kenyérral éhezőket.

Érette is Istené legyen a hála, a dicséret és a dicsőség mindörökké.

*

Krisztus szolgájának, aki Isten szerszáma, küldötte, — nincs szüksége emberi ajánlólevélre. Ha Pál apostol, vagy Kálvin János a maguk szolgálatának igazolását vagy elismerését emberektől várták

Aldozatkészség

A) Egyházi célokra:

RÉTEN:

Belső berendezésekre: Kudor János és családja 1000, Trombitás Gyula 300, Karalyos Márton és neje 162, Szilágyi Lajos utján 100 Lei.

Bibliakör céljaira: A 23-iki vallásos-est perselye 305 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Józsa Károly fél kgr. paprika, N. N. földleper.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Kiss Bertalan, este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Papp Sándor szülőjében) délután 4 órakor Kiss Bertalan.

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Sámgy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor Szabó Lajos szolgál. Este háromnegyed 7 órakor vallásos est a Hevesi-telepen (Hevesi István házánál.)

Reggeli órákon: Hétfő: II. Mózes 15, 22—27.

Kedd: II. Mózes 16, 1—10. A nép zugolódik.

Szerda: II. Mózes 16, 10—18. A fürjek és manna.

Csütörtök: II. Mózes 16, 18—26. A mértéktelenség következménye. Péntek: II. Mózes 16, 26—36.

A szombat parancsa. Szombat: II. Mózes 17, 1—7. A kösziklából víz fakad.

volna, ha emberi bizonyosságokkal, ajánlólevelekkel akarták volna igazukat a világ előtt bizonyítani, megszüntek volna Krisztus szolgál lenni.

A Krisztus szolgálja szabad az emberektől és a világtól.

De igenis szüksége van a pásztornak egy lelki ajánlólevélre az Örök Biró ítélőszéke előtt. És ez a levél ti vagytok, atyámfiai.

A gyülekezet, amelyet a lelkipásztor Istentől kapott gondviselésre, egyetlen bizonyosság Isten előtt a lelkipásztor hűségéről.

De hogy ezt a mélységes, isteni Igazságot valóban megérthessük, tudnotok kell, hogy ti nem a magatoké vagytok, hanem Krisztusé, Krisztus levele, melyet ő maga szerzett a lelkipásztor szolgálata által, nem tentával, hanem az élő Isten lelkével, nem köztáblákra, hanem szívekbe írva a maga felséges életét. . .

Mit jelent ez reátok nézve? Egy szivbemarkoló kérdést: fölsimertétek-e pásztorotokban a Krisztus írószerszámát, engedtétek-e, hogy szolgálalával szívetekbe irattassék a Krisztus keresztyje, — engedelmesek voltatok-e az Isten Lelke iránt, aki általa megtérésre hívott titeket? Milyen bizonyossága vagytok Isten előtt pásztorotoknak?

A sáfárban az kívántatik meg, hogy hű legyen. És Isten az ő hűségét ki tudja olvasni a ti

Esteli órákon: Hétfő: Ap. Csel. 9, 32—36. Éneás meggyógyítása. Kedd: Ap. Csel. 9, 36—46. Tábittha feltámasztása. Szerda: Ap. Csel. 10, 1—8. Kornélius. Csütörtök: Ap. Csel. 18, 8—17. A Péter látomása. Péntek: Ap. Csel. 10, 7—30. Péter és Kornélius találkozása. Szombat: Ap. Csel. 10, 30—35. Kornélius látomása s Péter felelete.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk a Réten szerdán (jul. 3.) délután 6 órakor a Felföldi-telepen (Fazekas Andrásné házánál), ugyanakkor a Hegyen (Erdei Gábor házánál).

A fűdőszenatőrumban minden vasárnap délután 5 órakor tartunk istentiszteletet a nyári hónapokban.

Régi „Uj. Bibliaköraink“ jul. 7-én vasárnap tartják ez évi kirándulásukat a Zichy-barlanghoz, mely alkalommal a révi templomban vallásos ünnepséget tartanak.

Dr. Makfal Sándor erdélyi püspök új könyve „A Mi Utunk“ címen jelent meg. Az illusztris szerzőnek minden új könyve nemcsak egyházi irodalmunknak, de nemzeti irodalmunknak is egy-egy eseménye. A most megjelent gazdag tartalmú kötet sok jeles beszéde közül minket nagyváradiakat közelebből érdekel az a predikációja, amelyet püspökünk Sulyok István negyvenéves lelkési jubileuma alkalmával 1928 okt. 28-án mondott ujvárosi templomunkban. Az emlékezetes tanítást tárca-rovatunkban közöljük.

A Papp Sándor szülőjében (Hegyen) 30-án délután négy órai kezdettel lesz megtartva a bibliakörök vallásos ünnepélye.

bűneitekből is, a ti háládatos hitetek jó gyümölcseiből is.

Tudjátok-e, hogy a pásztornak ítéletet kell hirdetnie a bűn ellen és kegyelmet a megtérőnek.

Tudjátok-e hát, hogy a pásztor ítélet pennája a Krisztus kezében, aki által ő maga írja az Isten lelkével szívetekbe bűneitek ítéletét.

Tudjátok-e hát, hogy ő a kegyelem követe a Krisztus kezében, aki által a Krisztus a Szentlélek újjászülő és megszentelő erejét írja szívetekbe, ha a bűntől Istenhez fordultok és őt szeretitek?

Ő felel az Urnak arról, hogy hűségesen és igazán átadta-e magát a mennyei ítélet és kegyelem hirdetésének?

De ti feleltok arról, hogy mit tettetek az ő igehirdetése után?

Ítélet-levelé, vagy kegyelem-levele vagytok-e Krisztusnak, atyámfiai, pásztorotok szolgálata által, az élő Isten lelkével írva?

. . . Legyen áldott az Ur, aki ítéletet és kegyelmet hirdetett nektek. Legyen áldott a pásztor, a Lélek szerszáma, Krisztus pennája, aki által négy évtizeden át a ti szívetekben meg nem szűnt munkálni az Ur, hogy ti az övé legyetek. Adja a Kegyelem Istene, hogy a penna és a levél továbbra is ott legyenek az Ur kezében s egykor a levél a penna dicsősége, a penna pedig a levél dicsősége legyen az Örök Biró trónja előtt.

A Református Kör július 14-én délelőtt $\frac{1}{4}$ 12 órakor a saját helyiségében közgyűlést tart. (Ha ez alkalommal a Kör tagjai nem jelennének meg az alapszabály által előírt számban, akkor a közgyűlést július 21-én tartjuk meg). Tárgy: A megüresedett egyik elnöki és alelnöki tisztség betöltése. (Esetleg e tisztségek betöltése következtében megüresedő tisztségek betöltése. — Az elnökség.

Az ujoáruai ref. leánybiblikör f. hó 30-án vasárnap este háromnegyed 7 órai kezdettel vallásos ünnepélyt rendez az Össi-telepen Szekernyés atyánkfia házában, a következő programmal: 1. Felálló ének: 100. dics. 1. v. 2. Gyülekezeti ének: 160. dics. 1., 2. v. 3. Imádkozik: Jó Annuska. 4. „Nagy vagy te Isten”. Énekl: a Leánykar. 5. Bibliát magyaráz: Kovács Sándor. 6. Lihegve, mint az üldözött vad”. Énekl: Szekernyés Juci és Rózsi. 7. Szaval: Botos Piri. 8. Szaval: Szekernyés Juci. 10. „Tied az ügy”. Énekl: a Leánykör. 11. Imádkozik: Oroszlán István. 12. Ének XC. zsoltár 1. v. A perselyadomány ez alkalommal a bibliakör céljaira lesz fordítva. Rossz idő esetén az ünnepély július 7-én lesz megtartva.

A beffingeni (Svájc) siketnéma-intézet a „Református Híradó”-nak is megküldte 1928—29. évi jelentését, amely szerint az évi szükséglete 28,902 frc.-ra rugott (circa 940,000 lei), amelyből circa 90,000 lei fedezetlen, s kéri, hogy a hiányt adományokkal fedezzék a jószívek. Tavaly ilyenkor 130,000 leire rugott a hiány, s az adományok néhány hét alatt fedezetet nyertek. Megindító külföldi református testvéreinknek ez a bizodalma, amellyel intézményeket tartanak fenn évente sok százazres kiadással, egyedül a nemes lelkek áldozatkészségére alapítva számadásaikat. Aki Istenben bizik, meg nem csalatkozik.

Református lelkészek uja a szentföldre. Mint értesülünk, komoly formában felmerült a Magyar Református Lelkészegyesület körében az a terv, hogy 1930-ban társas-utazás szerveztessék Palesztinába megfelelő vezetők segítségével. A kedves terv az egyház vezetőségénél is élénk fogadtatásra talált.

Palesztinában hir szerint kezdeményezés indult arra, hogy a héber nyelvet latin betűkkel írják. A Palesztina Weekly-ben Benyeto a cionizmus egyik agitátora állandóan közöl egy lapnyi terjedelemben latin betűkkel nyomtatott héber szöveget. Az európai írásmódot egyszerűbbnek és gazdaságosabbnak tartják.

Orlási sáskarajok pusztítanak az Oroszországi Turkesztánban. Egy városban három órán át tartott egy sáskaraj elrepülése, amelytől a nap elsötétedett. Bérachs környékén a sáskák 2300 hektár területet teljesen lerágtak.

8—10 éves áruvalányt magához fogadna Hegyen lakó család.

Egy modern 5 águ, teljesen új villanyesillár-jutányos áron eladó. Cim a Bérés-nyomdában.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz

Takarékosság

Segély- és Takarékszövetkezet
Oradea — Nagyvárad

értesíti tagjait és üzletfeleit, hogy üzlethelyiségét

áthelyezte

a Szi. László-tér 5. sz.
alatti Kovács-házba.

74

Legszébb ajándék a fiataliság részére egy

kisbetűs Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL a tanítónőképző-intézet épületben

Eladó házhelyek

360—390 □-méter területűek az új vízműtelepnél, a kolozsvári országút mellett.

Értekezhetni:

dr Sarkady Sándor ügyvédnél és Bancsik János ref. kántornál.

Bereczky

uri díjat-szabó Ioan Bratianu és General Holban [volt Szaniszló- és Széles-utca] sarok. — Telefon 8—47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-31

Eladó

8 darab 3 méteres, 30—40 centiméter átmérőjű, szép akácfa-törzs

Megtéríthető: Emléktér 32.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Sokszor eltűnődtem, milyen különös, furcsa valami is az ember szive. Bennem s belőlem él, az én szervem és mégis független tőlem, sőt nagyobb nálam. Szuverén király, aki éppen mert nem fél tőlem, mindig igazat mond. Lehet hazug az ajkam, álnok a tekintetem, de a szívem, hacsak magam előtt is, mindig lerántja rólam a leplet.

Fenségesen szép gondolatnak találom, hogy a jótékony egyesület az emberek szive ellen indított jótékonyági küzdelemben sziveket vonultat fel. Oltárra tett, áldozati lángban égő, Istennek felkinált sziveket, a kálvinizmus világhódító lelkének megrajzolt szimbólumát, hogy jó emberek meleg szívének tüzeiben fogyjanak el s legyen belülök hálakönny, darab kenyér, meleg ruha, zokogó imádság: az Isten dicsőségére.

A koldus veréb.

Irta: Jókai Mór.

Egyszer a budai hegyek közé menve, valami pákosz síheder elém áll egy madárral, még pedig verébbel, hogy vegyem meg. Olyan nagyon kért, hogy vegyem meg, hiszen csak egy krajcár kell érte. Hogy lehetne egy verébért többet kérni egy krajcárnál.

Nekem ugyan a világon akármire másra volt szükségem, csak verébre nem; hanem azt gondoltam, hogy ennek a fiúnak nagyon kell ez a krajcár; ennek a verébnek pedig nagyon kellene a szabadság; hát csak megvettem a jámbort.

A sváb kölyök szaladt a krajcárral, hogy vissza ne hívassam vele, én pedig tenyeremre tévén a madarat, hogy repüljön, ahova akar.

De az csak nem repült sehova a jámbor, hanem ült a tenyeremen nagy gubbaszkodva, felborzolt tollakkal s csak a fejét emelgette felém.

Közelebről nézve észrevettem aztán, hogy a kis

Most vasárnap, akárhova mégy, mindenütt ezekkel a szivekkel találod magadat szembe. Eléd állnak s egyenesen a szivedhez szólnak. Beszélnek neked az elmúlt tél nyomoráról. Imádságról, amit pár darab fáért, harapás kenyérért emberekhez rebegtek kéklő ajkak s káromlásról, amelyik bezárt ajtók előtt Isten ellen támadt. Aztán a félig fagyott, didergő öregek, kéthete nem evett szoptatós anyák, a nyomor miatt romlásba sodort fiatal lányok — sárba hullott s beszennyezett liliomok — sirása mögül a világ legfájdalmasabb zokogása tör elő árva magyar gyermekek szívéből. Jaj! Testvérem. Szeretném, ha kalapácsütésként hullanának szivedre ezek a szavak. Árva és magyar. Megéreznéd benne kifosztott, széttépett, koldussá tett fajunknak kétszeres tragikumát. Te neked apád van, anyád aggódik érted, odakaza édes, kicsi gyermekeid, mosolygó angyalok futnak eléd: szüleid ölelése nem folyogat-e, kicsi lányod csókja nem égeti-e az arcod, nem félsz-e, hogy fiad a neki adott kenyérben itéletet eszik? Hiszen az a másik gyermek árva.

Testvértelen nemzet árvájának lenni a legkeservesebb sors ezen a világon. Hidd el

madárnak az egyik lába eltörött, hihetőleg a törben vergődése közben s csak a bőrfoszlánynál fogva függ azon.

— Már ezen majd segítünk. — mondám a jámbor szenvedőnek s elővéve oltókésemet, szépen lemetéztem vele az összezuzott csontot. Én bizony szívesen oltottam volna szegényeknek mindjárt másik lábat is be: de ámbár ojtott lábú emberekről már hallottam, ojtott lábú madarakat nem ismerek; s ehelyett zsebemben hordott viasszal és gyolcs-szatyinggal, mint aféle kertészember, bekötém az amputált lábat. Nem tudom, helyesen cselekedtem-e, mert sebész nem vagyok.

— Látod, verebecske, — mondám — ez rád nézve éppen nem hiba, hogy most már csak egy láb bad van, ugysis két lábbal is csak egyet szoktál lépni, ez tehát nálad nem tesz különbséged. Most már repülj Isten hírével.

Szót is fogadott, elrepült s láttam, hogy felszáll egy fára s meg tudott biz az állani egy lábon is.

nincs elhagyatottabb, árvább, szájalomraméltóbb teremtség a föld kerekiségén annál a gyermeknél, amelyik sápadt arcával, aszott tenyérben nyújtja eléd vértelen szívét. Hiszen az a gyermek magyar.

Három ezer sziv indul utra ezen a vasárnapon. Egy éppen a szivedet keresi. Ha elfutsz, ha kikerülsz, ha égi rendjelekként nem tűzöd kebledre annak a másik szivnek keresésétől megrezdül szived — csak Isten és te halod beszédét — s kérlelhetetlenül vágja arcodba: „Nem vagy jó ember, mert nem vállaltad a közösséget nyomorgó embertársaiddal, nem vagy jó magyar, mert a pusztaszeri habzó serleg vérpatakjából támadt testvéredet s benne a magyarjövendőt könnyörtelenül hagytad elpusztulni, nem vagy jó kálvinista, mert megtagadtad a kálvinizmus lelkét a „Soli Deo Gloria“-t, amelyik nem 20 leidet, hanem mindenedet, amid van Isten dicsőségének oltárára kéri tőled“.

K. B.

A presbyterium gyűlése.

A június 30-án délután fél 5 órakor tartott gyűlésen Sulyok István püspök lelkészelnök és dr. Thury Kálmán főgondnok elnökölték. Jelen volt 45 presbyter. Jegyző: ifj. Forgó Lajos.

1. Püspök lelkész-elnök a gyűlést imával nyitja meg.

2. Elnökség bejelenti, hogy Domokos László presbyter összes egyházi tisztségeiről lemondott, mert egy miniszteri rendelet tiltja, hogy bírák egyházi tisztséget viseljenek.

A presbytérium a lemondás feletti határozatát függőben tartja, tekintve, hogy az egyházkerület felterjesztést intézett a minisztériumhoz, a vonatkozó rendelet helyes értelmezése tárgyában.

Hetek is elmúltak azután, amidőn egy délben, családommal a szabadban reggelizve, egyszer csak egy fakó veréb odareppen elénk s a legotthonosabb barátsággal kezdi magát bemutatni. Előbb csak ott fityfirinkel a porban, köszörüli az orrát a földhöz, ami sajátságos tisztelgési forma lehet a verébnemzetnél, azután mind közelebb jön, a fejét, a farkát billegetve, mórrikál, mint valami jó ismerős.

— Nézd, — mond a nőm — ennek a madárnak csak egy lába van.

Valóban, az én sánta madárkám volt az. Honnan tudta ki, hogy én hol lakom? hogy tudott utánam jönni? micsoda ösztön vagy észjárás sugta meg neki, hogy ez az ember, aki engem nem evett meg, mikor foglya voltam, bizonyosan ennem is ad ezentul? Elég az hozzá, hogy attól fogva minden reggel, délben és uzsonnakor megjelent az én koldus verebémből az asztalnál, Odalippegett szép alázatosan csiripelve, mintha mondaná: adjanak ennek a szegény koldusnak, az Isten nevében, valami kis morzsát; egy kezem, egy lábam elvesztettem a lépvesszőn, odahaza is két neveletlen árvám éheznek, az apjukat levágta az ölyv.

3. Esperesi körlevél tudatja, hogy az egyházmegyei közgyűlés elrendelte a szavazást a megüresedett tisztségekre.

A presbytérium a maga hatos szavazatát a világi tanácsbírói tisztségnél dr. Soos István, a lelkészi jegyzői tisztségnél pedig Bagoly Bertalan borsói lelkészre adja.

4. Az esperesi körlevél felhívja a presbytériumot, hogy a nagyenyedi tanítóképző és a székelyudvarhelyi tanítónőképítő-intézeteknél a tanuló növendékek segélyezésére az egyházmegyei közgyűlés által kijelölt perselypénzeket folyósítsa.

A presbyterium a június 2-iki perselypénzeket az egyházmegyei pénztár részére kiutalja.

5. A presbyterium elvi határozatként kimondja, hogy a más városokban tartandó tanítói szakértekezletekre utazó tanítók költségeit az egyházi pénztár fogja viselni.

6. Egyházi ügyész jelenti, hogy özv. Pozsár Jánosné 5000 leit hagyományozott az újvárosi paróchiális kör részére, Sarkady Lászlóné pedig 5000 leit az egyház részére minden megkötés nélkül.

A presbyterium a hagyományokat hálás köszönettel fogadja.

7. Olvastatott a leánygimnázium igazgatótanács jegyzőkönyve, mely szerint az igazgatóság egy továbbképző-tanfolyam létesítését vette tervbe a jövő tanévtől kezdődőleg.

A presbyterium a tanfolyam létesítéséhez elvben hozzájárul.

8. Tárgyaltatott az újvárosi templom, a leánynevelő-intézet, velencei lelkészlak stb., javítási munkálatának ügye.

A presbyterium a munkálatok végrehajtását szükségesnek tartja és felhatalmazást ad az elnökségnek, hogy a pénztár helyzetéhez képest ezeket végeztesse el, de csak úgy, hogy adósság ne terhelje az egyházat.

a gonosz ellenség, ne sajnáljanak egy falat kenyeret a szegény koldustól.

Nyár vége fele szavainak bizonyágául el is hozta magával két felnőtt fiacskáját. A két nagyfejű, sárga száju kamaszt odaállította egy rózsasövény mellé, maga pedig odajött őket bemutatni és kikérni számukra jövődöbéli pártolásunkat. Azután felszedgette a neki hányt kenyérdarabkákat s visszament hozzájuk, felosztotta az alamizsnát közöttük anyailag s csiripelt hozzájuk erősen; bizonyosan ilyenformát mondhatott nekik: „látjátok ti nagy kamaszok, ide s tova magatok szárnyára fogtok kelni. Hát azután csak idejőjjetek ti is. Itt ti is kaptok morzsaléket, itt nincsen sem macska, sem lépvessző, sem verébfogóvas. De azután szépen viseljétek a ragatokat, gyalázatot ne hozzatok a fejemre, A fáról nem szabad lenni a gyümölcsöt, hanem kéztől kell várni. Köszönjétek szépen!“

Nem is bántottak a verebek az én kertemben semmi gyümölcsöt. Ennek egyik oka különben az is lehet, hogy még eddig egy szem gyümölcsöm sem termett.

9. Leikészelnők örömmel jelenti, hogy a réti paróchiális körben a hitélet erősen növekszik, amit az is bizonyít, hogy az új imaház szüknek mutatkozik, épen ezért tervbe van véve egy karzat építése, ami 40.000 leibe kerülne.

A presbyterium a karzat építését elrendeli azzal a feltétellel, hogy a hívek a költségek felét magukra vállalják, a másik felére pedig a vállalkozó a jövő évig haladékat ad.

10. Kiss Bertalan segédlelkész beadványában kéri a presbyteriumot, hogy anyagilag is támogassa az iparostanulók bibliakörének munkáját és gondoskodjék egy tanonc-otthon felállításáról is, amely egyúttal az iparostanulók bibliakörének is otthona lenne.

Leikészelnők dicsérettel emlékeznek meg arról a szép nevelő munkáról, amely a bibliakörben folyik, amely arra van hivatva, hogy lelkileg megerősítse az iparos ifjúságot az atheismus és a más vallásra térítgetések kettős veszedelmétől.

A presbyterium a tervet üdvösnek találja s annak kidolgozására bizottságot küld ki, melynek tagjai az elnökség mellett a lelkészek, továbbá dr Szeghalmy Sándor, Agárdy István és Mónus Sándor presbyterek.

(Több kisebb ügy letárgyalása után a gyűlés 7 órakor véget ért.) (—y.)

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Olaszi harangalapra: Tóth Lajosné Szilágyi Teréz 500 Lei.

Szegényeknek: N. N. 100, özv. Óváry Istvánné 20 Lei.

Árváknak: N. N. 100 Lei.

RÉTEN:

Belső berendezésre: Mazán Péterné 100, Putnoki István 200, Takács Endre 300, Dési Ferenc 200, Hajdu György 500.

A múlt számunkban közölt Kudor János 1000 Leiből 500 Leit Szilágyi Lajos és családja (Hevesi telep) adományozott.

Bibliakör céljaira: A vallásos est perselye 270 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Merza Sándorné 3 kg cseresznye, N. N. 5 kg zöldbab.

A Református Kör július 14-én délelőtt 1/2 12 órakor a saját helyiségében közgyűlést tart. (Ha ez alkalommal a Kör tagjai nem jelennek meg az alapszabály által előírt számban, akkor a közgyűlést július 21-én tartjuk meg). Tárgy: A megüresedett egyik elnöki és alelnöki tisztség betöltése. (Esetleg e tisztségek betöltése következtében megüresedő tisztségek betöltése). — *Az elnökség.*

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla este fél 6 órakor Kiss Bertalan, a Hegyén: (Papp Sándor szőlőjében) délután 4 órakor Boros Ferenc theologus.

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Sámy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor Szabó Pál theologus szolgál.

Reggeli órákon: Hétfő: II. Mózes 17, 8—16.

Kedd: II. Mózes 18, 1—12. Jethró látogatása. Szerda: II. Mózes 18, 12—27. Mózes bírákat választ. Csütörtök: II. Mózes 19, 1—9. Péntek: II. Mózes 19, 10—15. Előkészület a törvényhez. Szombat: II. Mózes 19, 16—25. Isten megjelenése.

Esteli órákon: Hétfő: Ap. Csel. 10, 35—48:

Kedd: Ap. Csel. 11, 1—18. A pogányok evangéliuma. Szerda: Ap. Csel. 11, 18—26. A keresztyén név s annak terjedése. Csütörtök: Ap. Csel. 11, 27—30. Szeretetmunka. Péntek: Ap. Csel. 12, 1—17. Jakab halála. Szombat: Ap. Csel. 12, 18—25. Dicsőséget ember csak Istennek adhat.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk a Réten

szerdán (jul. 10.) délután 6 órakor a Barna Miklós-telepen (Serdült Antalnál), ugyanakkor a Demetrovics-telepen (Balogh Sámuelnél).

Árvaházunk növendékeivel — az iskolai év

sikerese elvégzése jutalmául — társas kirándulást rendezünk f. évi július 11-én, csütörtökön a közeli, kies Félix-fürdőbe. Felkérjük a munkadélután urnóit, hogy akik a kedves összejevetelben résztvenni óhajtanak, július 9-ig az Árvaház gondnoknőjénél jelentkezni sziveskedjenek. Délelőtt 9 órakor a szabadban istentisztelet lesz.

Jókai Mór a magyar nemzet legnagyobb mese-

mondója (született 1825. febr. 19-én Komáromban, jelenleg Csehszlovák terület) a budapesti kerepesi temetőben pihen. Huszonöt évig csak virágok jelölték a hantot, amely alatt porladt teteme. Pár héttel ezelőtt azonban diszes emléket emelt feléje hálás nemzete. Bármily diszes is az emlék, csak halvány kifejezője annak a kegyeletnek, és szeretetnek, amely Jókai iránt a nép szívében él. Jókai nemcsak a magyar, hanem az egész világirodalomnak is legnagyobb tehetségű regényírója. Több, mint száz hatalmas kötetre menő munkájának mindegyike széles képzelőerőről tanuskodik. Minden magyar embernek, a legkevesebb iskolázottsággal bíró magyar napszámosnak is ismernie kellene nemzetének ezt a lángszellemét, halhatatlan munkáit. Kívánatos volna, hogy a nép részére olcsó kiadások készüljenek könyveiből. Mi

most a sok-sok kedves elbeszéléséből egy rövid történetként közlünk tárcarovatunkban, amely eleven színekkel festi le Jókai szívének könyörülő jóságát.

Ifjusági konferenciák. A nyári ifjusági leánykonferenciát Székelyudvarhelyen július 2—4-ig tartják meg. Ugy egyházunk vezetősége, valamint az egyes bibliakörök, minden áldozatot meghoztak, hogy minél több leány részesülhessen a konferencia áldásaiban. Sikerült is olyan szép számban küldeni el leányainkat a több száz kilométer távolságban levő konferenciára, ami szinte páratlanul áll a konferenciák történetében. A leányok 1-én reggel indultak s szerencsés megérkeztükről, a konferencia eddigi áldásairól boldog örömmel számoltak be leveleikben. Konferenciára mentek: Balogh M., Demjén R., Győry I., Kárándi M., Lovász R., Nagy M., Molnár B., Halász G., Sütő G., Szikszai E., Sarkady I., Szabó L., Szekernyés R., Vékony I., Zagyva G., A fiu ifj. konf. Vizaknán van. Nagyváradról résztvesznek rajta: Trombitás Gy., Nagy K. Tonk V. és Sarkadi Z.

A bukaresti reformátusok tíz évi küzdelem után visszanyerték zár alá helyezett iskolapalotájukat s ősszel több tanító kezdi meg a félbeszakadt munkát. Az iskola felszerelésének költségeire június 9-én nagy gyűjtést rendeztek Bukarestben miniszteri engedéllyel. A gyűjtés napja a bukaresti magyarság ünnepnapja volt.

Csehszlovákiába szakadt magyar református fésűáreinknek nem volt papnevelő intézetük. Négy évvel ezelőtt állítottak fel egy ilyen intézetet Losoncon (ahol régen virágzó református kollégium terjesztette a világosságot). Az első nemzedék most került ki az új papnevelő intézetből. A kibocsátás nagy ünnepségek között ment végbe, amelynek lefolyása alatt észlelhető volt a közönség nagy meghatottsága, szívbéli örvendezése.

A jeruzsálemi siratófal és a zsidók. Az egyiptomi jeruzsálemi zsidó templom nyugati fala, ez a hatalmas kőkövakkból összerótt héber feliratokkal ellátott fal, a zsidó tradíció által megszentelt hely. Ide járnak a palesztinai zsidók és zsidó zarándokok siratni elmúlt nagyságukat, innen a fal neve is és imádkozni a Messiásért, aki a népet elesett állapotából felemelje és a régi dicsőségbe helyezze! A zsidók

ugy tartották, hogy ez a fal az ő jogos tulajdonuk, a benszülött mohamedán lakosok azonban azt hirdetik, hogy a zsidóságnak semmi joga sincs a falhoz. A zsidóság panasszal fordult az ország kormányzójához s mivel a mohamedánok igazolni tudták okmányokkal tulajdonukat, az angol hatóságok a zsidók kérését elutasították.

Németországon a háboru előtt meglehetősen ellenszenvvel viseltetett a muskásság a keresztyén egyházak iránt. Érdekes, hogy a háboru után felnevelkedett fiatalabb munkásgeneráció vallásosabb érzelmű kezd lenni. Mint Németországon, úgy nálunk is a fiatalabb munkásgenerációtól öntudatosabb és áldozatkészebb vallásos érzést reménylünk.

Az egyházak és a világbéke kérdése nagyban foglalkoztatja az amerikai egyházi köröket: mi módon lehetne eltüntetni a háborut a földszínéről? A nagy értekezlet 9 pontban adott kifejezést, egyfelől a háboru indokolt kárhoztatásának, másfelől a világbéke áhítozása iránt táplált érzelmeinek és óhajainak! Soká jön még el az idő, amikor békesség lesz a földön és az emberekhez jóakarát?

Egy férfikalap találástól az olasz-i templomban. Átvehető a harangozónál.

Eladó orgona. Egy használt, de még jókarban levő orgona eladó. Megosztva két kisebb templomban is megfelel. Tájékoztatót nyújt a brassói református-templom hivatal. (Káivín-u. 3.)

8-10 éves ároalányi magához fogadna Hegyen lakó család.

Egy modern 5 águ, teljesen új villanycsillár-jutányos áron eladó. Cím a Bérés-nyomdában.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyvárad Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz

Bereczky

uri divat-szabó Ioan Bratianu és General Holban [volt Szaniszló- és Széles-utca] sarok. — Telefon 8-47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-32

Legszébb ajándék a fiatalság részére egy **kisbetűs Énekeskönyv**

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL a tanítónőképző-intézet épületben

Eladó

8 darab 3 méteres, 30—40 centiméter átmérőjű, szép akácia-förzs

Megtekinthető: Emléktér 32.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Beszámoló a székelyudvarhelyi leánykonferenciáról.

Boldognak érzem magamat, hogy annyióknak közül én irhatom meg a Református Híradó számára a beszámolót a július hó 1—5-én Székelyudvarhelyen megtartott leánykonferenciáról. Ez a konferencia már a hatodik drága alkalom, amit a jó Isten azért adott nekünk, hogy közülünk mindenki megismerhesse Őt, teljes szentségében, a tőle ajándékba kapott, meghatározhatatlan finomságu érzékszervével: a hitével.

Már akkor éreztük, hogy közöttünk van a Szentlélek, mikor az ország különböző részeiből összesereglett kb. 300 ismeretlen fiatal leány, egyszerre baráttá, testvérré lett. Testvérré lettünk, mert éreztük, hogy ugyan az a sóvárgó, Krisztussal találkozni vágyó lélek gyűjtött össze bennünket.

Előadók ajkain keresztül a Szentlélek megtanított bennünket arra, hogy mit jelent: Hinni az Istenben. Hinni azzal a rendíthetetlen, öntudatos hittel és bizalommal, amelyik el nem csügged soha, meg nem riad, mert tudja, hogy

Ki Istenben bizik, nem csalatkozik.

A kocsink lassan halad fölfelé a hegyoldalba vágott, poros országuton. Alattunk van a gyönyörű völgy, melyet két oldalról erdővel borított magas hegy övez. Alkonyat van. Mily szép is ez a hegyvidéki alkonyat. A leáldozó nap fénye úgy tűnik föl előttünk, mintha az erdő égne a hegytetőn nagy, vörös lángokkal. A fák tetején fűrgő mókások ugrálnak, távolról pedig egy-egy sárgarigó éles fűttye halalszik. Lent a völgyben pedig zugva siet lefelé a kis Cserjéspatak.

A lovak elfáradnak a hegyoldali poroszkálásban, mire széttáruul az erdő sátra, kiszélesedik a völgy s előttünk egy nagy tisztás terül el. A tisztás közepén egy szederindával benőtt, nagy kőhalmaz látható.

— Látja ott azt a különös kőtörmelékét? — riaszt fel merengésemből az öreg kocsis hangja.

— Látom!

— Tudja, mi volt az?

— Nem!

felette van Isten, az az Isten, akinek ő nagyon drága, aki őt annyira szerette, hogy egyszülött fiát adta halálra, hogy megmenthesse.

Közel háromszázan voltunk. S mégis mindenki közülünk úgy érezte, hogy olyan teljes az a kegyelem és boldogság, amit ezen a konferencián kapott, mintha a jó Isten egyedül őreá öntötte volna ki minden szeretetét. Ez alatt a boldog három nap alatt mindenki úgy érezte, hogy érte, az ő árva lelkéért vért el Krisztus. Remegő, alázatos szívvvel álltunk az Ur előtt háromszázan. S a szent ígén keresztül mindegyikünk megtudta, hogy mit üzen neki Isten.

A megbeszélések alatt — amelyek kedvesek és őszinték voltak — egymás segítségével megértettük, hogy nem szabad elszomorodnunk, ha nem is tudunk nagy dolgokat véghez vinni hitünkkel, mert a jó Isten örömmel veszi, ha a mi csendes kis életünk szinte igénytelennek látszó cselekedeteiben tükrözik is vissza az Ő dicsősége. Az a fontos, hogy alázatos lélekkel akarjunk szolgálni neki.

A megbeszélés végeztével boldog alázatossággal énekeltük:

— Ott régen egy malom állott!

— Ebben nincs semmi különös! — mondtam.

— De a története különös!

— Ugyan? Micsoda története van? — kérdém s mivelhogy nagyon szeretem az egyszerű ember által elbeszélte, szép, zamatos történeteket, a rossz tilésen egészen odacsusztam melléje s kezdtem nógatni, hogy csak beszéljen.

S beszélt!

***

Forró nyári nap volt. Az emberek javában dolgoztak a mezőn. Éppen aratásnak az ideje volt s a napfényben csillogó kaszák után csakugy dült az aranykalászos buza. Vidám lányok szedték a markot az aratók után. Kévékbe kötözték, keresztkekbe rakták a föld áldott termését, — a jó Isten áldását — az acélos buzát. Az egész mező hangos volt az aratók vidám dalától.

Dél felé járt az idő, amikor a nyugati látóhatáron hirtelen sötét, komor felhők tornyosultak. Hatalmas, fekete tömeggé egyesülve rohant közelebb-köze-

Semmi sem kívánok lenni
Csak törölt edény vagyok,
De ha hasznom tudja venni
Szent szavára hallgatok.

A bibliaórák és a megbeszélések délelőttre voltak beosztva, délután pedig minden nap kirándulásra mentünk a hegyek közé.

Megnéztük a „Szejke“ kénes gyógyforrást, aminek a vizéből mi, a jó Körösvízhez szokott váradiai szinte hőstettnek tartottuk inni.

Megmásztuk a Budvárt, a kedves székely-hegyet, amelyről annyi sok monda beszél, elég fáradságosan esett s szintén azért, mert váradiai vagyunk.

Szemben velünk Csicsér vára, a másik hegyen. . . Megelevenedik előttünk a mult. . . Vakítón, fehérén világítanak a kis postalamb szárnyai a sötétben . . . Kicsin rózsaszín levélke van a nyakába kötve. Egy csodaszép szőke leánytól visz. üzenetet . . .

Lent a völgyben szeszélyesen kanyarog egy keskeny ezüstszalag, a Nagyküküllő. A piros fedelű házikók olyanok a bársonyos zöldben, mint érett földieprek.

De jaj! Fegyverek csörrennek, dárdák verik vissza a napsugarak. Riadót fujnak . . . A fehér országutakon rohamra készülnek a bős tatárok! Be akarják venni Budvárt. Sok, sok vér folyik . . . Már, már elveszett! . . . De nem! Az utolsó pillanatban a hegyi uton tájékozó paripákon vágatva jön egy sereg. Hős mind. Székely fiuk. A szomszéd vár ifju ura vezeti őket. Hej pedig nyomja a szívét a bánat. Nem akarja neki adni a gögös Rabud Bán a leányát . . . De mégis, visszaveri, szétszórja a tatár sereget. Fellelékzik az ostromlott Budvár . . . Esküvőre kondulnak meg a

lebb a vészfelhő. Elsötétült az egész táj. A villámok vadul cikáztak s utánuk egy egy hatalmas mennydörgés rezgettette meg a levegőt. Mindenki ijedve rohant haza, a hajléka alá.

S aztán megindult nagy, sűrű cseppekben esni az eső. Mindig jobban-jobban, végül pedig úgy ömlött, mintha csak dézsából öntötték volna. A gödrök, az árkok és a mélyebb helyek hirtelen megteltek vízzel. S a vihar egyre nő, az eső mind jobban és jobban esik, pedig már a falun keresztülfutó patak is kilépett a medréből s az utcán folyik tovább, veszélyeztetve a házakat és házsorokat. S amikor már a vihar tetőpontjára hágott, megindult az irtóztató vészharang. Az emberek kiabáltak, az asszonyok és gyermekek sirtak, jajgattak: jön az árvíz! . . . jön az árvíz! . . . Csakugyan, a Kerekérdő és a szuhafői szőlők felől jött az árvíz, zugva, rontva, mint, a fergeteg, amely el akar söpörni a föld színéről mindent, mindent . . .

Az emberek mindenüket odahagyva az árvíz martalékaul, menekültek a templomba. A templom fent volt a hegyoldalon, oda nem érhetett el a gyilkos

harangok. A jó székely nép ajkán felcseng a dal . . .

De semmi, semmi . . . Régen volt, nagyon régen! Csend van most! A pázsit s bokrokkal benőtt Budvár sirján csak a szél susog . . . És a mi szívünk dobog hevesebben.

Hadd mondjam még el a bucsuzást, az utolsó estét, amit együtt töltöttünk.

A konviktus kertjében egy szép tisztáson tábortűz lobogott. Nagy fekete szárnyaival reánk hajolt az este. Égő csillagszemek csodálták a mi tüzünket, aminek fényénél kísértetiesen sötétlettek a máskor oly barátságos hegyek. Itt tartottuk meg a közös esti áhitatot, körülvéve a tüzet — háromszáz . . . Meghatottságtól remegő hangon énekeltük: „Itt az Isten köztünk“.

Éreztem! Mindnyájan éreztük! Köztünk volt s mosolyogva nézett reánk . . .

Felfakadt a szívek mélyéről a hála. Alázatosan, sirva s mégis nagyon boldogan mondták el a lányok, hogy mit adott nekik a Szent Lélek ezen a konferencián. Az egyik visszakapta a hitét, a másik a sorsban való megnyugvását . . . a harmadik az élet szépségét, színét . . . és ki tudná elsorolni!

De mindegyik megtalálta a Krisztust! Aki nem mondott semmit, azért nem szólt, mert úgy érezte, hogy azt az örömet, ami a lelkét betölti, nem tudná szavakkal kifejezni.

— Behunytam a szememet egy pillanatra s úgy éreztem, hogy ebben a hideg, kísértetiesek sötét világban, a mi világunkban, mint egy ezer tűzcsóvát sziporkázó máglya, lobog az Evangélium, meleget lehelve, fényt sugározva ki messzire . . . — és mégis, milyen kevesen ülnek körülötte. Alig háromszáz . . .

árviz. S ott az Isten házában, felzendült ajkukon a zsoltár:

Haragodnak nagy voltában
Ne büntess meg, Istenem! . . .

* * *

A Cserjés-parti molnár istenfélő ember volt. Messze volt a malom a falutól, mégis bejárt kis családjával minden vasárnapon a templomba. Hétköznapi esteiken pedig, amikor már a malom zugása, a gépek kattogása megszűnt, meghitt kis családjával bevonult a belső szobába s elvették a Szentírást és olvasgatták belőle az Isten ígését.

De jött az árvíz. A kis malmot hirtelen körülfogta minden oldalról s teljesen elszigetelte a szárazföldtől. Bent, a malomban jajveszékelt a kétségbeesett molnár és családja. A menekülés lehetetlen volt. A szárazföldtől teljesen el voltak zárva. Csónakjuk nem volt, de ha lett volna, sem tudtak volna kiszabadulni a rettenetes árból. Nagy volt a kis család kétségbeesése. Az árvíz oly erővel jött, hogy bedöntötte a földszinti ajtókat és ablakokat s azon tódult be a

Másnap korán reggel vonatra ültünk s azt az ígéretet tettük, hogy sohasem felejtjük el egymást.

S a konferencián megtalált nagy, szent tűzből hazahoztunk a sziveinkben egy-egy kisiny, soha ki nem alvó szikrát.

Lovász Rózsa.

Aldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Ágyalapítványra: özv. Gál Szabó Istvánné néh. Gál Szabó István emlékére (ujabb adomány) 500 Lei.

Koszoruváság címen az Árvaháznak: Vass Károly, id. Szolga Sándor halála alkalmával 100 Lei.

VELENCÉN:

Árvaháznak: Kiss Endréné 40, N. N., N. N. 20—20, N. N. 22 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Gondnoknőnél: Major Istvánné 4 és fél kgr. kenyér, dr. Thúry Kálmánné 5 kgr. zöldbab, 12 drb karalábé, N. N. 70 deka málna.

Reggeli órákon: Hétfő: Az aratás jutalma. Ján. tának cselekvése. Máté 7, 21—29. Szerda: Jónás vonakodása. Jónás 1, 2—7. Csütörtök: Jónás szabadulása. Jónás 2, 1—11. Péntek: Hit és odaadás. I. Kor. 14, 1—8. Szombat: Krisztus ítélete. Máté 25, 31—35.

A július 7-iki gyűlésben fáradhatatlan szolgálatkészséggel résztvevő hölgyeknek, leányoknak és fiuknak, akik valamennyien közreműködtek abban, hogy árváink és szegényeink sorsán enyhíthessünk, hálás köszönetet mond a *Lorántffy Zsuzsanna—Protestáns Jótékony Egyesület Elnöksége*.

malomba. A földszintet már előntötte s mindig följebb, följebb emelkedett. Minden percben attól lehetett tartani, hogy a malom összeroppan. S a kétségbeesett molnár tanácstalanul futkosott ide-oda. De aztán valami nagy nyugalom fogta el s családjával együtt letelepedett az asztal mellé, — elszánván magukat a halálra, — elővette a bibliát s ott, ahol éppen kinyílt, kezdte olvasni: „Hívj segítségül engem a te nyomoruságodnak idején: megszabadítlak tégedet; és dicsőítesz engem!” Zsolt. L. 15.

Imádkozott az egész család. S a végső percekben, mintha csakugyan a jó Isten, akit úgy szeretett és akihez annyit fohászkozott, maga adta volna a molnárnak a mentő gondolatot: önkéntelenül is a malom gátját tartó legeslegkimagaslóbb gerendára keresztbe szegezett két fát és feleségét, két gyermekét és magát is hozzákötötte a gerendához. S ekkor mi történt? A malom óriási robajjal összeroppan. De mily Isten csodája, az az egy szál gerenda úgy maradt állva, mintha a háborgó tenger közepéből állna ki egy szál gerenda és rajta a kétségbeesett,

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Kiss Bertalan, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 4 órakor Csernák Béla.

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Szabó Pál theologus,

Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor Szabó Lajos szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: A föld gyümölcse, Jak. csek. Máté 6, 19, 25—33. Szerda: A gazdagság átka. Márk 10, 17—25. Csütörtök: Istenben való gazdagság. Luk. 12, 13—21. Péntek: Megelégedés. I. Tim. 6, 6—16. Szombat: Aranynál drágább. Péld. 8, 10—20.

A Református Kör július 14-én délelőtt $\frac{1}{4}$ 12 órakor a saját helyiségében közgyűlést tart. (Ha ez alkalommal a Kör tagjai nem jelennének meg az alapszabály által előírt számban, akkor a közgyűlést július 21-én tartjuk meg). Tárgy: A megüresedett egyik elnöki és alelnöki tisztség betöltése. (Esetleg e tisztségek betöltése következtében megüresedő tisztségek betöltése). — *Az elnökség.*

Hétköznapi istentiszteletet tartunk a Rétem szerdán (jul. 17.) délután 6 órakor a Hegyen (Erdei Gábornál); ugyanakkor a Felsőföldi-telepen (Fazekas Andrásnénál).

Magyar Szó címmel az erdélyi magyarságnak új hetilapja indult meg, mely minden hétfőn a kora reggeli órákban hagyja el a sajtót. A Magyar Szó hézagot pótol, amennyiben hétfő reggel, amikor más lap nem jelenik meg, a legújabb hírekről is tájékoztatást nyújt.

istenfélő család, amely még e nehéz percekben is buzgón éneklé a zsoltárt:

Hozzád kiáltok, kegyes Uram,
Én segítségem és kőváram!...

***

Az eső elállt, az ég kiderült s mosolyogva ragyogta be a tájat a leáldozó nap. A víz színén megjelent egy csónak s lassan közeledett a gerenda felé s rettenetes helyzetéből megszabadította az istenfélő családot. Megszabadult a kis család, mert akik az Isteni hívják segítségül, azok a legnagyobb veszélyben is megtartatnak, amint az Ur maga is mondja: „Hívj segítségül engem a te nyomoruságodnak idején: megszabadítlak tégedet; és dicsőítesz engem”. (Zsolt. L. 15.)

A falu azóta már réges-régen felépült és Gömörszőlős nevet visel. A malomnak és a gerendának híre-hamva sincs, csak az a kötörmelékhalmoz mutatja helyét, ott a Cserjés-patak partján és emlékét mai napig fenntartotta az Istenben bizó molnár csodálatos története.

A révi „Biblikörök“ kirándulása. Vasárnap tartották ez évi kirándulásukat a révi „Zichy“-barlanghoz. A felnőttek közül is többen kísérték el az ifjúságot erre a gyönyörű utra. Ott voltak: Jakab Imre, Nagy László, Pázmány Gyula és Trombitás Gyula presbiterek. Délelőtti a révi templomban vallásos ünnepséget tartottak, melyen Szabó Lajos hirdette az ígét: I. Thess. 4:1—12. versei alapján. Utána a biblia kör tagjai szavalatokat és énekszámokat adtak elő Dési kántor vezetésével. A nagyszámu hallgatóságra mély lelki hatást tett ez a felejthetetlen ünnepség. Istentisztelet után átmentek a barlanghoz, ahol csoportokra oszolván, vezetők kíséretével megtekintették annak csodálatos szépségeit, majd a vidék fenséges alkotásaiban gyönyörködtek. Este 6 órakor Jó Annus és Trombitás Béla hálaadó imái után felzengett a kis sereg ajkán „Erős várunk nekünk az Isten“ s a haza indulás előtti percekben mélyszéges áhítattal teltek meg a szívek, mindenki érezte, hogy ez építő halásu és szívet-lelket gyönyörködtető kirándulásban az Isten volt az, Ki vezette és irányította lépteiket.

A Presbiteri Világszövetség — pontosabban a „presbiteri rendszert követő református egyházak világszövetsége“ Boston városában jött össze, hogy megtárgyalja az öt világrész reformátusságának életkérdéseit. A világgyűlést történelmi nevezetességű helyen rendezték: közel ahhoz a ponthoz, ahol a „zarándok atyák“ háromszáz évvel ezelőtt partra szállottak és ahol az északamerikai szabadságharc tüze fellángolt. Magyarország reformátusait dr Ravasz László dunamelléki, dr Antal Géza dunántúli püspökök dr Kováts J. István budapesti teológiai tanár, egyházkerületi lelkészi főjegyző és dr Boér Elek képviselték; a szerbiai református egyház részéről Ágoston Sándor főesperes, az erdélyiek megbízásából dr Maksay Albert kolozsvári teológiai tanár volt jelen, míg

Csehszlovákia magyar reformátusai nem küldhették ki képviselőiket. Az ötödik napon J. MacDonald Webster skót delegátus elnökölt. Ágoston Sándor főesperes a jugoszláviai egyház nehéz helyzetét ismertette. Kováts J. István a magyarországi, Maksay Albert professor az erdélyi református egyház aktuálitásairól számolt be. A Presbiteri Világszövetség legközelebbi összeülése Belfastban lesz. G. L. Cornish az Amerikai Unitárius Társaság elnöke, a magyar küldötteket a világszövetség elnökségével és a nagyobb amerikai egyházak vezetőivel közös vacsorára hívta meg. Ezen az estélyen feledhetetlen nyilatkozatok hangzottak el. A harmadik napon viszont a magyar delegáció adott estebédet. Dr Ravasz László püspök egyébként a legutóbbi vasárnap, ünnepi istentiszteletén az urvacsorai beszédet mondotta.

Szolnok vidékén nagy területen learattak már, de nem örvendező lélekkel, hanem sirva hordták össze az aratók, amit lekaszáltak. Nem dus, érett gabonát, hanem a jégverés által pozdorjává tört éretlen fűhalmzot takartak ott. Nagy területen egy kalász sem maradt épen. És ami szomorú; a jégverte termésből nagyon kevés volt biztosítva. A természeti katasztrófa intését meg kell értenie a halandó embernek s a biztosító-intézetek munkájában az isteni gondviselés segítségének egyik formáját kell meglátnia.

Egy férfikalap találatot az olasz-i templomban. Átvehető a harangozónál.

Egy modern 5 águ, teljesen új villanycsillár jutányos áron eladó. Cím a Béres-nyomdában.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz.

Takarékosság

Segély- és Takarékszövetkezet

Oradea—Nagyvárad

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház

Állakult: 1899. évben Telefon 4-54.

Fiók: Fugyivásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke Lei 8,500,000

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik hetibetét gyűjtéssel. *Létszámitól váltókat. Folyósít jelzálogkölcsönöket.* Általánosokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzletet kedvezően lebonyolít.

Képviseli a trieszti „Adria“ biztosító-társaság. 76

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a **KEGYELET** temetkezési vállalatot minden igénynek megfelelően kiegészítve, az eddig is elismert szolid árak mellett tovább folytatom.

Szives pártfogást kér

őzo. Tarsoly Jánosné,
Fekete Sas-palota.

Legszébb ajándék a fiatalság részére egy **kisbetűs Énekeskönyv**

Ára 82 Lei

Kapható **BÉRES KÁROLYNÁL** a tanítónőképző-intézet épületben

Bereczky

uri divat-szabó Ioan Bratianu és General Holban [volt Szaniszló- és Széles-utca] sarok. — Telefon 8-47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-33

Eladó

8 darab 3 méteres, 30-40 centiméter átmérőjű, szép **akácia-törzs**

Megtekinthető: **Emléktér 32.**

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A három első evangéliom szociális tanítása.

Incze Gábor: „A Szentírás szociális tanításai” című
angolból fordított könyvéből.

Azok közt, akiknek befolyása a világon előmozdította a szociális haladás ügyét, minden komoly vitatkozás nélkül a názáreti Jézust illeti meg az első hely. Azonban abban, hogy a szociálisták mozgalmában milyen a jelentősége, két nagy csoportba oszlanak meg a vélemények. A két csoport tulzó képviselői közül egyiknek sincsen igaza. Az egyik oldal Jézust megteszi a legnagyobb szociálistának, másikon meg azt állítják, hogy a szociális kérdések teljesen kívül estek működésének a körén. Az evangéliumok egyetlen komoly tanulmányozója sem sorozza ma már Jézust a szociálisták közé, mert ez a legnagyobb anakronizmus volna. Akkor még mai értelemben vett szociálisták-

nak nyoma sem volt. Azután életének főhangsúlyát sem a szociális tereire vetette, sőt még annak szociális hatásait is inkább az átalakulás belső, mint külső eszközeitől várta. (Máté VII:16—18.) Nem hozott létre semmi szociális rendszert, sőt az ótestamentumi prófétákkal is éles ellentétbe került abban, hogy gazdasági és politikai viszonyokba egyáltalában nem akart beleavatkozni. (Lukács XII:14., Máté XVII:27., XXII:21. V. ö. János VI:15., XVIII:36.) De éppolyan téves az a másik állítás is, hogy a világ szociális viszonyaival szemben teljes közönyösséggel viseltetett. Nem volt rajta kívül még senki, akinek olyan mély és messzire kiterjedő hatása lett volna ezen a téren...

Minden tanulmány, mely Jézusnak az emberiség szociális életéhez való viszonyáról szól, mindaddig töredékes marad, míg tanítása mellett nem vesszük figyelembe példaadását is. Az ember cselekedete sokszor sokkal jelen-

Becsületesség jutalma.

Irtta: Kálnay Albert, nagymajláthi ref. tanító.

Becsületessé lenni annyi, mint az igazat érezni, az igazat mondani, az igazat cselekedni. Ez az egyének legszebb és legtisztéletreméltóbb tulajdonsága s a társadalom és közjó előhaladásának igazi fundamentuma.

Az erre való ébresztgetés, ennek ápolása, terjesztése, követésére való buzdítás — különösen körünkben aktuális, mikor a világháború, meg az utána következő szomorú idők kiölték sok ember lelkéből még a becsületességbe vetett bizalmat, hitet is.

Tudom én azt, hogy az élet nehéz. A szükség emberfeletti munkát kíván tőlünk; az őszinteség nem igen gyümölcsöző. Mégis a becsületességet kell keresni mindenkinek, aki nem akarja, hogy előbb-utóbb ráhulljon a fejére az anyagi előnyért becsületessége könnyelmű elvesztésének az a rettenetes büntetése, amelyről Elifáz beszél a Jób könyve XV. rész 20., 21. és 24. verseiben: „Az istentelen minden 5 napjában, önnön maga-magát bánattól emészti, a félelemnek sugása vagy fülébe, a békességnek idején pusztító jó reá, háborgatják őt a nyomoruság és a szorongató veszedelem, mely elhatalmazik ő rajta...”

I.
A világháborúban egy tüzértiszt volt beszállásolva Szuri Béla falusi tanítónál. Az üteg tartalék volt, így a beszállásolás huzamosabb ideig tartott. Ez alatt az idő alatt a tiszt annyira megszerette becsületes házigazdát, hogy mikor az üteg tűzvonalba indult, a tiszt így szólt: „Szuri ur, — én megyek, — lehet a halálba! Fogja ez erszényt, van benne 10 darab ezer dolláros; összes vagyonom. Ki tudja, mikor találnék megint ilyen becsületes emberre, mint ön? Kérem, viselje gondját vagyonomnak. Ha életbe maradok, eljövök érte, ha elesnék, küldje a pénzt Sárbogárdra sokgyermekes testvérbátyámnak”.

Szuri elismervényt akart adni az átvételről, de a tiszt már sietett is el, mondván: „Legfőbb biztosíték nekem az ön közismert szegénysége s becsületessége!”

Az üteg elindult. Megütközött. Néhány hét múlva Szuri ott olvasta a veszteség-listában vendégének a nevét. Utána csak egy szó állt: Meghalt.

II.

Ebben az időben Szuri három gyermeke tifuszbba esett. Kettő rövidesen meg is halt. A család rettenetes nyomorba jutott. A tanító neje — talán utolsó kétségbeesésében — kérlelte a férjét: „Nyulj a pénzhez; az Isten se büntet meg érte!”

tősebb, mint a szava. Különösen áll ez Jézusra. Viselkedéséből szívesen vonunk le következtetéseket, bár nagyon is ki vagyunk téve a félremagyarázás veszedelmeinek. A hamis következtetések ellen bölcs és józan Jézus iránti hódottal lehet és kell védekeznünk, nem pedig úgy, hogy ne merjünk semmi következtetésre vállalkozni...

Legelőször is azt tárja elénk nyilvánvalóan minden evangélium, hogy a szűkölködőkkel szemben való rokonszenvének már azáltal is jelét adta, hogy önként vállalta a szegénységet (Luk. IX:58.) és állandóan nagyon átérezte követőinek testi szükségleteit is. Nemcsak szármalmat érez, mikor mások éheznek, hanem segítséget, élelmet is nyújt az éhezőknek. (Máté XIV:15. stb., XV:32. stb.) Élete munkájának legkiválóbb szolgálata az, melyet a betegek körül végzett. (Máté XIV:14.) Sohasem tűrte el, hogy figyelmét magasabb dolgok emlegetésével elfordítsák a körülötte levők szociális nehézségeitől. Az egész ember Megváltója akart lenni, nem elégedett meg azzal, hogy csak a lelkét váltsa meg. Ahol csak valami ártalmára volt az emberi testnek vagy a léleknek, azonnal oda sietett támogatásával, mert minden téren ugyanolyan gonddal akart szolgálni, mint a lelkiség területén. (Máté VIII:16—17.)...

Nagyon rövidre terjedő szolgálata során, melyből pedig az egész világ lelki élete függött, időt szánt a maga körül levők szociális szükségleteivel való foglalkozásra is, mert, amennyi-

ben az egész ember Megváltójául jött el, az ember testét és lelkét rontó, valamint lelki természetét formáló befolyásokra egyként úgy nézett, mint személyi tevékenységének igazi területére. Barátnak és ellenségnek egyaránt tudomására hozta szolgálatának eme átfogó szélességét, hogy ezzel a világ egészére terjedő megváltói igényét alátámassza. Magatartása követőire nagyfontosságú volt. Tanítványai Uruk tanítását életében épügy szemlélték, mint szávaiban. A mi kötelességünk, az élő Krisztus ereje által, az, hogy életünkben és szolgálatunkban az Urat mutassuk be annak a nemzedéknek, mely nem láthatja Őt testi formájában. A szociális rokonszenvnek Mesterünknel tapasztalt mértékénél nem szabad kevesebbel nekünk sem megelégednünk. Nem szabad azt a munkamezőt megszükenítünk, melynek határait áldott cselekedetei a végtelenbe tolták ki. Az Ő megváltóságát kell tükröznünk vissza földi életének teljességében és szélességében. Meg kell mutatnunk, hogy nincsen olyan emberi szomorúság, melyet ne tudna meggyógyítani, emberi gonoszság, melyet ne akarna megszüntetni.

Reggeli órákon: Hétfő: A kísértések hatalma. Jak. 1, 2—12. Kedd: Térés a szenvedésben. Jak. 3, 8—11. Szerda: Az Ur fenytése. Zsid. 12, 1—11. Csütörtök: Azt bünteti kit szeret. Péld. 3, 1—12. Péntek: Az Ur gyógyítása. Jób. 5, 17—27. Szombat: Az Urnak irgalmassága. Ezs. 54, 4—14.

Szuri elkomolyodva hallgatta. Nagy volt a kísértés. De végre győzedelmeskedett rajta s lehajtott fejjel csak ennyit mondott: „Inkább az élet vesszen, mint a becsület!” — s a pénzt nyomban elküldötte rendeltetési helyére, Sárbogárdra.

III.

A halál angyala ott settenkedett már Szuri nyomában is. A kedves betegeit ápolgató tanító is megkapta a tifuszt. Egyetlen Margit leánya könnyezve nézte édesapja vergődését, de neje még ekkor is szemrehányással illette a halállal vívódót, mondván: „Mi lesz velünk?! Istenem! Csak azt a sok pénzt el ne bitangoltad volna!”

„Többet hagyok én annál neked és Margitkának, — mondá a haldokló apa, — rátok hagyom Istennek kegyelmét, a becsületességet és atyai áldásomat!”

IV.

Az árván marad Szuri Margit gondját szerető szívek fogták fel. Kitanították óvónőnek s a 19 éves kedves leánya egy vidéki városban talált mint nevelőnő elhelyezkedést a nagytakarék igazgatójánál, ahol szeretetreméltóságáért családtagként bántak vele.

A város főgimnáziumához új nőtlen fiatal tanár került. Tiszteletére a takaréki igazgatóék vacsorát

rendeztek. Hivatalos volt oda a vidéki városka minden eladó lánya is. Hátha...

A fiatal tanárt azonban nem igen érdekelte a a kisvárosi leánykoszoru. Ő csak a felszolgáló szerény leánykát nézte gyönyörködve s végre is sugva kérdezte nevét.

„Szuri Margit — válaszolta a lány.”

A tanár felugrott és meghatottan kiáltott fel: „Hogyan! Maga Szuri Béla leánya, az én jóltevőm, a becsületes tanítóé?!” „Én vagyok annak a tüzetisztnek az unokaöccse, akinek pénzét édesapja hüszséggel kezelte. Az ő becsületességének köszönhetem, hogy most tanár vagyok. A legnagyobb szükségben küldött dollárok segítettek arra, hogy most tanulmányaimat befejezhettem.”

V.

Néhány hét múlva mint jegyesek átlépték a templom küszöbét. A karzatban bugott az orgona. A jelenlevők hittel énekelték a LXVI. zsoltár 2. versét: „A te isteni felségedet e földön mindenek áldják és dicsőséges szent nevedet énekléssel magasztalják. Jertek és ezt jól meglássátok! Minden jól ide figyelmezz: Istennek mily csudálatosak dolgai az emberekhez”. A szemekbe könny tolt s nem egy ajk mondogatta: „Isten műve ez, hogy az apa becsületessége boldogságot szerzett gyermekének!”

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Olaszi harangalapra: Vincze Ferencné 100 Lei,
Szegényeknek: Király Károlyné 100 Lei.
Sulyok István alapra: Vass Károly 500 L.
A július 7-iki gyűjtés növeletére:
52v. Molnár Gyözőné 100 Lei, Józsa Károly 500 Lei.

VELENCÉN:

Árvaháznak: Babuczai István 100 Lei.
Szegényeknek: Schlésinger Ferdinándné
perselygyűjtése 100, K. Nagy Lajos 50 Lei.

RÉTEN:

Belső berendezésre: Az Ifjusági Bibliakör
300 Lei.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 órakor Kiss Bertalan, a Hegyén: délután 4 órakor (Nagysötétág, Papp Sándor szőlőjében) András Gusztáv theologus; a Görög-oldalon (Szondi Sándor szőlőjében) Csernák Béla.

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Szabó Pál theologus,

Réten: délelőtt 10 órakor Szabó Lajos, délután 5 órakor Szabó Pál theologus, este háromnegyed 7 órakor a Doszu-telepen (vallásos estén) Szabó Lajos szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: Isten jósága megtérésre. Isten megfizet mindenkinek. Róm. 2, 1—4. Kedd: Vétkeztem ellened. 51. zsolt. 2—14. Csütörtök: Belső és külső ember harca. Róm. 7, 14—23. Péntek: Óh, én nyomorult ember. Róm. 7, 24—25. Szombat: A kárhóztától menekülés. Róm. 8, 1—3.

Hétköznapi istentiszteletek tartunk a Réten szerdán (jul. 24.) délután 6 órakor a Barna Miklós-telepen (Serdült Antalnál).

A Református Kör július 21-én délelőtt 1/4 12 órakor a saját helyiségében közgyűlést tart. Tárgy: A megüresedett egyik elnöki és alelnöki tisztség betöltése. (Esetleg e tisztségek betöltése következtében megüresedő tisztségek betöltése). — **Az elnökség.**

A Református Árvaház növendékei Varga Gedeon lelkész, árvaanya vezetése alatt e hó 10-én kirándultak a Félix fürdőbe, ahol a délelőtt folyamán a szabad természet ölében istentiszteletet tartottak. A kiránduláson a Loránffy Zsuzsanna-egyesület nőtagjai közül is többen résztvettek. Az árvákat Mónus Sándor presbiter, ipartestületi elnök kocsija szállította ki.

Farkas Jenő esperest, a Marosvásárhely melletti Udvarfalva lelkészét, éjszakának idején két rabló akarta megölni. A sulyosan megsebesült lelkészt a házbeliek csak nehezen tudták megmenteni. A kis község lakossága felekezeti különbség nélkül a legnagyobb részvétet tanúsítja a közszeretben álló lelkész iránt.

Bereffóújfaluban június 30-tól július 4-ig református diákok tartottak konferenciát. Ötvenöt ifju vett részt a konferencián több vallástanár vezelé alatt.

Pálóczi Czinke István, rimaszombati lelkész a csehszlovákiai tiszáninneri egyházkerület püspöke, korára és megrongált egészségére hivatkozával, állásáról lemondott. A lemondott püspök a református egyház egyik legjelesebb költő papja, a csehszlovákiai reformátusok új énekeskönyve az ő átdolgozásában jelent meg. A lemondott püspököt az egyik cseh lap alacsony színvonalu, faji elfogultsággal telt gunyversben bucsuztatja el.

Kiutasítás. Szerbiából Szalay Antal baranyai esperest, Csehszlovákiából Kövy Árpád, losonci egyik lelkészt állampolgárságuk hiánya miatt kiutasították.

Dabrecenben országos dalosverseny zajlott le június 28—30. napjain. A versenyen több, mint 200 dalárda 10.000 taggal vett részt. A versenyen igen szép eredményt értek el a református egyházi énekkarok is!

Hatalmas vihar vonult végig július 7-én Magyarország felett, százados fákat tördelve derékba, házakat döntve le, rengeteg kárt okozva a vetésekben, emberáldozatot is követelt. A Duna egyik szigetén ifju cserkészek táboroztak, hatalmas fák között állottak a cserkészsátrak, mikor az óriási szél ki döntött egy fát, amely egyik sátorra zuhant, s agyonütötte Tóth Sándor 18 éves érettségizett cserkészségéditstet.

Két testvér. Luther beszéli, hogy volt egyszer egy gazdag klostrom, amely egy szép napon ijesztően szegényedni kezdett. Tanakodtak a barátok, hogy lehetne a bajon segíteni. Egyik így szólt: Kedves atyámfiai, volt itt ezelőtt két testvér, akik igen jól gazdálkodtak. Azokat kéne visszahívni. Az egyiket Dáténak hívták (— adjatok!), a másikat Dábiturnak (— adatik nektek). Ez a két testvér annyira egyetértett, hogy egyik se tudott volna ellenni a másik nélkül. Mikor a Dátét kiutasítottuk magunk közül, a Dábitur sem maradt tovább. Ha véget akarunk vetni a pusztulásnak s áldást, jólétet akarunk biztosítani a klostromunk számára, hívjuk vissza a Dátét és követni fogja a Dábitur is. Ugy is lett. Mivel Dáté visszatérve, elkezdett adakozni, Dábitur alig győzte elraktározni a sok adományt, amit a zárda számára Isten s az emberek adtak.

Üvegpalotákat építenek, üveg felhőkarcolókat terveznek Németországban. A mai építészeti tudomány már azon van, hogy a házak anyaga csak kő, téglák, vas, vagy fa lehet. A modern építészeti tudomány egymásután próbálja ki a legkülönbözőbb új anyagokat, amelyek közül kétségtelenül legérdekesebb az üveg. Az új építészeti tudomány megnagyobbította az ablakokat, azután a szobák külső fala ablak lett, valóságos ablakfalú házak születtek. Így jutottak el az építészeti tudomány az üvegházhoz, amely nem álom immár, hanem valóság. Berlinben, Stuttgartban és más német városokban állanak már ilyen üvegből épült házak.

Leugrott a toronyról s épségben maradt. Csábi Sándor szerelő javítómunkát végzett az egyik kolozsvári templom tornyán, amelyre a villámhárító drótján igyekezett feljutni. Negyven méter magasságban a villámhárító egyik kapcsa Csábi Sándor sulya alatt kijött a falból és a szerelő csak a kezén lógott a szédítő magasságban. A székely fiu nem vesztette el bátorságát; hatalmas lendülettel elrugta magát a faltól és leugrott egy szomszédos háztetőre, miközben teljesen összegömbölyödött, hogy esésének erejét csökkentse. A háztető cserepei összetörték alatta és Csábi leugrott a tetőről, mielőtt megkapaszkodhatott volna. A téren levő kereszt mögé esett, előrebukott és véresen, ájultan terült el. Felmosdatták: csodálattal néztek néhány zuzódáson kívül semmi baja sem történt a szörnyű halálugrás után és délután újra felmászott a toronyba, ahol szerencsésen elvégezte munkáját.

A tíz gyermekes családanyák megjutalmazására Szeged városa 1000 pengőt szavazott meg. Szegeden 48 ilyen anyát jutalmaztak meg.

Keserűhozz fordulásra akadtak az Alföldön, egy Szarvas melletti tanyán, kutatás közben. A csudakut felfedezésének híre a környék hordószámra hordja szét a gyógyvizet.

Szegeden egy kefégyári munkás, 5 gyermekes családapa, minden hétnél szombatján (1931. utolsó hetéig) 1 pengő (30 Lei) adományt fizet le az épülő új templomra. Gyermekai közül a legidősebb 16 éves, a legfiatalabb 3 éves. Gyári munkás.

Telket adott Debrecen városa a most építendő három új református templomnak. Egy templom és egy lelkészlak épül a Homok-kertben, egy a

Mester-utca végén, egy pedig a Nyilas-telepen. Az Ur-vigye diadalra buzgó gyülekezetének igyekezetét!

Tanítóányi hála. Pollák Illés, budapesti ügyvéd a pápai református főgimnázium 3 legjobb érettségisét tett diákjának 300 pengőt (9000 leit) adományozott. Egyben ígéretet tett, hogy amíg él, ezt az összeget minden évben megfogja küldeni.

A noszói gyülekezet templomi orgonájának beszerzésére özv. Lakatos Józsefné 7000 pengőt (210,000 lei) adományozott.

Szigorúan büntetik a káromlást Debrecenben is. A kihágási ügyeket tárgyaló rendőri-bizottság egyik levante ifjút, durva káromkodás miatt négy napra elzárásra ítélte. Egész sereg ilyen szigorú ítélet kerül napirendre a bíróságon. Bár minden bíróság: így járna el az istenkáromlás szörnyű bűnével szemben.

Imaházat vett a nagybányai egyházmegyében levő alsófernezei fiókegyház. Régi vágya teljesült a kis fiókegyház lelkes híveinek, midőn 52,500 Lei-ért egy házat vett, mely imaház céljára könnyen átalakítható. A vételárat részben erre a célra megtakarított pénzből fizették, részben a nagybányai anyaegyháztól fogják kapni kamatmentes kölcsönként, amit részben önmegadózatásból, részben adományokból fog visszafizetni.

Ki volna hajlandó egy 6 éves, egészséges, jól fejlett, teljesen árva, református vallású fiúgyermeket örökbe fogadni? Jelentkezzen a velencei ref. lelkészi hivatalnál.

Olaszi-l templomban maradt egy szemüveg. Átvehető a harangozónál.

Jó házból való fiút **tanulónak** felvesznek. Ifj. Jakab Gy., kárpitós. Széles-utca 6.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz.

Bereczky

uri díval-szabó Ioan Bratianu és General Holban [volt Szaniszló- és Széles-utca] sarok. — Telefon 8—47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-34

Legszébb ajándék a fiatalság részére egy **kisbetűs Énekeskönyv**

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL a tanítónőképző-intézet épületben

Eladó

8 darab 3 méteres, 30—40 centiméter átmérőjű, szép **akácfa-törzs**

Megtekinthető: Emléktér 32.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Beszámoló a vizaknai ifjusági konferenciáról.

Még alig pár hónapja hangzott el Marosvásárhelyen „Isten velünk viszontlátásra...” és máris hívott bennünket az Úr, hogy fáradtságos testi és lelki munkánk után megpihenjünk az Ő lábainál.

Ez az idei konferencia megkezdődött július 4-én reggel 8 órakor és bezárult 12-én este. A szállás a ref. elemi iskolában és egy szomszédos házban volt. A konferencián résztvett 78 ifju — kik közé szeretettel karoltuk fel iparos és földműves testvéreinket is — és 15 felnőtt vezető. A résztvevők száma tehát: 93.

A megnyitó áhitat előtt lelkesen, egymást és magunkat buzdítva énekeltük: „Munkára fel!...” A megnyitó áhitat alap gondolata Jeremiás próféta könyve 31-ik rész 3-ik verse volt, hogy nem emberi szándék az, mely minket összehoz, hanem Isten akarata. Ő akarta azt, hogy testvéri közösségben közelebb jussunk Hozzá. Az Ő örökkévaló szeretete hajolt fölénk akkor, midőn együtt voltunk az Ő kegyelméből.

Kövé vált asztagok.

Ha az ember Gyulafehérvárról Sárd községen át Abrudbányára utazik, két hatalmas, égbenyuló sziklatömböt lát. Ezek a sziklatömbök ijesztő némaságban állanak ott s komor figyelmeztetéssel tekintenek az alattuk járó-kelő emberekre ott a Hompoly völgyében. E szikláról a nép rendkívül tanulságos történetet őriz nemzedékről-nemzedékre, mint bölcs tanítást, útmutató hagyományt. A történet szerint Krisztus Urunk ezen a vidéken járt. Vándorútján késő éjszaka egy gazdag emberhez tért be, akinek udvarán két hatalmas asztag buza állott s akinek háza ott volt az asztagok tövében. A megfáradott vándor, Krisztus Urunk, szállást kért a gazdag embertől. A hidegszivű, kevély, szivtelen gazdag azonban kiutasította udvarából a fáradt vándort s bezárta kapuját mögötte. Ekkor megátkozta Krisztus Urunk a szivtelen gazdagot, hogy változzon olyan hideg, érzéktelen kövé vagyona, mint amilyen kegyetlen, hideg volt a szive. És a ha-

A bibliaórákat hét csoportba osztva tartottuk, egy-egy lelkészvezetővel. Ezen órák témáit a Heidelbergi Káté alapján választottuk ki. I. Az ember nyomorusága. II. Miképpen szabadulok meg. III. Háládatosság. Drága áldott órák voltak ezek, melyekben Isten alkalmat nyújtott arra, hogy közelebb jussunk Krisztushoz. Isten ott volt köztünk és velünk. A bibliaórák után megbeszélések voltak. A délelőtti megbeszélések hitünk főkérdései a Heidelbergi Káté alapján; a délutániak pedig felkaroltak minden fontosabb kérdést, melyek minket, református ifjukat, közelebről érintenek. A Sáfársági Mozgalom tagjainak volt két külön megbeszélése.

Lekesülten hallgattuk az előadásokat is. A sok közül kiemelhetők: Sadhu Sundar Singh hindu bennszülött, „Bethlen Gábor keresztyén élete” és „Reformátusok szórványainkban”. Ez utóbbi feltárta előttünk a brailai református magyar testvéreink nyomoruságos helyzetét.

Örökké felejthetetlenek számunkra az imaórák és esti áhitatok, amikor a természet szabad ölen, a mélységes csendben az ének és

talmas asztagok egyszerre kövé változtak. A szivtelen gazdag pedig ott pusztult el egész háznépével a köasztagok mellett. Ezóta ott állanak a hatalmas köasziklák, hogy örökre figyelmeztessenek, hogy Krisztus átka van minden olyan vagynonon, melyet meg nem szentel a szeretet és irgalmasság lelke.

Tanulságos történet s a benne kifejezésre jutó gondolat, örök igazságot fejez ki. Valóban úgy van, hogy az önzés, a szivtelenség köasziklává változtatja át a földi vagyont. Mit ér a legnagyobb gazdagság, ha a tulajdonos meg nem töri kenyerét az éhező számára? Mit ér a legragyogóbb palota, ha üres termében a halál lakozik s nem melegíti át a jóság, az irgalom tulajdonosainak szívét? Mit ér a legnagyobb tudás, ha hiányzik a szeretetnek azon csendes, áldozatos, kitartó munkája, mely a tudás kincseit szétosztani, a legegyszerűbb emberhez is eljuttatni igyekszik? Isten minden áldása köasziklává dermed a hideg, önző, irigy, szivtelen ember kezében. Csak a szeretet és az irgalom az a csodatevő angyal, mely

ima szárnyain együtt emelkedtünk az Úr trónusához.

Hetedikén, vasárnap a szokásos vallásos estét, 9-én kedden délután pedig a szintén szokásos vig-estélyt tartottuk meg. Az ottani sóbányát is megnéztük. A nagy mélységben csodálattal szemléltük az Úr munkáját és megindulva énekeltük: „Az Úr csodásan működik...”

A kilenc nap alatt, melyet együtt töltöttünk, mindnyájan megtaláltuk a Krisztust. Isten egy örökkétartó lángot adott szívünkbe, mely az Ő kegyelméből sohasem fog kialudni. Habár ez a konferencia volt a leghosszabb az eddigiek között, mégis nagyon hamar suhantak el napjai.

Összegyűltünk tehát, megtartani az utolsó áhitatot és beszámoltunk egymásnak arról, hogy mit adott nekünk Isten kegyelme ezen a konferencián. Az a sok hálaadó ima, mely az ég felé szállt, mind arról tanuskodott, hogy Krisztus sok lelket hőditott meg. Éreztük mindnyájan, hogy Isten köztünk volt az Ő nagy szeretetével. A záróáhitat igéjén keresztül bátorított bennünket, hogy kimenve az életbe, ne féljünk felvenni Ő érte a harcot. Azután elbucsúztunk... Olyan nehéz volt az elválás, hiszen a Krisztusban testvérekké lettünk. Könnyező szemekkel, de reménykedő lélekkel váltunk el, mert Isten szívünkbe véste a bucsúének szavait: „Isten velünk viszontlátásra.”

Sarkady Zoltán,
ginm. V. o. t.

Reggeli órákon: Hétfő: Izrael elpártolása. Ézs. 1, 1—9. Kedd: Feihívás a megtérésre. Ézsaiás 1, 10—17. Szerda: Igéret és fenyegetés. Ézsaiás 1, 18—31. Csütörtök: Az utolsó időkről. Ézsaiás 2, 1—11. Péntek: Az Urnak napja. Ézsaiás 2, 12—21. Szombat: Itélet. Ézs. 3, 1—10.

a sziklává merevült szellemi vagy anyagi gazdagságot életté, áldássá tudja átvarázsolni.

Az emberiség jelenlegi helyzetében is nem az a legnagyobb probléma, hogy kevés a gazdasági, a szellemi erő, hanem még inkább az, hogy az önző, az irigy, hatalomravágyó népek és egyesek kezében kősziklává változnak Isten gazdag áldásai! Ott vannak a hatalmas felfedezések. A redkivül felhalmozódott tőkeerők. A tudományos ismeretekben való állandó előhaladás sikerei. Mennyi áldás áradna ki mindezekből, ha a gazdasági, technikai, tudományos előhaladás vívmányait közkinccsé tudná tenni a jóság és szeretet! Van valami mélységes igazság abban, amit egy nemes gondolkodású keresztyén lélek mondott a különböző sikertelen reformkísérletekre, melyekkel a népek és nemzetek közötti békét, az egyes társadalmi osztályok közötti kiegyenlítődést létrehozni igyekeznek: Minden megváltozna, ha az emberek megváltoznának. Minden megjobbulásnak a lelke éppen

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Egyháznak: Borzon Sándor 500 Lei.

Görögoldal on: vasárnap délután az Árvaház javára 150 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: Kiss Károly dr Tóth Ferenc elhalálozása alkalmából koszoru megváltás címen 100 Lei.

Árvaháznak: Kiss Pali, Ilus, Kató, Béla, dr Tóth Ferenc temetések virág helyett 100 Lei.

Egyházi közszükségletre: Szilágyi Károly és neje Sándor fiok elhalálozása évfordulóján 100 L.

RÉTEN:

Belső berendezéshez: Bartus Sándor 300 Lei.

Bibliakör céljaira: Vallásos est 250 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Gondnoknőnél: Leel-Össy Ida 37 drb tojás, dr Thury Kálmánné 10 kgr. zöldbab és 20 drb karalábé, Incze Ilonka 5 kgr. zöldbab, Bodó Imréné 6 kgr. burgonya, özv. Bagossy Mihályné (Magyarország) 500 Lei.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Kiss Bertalan, este fél 6-kor Csernák Béla, a Hegyen: d. u. 4-kor (Nagysötétág, Papp Sándor szőlőjében) Boros Ferenc,

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Szabó Pál theologus,

Rétén: délelőtt 10 órakor Szabó Lajos, délután 5 órakor (gyermekistentiszteleten) Szabó Pál theologus szolgál.

a szíveknek és lelkeknek megjobbulása. A kőszikla keménységű, hideg, önző szívei kell, hogy átváltozzanak meleg, érző, irgalmas, szerető szívekké s akkor a sziklává dermedt vagyonok is átváltoznak újra életet adó kenyérré, könnyeket törölő irgalmas kézzé, vigasztalást hirdető testvéri szóvá, világosságot gyújtó szövétnekké.

De hát kicsoda cselekszi meg a csodát? Ki tudja kicserélni a szíveket, ki tud érző, szerető szívet adni a hideg, érzéketlen kőszívek helyett? „És adok néktek új szívet és új lelket adok belétek és elveszem a kőszívet testetekből és adok néktek husszívet. És az én lelkemet adom belétek és azt cselekszem, hogy az én parancsolatimba járjatok és az én törvényeimet megőrizzétek és betöltsétek”. Így szól Isten a próféta által. Bizony csak Isten tudja megcselekedni a legnagyobb csodát, hogy a kővé vált vagyonok szikla asztagjai visszaváltozzanak az élet és áldás kenyeret adó asztagjaivá.

Esteli órákon: Hétfő: Az örök harc. Róm. 8, 5—11. Kedd: A fiúság lelke. Róm. 8, 12—18. Szerda: A teremtett világ sóvárgása. Róm. 8, 19—24. Csütörtök: Reménységre megtartani. Róm. 8, 25—28. Péntek: A megdicsőülés útja. Róm. 8, 29—30. Szombat: Ha Isten velünk... Róm. 8, 31—34.

Hétköznapi Isteniszteletet tartunk a Réten szerdán (jul. 31.) délután 6 órakor a Felföldi-telepen (özv. Fazekasné házában).

Vallásos estét tart a réti ifjúsági bibliakör a velencei Imaházban vasárnap este fél 7 órakor a következő programmal: 1. Felálló ének: 63. dics. 1. v. 2. Gyülekezeti ének: 160. dics. 1., 2., verse. 3. Imádkozik és prédikál: Szabó Lajos. 4. Énekel a „Leánykar”. 5. Előad: Buka Erzsike. 6. Beszél: Magyarai Sándor. 7. Énekel a leánykar. 8. Előad: Magyarai Vince. 9. Szaval: Medgyessy Vilma. 10. Gyülekezeti ének: XC. zsolt. 1. verse. Perselydományok felerészben a réti, felerészben a velencei Bibliakör céljaira.

Bibliaköröseink Szalárdon. Szalárdon a földműves ifjúság között igen szép evangéliumi munka folyik, de ezzel szemben az iparos flatalság minden ilyen munkától mereven elzárkózott. Ezért hívták meg a szalárdiak a mi iparos fiatalok bibliakörét most vasárnapra, mert úgy gondolták, hogy az ugyanolyan gondolkozású világnézetű ifjúság, amely már előbbre haladott ezen az úton, eredményt tud elérni közöttük. Bibliaköröseink úgy gondolták, hogy a célhoz közelebb jutnak, ha nem az egész biblia kör, hanem annak csak leggyakorlottabb, legrégebb s megállapodott tagjal közül mennek ki vagy 14—16-an. Ezek aztán reggel 8-tól este 9-ig a legapróbb részletig kidolgozott programot viszik magukkal. Délután 6 órakor az ottaniakkal együtt vallásos ünnepélyt tartanak, amelyiken úgy az előadás, mint a bibliamagyarázat s a versek az ifjúság evangélizálásával foglalkoznak. Az előadásokat, bibliaórák vezetését, megbeszéléseket stb. Kalla Gyula, Balla Andor, Marton József, Arnó Ferenc, Nagy Károly végzik. A fiúk biciklivel mennek s ugyanúgy jönnek. Isten áldása legyen munkájukon!

Száz évvel ezelőtt, 1829. június 15-én született az erdélyi származású, a Dunamelléki Egyházközség nagynevű püspöke, néhai Szász Károly, a pap, a tanár, a tudós és költő férfiú. Hetvenhét évi földi pályafutása alatt, hajlőkoráig sokat tanult, még többet dolgozott, a magyar nemzet irodalmi műveltségének páratlan szolgálatot tett és az Ur oltárának hivatott, önmagát feláldozó papja volt! Ragyogó példaként állhat a magyar nemzet fiai előtt. Áldott legyen az Isten, aki megáldotta őt annyi lelki áldással és amint adta fényes példaként, vissza is hívta kegyelmében, amikor a rábizott munkát elvégezte!

A Református Kör folyó hó 21-én délelőtt fél 12 órakor tartott közgyűlésén Szilágyi Géza halálával megüresedett ügyvezető elnöki székbe egyhangú választással Kesztyüs János építész-mérnököt ültette, akinek komoly, barátságos, megnyerő egyénisége biztosíték a Kör jövő fejlődését illetőleg. A Kör alapítása óta az egyesületi életben tevékeny részt vett Nagy P. István alelnök visszavonulása következtében pedig az egyik alelnöki tisztségre ugyancsak egyhangulag Varga Gedeon vallástani lelkész választotta meg, aki a Kör fejlesztésében hathatósan részt vett eddig is [a Kör alapításakor éppen nagyváradi segédlelkész volt].

Bibliakörös leányaink a „Soli Deo Gloria” balatonszárszói leánytáborában. Amilyen nagy örömmel adtuk tudtul, hogy a székelyudvarhelyi leánykonferenciára olyan szép számmal tudtuk leányainkat elküldeni, éppen olyan nagy örömmel tölt el bennünket az a tény, hogy most első alkalommal jelentek meg bibliakörös leányaink külföldi konferencián. A S. D. G. szövetségnek a gyönyörű fekvésű, saját tulajdonukat képező balatonszárszói üdülő- és fürdőtelepén július 16—22-én rendezett nagyszabású leánykonferenciáján két bibliaköristánk: Losonczy Irén és Dormány Ilona vettek részt. A S. D. G. szövetség ma a legerősebb s legszebb programmal dolgozó ifjúsági keresztyén munka. A hitvallásos, történelmi, szigorú kálvinizmus alapján állva, az élet minden viszonylatában, annak eszményeit akarja diadalra segíteni. Programjával és címül Kálvinnak híres jelmondatát s ugyanakkor a kálvinizmus alap gondolatát, a „Soli Deo Gloria”, az az „Mindent Isten dicsőségére” elvet tűzte ki. Jól esett olvasnunk leányaink leveléből, hogy milyen ünnepségszerű fogadtatásban részesítette őket, romániai magyar bibliakörös leányokat, az egész leánytábor.

Az atheizmus, mint államvallás. Az egész világsajtót bejárja a hír, hogy a moszkvai kormány fontos módosításokat végzett a szovjet alkotmányán, amelyek közül több a vallásgyakorlat szabadságára is vonatkozik. Az új szöveg értelmében az atheizmust államvallásnak nyilvánítják és eltörlik azokat a rendelkezéseket, amelyek idáig egyenlő szabadságot biztosítottak valamennyi vallásfelekezeti számára. A vallásoktatás a jövőben csupán atheista alapon történhetik. Így tehát megszületik a feje tetejére állított abszurdum, a vallástalanság, mint vallás s az öntudatos hitetlenség, mint a hit tárgya; azaz nem azt fogják tanítani ezután, hogy hinni kell abban, hogy van Isten, hanem azt, hogy hinni kell abban, hogy nincs. Ez a gondolkodás méltóan sorakozik a szociáldemokrácia és kommunizmus mindent feje tetejére állító gondolkodásához és valójában nem az istentagadás vallásának, hanem az istenyűlölet vallásának

bevezetését fogja jelenteni. Végeredményében ugyanis ők is elismerik tehát, hogy van Isten, de a Vele szemben való lázadás és gyűlölet evangéliumát hirdetik, a hit, a meghódolás és az engedelmisség evangéliuma helyett. Így lesz sátánivá ez a kultusz, amely Krisztussal szemben az Antikrisztust kiáltja ki a királynak és ez a végső állomása is ennek a gondolkodásnak. Tovább már nem mehet, mert ezután már csak egy felvonása lehet a hitben való eme hajótöröttségnek, lelki összeroppanásnak s a vörös emberiség eme tragédiájának, tudniillik a tévelygő csillogok módjára való lezuhanás az örök kárhozatba „akiknek a sötétség homálya van fenntartva örökre”. (Judas lev. 13. v.)

Egyházak egyesülése Skóciában. A világ összes református egyházai a legfeszültebben figyelik azt az egyesítési munkát és törekvést, a mellyel két skót református egyház, t. i. a Skót Egyház [Church of Scotland] és a Skót Egyesült Szabad Egyház [United Free Church of Scotland] vezetőemberei a két egyház egyesülését előkészítették, illetve a mostani, május végén tartott évi közgyűlésükön [amelyen többek között Forgács Gyula sárospataki lelkész is részt vett] meg is valósították. Ez az egyesülés a XIX. század folyamán létrejött különböző szakadásoknak a bajait akarja orvosolni. A különböző kiválások ugyanis nagyon meggyengítették a skót reformátusság egységes munkáját és így mind erősebb lett a vágy, hogy a régi egyház teljessége újra kiépíttessék. A régebbi szakadásoknak és különválásoknak különben a legfőbb oka az volt, hogy a skót reformátusság öntudatos része sohasem akarta elismerni az államegyház uralmát a hivek lelkiismerete felett, mivel az állam sokszor igen ellenszenves módon avatkozott bele a refor-

mátusok vallási és egyházi életébe. Most ez a beavatkozás, 1921. óta, állítólag, megszűnt és így az egyesülésnek a legnagyobb akadálya az utóból elhárult. A mostani, májusi gyűlés az uniót annyira előkészítette, hogy annak végső, hivatalos kihirdetése még ebben az évben, az ősszel meg fog történni és azon, amerikai utjából hazatérő, valószínűleg Ravasz László püspök is részt fog venni.

Szovjetharc a templomok ellen. A moszkvai központi gazdasági tanács elhatározta, hogy a templomi harangok anyagát ipari célokra fogja felhasználni. Ilyenformán 150.000 tonna bronz jut a szovjet-ipar rendelkezésére.

Teljesen árva leánygyermekét, 5—10 év között örökbe fogadna egy vallásos gyermektelen házaspár. Jelentkezhetni a Református Lelkeszi Hivatalban Alešd—Élesd, Biharmegyé.

Ki volna hajlandó egy 6 éves, egészséges, jól fejlett, teljesen árva, református vallású fiugyermekét örökbe fogadni? Jelentkezék a velencei ref. lelkészi hivatalnál.

Olasz-l templomban maradt egy szemüveg. Átvehető a harangozónál.

Jó házból való fiut **tanulónak** felveszek. Hj. Jakab Gy., kárpitos, Széles-utca 6.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz

Eladó házhelyek

360—390 □-méter területnek az új vízműtelepnél, a kolozsvári országot mellett.

Értekezhetni:

dr Sarkady Sándor ügyvédnél és Bancsik János ref. kántornál.

Bereczky

uri díval-szabó Ioan Bratianu és General Holban [volt Szaniszló- és Széles-utca] sarok. — Telefon 8—47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-35

Takarékosság

Szegély- és Takarékszövetkezet

Oradea—Nagyvárad

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház

Alakult: 1899. évben Telefon 4-54.

Fiók: Fugyivásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke Lei 8.500,000

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik helibetét gyűjtéssel. *Le-számitól váltókat. Folyósít jelzálog-kölcsönöket. Átutalásokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üz-lelet kedvezően lebonyolít.*

Képviselet a trieszti „Adria” biztosító-társaságot. 77

Legszébb ajándék a fiatalság részére egy

kisbetűs Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL a tanítónőképző-intézet épületben

Eladó

8 darab 3 méteres, 30—40 centiméter átmérőjű, szép

akácfa-törzs

Megtekinthető: Emléktér 32.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Minden református szülőnek

tudnia kell, hogy gyermeke a református egyház iskolájában a Jézus Krisztus szellemében nevelkedik s azért kell neki hitvallásos iskolájáért minden áldozatot meghozni.

Az elemi iskolás gyermekeket

1. csak szeptember 1—10 napjain lehet a felekezeti (református) iskolába beiratni; aki ez alatt az idő alatt gyermekét a református iskolába be nem iratta, annak gyermeke az állami iskolába köteles járni.

2. A szülők és gyámok szeptember 1. és 10. között írásos nyilatkozatot (declarația) kötelesek letenni a körletükbeli állami iskola igazgatóságánál, hogy gyermeküket melyik iskolába kívánják járattatni.

3. Azok a szülők, akik olyan gyermeket óhajtanak a református iskolába beiratni, aki szeptember 1-ig nem lesz 7 éves, de még ez évi december 31-ig betölti a 7-ik évet, jelentkezzenek a református elemi iskolánál (Olasziban, vagy Ujvároson), ahol augusztus 1—8-ig utbaigazítást kaphatnak arránézve, hogyan kell a felvételért folyamodni. Az ilyen gyermekek u. i. csak inspektori engedéllyel vehetők fel, az enge-

délyért pedig a kérvényt a szülőknek személyesen kell beadniok augusztus 10-ig.

A református leánygimnáziumba

1. a felvételi kérvényeket augusztus 31-ig kell beadni. Nyomatott kérvényforma kapható az igazgatói irodában minden nap délelőtt 11—12 órakor.

2. Javító vizsgálatok szeptember 1—5. napjain.

A református keresztyén életstílusért.

Azt hiszem, e lap olvasói előtt teljesen világos, hogy a református keresztyénségnek az egyént illetően is különleges jelentése van. Nem szükséges bizonyítani, hogy a református keresztyén hitigazságok befolyása alatt egy sajátos életstílus fejlődik ki amely stílus alapjául az imádkozást és Biblia-olvasást jelölhetjük meg.

Tény az is, hogy ennek a stílusnak a vonalait a magyar református egyház tagjainál még fellelhetjük, de már református keresztyén öntudatról beszélni a nagy tömegeket illetően, legalább is merészség. Ennek a magyarázatát pedig abban találtam meg, hogy elveszett a felépítmény alól a fundamentum,

A mártírok vére mag.

Ezeket a sokatmondó szavakat a Krisztus utáni II-ik század végén s a III-ik elején Afrika északi részében élt keresztyén pap: Tertullianus írta le. Ha keresztyén egyház első századainak történetét tanulmányozzuk, kétségtelenül megállapíthatjuk Tertullianus e kijelentésének igazságát. A keresztyén mártírok vére e hullása olyan magvetés volt, melynek nyomán a megtért lelkek seregei gyűjtettek be újból és újból az anyaszentegyház csüreibe.

Csak rövid idő mult el az első pünköst után s pirosra festi a földet az első keresztyén mártír, István vértanu vére.

István vértanu halála után nem egy keresztyén jut hasonló sorsra. Eleinte csak egyesek lettek az üldözök áldozata, azonban csakhamar tömeg-vérezéssel találkozunk. Az első ilyen a Néro császár által indított üldözés volt. Róma város felgyújtásáért bosszúért kiáltott a nép s a bűnös császár e szörnyű

vétket a keresztyénekre fogja. Tömegesen hurcoltatja őket börtönbe. Egyrészt a vadállatok martaléka lesz a cirkuszban, másokat meg szurokba mártott zsákokba varrnak s a császár kertjében póznákra függesztve meggyújtják őket. Ezek voltak a „Néro fáklyái”, ezek világítottak egy a császár által rendezett kertiünnepélyen.

És ettől kezdve két és fél évszázadon keresztül nincs megállás: folyik a véres magvetés, de mindig gazdagabb lesz a csodás aratás. Az üldözések folyamán az üdvbizonyosságnak, a hősiességnek s a szenvedések és a halállal szemben való örvendezésnek ezer meg ezer megragadó példájával találkozunk. Hadd beszéljek el egyet a sok ezer közül.

Karthágó városban egy 22 éves fiatal asszonyt tartóztattak le, aki csak néhány hete adott életet gyermekének. Letartóztatják, mert keresztyén. Pogány édesatyja értesülve leánya, Perpetua elfogatásáról, nyomban hozzásiet s arra kéri, hogy tagadja el a bíróság előtt keresztyén voltát. Perpetua egy előtte

azaz a családonkénti mindennapos házi istentisztelet mely éneklésből, imádkozásból és Biblia-olvasásból állott.

A „házi istentiszteletek” elnevezést a közelmúltban azokra a többnyire télen házaknál tartott összejövetelekre alkalmazták, amelyeket legtöbb helyen maga a lelkész vezetett s amelyek szintén éneklésből, imádkozásból s biblia-olvasásból, illetve magyarázásokból állottak. Kétségtelen, nagyon fontosak az ilyen találkozások is, de megvan az a hátrányuk, hogy főként csak télen tarthatók s a megjelentek nagyobb száma miatt az egyének passzív szerepre vannak kárhóztatva. Ez a passzivitás pedig különösen azért elszomorító, mert az az Istennel való lelki közösség kialakulását hátráltatja. Éppen ezért legyen a református egyház munkásainak legelső kötelessége, hogy az egyetemes papság nagy elvét a mindennapi életbe bevigyék.

Idősebb emberektől sokszor hallottam, hogy gyermekkorukban az apai háznak meghitt csendjében a szülők valamelyikének a Biblia olvasására figyeltek. A család énekelgetése a falvakban még ma is élő szép szokás. A régi székelyeken reggelként felzengett a zsoltár és a munkakezdés előtt a gazda imádkozott. Mindezek az akkoriban nemcsak szórványos jelenségek azt bizonyítják, hogy a református életstílus alapját apáink is a Biblia-olvasásban, imádkozásban és éneklésben látták. S ha most szomorúan érezzük az öntudatos református élet hiányát s a bajokon segíteni akarunk, ezeket a fundamentális köveket kell a megújuló egyházi élet épülete alá helyezni.

Öntudatos református élet elképzelhetetlen az Istennel való állandó összeköttetés nélkül. Mi más által lenne ez lehetséges, mint az Ő szavának hallgatása s arra a mi bűnös szívünkben feltörő fohászkodás által. S ha valakinek családja van, tegyék ezt együtt az apa vezetésével. Reggel ne kezdődjék meg addig a munka, míg a család apraja-nagyja legalább egy percre le nem ült az Úr lábaihoz s este ne tér-

álló vázára mutat. „Lehet-e atyám, ezt az edényt másnak mondani, mint ami valósággal?” „Nem lehet”, feleli az édesatyja. „Lásd, én sem mondhatom magam másnak, — mondja az ifju nő — mint ami vagyok, t. i. keresztyénnek”. Erre az elkéseredett édesapa lányának rohan, ütni, verni kezdi, majd bosszus haraggal távozik.

Néhány nap mulva szelíd nyájassággal jelenik meg az öreg a sötét, piszkos börtönben, ahová Perpetuát bezárták. Lánya lábához veti magát s könnyes szemmel kezdi kérlelni: „Szánj meg engem édes leányom, szánd meg ezt az én ősz fejemet... ne boríts be engem gyalázaattal az emberek előtt! Tekints anyádra, atyádfiakra, tulajdon csecsemődre; tégy le szándékodról, változtasd meg gondolataidat!” Ezekkel s más hasonló szavakkal kérlelte leányát. De Perpetua hajthatatlan maradt, bármennyire megindította a síró édesatyja. „Tudd meg édesatyám, — válaszolta többek között, — mi nem a magunk hatalmában vagyunk, hanem az Isten kezében”.

jenek addig nyugovóra, míg Istennek hálákat nem adtak. A mindennapos istentisztelet így sokkal jobban megoldható, mint a templomozásokkal, amelyet ugyanis olyan időben tartanak, hogy arra a munkás nép már nem mehet el.

Nem tudom, az egyházak vezetői, lelkipásztorok és presbiterek, szoktak-e ilyen házi-istentiszteleteket tartani? Szoktak-e ételet előtt és után fennhangon könyörögni? Hangzik-e házukból legalább vasárnaponként Istent dicsérő ének?

Nagy kérdések ezek, mert e kérdésekre adott válaszokból megállapítható, mit jelent nekünk tulajdonképpen a keresztyénségünk: egy tradíciót-e, melytől nem akarunk ugyan megváltni, de amelyiket mégis csak külsőségekben élünk ki, vagy nagy személyes közösséget Istennel, aki különös kegyelemmel veszen körül bennünket s emel minket napról-napra közelebb Magához?

Dr Kiss Barnabás,
üggyéjeltől.

Ezt a gondolkodásra indító cikket a berettyószentmártoni református lelkész fia írta s jól esik az ifju ember írását — a „Debreceni Protestáns Lap” után — leközölnünk, merl örvedetes bizonyosága ez annak, hogy a vallásos élet komoly kérdéseivel ugyanevezett világi embereink közül egyre többen foglalkoznak.

Aldozatkésztség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Árváknek: özv. Kereszturi Istvánné 100, Labancz Mihályné 100 Lei.

VELENCÉN:

Napközi gyermekotthonra: N. N. dr Tóth Ferenc elhalálozása alkalmával 200 Lei.

RÉTEN:

Biblikör céljaira: A veienicei vallásos-est perselyéből 317 Lei.

Reggeli órákon: Hétfő: A hiúság átka. Ézsaiás üdvörl. Ézs. 4, 1—5. Szerda: A terméketlen szőlő. Ézs. 5, 1—7. Csütörtök: A tehetetlenség büntetése. Ézs. 5, 7—19. Péntek: A sokarcu sátán. Ézs. 5, 20—30. Szombat: A próféta elhivatása. Ézs. 6, 1—13.

Eljött a bírói tárgyalás napja. A tárgyaláson az édesapa, karján Perpetua csecsemőjével jelent meg. Nemcsak ő, hanem maga a bíró így biztatta a fiatal édesanyát: „Kedvezz öreg atyádnak, kedvezz kis gyermekednek és áldozz a császár tiszteletére!” De Perpetua nem áldozott, mire ingerülten így szól a bíró: „Keresztyén vagy-e hát?” S az ifju nő ünnepélyes határozottsággal adja meg a választ: „Keresztyén vagyok!”

Kimondatott a halálos ítélet. Néhány nap mulva több keresztyén társával a cirkuszba viszik. Perpetua énekelve lép a porondra. A nézőközönség kívánságára előbb megostorozzák őket, majd vadállatokat bocsátanak rájuk. Perpetuát egy megvadított tehén öklell, gázolja felholtra, végül keresztül szurják s így vetnek véget gyötrelmeinek.

És hány férfi, nő, öreg és gyermek állotta meg helyét Perpetuához hasonló hősiességgel és örvendzéssel, hasonló, vagy sokszor még nagyobb kísértések és szenvedések között. De nem hiába haltak meg:

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor és este fél 6 órakor Varga Gedeon, a Hegyen: d. u. 4 órakor (Nagysötétág, Papp Sándor szülőjében) Kovács Sándor.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor Oroszián István,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Sámy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 órakor Szabó Lajos, délután 5 órakor (gyermekistentiszteleten) Szabó Pál theologus szolgál.

Istoli órákon: Hétfő: Krisztus szerelme. Róm. 8, 35—39. Kedd: A kiválasztás. Róm. 9, 1—15. Szerda: Nem azé, aki fut. Róm. 9, 15—27. Csütörtök: Megbotránkozás sziklája. Róm. 9, 27—33. Péntek: A hit igazsága. Róm. 10, 1—11. Szombat: A hit bölcsője. Róm. 10, 11—21.

A réli újságl Bibliakör vasárnap este háromnegyed 7 órai kezdettel vallásos estét tart Papp Dezső szülőjében [Dorongos oldal] a következő programmal: 1. LXV. zs. 1. v. 2. 97. dicséret 1., 2. vers. 3. Predikál András Gusztáv theologus. 4. „Ima.” [szavaltat]: Szabó Margitka. 5. „Nem látod-e?”. Éneklí a Leánykar. 6. „Úr itél” [szavaltat]: Vigh Ilonka. 7. Felolvás Szabó Pál theologus. 8. „Bocsásd meg vétkeinket” [szavaltat]: Hidvégi Erzsike. 9. Ima és áldás: Szabó Lajos. 10. 286. dics. 1., 2. v. Perselyadományok a Bibliakör céljaira lesznek fordítva.

Magyarhomorogon május 12-én lélekemelő ünnepség keretében avatták fel azt az orgonaharmoniumot, amelyet az egyház főgondnoka, Szilágyi Arthur és neje, Gyémánt Ilona ajándékoztak.

halált megvető bártorságuk, a testi győzelmek között is felragyogó örvendezésük sok ezer pogány szívet ragadott meg s győzött meg arról az igazságról, hogy nincsen senkiben másban üdvösség, mint a mi Urunkban, a Jézus Krisztusban. És ezért hiábavaló volt a pogányok üldözö dühe, minden erőfeszítése, hiába mozgósította Decius császár, a hatalmas római birodalom minden katonai erejét a fegyvertelen kereszténynek ellen, hiába folyt patakokban a vér, hiába lobogott mindenfelé a máglyák tüze Diocletianus császár parancsára: a kereszténység ereje annál diadalmasabban hódított. Csak néhány év mult el Diocletianus lemondása után, mikor az ifju Constantinus császár kiadja milánói rendeletét s ezzel megszünteti az üldözést. Constantinus halála után még egyszer felhők gyülekeznek a kereszténység egén: Julianus császár pogánnyá lesz s a pogányságot akarja újból diadalra juttatni birodalmában. De célt nem ér. Egy a perzsák ellen vívott csatában halálos sebbel marad a harcmezőn. A legenda azt beszéli róla, hogy vérének az ég felé szórva így kiáltott fel: „Győztél galileai (t. i. Jézus)!”

(„Magvető“.)

Debrecenben a vasárnapi iskolában 1500 tanuló, 60 tanító van 40 iskolában. — Az egyház június 2-án szépen sikerült sajtóvasárnapot rendezett gyülekezeti lapja, a „Vasárnap” céljaira. — A történelmi nevezetességű nagy templom nyugati tornyában a híres Rákóczi-harangot most villanyerővel való huzásra szerelik fel, mely munkálatok alatt körülbelül egy hónapig nem lehet meghuzni a harangot.

Kellemes meglepetésben részesült a brassói egyházközség. A belvárosi templom tornyába a hívek tudta nélkül — a világháboruba elvittek helyébe — 2 uj harang érkezett a következő felirással: „Isten dicsőségére a brassói református egyházközségnek ajándékozták Kisbaconi Benedek M. Dénes és neje Füstös Katalin házasságuk 50-ik évfordulója emlékére 1919 július 14. Csia Pál lelkész, Lele Béla dr főgondnok és Binder Károly gondnok idejében.” Az egyház mély hálája kifejezéséül a házassági évforduló vasárnapján, július 14-én szentelte föl a harangokat. Ez már a folyó évben a második nagy adomány a brassói egyházközségben. Isten áldása legyen a jószívű adakozókon és a nagyra hivatott gyülekezeten.

Érdekes egyházközfés történt a csóri ref. gyülekezetben az idei áldozócsütörtökön. A kommunizmus idején kitért néhány egyháztagnak. Később megbánták tettüket s bünbánóan kérték az egyházba való visszavételüket. A visszavétel azonban nyilvános egyházkövetéssel volt egybekapcsolva s a visszatérők áldozócsütörtökön, a csóri templomban, a gyülekezet színe előtt tett nyilvános bűnvallás és egyházi hűségfogadalom letétele után térhettek csak újra vissza abba a közösségbe, amelyet meggondolatlanul elhagytak. Ez ekklézsiakövetésben az ősi református egyházfegyelem ereje lüktet és jelzi az új korszak eljövételét, amelyben újra értékes és megbecsült lesz a református egyházhoz való tartozás és az egyház újra szeretetteljes, de szigorú fegyelem alatt tartja tagjait Krisztus nevében.

Leánycserkészek fogadalmu Debrecenben. A kálvinisták Templom-Egyesületének „Bethlen Kata” leánycserkész csapata az elmúlt vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta fogadalomtételi ünnepélyét az új Dóczi-intézet tornatermében. Ugyanekkor volt a református polgári leányiskola „Bor-nemissza Anna” leánycserkészek és a Dóczi elemi iskolás Ildikó kis leánycserkészek fogadalm, illetve igérettétele!

Baszorkánypör foglalkoztatja a pancsovai törvényszéket. Egy öreg asszony ellen az a vád, hogy kuruzslással, varázslással és méregkeveréssel foglalkozott. Két ember életét kéri tőle számon!

A prligyi egyház orgonájára dr. Szabó István ny. főispán, országgyűlési képviselő 1200 pengőt [31 ezer le] ajándékozott.

A macedóniai gyülekezet tagjai 1200 pengőt adományoztak a Manus szigetén a legvadabb népek keresztyén hitre való térésén buzgólkodó Molnár Mária misszionárius nő részére.

A cseszlovákiai református egyház az új állami viszonyokhoz alkalmazott új egyházi törvénykönyvét kétszer is átdolgozta az állami funkcionáriusok követelődése szerint. Mint olvasuk, egyházi törvényeik most sem nyertek állami jóváhagyást, most azzal az indoklással utasították el, hogy nem jó a fordítás. Hol az a fordító, aki úgy fordítson le egy szöveget, hogy azon egy másik fordító, ha akadémikusodni akar, változtatást ne tehetne?

Az egyházak és a világbéke kérdése nagyban foglalkoztatja az amerikai egyházi köröket: mimódon lehetne eltüntetni a háborút a föld színéről? A nagy értekezlet 9 pontban adott kifejezést egyfelől a háboru indokolt kárhóztatásának, másfelől a világbéke áhítozása iránt táplált érzelmeinek és óhajainak! Syká jön még el az idő, amikor békesség lesz a földön és az emberekhez jóakaral?

A diósgyőri református egyház kézimunkatelepet állított fel, ahol ezidőszerint 73 nő dolgozik. Mindenféle magyar motívumu kézimunkákat, urasztali terítőket készítenek.

Ujvidéken, amelyet a szerbek „Novi Sad”-nak neveztek el, egy második református templomot is építenek az ugynevezett Darányi-telepen. A templomépítés hatalmas összegének jórészt adakozás és gyűjtés által hozzák össze, Isten áldása kísérel a szép tervet!

A templomok belső és külső rendjének biztosítására dr. Révész Imre debreceni lelkész igen értékes beadványt intézett az ottani presbyteriumhoz, amelyben felhossa, hogy mennyi minden akadálya van a városokban egy-egy vasárnapon annak, hogy az istentiszteleten mindenek ékesen és szép renddel történjenek. Az uccán motorosok, villamosok, autók, kocsik lármaja, katonazene stb., azután különböző összejövetelek — istentisztelet idején! Bent a templomban pedig a későnjövés és korántávozás zavarja az istentisztelet csendjét és rendjét! Mindezek ellen az egyháznak, a városi, katonai és rendőri hatóságoknak együttesen és nagy határozottsággal kell eljárni! Üdvös kezdeményezés ez!

Poreső Kalocsán. Kalocsán a minap poreső volt, mely rendkívül finom szerkezetű porral vontta be a növények leveleit. Lehet, hogy ez a por a Vezuv tüzhányó hegy mostani kitéréseivel magasbalökött hamuval azonos, melyet déli légáramlatok hoztak el. A magyarországi Meteorológiai intézet ezen hamu, illetve poreső, ritka természeti tüneményt tanulmányozás tárgyává tette.

Egy pár férfi keztyű maradt az ujjvárosi templomban. Átvehető az ujjvárosi egyházfinál.

Jó házból való fiut **tanulónak** felvesznek. Ifj. Jakab Gy., kárptos. Nagy Sándor-utca 14.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz

Eladó házhelyek

360—390 □-méter területűek az új vízműtelepnél, a kolozsvári országút mellett.

Értekezhetni:
dr. Sarkady Sándor ügyvédnél és Bancsik János ref. kántornál.

Bereczky

uri dívat-szabó Ioan Bratianu és General Holban [volt Szaniszló- és Széles-utca] sarok. — Telefon 8—47.

Leikészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-36

IFJ. JARAB GYULA

kárptos és díszítő

I. Vulcan (Nagy Sándor)-utca 14.

Bőr- és szalagarnitúrák, hencser matrac, függönyök szakszerű készítését pontosan és olcsón elvégzi. Meghívásra vidékre is elmegy.

1-5

Nagy műhely

kiadó

szeptember 1-re

Nagy Sándor-utca 14.

Legszebb ajándék a fiatalság részére egy

kisbetűs Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL a tanítónőképző-intézet épületben

Eladó

8 darab 3 méteres, 30—40 centiméter átmérőjű, szép

akácfa-förzs

Megtéríthető: Emléktér 32.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Készüljünk a Károli Gáspár emlékünnepélyre

és a vele kapcsolatos nagykárolyi református nagygyűlésre, amelynek meghívóját Sulyok István és dr. Makkai Sándor püspökök közösen bocsátották ki.

A meghívóból közöljük a következőket:

Szeretett Testvéreink!

Ebben az esztendőben van 400 éves évfordulója annak, hogy a nagy bibliafordító Károli Gáspár megszületett. Ugy érezzük, hogy egy hatalmas, láthatlan, de mégis lelkünkkel észrevehető szózék emelkedik fel magyar református egyházunk előtt és azon megjelenik a hatalmas bibliafordító, hogy minket, késő nemzedékeket újra figyelmeztessen arra a drága kincsre, amit ő népünk lelkének megtartására, megszentelésére nekünk ajándékozott, hogy intsen a nagy igazságra. „A teljes írás Istentől ihletett és hasznos a tanításra, a feddésre,

a meggyógyításra, az igazságban való nevelésre, hogy tökéletes legyen az Isten embere minden jócselekedetre felkészített“. (Tim. III. 16—17. verse.) E láthatatlan szózék alá, a nagy Bibliafordítónak szülővárosában hívünk szent találkozóra, hogy épüljünk egymás hite által és hogy szerezzenek ezek az együttesen átelt református napok mindkét egyházkerületünk számára Istentől adott drága alkalmakat, anyaszentegyházunk lelki megújulása érdekében végzendő további együttes munkálkodásunkra. Isten segítségével új mérföldkövet kívánunk fölláttatni a Krisztus dicsőséges uralmához az öntudatos református keresztyén életen át vezető uton. Fogadjátok megértő szeretettel meghívásunkat és aki csak teheti, jöjjön el a Nagy-károlyban 1929 szeptember hó 12—16. napjain tartandó Károli ünnepnapokra.

Lelkésztestvéreinket felkérjük, hogy ez ünnepségekre a presbitériumokat és hiveiket minél nagyobb számban sziveskedjenek bevezetni, a jelen körlevelet a presbitériumok előtt is-

Apró történetek.

Miért? ... Egy kedves, igen nemes érzületű barátom beszélt el, hogy ez egyszerű kérdés miként szoktatta le a zúgolódásról. Kis fia súlyos betegséget kapott s esztendőnkön át vívódott fájdalomak között. Valahányszor kis fiára tekintett, lázadó elkeseredés töltötte be szívét, a Gondviselés ellen törő kéfelkedés tépdeste lelkét: *Miért*, mivel érdemelte e rettentő csapást? Ilyen hangulatban találkozott egyszer hívő, komoly barátjával. Az imádkozásról esett szó. Én nem tudok imádkozni — mondotta barátom. Valahányszor imára kulcsolom kezem, beteg gyermekemre gondolok s felhő takarja el lelkem elől az eget. *Megértelek* — szólott barátomhoz társa. De mégis, hadd mondjak neked valamit. Négy gyermeked van s a négy közül három teljesen ép és egészséges, vidám és boldog. *Miért* nem kezded mindig imádat azzal, hogy megköszönöd a Gondviselésnek, hogy a három még egészséges s te és feleséged gondozni, ápolni, védeni tudjátok a beteget is? *Miért* csak azt nézni, ami hiányzik nekünk s *miért* nem hálát adni azért, ami még megmaradt számunkra? Ez a kérdés tett engem alázatossá és engedelmes szívűvé — beszélt

el barátom. — Valóban: *Miért* kérdezzük mindig csak a betegség napjaiban. *Miért* vagyok beteg? *Miért* büntet engem így az Isten? Hogyan van az, hogy az ember az egészség örvendező napjaiban vajmi ritkán teszi fel ezt a kérdést: *Miért* lehetek én egészséges, mikor itt is, ott is annyian vannak, akik jobbak nemesebbek és tehetségesebb emberek, mint én s mégis betegeknek kell lenniök?

Amíg igazán meg nem tanul az ember hálásnak lenni a legkisebb napsugárért, mely feléje mosolyog, a pohár üdítő vizért, melyet egy jószágos kéz szomjúsága eloltására feléje nyújt, a bátorító, utmutató szóért, mely kételyei között egy áldott ajakról feléje hangzik, ameddig nem érezzük, hogy micsoda meg-megmérhetetlen áldás és ajándék, hogy gyermekünk dédelgető szeretettel végig simithatja gondterhelt homlokunkat s boldog kacagással ölünkbe kérezkedik: addig nem tudjuk, mi a megelégedés s éppen azért azt sem tudjuk, miben áll az egyensúlyozott emberi lélek nyugodalma. Aki hálás, az meg fogja találni az utat az áldásos, alkotó élethez is. A hála tanít meg szeretni, szolgálni.

Annyi a segítségre váró szükség, a vigasztalás után óhajtozó bánat, a tanácsot, oltalmat igénylő,

mertetni s világi testvéreinket általuk is buzdítani a részvételre.

Résztevőket felkérjük, hogy lehetőség szerint feleségeiket, felnőtt leányaikat is hozták el a nagyhétre, mert az asszonyok és lányok számára, amennyiben részvételük be lesz jelentve, külön konferenciák és előadások tartásáról gondoskodunk.

Tudnivalók: A nagyhét helybeli rendezésének munkáját a nagykárolyi egyházközség presbitériuma volt szíves magára vállalni. A résztvenni óhajtók legkésőbb folyó évi aug. hó 25-ig feltétlenül jelentkezzenek a nagykárolyi ref. lelkészi hivatalnál (Gönczi Sándor) lelkész ur címén, pontosan jelezvén érkezésük idejét és ott tartózkodásuk időtartamát. A szállásigénylők elszállásolásáról a rendezőség gondoskodik. Az étkezés együttesen történik a rendezőség által megállapított helyen és módon. A mérsékelt étkezési díjról a rendezőség fogja tájékoztatni a résztvevőket.

Kedves Atyánkfiai! Ezekben óhajtottuk ismertetni előttetek a nagykárolyi református napok programját. Testvéri szívvvel kérünk mindnyájatokat, jöjjetek és együttes boldog munkával, egymás hite által épülve, egy akarral tegyük anyaszentegyházunk lelki megerősödésének, megújulásának áldott forrásaivá e napokat. A Károlyi Gáspár által kezünkbe adott Isten ígéje vigasztalásunkra és bátorításunkra minden terhünk és minden gondunkkal szemben hirdeti a vigasztalást, annak a nagy fejedelemnek bizonyágtételét, akinek ebben az

esztendőben halála 300 éves évfordulója lesz, hirdeti a hősi hitű Bethlen Gábornak jelszavát: „Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk?!“ (Róm. 31.) Az élő Isten ígéje nekünk is feltárja a megújulásnak és megigazulásnak egyetlen forrását: „Mindenre van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít“. (Fil. IV. 13.)

Ugy érezzük, hogy a nagy magyar bibliafordító lelkipásztornak példaadása elutasíthatatlan kötelezettséggel parancsolja nekünk, hogy az Atyák örökségét védelmezve és megtartva, az élő Isten evangéliumának drága kincsével hűségesen sáfárkodjunk népünk javára és az Isten dicsőségére. E szent szolgálatban akarunk orsósodni ez ünnepi találkozások alkalmával. Bizunk az Urban, hogy eljöttök és boldog örömmel vesztek részt a közös szolgálatban. „A mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja, akiről nevezetnek minden nemzetség mennyben és földön, adja meg nektek az Ő dicsősége gazdagságáért, hogy hatalmasan megerősödjétek az Ő lelke által a belső emberben, hogy lakozzék a Krisztus hit által a ti szívetekben“. (Efézus III. 14—17.)

Kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Ur Jézus Krisztustól.

Csokaly érmelléki gyülekezetünk új harangot szerzett be, melyet folyó hó 11-én ad át a használatnak. Az ünnepélyes alkalommal az istentiszteletet Végh József érmelléki esperes és Csernák Béla egyházkerületi főjegyző végzik.

szabadulás felé utat kereső lélek: Miért nem lehetnék én, akinek egy darabb kenyérral több van az asztalomon, hitemnek van még bizalma, szeretetemnek tanácsa, áldott eszköz a Gondviselés kezében a könnyek felszárítására, a sebek gyógyítására, az igazság útjának megmutatására? Miért ne lehetnék?

„Hívj segítségül engem“. Egy magányos nőnek szép nagy háza volt a városon kívül, ott élt csendességben két szolgálóleányával. Egy este már éppen visszavonult a szobájába és le akart feküdni, mikor észrevette, hogy az ágya alatt egy ember fekszik. A leányok éppen nem voltak otthon, de hát mit is ért volna az ő segítségük egy fegyveres rabló ellen? Menekülésre sem mert gondolni; minden földi segítség távol volt tőle. De a nő tudta, hogy neki Istene is van, akihez segítségért fordulhat. Bezárta hát az ajtót, elővette Bibliáját és elkezdett hangosan olvasni. Olvasás közben szíve megbátorodott, majd becsukta Bibliáját és olyan buzgósággal imádkozott, mint még soha azelőtt. Elmondta az Urnak, hogy ő erőtlenség és tehetetlen, de bizik az Ur szent ígéréiben, hogy megőrzi őt minden bajtól. Aztán felállt, eloltotta a lámpát és lefeküdt az ágyra, de nem azért, hogy aludjon.

Nemsokára megszólalt az ágy alatt fekvő férfi és elkezdett vele beszélgetni.

— Én azért jöttem ide, — mondta, — hogy a házat kifosszam és ha kell, az urnát akár meg is öltem. Társaim is vannak künn a kertben, akik hívásomra várnak. De mikor hallottam azt, amit ön olvasott és az imádságot, amit mondott, akkor semmiféle hatalom se tudott volna többé arra bírni, hogy önnek ártsak, vagy hogy a házából bármit is elvigyek. Hogyha ön csak a legcsekélyebb lármát csapta volna, én el voltam határozva, hogy megölöm. Isten őrizte önt, hogy ezt nem tette. Én és a társaim most elmegyünk és ön nyugodtan alhat. Csak arra kérem, hogy adja nekem azt a Bibliát, amiből olvasott.

Ezt a kérést a nő szívesen teljesítette. Erre a betörő jóéjszakát kívánt és kiugrott a nyitott ablakon. A nő pedig most már nyugodt szívvvel elaludt.

Estendőnk teltek el azután. Egyszer ez a nő elment egy keresztyén összejövetelre, ahol egy férfi az előbbi történetet beszélte el az egybegyűlt híveknek és hozzátette, hogy az a rabló a Biblia hatása alatt és annak a hívő nőnek az imádsága következtében abbahagyta gonosz mesterségét és az Ur Jézus követője lett.

Rövid szünetet tartott és szavait így végezte:

— Én voltam az a férfi.

Mire azonnal felállt a nő és így szólt:

— Én voltam az a nő.

Minden református szülőnek

tudnia kell, hogy gyermeke a református egyház iskolájában a Jézus Krisztus szellemében nevelkedik s azért kell neki hitvallásos iskolájáért minden áldozatot meghozni.

Az elemi iskolás gyermekeket

1. *csak* szeptember 1—10. napjain lehet a felekezeti (református) iskolába beírni; aki ez alatt az idő alatt gyermekét a református iskolába be nem íratta, annak gyermeke az állami iskolába köteles járni.

2. A szülők és gyámok szeptember 1. és 10. között írásos nyilatkozatot (deklarátia) kötelesek letenni a körletükbeli állami iskola igazgatóságánál, hogy gyermeküket melyik iskolába kívánják járni.

A református leánygimnáziumba

1. a felvételi kérvényeket augusztus 31-ig kell beadni. Nyomtatott kérvényforma kapható az igazgatói irodában minden nap délelőtt 11—12 órakor.

2. Javító vizsgálatok szeptember 1—5. napjain.

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Toronyóra megjavítására: N. N. 200 Lei.

Árváknak: Nagy Sándor 50 Lei.

Szegényeknek: Nagy Sándor 50 Lei.

Olaszi orgonára: özv. Barabási Sándorné 100 Lei.

RÉTEN:

Belső berendezéshez: Jakab Imre és neje

810, Szilágyi Lajos és neje 810, Nagy László 500 L.

Szegényeknek: N. N. 100 Lei.

Bibliakörnek: Vallásos-est perselye 260 L.

B) Az Árvaház céljaira:

Gondnoknőnél: özv. Juricskay Dezsőné (Örvénd) 10 kgr. alma, Kiss Antalné (Rét) 9 kgr. szilva, Mihucz Györgyné 12 kgr. zöldbab, Dukrét Lajosné árvaházi növendékek haját levágta Bibliaköri leánya édesapja meggyógyulása alkalmával 100 Leit adományozott. Ujlaky Károly szép portájára meghívta az árvaházi növendékeket, uzsonnával megvendégelte és ugyanakkor: 6 kgr. burgonyát, 11 fej káposztát és 10 db karalábét adományozott. Merza Sándorné 5 kgr. almát.

Reggeli órákon. Hétfő: A próféta szemével. Ézsaiás 7, 1—9. Kedd: A legszébb prófécia. Ézsaiás 7, 9—16. Szerda: Ítélet napján. Ézsaiás 7, 16—25. Csütörtök: Az Ur vezet. Ézsaiás 8, 1—10. Péntek: Intés a hitre. Ézsaiás 8, 10—22. Szombat: Krisztus az Ószövetségben. Ézsaiás 9, 1—7.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Hegyi Károly nagylaki (Aradm.) lelkész. ny. esperes, este fél 6 órakor Kiss Bertalan, a Hegyen: délután 4 órakor (Nagysötétág, Papp Sándor szőlőjében) Kovács Sándor

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor Hegyi Károly nagylaki lelkész, ny. esperes,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Sámy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 órakor Kovács Sándor, délután 5 órakor Hegyi Károly ny. esperes, nagylaki lelkész szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk a Réten szerdán (aug. 14.) délután 6 órakor a Doszu-telepen (Nagy Gyulánál); ugyanakkor a Hegyen (Törkőmérőn Erdei Gábornál).

Esteli órákon: Hétfő: A kegyelemből való választás. Róm. 11, 1—6. Kedd: Az elvettetés dicsősége. Róm. 11, 6—14. Szerda: A gyökér és ág szent kapcsolata. Róm. 11, 14—24. Csütörtök: Vannak, akik idvezülnek. Róm. 11, 24—32. Péntek: Az Isten minden körülmények közt Isjen. Róm. 11, 33—36. Szombat: A Krisztus testének tagjai vagyunk. Róm. 12, 1—5.

Templomot építő nagylaki egyház lelkipásztora Hegyi Károly ny. esperes látogatja meg folyó hó 11-én gyülekezetünket, hogy hiveink adományait elvigye nagy szegénységgel és még nagyobb teherrel küzdő kicsiny gyülekezetének. Vasárnap délelőtt Olasziban, délután 3 órakor Ujvároson, este a Réten fog szolgálni. Fogadjuk őt atyafiságos szeretettel és senki meg ne fossza magát az áldozat nyújtással járó lelki örömtől.

Bibliakör. Az iparosfiúk bibliakörének vezetői s régebbi tagjai Ármos Zsigmond szalárdi s.-lelkész hívására jul. 28-án vasárnap Szalárdon voltak, hogy a s.-lelkésznek az iparos ifjuság bibliaköri megszervezésére irányuló nemes törekvéseben segítségére legyenek. Igen nagy fizikai nehézséget okozott a 20 ifjunak rongált országuton, igen sok esetben biciklijükön másodmagukkal a meglehetősen messze levő faluba eljutni s onnan éjjel ugyanugy visszajönni, de a reggeltől késő estig bibliáórákkal, megbeszélésekkel, előadások, munkásmertetéssel, templomi ünnepéllyel s esti áhitattal kitöltött nap sok áldása kárpótol minden fáradságot. A magyar falu s a magyar város ölekezett össze ebben a boldog találkozásban s hisszük, hogy mindkettő, amikor a másíknak adott, maga nyert a legtöbbet. — 4-én a leánybibliakör 24, s a fiubibliakör 15 tagja egész nap Réven volt, ahol a többek között a Zichy-barlangot is megtekintették.

A magyar nyelvű bábatanfolyamra vonatkozó tudnivalók. 1. A magyarnyelvű bábatanfolyam 1929. évi október hó 1-én nyílik meg a marosvásárhelyi állami kórház szülészeti osztályán, Str. Sft. Gheorghe 25. 2. A tanfolyamot dr Schmidt Béla, főorvos ur (lakása Marosvásárhely—Târgu-Mures, Str. Eminescu 4.) magyar nyelven tartja az állami kórház szülészeti osztályán. 3. A tanfolyam 2 éves. Felvétetnek 18—40 éves, egészséges, 4, vagy 6 elemi osztályt végzett nők. 4. Felvétetik 7 ingyenes és azonfelül fizetéses növendékek. 5. Az ingyenes növendékek (7) a kórházban nyernek elhelyezést, lakásért, kosztért, tandijért nem kell fizetniök, csupán tankönyvekért az év elején 400 leit. 6. Az ingyenes növendékek kötelezik magukat, hogy a tanfolyam elvégzése után öt évi állami szolgálatot teljesítenek mely idő alatt természetesen fizetést kapnak. 7. A fizetéses növendékek lakásukról maguk gondoskodnak napi ellátásért a kórházban 22 leit, vagyis havonta 660 leit térítenek meg, s a felszerelést, tankönyvet stb. is maguk fizetik. 8. A felvételt augusztus hó folyamán, írásban, román nyelven kell kérvényezni. A kérvény a marosvásárhelyi bábaiskola igazgatóságához címzendő a marosvásárhelyi állami kórház címen. Feltüntetendő, hogy a kérvényező ingyenes, vagy fizetéses növendék akar-e lenni. 9. A kérvényhez csatolandó, román nyelven, hiteles másolatban: 1. születési, 1 iskolai 1 erkölcsi, 1 orvosi és 1 állampolgársági bizonyítvány. A 21 évnél fiatalabbknál, valamint a férjes asszonyoknál a fentiekben kívül szülői, vagy gyámi, illetve férji beleegyezési nyilatkozat. Az ingyeneseknél a fentiekben kívül nyilatkozat, mely szerint a tanfolyam végzése után 5 évi fizetéses állami szolgálatra kötelezik magukat. 10. A felvételi kisvizsga, főleg magyar írás-, olvasásból, 1929. szeptember 15-én a marosvásárhelyi állami kórház szülészeti

osztályán lesz. — Kérjük mindazokat, kik a fentit tanfolyamra jelentkeznek, ebből szándékukat a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület elnöknőjével (Olaszi-lelkészi hivatal) is jelentsék be, hogy esetleg segítségükre lehessünk.

A csehszlovákiai református egyház az új állami viszonyokhoz alkalmazott új egyházi törvénykönyvét kétszer is átdolgozta az állami funkcionáriusok követelése szerint. Mint olvassuk, egyházi törvényeik most sem nyertek állami jóváhagyást; most azzal az indokolással utasították el, hogy — nem jó a fordítás. Hol az a fordító, aki úgy fordítson le egy szöveget, hogy azon egy másik fordító, ha akadémuskodni akar, változtatást ne tehetne?

Olaszi-le templomban maradt egy szemüveg. Átvehető a harangozónál.

Ki volna hajlandó egy 6 éves, egészséges-jól fejlett, teljesen árva, református vallású fiugyermeket örökbe fogadni? Jelentkezzék a velencei ref-lelkészi hivatalnál.

Egy pár férfi keztyű maradt az ujjvárosi templomban. Átvehető az ujjvárosi egyházfőnél.

Jó házból való fiut **tanulónak** felveszek. Itj. Jakab Gy., kárpitos. Nagy Sándor-utca 14.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14.

IFJ. JAKAB GYULA
kárpitos és díszlő
I. Vulcan (Nagy Sándor)-utca 14.

Bőr- és szalagmunkák, hencser matrac, függönyök szakkerü készítését pontosan és olcsón elvállalja. Meghívásra vidékre is elmegy.

Bereczky

uri dísz-szabó Ioan Bratianu és General Holban (volt Szaniszló- és Széles-utca) sarok. — Telefon 8—47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-37

Takarékosság

Szegély- és Takarékösztöveket

Oradea—Nagyvárad

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház

Alakult: 1899. évben Telefon 4-54.

Fiók: Fugyvársárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke Lei 8.500,000

Takarékbetéteket
előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik hetibetét gyűjtéssel. *Le-számítól váltókat. Folyósít jelzálog-kölcsönöket. Áttalásokkal előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzletét kedvezően lebonyolít.*

Képviseli a trieszli „Adria” biztosító-társaságot. 78

Legszebb ajándék a fiatalság részére egy **kisbetűs**

Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL a tanítónőképző-intézet épületben

Nagy műhely

kiadó

szepember 1-re

Nagy Sándor-utca 14.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Károli Gáspár négyszázados jubileuma alkalmából Nagyváradban 1929. évi szeptember hó 12—16. napjain tartandó ünnepnapok sorrendje:

Érkezés: szeptember 11-én.

I. A nagyhét kezdete szeptember 11-én este 7 óra, — bezárása szeptember 15-én délután.

II. Napirend: Délelőtt 9—10-ig bibliatanulmányozás és imaórák csoportokban.

10—1-ig tudományos előadások.

Délután 4—6-ig konferenciák.

7—8-ig templomi estélyek.

III. Megnyitó bibliaóra szeptember 11-én este 7 órakor a templomban (Sulyok István püspök).

A reggeli bibliaórák tárgyai:

Szolgálatunk fellétele. I. Sámuel: III. 9—21-ig.

Szolgálatunk felelőssége. Ezékiel: III. 16—22.

A csoportokat vezeti 12-én: Ardai Aladár, Boros Jenő, dr Muzsnai László, dr Jakó Dénes.

13-án: Nagy Lajos, Biró Mózes, Peleskey Sándor, Debreczeni István.

A tudományos előadások programja: (egy előadás 1. óra).

1. A Szentírás az újabb teológiában. (dr Tavasz Sándor).

2. A Szentírás a magyar irodalomban. (dr Csüry Bálint).

3. A Szentírás az Igehirdetésben. (Az egzegézis és igehirdetés.) (dr Gönczy Lajos).

4. A Szentírás tanulmányozásának módszerei, tekintettel különösen a szekták eljárásaira. (dr Imre Lajos).

5. Erdélyi és királyhágómelléki kerületek együttműködése a történelem folyamán. (Csernák Béla).

6. A jelenlegi magyar református egyházi törvénykezés alapvető kérdései. (Kiss Albert).

A délutáni konferenciák programja:

A lelkipásztor a magánéletben. (Papp József lelkész).

A lelkipásztor a közéletben. (Debreczeni István lelkész).

A gyülekezet, mint munkaközösség. (Kádár Géza).

A világprotestánsizmus mozgalmi. (Maksay Albert).

A templomi ünnepélyen előadások:

A református asszony családjában. (Dóczyiné Berde Amál).

Az ifjuság a ref. egyházban. (Tereh Géza).

Az ünnepélyeken előfóhászt és bibliamagyarázatot, valamint a bezáró áldást mondják: Sárközi Lajos, Vásárhelyi Boldizsár.

Szeptember 14-én lelkészi, presbiteri és tanítói közös konferencia.

Reggel 9—10-ig közös áhítat, bibliaóra az özszes résztvevők részére.

A mi örökségünk. II. Tim.: 3, 16—17. (dr Makkai Sándor püspök).

Délelőtt 10—1-ig előadások:

A református presbiter feladatai. (dr Thury Kálmán).

Mely eszközökkel tehetjük erősebbé a kálvinista öntudatot iskoláinkban. (Juhász Albert).

A gyülekezetek egymásért való felelőssége. (dr Nagy Sándor).

Egyházunk szociális feladatai. (Vásárhelyi János).
Délutáni kirándulások.

Szeptember 15-én: Károli Gáspár-émlék-ünnepély.

Délelőtt 10 órakor Istentisztelet. Az Istentiszteleten imádkozik: Sulyok István püspök, — prédikál: dr Makkai Sándor püspök.

11. órakor a Károli-émléktábla leleplezése. Beszédet tart: dr Gönczy Lajos kolozsvári theol. tanár. Fél 12 órakor díszgyűlés. Megnyitó beszédet tart Domahidy Elemér egyházkerületi főgondnok.

Károli Gáspárról emlékbeszédet tart: dr Nagy Géza theol. tanár.

Károli Gáspár Irodalmi Társaság megalakulása. (Vásárhelyi János).

A résztvevni óhajtok f. hó 25-ig okvetlenül jelentkezzenek a nagyváradói ref. lelkészi hivatalban. Pontosan jelentsék érkezésük idejét és oltartózkodásuk időtartamát. A szállásigénylők elszállásolásáról a nagyváradói presbitérium gondoskodik. Az étkezés együttesen történik a rendezőség által megállapított helyen és módon. A mérsékelt étkezési díjról a rendezőség fogja tájékoztatni a résztvevőket.

Dr Tóth Ferenc

volt presbiter és igazgatótanácsos felett.
— 1929. július 24. —

„Békesség Tenéked. Köszöntenek Téged a Te barátaid.” — Ezekkel a szavakkal vesz bucsút János apostol levelében (III. János 15.) Galustól, a vendégszeretetéről és barátságos érzelmeiről ismeretes presbitertől, akit rövid levelében háromszor is ezzel a kedves megszólítással illet: „szeretett barátom”. Mintegy bizonyosságát adja az apostol ezzel annak az igazságnak, hogy a keresztyén lelkülettel összeférhet a baráti érzélem.

Igaz, mintha a régi pogány-világ költői, művészei és bölcselői többet foglalkoznának a barátsággal, mint a szentírás. Aristoteles például a maga Etikájának 10 könyve közül kettőt szentel a barátságnak. A baráti szövetségnek sok megható példáját őrizte meg a régi világ történelme. Mégis úgy van, hogy a régi világ baráti szövetségei költői szépségben, mélegségben és mélységben nem mulják felül a Jézus tanítványai között szövődött baráti érzelmeket.

A keresztyén ember életének a barátság valami kedves derült, színt, fényt, melegséget kölcsönöz. Őde lehellete úgy árad szét az élet poros munkáin, mint harmat a tikkadt mezők alélt virágain. Így látjuk ezt e ravatalon nyugvó testvérünk életében is, akiről azt mondhatjuk, hogy maga volt a barátság megtestesülése. Abból a szeretetből, amely szívét már a szülei házban csordultig megtöltötte, amely számára hűséges, önfeláldozó, szerető jó felesége mellett egy boldog otthonot teremtett, s amely őt oly benső egységbe forrasztotta össze testvéreivel és atyjafiaival: ebből a szeretetből bőszeges részt juttatott azoknak is, akiket a baráti érzélem vonzott hozzája. Ti vagytok ennek bizonyosságai, kik ravatala körül nagy számmal összesereglettetek, hogy a jóbarátnak ez utolsó órában tisztelettel, hódolattal adózzatok. Míg némán álltok itt, lelketekben egy-egy kedves órának emléke elevenedik föl, amely órának örömet, boldogságát e koporsóban pihenő jóbarátnak köszönheitek. Ez a hozzáfűző baráti érzemény töltötte meg szíveteket igazi részvétellel, mélységes sajnálattal, amikor azt, aki hajdan maga volt az erő és egészség, szenvedni láttátok. S mikor a hosszú esztendő kinos gyötrelmei után a szenvedések hazájából az örökkévalóságba költözik, távozó alakját, megdicsőült lelkét mintha az apostol bucsutintó szavai sugárzanak körül: „Békesség Tenéked. Köszöntenek Téged a Te barátaid.”

A bucsuzásnak ez órájában nyújtson vigasztalást a hit, hogy, aki tőlünk távozik, földi barátjai közül ahoz az égi baráthoz megy, akinél jobb, hűségsőbb, szeretőbb, egyetlen földi barát sem lehet. Jézus az, akit az irás Dávid fiának, Isten fiának, Megváltó-

nak, Messiásnak nevez, de akit ezek a nevek nem hoznak olyan közel szívünkhöz, mint, amilyen közel áll hozzánk akkor, mikor magát a mi barátunknak nevezi. Jézus szava dr Tóth Ferenchez is szól: „nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja az ő barátaiért.” Jézus, ez a drága barát, érte is meghalt, érte is szenvedett a Golgotán, Érte is onlotta vérét a kereszten. Az ő bűneinek is váltság ára Krisztus halála. Bocsássuk el hát őt ebből a sok emberi gyarlósággal, szenvedéssel, bűnnel teljes világból abba a másik világba, ahol vár reá az ő Ura, Jézus Krisztusa, aki, hogy megtapasztaltassa véle baráti szeretetét, megváltó büntörlő, örök idvességet szerző erejét, imádkozzunk. Cs. B.

Minden református szülőnek

tudnia kell, hogy gyermeke a református egyház iskolájában a Jézus Krisztus szellemében nevelkedik s azért kell neki hitvallásos iskolájáért minden áldozatot meghozni.

Az elemi iskolás gyermekeket

1. *csak* szeptember 1—10. napjain lehet a felekezeti (református) iskolába beíratni; aki ez alatt az idő alatt gyermekét a református iskolába be nem íratta, annak gyermeke az állami iskolába köteles járni.

2. A szülők és gyámok szeptember 1. és 10. között írásos nyilatkozatot (deklarátia) kötelesek letenni a körletükbeli állami iskola igazgatóságánál, hogy gyermeküket melyik iskolába kívánják járattatni.

A református leánygimnáziumba

1. a felvételi kérvényeket augusztus 31-ig kell beadni. Nyomtatott kérvényforma kapható az igazgatói irodában minden nap délelőtt 11—12 órakor.

2. Beiratkozás aug. 25—31. között.

3. Javító vizsgálatok szeptember 1—5. napjain.

Reggeli órákon: Hétfő: A felemelt kéz. Ézsaiás 9, 7—17. Kedd: A legrettentesebb harag. Ézsaiás 9, 17—21. Szerda: A bírák bűne. Ézsaiás 10, 1—5. Csütörtök: Az eszköz méltósága. Ézsaiás 10, 5—12. Péntek: Az eszköz gyarlósága. Ézsaiás 10, 12—19. Szombat: A maradék megtér. Ézsaiás 10, 20—27.

Esteli órákon: Hétfő: A kegyelmi ajándékok egyfűttérzés. Róm. 12, 12—16. Szerda: Örökérvényű parancsok. Róm. 12, 16—21. Csütörtök: Az engedelmesség lelke. Róm. 13, 1—5. Péntek: A császárnak, ami a császáré. Róm. 13, 5—7. Szombat: A törvény betöltése a szeretet. Róm. 13, 7—10.

Hétköznapi istentiszteletek tartunk a Réfen szerdán (aug. 21.) délután 6 órakor a Demetrovics-telepen (Balogh Sámuelnél).

Aldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Olaszi templomfűtési berendezésre: Kocsis Jánosné 300 Lei.

Olaszi urasztalára: Pásztor Erzsike egy darab himzett selyem terítőcske és egy darab himzett terítőcske.

Árváknak: Biki Ferenc nagyszöllősi lelkész-esperes 142 Lei.

UJVÁROSON:

Harangalpra: néh. Széles Sándor végrendeletileg hagyományozott az ujbárosi harangtőkére 5000 Leit, Blaha István ugyanerre 100 Lei.

RÉTEN:

Szegényeknek: Dézsi Ferenc és neje 100 L.

B) Az Árvaház céljaira:

Gondnoknőnél: Kovács Antainé 8 kgr. körte, N. N. 4 kgr. körte, Bibliaköri leányok 3 drb görög-dinnye, Lele Erzsébet 8 kgr. körte.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Kiss Bertalan, a Hegyen: délután 4 órakor (Nagysötétág, Papp Sándor szülőjében) András Gusztáv,

Ujbároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly-
délután 3 órakor Sámy Gusztáv,

Rétén: délelőtt 10 órakor Sulyok István,
délután 5 órakor Szabó Lajos szolgál.

Lapunk szerkesztését a felelős szerkesztő távolléte alatt Varga Gedeon főmunkatárs végzi.

Leánynap Élesden. Aug. 11-én 32 Nagyvárad-ujvárosi bibliakörös leány jött Élesdre, 32 leánybibliköröshöz. Testvérekhez jöttek a testvérek, lélekkapcsolódásra. Imádkozással indultak el Váradról reggel és imádkozás kísérte őket vissza este. E konferencia jellegű nap programja a következő volt: A paróchián történt megreggelizés után a leánytábor 4 csoportban tartott bibliórát Etéz. VI. 10–18. v. alapján, ahol Krisztus vitézetének hadi fegyverzetéről, harcmodoráról, hősiességéről volt szó. Az egyes csoportokat vezették: Oroszlán István nagyvárad, Nits István helybeli s. lelkész, Vékony Irén és Sarkady Ilona bibliakörösök. A délelőtti Istentiszteleten Szekernyés Rózsi vezetésével a váradiak énekkara „Tied az ügy” c. éneket adta elő. Az Igét Vadai Béla esperes hirdette a CX. zsolt. 3. v. alapján, híván a „szentséges ruhájú” katonákat a fehér

zászló alá a Krisztus seregébe. Istentisztelet után együttes megbeszélés volt „A bibliakörös leány kötelességei és nehézségei” címmel. — Ebédre a váradiakat az élesdi bibliakörösök látták vendégül. Délután telt Istenházában a következő műsorú ünnepély volt: Gyül. ének. Imádkozott: Nits István élesdi segédlelkész. Karének: Eljő az Úr. Predikált: Oroszlán István várad, segédlelkész. Énekduett: Irgalmad szomjazom. Énekelték: Szekernyés Rózsi és Botos Piroska. Szavalt: Kálvinista leányok. Szavalta: Demjén Rózsi. A tudós és a gyermek. Szavalta: Puskás Rózsi. Szabadelőadás. A magyar kisebbségi leányok helyzete. Tartotta: Sarkady Ilona. Óh jöjj Uram közelébe. Hegedűn játszották: a Sáfian nővérek, harmóniumon kísérte: Sarkady Ilona. „A nyomor” c. költeményt szavalta: Botos Piroska. „Ha komor felhők.” Énekelte: a leánykar. Szekernyés R. vezetésével. Harmóniumon kísérte: Sarkady I., hegedűn: a Sáfian nővérek. Szombati Szabó I. „Isten” c. költeményét szavalta: Tóth Erzsébet élesdi bibliakörös. Záróbeszédet és imát mondott: Vadai Béla esperes. Gyülekezeti ének. Az ünnepély alkalmával több mint ezer lei perselypénz gyűlt össze. Ünnepély után a leánybiblikörösök és az élesdi fiubibliakörösök, valamint egy pár más érdeklődő is kirándulásra mentek Makai presbyter szülőjébe, ahol játék, vacsora után a tábortűz mellé telepedve énekeltek dicséretet Istennek, hallgatták a Lélek tüzének szavát és imádkoztak. A seregyűjtés riadója vajha sok helyen harsannal

A régi Leány Bibliakör Szalárdon. A régi Leány Bibliakör vasárnap tartotta lelki áldásokban gazdag kirándulását Szalárdra. Elmentek, hogy adjanak és kapjanak, hogy a város és a falu gyermekei egymás kezét megfogva tegyenek bátor vallomást a Krisztus mellett. Kísérők, akik ifjúságunk lelki munkája iránt mindig oly nagy érdeklődést tanúsítottak, most sem hiányoztak. A szülők mellett ott látluk: Jakab Imre, Nagy László és Trombitás Gyula presbitereket. Hozsánna énekek éneklése mellett érzik meg a váradlak autója s rövid pihenés után már kezdetét veszi a lelki munka. Délután 2 órától 3 óráig mint a vasárnapi iskolai tanítás. Vezették: Ivó Anna és Szilágyi Irén. Megható, hogy éppen e legmelegebb időben is zsufolásig megtelt az iskola. Mily boldogok is lehettek a szülők, akik ily közel láthatták gyermekeiket a Krisztushoz. Három órától 5 óráig templomi ünnepély, melyen Szabó Lajos hirdette az Ur Igéjét a Máté ev. 4. r. 1–11. v. alapján. Megrázó erővel beszélt a sátánról, mely ma is ezer és ezer alkalommal közeledik családunk, egyházunk és fajunk felé. De szólott arról a fegyverről is, melynek birtokában győzelmes harcot vívhatunk e rettenetes ellenséggel szemben. Jövőbe vetett reménység-

gel fejezte be beszédét: „Hiszem, hogy református egyházam a felkelő nap egyháza és ez a magyar nép az életé, az Istené!...” A Leánykar énekszámot adott elő Dezsi kántor precíz vezetésével. Medgyesi Erzsike és Mariska, Hidvégi Bözsike gyönyörűen szaváltak, a Magyar-Testvérek szép előadást tartottak a keresztyén ősről. Végül a helybeliek kitűnő lelkipásztora, Surányi Lajos beszélt: „... a szalárdi reformátusság nem fogja ezt a napot soha elfelejteni. Áldja meg az Isten ezt a kis csapatot. Hittet, szeretetet hoztak magukkal és lángoló ifjúságot, nem félttem egyházamat, nem félttem fajomat. De, ha elvész az ifjúság, elvész az egyház is és ha meghal a ref. egyház, meghal a magyarság is...” Szavai megrázták a lelkeket s mindenki egy-egy könnycseppet törölt le. Éreztük, hogy igazság, krisztusi igazság csendült meg az ősz lelkész ajkain. A nagyszámu gyülekezett meghatva távozott egy felejthetetlen óra emlékével. 5—6 óráig konferenciát tartottunk, külön a lányok és külön a fiuk részére. Luk. 5. r. 1—11. v. alapján. Vezették Trombitás Béla és Móra Bözsike. Mindkét terem zsufolásig megtelt. Voltak jelen a közeli falvakból (Jákóhodos, Szentimre) is. 6—8 óráig kirándulás a Berettyóhoz, szórakozás. 8 órakor szeretetvendégség, melynek végeztével Jakab Imre presbiter mondott köszönetet azért a nagy szeretetért és fogadtatásért, melyben a szalárdiak őket részesítették. Indulás előtt Ármos Zsigmond s.-lelkész, aki az egész lelkinap rendezését végezte, imádkozott. Majd felhangzott az ének és e percben úgy éreztük, hogy megtelik szívünk szeretettel nincs többé válaszfal közöttünk, a falu és a város gyermekei megtalálták a Krisztust. Nagyvárad, 1929 augusztus 14. Trombitás Béla és Medgyesi Mariska, a réti Ifj. Bibliakör tagjai.

Protestánsiratok pusztítását rendelte e egyik svájci kanton kath. kormány lapja (Doglio ufficiale) szerint a bellinzonesi lelkészigazgató, ki szerint a vallástalan és erkölcstelen iratok elpusztításával teljesen egyenértékű a protestáns bibliák és más nyomdairatok megsemmisítése. E középkori tévelygő feledi: „pusztítsd, de az Ige nem halhat meg”, mert „az ég és a föle elmúlnak, de az én beszédim semmiképen el nem múlnak!” [Máté XXIV. 35. v.]

Olasz-l templomban maradt egy szemüveg. Átvehető a harangozónál.

Ki volna hajlandó egy 6 éves, egészséges, jól fejlett, teljesen árva, református vallásu fiugyermeket örökbe fogadni? Jelentkezzék a velencei ref. lelkész hivatálnál.

Egy pár férfi keztyű maradt az újvárosi templomban. Átvehető az újvárosi egyházfinál.

Jó házból való fiut **tanulónak** felveszek. Ifj. Jakab Gy., kárpitos, Nagy Sándor-utca 14.

Egy modern 5 águ, teljesen új **villanycsillár** jutányos áron eladó. Cím a Béres-nyomdában.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz.

IFJ. JAKAB GYULA
kárpitos és díszítő
I. Vulcan (Nagy Sándor)-utca 14.

Bőr- és szalagarnitúrák, hencser matrac, függönyök szakszerű készítését pontosan és olcsón elvállalja. Meghívásra vidékre is elmegy.
3-5

Eladó
8 darab 3 méteres, 30—40 centiméter átmérőjű, szép **akácfa-törzs**

Megtekinthető: **Emléktér 32.**

Legszebb ajándék a fiatalság részére egy **kisbetűs**

Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható **BÉRES KÁROLYNÁL** a tanítónőképző-intézet épületben

Bereczky

uri dívat-szabó Ioan Brațianu és General Holban (volt Szaniszló- és Széles-utca) sarok. — Telefon 8—47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-38

Eladó házhelyek

360—390 □-méter területűek az új vízműtelepnél, a kolozsvári országot mellett.

Értekezhetni:

dr Sarkady Sándor ügyvédnél és Bancsik János ref. kántornál.

Nagy műhely
kiadó

szeptember 1-re

Nagy Sándor-utca 14.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A presbyterium gyűlése.

A vasárnap, augusztus 18-án 5 órakor tartott presbiteri gyűlésen Sulyok István püspök, lelkészelnök és dr. Thúry Kálmán főgondnok elnökölték. Jelen volt 36 presbyter.

1. Lelkészelnök buzgó imádsággal nyitja meg a gyűlést s jelenti, hogy az egyházi középületeknél halasztást nem tűrő javítási munkálatok, a velencei lelkészi lakáson és a leánygimnázium és internátus épületénél befejezést nyertek, a többi javítások, főképen az újvárosi templom tatarozása, ezidőszerint anyagi és technikai nehézségek miatt, keresztülvihetetlen, ez a jövő év legsürgősebb feladata lesz.

Presbitérium, midőn a jelentést tudomásul veszi, Mónus Sándor presbiter indítványára, az újvárosi iskola mielőbbi kijavítását határozatilag kimondja.

2. Nagylak község alig 120 lelket számláló kicsiny református gyülekezete — erejét meghaladó áldozattal — lelkészlak és imaház céljaira ingatlant vásárolt. A nagy teher hordozásában segítséget kér református véreinktől. Püspöki engedély folytán jelent meg Hegyi Károly lelkész, ny. esperes gyülekezetünkben is és prédikálásával adakozásra hívta fel hieinket.

Tudomásul szolgál.

3. A világháború vérzivátára által Párisba üzdött református magyarok gyülekezetet alapítottak, egyhá-

zat szerveztek s „Párisi Reformátusok Lapja“ című újságjuk útján támogatást kérnek.

Presbiterium a lap előfizetésével s esetleges adományokkal kíván segítséget nyújtani.

4. Dejeu Péter, volt tanácsos, az egyházi könyvtár részére adományozta Szikszay Gy.: „A természeti és keresztyén vallás“ című művet. Köszönettel vétetik.

5. Esperes 16. számú körlevelében több kerületi és zsinati tisztségre szavazást rendelve el. egyháztanács a maga 6 szavazatát a következő egyénekre adja:

Kerületi lelk. tanácsbírói állásnál: Szombati Szabó István lugosi lelkészre;

Ker. vil. tan. bírói tisztségnél: dr. Hadházy Kálmán nagyszalontai ügyvédre;

Ker. aljegyzői állásnál Arda Aladár gyantai lelkészre.

Ker. tanítói képv. tisztségnél: Csóka Lajos asszonyvásári tanítóra.

Két zsinati lelkészi póttagságnál: Debreczeni István szatmári és Nemes Elemér igazfalvai lelkészekre.

Zsinati rendes tanári tagságnál: dr. Hanz Jenő szatmári ig. tanárra.

Zsinati tanári póttagságnál: Szabados Ede szatmári tanárra.

Zsinati tanítói rendes tagságnál Kiss Lajos diószegi ig. tanítóra.

A középisk. egyházak. tanárképviselői tisztségek-nél: a szatmári fiú algimnáziumból dr. Hanz Jenő ig. tanárra;

Tihany.

— Magyar népmese. —

Ezen a nyáron a református ifjuság seregei egymást felváltva gyülekeznek a Balaton partjára konferenciákra.

Az egész Balaton környékén az egyik legszebb hely a tihanyi félsziget, Erdős, sziklás dombok emelkednek ki a Balaton kék tükreéből és fent a dombok tetején, zizegő nádas között egy kicsi tónak a vize csillog elő. — Félsziget a tóban — és tó a félszigetben. Ott, ahol a legszebb erdők borítják a hegyoldalt, emelkedik a híres tihanyi kolostor, kéttornyú templomával.

Ez a régi templom arról nevezetes, hogy olyan visszhangot ver vissza az oldala, amilyen sehol nincs máshol. Erről a visszhangról akarok most egy mesét elmondani nektek gyermekek. Hallgassátok figyelemmel.

***

Valamikor réges-régen, a tihanyi tó helyén egy szépséges kastély állott, karcsu tornyokkal, csillogó ablakokkal. Amilyen csendes, néma most a kolostor a tihanyi hegy tetején, ép oly zajos, lármás volt ez a kastély hajdanában. Lakott ebben a kastélyban egy tündérszép királykisasszony, akinek a tiszteletére fényes ünnepeket rendeztek.

A királykisasszonynak hosszú, leomló aranyhaja volt és a hangja olyan édesen csengett, hogy aki egyszer meghallotta sohasem felejtette el. Jöttek is messze földről daliás leventék, csillogó páncélban, hogy meghallhassák azt az ezüstcsengésű hangot.

Ámde a királykisasszonynak csak a hangja meg a bársonyos ruhája volt szép, csak a haja volt aranyos, a szive durva és hideg volt. Nem lakott abban semmi jóság, kedvesség, nem volt benne semmi szelidség. Ezüsthangjának tiszta zenéjét sokszor napokig nem hallotta senki. Ilyenkor durcás,

a szatmári leány algimnáziumból Demjenné Molnár Ilona ;

a szatmári ref. felső keresk. isk. Martininé Scheint Lujza tanárnőkre ;

a nagyváradai leányalgimnáziumból Karácsonyiné Gálbory Erzsébet ig. tanárnőre.

6. Egyházkerület rendeleteit, hogy a lelkészek a köznapi istentiszteletek alkalmával is a bibliából egy részt felolvassanak ; püspök ur évi jelentése és a kerület e tárgyban hozott határozata a presbitéri gyűlésen felolvastassék ; presbitériumok a jövő évi zsinattartás költségeiről költségvetéssel gondoskodjanak ; presbitérium tisztelettel veszi tudomásul.

7. A leányalgimnázium igazgatótanácsának határozatait, hogy az igazgató f. tanév kezdetétől az intézetben nyer lakást ; hogy Joós Viola tanárnő részére, fizetésének terhére, egy évi szabadságidőt engedélyezett ; hogy a harmadik rendes tanári állásra a f. tanévre is Koós Aliz tanárnőt, a román tanárnői állásra Gradinár Elena tanárnőt, egy évi joghatállyal alkalmazza.

presbitérium jóváhagyja s megerősíti.

8. Leánygimnázium 1929—30. tanévi költségelőirányzatát presbitérium 474,850 lei szükséglettel s 474 ezer 850 lei fedezettel s 351,850 lei egyházi adóból fedezendő összeggel megállapítja, elfogadja s illetékes helyekre felterjeszteni határozza.

9. Kerekes Ida h. tanítónő 1929. szeptember 1-től állásáról lemondását írásban bejelentette.

Egyháztanács, midőn a lemondást tudomásul veszi, a tisztét hiven betöltő tanítónőnek munkálkodásáért elismerését nyilvánítja.

10. Iskolaszék jelentését az 1928—29. tanévi eredményről egyháztanács örvendetesen veszi tudomásul és úgy Csathó J.-né ig.-nőnek, mint a tanítótestület tagjainak köszönetét fejezi ki.

11. Egyháztanács kilenc elemi iskolás tanuló tandíjhátralékát a szülők szegénysége miatt törli s a bizottság által javasolt 17 tanulót tandíjkezdésményben részesíti.

haragos volt az arca és nem felelt senkinek a kérdésére, hanem mérgesen elkapta a fejét és tovább szaladt. Pedig igazán semmi oka sem volt a haragra, hiszen mindenki becézte, kényeztette.

— Ugy-e, kedves gyermekek, csunya dolog az, ha valaki haragos, hát még ha annyira haragos, hogy nem is beszél. — De bezzeg, ha hizelegni kellett, ha valami szép ajándékot kellett megszerezni, akkor megjött a királykisasszony hangja ! Olyan kedvesen tudott beszélni apjához, anyjához, ösmerőseihez, hogy öröm volt hallani.

Egy fényes derült napon ez a hidegszívű királykisasszony kint sétált a Balaton partján, a szirtek tetején. Egyszerre csak egy rongyos, öreg koldus kerül eléje. Kinyújtja reszkető kezét és alázatosan könyörgő segítségért. A büszke királyleány bosszusan nézett az utját zavaró öregre, hidegen elfordította fejét és gyönyörködött az aranyhajában, amint az kibontva lengett a balatoni üde szellőben. A koldus tovább könyörgött hozzá :

12. Az Iskolaszék javasolja az el. áll. isk. tanulók vallástani órájának zavartalan ellátása céljából egy vallástanítónő és egy férfi ig.-tanító alkalmazását.

Egyháztanács határozza, hogy egy korábbi elvi álláspontjára és az egyház anyagi helyzetére tekintettel, új állást nem létesíthet.

13. Tatár Erzsébet és Tatár Ilona h. tanítónők rendes tanítónőkké való megválasztásukat kérik.

Presbitérium a fentebbi számban foglalt indokok alapján a helyettes állásokat nem véglegesítheti.

14. Az iskolaszék által javasolt taneszközök és tanszerek megállapítására és beszerzésére egyháztanács elnökségét felkéri és meghatalmazza.

15. Szabó Lajosné Papp Ilona vallástanítónő kérelmét, hogy őt a f. tanévtől az osztályvezetéstől mentse fel és vallástanárnői minőségben foglalkoztassa — egyháztanács teljesíti.

16. Egyháztanács a borosjenői kicsiny anyaegyháznál jegyzett 2000 lei kamatmentes kölcsöne visszafizetését nem kívánja, ez összeget a küzdő és segítséget kérő egyháznak ajándékozza.

17. Több tárgy nem lévén, a gyűlés fél 8 órakor véget ért.

(con).

Vallásos est a Réten. A réti ifjusági Biblia-kör vasárnap, augusztus 25-én este fél 7 órai kezdettel vallásos estét tart a hegyen Bondár István szőlőjében (Hering-oldal) a következő programmal: 1. LXV. zs. 1. v. 2. 263. dics. 1—3. v. 3. *Predikál* : Szabó Lajos, 4. 286. dics. 1—2. v. 5. Ezüst fátyol legendája. Szavalja Medgyesi Mariska. 6. Édesanyám. Szavalja Barta Mariska. 7. Énekel a Leánykar, karnagy Dézsi László. 8. Hamis tanu. Szavalja Vig Ilonka. 9. Vissza a Krisztushoz. Szavalja Móra Bözsi. 10. Ima. Áldás. Szabó Pál theologus. 11. XC. zs. 1. v. Persely a bibliakör céljaira.

Hétköznapi istentiszteletek tartunk a Réten a bűnbánati héten szerdán, augusztus 28-án a Felsőlaki telepen (özv. Farkasnénál), ugyanakkor 6 órakor a Barna-telepen (Serdült Antalnál). Szombaton, aug. 31. délután 5 órakor a szanatóriumban urvacsoraosztás.

— Ha már nem is adsz semmit, szépséges királylány, legalább egy vigasztaló szót szólj hozzám, nézd, milyen fáradt, milyen gyöngye vagyok. Hadd halljam legalább ezüstcsengésű hangodat.

De a királykisasszony megvetően görbítette le, összeszorította ajkát és tovább akart menni.

Am az öreg koldus hirtelen kiegyenesedett, tagjairól felbomlott a foszladozó ruha és ott állott a bámuló királyleány előtt csillogó kékes-zöld selyem ruhában, a botja ragyogó, aranyos pálcává változott, — könyörgő szava parancsolóan zendült :

— Megállj ! Büszke, hidegszívű leány, tudd meg, hogy én a Balaton tündére vagyok és dacos hallgatásodért, részvéttlen szivedért most megbüntettek. Velem jössz a Balaton fenekére és sohasem látod többé palotádát, de mindenkinek készségesen engedelmesen felelni fogsz, bármit kérdez is tőled.

És kinyújtotta aranyos pálcáját s a karsu tornyok, meg a fényes palota elkezdett süllyedni, a földből előtört a Balaton kavargó, hullámozó vize és el-

Az újvárosi hittestvéreink népiünnepélye vasárnap délután a Rédey-kertben.

Rég nem volt a közönségnek része egy olyan nagyszabású népiünnepélyben, mint amilyen vasárnap délután lesz a Rédey-kertben. Az ünnepség délután fél 4 órakor megkezdődik egy nagyon érdekes felvonulással, amelyet a katonazene indulója mellett egy kerékpáros szakasz vezet be. Ezt követi egy kocsi-körző az újvárosi leány-bibliakör tagjaival. Ezután következik az ipart és mezőgazdaságot jelképező csoportok színes csapata, szintén feldíszített kocsikon. A menet a Rédey-kertből indul és oda tér vissza, amikor is kezdődik a tulajdonképeni népiünnepség.

Lesz két szabad színpad, ahol egyidőben tartatsanak előadások, egyikén az Ipartestület műkedvelői, a másikon az újvárosi ifjuság műkedvelő gárdája élvezetesebbnél élvezetesebb előadásokkal, ének- és táncszámokkal fogják a közönséget szórakoztatni. Főérdeklődése lesz a népiünnepélynek, a négy dalárda, ugymint Olasz, Velence, a Rét és Újváros énekszámai, melyek szebbnél szebb mű- és népdalokat fognak előadni.

Nagy érdeklődésre tarthat számot Losonczy Gábor tervel szerint fölállított és berendezett múzeum. Szerződötett a rendezőség egy jóst, aki a hölgyeknek s egy jósnőt, aki a férfiaknak fogja a jövőjét megjósolni. Látható lesz egy majomszabású ember. Sokan fognak gyönyörködni a magyarok bejövetele híres körkép egy részében, melyet szintén nagy gondal állít fel a rendezőség. Lesz aztán kerékpár és számverseny, zsákbaütés, kacavadászat, szerencsehatászat, lepényevés, konfetti- és szerpentincsa.

Hűsítőkről, fagylatról Novomeszky Imre híres cukrászata gondoskodik. Sok látogatót fog vonzani a kutyakaparó csárda, melynek tűzrőlpattant gazdaszonya ott a helyszínen főzi üstökben, kellő ségedléttel az illatos gulyást.

A táncot kedvelőknek két különböző helyen lesz alkalmuk táncolni, az egyik helyen katonazene, a másik helyen a cigány-zene fogja szolgálni a talp alá valót.

Amint a fentiekből látható egy igen érdekes ünnepségben lesz részünk, ahol minden váradi egyének részt kell venni.

nyelte a csillogó kastélyt... Ma is ott van a helyén a tó, a tihanyi dombok között.

A királykisasszonyt pedig elragadta a tündér és most ott van a tihanyi templom alatt, a kemény kősziklában, egy nagy üres barlangban. Egész nap éhrem kell vigyázni, nem jön-e látogató a kéttornyú templomhoz, hogy megkérdezze a visszhangot.

És ha jön valaki, legyen az bár a legrongyosabb koldus, vagy a legszegényebb pásztorfiú — és felkiált a visszhanghoz, — a büszke királyleánynak alázatosan, kézségesen kell visszafelelnie, onnan a mélységből ugyanazokkal a szavakkal, amiket hozzá kiáltottak, — ha hangosan kérdezték, hangos szóval, ha énekelve, akkor zengő énekléssel, ha halkán szólították, elhaló, lágy sóhajzással, — mert ez a büntetése...

Ugy-e, szomorú sorsra jutott az ezüsthangu királyleány? De tudjátok-e, hogy én igen sok gyermeket ismerek, akiknek szép ünneplő ruhákat vesznek a szülők, igen sok kislányról tudok, akiknek

A jótékony célt szolgáló népiünnepélyre mindenkit szeretettel hív a rendezőség.

Kedvezőtlen idő esetén a népiünnepély szeptember 1-én vasárnap délután lesz megtartva.

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Szegényeknek: T. I. 100 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: K. Nagy Lajos 50 Lei.

RÉTEN:

Karzat céljaira: Bartus Sándor 200 Lei.

A nagylaki egyháznak: Nagy Lászlóné útján többén 450 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

T. I.: 100 Lei.

Gondnoknőnél: Mihucz Györgyné 14 kgr. paradicsom, Szondi Sándor 8 kgr. alma, Jakóbi Béláné 100 Lei, Varga József 16 kgr. dinnye.

— A nagylaki reform. kicsiny egyház köszönete:

„Aug. 11-én Hegyi Károly lelkészünk a nagyváradi egyház 3 templomában végezte az istentiszteletet. Addig is, míg a segélyezési összegek teljes kimutatását közölhetjük, örömmel nyugtázzuk az alábbi segélyeket:

Olasziban: Incze András 500, özv. Kereszthury Istvánné és Varga József 200, a leánybiblikör gyűjtése 89, Kóta Zsuzsánna 35, N. N. 20, perselypénz: 1990 Lei.

Újvároson: Szabó László 200, Deczky Sándor, özv. Széles Sándorné, Széles Kálmán 100—100, Nagy Sándor 50, perselypénz: 1854 Lei.

Réten: Nagy Lászlóné 100 Lei.

A nemes célra adakozás folyamatban van. Adományokat a lelkészi hivatalok közvetítenek s így remélhetőleg folytatása lesz ez áldott névsornak.

Isten áldása legyen az áldozó nemes lelkeken!

Nagylak, 1929 aug. 15.

Hegyi Károly,
lelkész.

Szinek Sámuel,
gondnok.

hosszu, aranyos hajat adott a teremő, nagyon sok gyermekről hallottam, akiknek kedves, csilingelő hangjuk van — s akik egészen úgy tesznek, mint a tihanyi királykisasszony: durcás arccal, haragosan tovább mennek, ha kérdezik őket, — nem felelnek, ha szólnak hozzájuk, — olyan fényes a cipőjük és mégis olyan durvák a cselédekhez, pedig azok tisztították fényesre a cipőjüket. — De bezzeg, ha hizelegni kell valamiért, akkor megered a nyelvük, úgy tesznek egészen, mint a királyleány...

Kedves gyermekek! Ugy-e, ti nem lesztek ezután sohasem durcások, sem büszkék? Nem zárjátok össze kicsiny szátokat elégtelenül, haragosra, hanem mindenkinek felelni fogtok szívesen és kedvesen, akkor is, mikor jókedvűek vagytok, akkor is mikor nem; selyemruhás embereknek épügy, mint a foltos kabátba járóknak, olyan kézségesen, mint a visszhang Tihany kéttornyú templomáról?

Halmi János dr.

Minden református szülőnek

tudnia kell, hogy gyermeke a református egyház iskolájában a Jézus Krisztus szellemében nevelkedik s azért kell neki hitvallásos iskolájáért minden áldozatot meghozni.

Az elemi iskolás gyermekeket

1. csak szeptember 1—10. napjain lehet a felekezeti (református) iskolába beírni; aki ez alatt az idő alatt gyermekét a református iskolába be nem íratta, annak gyermeke az állami iskolába köteles járni.

2. A szülők és gyámok szeptember 1. és 10. között írásos nyilatkozatot (deklarációt) kötelesek letenni a körletükbeli állami iskola igazgatóságánál, hogy gyermeküket melyik iskolába kívánják járni.

A református leánygimnáziumba

1. a felvételi kérvényeket augusztus 31-ig kell beadni. Nyomtatott kérvényforma kapható az igazgatói irodában minden nap délelőtt 11—12 órakor.

2. Beiratkozás aug. 25—31. között.

3. Javító vizsgálatok szeptember 1—5 napjain.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Varga Gedeon, este fél 6 órakor Kiss Bertalan, a Hegyen: délután 4 órakor (Nagysötétág, Papp Sándor szőlőjében) Kovács Sándor.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor Oroszlán István.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Sámy Gusztáv.

Réten: délelőtt 10 órakor Szabó Lajos, délután 5 órakor Szabó Pál theologus szolgál.

Reggeli órákon: Hétfő: Ének a vesszőszárlól. Ézsaiás 11, 1—5. Kedd: Csodálatos ország. Ézsaiás 11, 5—10. Szerda: A népek zászlaja. Ézsaiás 11, 10—16. Csütörtök: A háladás. Ézsaiás 12, 1—6. Péntek: Zászló a kopasz hegyen. Ézsaiás 13, 1—8. Szombat: Az Úrnak napja. Ézsaiás 13, 8—17.

Esteli órákon: Hétfő: A világosság útja. Róm. 13, 11—14. Kedd: Az erőtlenség ereje. Róm. 14, 1—6. Szerda: A megvásárolt élet. Róm. 14, 7—9. Csütörtök: Semmi sem tisztátalan önmagában. Róm. 14, 9—15. Péntek: Istenországának lényege. Róm. 14, 15—23. Szombat: Amik megírták, a mi tanulságunkra írták meg. Róm. 15, 1—7.

Az aratási ürvacsoraosztást megelőző bűnbánati hetet tartunk augusztus 25—31. napjain.

A magyarországi ref. egyház negyete 1929 augusztus 21—27. között lesz Miskolcon.

A „Keresztyén Műségi Egyesület“, amelynek az egész keresztyén világon több mint 3 millió tagja van, augusztus 16-tól 22-ig a Balaton partján, Balatonszárszón tartja nemzetközi konferenciáját melyre az összes keresztyén nemzetek meg vannak hívva s igyekszik is mindegyik a legjobb embereivel képviseltetni magát. Nagyváradról az iparos fiúk bibliai öre, miután meghívást kapott, legértelmesebb tagjai közül, nagy áldozatok árán bár, de hármat Kalla Gyulát, Balla Andort, Marton Józsefet küldte ki a nemzetek találkozájára.

Könyvtárában már dolgozott leányt felvesz a Béres-nyomda.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyvárad Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14. sz.

IFJ. JAKAB GYULA

kártyos és díszlő

1. Vulcan (Nagy Sándor)-utca 14.

Bőr- és szalagarnitúrák, hencser matrac, függönyök szakkerü készítését pontosan és olcsón elvégzi. Meghívásra vidékre is elmegy.

Bereczky

uri díjat-szabó Ioan Bratianu és General Holban (volt Szaniszló- és Széles-utca) sarok. — Telefon 8—47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-39

Takarékosság

Segély- és Takarékuszövetkezet

Oradea—Nagyvárad

Szent László-tér 3. sz., Kovács-ház

Alakult: 1899. évben Telefon 4-54.

Fiók: Fugyivásárhelyen.

Beizetett üzletrésztőke Lei 8.500.000

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik helybeli gyűjtéssel. Le-számítól váltókat. Folyósít jelzálog-kölcsönöket. Áttalásokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzlelet kedvezően lebonyolít.

Képviseli a triestli „Adria“ biztosító-társaságot. 79

Legszébb ajándék a fiatalság részére egy

kisbetűs Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL a tanítónőképző-intézet épületben

Nagy műhely

kiadó

szeptember 1-re

Nagy Sándor-utca 14.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

K. I. E. nemzetközi konferenciája Balatonszárszón.

A K. I. E., vagy teljes nevén: „Keresztyén Ifjusági Egyesület“, az egész keresztyén világot átölelő evangéliumi munka. Tagjait, akiknek száma ma már megközelíti a három milliót, szinte mindenütt ott lehet látni. Erdélyben éppen úgy találhatók, mint a Regátban, Grönland fehér, fagyos hómezőin éppen úgy ott vannak, mint Afrika őserdőiben. Üzenetei éppen úgy eljutnak a sarki öv alatt hókunyhóban, fókaszir mellett bibliát olvasó eszkimóhoz, mint az aranypartok-vidéke fekete bőrű gyermekeihez, s a szovjet ördöge nem gondolná, hogy legkeményebb s legveszedelmesebb ellenségeit abban a néhány kigyult tekintetű, forró hangú ifjában, a K. I. E. azon diáktagjaiban kellene keresnie, akiken keresztül a szentlélek Isten a leggyőzedelmesebb harcát vivja abban a megbomlott lelkű társadalomban. Minél nagyobb egy gondolat, annál életformálabb erővel lép bele hiveinek életébe, minél magasabb egy eszmény, annál biztosabban ejti halálos komolysággal foglyul a lelkeket. Aki egyszer a K. I. E. eszményét, Isten legszebb gondolatát meglátta, megértette, az nem egy, hanem száz életet is kevésnek tart odaajándékozni ezen eszmény megvalósulásának oltárára.

A K. I. E.-nek az a célja, hogy Krisztust úgy az egyesek, mint nemzetek életében, valamint a nemzetek egymás közötti kapcsolatban valósággá tegye. Tanult, acélizmu imádkozó, tiszta ifjakat akar adni a nemzetnek s egységes közszellemű, magasratorő, a nemzeti eszményt megvalósítani képes népet Isten országának. Békét akar teremteni a sok szenvedélytől zaklatott emberi szívben, a forrongó társadalmi életben s az egymásra fenekedő nemzetek közt. Eszköze a talán lassunak látszó, s nem felületes sikereket ígérő, de egyetlen biztos fegyver: az evangélium. Tagjai jól tudják, hogy parancsszóra, korbács alatt

még egy ember sem lett jobbá s fegyverek még egy igazi békét sem kötöttek meg. A K. I. E. meg volt a háboru előtt. áldásait érezte a háboru alatt, de tulajdonképen most jött el az ideje, hogy igazi arcát megmutassa. Férfiuvá izmosodott ifjak könnyes szemmel beszélnek arról, hogy mit adott nekik, háboruba sodort 18—20 éves gyermek-embernek a K. I. E. ott a fronton. Átkos, nyomasztó emlékek közt egyetlen napot, amelyiken még ott is boldognak érezték magukat. Emléknek is gyönyörű, gyötrő lángtengerből kimentett rózsabimbó, halálratorzult arcon mosoly, egy káromkodó világ közepette imádkozó kis csapat. 1916. februárjában, mikor naponta százezrével gyilkolták egymást a szembenálló népek, vilamosáramként futott széjjel a lövészárkok, drótsövények, kórházi ágyak világában a K. I. E. tagjai között az üzenet: Ima napja van a K. I. E.-nek. S a fáradt magyar katona, ott a lövészárkokban, derékig vízben, az a sápadt francia fiu a német kórházi ágyon éppen úgy elövette abban az órában bibliáját, mint a Kárpátok havába süppedt orosz diák, s azok a magyar, német, francia katonák egymásért imádkoztak.

Ha ma még nem is látszik, s ha ma még nem is hiszik az emberek, én tudom, hogy valaha egész bizonyossággal ki fog tűnni, hogy azoknak az ifjaknak az imádsága, gyöngé hangja erősebb volt a háboru démonikus erőnél s egekig ördítő lármájánál. Hiszen igaz, a vértől, könnytől megundorodtak a nemzetek s most a népszövetségi gyűlések veszekedéseivel, eddig el sem képzelt pusztító eszközök feltalálásával, a hadsereg létszámának fokozásával s ehhez hasonló bölcsességekkel a legjobb tehetségükkel mindent megtesznek, hogy elejét vegyék a borzalmaknak. A boldogtalan ember. 2000 esztendő még nem volt elég a maga bőrén tanulni meg, hogy volt Krisztusnak igaza: ördögöt ördöggel nem lehet kiűzni. Nem látta még meg az ember, milyen átkozottan hazug tanácsot adott neki romlott

elméje, amikor arra tanította, hogy ha békét akar, akkor ágyukat gyártson.

Krisztus azt üzeni a K. I. E. konfenciáján keresztül a nemzetek ifjúságának, hogy Isten kezében tartja nemcsak az egyesek, hanem a nemzetek életének sorsát is, s a legjobb úgy az egyes, mint a nemzet életében Istent szeretni meg pártfogónak. Nehéz küzdelem ám ez, mert Isten csak tiszta szívű emberekkel harcol. Hősök kellene ide, még pedig elszántabbak bátrabbak, mint a lövészárkokba. Nagyobb győzelmekről, ádázabb harcokról s több erőről tanuskodik az a párszáz mirtusz, ami annak az imádkozó ifjunak homlokát körül fonja, mint egy szekérderek babérkoszoru. S nekünk ilyen ifjúságra, ilyen harcosokra van szükségünk, mert ha Isten velünk harcol, nem tudunk mi sem mint egyén, sem mint nemzet olyan nyomorúságba jutni, hogyha ő úgy akarja, ne tudjon rajtunk segíteni.

Hígyjétek el, a jövő háboruját nem csukaszürkében s fegyverek, hanem fehér bluzban bibliával s cserkészbottal fogják megvívni.

K. B.

Tudnivalók

a szeptember 11—16. napjain Nagykárolyban tartandó „Károli Gáspár”-emlékünnepélyre vonatkozólag.

I. Akik az ünnepségen résztvesznek, szíveskedjenek

1. a lehetőség szerint elhozni feleségeiket, felnőtt leányaikat is a nagyhétre, mert az asszonyok és leányok számára — amennyiben részvételük be lesz jelentve — külön konferenciák és előadások tartásáról gondoskodunk;

2. bejelenteni a nagykárolyi ref. lelkészi hivatalnál (Gönczy Sándor lelkész címén) kívánnak-e elszállásolást, ha igen, hány személyre (férfi és nő részére) vajjon a református nagyhéten vagy csak az ünnepélyen kívánnak-e résztvenni s általában, mely naptól kezdve, s melyik napig bezárólag fognak az ünnepségek ideje alatt a városban tartózkodni, továbbá melyik napon, hány órakor érkeznek Nagykárolyba. (A vonatok pontos érkezési idejét lásd alább IV. alatt);

3. az itt kért bejelentéseket minél sürgősebben kérjük feltétlenül megtenni, mert a résztvevők nagyszáma folytán a később jelentkezők szállásigényének kielégítését a rendezőség nem biztosíthatja.

Az étkezés együttesen történik a rendezőség által megállapított helyen és módon. A mérsékelt étkezési díjról a rendezőség fogja tájékoztatni a résztvevőket.

II. Az ünnepi istentiszteletek, irodalmi estély és hétköznapi templomi estélyek programjait külön nyomtatványok fogják közölni.

III. A Református Nagyhét és Károli Gáspár Emlékünnepély alkalmából Biblia-Kiállítás lesz az eddig megjelent bibliakiadványokból.

Felkérjük mindazokat, akiknek birtokában akár milyen régi bibliák vannak, szíveskedjenek azt szeptember 5-ig a nagykárolyi Lelkészi Hivatal részére megküldeni. Természetesen a bibliákat visszaszolgáltatjuk s a szállítási költséget megtérítjük.

A vizsolyi biblia kiállítótulajdonosa jutalomban részesül. Az újabb Britt és Külföldi Bibliaterjesztő Vállalat kiadványait, mivel az legtöbb van, korlátozott számban állítjuk ki.

Régi értékes bibliáknak az elszállítására, melyek régiségükkel fogva nagy értéket képviselnek, bejelentésre, felelősség mellett gondoskodunk.

A bibliákat kiállítás után mindenki kézhez kapja.

Nagykároly, 1929. augusztus hó 31-én. Gönczy Sándor, református lelkész.

IV. A vonatok érkezésének pontos ideje:

Nagykárolyba érkezik:

Nagyvárad felől: éjjel 3 óra 6 p. személyvonat, reggel 6 óra 35 p. személyvonat, délelőtt 10 óra 52 p. személyvonat, délután 13 óra 13 p. személyvonat, délután 17 órakor személyvonat, este 22 óra 30 p. személyvonat, este 23 óra 5 p. gyorsvonat.

Szalmár felől: éjjel 1 óra 10 p. személyvonat, éjjel 3 óra 11 p. személyvonat, reggel 7 óra 53 p. gyorsvonat, délelőtt 10 óra 59 p. személyvonat, délután 14 óra 52 p. személyvonat, este 18 óra 34 p. személyvonat, este 19 óra 27 p. gyorsvonat.

Zilah felől: reggel 6 óra 36 p. személyvonat, este 18 órakor személyvonat, éjjel 0 óra 50 perckor személyvonat.

A Károli Emlékünnepély Rendezőbizottsága.

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Urasztalára: Tar Etelka 50 lei. Vajna Józsefné 100 lei, N. N. 100 lei.

Ujvárosi harangra: özv. Homolya Istvánné 100 lei.

RÉTEN:

Imaház berendezésre: Veres Károly 100 lei.

A nagylaki egyháznak: Karalyos Mártonné utján többen: 260 lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Gondnoknő utján: Tárnoki Lászlóné 12 kg. szilva, 3 kg. alma, Jakab Imréné 7 kg. paradicsom, 7 kg. körte, Lehelösi Ida 14 drb tojás, N. N. 7 kg. alma, özv. Bancsik Sándorné 6 kg. alma, Ujlaki Károly 12 kg. sárgadinnye, Szondi Sándor 18 kg. görögdinnye.

Minden református szülőnek

tudnia kell, hogy gyermeke a református egyház iskolájában a Jézus Krisztus szellemében nevelkedik s azért kell neki hitvallásos iskolájáért minden áldozatot meghozni.

1. **Mintogy elemi iskoláink** minden osztályába csak korlátolt számba vehetők fel a tanulók, saját érdekükben kérjük a szülőket, hogy tanköteles gyermekeiket mindjárt szeptember első napjaiban igyekezzenek beírni, annyival is inkább, mert szeptember 10. után református iskolánkba tanulókat nem vehetünk fel, az ilyen, szeptember 10-ig be nem iratkozottak, törvény szerint, az állami iskolába kötelesek járni.

2. A szülők és gyámok szeptember 1. és 8. között írásos nyilatkozatot (declarația) kötelesek letenni a körletükbeli állami iskola igazgatóságánál, hogy gyermeküket a mi református iskolánkba kívánják járattatni.

A református leánygimnáziumba a beiratkozások szeptember 1-ig tartanak.

A javító vizsgálatok szeptember 3-án délelőtt fél 9 órakor lesznek. Az I. osztályba jelentkezett tanulók felvételi vizsgája szeptember 14-én délelőtt 9 órakor lesz.

Ünnepélyes évmegnyitás ugy az elemi, mint a leánygimnáziumban szeptember 15-én délelőtt az olasz-i templomban. A tanítás megkezdése szeptember 16-án d. e. 8 órakor.

A Rhédey-kerti népünnepély.

Nagyvárad város népének régi gondtalan, színes és eleven életét varázsolták vissza az elmúlt vasárnap újvárosi vezető presbtereink az elhanyagoltságában is kedves Rhédey-kertbe.

Hajdan, régen... a hét szorgos munkájában elfáradt iparosok, az üzletek forgalmában kimerült kereskedők, az egész héten irásztalukhoz kötött s hivatali szobáik falai közé zárt tisztviselők itt kerestek pihenést, üdülést s ártatlan szórakozásokat.

A százados tölgyek, hársfák lombjai alatt nyüzsgő színes, tarka kép, az utasokkal mindig zsufolt „ring-dispiel“, a mézeskalácsos sátor, a minden darab „7-es bazár“, stb. ma is ott él sok ember emlékezetében.

A vasárnap megtartott s az újvárosi harangköltség fedezésére szolgáló jótékonycélu népünnepélynek ragyogóan szép augusztusi idő kedvezett.

Az ügyesen összeállított s katona-zenekar vezetésével haladó s felvonuló csoportok, sok nézőt vonzottak a népünnepély színhelyére, hol különböző sátrakban lelkesen fáradozó urinők és leányok fogadták és kalauzolták a látogatót. A virág, konfetti és jóssátrak, a bazár, a szerencsehalászat, stb. főképen

a „Losonczy Múzeum“ sok résztvevőt szórakoztatott; a legderűsebb és legkedvesebb bosszuságot a „Magyarok bejövetele“ c. sátor keltette, melynek ajtaján bement s a hátsó kis ajtón mosolyogva távozhatott a kíváncsi néző.

Az újvárosi, réti dalárdák, az ifj. zenekar dobogói előtt állandóan nagy csoportok gyönyörködtek az ének- és zenedallamokban.

Az esti órákig tartó és zavartalan rendben lefolyt népünnepély sikeréért a rendezőseget, — élén Mónus Sándor presbyteri, — illeti az elismerés.

Az ünnepély jelentékeny összeggel gyarapította a harang-alapot; a részletes kimutatást jövő számunkban közöljük. (—eon.)

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, ágendázik Kiss Bertalan, este fél 6 órakor Kiss Bertalan, a Hegyen: délután 4 órakor (Nagy-sötétág, Papp Sándor szőlőjében) Csernák Béla.

Újvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor Oroszlán István.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, ágendázik Sámy Gusztáv, délután 3 órakor Sámy Gusztáv.

Réten: délelőtt 10 órakor Szabó Lajos, délután 5 órakor Szabó Pál theologus szolgál.

Beggeli órákon: Hétfő: Babilon pusztulása. Ézsaiás 13, 18—22. Kedd: Izrael szabadítása. Ézsaiás 14, 1—6. Szerda: A harag vesszejének romlása. Ézsaiás 14, 6—23. Csütörtök: Az ur esküje. Ézsaiás 14, 24—32. Péntek: Jövendőlés Moáb ellen. Ézs. 15. Szombat: Moáb leányainak itélete. Ézsaiás 16, 1—5.

Esteli órákon: Hétfő: A pogányok éneke. Róm. 15, 8—13. Kedd: A bizalom ereje. Róm. 15, 14—17. Szerda: Az evangélium nem ismer akadályt. Róm. 17—25. Csütörtök: A szenteknek való szolgálata. Róm. 15, 29—33. Szombat: Köszöntések. Róm. 16, 1—16.

Mind a négy helyen aratási uralmasítás. Új kenyérre lesz megterítve holnap a szentasztal. A gondviselő Isten nem hagyta el most sem földi gyermekeit. A rettentő tél, a száraz, hideg tavasz után kegyelemmel fordult hozzánk. Alkalmas időben jött néhány jó eső, megérett az arany kalász; megadta a föld népének Isten jósága a mindennapi kenyeret! A testet tápláló kenyér mellett ne feledjük, hogy a mi lelkünknek is szüksége van táplálékra, hogy el ne vesszen, hanem örökélete legyen! Az Ur Jézus halála, egyetlenegy áldozata, megmentett a bűntől és kárhóztól. Az igaz hittel való uralmasítás erről tesz nekünk bizonyosságot. Élünk hát vele üdvösségesen!

A régi ifjúsági Bibliakör vallásos estéjét (Hering-oldal), mely az újvárosiak ünnepe miatt elmaradt, jó idő esetén most vasárnap este (szept. 1.) tartjuk meg fél 7 órai kezdettel.

Kérelem az Iparosfiúk szüleivel s mestereivelhez. Szeptember hó 8, 9, 10. napjain az Ifjúsági fiubibliakör a Félix-fürdőben konferenciát rendez. A konferencián eleitől végig minden fiút ott szeretnénk tudni s azért nagyon kérjük a szülőket, valamint a mestereket, hogy engedjék el erre az időre tanulóikat. Imádkozást, becsületet, tisztességtudást tanulnak ott s ennek úgy a szülők, mint mesterek csak hasznát látják.

Nagy gyásza van a magyar gyermeksergének és irodalomnak. Benedek Elek a nagy meseköltő, kiváló író, a gyermekek kedves „nagyapó“-ja szülőfalujában Kisbácónban hirtelen meghalt, szerető szívé hitvese, mikor megtudta, hogy férje menthetetlen, megmérgezte magát és ő is meghalt. Együtt temették el őket nagy részvét mellett. Az „Én Ujságom“, a „Cimbora“ szerkesztője, a „Magyar mese és monda világ“ írója kezéből kihullott a toll, de áldott emléke élni fog!

Tudomásunk szerint 21963—1929. sz. alatt rendelet érkezett a polgármesteri hivatalhoz, melyben a Vallásügyi és Művészeti Minisztérium arról értesíti a polgármestert, hogy miután a presbyteriánus vallás Románia törvényeiben nincs elismerve, valamely vallásról ezen alakulatra való áttérés nem eszközölhető. Azok, akik hasonló áttérést eszközölnek, vagy már eszközöltek, felekezeten kívülieknek tekintendők és mint ilyeneknek az áttérési jegyzőkönyveiket is e rendelet értelmében kell kijavítani. E rendelet világosan megmutatja, hogy hova juttatott egy pár könnyen befolyásolható családot a hiszékenysége.

Az Úr adta, az Úr elvette. Egy családban egyszer, egy hirtelen feltépet, veszedelmes járvány következtében, mind a két gyermek egy napon meghalt. Az anya egyedül volt otthon, férjét éppen arra a napra várta haza egy hosszabb utjáról. Az asszony szerette Istent, ismerte a Megváltót és tudta az Ő kezéből el kell fogadni a súlyos csapást. De a férje hitetlen volt. Hogyan adja neki tudtára a dolgot? Hogyan legyen segítségére, hogy meghajolhasson az Úr hatalmas keze alatt?

Isten erre is megtanította őt. Hazaérkező férjének elébe sietett és így szólt:

— Valaki két drágakövet kölcsönzött nekem és most visszakéri őket. Mit tegyek?

— Mindenesetre add vissza, — felelt a férfi.

Erre az asszony bevezette őt a gyermekek halottas szobájába és így szólt:

— Ezt a két drágakövet értettem.

Az apa fájdalommal leirhatatlan volt. De felesége bölcs eljárása mégis képessé tette őt arra, hogy így szóljon:

— Uram, legyen meg a te akaratod.

Felhojok Mákocsi Sándor és Juhász Erzsébet szülőket, hogy folyó hó 18-án keresztelt Sándor nevű gyermekük hiányzó anyakönyvi adatait az olaszlelkészi hivattal okvetlenül közölni sziveskedjenek.

2—3 fiu- vagy leánygyermekét az iskolai idejére teljes ellátásra felveszek. Cim: Erzsébet-liget 10. Krupp.

Láposy Zenekola Str. Simeon Ștefan (Bethlen-u.) 20. sz. hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakkal, kezdőfoktól a művészi kiképzésig. Beiratások egész éven át. Mérsékelt tandíj. 1—10

Könyvkötészelben már dolgozott leány! felvesz a Béres-nyomda.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

IFJ. JAKAB GYULA
kárplios és díszítő
I. Vulcan (Nagy Sándor)-utca 14.

Bőr- és szalagarnitúrák, hencser matrac, függönyök szakzerű készítését pontosan és olcsón elvégzi. Meghívásra vidékre is elmegy.

Bereczky

uri dívat-szabó Ioan Bratianu és General Holban (volt Szaniszló- és Széles-utca) sarok. — Telefon 8—47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-40

A „**KEGYELET**”

az egyedüli keresztény temetkezési intézet Nagyváradon. Minden igényeknek megfelelően felszerelve és évtizedek óta elismert szolid árak mellett szolgálja ki a megrendelőt.

Eladó

8 darab 3 méteres, 30—40 centiméter átmérőjű, szép

akácfa-törzs

Megtekinthető: Emléktér 32.

Legszébb ajándék a fiatalág részére egy

kisbetűs Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható **BÉRES KÁROLYNÁL** a tanítónőképző-intézet épületben

Nagy műhely kiadó

szeptember 1-re

Nagy Sándor-nica 14.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Az Ige hősei.

Még csak kevés idő, s ránk derülnek a nagy-károlyi ünnepek szellemiekben gazdag áldást ígérő napjai. E napokon a múlt eseményei élénk fognak állani, hogy az Igének ama hőseire vonhassuk tekintetünket, akik az Írásban életük fundamentumkövét, legfőbb táplálékát, diadalmas fegyverét találták fel.

I.

Azok között az események között, amelyek ez évben szent találkoztat adtak egymásnak, első a speyeri protestáció. Négy száz éve mulott annak, hogy a Rajna parti kis városban összeült birodalmi gyűlésen szóba került a wormszi birodalmi gyűlés parancsolatának végrehajtása, amelyet a wormszi birodalmi gyűlés adott ki Luther és hívei ellen, felhatalmazván mindenekét, hogy őket bárhol elfoghatják, vagyonukat elkobozhatják, írásaikat megégethetik. A külpolitikai helyzet azonban meggátolta V. Károly császárt abban, hogy a wormszi ediktumot birodalma minden fejedelemségében végrehajthassa; külső háborui alatt szüksége volt a reformációt pártoló fejedelmek támogatására is. Mikor azonban a külpolitikai helyzet megváltozott elérkezettnek látta az időt, hogy a reformációnak véget vessen. Gyűlést hivatott tehát Speyerbe 1529-be, amelyen ugyan önmaga nem jelent meg, de ott volt képviselőjében I. Ferdinánd magyar király, aki jobb ügyhöz méltó buzgalommal igyekezett a császár akaratát megvalósítani. A birodalmi gyűlésen különben is tulsulyban voltak a reformáció ellenesei, akikhez csatlakoztak az ingadozók is, úgy, hogy a vallásügyi bizottság tizenhét tagja között csak három volt a reformáció híve. A bizottság javaslatára aztán kimondotta a birodalmi gyűlés, hogy „azok a rendek, akik eddig a wormszi ediktumhoz tartották magukat, ezután is amellett maradjanak; a többiek a jövő zsinatig megmaradhatnak ugyan azok mellett az újítások mellett, amelyeket zendülés veszélye nélkül el nem törölhetnek, de a mise ellen nem prédikálhatnak, sőt ott, ahol a misét már eltörölték, senkit meg ne gátoljanak sem a mise olvasásában, sem hallgatásában; kerüljék a vitás tanítások

fejtegetését; a püspököket, általában az egyháziakat jogaikban meg ne csonkítsák“.

Ez a határozat, főként a püspökök és egyháziak jogainak kihangsúlyozása a reformáció halálos ítélete akart lenni.

A kisebbség meggondolási időt kért. Ferdinánd azonban be sem várta a kisebbség tanácskozásának eredményét, a többség akaratát a birodalmi gyűlés befejezett határozataként hirdette ki. A kisebbség tüstént ott a gyűlésen felemelte szavát a határozat ellen, majd nyilatkozatát udvarias, de határozott hangon írásba is foglalta és kérte, hogy azt a birodalmi gyűlés határozatához csatolják. Ferdinánd ezt megadta, mire az evangélikus rendek nyilatkozatukat nyilvánosság elé bocsátották, amelyben kijelentik, hogy: „a császáruak minden egyéb dologban készek engedelmeskedni, de azokban, amely Isten tiszteletére, mindenek üdvére és boldogságára tartoznak, Isten parancsolatából és lelkiismeretek miatt minden előtt Istenre kötelesek tekinteni“.

Nem csodálkozhatunk, ha a reformáció ellenségei mindent elkövettek, hogy a speyeri események jelentőségét alászállítsák. A nyilatkozat aláíróit gyanosan protestánsoknak nevezték, azt akarván ezzel kifejezni, hogy az egész dolognak nem tulajdonítanak jelentőséget, csak a kisebbség ellenmondási viselkedésének tekintik, amely nem tud egyebet, csak ellentmondani, tiltakozni.

Nem szabad azonban megalégednünk annak megállapításával, hogy Speyer óta a protestáns név szép és dicsőséges nevezet, amely láthatatlan kar gyanánt öleli egybe a világ evangélium szerinti egyházait; hanem mindent meg kell tennünk, hogy a protestáns névre méltók legyünk.

* * *

A protestántizmus ellenségeinek malmára hajtják a vizet azok, akik a speyeri eseményekben nem akarnak egyebet látni, mint a lelkiismereti szabadság proklamálását s az egész protestántizmust nem tekintik egyébnek, csupán a lelkiismereti kényszer megszűnésének, vagy a gondolkozás és véleménynyilvánítás minden korlátától való mentességének s hátránküliségének.

Azonban Speyerben nem azért protestáltak, hogy egyen lelkiismereti szabadság, hanem azért helyezkedtek a lelkiismereti szabadság nagy elvére, hogy az Isten szolgálatába állítsák. Speyerben a keresztyén hívő egyéniség elve adott életjelt magáról.

A speyeri protestáció vallásos szükségből eredő vallásos cselekedet. Mikor a protestantizmus visszadja az egyénnek jogát a vallásban, ugyanakkor nem teszi minden korláttól mentessé, határnélkülivé, hanem odakötözi a szentíráshoz.

A protestantizmust az Isten egyházfenntartó erővé, hogy az Ige fundamentum kövén állott meg. Az Igen állva tiltakozott minden pogányság ellen, mely teremtményekre akarta ruházni az imádatot, mely egyedül Istent illeti meg. E fundamentumon állva tiltakozott, hogy lelkekben a többség akarata ráerőszakoltassék a kisebbségre. E fundamentumon állva lettek a protestantizmus bajnokai, az Ige hősei, annak az Igének hősei, aki az ut, az igazság, az élet, akin kívül nem adatott más név az ég alatt, mely által megtartatnánk.

A protestantizmus mai gyermekei akkor jubilálhatnak, ha méltók lesznek az Ige hőseihez, ha munkájuk nyomán magyar református egyházunk valóban az Ige egyháza lesz, ha egyházunkban, egyesekben úgy, mint gyülekezetekben, intézményeinkben úgy, mint az egész egyetemes egyházban Jézus új, erőteljes színen fog felragyogni; ha közkinésé teszik a jézusi igazságokat, uralomra juttatják a lelkekben az evangéliumi hitet, a tiszta becsületet, a makula nélküli való erkölcsösséget, a szolgálatkész atyafiságos szeretetet Isten dicsőségére.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Apró történetek.

Ki a bűnös? Egy keresztyén hittérítő egyszer Indiában az utcán prédikált az összegyűlt tömeghez. Arról beszélt, hogy a Sátán mennyiszor megkísérelt az embert és aki hallgat a szavára, azt Isten megbünteti.

A hallgatók között volt egy indus pap is, aki a prédikáció után az egész nép előtt megkérdezte:

— Ha a Sátán viszi rosszra az embert, akkor miért bünteti az Isten az embert? Hiszen akkor az ember nem bűnös.

A hallgatók nagy része nevetni kezdett és úgy látszott, hogy egészen kárba veszett a prédikáció. De a hittérítő nem jött zavarba. Egy mesével felelt.

— Egyszer egy vak és egy járnai nem tudó nyomorék egy szép nagy gyümölcsös kertben vette szállást. A kert gazdája azonban kikötötte, hogy a gyümölcsöz ne nyuljanak.

Mikor eljött az ősz, a fák tele voltak szebbnél szebb gyümölcssel. Alma, körte, szilva, dió, sőt még szőlő is volt bőven.

A vak és a nyomorék egész nap ott ültek a ház

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Ujkenyérkor urasztalára: N. N., Vajna Józsefné, özv. Resch Mihályné, Kosztin Jánosné, özv. Havassy Zsigmondné, Schneider Alajosné 100—100 L. N. N. 60, özv. Száva Antalné 50, N. N. 50, özv. Kápus Józsefné 20, Vantora Gáborné 25, Rácz Károly 25, özv. Domján Istvánné 30 Lei, együtt: 860 Lei.

Kenyeret: özv. Havassy Zsigmondné. Bort: Bóna Károly.

Ujvárosi harangalakra: özv. Homolya Istvánné 100 Lei.

Szegényeknek: T. i. 100, Jakabosiné 100, Adámszky Sándorné 20, Kudor Anna 100 Lei.

Árváknak: Papp Béla 100, N. N. 50, T. i. 100 Lei.

UJVÁROSON:

Az újvárosi református hívek népnepélyén felülfizettek: Sulyok István püspök 500, N. N. 250, N. N. 100, dr. Soós István 80, Vargha László 80, szőlősi Balogh István 60, Kiss Gábor 40, Fazekas Lajos 30, Többektől 89, Vass Károly 100 Lei.

Urasztalra: Szabó László 100, Sebestyén Ferencné 100, N. N. 100, M. M. 100, Nagy Imre 50, Szántai Dánielné 40, özv. Soós Lajosné 25, özv. Szilágyi Lajosné 20 Lei, összesen: 535 Lei. Boros Péter kenyeret, Varga László bort adományozott.

VELENCÉN:

Szegényeknek: Siebert Emilné 20, Schittenhelm Rózsá 20 Lei

Napközi gyermekotthonra: Ujlaky Károly 30 Lei.

Építési alapra: Zsigó Györgyné 30 Lei.

Urasztalára: özv. Ungur Jánosné 20, özv. Fekete Sándorné 50, Babuczai István 40, Bertalan Antalné 20, k. Nagy Lajos 20, Elek Eszter 30, Szilágyi Mihályné 50, özv. Kulcsár Sándorné 50, Szilágyi János 50, özv. Mór Ferencné 100, Ludász Istvánné

ablakában. És a sánta mindennap elmondotta, hogy milyen szép gyümölcsöt lát. Addig-addig beszélgettek, hogy mind a ketten nagyon megkivánták. Szerettek volna legalább egyszer jól lakni a gyümölcsből. De nem lehetett. A nyomorék még a szoba ablakáig sem tudott menni, a vak pedig hiába ment volna ki, nem tudta volna a gyümölcsöket megtalálni.

Egyszer aztán egy reggel, amikor szokás szerint a vak a hátára vette a nyomorékot, hogy az ágyból az ablakhoz vigye, azt mondotta a nyomorék a vaknak:

— Barátom, szeretnél-e egypár almát, vagy körte-t, vagy kevés szőlőt enni?

— Hogyne szeretnék, — felelte a vak — hiszen úgy kívánom. De te nem tudsz menni, én pedig nem látok.

— Az igaz, hogy egyedül egyikünk sem tud semmire menni, — folytatta a nyomorék — de ketten együtt megtehetjük. Ha most engem nem az ablakhoz, hanem a kertbe vinnél, olyan gyümölcsöt szedhetnék, amelyet szemünk-szánk kíván. A te lábad lenne az én lábam, az én szemem a te szemed.

Ugy is lett. Ettől kezdve mindennap kimentek a kertbe. A vak vitte a hátán a nyomorékot. A nyo-

40, özv. Schlittenhelm Alajosné 20, Szabó Lajos 10, Nagy János 20, Nagy Lajos (Katonatelep) 40, özv. Gümö Jánosné 20, Ujlaky Károly 30, Farkas Jánosné 20, Hámos Gyuláné 20, Bakró Sándorné 30 Lei, összesen: 860 Lei. Kiss Károlyné kenyeret.

RÉTEN:

Imaházi célokra: Kiss Balázs és neje 500, özv. Berei Gyuláné 200 Lei.

Urasztalára: Karalyos Mártonné 40, N. N. 100, Péntes Viktorné 50, Györi Józsefné 50, Dézsi Ferenc és neje 100, Kiss Antalné 100, Kudor János 40 Lei, összesen: 480 Lei.

Kenyeret adtak: Jankai Mihályné, özv. Lakatos Istvánné.

Bort adott: Szilágyi Lajos.

Bibliakör céljaira: Persely 220 (vallásos-est), Főző 100 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Gondnoknő útján: Leie Erzsike 10 kgr. szilva, Király Károlyné 5 kgr. liszt, Labancz Mihályné 50 kgr. paradicsom, Görög Juliánna 5 kgr. szilva, Thury Sándor 40 kgr. burgonya, Nagy P. Istvánné 10 kgr. alma, Kovács Lajosné (Kisszántóról) 12 kgr. paradicsom, 8 drb kis főzőtök, 6 fej káposzta, Borbély Lajos 20 kgr. görögdiinnye, Szabó Lászlóné 10 kgr. alma.

A „Református Kör“ kultúrestéje. A Református Kör vezetősége kultúresték rendezését vette tervbe, hogy alkalmat adjon városunk társadalmának a költészet, ének- és zeneirodalom gyöngyeinek megismerésére. Az első ilyen est szeptember 22-én lesz Petőfi, a nagy költő halálának 80-ik évfordulója alkalmából. Ez ünnepélyre, melynek műsorát közölni fogjuk, már most felhívjuk közönségünk és híveink figyelmét.

morék mondotta, hogy merre menjen és így ketten meg tudták tenni azt, amire külön-külön képtelenek voltak.

De a kert gazdája meglátta őket és feljelentette. Mikor aztán a bíró elé mentek, a vak is, a nyomorék is azt mondotta, hogy nem ő a bűnös.

— Én nem látok semmit — mondotta a vak. — A nyomorék mutatta nekem az utat. Egyedül egy almácskát sem tudtam volna megtalálni.

— Hogy lennék én a bűnös, — védekezett a nyomorék. — Én egy lépést sem tudok tenni. Egyedül a ház ajtajáig sem tudok menni, nemhogy a kertbe. A vak a hibás, ő vitt a hátán.

— De, — felelte a bíró — ti egymásnak segítetek a lopásban és így mind a kettőtöket meg kell büntetnem. Téged nyomorék azért büntetlek meg, mert te mutattad az utat, te mutattad a gyümölcsöt. Téged vak azért büntetlek meg, mert te vitted a hátadon a másikat.

— Ezért bünteti a bűnért Isten mind a kettőt, a Sátánt és az embert is — fejezte be a hittérítő.

És az indus pap megszegyenülten sompolygott el. Nem tudott egy szót sem válaszolni.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: délután 4 órakor (Nagy-sötétág, Papp Sándor szőlőjében) András Gusztáv.

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Oroszlán István.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Sámy Gusztáv.

Réten: délelőtt 10 órakor Szabó Lajos, délután 5 órakor Szabó Pál theologus szolgál.

Reggeli órákon: Hétfő: A jövendölés folytatása. Ézsaiás 16, 5—14. Kedd: Damaszkusz városa elpusztul. Ézsaiás 17, 1—6. Szerda: Izrael vége. Ézsaiás 17, 7—14. Csütörtök: Szerecsen ország tisztességtétele. Ézsaiás 18, 1—7. Péntek: Jövendölés Egyiptom ellen. Ézsaiás 19, 1—15. Szombat: Az igaz Isten imádása. Ézsaiás 19, 15—25.

Esteli órákon: Hétfő: Az isteni áthatatosság. Filippi 1, 1—8. Kedd: Miért imádkozunk? Filippi 1, 8—12. Szerda: Az evangélium predikálása mindig nyereség. Filippi 1, 12—21. Csütörtök: Az élet és halál kérdésének megoldása. Filippi 1, 21—26. Péntek: A legdrágább kegyelem. Filippi 1, 26—30. Szombat: Cselekedeteink háttere. Filippi 2, 1—4.

Református iskoláinkban az évmegnyitó istentiszteletek szeptember 16-án délelőtt 8 órakor lesznek. A tanítás az istentisztelet után nyomban megkezdődik. Ez uton is még egyszer figyelmezteljük a szülőket, hogy mivel református iskoláinkba szeptember 10-ike után többé beírást nem eszközölhetünk, a még hátra lévő rövid idő alatt gyermekeiket okvetlenül beírassák.

Anyák napját tartották Pusztaujlakon augusztus 18-án lélekemelő és bensőséges ünnepség keretében. Délután istentisztelettel kezdődött, melyen Kádár Miklós helybeli lelkész János XIX. 25—37. alapján hirdette az igét. Istentisztelet után az iskolában folytatódott az ünnepély, hol a gyermekek alkalmi verseket és énekeket adtak elő. Közben Bódis Ágnes tanítónő intézett beszédet a kálvinista magyar anyákhoz, kifejtve, hogy milyen magasztos hivatás, milyen felelősségteljes kötelesség betöltése vár a mai nehéz időkben a magyar református édesanyákra. A lelkész záró szavai közben a gyermekek fogadalmat tettek az édesanyák iránti hálára és engedelmességre, miután az egész gyülekezet Isten áldását kérte a szülőkre és gyermekekre egyaránt. A begyűlt 300 lei perselypénzt a nagyváradai ref. árvaház részére juttatták.

Ifjúsági evangélium munkánk köréből két megmozdulásról adhatunk hírt. Az egyik az összes váradi leánybibliköröknek a Püspök-fürdőben szept. 8-án terebe vett leánynapja, a másik az iparos fiuk biblikörének a Félix-fürdőben szept. 8., 9., és 10. napjain tartandó konferenciája. Ugy a leánynapot, mint a fiukonferenciát az arra leghivatottabbak fogják levezetni s így minden remény meg van rá, hogy nagy elmélyülést s sok áldást fognak jelenteni. Már 7-én megérkeznek dr Imre Lajos theologiai professzor, a romániai Ifj. Keresztyén Egyesület elnöke, s mondhatni az összes romániai magyar ref. evangéliumi ifjúsági munkák lelke és László Dezső, az IKE utazó titkárja, aki már nem ismeretlen gyülekezetünk előtt. Előadást fog tartani Vadai Béla esperes is, aki ezen az ő egyházmegyéjében történő ifj. evangéliumi összejövetelt a legteljesebb mértékben pártfogolta. A vezetők közt lesz még Tunyogi András nagyszántói lelkész, Varga Gedeon vallás tanár, Szabó Lajos s. lelkész, Sass Kálmán domahidai, Ármós Zsigmond szalárdi, Szabó Géza szatmári, Borbáth Dániel temesvári s. lelkészek, akik részint biblikört szerveznek részint megbeszélést, áhitatot tartanak. A leánynap s a fiukonferencia lefolyásáról jövő számunkban közlünk majd beszámolót.

A magyarországi református egyház presbyterei ez évben augusztus 25-én, Diósgyőrben a vasgyár nagy csarnokában tartották összejövetelüket, amelyen mintegy 3000-en vettek részt. A mi presbyteri értekezletünk e hó 14-én (szombaton) lesz Nagykárolyban; ugyanott tartjuk meg másnap (szeptember 15-én) Károli Gáspár bibliafordító reformátorunk születése négy százados évfordulójának ünnepélyét. Készülünk ez ünnepségekre!

8-10 éves teljesen áru leányhát örökre fogadna jobb iparoscsalád. Jelentkezni lehet az olasz lelkészi hivatalban.

Iskolás fiúnak igen jutányos áron kosztot és lakást ad özv. Baka Balázné Huszár-utca 10. sz. alatt

2-3 fiu- vagy leány gyermekét az iskolai időnyre teljes ellátásra felveszek. Cim: Erzsébet-liget 10. Krupp.

Láposy Zenekola Str. Simeon Ștefan (Bethlen-u.) 20. sz. hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakkal, kezdőfoktól a művészi kiképzésig. Beiratások egész éven át. Mérsékelt tandíj. 2-10

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradi Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

**Nagy műhely
kiadó**
szeptember 1-re

Nagy Sándor-utca 14.

Legszébb ajándék a fiatalság részére egy **kisbetűs Énekeskönyv**

Ára 82 Lei

Kapható **BÉRES KÁROLYNÁL** a tanítónőképző-intézet épületben

Eladó

8 darab 3 méteres, 30-40 centiméter átmérőjű, szép

akácia-förzsz

Megtekinthető: **Emléktér 32.**

Takarékosság

Segély- és Takarékszövetkezet

Oradea-Nagyvárad

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
Alakult: 1899. évben Telefon 4-54.

Fiók: Fugyivásárhelyen.

Befizetett üzletrész: 10ke Lei 8.500.000

**Takarékbelételeket
előnyösen kamatoztat.**

Foglalkozik hitelbelét gyűjtéssel. *Leszámitol váltókat. Folyósít jelzálogkölcsönöket. Áttalálásokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzlettel kedvezően lebonnyolít.*

Képviselet a triestri „Adriai” biztosító-társaságot. 80

Bereczky

uri divat-szabó Ioan Bratianu és General Holban (volt Szaniszló- és Széles-utca) s a r o k. — Telefon 8-47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-41

Eladó házhelyek

360-390 m²-méter területűek az új vízműtelepnél, a kolozsvári országot mellett.

Értekezhetni:

dr Sarkady Sándor ügyvédnél és Bancsik János ref. kántornál.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a Székely Gyula & Co. cégből kiléptem és a

Körös-utca 3.

sz. alatt saját nevemen azt ujonnan felszerelve tovább folytatom.

Midőn prima minőségű áruimról és jutányos áraimról biztosítom, kérem, hogy a múltban belém helyezett bizalmát ne vonja meg tőlem a jövőben sem és tiszteljen meg újabb rendelésével, vagyok szolgálataira mindenkor kész teljes tisztelettel

Székely Gyula

Kivonat az árjegyzékből:

Férfi öltönyök méret után 2000-6000 L.
Vásznak 1-a minőségben 55 Lei-től
Ing-pouplinok 1-a minőségben 100 Lei-től
Zephírek 55 Lei-től. 1-3

Előnyös fizetési feltételek!

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Az Ige hősei.

II.

Mire e sorok napvilágot látnak, már együtt ülnek Erdély és Királyhágómellék református lelképásztora, presbiteri Nagykarolyban, hogy ^{nemzet népe} süveget emeljenek a halhatatlan magyar bibliafordító, Károli Gáspár gönci pap és esperes emlékének.

Négyszáz éve, hogy született; háromszázharminckilenc, hogy keze alól kikerült a teljes Biblia magyar fordítása. Nagy és szent munkát végzett. Sok jeles emberrel ajándékozta meg Isten a magyar református egyházat a századok folyamán, de egy sincs, akinek nevét úgy ismernék az egyház kicsinyei és nagyjai, gyermekek és öregek, mint Károli Gáspárét, akinek neve ott olvasható Bibliájok első oldalán.

Károli Gáspár származására nemes ember. Pecsétgyűrűjén rózsaszálat tartó emberi kar látható. Munkáját jelképezi az a rózsza, amely azt a házat, hol ennek illata gerjedez, Krisztusnak otthonává avatja. A rózsza felett elhelyezett betűk G. R. K., a nagy reformátor teljes nevének teljes kezdőbetűi: Gáspár Radics Károli — Károli Radics Gáspár.

Családi életében sok szenvedés érte. Első feleségét hamar elveszti, második felesége pestisben hal el, ötvennyolc éves korában házasodik harmadizben. Bajok, gondok, csapások kísérik végig életén, s mégis végzi élete nagy feladatát.

Mint esperes, hatalmas harcot vív meg Egri Lukácsossal, az unitarizmus felvidéki képviselőjével, majd segítségökre jön Méliuséknak, mikor ezek 1569. október 20—25. napjain a nagyváradai dispután kerülnek szembe Dávid Ferencékkal.

A nagyváradai disputa után teljesen a bibliafordítás munkája köti le, 1589. február 18-án állítja munkába a visolyi nyomdát, hogy elkezdje a Szentírás kinyomását. Alig kezd hozzá a nyomtatáshoz, már is veszedelem fenyegeti. Ernő királyi főherceg március 3-án levelet ír Rákóczi Zsigmond egri kapitánynak, visolyi birtokosnak, hogy a nyomdának betölti koboza el. Rákóczi igen szép levélben, szerény, de határozott hangon közli a főherceggel, hogy a vi-

solyi nyomdában nem nyomnak egyebet, mint a Szent Bibliát, mely a magyar kivételével német, görög, latin, rutén nyelvre fordítva terjesztetik a népek között, amely most már magyarra is le van fordítva s rövid idő múlva ki is lesz nyomtatva.

Pártfogói megmentették Károli a főherceg zaklatásaitól s dicsőséges munkáját 1590. július 20-án Isten segédelmével el is végezte.

Mikor az utolsó lapok is kikerültek a nyomdából, alázatosan sóhajtott fel: „most már bocsásd el Uram a te szolgádat békével“ s nagy munkájának befejezte után kevés idővel, 1591-ben meghalt.

A magyar Biblia megjelenésének háromszázados évfordulóján, 1890-ben a magyar református egyház Göncön szobrot állított az Ige hőseinek.

Most, születése négyszázados évfordulóján szülővárosába, Nagykarolyba gyűltek össze a magyar református egyházak képviselői, hoy a templom falába illesztett fehér márvány emléktábla betűi hirdetik az utókor háláját. A tábla felirata a következő:

Születésében megáldott, életében istenes,
halottaiban halhatatlan

KÁROLI GÁSPÁR

gönci papnak, a visolyi biblia fordítójának, Nagykaroly város szülőlténe emlékezetére születése négyszáz éves évfordulóján, az Úr MCMXXIX. esztendejének szeptember hava XV. napján állították a református Anyaszentegyház gyülekezetel.

Ugyanez alkalommal alakul meg a Károli Gáspár irodalmi társaság, amelynek célja az egyházi adományok művelése s a Bibliának és vallásos iratoknak kivált a szétszórttságban élő, lelki gondozásban nem részesülő magyar református testvéreink közötti terjesztése.

Az igének emlékezete áldott.

A régi Imaházban vasárnap délután 5 órákor a rendes istentisztelet keretében tanévvitő gyermek-istentiszteletet tartunk. Imádkozik Szabó Lajos. Beszédet tart Szabó Pál theológus. A gyermekek ének-számokat és szavakat adunk elő.

A presbitérium gyűlése.

Egyházunk presbitériuma f. hó 8-án este fél 7 órakor Csernák Béla nagyváradi-olaszi-i lelkész és dr. Thury Kálmán főgondnok elnöke alatt rendkívüli gyűlést tartott.

Az elnöklő lelkész imádsága után a főgondnok ismertette az okot, amelynek következtében a rendkívüli közgyűlés összehívása szükségessé vált. Rámutatott arra az írásműre, amely az u. n. presbitériánus felekezeten kívüli vallásos egyesület lapjának legközelebbi számában jelent meg, amely kiméretlen támadás egyrészt Sulyok István lelkészelnökünk, másrészt egyházunk ellen.

Főgondnok előterjesztése után Papp Dezső presbiter a következő határozati javaslatot olvasta fel:

A református egyház kebeléből kilépett s református lelkészi oklevelétől bírólag véglegesen megfosztott dr. Gyenge János ur, a helybeli ugynevezett presbitéri vallásos egyesület vezetője „Evangélium Hírnöke” című lapjának 1929. évi szeptember-októberi havi számában egy válasznak címzett írásműben Sulyok István lelkészelnök és püspök személye, lelkészi és hivatali működése, továbbá a nagyváradi református egyház belső élete ellen súlyos támadást intézett.

Noha Sulyok István lelkészelnökünk egyéniségének megvédelmezése az 1928. október 28-án lezajlott 40 éves jubiláris ünnepség után, — melynek keretében dr. Gyenge János és hívein kívül az egész társadalom osztatlan bensőséggel hálmozta el szeretetével és tiszteletével egyházi vezetőnket, felesleges és noha egyházunkon kívül álló egyén a mi belső állapotaink megbírlására nem hivatott s nem is képes — mégis a felháborító és az egyházi életben szokatlan támadás, kiköveteli a presbitériumnak néhány ténymegállapítását, melyeket a következőkben szegezzük le:

1-szor. A presbitériumnak tudomása volt azokról az egyházvédő intézkedésekről, amelyeket az 1927. év végén s az 1928. év elején Sulyok püspök ur dr. Gyenge János ur ellen foganosított s ezeket helyeslőleg tudomásul is vette. Sem ezeket a ténykedéseket, sem azokat a lelkészi köteles munkákat, amelyekkel a további szakadásokat valaki meggátolni igyekszik, hajsának minősíteni nem lehet. Ellenben kizártnak tartja a presbitérium, hogy akár Sulyok püspök ur, akár egyházunk más vezető tagja felesleges hajsát folytatna dr. Gyenge János ur ellen, amikor a presbitérium meggyőződése szerint az ő tévedéseire maga az idő hozza meg a megdönthetetlen választ.

2 szor. Bár a röpirat tényállításai általában véve nem állják ki az objektív kritikát, azok tendenciózus és rosszindulatu keverékei valónak s valótlanságnak, a presbitérium összetételére vonatkozólag kiemelten meg kell állapítanunk azt a tényt, hogy nem Sulyok lelkészelnök indítványozta a létszámemelést. Tény az is, hogy néhány elköltözött és elhalt presbiteren kívül a mai presbitériumban is helyet foglalnak az 1927. évi volt presbiterok, akikhez jöttek a létszám-

emelés következtében az új megválasztottak. A Gyenge János urat támogató presbiterok kibuktatva s így megbüntette nem lettek, de ma töredelmesen látják be, hogy annak idején dr. Gyenge ur személye felől tévedésben voltak.

3 szor. Hangsúlyozottan tiltakozik a presbitérium az ellen, hogy híveiben bár megegyező, de államjogiilag egyházunkon teljesen kivülálló s attól idegen vallásos egyesület, illetőleg annak vezetője, híveinek megtévesztésére irányuló szándékkal, egyesületét a református egyházzal azonosnak tüntesse fel s ennek belfüggyelbe állandóan, még pedig ártó szándékkal, folyton beleszóljon, egyéneket egymás ellen uszítson, az egyház életébe politikát keverjen s aknát helyezzen el a magyarság szétrobantására. Amint a református egyház nem avatkozik bele a Gyenge-féle egyesület belső dolgaiba, éppugy az általánosan elfogadott és államjogi szabályok alapján megköveteli a presbitérium is, hogy a békességnek ez a feltétele a másik oldalon se legyen megszegve.

Ezeknek megállapítása és kijelentése mellett a presbitérium csorbítatlan tisztelettel és szeretettel üdvözli ősz vezetőjét és arra kéri, hogy az ily fajta méltatlan támadások ne vegyék el munkakedvét, hanem folytassa egyházépítő munkásságát az Urnak nagyobb dicsőségére.

A felolvasott határozati javaslatot a nagy számmal összegyűlt presbiterok egyhangulag magukévátéve, elnöklő lelkész záró szavai után, Sulyok István püspök meleg éltetésével oszlottak szét. Az ádáz támadás nem hogy megingatta volna a presbitériumnak negyven éves szolgálatban megöszült lelképásztorához, püspökéhez való ragaszkodását, sőt inkább megerősítette, hogy a megtámadott mellett rendületlen bizalommal, hűséggel és szeretettel megálljanak.

Leánynap és fiukonferencia.

Az összes váradi leánybibliakörök a bihari püspöki-1 és a szalárdi leánybibliakörökkel együtt a Püspök-fürdőben 8-án tartották meg leánynapjukat. A több mint 100 leányon kívül résztvettek még a leánynapon Csernák Béláné, Vargha Lászlóné, Lázár Mártonné, akik mint már több esetben, ugy most is bizonyosságát adták, hogy a leányifjuság közül evangéliumi munkát a magukénak tekinti és annak terjedéséért s mélyüléséért a legnagyobb fáradságot sem sajnálják. A leánynap lefolyása a következő volt: reggel fél 9—10-ig bibliaóra 5 csoportban. (Ján. I. 43—52) 10—11 ig istentiszteletet tartott B. Tunyogi János nagyszántól lelkész.

Fél 12—12-ig volt a fogadalomtétel dr. Imre Lajos professzor, IKE elnök előtt. Fogadalmat csak az igen komoly és mély lelkületű bibliakörösök tettek, de azok is csak legalább 3 havi előkészület után. Mivel nálunk Váradon ez a fogadalomtétel még nem nagyon ismert s különben is sajnos nincs az egész leánymunka egy nevezőre hozva, egyelőre csak 16-an tettek fogadalmat. 12-től fél 2-ig dr. Imre Lajos vezetett be egy megbeszélést „Az én imádságom”

címmel, amelyet leányainknak véget érni nem akaró meghítt valomásai, kérdései követtek. Megható volt a leányoknak tusakodó keresése, amidőn a már egy órája bucsuzkodó professzornak szétörhetetlen arany gyűrűként vették körül autóját s nem engedték el, amíg kérdésekre feleletet nem adott.

Délután 2—5-ig közös játék. 5-től fél 7-ig László Dezső utazótitkár tartott áldott megbeszélést a csendes óráról. Este imaóra után Varga Gedeon vallás-tanár tartott közvetlen áhitatot. A hatalmas táborítz körül kipirult arcú, csillogó szemű leányok hallgatták az ígét s egy megszentelt nap sok drága áldásától átforrósodott szívvel érezhették s bizonyára érezték is meg a Krisztusban megjelent Isten kegyelmét.

A fiukonferencia a Félix fürdőben szintén 8-án reggel kezdődött s 3 napig tartott. A bibliakörös résztvevők száma, mikor legtöbben voltak, tehát 8-án sem haladta meg a 80-at. A résztvevők így oszlottak meg: Szalárdról 8, Domahida 2, Bethlen Gábor-Kör 8, Réf 2, Iparosfiuk Bibliaköre 55. Természetesen a résztvevők száma állandóan ingadozott, azaz 9-ikén 40-re, 10-én 30-ra csökkent. Az iparostanulókat ugyanis csak a legmegértőbb mesterek engedték el. A konferenciát dr Imre Lajos, László Dezső s részben Tunyogi János és Varga Gedeon vezették. Reggeli biblia-órák textusai: Ján. I. 37—45, Ján. I. 45—52, Ján. II. 1—12. voltak a Jézus keresése, az én keresésem, Jézussal együtt gondolatok alapján. Megbeszélések a következők voltak: Az imádság. Mit tehetek én Isten országáért? Mit adhat s mit adott eddig nekem a bibliakör? Miért vagyok én kálvinista? A tisztaság értéke. A csendes óra. Estéknként a táborítz mellett derűs jelenetek s áhitat volt. A konferenciát 2 óras beszámoló s imaóra fejezte be, amelyen nagyon sok fiu zokogó imádsággal küldte háláját Isten elé a megtapasztalt jóságáért.

Ez a konferencia, amelyet az iparosfiuk igen sok akadályon keresztül teljesen a maguk erejéből rendeztek meg, nem első, de bizonyára nem is utolsó világos bizonyosága volt annak a kegyelemnek, amit a Szentlélek Isten reájuk s munkájukra áraszt.

A bibliakör ezen az úton mond hálás köszönetet dr Imre Lajos professzor urnak, dr László Dezső utazó titkárnak, Vadai Béla esperes urnak, Tunyoghy János lelkész urnak, Varga Gedeon vallás-tanár urnak, Sass Kálmán, Ármos Zsigmond, Szabó Géza s lelkészeknek a fáradozásukért, valamint a Félix fürdő igazgatóságának azért az igazán ritka önzetlen megértéséért, amit a konferenciával szemben tanúsított.

Dr Imre Lajos miután még a leányoknak 10-én este bibliaórát tartott, 11-én délután utazott Nagykárolyba, hogy ott is résztvegyen a konferencián. Isten áldja!

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Árváknak: Földesi Imre 50 Lei.

RÉTEN:

Kórus céljaira: Papp Dezső 1000, Serdült Antal 100 Lei.

B) Az Arvaház céljaira:

Az olasz-i lelkészi hivatal után: Szeptember elsején egy 7 kgr. kenyér.

Gondnoknőnél: Szekernyes Sándorné 12 kgr. paradicsom, Vass Károly 3 kgr. körte, Mertz Jánosné 30 kgr. alma.

Adóhivatal után: Fráter Barnabás 200, M. Nagy József 10, Leiner Ferencné 10, Tárnoki László 300 Lei.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Kiss Bertalan, a Hegyen: délután 4 órakor (Nagy-sötétág, Papp Sándor szőlőjében) András Gusztáv,

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Sámgy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 órakor Szabó Lajos, délután 5 órakor Szabó Pál theologus szolgál.

Reggeli órákon: Hétfő: Kötelességünk Isten iránt. II. Móz. 20, 1—11. Kedd: Kötelességünk az emberek iránt. II. Móz. 20, 12—17. Szerda: Legnagyobb parancsolat. Máté 22, 34—40. Csütörtök: A szeretet értéke. I. Kor. 13, 1—3. Péntek: A szeretet munkája. I. Kor. 13, 4—8. Szombat: Örökkévaló érték. I. Kor. 13, 13.

Esteli órákon: Hétfő: Élet. Máté 6, 28—34. Kedd: Hivatás. II. Kor. 4, 1—7. Szerda: Munka. Luk. 10, 38—42. Csütörtök: A vagyon. Márk 10, 17—31. Péntek: Család. Máté 13, 56—50. Szombat: Egyház. Jel. 21, 1—7.

A „Református Kör” kultúrestéi. A Református Kör vezetősége kultúresték rendezését vette tervbe, hogy alkalmat adjon városunk társadalmának a költészet, ének- és zeneirodalom gyöngyeinek megismerésére. Az első ilyen est szeptember 22-én lesz Pejőfi, a nagy költő halálának 80-ik évfordulója alkalmából. Ez ünnepélyre, melynek műsorát közölni fogjuk, már most felhívjuk közönségünk és híveink figyelmét.

A „Réf. Ref. Énekkar” jótékonyköltségvetésű mulatsága a Ref. Körben október 13-án. Losonczy Gábor és Soós Andor karuzgató rendezésében összeállított műsort lapunk legközelebbi számában közöljük.

30 millió gyermek jár széles e földön vasárnap-i iskolába, akikkel 3 és félmillió vasárnapi iskolai önkéntes tanító és tanítónő foglalkozik. A vasárnapi iskolai tanítók egyik legnevezetesebbike jelenleg Mac-Donald angol miniszterelnök.

Magyar Iudós szobra Angliában. Londonban az angol trónörökös jelenlétében országos ünnepségek közepette nyitották meg az „Anyák házát”, amely a munkás szülőanyákat négy hétig díjtalanul látja el falai között. Ugyanekkor leplezték le az „Anyák háza” előtt Semmelweis Ignác, az elhunyt magyevü magyar orvostudós szobrát is. Az ünnepély egybeesett Semmelweis születésnapjának évfordulójával.

A sárospataki főiskola történetébe új korszak veszi kezdetét a most tervezett építkezéssel. A kollégium épületére még egy emeletet húznak, az angol kollégiumok mintájára internátust építenek, mely e nemben páratlan. A kollégium két emeletes épületét az akadémia és internátus céljaira átalakítják. Átvették az államtól a modern épületben elhelyezett tanítóképzőt. Így a főiskolának három tagozata lesz: tanítóképző, gimnázium és teológiai akadémia. Az új építkezések 1931-re lesznek készen ekkor ünneplik meg a főiskola fennállásának 400 esztendősi jubileumát.

Az Ősi multu pápai református egyház temploma még a lassu elnyomatás után, a türelmi rendelet idejében udvarba szorított helyen épült, most e régi templom helyett a város központjában új templomot fognak építeni. Isten segítségére legyen az ő dicsőségét szolgáló szép munkán!

Épülő egyházak. A vicsei ref. egyház július 28 án tartotta gyönyörűen renovált temploma, ujonnan

épített két tantermes s egy tanítói lakásos iskolaépületének s az ujonnan beszerzett templomi harmóniumnak ünnepélyes felavatását. — Ugyanekkor tartotta a kakszentmártoni gyülekezet renovált templomának felavatási ünnepélyét. — E napon tartotta a prügyi egyház is ujonnan beszerzett szép orgonájának felavatási ünnepélyét nagyszámu ünnepelő közönség részvételével. Istené a dicsőség!

8-10 éves teljesen ároa leánykát örökbe fogadna jobb iparoscsalád. Jelentkezni lehet az olaszilelkészi hivatalban.

Iskolás fiúnak igen jutányos áron kosztot és lakást ad özv. Baka Balázné Huszár-utca 10. sz. alatt.

2-3 tin- vagy leány gyermeket az iskolaidényre teljes ellátásra felveszek. Cim: Erzsébet-liget 10. Krupp.

Láposy Zenekola Str. Simeon Ștefan (Bethlen-u.) 20. sz. hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakkal, kezdőfoktól a művészi kiképzésig. Beiratások egész éven át. Mérsékelt tandij. 3-10

Egy modern 5 águ, teljesen új villanycsillár jutányos áron eladó. Cim a Béres-nyomdában.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz.

Bereczky

uri divat-szabó Ioan Bratianu és General Holban [volt Szaniszló- és Széles-utca] sarok. — Telefon 8-47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-42

Eladó házhelyek

360-390 □-méter területűek az új vízműtelepnél, a kolozsvári országút mellett.

Értekezhetni:

dr Sarkady Sándor ügyvédnél és Bancsik János ref. kántornál.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a Székely Gyula & Co. cégből kiléptem és a

Körös-utca 3.

sz. alatt saját nevemen azt ujonnan felszerelve tovább folytatom.

Midőn prima minőségű áruimról és jutányos áralmról biztosítom, kérem, hogy a multban belém helyezett bizalmát ne vonja meg tőlem a jövőben sem és tiszteljen meg újabb rendelésével, vagyok szolgálataira mindenkor kész teljes tisztelettel

Székely Gyula

Kivonat az árjegyzékből:

Férfi öltönyök méret után 2000-6000 L.
Vásznak I-a minőségben 55 Lei-től
Ing-pouplinok I-a minőségben 100 Lei-től
Zephirek 55 Lei-től. 2-3

Előnyös fizetési feltételek!

Nagy műhely kiadó

szeptember 1-re

Nagy Sándor-nica 14.

Legszébb ajándék a fiatalság részére egy

kisbetűs Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL a tanítóképző-intézet épületben

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A Református Nagyhét

gyönyörű napfényes délutánnal kezdődött szeptember 11-én. Nagykároly városa ünnepi díszben fogadta az ország minden részéből érkező vendégeket, akiknek élén Sulyok István püspök és Vásárhelyi János erdélyi püspökhelyettes adtak szívből fakadó választ a fogadó küldöttség „Isten hozott”-jára.

Vendég- és vendéglátók első utja az istenházába vezetett, hol Királyhágómellék ősz püspöke prófétai ihlettel hirdette az Igét a templomot szorongásig megtöltő gyülekezetnek.

Csütörtökön és pénteken reggel a lelkészek négy-négy csoportba oszolva tartották meg bibliadrámájukat, egyik csoport helye a templomban lévén kijelölve, itt a lelkészekon kívül nők is megjelenhettek.

A konferenciák két első napjának délelőttjén tartott tudományos előadások közül nagy tetszést váltott ki dr. Csűry Bálint kolozsvári kollégiumi tanárnak, a Magyar Tudományos Akadémia tagjának, a „Szentírás a magyar irodalomban” címen tartott előadása. Mély tudással, mégis közvetlenséggel mutatta ki, hogy a Károli-Biblia megjelenése után kezd kialakulni irodalmi nyelvünk, a Biblia formálja a köznyelvet, nagy hatása van a népköltészetre s irodalmunk legjelesebbjeire.

Szerkesztőnk előadását, melynek címe „Erdély és Királyhágómellék együttműködése a történelem folyamán”, lapunkban közölni fogjuk.

Két délután volt templomi ünnepély, egyikén Sárközy Lajos szatmárnémeti-i, másikon, Vásárhelyi Boldizsár kolozsvári lelkész hirdette az Igét, amaz Királyhágómellék, emez Erdély egyik legjobb szónoka. Mindegyik szorosán alkalmazkodott az est előadásának tárgyához, első estén Dóczyiné Berde Amál a református női családjában állította elénk, másik estén Tereh Géza beszélt az ifjúságnak szerepéről a református egyházban. Két énekművésznővel ismerkedett meg a hallgatóság: Lénárd Margittal és H. Csighy Ella hangversenyénekesnővel.

A konferenciák utolsó napjának délelőttjén tartották meg a presbiteri konferenciát, amelyen — sajnos — nem sok presbiter vett részt. Kádár Géza zilahyi esperes, erdélyi generalis-direktor, lélekbemarkoló

prédikációja után elsőnek egyházközségünk főgondnoka, dr. Thury Kálmán tartotta meg nagy hatást kiváltott előadását a református presbiter feladatairól. Előadásához fűződött felszólalások során Peleskey Sándor szatmárhegyi lelkész indítványára kimondatott egy presbiterek számára készítendő lap szükségessége. Dr. Gulácsy Sándor, székelyhídi ügyvéd, presbiter pedig javasolta, hogy a presbiteri értekezletek vidékenként is megszerveztessenek.

Dr. Imre Lajosnak a kálvinista iskoláról tartott szakszerű előadása után dr. Nagy Sándor, a nagykárolyi egyházmegye gondnoka szólott a gyülekezeteknek egymásért való felelősségéről. Majd Vásárhelyi János ismertette egyházunk szociális feladatait. Ma már a világ minden református egyháza foglalkozik ezzel a kérdéssel, s a munka nyomán, a munkások milliói, akik idegenül néztek az egyházra, kezdik immár felismerni az édesanyját az egyházban. Megindító példákban mutatja fel, hogy a mi munkásaink nem rossz reformátusok, a zsilvölgyi bányásztestvérek keresveszteségekkel iskolát, templomot építettek akkor, mikor sok falu elhagyott szívű birtokos gazdái megtagadták azt, ami az iskola és egyház fenntartására szükséges.

Vásárhelyi indítványára a lelkiáldásban gazdag nagyhétről emlékkönyvet ad ki a két kerület.

Szombaton este magas színvonalú irodalmi estre gyűlt az ünnepi sereg a városi színházban. Az ünnepi beszédet Erdély aranyszajú szónoka, a fáradhatatlan Vásárhelyi János tartotta, aki beszédében rámutatott Károli nagyságára, mely abból fakad, hogy egy gondolat megvalósítására szenteli egész életét. Tabéry felolvasott, Szombati Szabó István verseket szavalt, a művészi számok között elementáris erővel hatottak H. Csighy Ella hangversenyénekesnő dalai, aki valósággal elbájolta a nagy közönséget.

A szép napok legszebbje a jubileum napja, szeptember 15-ike volt. Már korán reggel megindult a népvándorlás a díszes templom felé, amelynek bejárója felett van elhelyezve a letakart emléktábla. Pontosan tíz órakor zendült fel az ének. Előbb Sulyok István püspök mondotta el megindító érzésektől áthevített költői imádságát, majd dr. Makkay Sándor erdélyi püspök hirdette hatalmasan az Igét. Nem em-

bert imádni gyűltünk össze. Minden test fű és minden szépsége, mint a mező virága! Megszárad a fű, elhull a virág, de Istenünk beszéde mindörökké megmarad. Isten Igéjének szól ünnepelésünk! Ebben van a népünket megtartó erő.

A templomból kiszorult közönség számára az iskola udvarán volt istentisztelet.

Istentisztelet végeztével közel négyezer ember szorongott a templom előtt, ahol dr. Gönczy Lajos kolozsvári theologiai tanár beszéde után lehullott a lepel a Károli Gáspár emlékéért hirdető fehér márványlapról, (melyet a nagyváradai Veiszlovits-cég készített el).

Az emléktábla leleplezése után az ünnepi sereg a színházba vonult díszgyűlésre, elől a két püspök a papság palástos seregével, utánok nők és férfiak beláthatatlan tábora végig a főutcán.

Az elnöki asztalnál foglalták helyet a magyarországi és csehszlovákiai magyar reformátusok, a romániai magyar evangélikusok és az unitáriusok küldöttei.

A díszgyűlést Domahidy Elemér egyházkerületi főgondnok nyitotta meg. Beszéde végeztével Sipos József, a magyarországi reformátusok, dr. Csikesz Sándor debreceni egyetemi tanár 15.000 magyar református presbiter, Frint Lajos aradi szuperintendens a romániai magyar evangélikusok, Guidó Béla esperes az unitáriusok üdvözlését tolmácsolta. Levélben, vagy táviratban küldték üdvözlésüket a hazai baptisták és a külföldi reformátusok (Skóciából stb).

Az ünnepi beszédet Papp József máramaros-szigeti lelkész adta elő, majd Vásárhelyi János indítványára kimondta a díszgyűlés, hogy a romániai reformátusok megalakítják a Károli Gáspár irodalmi társaságot, amelynek megszervezésére 28 tagu bizottságot küldött ki.

Lángoló szívű és könnyes szemű ünneplők zendítették rá, mélységes hálával Isten iránt a jubileumi nagy nap záró énekét:

Tebenned biztunk eleitől fogva!...

A jubileumi ünnepről nemcsak gazdag lelki áldásokkal térünk haza, hanem szívünkbe zártuk a kedves vendéglátó nagykarólyokat is, akik felekezeti különbség nélkül szeretettel fogadták Károli Gáspár bibliás népét.

Reggeli órákon: Hétfő: Atyai emlékeztetés. Péld. hivogatása. Péld. 8, 8—15. Szerda: A bölcsesség kezdete az Urnak félelme. Péld. 9, 1—10. Csütörtök: Jézus a mi bölcseségünk I. Kor. 1, 18—30. Péntek: Jó példaadás I. Tim. 4, 6—16. Szombat: Keresztyén házirend. Efész. 6, 1—10.

Esteli órákon: Hétfő: Madvetés. Máté 13, 13, 24—30. Szerda: A vetés fölnövése. Márk 4, 26—29. Csütörtök: Mustármag. Márk 4, 30—32. Péntek: Kovász. Lukács 13, 20—21. Szombat: Rejtett kincs. Máté 13, 44.

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Ágyalapítványra: Szabó László és neje 100 Lei.

UJVÁROSON:

Ujvárosi harangok árába: Tóth István 50 Lei.

Urasztalára: M. M. utólag 100 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: Babuczai István 40, K. Nagy Lajos 50 Lei.

RÉTEN:

Kórusra: Kiss Sándor (II. r.) 100, Küllös Mihály 100 Lei.

Gesztli Mihálynak: gyorssegély képen a felnőttek bibliaköre 500 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Gondnoknőnél: Lőkös Béláné 25 kgr. alma, Standary Györgyné 8 kgr. alma, Szabó Lászlóné 7 kgr. alma, Biró Irénke 10 kgr. alma, dr. Váradi Imre 12 kgr. alma.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 óraker Csernák Béta, a Hegyen: délután 4 óraker (Nagysötétág Papp Sándor szülőjében) Kiss Bertalan,

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 óraker Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 óraker Kiss Károly,

Réten: délelőtt 10 óraker Szabó Lajos, délután 5 óraker Szabó Pál theologus szolgál.

Az ujvárosi református ifjuság és énekkar szűreti mulatságot rendez a Katholikus Kör nagytermében október hó 12-én. A rendezőség már most felhívja városunk, de különösen ulvárosi hittestvéreink figyelmét a kedvesnek ígérkező alkalomra.

A réti Református Énekkar folyó évi október 6-án este műsoros estét rendez a Kath. Körben, amelyre az énekkar vezetősége ezton is felhívja a közönség figyelmét. Az estély jóvedelme egy házi és énekkari célra szolgál. A részletes műsorleghközelebb közöljük.

Károli emlékünnepeit rendez az ujvárosi leánybiblikör e hó 29-én este fél hét órai kezdettel az ujvárosi templomban. A műsor lapunk következő számában közöljük.

A Református Kör 1929. évben szeptember hó 22-én, vasárnap este fél 9 órai kezdettel a Kath. Kör nagytermében tartandó Petőfi emlékünnepeinek műsora: 1. Megnyitó. Tartja Papp Lajos író, a Szigligeti Társaság rendes tagja. 2. Petőfi dalok. Előadja a Gutenberg Dalkör, Karnagy Andrassy Ede zenetanár. 3. Petőfi álma. Petőfi költeményeiből színre alkalmazta Losonczy Gábor. Személyek: Petrovics István: Losonczy Gábor, Petrovicsné: Bittenbinder Böske, Petőfi Sándor: Nosz Andor, Julia felesége: Szabó Mici, István: Szabó Dénés, Juliska: Bódis Mancsi, Erzsók néni: Juhász Teres. 4. Petőfi dalok. Éneklő Hoszieslawsky Kázmér, zongorán kíséri Török Margitka. 5. Ünnepi beszéd. Tartja Perédy György, a Szigligeti Társaság főtitkára. 6. Petőfi költemények. Szavalja Adorján Péter. 7. Petőfi dalok. Előadja a vonós-zenekar. Tagjai: Szilágyi Béla, Varga Gedeon, Ujj Béla, Soos András. 8. Bolond Istók. Petőfi költeménye, Szinpadra átirta Papp Lajos. Személyek: Istók: Papp Lajos, Gazda: Nosz Andor, Mária: Bittenbinder Böske, Erzsike: Szabó Mici, Apa: * * *. 9. Petőfi dalok. Előadja a Gutenberg Dalkör, karnagy Andrassy Epe zenetanár. — Ezt a sokat ígérő műsort nem közölhetjük anélkül, hogy elismeréssel ne adózzunk a Református Kör vezetőségének, midőn ez estét megrendezi tánc nélkül. A magyar kultúra barátai nem hiányozhatnak ez estről.

Nagylaki egyházunk köszönete. A „Református Híradó” augusztus 24-én megjelent 34 számában nyugtázott kegyes adományokon fölül, melyek szerint az olasz-i parochiális körtől nyert segélyösszege 2834, az újvárosi parochiális körtől 2404 és a réti imaháznál 100 Lei, öszinte hálával nyugtázzuk az alábbi kegyes adományokat is: A réti imaháznál a perselypénz 444 Lei volt. A Nagy Lászlóné által végzett gyűjtés eredménye: Pázmány Gyula 100, Hajdu Jánosné 100, Bodó Zsigmondné 80, Szeghy Kálmán 75, Kovács Elek 50, Nagy Gyula 30, özv. Fazekas Andrásné 20, együtt 460 Lei; a Karalyos Mártonné gyűjtése volt: Tamás Lászlóné 100, Lőkös Béláné 50, Monori Sándorné 50, Karalyos Mártonné, Hidvégi Andrásné, Marnai Gáborné 20—20, együtt 260 Lei, míg Hajnal József 100 és Ujlaky Károly 60 Leit adományoztak. A velencei templomból az aug. 11-iki perselypénz címen 420 Lei adatott át. Így a most nyugtázott adományok összege 1739 Lei lévén, a teljes segélyösszeg eddig 7077 Lei. Midőn nagylaki egyházunk nevében hálás köszönettel nyugtázzuk a nyilvánosság előtt is ez összegeket, kedves köteleységnek ismerjük megemlíteni, — szintén hálás köszönetünket nyilvánítani a nyilvánosság előtt és Zámbo Sándor (különb. római katolikus vallású) szőlőbirtokos és kedves neje Kántor Erzsike hívünknek is, kik lekötözött szívevel látták vendégükül Nagyváradon tartózkodása ideje alatt Hegyi Károly lelkészt és ez által a legszerényebb költségek föl-

számításával is legalább 600 Leit juttattak a nemes célra, a nagylaki egyház részére, midőn ez az összeg így visszamaradhatott az egyháznak. Midőn Isten áldását kérjük a nemes szívű adakozókra, nem mellőzhetjük itt is megemlíteni szent könyvünk áldott ígért: „A jókezü adakozót szereti az Isten! (2. Kor. IX. 7.) Nagylak, 1929 szeptember 3. Hegyi Károly, ref. lelkész, volt küllő egyhm. esperes, Szinek Sámuel egyh. gondnok.

Sulyos sajtó hibák kerültek bele mult számunk *Az Ige hősei* című cikkébe, midőn szerkesztőségünk mindegyik tagja a nagykarolyi ünnepségeken volt elfoglalva. Nehányat helyreigazítottunk. Az 5-ik sorban *süveget emeljenek* helyett *ünnepet szenteljenek*, a cikk hátulról számított 5-ik sorában *adományok* helyett *tudományok*, utolsó sorában *igének* helyett *igaznak* olvasandó.

Bethlen Gábor emlékünnepe Marosillyén. A hunyadi református egyházmegye negyed-évenként tartani szokott konferenciája Marosillyén folyt le az elmúlt napokban. A konferenciának e szép kis marosmenti városkában való tartását emlékeztetessé tette az a körülmény, hogy Marosillyén van Bethlen Gábor a nagy erdélyi református fejedelem szülőháza s a hunyadmegyei református lelkészek e szülőház előtt akarták leróni kegyeletüket Bethlen Gábor halálának 300 éves évfordulóján.

Az egyházszeretel példája. Kolozsváron elhunyt Kilyén Sándor az erdélyi református egyház igazgatótanácsának irodaigazgatója. E minőségben 48 esztendei hivatalkodása alatt 7 püspök mellett szolgált. Minden vagyonát az egyháznak hagyta. Takarékossággal összegyűjtött pénzéből alapítványokat létesített sokat áldozott az ifjuság nevelésére. Nemes példája követésre méltó, emlékezete legyen áldott!

Végezd el hűségesen, amit vállaltál. Egy nagyon gazdag embernek hűséges, megbízható szolgára volt szüksége. Felhivatott magához próbára két emberrel. „Egész nap vizet kell hordanotok s megkapjátok a jó bérért”. Mindkét ember vállalkozott a feladatra. Mély kutból kellett a vizet felhuzniok, de ami a dologban különös volt, a vizet egy nagy kosárba kellett öntenl, amiből az természetesen azonnal kifolyt. Az egyik munkás a harmadik, vagy negyedik vödör után bosszusan fel is kiáltott: „Ki látott ilyen ostoba munkát? Én bizony inkább leülök s nem húzok többet egy vödörrel sem. Ugy sem tudja azt senki, hogy hányval hoztam.” „De barátom, — intette őt a másik, — téged is, engem is erre a munkára fogadtak, jól megfizetnek, bizony csak tedd amit vállaltál”. „Ha nincs elég eszed, csak tedd te magad, — volt a bosszus válasz s emberünk úgy is cselekedett, amint mondotta, leült és pipára gyújtott s később már nevetve csufolta dolgozó, verejtékező társát. Aztán úgy estefelé történt, hogy az egyik vödör vízben meg-

csillant valami. A dolgozó munkás kivette a csillogó tárgyat: gyémánt-köves, fényes aranygyűrű volt. „Lásd, — mondotta társának, — ez volt az érthetetlen munka célja, azért kellett a vizet kosárba öntenünk, hogy azt a gyűrűt a földön el ne lepje a sár, amint kiöntjük... — szolt és felvitte a gyűrűt a gazdag emberhez. „Csak társd meg a gyűrűt kedves barátom, — mondta neki a gazdag, — amíg csak az én szolgálatomban vagy, hadd legyen hűséged és kitartásod jele. A másik munkásnak pedig négy vödör víz bérért fizette ki (mert figyelte őket) s az elment, hogy tovább nyomorogjon és tovább panaszkodjék maga okozta nyomorúsága miatt az emberekre, az egész világra.

A vármalmi református egyház újonnan épült kulturházának felsavatása alkalmából az elmúlt vasárnapon szépen sikerült kulturnapot rendezett.

Evangelikus miniszterek Legyelországban a róm. kath. vallás az uralkodó és érdekes, hogy a kormány egyhármadrészben protestáns miniszterekből áll. A minisztereink, a kultuszminiszter, a belügyi, vasúti és a postaminiszter protestáns vallású emberek.

Egyesület a pletyka ellen. Frank Melville angol pap egyesületet szervezett a pletykálkodás e csunya szokás megszüntetésére. Az egyesület tagjai esküvel fogadják, hogy embertársaikról semmiféle becsületbevágó dolgokat nem beszélnek. Ez a buzgólkodás tiszteletreméltó és keresztyéni is, azonban az efféle bűnöket nem egyesületekkel, de a lélek átalakításával lehet kiirtani.

Kézimunka és Iparművészeti kurzus kezdődik e hó 21-étől Városliget-utca 1. sz. alatt (Str. dr. Istrați) Török Margit Iparművésznőnél. Tanít: lámpaernyő készítést, bőrmunkát, legdivatosabb térítő.

függönyösszeállításokat, zsenília és tűlhimzést, virágkészítést. Református leánytestvéreinknek nagy ár- engedmény úgy a tandíjnál, mint megrendeléseknél.

Keresek egy fiatal, kezdő íródat kisasszonyt, feltétlen megbízható, jó házból. Cím: Székely Gyula, Körös-utca 3.

8-10 éves teljesen áro leánykát örökbe fogadna jobb iparoscsalád. Jelentkezni lehet az olasz- i lelkész hivatalban.

Iskolás hunak igen jutányos áron kosztot és lakást ad özv. Baka Balázsné Huszár-utca 10. sz. alatt

ismét kapható a **Risbetis Énekeskönyv** Bérés Károly könyvkiadónál a Leánynevelő-Intézet épületben. — **Ára 82 Lei.**

2-3 fiú- vagy leány gyermeket az iskolai időnyre teljes ellátásra felveszek. Cím: Erzsébet-liget 10. Krupp.

Láposy Zeneiskola Str. Simeon Ștefan (Bethlen-u.) 20. sz. hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakkal, kezdőfoktól a művészi kiképzésig. Beiratások egész éven át. Mérsékelt tandíj. 4-10

Egy modern 5 águ, teljesen új villanycsillár jutányos áron eladó. Cím a Bérés-nyomdában.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában
Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz.

Takarékosság

Negely- és Takarékszövetkezet

Oradea—Nagyvárad

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház

Alakult: 1899. évben Telefon 4-54.

Fiók: Fugyivásárhelyen.

Befizetett üzletrém-tőke Lei 8.500.000

Takarékbetéteket
előnyösen kamatoztat.

Fogadjuk hetibetét gyűléssel. *Le-
számított váltókat. Folyósít jelzálog-
köcsönöket. Átutalásokat előnyö-
sen teljesít. Minden bankszerű üz-
letet kedvezően lebonyolít.*

Képviselet a triestli „Adriai”
biztosító-társaságot. 81

Bereczky

uri díszat-szabó Ioan Bratiann és
General Holban volt Szaniszló- és Szé-
les-utca) sarok. — Telefon 8-47.

Lelkészeknek, tanároknak és ta-
nitóknak kedvezmény. 52-42

Nagy műhely kiadó

szeptember 1-re

Nagy Sándor-utca 14.

Van szerencsém a n. é. közönség
tudomására hozni, hogy a Székely Gyula
& Co. cégből kiléptem és a

Körös-utca 3.

sz. alatt saját nevenem azt újonnan
felszerelve tovább folytatom.

Miután prima minőségű áruimról és
jutányos árainról biztosított, kérem,
hogy a mulban belém helyeztet bizal-
mát ne vonja meg tőlem a jövőben
sem és tiszteljen meg újabb rendelésé-
vel, vagyok szolgálatra mindenkor kész
teljes tisztelettel

Székely Gyula

Kivonat az árjegyzékből:

Férfi öltönyök méret után 2000—6000 L.

Vásznak 1-a minőségben 55 Lei-161

Ing-pouplink 1-a minőségben 100 Lei-161

Zephirek 55 Lei-161. 3-3

Előnyös fizetési feltételek!

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Iskoláink

Uj évtized küszöbét lépték át ez iskolai esztendőben.

Polgári leányiskolánkat 1919 szeptember 1-én nyitottuk meg. Akkor a négy osztályba 223 tanuló iratkozott be, akik között tekintélyes számmal voltak az izraeliták is. Amig intézetünk a zsidó lányokat is felvette, a növendékek száma elég magas; 1920—21-ben: 171, 1921—22-ben: 193, 1922—23-ban: 218, 1923—24-ben: 193 és amikor a miniszteri rendelkezés a zsidó növendékek felvételét megtiltotta, a létszám lepad; 1924—25-ben: 134, 1925—26-ban: 119, 1926—27-ben: 116, majd elkövetkezett a szomorú korszak, amely elvette polgári leányiskolánk nyilvánossági jogát s a beiratkozottak száma egyszerre leszáll 1927—28-ban: 70, 1928—29-ben 76-ra. Az új iskolai évvel intézetünk — a törvények értelmében — már csak mint 3 osztályu leánygimnázium nyílt meg. A növendékek száma azonban nem apadt az osztályok számával: 68, tehát alig valamivel kevesebb, mint mikor 4 osztály állott fenn.

Az egyetlen világhatalomról.

Amikor különösebben beszélnek az emberek a világhatalomról, nem esik szó a legnagyobb világhatalomról. Beszélnek és írnak a pénz világhatalmáról, mondván: kinek pénze van mindene van; pénz a mozgató ereje mindennek. A pénz kétségtelenül nagy hatalom, helyesen használva, de hogy világhatalom lenne, még pedig első helyen álló világhatalom, azt minden gondolkodó embernek kétségbe kell vonnia. A pénz csak eszköz az ember kezében, jó dolgoknak megvalósítására. Az eszköz pedig nem lehet urra az eszközt használó felett. Az, hogy sok embert a pénzgyűjtés rabszolgává tett és a pénzszerzés rabszjón ide-oda hurcolja őt; az, hogy ma a pénz látszik a felületes ember előtt egyetlen mozgató erőnek, senkit se tévesszen meg. A pénz éppen úgy szenvedélyé lehet, mint az ital, kártya, fájtalanság, vagy bármilyen más. Az tehát, aki a pénznél nagyobb hatalmat nem ismer, csak sajnálni lehet, mert olyan dolgot ruház fel isteni hatalommal, amely holt eszköz s csak az

Nem szününk meg reménykedni, hogy ez az év visszahozza nyilvánossági jogunkat s intézetünk ismét virágzásnak indul.

Elemi iskolánk nyilvánossági joga mindig fennállván, a hitvallásos iskola értékét fölismerő szülők évről-évre nagyobb szeretettel karolták fel; 1919—20-ban 339, 1920—21-ben 310, 1921—22-ben 320, 1922—23-ban 400 a létszám, amely 1923—24-ben 331-re esik, mert az állami hatóság a református elemi iskola velencei osztályait bezárta. 1924-25-ben 344. Majd újabb csökkenés áll be 1925—26 elején (301), mikor az első osztályba csak a 7-ik életévtől lehetett felvenni a gyermekeket. De a csökkenés csak muló jellegű volt. Iskolánk kitünő szelleme egyre nagyobb hatással vonja magához a református gyermekek százait. 1926—27-ben 379, 1927—28-ban 448, 1928—29-ben 528 s az idén (1929—30) pedig már 608 növendék tanul 9 tanítónó vezetése alatt.

A nagyváradai református egyházközség isteni Urától vett parancsnak: „tanítsatok minden népeket” engedelmeskedve nagy áldozatkészséggel tartja fenn iskoláit; évente több mint egy millió leit áldoz két iskolájára. (A

ember kezében válik élő erővé. Amikor valaki a te-remltet dolgokat jobban tiszteli annál, aki azokat alkotja, romlás áll be, amely az ember lezűllésére vezet. Fájdalommal és szégyenkezéssel látjuk azoknak nyomorék voltát, akik a pénzen kívül nem ismernek más világhatalmat, hogy azok mimódon fordulnak el az isteni és emberi törvényektől, mimódon követnek el erőszakot lelkiismeretükön, mimódon válnak dölyfősekké, irgalmatlanokká, képmutatókká és mimódon gázolnak keresztül a felebaráti szeretet nagy parancsolatán. És végre ugyan mi hasznát vették rabszolgaságuknak? Mig egyfelől a pénznek szerelme minden gonoszunk gyökerévé lesz bennük, másfelől olyanért adták oda testüket, lelküket rabszolgaságra, amit el nem vihetnek magukkal. Mert elvégzetett dolog, hogy az ember semmi nélkül jön a világra és semmi nélkül kell néki a világot itthagynia.

Mennyivel más az, amikor a pénz lesz rabszolgává és az ember a pénzzel minden olyan dolgot támogat a létesítésben, amely a szenvedést kevesbíti, az emberi életet szebbé, kellemesebbé teszi. Bizony

mult évi zárszámadás szerint 1,005,367 lelt, akkor, mikor egyházi és iskolai adóból 728,268 lelt volt a bevétele s a különbözet az egyházi célt szolgáló ingatlanok jövedelmét terhelte.)

Az élettelennek látszó statisztikai adatok azonban arra buzdítják egyházközségünket, hogy az áldozathozatalban meg ne lankadjon, mert imé hiveink közül egyre többen vallják az igazságot, amelyet egyházunk egyik nagyfőfia (dr Makkai S.) így fejez ki: „Az egyház, amint vallásos intézmény, épen annál fogva, hogy lényege szerint a lelkek örökkévaló életének ápolója; elsődrendű, pótolhatatlan és nélkülözhetetlen kultur tényező és ezzel együtt hivatott, jogosított és kötelezett tanító és nevelő hatalom is, mert soha le nem mondhat arról, hogy a rábizott lelkeknek Ő adjon világnézetet; Ő állítsa fel számukra az emberi élet legmagasabb eszményét reprezentáló értékek mérlegét; s Ő adja nekik az erkölcsi élet olyan egyetemes, átfogó ideálját, mely az egyéni, családi, társadalmi, nemzeti és állampolgári köteleességek köreit mind magában foglalja, de egyuttal mindeniknél több és magasabb is, mint az egyetlen önérték, az istenfiuság örök parancsának hirdetője“.

A Lorántffy Zsuzsanna-Egylet szerdai munkadélutánján az őszi napok elkergetésével ismét szép számmal gyülekeznek össze az egyesület nőtagjai a Református Árvaház munkaszobájában. A közelgető tél nyomora még fenyegetőbb, mint a múlté, a jótékonyosság őrállóinak tehát korán fel kell készülniök a küzdelemre. Egy névtelen jótévő már jelentkezett: két leánygyermek ruhára valót adományozott. Példája ne maradjon követetlen! Az adományokat várja és készséggel elfogadja az egyesület. A ruhánakvaló anyagból elsősorban szegény gyermekek számára szándékoznak ruhákat készíteni a munkadélutánok látogatói. A munkadélutánok bibliáóráit Csernák Béla és Varga Gedeon lelkészek vezetik.

e világnak nem szivtelen gazdagokra, hanem a pénzrel Isten dicsőségére sáfárkodó emberekre van szüksége. Ugyanigy vagyunk azokkal is, akik a tudomány világhatalmánál más egyebet nem ismernek. Esztelen embernek tarlanók azt, aki a tudomány áldását kétségbe vonná és nem is tartanánk embernek azt, aki azt mondaná, hogy a tudomány káros, arra semmi szükség nincsen. A tudomány áldás, Isten jótékony áldása az ember számára, de nem lehet az bálvány, amely előtt térdet, fejet kell hajtani. A tudománnyal is úgy vagyunk, mint a vagyonnal. Ha nem áll az Isten szolgálatában, ha öncélúsága van, különösen, ha vagyonszerzésért, vagy uralkodásért van, akkor a zsarnok-tudomány többet árt, mint használ. Lassanként gyűlöletessé lesz azok előtt, akik a magasabb értelmi életnek kizsákmányoló kényszerét tűrni kénytelenek. Hány ember pusztult már el, mert nem tudta megfizetni az ügyesebben operáló-kezet, há y ember nyögi egy életen keresztül, hogy a tudomány áldását nem tudta megvásárolni, mert nem tudhatta megvásárolni. Mihelyt a tudomány üzletté

A „Református Kör“ Petőfi-émlékünnepélye.

A magyar nemzet „Tyrteusa“, a magyar szépirodalom és népköltészet örökké fénylő csillaga és a szabadság lánglelkű apostola: Petőfi Sándor, a halhatatlan költő emlékezetének kívánt áldozni e város magyar társadalma azon az emlékünnepélyen, melyet a Református Kör rendezett szeptember 22-én, vasárnap este a Kath. Kör nagytermében.

Hogy mily közel áll a nagy költő egyénisége és ragyogó költészete a magyar szívekhez és lelkekhez, fényesen bizonyítja az a tény, hogy a nagy, a tágas terem földszintje és erkélye szorongásig megtelt ünneplő közönséggel. Szinte mindenki érezte, hogy Petőfi a miénk, magyaroké az ő egyszerű, de klasszikusan nemes nyelvezete, a magyar népnek beszéde és nyelve, elbeszélő és lírai költeményeinek alapgondolata és tárgya mindig a néplélekből fakad, mint tiszta s üdítően tápláló forrásvíz, a bércek bel-sejéből, az ő költészete azért olyan drága, azért olyan értékes és becses minékünk, mint bányák mélyéről felhozott csillogó arany! Ez az oka, hogy Petőfivel betelni sohasem tudunk, őt megünni sohasem fogjuk, sőt minél többet olvassuk, annál több szépséget találunk műveiben s annál jobban gyönyörködünk benne.

A Ref. Kör. választmányának és kulturbizottságának igen szép és szerencsés gondolata volt az hogy kulturestéinek sorozatát Petőfi-ünnepel nyissa meg, mert a fényes sikerű ünnepl est azt bizonyítja, hogy a lélek szomjuhozza a költészet, a zene és ének szépségeit és áldásait, mint szemünk a napfényt!

Az ünnepélyt Papp Lajos író, a Szigligeti társaság rendes tagja nyitotta meg nagy hatást kiváltott beszédével, ugyancsak ő alakította a Petőfi költeményéből általa szinpadra állrt Bolond Istók pompás darab főszerepét s nemcsak mint író mutatkozott be, de

lesz, hatalommá, amely vakon és érzéktelenül uralkodássá fajul és nem szolgálattá nemesül, romlás áll be és a legnagyobb áldásból a legnagyobb átok lesz.

Avagy az a tudomány, amely a gyorstűzelő ágyukat és fegyvereket kitalálta, kit és hol tett boldoggá? A különböző gázok, az ártási szándékkal szaporodó repülőgépek, tengeralatti aknák boldoggá fogják tenni a világot? Bizony igaza van a bibliának mikor azt tanítja, hogy ha minden titkot és tudományt ismerek is, de szeretet nincsen bennem, semm hasznom abból. A tudomány is eszköz és semmi más. A nagy tudást az ember úgy kapja Istentől, tehát nincsen miért kevélykednie senkinek sem, mert a nagy tudás nem egyéni érdem, hanem Isten ajándéka. Azt a nagy tudóst teremthette volna Isten hülyévé is és ugyan kicsoda akadályozhatta volna meg ebben? A tudományt tehát Isten fölé helyezni, nagyobb tisztességet adni annak, mint Istennek, legnagyobb istenkáromlás.

mint elsőrangú műkedvelő is. Ugy ebben a darabban, mint a Losonczy Gábor által színre alkalmazott „Petőfi álmá”-ban is ősmert, kedves és kitűnő műkedvelőink: Bittenbinder Böske, Szabó Mici, Nosz Andor, Szabó Dénes játéka gyönyörködtetett.

Az ünneplő beszédet Peredy György hírlapíró tartotta, míg Szilágyi Béla, Varga Gedeon, Ujj Béla, Bodó Bertalan, Molnár Győző, Soós András műkedvelőkből alakult vonós zenekar és Hoscieslawsky Kázmér Petőfi dalokkal ragadtatták el a hallgatóságot, amelyekkel nem győzött betelni az ünneplő közönség.

Az ünnepség keretét a Gutenberg Dalkör Petőfi dalai alkották. Antrássy Ede zenetanár ez alkalommal is bebizonyította, hogy a nagyszerű vezetése alatt álló énekkar városunk legjelesebb ilyen egyesülete, amelyet a műértő közönség mindig gyönyörűséggel hallgat.

* * *

Az emlékülnepevényen felülfizettek: dr. Lázár Aurél 500 leit, Szabó László, Jóna Károly, Béres Károly 150—150 leit, Széles Kálmán Vass Károly, Goldburg Ferenc, Dézsi László, Csernák Béla, Sulyok István, Premontrei rend, dr. Soós István, Teieky Kálmán, Materni Lajos, Ujvárosi ref. énekkar, Varga Gedeon, Vásárhelyi Sándor, dr. Thury Kálmán, dr. Krüger Jenő, dr. Popity János, Szabó Károly, dr. Lestyén Endre, dr. Hunya Benedek, Oswald Pál, Imrik S. Zoltán, Horváth Dezső, dr. Czifra Kálmán, Havranek János, Kiss Károly 100—100 leit, Réti ref. énekkar 90 leit, Nosz Gusztáv, Pázmány Antal 75—75 leit, Halász Gyula 60 leit, Brósztehl Lajos, Bodó Zsigmond, Ujlaky Károly, Béres Sándor, Tóth Mihály, Varga László, Varga György 50—50 leit, Kompán István 40 leit, Barabás Sándor 30 leit, Krauss Samu 25 leit, N. N., Héder Gyula 20—20 leit, N. N. 5 leit.

Aldozatkésztség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Ágyalagra: Szabó László és neje 1000 Lei.
A szegény tanulók segélyezésére: Kiss Ákos és Andriška 1000, Lucskai Bálint 20, Tolvaj Gyula 60, Bodó Emilia és Géza 200, Tamás Loránd 10, Fehér Erzsébet 20, Ardelean Erzsébet 20, Oláh Irén 40, Móna József 20, Marjai Sándor 100, Bóna Erzsébet 40, Takács Ilona 18, Berei László és Károly 100, Kelemen Ilona 20, Szabó Juliska 20, Csernák Emike 200, Fülöp Bócsi 40, Tolnai Ilona és Gusztáv 40, Bereczki János 40, Lukács László 40, összesen: 2048 L.

VELENCÉN:

Építési alagra: Szabó Lajos 20 Lei.

RÉTEN:

Kórus céljaira: Györi József és neje 200, Tóth István 50 Lei.

Szegényeknek: Petri (Hevesi-lelep) persely 180 Lei (házzentelő istentisztelet).

B) Az Árvaház céljaira:

Gondnoknőnél: Kovács Lajos 30 kgr. paradicsom és egy kis zsák paprika. Borbély Lajos 20 kgr. paradicsom.

Árvaházunk növendékeit a „Püspök-Fürdő”-ben tartott ifjúsági konferencia alkalmával Vass Károly presbyter szállította ki saját kocsiján, melyért ez uton mond köszönetet Árvaházunk Vezetőségének.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyén: délután 4 órakor (Nagysötétág Papp Sándor szülőjében) Szabó Géza.

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Sámy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 és délután 3 órakor Szabó Lajos szolgál.

Reggeli órákon: Hétfő: A kegyesek boldogsága. 1. zsolt. 1—3. Kedd: Reggeli imádság. 5. zsolt. 2—8. Szerda: Bűnbánati könyörgés. 6. zsolt. 2—5. Csütörtök: Isten gondja az emberekre. 8. z. ot. 2—10. Péntek: Ki marad még Istennél. 15. zsolt. 1—5. Szombat: Szép örökség. 16. zsolt. 1—11.

Esteli órákon: Hétfő: Drága gyöngy. Máté 13, 45—46. Kedd: A háló. Máté 13, 47—52. Szerda: Az elveszett juh. Máté 18, 11—14. Csütörtök: Az elgurult drachma. Luk. 15, 8—10. Péntek: A tékozló fiu. Luk. 15, 11—32. Szombat: Az adós. Máté 18, 21—35.

Nároli Gaspár emlékülnepevényi rendez az ujvárosi leánybibliakör folyó hó 29 én délután fél hét órai kezdettel az ujvárosi templomban, a következő műsorral:

1. Kezdő ének. CXXII. zsoltár 1. verse.
2. Gyülekezeti ének: 283. dicséret 1, 2, 3. v.
3. Imádkozik és prédikál Vadai Béla, élesdi lelkesesperes.
4. Mozart XIII. lk. quartettjének Andante tétele. Játsszák: I. heg. Radó László, II. heg. Boda Klári, viola Boda Boriska, celló Verő László.
5. „A Fordítóhoz” Reményik Sandortól szavalja Kursinszky Mártha.
6. „Meditation” Bach G. unodtól éneklő Harsányi Anna-organán kíséri Vásárhelyi Sándor.
7. Hogyan keletkeztek a bibliafordítások? címmel felolvasást tart Tabéry Géza.
8. Leszáll az alkony (esti fohász) szövege és zenéje dr. Szemethy Gézától, éneklő a nagyváradi református vegyeskar, vezeti a szerző.
9. Záró ének: 203. dicséret 1, 2, 3. verse.

Erre az ünnepélyre szeretettel várunk mindenkit, hogy áldozzunk a nagy bibliafordító emlékének és négyszáz évnek homályából hadd jöjjön lelki szemünk elé a bibliafordítónak nemes alakja, aki által az Örök Isten maga beszél hozzánk magyarul. — Ez alkalommal a persely adományok az ujvárosi harangalap javára fognak fordítottatni.

Tiszteletbeli doktori címmel ajándékozta meg a debreceni Tisza István-tudományegyetem dr. Ravasz László és Soltész Elemér püspököket; előbbi szeptember 29-én avatja a lancasteri egyetem a jogtudományok tiszteletbeli doktorává. Ravasz László még ez év májusában kiment Amerikába, ahol most több egyetemen tart előadásokat s csak a jövő hónapban tér vissza budapesti otthonába.

Az olasz-í paróchiális körben különösen az ifjuság között egy év óta szép eredménnyel működő Kiss Bertalan segédlelkész külföldi egyetemeken óhajtván magát tovább képezni, egyházközségünkből eltávozik s helyébe a püspöki hivatal Szabó Géza segédlelkészt nevezte ki.

A kelim-terifő, amely az árvaházi munkadélutánokon készült, a 72-ik szám nyerte meg.

Magyarok világkongresszusát tartották Budapesten a világ minden táján elszórtan élő magyarok. Ép úgy résztvettek e kongresszuson az Európa különböző országaiba elszakadt véreink, mint az amerikai, kanadai és délamerikai kivándorolt magyarok. A kongresszus valamennyi felekezet templomában megtartott istentisztelettel kezdődött, mely után kezdetét vette a négynapos konferencia. A kongresszus legfőbb tárgya volt a külföldön élő magyarokkal való testvéri egység fenntartása és ápolására irányuló intézkedések megtétele. Valamennyi külföldi kiküldött bizonyosságot tett a magyar faj iránti szeretetéről.

Irii tanulnak a norvég orvosok. A norvég kormány a gyógyszerészek kérésére törvény útján kötelezte az orvosokat, hogy receptjeiket és szakvéleményeiket könnyen olvasható, korrekt írással állítsák ki. Szigorú büntetés sújtja azokat, kik olvashatatlan írást firkálnak a papírra: Az orvosok tehát most szorgalmasan próbálgatják otthon a szépírást. A gyors- és szépíró iskolákban száz orvos is tanul szépen írni.

A magyar cserkészek dícsérete. Nyolcszáz magyar cserkészfiu látogatott el a nyáron Angliába. Ez alkalomból egyik nagy angol lap a következőket írja: „tisztaság dolgában leckét adtak a londoniaknak a magyar cserkészfiuk, akik buzgón szemlélték a főváros nevezetességét. Amikor megtekintették a Towert, a Themze partján húzódó tornácon reggelliztek és amikor eltávoztak — ezt a londoniak ámulat-

tal fogják hallani — egyellen papirszelet sem volt látható, mindent szépen visszacsomagoltak és rendbe-raktak kosaraikba. A magyar cserkészeket egyetlen ország fiai sem multák felül.”

A kecskeméti református egyház presbitériuma elhatározta, hogy az ősztől kezdve diakonisz-szákát fog beállítani a szegények és betegek látogatására, amiképen már Cegléden és Kiskunhalason is van. Bár minden nagyobb gyülekezet presbitériuma foglalkoznék már ezzel a nagyon szükséges és üdvös tervvel!

Az orosz szovjet törvényszéke halálra ítelt két orthodox papot. Az ellenük emelt vádak így szóltak: betegeket gyógyítottak, ördögöket űztek, továbbá a hívőket a szovjetelleni engedetlenségre csábították, végül őket tették felelőssé a kerület rossz terméséért! — Az emberek inkább szeretik a sötétséget, mint a világot!...

Vizihimlőjárvány Hollandiában. A hollandiai Rotterdámban egy különös betegség szinte járványszerűen lépett fel. A betegséget eddig pontosan nem sikerült megállapítani, eddigi vélemények szerint egy himlőfaj, a vizihimlő ez, melyet tengerészek hoztak magukkal a tengeren túlról. Eddig 60 ember betegedett meg s kettő tüdőgyulladás következtében meghalt.

Láposy Zeneiskola Str. Simeon Ștefan (Bethlen-u.) 20. sz. hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakkal, kezdőfoktól a művészi kiképzésig. Beltrások egész éven át. Mérsékelt tandíj. 5-10

1-2 éves apátlan anyátlan árvát magához fogad Godza Ferenc Balc-Bályok, jud. Bihar.

Egy modern 5 águ, teljesen új villanycsillár jutányos áron eladó. Cim a Bérés-nyomdában.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyvárad Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz

Bereczky

ri dívat-szabó Ioan Bratianu és General Holban [volt Szaniszló- és Széles-utca] sarok. — Telefon 8-47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-43

Legszébb ajándék a fiatalság részére egy **kisbetűs Énekeskönyv**

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL a tanítónőképző-intézet épületben

Eladó

8 darab 3 méteres, 30-40 centiméter átmérőjű, szép

akácfa-törzs

Megtéríthető: **Emléktér 32.**

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A szegénység okai.

Vásárhelyi János kolozsvári lelkész, püspökhelyettes „Az ételből az életnek” című könyvéből.

Az angolok praktikus emberek. Ha valamely kérdés megoldásához kezdenek, először körülnéznek a valóságos életben, számbaveszik annak adatait s csak azután igyekeznek elméletileg is indokolt véleményt mondani a dologról s keresni a célszerű megoldás lehetőségeit.

A napokban egy nevesebb angol író tanulmányát olvastam, melyben a szegénység okait kutatja.

E tanulmány fejtegetéseiben érdekesen, tanulságosan nyilatkozott meg az angol iermész. Nem hosszú, ködbevesző elméletek felállításával kezdte, hanem először nagyon tiszta, éles tekintettel körülnézett a világban s megfigyelte, hogy kik, micsoda emberek legtöbbször a szegény emberek s mi az oka a szegénységüknek? Megállapította, hogy az emberek jórésze elszegényedésének vannak olyan egyéni okai, amelyeknek megszüntetése a társadalom, a törvényhozás rendező hatalma által nem lehetséges.

Hangok az éjszakában.

Élt egyszer valahol messze, csodálatos Indiában, vagy még tán azon is túl, egy öreg ember, aki megöregedvén érezte, hogy halála órája közeledik, magához hívta három fölnevelt, derék szép fiát. A két nagyobbik nyugtalan természetű volt nagyon, szerettek bolyongani a nagyvilágban szerteszét, városokat láttak, idegen népeket s most, hogy apjuk halálos ágyánál összejöttek, le is nézték kissé az öccsüket, aki ahelyett, hogy hozzájuk hasonlóan világot járt volna, odahaza maradt, nem mozdult túl a szülőfaluja határán, hanem gyámolítója volt apjának vénségére.

— Fiaim — mondta az apa — az utolsó óráim ütött. Vagyont, kincseket nem hagyhatok rátok, mert vagyonszerzés helyett csak az volt a célom, hogy titeket egészségben felneveljek. De hagyok rátok egy jó tanácsot, mely mindennél értékesebb. Testvérek vagytok, egymást tehát el ne hagyjátok egy percre se s megfontoljátok együttesen, bármit cselekesztek. Másnap meghalt az ember s a fiuk könyhullaj-

Ilyenek: az *iszákosság*. — Megdöbbenő számadatokkal világította meg a tényt, hogy emberek, akik igazán keserves munkával keresik meg mindennapi kenyerüket, akiknek nincs módjukban tisztességesen ruházni és iskoláztatni gyermekeiket, tiszta, levegős lakást tartani, hogy ezek az emberek milyen hatalmas összegeket adnak ki szeszre. Ha ezt a könnyelműen eldobott pénzt takarékosan és okosan tudnák felhasználni, sokkal, de sokkal többre tudnának haladni, de hiába, amit az ajtón bevisznek, a becsületes keresetet, kidobálják az ablakon.

A második ok sok ember szegénységénél: az *előrelátás hiánya*. A nyári bővebb keresetet léha szórakozásra dobálja el, ahelyett, hogy fát szerezne télire. Fiatal, életerős napjaiban nem gondol a tehetetlen öregkor napjaira s nem igyekszik bár egy kis hajlékot szerezni magának. Figyelmen kívül hagyja a biztosítás, takarékoskodás csendes útjait s mosolyogva, mámorosan rohan a kolduló szegénység napjai felé.

A harmadik ok: a *kényelemszeretet*. Sok ember dolgozik, de zugolódva, lecsukott ajakkal s mindig csak annyit, amennyi a betevő

tások között a jövőre nézve tervet szövögettek. Elhátárolták, hogy nekivágnak a nagyvilágnak. Valahol majd csak szerencse akad.

Az országútra tértek, mentek, mendégéltek. Vándorlásuk harmadnapján nagy rengeteg erdőben találták magukat. Az ösvény valahol a sűrű mélyében elveszett. Az óriás fák lombja eltakarta az égbolt selymes kékségét, a távolban patak morajlott, de hogy arra tértek, egyszercsak a vízzugás is elhallgatott. Bent voltak a járatlan vadon kellős közepében. Eltévédtek. Lassanként leszállt az alkony, a homály növekedett, végre egészen ráborult az erdőre az éjjeli feketeség.

A három fiu egymás mellett botorkált az irdatlan sötétségben. Fáradtak voltak, elcsigázottak. Az élelem, mit utravalóul hoztak hazulról, még a délután elfogyott, éhesek voltak és szomjasak. Tudták, hogy eltévédtek, de nem mertek erről beszélni egymás között. Kimerülten, tanácstalanul megálltak a vén fák között. Azt javasolták kölcsönösen, hogy ott helyben lepihennek, mert a sötétség már akkora volt, hogy

falatja biztosításához szükséges, de ha dolgát végezte, semmi okosat sem tud tenni, mint ölbetett kézzel várni a jó szerencsét. Az egészség, életerő pedig megtörik s ezek a mindig elégedetlenkedő emberek a végén is a szegényházak elkeseredett eltartottjai lesznek.

Az én értelmes íróm megállapítja természetesen azt is, hogy még más okai is vannak a szegénységnek, olyan okai, melyeken az egyes ember nem, csak a társadalom, a törvényhozás tud segíteni. Ilyenek: alkalmatlanság a munkára. Vakság, süketség, egyéb nyomorékság, amely az élet versenyében hátrászoritja azt, aki ennek terhe alatt szenved. A kereseti viszonyok kedvezőtlen megváltozása. Új iparágak keletkeznek s szüntetik meg a régi kereseti lehetőségeket. Végül az általános gazdasági pangás. Tőke és munka harca, a modern gazdasági élet bonyolult rendszere, amely annyi erőt emészt és áldozatot követel.

Miért idézem ez értelmes, de egyáltalán semmi rendkívüli bölcsességet nem tanító fejtegetéseket? Csak azért, hogy kiemeljem, mennyire igaz az a következtetés, melyet fejtegetéseiből levon ez az író. A szegénység okainak megszüntetése ellen minden jóérvű, emelkedett gondolkozású embernek küzdenie kell, de az okos ember a küzdelmet ott kezdi, ahol kilátása lehet a sikerre, a saját élete alakításánál. Nagyon kevés kilátásom lehet arra, hogy a világ állapota, a modern gazdasági élet sok külső és belső nehézsége megváltozzék. Az állam inkább terheli, mint segíti az adózó polgárt, de az alkohol pazarlásra indító szenvedélyét megfékezhetem magamban, csekély jövedelmem több előrelátással osztghatom be s munkateljesítményem is fokozha-

válni lehetett volna, mint a kenyeret s egy tapodtat sem látott előre az ember szeme. A talaj hepehupás volt, hol emelkedett, hol meg esett, félős volt, hogy valami veremfélébe belefordulnak. Már épen körül-tapogatóztak, hogy leheverjenek, mikor hirtelen világosság csillámlott a messzeségből. Gyertya vagy lámpafény, ott arra emberi hajlék lehetett, mert vidám énekszó csendült meg az éjszakában, hár szavát a nótának nem értették, mégis kivették. Gondtalanságról, boldogságról, örömről szólt az ének.

— Gyereünk oda — kiállotta föl-pattanva a legidősebb fiú.

— Siessünk hát — hagyta helyben felvillanyozva a középső is — mit várunk, tündökönk, amikor a hosszú, fárasztó ut után az orrunk előtt szól az ének. Ott nagyszerűen élhetnek az emberek, ha ilyen vig a daluk, biztonnal van bor, pecsenye, muzsika és egyéb gyönyörűség.

A legfiatalabb aggódalmasan megcsóválta a fejét.

— Ebben a sötétségben — vetette ellen — ne induljunk az ismeretlen utnak neki. Ha tovább me-

tom s így józan, takarékos munkás étellel több kilátásom lehet arra, hogy megmentőddöm a nyomorúságtól, mint ha csupán hangos politikus vagyok s nem elsősorban csendes, fegyelmzett, szorgalmas, takarékos ember.

A mai körülmények között nekünk, magyaroknak különösen nagy szükségünk van e józan életfelfogásra, mert minket igazán fenyeget az általános elszegényedés réme. Küzdenünk kell ellene, de egész bizonyos, hogy elveszítjük a csatát, ha először magunkkal szemben meg nem nyerjük.

Magyar kisgyermek.

Megindultak a bukaresti magyar iskolába is a tás-kás magyar kisgyermek. Iskolatáskával a hátukon csoportosan sietnek a főváros utcálabirtusain abba az iskolába, mely tíz esztendeig néma volt a magyar szó és a magyar kultúra számára. Most kacagásuktól és vidám csicsérgésüktől hangosak az utcák és hangos az az épület, mely tíz küzdelmes év után újra szellemi táplálékot fog adni nekik.

Hangjukat, kacagásukat és fel-feltörő vidámságukat még a nagyvárosi utca forgalmának a zaja sem tudja elnyelni, mert még ezek az apróságok is tudják, hogy a felszabadult iskolában felnevelődést, embresedést és kulturát fognak kapni. Erre vágnak ők ragyogó szeretettel és ezért ragyog piciny arcocskájuk.

A kisgyermek tanítóira és nevelőire pedig nagyon nehéz feladat hárul: vigyázzanak arra, hogy ez a vidám mosoly sohase tűnjön el a bukaresti kisgyermek arcáról. Vigyázni kell arra, hogyha majd rájuk szakadnak a ködös őszi reggelek és a rideg fagyos téli hidegek, — akkor is mosolyogjanak és akkor is legyenek hangosak az utcák vidám csicsérgésüktől.

Az aggódalmas lelkű magyar ember szívdobogva

gyünk, érzem, valami bajunk esik. Várjuk meg türelmesen a virradást, akkor tisztán látjuk az utat a hangok felé.

— Ne prédikálj nekünk, — fortyant föl a két nagyobbik — ha te maradsz, mi a magunk utján tovább megyünk.

És eltűntek a sötétségben.

A legkisebbik várta a pirkadást. Végre feltetszett a napsugár s a növekvő világosságban ő is elindult a bátyjai után. Alig ötven lépésre megtorpant. A rengeteg végett ért és ime, előtte egy mély szakadék ásitozott. A tulsó szélén meglátta a házat, melyből ének szólt az éjszaka. A szakadékot ösvény kerülte meg s felvezetett a ház felé. A mélységben pedig megpillantotta két szegény alázuhant testvérbátyját.

Az ösvényen elérte a házat, melyben szíves szavu emberek fogadták s köztük letelepülve, sokáig megelégedetten élte napjait. És megsíratta a két bátyját, akik szintén eljuthattak volna oda, ha megvárják a virradást.

Csűrös Zoltán.

nézi a vidám iskolatáskás magyar apróságokat. Örömkönnnyek jelennek meg az ember szemében, mert örölni tud annak, ha a magyar apróságok hangosak és magyarul tanulhatnak.

Amint naponként el-einzegetem őket, emlékezetembe időzik egy régi, egy nagyon régi mese. Elmondom, mert ezt a kis mesét minden bukaresti magyar szülő meg kell tanulja és emlékezetébe kell idézze, ha gyermekei iskoláztatásáról lesz szó.

„Volt egyszer egy idegen városban egy bánatos asszony. Naphosszat mozdulatlanul ült és a messzeségbe tekintett, mintha azt íesnő, hogy a sok szenvedés és gyötrelme után milyen új keserűségek közeledhetnek még feléje a fenyegető távolból.

Az emberek széles körben álltak körülötte és részvétellel nézték a bánatos asszonyát.

A politikusok és bölcsök előléptek és így szóltak:

— Minden összeköttetésünkkel és bölcsességünkkel Téged akarunk szolgálni. Megfogjuk vitatni, miként segíthetünk a Te sorsodon.

Ezzel elmentek és tanakodtak.

És kiálltak a sorból szélesvállu ifjak s fegyveres emberek és így szóltak:

— Szólj, ha bánatnak, mi megvédünk!

Mikor elmentek, döngött lépteik alatt a padló.

Jöttek asszonyok és a fülébe sugtak vigasztaló szavakat:

— Imádkozunk érted. A jóságos Isten majd megsegít.

A gyermekek virágokat hoztak, a lányok koszoruba fonták, a fiúk ügyetlenül felajánlották:

— Tessék...

Még a gazdag is odalépett az asszony mellé:

— Enyém a pénz — mondta — mennyit adjak?

Aztán mind elmentek, csak egy ember maradt ott. Csak egy ember maradt ott, ki a fal mellett állt és így tündődött:

— Övök a hatalom, az erő, a bölcsesség, az imádság, övök a virág, övök a pénz, — de mit adhatok én?

Nézte az asszony szoborarcát és tovább tündődött:

— Szegény asszony, talán tudna még nevetni... csak mosolyogni... csak egyetlenegy mosolyt ajánlhatnék neki, én volnék a világ legboldogabb embere!

Az ember lábujjhegyen előlépett és így szólt a bánatos asszonyhoz:

— Én is felajánlom szerény tudásomat... Magyarul fogom tanítani a gyermekeidet!

A bánatos asszony arcáról eltűnt a bánat és megjelent rajta az örömkönnnyes vidám mosoly...

*

Bukaresti magyar anyák, e kis mese alapján eddig Ti képviseltétek a bánatos asszonyt, de mostantól Ti kell képviseljétek az örömkönnnyes asszonyt: Gyermekeitek magyarul tanulnak!

(Bukaresti Egyházi Ujság.)

Ats József.

Aldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Olaszi-i templomfűtésre: Varga József 100 Lei.

Szegényeknek: özv. Székely Gyuláné 100, Szabó Ferenc és neje 50 Lei.

Egyháznak: Szabó Ferenc és neje 50 Lei.

RÉTEN:

Kórus céljaira: Mányi Ferenc 100 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Olaszi-i lelkészi hivatal után: Balogh István Főző Jenő emlékére koszorúmegváltás címen 100, — Szabó Ferenc és neje 50 Lei.

Gondnoknőnél: Mónus Sándor 3 puttony paradicsom, Szabó László 10 kgr. alma, özv. Standari Györgyné 12 kgr. alma, Andriska János 20 kgr. alma, Makranczi (Velence) 150 Leit adományozott abból az alkalomból, hogy a kisorsolt terítőt megnyerte. Fazekas Lajos 2 kgr. kávé, 2 kgr. pótkávé, 5 kgr. cukor.

VIDÉKRŐL:

Csorja Gyula szörcei lelkész 5 kg. lencse.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: délután 4 órakor (Nagysötétág Papp Sándor szőlőjében) Szabó Géza,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Sámy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor Szabó Lajos szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: A könyörülő szamaritánus. Luk. 10, 25—37. Kedd: A kérő barát. Luk. 11, 5—10. Szerda: Az apa és fia. Luk. 11, 11—14. Csütörtök: Az özvegy és a bíró. Luk. 18, 1—8. Péntek: A farizeus és a vámos imádkozása. Luk. 18, 9—14. Szombat: Az okatlan gazda. Luk. 12, 13—21.

Az ujvárosi leánybiblikör az ujvárosi templomban szeptember 29-én este rendezett Károli Gáspár emlékünnepele maradó hatást váltott ki a nagy számmal egybegyűlt hallgatóság lelkében. Az Igét Vadai Béla, bihari egyházmegyei esperes, élesdi lelkész hirdette Zsid. 13, 7. és 8. versel alapján; prófétai tüzzel intette a gyülekezetet, hogy Isten ígéjének magyar tolmácsáról, Károli Gáspárról hálással emlékezzék, életére figyelmeztetve kövesse hitét; megbecsülje drága örökségét, a magyarra fordított szent Bibliát. Az istentisztelethez sorakozó művészi számok, a quartett, a szavalt, az énekszólo, a karének, valamint a felolvasás mind-mind méltók voltak a magas színvonalu finnepséghez.

A régi ref. Énekhar okt. 6-ára tervezett születésnapját egy későbbi időben tartja meg.

Bukaresti templomkerülők. Adjon az Isten jó napot, kezét csókolom! — köszön be a bukaresti lelkészi irodába jó magyarsággal, két asszony. Nagy bőbeszédűséggel előadják, hogy egy fizetőpincér elhalt a kórházban s el kellene temetni. Amikor az ismeretlen asszonyok s a pincér kilétéről s itt tartózkodási idejükről kezd folyni a diszkurzus, az egyik megmondja őszintén, hogy ő bizony már három éve Bukarestben van, a másik már gyanus kertelessel felel, hogy úgy ő, mint a megboldogult csak nemrég jöttek Bukarestre. Végül elmondják, hogy a pincér hónapok előtt, alig hogy megérkezett, megbetegedett, a betegsegélyzőnek tagságdíjat Bukarestben nem fizetett, így nekük, jószívű idegeneknek 21.000 lelőbe került a kezelési költség, amihez a „szakértársak” közül alig száz lelel járultak hozzá egy néhányan s most a temetésre nincsen pénz. Hát ez bizony nagy baj! hangzik a válasz, de hogy esett az, hogy annyi idő óta, a baj megtörténte előtt egyikök sem talált el az egyházhhoz? Ha egyházi adót fizettek volna, most könnyű volna a halottat ingyen eltemetni, mert csak egyháztagoknak jár, ha szegények, ingyen temetés. Bizony ők eleget tudakolták, van-e Bukarestben templom, de senki nem tudta őket felvilágosítani s most is csak hosszas keresés és kérdezősködés után találtak el ide s azt se tudják, vajjon hazatalálnak-e? Ők mindenképp azt akarják, hogy református temetőbe temetessék el a halott, de ha már ez nem lehet, odaviszik, ahol ingyen temetik el. Mit tegyünk, megadjuk az ingyenes temetést. Amikor a temetőbe való kijutásra kerül a beszéd, kislől, hogy a mi asszonyaink jártak már a „Cizmigiuba” s azt is megértik könnyen, hogyan lehet a temetőbe kijutni. Nagy hálálkodás közben mennek el, azon kijelentéssel, hogy a megbol-

dogultnak igen sok református szakértarsa van, kik a temetésen mind ott lesznek s azok ha majd megtudják, hogy az egyház nem veti meg a szerencsétlenekeket, készséggel belépnek tagjai sorába. Mire a temetésre került a sor, a szakértarsak közül persze még hirmondó se találtatott. Aztán lassan az is kiderült, hogy a megboldogult már régen Bukarestben lakik. Szomorúan temették el szegény testvérünket, aki csak halottaiban lett a miénk. Ezer meg ezer hasonló eset van. Amíg jó dolguk van, tüntetve és szidalmazva kerülnek az Egyházat, szembe kacagnak, ha az egyházi adót kérjük. De ha beüt a baj, akkor „az Egyház köteles segíteni”... (Bukaresti Egyházi Ujság.)

Kézimunka és Iparművészet kurzus kezdődik október 1-től Városliget-utca 1. sz. alatt (Str. dr. Istrați) Török Margit iparművésznőnél. Tanít lámpaernyőkészítést, bőrmunkát, legdivatosabb terítő, függönyösszeállításokat, zsenilla és tüllhímzést, virágkészítést stb. Református leánytestvéreinknek nagy árengedmény úgy a tandíjnál, mint a megrendeléseknél. — Szeretettel ajánljuk.

Örökbe menne 14 éves árva kislány jobb református családhoz. Cim a nyomdában.

Láposy Zeneiskola Str. Simeon Ștefan (Bethlen-u.) 20. sz. hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakkal, kezdőfoktól a művészi kiképzésig. Beiratások egész éven át. Mérsékelt tandíj. 6-10

1-2 éves apátlan, anyátlan árvát magához fogad Godza Ferenc Balc-Bályok, jud. Bihor.

Egy modern 5 águ, teljesen új villanycsillár jutányos áron eladó. Cim a Béres-nyomdában.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14. sz.

Bereczky

uri dívat-szabó Ioan Bratianu és General Holban (volt Szaniszló- és Széles-utca) sarok. — Telefon 8-47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-44

Eladó

8 darab 3 méteres, 30-40 centiméter átmérőjű, szép

akácfa-förz

Megtekinthető: Emlektér 32.

Takarékosság

Szegély- és Takarékszövetkezet

Oradea—Nagyvárad

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház

Alakult: 1899. évben Telefon 4-54.

Fiók: Fugyivásárhelyen.

Befizetett üzletrészletke Lei 8.500.000

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik heftibetét gyűjtéssel. Lezártól váltókat. Folyósít jelzálog kölcsönöket. Általánosokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzletet kedvezően lebonyolít.

Képviselet a triestri „Adria” biztosító-társaságot. 82

Eladó ház

Pál-utca 46. sz.,
a régi Potyka-helyiség.

Értekezhetni:
Bunyitay-liget 38. szám alatt

Legszébb ajándék a fiatalság részére egy

kisbetűs

Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL,
a tanítónőképző-intézet épületében

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Erdélyi és királyhágómelléki kerületek együttműködése a történelem folyamán.

Előadás a két kerületnek Nagyváradban 1929 szeptember 11.
s következő napjain tartott közös nagygyűlésén.

Református Egyházunk történelmének négy-
százados csarnokába kell vezetnem hallgatóimat,
hogy feladatom szerint képeket mutassak fel
annak a két egyházvidéknek együttműködéséből,
amelyeknek egyike Erdély, másika az egy-
kori Partium, vagy Tiszavidék töredéke, a mai
Királyhágómellék.

Az idő rövidege miatt egy-egy kép előtt
alig néhány pillanatra állhatunk meg, bár témám
méltó volna arra, hogy ne ily futólagosan foglal-
kozzunk vele. Méltó volna arra is, hogy ne csekély-
ség legyen az előadója, hanem vagy egy historikus,
aki az adatok kifogyhatatlan tárháza felett rendel-
kezik; vagy egy lyrikus, hogy előadása az Erdély-
ből és Királyhágómellékéről összegyűlt atyafiak
lelkét ellenállhatatlan erővel ragadná meg és
hangolná össze. Miután sem historikus, sem lyrikus

nem vagyok, alázatosan megelégszem azzal, ha
legalább az elgondolások sorozatát sikerül meg-
indítanom a lelkekben.

***

Az első kép, amely előtt megállunk, a mohácsi
vész utáni állapotok rajza, mely a reformációnak
a János király ország részében is diadalmas elő-
nyomulását mutatja.

A hódító harcot Erdély s az Erdélyen kívüli
részek reformátorai közösen vívják.

Az első találkozás az 1538-iki segesvári
kolloquiumon történik, amelyet János király akkor
hívott össze, mikor az 1538-iki nagyváradai béke-
kötéssel a politika kissé nyugvópontra jutott. A
hanyaguló katolicizmus vezérférfia, Fráter György,
kancellár és nagyváradai püspök akar itt a refor-
mációval leszámolni. A katolicizmust a nagyvá-
radai híres franciskánus barát, Szegedi Gergely
védelmezi; a reformáció bajnokainak élén pedig
Szántai István, a Kassáról fogolyképen Erdélybe
hurcolt prédikátor áll, aki a vita során oly nagy
hatást gyakorol a királyra, hogy az a fogoly
prédikátort kész megmenteni a hatalmas kancellár

Apró történetek.

A gyógyító név.

Egy lelkibetegek számára felállított menhelyen
a lelkipásztor gondjai alatt levő betegek között volt
egy ember, akinek minden lelki tehetsége kialudtnak
látszott; szíve és lelke, ugyszólva halott volt.

A lelkész egy nap arra a gondolatra jött, hogy
a betegnek anyjáról beszéljen, az anya halálának év-
fordulóján. Amikort kiejtette az édesanyja nevét, abban
a pillanatban egy nagy könnycsepp csillant fel a sze-
rencsétlen szemében s ettől kezdve a betegség ereje
meg volt törve. Lassu, de biztos léptekkel haladt a
beteg a gyógyulás felé.

„A szeretet erősebb, mint a halál”. Még a sírból
is kinyulik az édesanya keze, hogy megmentse ve-
szélybe került gyermekét.

Mennyi csodálatos érzésnek, tettnek forrása az
anyai szeretet! A világ életét gazdagabbá tevő csele-
kedetekben, mély megindulásokban, szent hősiesség-
ben, önfeláldozó életében valahogyan azok az erők
törnek fel, amelyeket a szívekbe az édesanya csókja
csókolott. Amikor a fa, a kőszén lángra gyul s meleget

áraszt, akkor bennünk a napnak a melege ég, amely
észrevétlenül felraktározódott s most az égés alatt
újra kisugárzik. Nemes érzéseken, nemes tetteken ke-
resztül így sugárzik ki e világba az édesanya szere-
tette a szívekből, — amelyek valaha magukba
itták azt.

Igaz, hogy nagy ára van ennek a dicsőségnek!
De melyik anyai szív ne fizetné meg ezt az árt?

Nem hiába.

Mikor Hadrianus császár egy alkalommal Pa-
lesztinán utazott keresztül, egy öreg embert látott, ki
fügefacsometét ültetett. Megkérdezte tőle, mennyi idős.
„Épen ma vagyok száz éves”, — felelte az öreg.
„S ebben a korban reméled, hogy még élvezheted
munkád gyümölcsét?” „Uram én császárom, — felelt
az öreg — én azért ültetem ezt a fát, hogy gyümöl-
csöt teremjen. Ha Isten úgy akarná, hogy életben
maradjak és részesüljek abból, akkor jó; ha pedig
nem, akkor az utánam jövők fognak részesülni benne,
mint ahogy én élvezhetem azok munkájának gyü-
mölcsét, kik előttem éltek és dolgoztak”.

gyilkos haragja elől. [Révész: Figyelmező 1870. 255. l.]

Magyar és erdélyországi hittudósokat hívják egybe arra a tanácskozásra, amely Gyulafehérvárott 1543 június elején tartatott, amelynek az lett volna célja, hogy az egyházban megbomlott tan és szertartásbeli egységet helyreállítsák. Erdélyiek és partiumbeliek együtt küzdenek azon a hitvitán is, amelyet Fráter György Nagyváradon 1544 július 20-án rendezett, amelyen valószínűleg jelen volt Dévai Biró Mátyás is [Zoványi: A Reformáció Magyarországon 1565 ig. 183. l.], aki ezidőben hihetőleg debreceni pap, s az élte alkonyához közeledő bajnok bizonyára nem mulasztotta el, hogy a közelből át ne fáradjon s mielőtt napja lealkonyodnék, össze ne mérje még egyszer fegyvereit régi ellenfelével, a hasonlóan tudós és nagy szónok ferences baráttal, Szegedi Gergellyel. Az 1545-iki erdői zsinaton, amelyet az ifjan elhunyt Drágfy Gáspár özvegyének, Báthory Annának védelme alatt tartanak, nemcsak Szatmár vidékéről jelennek meg a reformáció hívei, hanem Szilágymegyéből is.

A közös erővel vívott harcok első eredménye az 1550-iki június 22-iki tordai országgyűlés határozata, mely rendeli, hogy „kiki az Istentől neki adott hitben maradjon és egyik vallás a másiktól semmi ürügy alatt se zavartassék.” [Erdélyi országgyűlési emlékek I. 259. l.]

A római katolicizmus mellett tehát biztosítva a protestánsok vallásszabadsága is.

(Folyt. köv.)

Csernák Béla.

A Réti Ref. Énekhar elmaradt jótékonycélu szüreti mulatságát e hó 27-én este tartja meg a Kath. Kör nagytermében.

A részegség lealacsonyít.

Két falusi ember sertést vitt kocsián egy ketrecben a vásárra. Szép summa pénzt kaptak érte. Amíg az egyik a bevásárlást végezte, a másik vígan volt a korcsmában és lerészegedett. Amikor hazafelé indultak, úgy tette fel társa a kocsiára. Az ülésen hol erre, hol arra nyaklott, végre társa megunt vele a sok vésződséget s hogy ne keljen amiatt aggódni, hogy leesik a kocsiáról, fogta és betette abba a ketrecbe, amelyben vásárra ment a sertést szállították. Másnap a faluban jót nevettek az emberek a derűs eseten. Pedig a dolog voltaképpen igen szomorú: Világosan mutatja, hogy a részegség állati sorba alacsonyítja le az embert.

Figyelemreméltó álom.

Valaki azt álmodta, hogy meghalt s a mennyország kapuja elé érkezett. Be akart lépni rajta de az ajtónálló megkérdezte: „Ki vagy?” Erre elmondta, hogy milyen jó keresztyén asszony a felesége, milyen buzgón imádkozik és jár a templomba. „Te azért csak nem juthatsz be a mennyországba, mert a feleséged imádkozik s jó keresztyén asszony!” — felelt

A presbytérium gyűlése.

A presbytérium október 6-án délután 5 órakor az újvárosi tanácsteremben gyűlést tartott, melyen Sulyok István püspök-lelkészelnök és dr. Thúry Kálmán főgondnok előköltek. Jegyző: Oroszlán István. Jelen volt: 39 presbyter.

Lelkészelnök imával nyitja meg a gyűlést. Napirend előtt megemlékezik a legutóbbi gyűlésről, amit távolléte alatt tartott a presbytérium, a dr. Gyenge János vallásos lapjában megjelent valótlán rágalmak visszautasítása ügyében. Megköszöni ezt a figyelmet és nemes megnyilatkozást, amellyel a presbytérium azt az egész iratot a maga értékére szállította le.

1. Lelkészelnök: jelenti, hogy elemi iskolánkba oly nagy számmal irakoztak be, hogy egy új osztály felállításáról kellett gondoskodni. Az elnökség felelőssége tudatában minden intézkedést megtett, hogy a tanításban fennakadás ne történjék: és Újváry Eszter okl. tanítónőt nevezte ki helyettes tanítónőnek, az eltávozott Kerekes Ida helyett pedig Kelemen Etelka okl. tanítónőt.

A presbytérium az elnökség intézkedéseit jóváhagyja és az új osztály felszerelésére szükséges költségeket kiutalja.

2. Főgondnok: előterjeszti, hogy özv. Kágyi Lajosné az ő ismert egyházas buzgósága jeléül, felajánlja megvételre az egyház csekély megterhelése mellett Szaniszló-utcai házát, amely az ő halála után jótékony vagy kulturális cél szolgálatára lenne felhasználva.

A presbytérium hálás köszönettel fogadja a nemes ajánlatot és megbizzza az elnökséget a szerződés megkötésével.

3. Lelkészelnök: jelentést tesz a halhatatlan nevű bibliafordító Károli Gáspár: születésének 400

az ajtónálló. „De a feleségem imádkozott helyettem, járt helyettem a templomba!” — vetette ellen az ember. „Jó. — felelte az ajtónálló — akkor be is megy helyetted a mennyországba!”

Semmi kárhözlatás.

Luther Mártonról beszéli a régi rege, hogy egyszer az ördög odalépett betegágyához és így szólt neki: „Te biztosan a pokolba kerülsz, mert nézz ide, milyen hatalmas listája van a kezemben gonoszágaidnak”. Luther a listára tekintett és nyugodtan kérdezte: „Ez az egész?” Az ördög így felelt: „Nem, ez még nem az egész”. És felidézte Luther emlékezetébe bűneinek megszámlálhatatlan sokaságát, amelyeket gondolatban, szóban és cselekedetben elkövetett. A beteg megint megszólalt: „Ennyi az egész?” „Nem, még ez sem minden — felelt a Sátán, — még a vallás szent dolgaiban való tévedéseidet nem említettem”. Befejezve a harmadik hosszú lajstromot, így szólt: „Látod ily, szörnyű vétkek terhelik életedet. Nem remeg a szíved?” Luther azonban harmadszor is így válaszolt: „Ennyi az egész? Vedd a jegyzékedet s ird alájuk: Jézus Krisztusnak, az Isten Fiának vére megtisztít minden bűntől!” (Ker. Család)

éves fordulóján Nagykárolyban tartott ünnepségekről, amely nemcsak egyházunknak, de az egész magyarságnak ünnepe volt. Az évforduló emléke márványtáblával lett megjelölve, amelynek költségeit közadkozásból gyűjtik össze. Ugyanez alkalommal alakult meg a „Károli Gáspár Irodalmi Társaság”, amely szintén csak a hívek anyagi támogatásából állhat fenn.

A presbytérium az előki jelentést örömmel veszi tudomásul és az említett költségekhez leendő adakozásra felkéri egyházközségünk híveit is. Adományokat elfogadnak a lelkészi hivatalok és az egyházi adóhivatal.

4. Lelkészelnök: jelenti, hogy a leánygimnáziumban Joós Viola szabadságolásával megüresedett tanárnői állásra helyettesül Villi Mária tanárnőt alkalmazta az igazgatótanács.

A presbyterium az igazgatótanács határozatát és a helyettes tanárnő kinevezését tudomásul veszi.

5. Lelkészelnök: bemutatja a dr Várady Zsigmond-alapítvány felügyelőbizottságának jegyzőkönyvét, amely szerint a bizottság 30.000 lei tanulmányi segélyt utalt ki Kiss Bertalan segédlelkésznek, aki a bázeli egyetemre ment tanulmányának kiegészítésére. Ezenkívül 15 ösztöndíjat létesített év 2—3000 lei összeggel, amelyre pályázat lesz hirdetve. A presbyterium a jelentést tudomásul veszi.

6. Lelkészelnök: jelenti, hogy az iparos-tanulók bibliakörének erőteljesebb támogatása végett Kiss Bertalan és Sámgy Gusztáv segédlelkészek kérvénnyel fordultak a presbyteriumhoz, amelyben különösen a bibliakör részére megfelelő helyiség rendelkezésre bocsátását sürgetik. E tárgyban a lelkészkar már tanácskozott és a kérdést megoldandónak tartja.

A presbyterium a kérvényeket sürgős elintézés végett a gazdasági-bizottsághoz teszi át.

7. Lelkészelnök: jelenti, hogy az ugynevezett „váradai bibliának”, amely 1660—1661. évben nyomtatott, egy szép hibátlan példányát 3000 leierért megvételre ajánlották fel az egyházközségnek.

A presbytérium a történelmi nevezetességű bibliát az egyházközség könyvtára részére megveszi, a vételárat kiutalja és leltárba felvételni rendel. Annak őrzését pedig a mindenkorai lelkészelnökre bizza.

(Több kisebb ügy elintézése után a gyűlés fél 7 órakor véget ért.) (—y.)

Károli Gáspár és Bethlen Gábor emlékének
A hála és kegyelet adóját a református leánygimnázium egy-egy templomi ünnepély keretében rója le. Károli Gáspár bibliafordító emlékének október 27-én vasárnap este és Bethlen Gábor erdélyi fejedelem emlékének november 17-én vasárnap este szentel egy-egy templomi órát, amelyre gyülekezetünk tagjainak figyelmét már most felhívjuk.

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Szegény gyermekeknek: Ponoránné 100 L.

VELENCÉN:

Építési alapra: Szabó Lajos 20 Lei.

Napközi gyermekotthonra: Kiss Gyula, unokája: Kiss Ibolyka halála évfordulóján 100 Lei.

RÉTEN:

Kórus céljaira: Kovács Elekné 100 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Velencei lelkészi hivatalnál: Hajdu Teréz 20 L.

Gondnoknőnél: Puskás Károly az árvaházi növendékek haját levágta. Dr. Szentmiklós Imréné 22 kgr. almát adományozott.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Szabó Géza, este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: délután 4 órakor (Nagysötétág Papp Sándor szülőjében) Szabó Géza,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 órakor Sámgy Gusztáv, délután 3 órakor Kiss Károly,

Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor Szabó Lajos szolgál.

Esteli órák: Hétfő: A sáfár. Luk. 16, 1—13.

Kedd: A gazdag és Lázár Luk. 16, 19—31. Szerda: A meddő fügefá. Luk. 13, 6—9. Csütörtök: A napszámosok, Máté 20, 1—16. Péntek: A hét fiu. Máté 21, 28—32. Szombat: A vincellérek, Máté 21, 33—46.

Az ujoárosi ifjuság és énekkar október 12-én szombaton tartja szüreti estélyét a Katholikus Kör nagytermében. Az estély kezdete fél 9 órakor. A rendezőség szívesen látja azokat is, akik bármilyen okból meghívót nem kaptak. Az estély műsora: 1. Népdalegyveleg. Éneklí az énekkar. 2. „Iglói diákok”. Színmű 3 felvonásban. Irta: Farkas Imre. Személyek: Petki János, csongrádi polgármester: Halász István, Pali a fia: Ellénes István, Tircsák Tódor, tanár: Tóth László, Évike, a leánya: Léner Márta, Igazgató: Nagy Béla, Kern, a latin nyelv tanára: Tárnok István, Stiasznyi, a magyar nyelv tanára: Vida Elek, Odobina János, csapláros: Kozma György, Szimák Gergely, pedellus: Szommer Dezső, Holéczi Pista, diák: Baka Dani, Szidor Ákos, diák: Sajtos Jani, Kudelka Tóni, diák: Nagy Joca. Csapos legény: Klaus Imre, Egy diák: Barus József, Rendező: Szamar Jenő, Bakter. * * Rendező Losonczy Gábor. Zenerendező Papp Imre.

A marburgi protestáns jubileumi ünnepek. Szeptember 14-én ünnepelte a protestáns világ annak a nagyjelentőségű összejövételnek 400 éves évfordulóját, melyet 1529-ben Fülöp, a hesseni tartomány grófja hívott össze saját várába Marburgba. Megjelent itt Luther, Zwingli a két nagy reformátor és több tudós, hogy a helvét és német irányu reformáció közötti eltéréseket kiegyenlítsék. Zwingli könnyezve kéri Luthert, hogy engedjen az urvacsorai tanról való tanításánál abból a felfogásából, hogy Krisztus valósággal jelen van a kenyérben és a borban. Luther ezzel háritotta el a békejobbot „nektek egészen más felfogások vannak!” Az ünnepséget a vár nevezetes és híres lovagtermében tartották meg, hol 400 évvel ezelőtt a protestáns világ vezetői találkoztak

A szegedi egyház református olvasókört rendezett be a hívek számára. Mennyi jó származik abból, hogy a hívek református környezetben töltik azt a kis időt, mit napi szórakozásra szakíthatnak maguknak.

Két francia Hatalember szörnyű kegyelenséggel gyilkolt meg egy családot. Egyiknek édesapja a főtárgyaláson az esküdtek elé térdelt és könyörgött, ítéljék gyermekét halálra, szabadítsák meg ettől a gonosz lélektől! Az esküdtek halálos ítéletet is hoztak.

A reformáció emlékműve Genfben. Genfben csodaszép művet készítettek a reformáció emlékére. Hatalmas kőfal ez, a közepén Kálvin és reformátor társai állanak, jobbról és balról pedig háromhárom uralkodó, akik egy-egy nemzetét képviselnek, azokat, akik a reformációt védték és ennek nagy szolgálatot tettek. A falon ott van Bocskay István erdélyi fejedelem is, akik a reformáció védelmére megkötötte 1606-ban a bécsi békét. Olvassuk el a 27-ik zsoltárt!

Gömör lelkeszel Csehszlovákiában Csizben értekezletet tartottak, melyben kimondották egy árvaház felépítését s erre a célra mindjárt 50.000 csehszlovák értékű hozzájárulást és évi adományt meg is szavaztak. Isten áldja és valósítsa meg a jószándékot.

Épülő egyházak. A sajszentpéteri gyülekezet nagy áldozat árán ujtotta meg ősi templomát. — A berhidai egyház közel félmillió lei költséggel épített új iskolát. — Fehérvárcsurgó reformátusai most avatták fel 350 kilogrammos harangjukat. — A győr-

szabadhegyi egyház új iskolát épített. — A kondorosfői egyház új harangot öntetett. — A mezőnyéki egyháznak egy presbiter harangot ajándékozott édesanyja emlékére. — A bajai egyház most avatta fel megújított szép templomát. Az ungtarnóci kicsiny egyház árvák vasárnapját tartott s a begyűlt pénzt az árvaház javára adta. — A miskolci ref. hívek új templomot építenek Martin-telepen.

Mire képes a hit hősiessé, áldozatkészsége, azt homoródszentlászlói reformátusok példájában látjuk. A 174 lelket számláló parányi gyülekezet (a község határa 560 hold) egymillió lei költséggel építette fel templomát, amelyet a múlt hónapban szenteltek fel.

Károli emlékünnepe Göncön. Az abauji egyházmegye Károli Gáspár születésének 400 éves fordulójára alkalmából szeptember 22-én Göncön emlékünnepeket rendezett. Az ünnepnap délelőtt Cziáky Endre esperes, délután Kiss József egyházmegyei belmissziói előadó tartottak ünnepi beszédet.

New-Yorkban külön templomuk van a siketnémáknak.

Kézimunka és iparművészet kurzus kezdődik október 1-től Városliget-utca 1. sz. alatt (Str. dr. Istrați) Török Margit iparművésznőnél. Tanít lámpaernyőkészítést, bőrmunkát, legdivatosabb terítő, függönyösszeállításokat, zsenília és tűlhimzést, virágkészítést stb. Református leánytestvéreinknek nagy árendemény úgy a tandíjnál, mint a megrendelésekénél. — Szeretettel ajánljuk.

Teljesen árova gyermekét (2—3 éves) örököfogadna egy iparos család. Cim a réti lelk. hivatalnál.

Láposy Zeneiskola Str. Simeon Ștefan (Bethlen-u.) 20. sz. hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakkal, kezdőfoktól a művészi kiképzésig. Beltrások egész éven át. Mérsékelt tandíj. 7—10

1—2 éves apátlan, anyátlan árvát magához fogad Godza Ferenc Balc—Bályok, jud. Bihar.

Egy modern 5 águ, teljesen új villanycsillár-jutányos áron eladó. Cim a Béres-nyomdában.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz.

Bereczky

uri divat-szabó Ioan Bratiann és General Holban [volt Szaniszló- és Széles-utca] sarok. — Telefon 8—47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-45

Legszébb ajándék a fiatalág részére egy

kisbetűs Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL a tanítónőképző-intézet épületben

Eladó

8 darab 3 méteres, 30—40 centiméter átmérőjű, szép

akácfa-förz

Megtekinthető: Emléktér 32.

REFORMÁTUS HIRADÓ

— Megjelenik minden szombaton.
— szerk. Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Károli Gáspár Irodalmi Társaság.

A halhatatlan Károli Gáspár emlékének megörökítéséről tárgyaló bizottságban szebb-nél-szebb megvalósításra méltó terv vetődött fel. Volt, aki egy monumentális szobor létesítését sürgette. Mások egy lelkész-árvákat nevelő Kálvineum, vagy egy általánosabb szükséglet szolgáló Árvaház emelésére gondoltak. De belenyilallott a lelkekbe a szétszórtságban, pásztori gondozás nélkül élő és elkallódásnak kitélt magyar református testvéreinket fenyegető veszély tudata és erőssé lett a vágy, hogy lelki árvaságban élő atyánkfiai lelki éhségének és szomjúságának kielégítéséről valamiképen gondoskodjunk s Károli Gáspár emlékére a Biblia és vallásos iratok terjesztésére egy alapot teremtsünk. Hogy e célt és a vele rokon célokat minél teljesebb mértékben megvalósíthassuk, egy Társaság szervezése mondatott ki **Károli Gáspár Irodalmi Társaság** neve alatt, s ennek a társaságnak megalakítása a Nagy-károly városában lefolyt ünnepnapokat bezáró

diszgyűlésen általános öröm és helyeslés között határozatba is ment.

A Társaság célja, hogy az evangéliumi tudományos egyházi és népszerű valláserkölcsei irodalmat művelje, terjessze, az evangéliumi református egyházi életet irodalmi uton ápolja és fejlessze, *a szétszórtságban élő magyar reformátusokat Bibliával és hitelesítő iratokkal ellássa*, a magyar református írókat, tudósokat és művészeket a Társaság kebelén belül összegyűjtse s őket az egyház szellemi életével állandó kapcsolatban tartsa.

A román kir. kultuszminisztérium jóváhagyólag vette tudomásul a Károli Gáspár emlékének illetően való megörökítését és beleegyezését adta, hogy e célra országos gyűlés induljon meg. Felsőbb egyházi hatóságunk a gyűjtést meg is indította.

Hogy a szétszórtságban élő hittestvéreink lelki árvaságáról fogalma legyen olvasóinknak, annak megvilágítására leközzöljük a bukaresti református lapból a dunaparti Giurgiu városában végbement temetés leírását.

Temetés Giurgiun.

Amikor egy giurgiui temetéssel kapcsolatos eseményekről akarok írni, mellőzöm a divatosá vált városfelfedezést: annyit úgy is tud erről a városról mindenki, hogy a Duna partján van, a Bukarestet Bulgáriával összekötő vasutvonal végállomása gyanánt.

Ránk nézve most az a fontos, hogy még ez a dunamenti kis város is annyira közel a Nagyváradon túli Biharfélegyházához is, hogy onnan is eljut ide a kenyérért vándorló magyar. Pedig annyira nagy a távolság a két város között s olyan körülményes a közlekedés, hogy a biharfélegyházi anya, — kinek nemrég jött el egészséges, szép leánya, — gyermeke halállal való küzdelme hallatára siet, hogy még életben kaphassa szemefényét s mégis, az anyai szív minden akadályt leküzdő ereje dacára is, alig ér el a temetésre.

Elérkezik a temetés ideje, a koporsó mellett megmerevedett arccal, lehajtott fejjel görnyedez a fiatal férj, az apa-anya tantaluszi szobrok, az anyós szemén kívül a kin, amelyben vergődik, fia jövőjét kutatva s ezeknek a fájdalomban gyöttrődő embereknek szívéből, amikor az egyszerű palástos pap megjelenik

a környék százakra menő, hangosan beszélgető, közbömbös tömegén keresztül, egyszerre szakad fel a visszafojtott zokogás.

Most már utat tör magának a fájdalom, — amit eddig visszafojtott a közöny ránehezedő súlya, — felszabadítja a tudat, hogy van valaki, aki előtt őszintén feljajdulhat a szív, aki annak minden fájdalmát megérti.

A kíváncsi tömeg is, mintha megilletődne, elnémulva várja a következőket. Közelebb húzódnak a barátok, a messziről jött magyarok, — azok is, akiknél ilyen esetben fehérbe öltözött pap jelenik meg, — mert most — s itt — magukénak érzik a palástosát is. A „Miatyánk”-nál 30—40 ajak, mintha villamos áram érintette volna, egyszerre megmozdul, nem lehet tovább titkolni az anyai ideig elzárt vágyat. Ima végén ugyanannyi pár szem tekint őszinte részvétellel a koporsóra. Most már nyilván elárulják, hogy a halott as övék is, az ő szívék is fáj érte: szemeikből omló könny a szomorúság gyászfátyola.

Szertartás végével a magyar szó dominál, a szomorúságban el lehet árulni a hovatarozandóságot. Ime csodálkozva látjuk, hogy itt is van magyar elég: lám nincs is olyan messze Giurgiu Biharfélegyházától.

Azért atyámfiai, mikor a kérő szót halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveteket, hanem lölelek telhelőleg járuljatok hozzá adományaitokkal a Társaság alapításához.

A f. hó 27-én vasárnap esle az olasz-i templomban a református leánygimnázium által rendezendő Károli emlékünnepele perselypénze is a Károli Gáspár Társaság szent céljait szolgálja.

Az erdélyi és királyhágómelléki kerületek együttmunkálkodása a történelem folyamán.

Előadás a két kerületnek Nagykárolyban 1929 szeptember 11. s következő napjain tartott közös nagygyűlésén.

[Folytatás.]

Ujabb kép a reformáció hiveit már két táborra szakadva mutatja: úgy a németországi, mint a helvétiai iránynak megvannak a maga barátai. Az eltérés okozója az urvacsorai tan, amely miatt a két irány között egyre feszültebb lesz a helyzet. Megindulnak a viták, az egyeztetések. A helvét irányu reformáció pártfogója, Petrovics Péter 1557 ben zsinatot hív egybe, melynek helyét előbb Zilahra, majd Kolozsvárra tűzi ki. Meghívta ide nemcsak az összes erdélyi magyar és szász, hanem a már szintén szuperintendenciává szervezkedett szatmárvidéki, vagy meszesentuli protestáns papokat is. Junius 13 án ült össze a nemzeti jellegű zsinat, amely a lutheránus felfogás mellett döntött. A zsinat végzésével elégedetlen helvét irányuak új zsinatot tartottak Kálmáncsehi Sánta Márton vezetése alatt, ahol

Hosszas kerülővel elérünk a temetőbe is, a temetésnek is vége s a Bukarestből jövő pap vonata indulásáig visszamegy a halottas házhoz, hogy a gyászosokat vigasztalja, az odagyülekező magyarokkal elbeszélgeszen.

Beszélgetés közben, Erdélyből csak a temetésre jött szülők méltatlankodva kérdik: „miért volt viaszgyertya a ravatal fejnél? az utcai ablak miért nem volt lefüggönyözve, hogy az ott bámuló lármás tömeg még szomorúságukba is betolakodott? miért kergettek a kutyát, mikor a koporsót kivitték? A „miért“-ek egész sora következett még. A válasz mindig az volt, hogy ez itt így szokás s ha mi is nem így teszünk; azt mondják pogányok vagyunk.

Egyszer az anya keservesen felzokog: „Miért hurcoltak el engem a sírtól, hogy még a helyett sem láthattam, hol szegény leányom pihen?” „Mert itt nem szabad a halott hozzátartozójának a sírba nézni...” hangzék a válasz.

Az egyik jóakaró figyelmezteti is aztán az anyát, hogy legalább egy hétig nem szabad rendbeszedni a lakást, még a szemetet is csak titokban kell össze-seperni... mert itt ez így szokás. Felsőhajt erre az édesanyja: „Bizony nekem nagyon messze van Glurgiu”. Ideszakadt testvéreim, bizony nagyon-nagyon messzehagytuk Biharfélegyházát! (Egyházi Ujság.)

ők is megalkották a maguk consensusát az urvacsoráról, amely azonban — méltán sajnálhatjuk — nem maradt fenn az utókorra. [Zovanyi i. m. 312. lap.]

Az ellentétek kiegyenlítése az 1559. aug. 14-iki medgyesi zsinaton sem sikerült. Itt a tulajdonos többség a helvét irány képviselőit; Dávid Ferencet és Heltai Gáspárt szóhoz jutni sem engedé s ezek haladéktalanul elutaztak Erdélyen kívül élő elvtársaik zsinatára, [Zovanyi i. m. 383.] amely négy nap mulva, 1559. aug. 18-án nyílt meg Nagyváradon. Mindössze nyolcan voltak itt jelen, de olyan fők, mint Kopácsi István sárospataki esperes, a „szent öreg”, Mélius Péter debreceni lelkipásztor, a Kálmáncsehi utóda, Erdélyből pedig Dávid Ferenc, Heltai Gáspár, Molnár Gergely, továbbá Szegedi Gergely debreceni és Czeglédi György nagyváradai lelkészek. A több napon át tartó közös zsinat határozatainak tartalmát abból a védíratból ismerjük, amelyet Dávid és Heltai készítettek, akik midőn kijelentik, hogy ők nem sacramentariusok, akik „megüresítik” az urvacsorát és épen nem értenek egyet azokkal, akik az urvacsorai jegyeket pusztá jeleknek állítják és a kenyeret meg a bort úgy tekintik Jézus jelképének, mint a nagy Mátyás király arcképe ábrázolja az elhunyt nagy királyt, nem mulasztják el megjegyezni: „mi ezt adtuk elő Váradon is a zsinatra gyűlt atyafiak előtt és ugyanezeket ismertelte aztán a tisztelendő férfit, Kopácsi István ur is nyilvános szónoklatában.”

Az erdélyi és partiumbeli reformátusoknak lelki közössége, amelynek csiréit az 1557-iki zsinat veti el, az 1559-iki nagyváradai zsinaton már a maga erős szervezetségében áll előtűnk. Ez a zsinat fűzte szorosabbra azt a generális confederációt, amelynek élére először Mélius kerül, kinek vezérsége alatt diadalmasan vivják meg a két egyházvidék kálvinistái a magok kemény harcát egyfelől a lutheranizmussal, másfelől az unitarizmussal. Ennek a generális confederációnak megszilárdításán századokon át fáradoztak anyaszentegyházunk legjobbjai.

Nagyváradon határozták el azt az ünnepeles összejövetelt, amelyet aztán Marosvásárhelyt 1559. november 1-én tartottak meg „a keresztény tanítók mind az egész Magyarországból, mint Erdélyből”. Egyike ez legnevezetesebb zsinatainknak. Az itt készült hitvallás időrendben a legelső ilyen szerű munkálat magyar nyelven, a magyar reformátusoknak máig fennmaradt hitvallási iratai között a legkorábbi keletű. Tárgya ennek is az urvacsora kérdése. [Zoványi i. m. 186.]

Egységes állásfoglalás eredménye az 1562-iki tarcali és 1569-iki tordai közös hitvallás, ami azt jelenti, hogy a két egyházvidék magyarjai már

nemcsak az urvacsora kérdésében járnak közös utakon, hanem egyáltalában egész hitrendszerüket egységesen kívánják megállapítani. [Zoványi i. m. 422. l.]

Közösen vivják meg a nagyenyedi harcokat 1564. áprilisában, amelyeken részt vesznek Czegléd György nagyváradi lelkész és Mélius Péter is.

Az együttműködés eredménye, hogy az 1564. június 4-iki tordai országgyűlés a református vallást — Kálvin János halála évében — úgy Erdély földjén, mint a csatolt részeken, bevett vallásnak ismerte el; így törvényes szentesítést nyert az, ami a magyarok között 1557. óta végbe ment, hogy t. i. Erdélyben és a csatolt részeken a magyarok reformátusokká lettek. Akkor kezdtek a református vallást magyar vallásnak nevezni. [Erdélyi országgyűlési emlékek II. 231. 2. l.]

(Folyt. köv.)

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Árvagyermekeknek: Mester Lajos 30 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: Herczeg József 120, K. Nagy Lajos 50, Babuczai István 40 Lei.

Árvaháznak: özv. Molnár Györgyné Dankuj Dénesné temetése alkalmával koszorúmegváltás címen 100 Lei.

Építési alapra: Herczeg József 100, özv. Molnár Györgyné Dankuj Dénesné temetése alkalmával koszorúmegváltás címen 100 Lei.

RÉTEN:

Kórusra: Ruz Gáborné 100 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Gondnoknőnél: Szücs Mátyásné 15 kgr. alma, Gáll Józsefné 6 kgr. szőlő, Boros Péter 15 kgr. alma.

Vidékről: Jákob Jánosné Berettyószéplakról egészsége visszatérének halás emlékére 1000 Lei, Csorja Gyula szörcei lelkész kőmenyag.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 órakor Szabó Géza, a Hegyén: délután 4 órakor (Nagysötétág Papp Sándor szőlőjében) Csernák Béla.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly,

Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor Sám Gyusztáv szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: A királyi lakoma. Máté 22, 1—14. Kedd: A tiz szüz. Máté 25, 1—13. Szerda: A talentumok. Máté 25, 14—30. Csütörtök: A numiák. Lukács 19, 12—27. Péntek: A bölcs és bolond építőmester. Máté 7, 24—27. Szombat: A keresztyén irástudó. Máté 13, 51—52.

Károli Gáspár emlékének a református leány gimnázium templomi emlékünnepeket tart az olasz-i templomban október 27-én a rendes esteli istentisztelet idején. Ez alkalommal befolyó perselypénz a Károli Gáspár Irodalmi Társaság alapításának javára szolgál.

Reformációi emlékünnepek. Az *ujvárosi Bibliakörök f. hó 27-én* délután fél hét órai kezdettel az ujvárosi templomban reformációi emlékünnepeket rendeznek, amelyre már most felhívjuk híveink figyelmét. Az ünnepély programját lapunk következő számaiban közöljük.

Az elemi iskolák f. hó 31-én délelőtt, a *különféle középiskolák* növendékei f. hó 31-én este tartják reformációi emlékünnepeiket. Az ünnepségek sorrendjét jövő számunkban közöljük.

A Váradai Zsigmond dr. alapítvány felügyelőbizottsága az 1929—30-ik iskolai évre *öt háromezer és tíz 2000 leies* ösztöndíjsegélyre pályázatot hirdet meg. Az alapítólevél értelmében elsősorban nagyváradi születésű, közép- és szakiskolákban tanulók pályázhatnak, akik kérvényök mellé az illetékes lelkészöknek szüleik anyagi helyzetét igazoló bizonyítványt, továbbá iskolai bizonyítványt csatolnak. Kérvényt adhatnak be azonban olyan tanulók is, akik nem nagyváradi, hanem biharmegyei, vagy ezentul romániai születésűek. A kérvények folyó évi november hó 15-ig az egyházi elnökségnél (Oradea, str. Petru Maior No. 1.) adandók be.

A réti énekkar születési mulatsága október 27-én este a Katholikus Körben a következő műsorral: 1. Prolog. 2. „Daru madár“. Éneklil az énekkar. 3. „Az ötödik B.“ vigjáték, rendezi Losonczy Gábor. Személyek: Sztancsek tanár Zagyva Sándor, Sprigitz Megyeri Mariska, Lenke Hidvégi Juci, Podvinné Szabó Mariska, Weisman **, Faragó Teri Hidvégi Böske, Csábai lány Vas Ilus, Vidor Bözsi Vig Ilonka, Janika Kalmár Ilonka, Fleisig Jolán Vass Böske. 4. „Pataki diákok.“ Énekes vigjáték, rendezi Losonczy Gábor. Személyek: Picula, csárdás Kiss Lajos, Verbunkos Kiss István, Tanár Putnoki Ferenc, Miska Szilágyi András, Sárka Hidvégi Böske, diákok: Gábor Zagyva Sándor, Pali Kósa József, Józsi Póti Imre, lányok: Klári Szabó Mariska, Anikó Vass Ilus, Erzs Medgyesi Böske, Terka Vass Böske, Róza Hidvégi Juci, Juci Kalmár Ilonka, Nótás diák Bogye Jakab, Cigány Buka János, Csótány, pedellus Nagy Sándor. 5. „Te vagy, te vagy...“ Éneklil az énekkar. 6. „Zsarnok bukása.“ Vigjáték, rendezi Losonczy Gábor. Szemé-

1. hely: Kézdy Ernő Derecskey Lajos, Ilon, neje Végh Ilonka. Berényiné Kalmár Ilonka, Nina, Szabó Mariska. 7. Körmagyar. Betanította Cser József.

Hírek a Református Körből. Nagyarányu könyvtár bővítést vett tervbe a Református Kör. Egyelőre 500 kötet vásárlásáról van szó, amelyek mindegyike a világirodalom jeleseinek tollából került ki. Ezzel szemben a Kör mindössze havi 20 lei olvasási díjat kér a tagoktól, amelynek ellenében hetenként kétszer is cserélhet könyvet. Az Atheneum havonta megjelenő köteteire is előfizetett a Kör vezetősége, úgy, hogy az olvasók legkényesebb igényeit is kielégíti a választék. Kéri a vezetőség a tagokat, hogy a könyvtári órák alatt hozzájárulásukat szíveskedjenek adni arra, hogy január 1-től az olvasási díjat hajlandók fizetni, mert a fenti nagyarányu könyvtár bővítés csak ebben az esetben valósítható meg. Egyidejűleg az érdeklődők tudomására hozza a Kör, hogy pingpong szakosztályt alakított, amely a központi szövetség tagjává válik és így a klubközi, valamint a városközi mérkőzésekre meghívót fog kapni. Kérjük tehát az érdeklődőket, hogy esténként a Református Kör előírászerű asztalainál szorgalmasan tréningeljenek, hogy annak idején megfelelő erővel küzd-hessünk a győzelemért.

Az újsárolai ifjuság és énekkar október 12-n szombaton este tartotta szüreti mulatságát a Kath. Kör nagytermében. A szép számban megjelent közönség egy kedves este jó emlékével tért haza az estélyről. Az énekkar szereplése után az „Iglói diákok” című énekes színművet játszották az ifju műkedvelők bájosan és sikerrel. Különösen tetszetek a kedves és poétikus darab derűs jelenetei. Nagy sikert aratott a festői magyar viseletben szinte ünnepélyesen lejött körtánc, melyet háromszor ismételt meg a szünni nem akaró tapsra 14 ifju pár. A befolyt jövedelem az újsárolai templom harang-költségeinek fedezésére szolgál.

A velencei Biblia Körök részére könyvet adtak: Szőke István 1, Papp Kálmán 1, Péntes József 3, Papp Dezső 5, id. Varga László 3, Pálffy Edith 5, özv. Reschné 1, Ficznerné 17, Milotai Irma 7, Szabó Jolán 5, Bancsik János 11, N. N. 19, András István 6, Béres Károly 6, Vásárhelyi János 7, Bodnár János 53, Kiss Pál 6, Barna Ilonka 12, Lehóczky Zsuzsánna 2, Szabó Ida 16, Vaday Margit 5, Szu-

nyogh Miklós 15, Klein Hermin 20, N. N. 20, Sámgy Gusztáv 22, Dobák Győző 81, N. N. 10, N. N. 43, N. N. 5, N. N. 6, Török Győző 8. Összesen: 422. Érdekes Ujságot stb. adtak: Ficzver S. né 30, Kiss Pál 15, Lehóczky Zs. 17, Dobák Győző 28, Vaday Margit 88, N. N. 20, N. N. 4, N. N. 3, N. N. 4, N. N. 40 drb. Összesen 245 drb. — Mindazoknak, kik könyvadományaikkal bibliai körök ifjuságunk vallás-kerülcsi neveléséhez ily módon is segítő eszközt nyújtani szivesek voltak, úgy a bibliai körök, mint velencei paróchiális körünk nevében is hálás köszönetet mondunk.

A híres debreceni nagytemplomot szobor alakban megmintázta dr. Kövessy József szobrászművész. A híres nagytemplomnak ezt a csinos kiállítású kicsinyített szobormását terjesztli a „debreceni kálvinisták Templomegyesülete” s a befolyó jövedelem egy része a Debrecenben felállítandó főiskolás kálvineum céliját szolgálja.

Kézimunka és iparművészet kurzus kezdődik október 1-től Városliget-utca 1. sz. alatt (Str. dr. Istra) Török Margit iparművésznőnél. Tanít lámpaernyőkészítést, bőrmunkát, legdivatosabb terítő, függönyösszeállításokat, zsenília és tollhimzést, virágkészítést stb. Református leánytestvéreinknek nagy árendemény úgy a tandíjnal, mint a megrendelések-nél. — Szeretettel ajánljuk.

Teljesen áras gyermekek (2—3 éves) örökre fogadna egy iparos család. Cim a réti lelk. hivatalnál.

Láposy Zeneiskola Str. Simeon Ștefan (Bethlen-u.) 20. sz. hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakkal, kezdőfoktól a művészi kiképzésig. Belrátások egész éven át. Mérsékelt tandíj. 8—10

1—2 éves apátlan, anyátlan árvát magához fogad Godza Ferenc Balc—Bályok, jud. Bihar.

Egy modern 5 águ, teljesen új villanycsillár-jutányos áron eladó. Cim a Béres-nyomdában.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz.

Bereczky

uri dívat-szabó Ioan Brătianu és General Holban (volt Szaniszló- és Széles-utca) sarok. — Telefon 8—47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-46

Legszebb ajándék a fiatalság részére egy

kisbetűs Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL a tanítóképző-intézet épületben

Eladó

8 darab 3 méteres, 30—40 centiméter átmérőjű, szép akácfa-förzs

Megtekinthető: Emléktér 32.

REFORMÁTUS HIRADÓ

szos irányu

Felelős szerk:

Megjelenik minden szombaton.
Működik Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A temetőkert,

hol egykor pihenni fogunk, egyikünk előtt sem lehet közömbös. Már Ábrahám gonddal választja meg azt a helyet, hová Sárát eltemeti; Jákób emlékoszlopot állít Rakhel sirja felé, s ez a sir vándorutjának egy állomása lesz, hol meg megpihen, s ahol végre ő maga is csöndes nyugalmat talál. Ezek a drága sírok tették Kanaánt Izrael igazi otthonává, ahová Egyiptomból is visszavágyakozik. Ki ne ismerné a nagy magyar regényírónak Jókainak: Uj Földesur-át, aki idegenből szakad a Tisza síkjára, amelyet leányának sirja örökre hazájává avat?

A temetők hatása alól senki ki nem vonhatja magát. Ennek a hatásnak következménye, hogy még a mai keresztyének között is vannak, akik a halottak emlékezetére ünnepet szentelnek, s a sírokon gyertyákat, mécseseket gyújtanak, a temetőket kivilágítják.

Mi reformátusok ennek a pogányoktól átörökölt szokásnak nem hódolunk; egyházunk tanításaival ellenkezik úgy a holtak napjának megünnepelése, mint a temetők kivilágítása. Hiszen ezek által halottaink álma nem lesz könnyebb, idvessége nem lesz bizonyosabb; ők a halál pillanatában kivétettek az emberi hatások alól s közvetlenül Isten színe elé helyezettek. De ez nem azt teszi, hogy a temetőket rendben ne tartsuk. Nincs szomorubb látvány, mint egy elhanyagolt temető, amelyben sehol egy tenyérnyi zöld hely, ahol a szem megpihenhetne, sehol egy fa, amelyen a madár dalt zenghetne; sehol egy ülő pad, ahol mig lelked kedveseidre gondolsz, tested nyugalmat lelhetne.

Micsoda temető az, hol gyermekek sírjáról durva kéz levágja a lombos fenyőfát? Hol sírokról rabolt fenyőből készítenek karácsonyfát, lehet-e ott boldogan ünnepelni? Micsoda temető az, amelyben a sírokat legelésző csordák tapossák!

Mikor mi reformátusok hitünkkel ellenkezőnek valljuk a halottak ünnepét, a sírok kivilágítását, ez nem azt teszi, hogy meg ne emlékezzünk

kedves halottainkról és a temetőket rendben ne tartsuk. De ez ne annyiból álljon, hogy évente egyszer a sírok között ünnepeljünk, máskor pedig engedjük, hogy tövis és bozót verje fel azokat. Az ilyen eljárás a kegyelet kicsufolása. Temetőkertünk akkor fog bizonyosságot tenni arról, hogy benső kapocs fűzi az élők gyülekezetét a megholtak gyülekezetéhez, ha annak az esztendő minden napjában gondját viseljük. Az ilyen temető lesz az, amelybe ha belépünk: a holtak elkezdnek hozzánk beszélni; komoly hangon, lélekbe markoló szavakkal szólják nekünk az örökkévalóság üzenetét.

Cs. B.

Az erdélyi és királyhágómelléki kerületek együttműködése a történelem folyamán.

Előadás a két kerületnek Nagykárolyban 1929 szeptember 11. s következő napjain tartott közös nagygyűlésén.

[Folytatás.]

A két egyházvidék reformátusait még szilárdabb egységbe kovácsolja az a küzdelem, amelyet az unitarizmus vitat meg. A kálvinista püspökből unitárius püspökké vedlett Dávid Ferenc által megtámadott kálvinizmus kétszer is összemérte fegyvereit Gyulafehérvárott a dicsvágyó és szinpadi vitatkozásokat kedvelő férfiúval. A harcok közül nem hiányzik sem Mélius Péter, sem Czeglédgyörgy.

Első ízben 1566. április 24–28. napjain csapnak össze. Ez alkalommal történt, hogy a lángeszű Méliust János Zsigmond fejedelem egy nagyváradai házzal és a hozzá tartozó szőlővel ajándékozta meg. [Bunyitai. A váradi püspökség története. II. K. 227 l.]

A második disputáción, amely 1568. március 3-án kezdődött s tíz napig tartott Méliuson és Czeglédyn kívül megjelent Thuri Pál bíhari lelkész, Károlyi Péter rektor-professzor is, mikor is a Czeglédgyörgy támadása következtében hallgatásra kényszerült Blandrata azzal mentegedőzött, hogy ő nem teológiai, de orvos doktor.

Ilyen előzmények után ül össze az emlékeztetés nagyváradai zsinat, melyet közönségesen

nagyváradi disputációnak neveznek. Erre az 1569. október 20-tól 25 ig tartó disputációra a fejedelem meghívta Erdély s a csatolt részek unitáriusait és reformátusait. A szentháromság hívők részéről vitalkozók s közbeszólók voltak: Mélius Péter debreceni lelkész és református püspök, Károli Gáspár gönci, Czegléd György, Károlyi Péter váradi, Thuri Pál bihari, Hallopeus Bálint egri lelkészek, Tordai Ádám marosvásárhelyi iskolaigazgató. Károli Gáspár az ötödik napon szólalt fel. Ő már akkor a Felvidéken a kassai zsinaton 1568-ban megvívta a maga kemény harcát az unitarizmus ottani képviselőjével, Egri Lukácssal. Felszólalásában arra kérte a fejedelmet, hogy döntő bírókat rendeljen, akik a két fél között ítéletet tegyenek, mert ha a vitalkozás a négy első nap módjára folyik tovább, soha sem lesz vége s így sem a fejedelemtől, sem a gyülekezetnek nem lesz nyugalma, a seb tovább fog sajogni. Hivatkozik a Felföldre, ahol a köztörtés és Egri Lukács között támadt vetélkedés a kassai disputációval véget ért. Ott — mondá — kevés szóval szóltak. Isten igéjéből vették argumentumaikat, a tévelygés nyilvánvalóvá lett, a versenybírákat döntötték. Kéri a fejedelmet, állítson döntőbírákat. A szentháromság vallóinak sok okuk lehetett panasza, mert bántságokkal illették házugoknak nevezték őket. Főképen Méliuszt.

Károli Gáspár szavaira a fejedelem válaszolt, aki kijelentette, hogy tőle ne tartsanak.

A disputáció moderátora [elnöke], Békés Gábor, falálva érezte magát Károli Gáspár szavai által s azzal védekezett, hogy ő senkit sem illetett szidalommal Károliék közül, ha szót tett, azt csak kötelességből cselekedte, mert Méliuszék befolyása alatt felindult az egész város, ha fenyegetőzött, az nem rájuk vonatkozott, hanem a városbeliekre.

Dávid Ferenc sem hagyja válasz nélkül Károli Gáspár felszólalását és beszédében Méliuszt és Károliát úgy igyekszik a fejedelem elé állítani, mint akik azt kívánják, hogy ő elítéltesse és megbüntettesse, s vele is azt cselekedjék, amit Kassán Egri Lukácssal, t. i. bebörtönözzék.

A vita a hatodik napon ért véget anélkül, hogy elintézés történt volna. A fejedelem azzal rekeszté be, hogy magának egyéb gondjai kényszerítik, hogy Erdélybe teremjen. [Nagyváradi disputáció. 130—169. l.]

A fejedelem az unitarizmus felé hajolván, azt országos elismeréshez juttatta, míg a kálvinizmus a csengeri zsinaton alkotott [1570. jul. 26.] hitvallással nyert alátámasztást. Az unitarizmus-sal vívott harcokat bezáró e jeles hitvallással lépett a magyar kálvinizmus a világ reformátussága elé, amennyiben ez a hitvallás vétetett fel az

összes református hitvallások gyűjteményébe. Corpus et syntagma Confessionum fidei, Genf, 1612. [Balogh Ferenc: A Magyar Prof. Egyház Történelmi Részletei 95 l. Kiss Áron: A XVI-ik században tartott magyar református zsinatok végzése. 656 l.] (Folyt. köv.)

Vidék az Árvaházért.

A Lorántffy Zsuzsánna Egyesület Református Árvaháza a folyó iskolai évtől már 16 árvának ad otthont és édesanyjai nevelést s az intézeti árvák között nyolc vidéki születésű lévén, egészen természetes, ha a vidék is támogatásban részesíti ezt az emberbaráti intézményt.

Vidéki jöltevőink között az idén is Gyémánt Elekné (Andacs p.), egyesületünk agilis alelnökönője volt az első, aki sorompóba lépett árváinkért. Az ő ivén adakoztak:

Buzát: Gróf Tisza Kálmán Csegőd 3 q, Markovits Kálmán Inánd 1 q, Miskolczy János Illye 1 q, Cz. Ercsey Ernőné Nagyszalonta 1 q, Sternthal Artur Nagyszalonta 1 q, Fráter Emil Nagyszalonta 1 q, Balogh Ferenc Nagyszalonta 1 q, Niste Jakab Nagyszalonta 1 q, Gyémánt Elek és Ernő Nagyszalonta (Andacs-p) 1 q.

Cukrot: Lakatos Gyula Nagyszalonta 10 kgr. Készpénzt: Kemény Testvérek Nagyszalonta 500, Nagyszalontai Takarékpénztár 500, Varga Zoltán Nagyszalonta 200, dr. Hadházy Kálmán 500, Bonczos László Nagyszalonta 200, Gazdasági Takarékpénztár Nagyszalonta 200, Molnár Mihály Nagyszalonta 200, Stázsay Antal Nagyszalonta 200 Lei.

Tizennégy árvának fehérneműt: Ercsey Róza Nagyszalonta.

Halásan kell följegyeznünk, hogy a kenyérnek-való megőrléséről és beszállításáról évről-évre Gyémánt Elek és Ernő gondoskodnak.

Jól esett hallanunk, hogy a bihari református egyházmegye esperese, Vaday Béla élesdi lelkész ur, aki Árvaházunknak telkes támogatója, Árvaházunk érdekében kérő szót intézett a lelkészi hivatalokhoz. Tudjuk is, hogy a felhívása nem marad eredmény nélkül, mert a gyöngéd lelkű papnék évről-évre szeretettel fáradoztak hiveik között Árvaházunkért. Bizunk áldozatkész gazdálkodó hiveinkben, hogy krumpli, tengeri, paszuly stb. termésükből az idén is juttatnak intézetünknek. (Intézeti házuk, ahova az adományok szállítandók Parcul Eminescu, Emléktér 28.)

Esteli órákon: Hétfő: A bünbe merült ember esdeklése. 130-ik zsoltár. Kedd: Könyörgés büntől való szabadulásért. 51 zsolt. 3—15. Szerda: Az Imádság ereje. Jakab 5. 13—16. Csütörtök: Hit által igazulunk meg. Rom. 3. 24—28. Péntek: A tékozló fiu. Luk. 15. 11—24. Szombat: Az Úrvacsorával való éléről. I. Kor. 11. 27—34.

Aldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Szegényeknek: T. I. 100 Lei.

Árva gyermekeknek: T. I. 100, Frischman Józsefné 50 Lei.

Koszorúváltás címen: Nagy Ferenc és neje az Árvaháznak ifj. Kovács József halála alkalmával 100 Lei.

UJVÁROSON:

Harangok költségeinek fedezésére: Nagy Juliánna 40 Lei.

Aziparos fiúk bibliakörének: Mónus Sándor 1000 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Gondnoknőnél: Tamás István 6 kgr. szappan.

Biblia-vasárnapot tart

a nagyváradai ref. leánygimnázium a Biblia magyar nyelvre fordítója *Károli Gáspár* születése négy-százados évfordulója alkalmából az olasz-i templomban 1929 október 27-én vasárnap este fél 6 órakor a következő rendben:

1. Kezdő ének: 63. dics. 1. verse.
2. Főének: 63. dics. 2. és 3. verse.
3. Imádkozik és predikál: *Csernák Béla* lelkész a gimn. igazgatótanács elnöke.
4. Gyülekezeti ének: CXXXVIII. zsolt. 1. verse.
5. Emlékbeszédet mond: *Karácsonyiné Gábor Erzsébet*, gimnáziumi igazgató.
6. A leánygimnázium növendékeinek karéneke
7. *Károli Gáspár*. Irta: *Szász Károly*. Előadja: *Tunyoghy Sári* gimn. III. oszt. tanuló.
8. Záró ének: XC. zsoltár 1. verse.

Reformációi emlékünnepélyt

tartanak az ujjvárosi bibliakörök az ujjvárosi templomban folyó hó 27-én vasárnap este fél hét órai kezdettel a következő műsorral:

1. Kezdő ének: Jövel Szentlélek Ur Isten... 63. ének, 1. vers.
2. Gyülekezeti ének: Adjatok hálát az Istennék. CV. zsolt. 1-2. verse.
3. Imádkozik és bibliát magyaráz: *Sutyok István*, püspök.
4. Kinek hajol meg térdetek? LXI. zsolt. [Egyházi műének] dr. *Szöllösy Attilától*. Éneklik: *Czeglédy Ica*, *Kiss B. Lászlóné*, *Vásárhelyi Sándor*, *Balogh Gyula*.
5. „Reformáció és kultúra” címmel előadást tart: *Kursinszky Kálmán*.
6. „Jézus szonáta” Haydn től. Játsszák: I. hegedű: *Radó László*, II. hegedű: dr. *Székely Mózesné*, brácsán: *Boda Boriska*, csellón: *Verő László*.
7. „A gályarabok”. Váradi Antaltól. Szavalja: *Bottos Vilma*.
8. Záróének: Erős várunk... 236. ének 1-2. v.

Október 31.

A reformáció emléknapját egyházközségünk az idén is a szokott keretekben fogja megülni, délelőtt az elemi iskolások, délután a középiskolások a következő sorrendben:

Az olasz-i ref. elemi iskola növendékeinek október 31-iki reggel 9 órakor tartandó ünnepélyének sorrendje:

1. Ének 7. dics. Im be jöttünk nagy örömmel.
2. Ének XXV. zsolt. Szívemet hozzád emelem.
3. Imádkozik s Bibliát olvas *Csernák Béla* lelkész.
4. Ének LXV. zsolt. A Sionnak hegyén Ur Isten.
5. Reformáció ünnepén. Irta: *F. Varga Lajos*. Elmondja *Rózsa Margit* II b) o. t. Református gyermekek vagyunk. Elmondja *Kiss Katalin* II-a) o. t.
6. Ének 237. dics. Térj magadhoz drága Sion.
7. Október 31. Irta: *Oravec Erő*. Szavalja *Kun László* III-a) o. t. Reformáció emlékünnepén. Irta: *Dombi Lajos*. Szavalja *Szöcs Erzsébet* III-b) o. t.
8. Ének 283. dics. Nem hagyjuk el a bibliát.
9. A gályarabok. Irta: *Váradi Antal*. Szavalja *Takács Zoltán* VI. o. t.
10. Ének 235. dics. Erős várunk nekünk.
11. A gyermek Luther. Irta: *Baja Mihály*. Szavalja *Csernák Emília* IV. o. t.
12. Ének XC. zsolt. Tebened biztunk.

***

Az ujjvárosi ref. elemi iskola és a *Viléz-utcai állami iskola* ref. növendékei ref. emlékünnepélyt tartanak az ujjvárosi templomban október hó 31-én délelőtt 10 órai kezdettel a következő programmal:

1. Kezdő ének. Szívemet hozzád emelem. XXV. Zsolt. 1. vers.
2. Gyülekezeti ének 237. ének 1. v.
3. Imádkozik és beszél *Oroszlán István* s. lelkész.
4. Szaval *Halász János* II. o. t.
5. Szaval *Szöke Julia* IV. o. t.
6. Ének. Erős várunk... 236. ének 1. v.
7. Az Urnak utai. Szavalja *Kocsis Ilona* IV. o. t.
8. Október 31. Szavalja *Leichner Magda* IV. o. t.
9. Ének. Tebened biztunk... XC. zsolt. 1. verse.

***

A *velencei áll. elemi iskola* növendékeinek reformációi emlékünnepélye csütörtökön (október 31-én) délelőtt 10 órakor lesz a velencei imaházban.

***

A *régi elemi iskolások* reformációi gyermekistentisztelete a régi imaházban csütörtökön (okt. 31.) délelőtt 10 órakor.

***

A *középiskolai református tanulók* 1929 október 31-én, csütörtökön este 6 órakor az olasz-i templomban tartandó ünnepélyének műsora:

1. Felálló ének. 63. dics 1. v.
2. Közének. CV. zsolt. 1., 2. v.
3. Imádkozik Varga Gedeon vall. tan. lelkész.
4. Közének. XXIII. zs. 1. v.
5. Szabolcska Mihály: Október 31. Szavalja Szikszay Sándor Gózsdu Liceum III. o. tan.
6. „Ünnepi beszéd”. Tartja Szűcs János Gózsdu Liceum VII. o. tan.
7. Schubert: „Himnusz”. Énekli a ref. leánygimnázium énekkara.
8. Nagy Zoltán: „A legnagyobb”. Óda. Szavalja Külüs Margit III. éves tan. jelölt.
9. Viktor János: „Szívünk egészen hiven néked adjuk”. Énekli a tanítónőképzd, a Gózsdu Liceum és iparos tanulók vegyeskara.
10. Vargha Gyuláné: „Győzelem”. Óda. Szavalja Zagyva Gizella IV. éves tan. jelölt.
11. Záróbeszéd. Tartja Szabó Géza s. lelkész.
12. Közének. XC. zsolt. 1. v.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Szabó Géza, este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Nagy-sötétág) délután 3 órakor: Szabó Géza.

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Sámy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor dr Szabó Lajos szolgálg.

Bűnbánati hetet tartunk a következő hét napjain. Az urasztalára szánt kegyes adományokat elfogadják a parochiális körök lelkészi hivatalai, vagy gondnokai.

A réti II. Biblia Kör reformációi ünnepélyét november 3-án, vasárnap este tartja, ugyanakkor lesz az új körhelyiség ünnepélyes felszentelése is. Az ünnepség műsorát lapunk legközelebbi számában közöljük.

A réti parochiális körben a hétköznapi istentiszteletek ideje november 1-től d. u. 5 óra. Bűnbánati istentisztelet lesz csütörtökön, október 31-én d. u. 4 órakor a Felföldi-telepen Farkasné házában. Urvacsoaraosztás lesz szombaton, november 2-án délután 5 órakor a tüdőszanatóriumban.

Az ujvárosi parochiális körben az őssi-telepen Szekernyés atyánkfia házában az istentiszteleteket péntek este 7 órai kezdettel tartjuk meg.

A réti parochiális körünk gondozásával megbízott segédlelkész, Szabó Lajos a szegedi Ferenc József egyetemen államtudományi doktori címet nyert. A lelkészi képzettség mellett jogi képzettséget is szerzett ifjú lelkészt örömmel üdvözljük.

Épülő egyházak. A 164 lelket számláló kupas egyház szépen megújította templomát. Felavatása szeptember 22-én vott. — Csákberényben szép ünnepség keretében avatták fel a csaknem 1 millió lei költséggel felépített új iskolát. — A topolcai fiók egyház templomtelket vásárolt és templomot építtetett. A vételárát a „Lorántffy Zsuzsánna Egyesület” gyűjtötte. — Cigándon az elmúlt vasárnap avatták fel a református egyház három tantermes új iskoláját. — A bereti egyház renovált templomát új iskolájával együtt avatták fel. — Garbócbogdány református népe a megújított templomot és 280 kilogrammos új harangját örömmünepségek keretében avatta fel. — A nagyecsedli megújított hatalmas templomot október 16-án avatták fel. — A balkányi egyház megújított templomának és tornyának, — a dunavecsei egyház pedig ujonnan épített polgári iskolájának felavatási ünnepélyét október 20-án tartotta. — A makói ref. egyház október 31-én tartja a honvédi új templom felavatását. A budapesti Keresztény Leány-Egyesület november 1-én nyitja meg új, szép otthonát.

Egy kevésbé használt, de jókarban lévő tüzehely (spór) eladó a Ref. Körben.

Teljesen áras gyermeket (2—3 éves) örökbe fogadna egy iparos család. Cim a réti lelk. hivatalnál.

Láposy Zeneiskola Sr. Simeon Ștefan (Bethlen-u.) 20. sz. hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakkal, kezdőfoktól a művészi kiképzésig. Beiratások egész éven át. Mérsékelt tandíj. 9—10

1—2 éves apátlan, anyátlan árvát magához fogad Godza Ferenc Balc—Bályok, jud. Bihar.

Egy modern 5 águ, teljesen új villanycsillár jutányos áron eladó. Cim a Béres-nyomdában.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradi Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Bereczky

uri dívat-szabó Ioan Brătianu és General Holban (volt Szaniszló- és Széles-utca) sarok. — Telefon 8—47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-47

Legszébb ajándék a fiatalság részére egy

kisbetűs Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL a tanítónőképzd-intézet épületben

Eladó

8 darab 3 méteres, 30—40 centiméter átmérőjű, szép akácfa-törzs

Megtekinthető: Emléktér 32.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Az erdélyi és királyhágómelléki kerületek együttműködése a történelem folyamán.

Előadás a két kerületnek Nagyváradon 1929 szeptember 11.
s következő napjain tartott közös nagyhatén.

[Folytatás.]

Az unitarizmus térhódítása Erdélyt külföld előtt unitárius, vagy mint abban az időben mondták, árianus állammá tette s a nyugati államok bizonyos elzárkózottságot kezdtek mutatni Erdéllyel szemben. Hogy ez elzárkózottságból eredhető veszedelmet kikerüljék, a rendek János Zsigmond halála után a róm. kath., de türelmes Báthory Istvánt választották meg fejedelmül, aki nem szívelte az unitarizmust s ennek ellensúlyozására Magyarországról jeles református lelképásztorokat igyekezett behozni, többek között a nagyváradhi híres iskolaigazgató Károlyi Pétert, akit Mélius után püspökké választottak. Károlyit, aki a nagyváradhi főkapitány, Báthory Kristóf buzgó református feleségének, Bocskay Erzsébetnek [Bocskay István hugának] kedvelt papja, udvari papjának is szeretete volna megnyerni a fejedelem. Károlyi a fejedelem hívására beismert Erdélybe s hol hosszabb, hol rövidebb időt

töltött Gyulafehérvárott, ami azt jelenti, hogy Báthory missziói igehirdetéssel bizta meg. [Pakoly i. m. 254]

Báthory, aki fejedelemsége kezdetén a protestánsizmussal szemben türelmesnek mutatkozott, később az ország elkatholizálásán fáradozott s e céljának előmozdítására betelepítette Erdélybe a jezsuitákat. Már előbb foglalkozott e gondolattal. A jezsuitákkal még bécsi követsége idejéből jó viszonyban állott, kivált az első magyar jezsuitával, Szántó [Arator] Istvánnal, aki nagy tudományával és kiváló szónoki képességével tűnt fel. Tervét csak lengyel királlyá választatása után valósíthatta meg Báthory, amikor az erdélyi fejedelemségbe öccse, Kristóf került. A veszedelmet, amelyet a jezsuiták betelepítése Erdélyre jelentett, legelőször Bocskay Erzsébet fejedelemasszony érezte meg, aki mindent elkövetett, hogy kis fiát, akinek nevelését az atyja a jezsuitákra bizta, kiszabadítsa ezeknek kezei közül. Sajnos, hogy korán elhalt. A jezsuiták egyre nagyobb hatalmat vettek, nemcsak Kolozsvárott, ahol iskolák voltak, s nemcsak Váradon, ahonnét egész Gyuláig, sőt még tovább is kiterjesztették működési körüket, de Szászfenes, Marosvásárhely, Kővár vidékén

Jegyzet-töredékek.

Nagyváradtól — Bázélig.

Az iparosfiúk bibliakörének Nagyváradon pár négyzetméternyi pincehelyisége van; Debrecenben már két szépen bútorozott világos szobában lakik a K. I. E.; Pesten a K. I. E. két, az S. D. G. három minden kelléssel felszerelt helyiségből, 5 teljes munkaidőre fizetett titkárral irányítja munkáját. Bécsben egy éjszaka az ottani K. I. E. (Christlicher Verein Junger Männer) két emeletes palotájában aludtam; Zürichben a K. I. E. pompás épülete a város egyik legszebb s legimpozánsabb palotája. A bécsi K. I. E. palotából azt irtam haza a flükknak: „Leverő az, hogy mi a nyugati nemzetek ifjúságához képest olyan nehéz külső körülmények közt dolgozunk.” Nem. Sőt ellenkezőleg, — a páma, hacsak nem korhadt, a teher alatt termi a legszebb gyümölcsöket. Mi egészséges, erős, izmos fiatalok vagyunk, amelyik Isten különös kegyelmének kell tekintse, mikor bizonyosságát adhatja, hogy pincehelyiségebe is többet tud felragyogtatni

Isten dicsőségéből, mint más nemzetek fal ragyogó palotáiban.

*

A bécsi gyorsbankár kinézésű ur ül mellettem. Pesttől Bécsig állandóan számol. Rádiókagylókkal a fülén egyik lapot a másik után írja tele, majd a levelezését intézi el. Birodalmi német. Okos, munkás, praktikus nép. Nem kell féltetni, hogy a nemzetek nagy versenyében valaha is hátra marad.

*

Engem már csak az emberek érdekelnek. A császár város palotáit, műemlékeit megbámultam, forogtam a Práter-kereken, a Stadttheaterban meglehetősen magas szempontok alatt végignézttem egy Revü-t, s ezzel Bécs külső arcából eleget láttam. Kíváncsibb voltam az érem másik, nem mindig szebb, de feltétlenül érdekesebb oldalára.

Odahaza is gyakran szoktam ismeretlen munkás, főként fiatal embereket megszólítani s velük munkaviszonyaikról, életkörülményeikről elbeszélgetni. Az én német tudásommal ugyan itt Bécsben meglehetősen

is. Erős propagandát fejtettek ki s az elcsendesedett hitvitákat ismét felelevenítették. A jezsuiták országháborító munkája erős kifakadásokra ragadta a rendeket az országgyűléseken, míg az 1588 decemberi országgyűlésen bekövetkezett a végső leszámolás. A református papok behívták magyarországi atyjokfiat is, akik közül megjelentek Gönczy György debreceni püspök, Derecskei Ambros nagyváradi lelkész, Nádudvari Tamás, Bányai János és mások. Nagyszámmal gyűltek fel a rendek is. Az első napon Tornyai Máté erdélyi püspök szólalt fel, hevesen kikelvén a jezsuiták ellen, hasonlóképpen Koppány Orbán enyedi református esperes is. Az erdélyi és magyarországi református lelkészeknek nagy részük van abban, hogy a rendek mindaddig nem voltak hajlandók Zsigmond nagykorúságát elismerni, neki a fejedelmi hatalmat átadni, amíg a jezsuitáknak az országból való kitiltásába bele nem egyezik. Így jött létre a medgyesi országgyűlésnek a jezsuiták ellen hozott határozata. A protestántok sejtelve szomorú igaznak bizonyult, mert a jezsuiták által nevelt Zsigmond trónrajutása tizenöt évi nyomort hozott az országra.

***

A református vallásu fejedelmek uralma alatti Erdély a magyar református egyház védhástyája volt, az állam református jellegét öltötte. A református egyház vezérembereinek bőséges osztályrész jutott az állam igazgatásában. A fejedelmek, főként Bethlen Gábor rajta is voltak, hogy az Erdélyen kívüli területek református papjai közül minél többeket nyerjenek meg az erdélyi anyaszentegyháznak. Így hívta Bethlen udvari papjának Nagyváradról Keserű Dajka Jánost, a későbbi püspököt és Milotai Nyilas Istvánt, valamint másokat. Az ország dolgát mindig sze-

rizikóval jár ez, mégis megpróbálom. Mein Name ist Komjathi, mondja egy szélesvállu, nem rosszul öltözött 24 éves ifju. Egy kis park egyik padjára ültünk le s pár perc múlva teljes egészében bontakozik ki előttem az Európa idegen faju népei közé került rokontalan magyar nemzet egyik legnagyobb tragikumuma. Az apja evangélikus vallásu magyar ember, 30 esztendővel ezelőtt költözött ki a Dunántulról. Az anyja német. Ő még kurlózként tud egy pár szót magyarul, testvérei azonban már nem. Az unokája egész biztosan szembe neveti azt, aki arról beszél majd neki, hogy magyar vér folyik ereiben. Belém nyilallik. Hogy porlik, kopik a magyar nép. Mennyire öntudatos, százszázalékos, nyakas magyarnak kell lennünk, akik még magyarok vagyunk s lehetünk, hogy csak ezeket az apró veszteségeket is kivédjük.

*

A Stadttheaterban „Wien lächelt wieder” című revü ment. A Prater kong az ürességtől, mert a népnek se kedve, se pénze szórakozni, de a színházak 15 schillinges nézőtereit tömve vannak. Ököibe szorí-

rette papjaival megbeszélni. Ezekbe a tárgyalásokba belevonta a pártiumbelieket is. Ilyen közös tanácskozás folyt le pl. Nagyváradon is 1629 július 17—22. napjain. Ezen a zsinaton, melynek Alvinczi Péter kassai pap volt az elnöke, a két részről mintegy 300 lelkész vett részt. A zsinat, melynek tárgya a római katolicizmus elleni védekezés, az 1557. és 1559-ben lerakott alapokon építi tovább a generalis confederatiót.

Először Pázmány Péternek 1623-ban másodsor is kiadott hatalmas művével, a Kalauzzal foglalkoztak, amelyet „rágalmazó, dühös és veszedelmes” munkának minősítették és megbízták a váradi, általában a tisztántuli lelkészeket, hogy a veszedelmes munka cáfolatát készítsék el.

Aztán II. Ferdinándnak 1629 márc. 6-án kiadott híres edictum restitutionis ának borzalmas eredményeit vették számba, miután Bécsből és Németországból hozzájuk is eljutott hire, hogy a császári parancs következtében a protestánsokat ott már nemcsak üldözik, de valósággal mészárolják. Ezzel kapcsolatban vita tárgyává tették, hogy vajjon Pál és János apostolok által megjövendő Antikrisztus a török-é, vagy pedig a pápa? A zsinat egyhangu megállapodása az volt, hogy a pápa. Ezt a nézetet terjedelmes bibliai, dogmatikai és történelmi megokolással ki is fejtették egy értekezésben és kinyomatását is elhatározták, hogy álláspontjuk az egész világ előtt nyilvánvaló legyen.

A váradi zsinat határozatait Alvinczi Péter vitte magával a fejedelemhez. Nem nehéz észrevenni, hogy a zsinat határozatai arra szolgáltak volna tulajdonképpen, hogy dogmatikailag igazolják az eljövendő háborút, amelyre Bethlen készült. A váradi zsinat feltárja azt a hálózatot, mely a magyar protestáns közvélemény megnyugtatásá-

tott kezű munkanélküli mechanikussal beszéltem. A hangja rikácsolásba fullad: „Egy fél esztendeje nem dolgozom. Ha a szakszervezetem, mint munkanélkülit nem segítene heti 19 schillinggel, éhen halhatnék. De nem lesz ez így sokáig. A multkori sortűzet még nem felejtette el a bécsi munkásság”... Eszembe jut a lupényi sortűz s egy fiatal fanatikus nagyváradi „ifjumunkás”, akivel a tavasszal hajnalig vitáztam az utcán. Ugy érzem, a munkáskérdést sehol sem lehet sortűzekkel megoldani. Éppen 12-ik órája már, hogy az evangélium szociális tanításait komolyan vegye a keresztyén világ.

*

A bejelentő hivatalban senki se tudja hol van Siebenbürgen. Találgatják, míg végre az egyik homlokára ütve felkiált: „Ach, Ich erinnere mich schon. Es ist in Bulgarien!” (Emlékszem már, Bulgáriában van.)

Bázel, 1929 október 23.

Kiss Bertalan.

(Folyt. köv.)

szolgált volna egy jövődő háboru esetén. Itt látjuk Alvinczi Péter szerepét Bethlen politikai vállalkozásaiban.

Bethlen súlyosbodó betegsége azonban lehetlenné tette, hogy az évek óta előkészített nagy zsinat megkezdhesse és a papság által nyújtott dogmatikai fegyvernek hasznát vehesse, így ezek napvilágot sem láttak. Bethlen még az év november 15-én meghalt. (Pokoli i. m. II. 97. l.) (Folyt. köv.)

Aldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Károli Gáspár emiéktaáblára: Szücs Mátyás 50 Lei.

Károli Gáspár Irod. Társ céljaira: Báthori Kálmánné 100, Szücs Mátyás 100 Lei.

Olaszi-i templomépítési alapra: Szücs Mátyás 150 Lei.

UJVÁROSON:

Ujvárosi harangalakra: Kovács József kőműves 730 Lei.

RÉTEN:

Kórus céljaira: Szerző József 500, Barius Sándor 100, Dézsi Ferenc 100, Nagy János 50 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Gondnoknőnél: Kiss Sándor 50 kgr. hagyma, Mónus Sándor 14 kgr. szőlő, Borbély Lajos 50 cső zöld tengeri, Petrányiné 4 kgr. paradicsom.

C) Az ujvárosi ref. énekkar

és műkedvelő ifjuság 1929. október 12-iki esté-lyén a harangalap javára *felülfizettek*:

500 Leit. Sulyok István püspök, Mónus Sándor

300 Leit: Andrányi Károly és Fia cég.

200 Leit: Veiszlovits Lajos, Jeney Sándor, Bi-

harmegyei Tak.-pénztár és Gazd. Bank, Kállay Béla, N. N., dr Váli Péter.

150 Leit: Industria Bank, Szabó László.

120 Leit: Fenessy József.

110 Leit: Réti ref. énekkar.

100 Leit: Csernák Béla, Kiss Károly ref. lel-

kész, dr Thúry Kálmán, dr Soós István, Székely

Gyuláné, Czina Lajos, Nagy Lajos pénzt., Szabó La-

jos üzletvezető, Borsy, Molnár László, Blaha István.

Lakatos István, Szabó Lajos ref. lelkész, Kursinszky

Kálmán, Birinyi Imre, Somogyi István, Petróczy La-

jos, Rác és Fenessy, Szabács Antal, Zagyai Mihály,

Varga János, Papp Dezső, Nagyvárad Tak.-pénztár,

Báthori József, Petry István, özv. Ecsedy Antalné,

Velencei ref. énekkar, Major Ferenc, Kiss Jenő, ifj.

Cser János, Varga Gedeon, Varga László, Kerekes

Sándorné, Nagy Ferenc, Béres Sándor, Balogh Ferenc,

Lieber István, özv. Jónás Sándorné, Orbán József, Ko-

vács József kőműves, Bugner Jenő, Boros Péter, Nagy

József, Tóttós Mihály, özv. Tamásköziné, Kóteles Pé-

ter, Asztalos József, Szabó János, Papp Sándor,

Aszódy Sándor, Bende Gyula, Bittenbinder, Szabó

Lajos, Csathó János, Vékony Bálint, Nagy János,

Ad. Cser János, Fazekas Lajos, Szabó Sándor.

80 Leit: özv. Czap Jánosné.

70 Leit: özv. Nemes Lajosné.

60 Leit: Zalányi Gyula, Kondor László, Nagy Juci, Gaál Bálint, Kiss Gyula, Agárdy István, Tóth Sándor, N. N.

50 Leit: Kirschner Mór, Czillér Imréné, Deczky Sándorné, Deczky Sándor, Tóth Lajosné, Stern Dezső, K. Nagy Lajos.

40 Leit: özv. Gyulay Károlyné, ifj. Forgó Lajos, Homolya Etelka, Kalenda János.

20 Leit: N. N.

Büfféhez hozzájárultak: Kun Andrásné egy fél kiló kolbász, Sziber Istvánné 2 drb vekni, Velics Sándor 1 torta, Sarkady Zoltánné tészta, Vékony Bálintné tészta, Gergely Jozsefné tészta, Papp Klári torta, Klein Jakab 1 kenyér, N. N. egy torta, Németh Pálné egy torta, Sulyok Istvánné pecsenye, Fazekas Lajosné kenyér, özv. Nagy Antalné alma, Nagy Lajos 5 liter bor, özv. Zalányi Lászlóné 5 liter bor.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Nagysötétág) délután 3 órakor: Szabó Géza,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly délután 3 órakor Sámy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Mind a négy helyen urvacsoraosztás.

Esteli órákon: Hétfő: Jézus eredete. Máté 1, Luk. 2, 1—7. Szerda: A betlehemi pásztorok, Luk. 2, 8—20. Csütörtök: A napkeleti bölcsek. Máté 2, 1—12. Péntek: Jézus bemutatása Istennek. Luk. 2, 21—30. Szombat: A betlehemi gyermekgyilkolása. Máté 2, 16—18.

A réten vasárnap délelőtt a leány- és férfi-énekkarok énekelnek.

A réti ifj. Bibliakör vasárnap délután 5 órakor ünnepli meg a reformáció 412-ik évfordulóját. Ekkor tesznek fogadalmat a Bibliakör tagjai. Az ünnepség sorrendje: 1. Felálló ének. 63-ik dicséret 1. v. 2. Gyülekezeti ének. 160-ik dicséret 1—2 v. 3. Ünnepi beszédet mond dr Szabó Lajos. 4. Erős várunk. Énekl a Leánykar. 5. Luther beszéde a wormsli gyűlésen. Szavalja Magyar Vince. 6. Emlékezés. Tartja Magyar Sándor. 7. Hozsánna. Énekl a Leánykar. 8. A reformáció ünnepén. Szavalja Hidvégi Erzsike. 9. Gyülekezeti ének, 236-ik dicséret 1. v. 10. Fogadalmotétel. 11. Mi az ifjuság útja ma? Beszédet mond Móra Erzsike. 12. Gyülekezeti ének. XC. zsoltár 1. verse. — Ugyanekkor este 7 órai kezdettel az új bibliaköri terem felszentelése szeretetvendégség keretében. Imádkozik dr Szabó Lajos. Szavalnak és énekelnek a kör tagjai. A perselyadományokat az új terem berendezésére fordítjuk.

Reformációi emlékünnepeket tartunk a bibliakörök és férfienekkar közreműködésével a velencei imaházban november hó 3-án este fél 7 órakor a következő műsorral: 1. Kezdőének: 63. dics. 1. v. 2. Gyülekezeti ének: XXXIII. zs. 1. v. 3. „Örökös reformáció”. Szavalja Burger Vilma. 4. Emlékbeszédet mond Kiss Károly. 5. Gyülekezeti ének: 236. dics. 1. v. 6. „A reformáció emléknapiján”. Szavalja Keresztessy Lenke. 7. „Október 31-én”. Szavalja Kutassy Lajos. 8. Beszédet mond Pakó Böske. 9. „Párbeszéd Luther szellemével”. Szavalja Szilvássy Vilma. 10. Gyülekezeti ének: 237. dics. 1. v.

Réfen hétköznapi isítszteleket tartunk szerdán (november 6.) délután 4 órakor a Barna Miklós-telepen (Serdült Antalné).

Bódis Ágnes b'harppüspöki-i református tanítónő, aki nagyváradi egyházunk leánygimnáziumában kezdte tanulmányait s innét ment a székelyudvarhelyi tanítónőképzőbe, Erdély magyarságának tavaly végzett diákjai között első lett a magyar irodalom történeti versenyen, amely október 27-én folyt le Kolozsvárott. Bódis Ágnes pusztaijai születésű, itt növekedett fel a szemünk előtt. Nemcsak tanulásban volt mindig kitűnő, hanem az ifjúságot építő vallásos munkában is. Bibliakörös leányaink hálásan emlékeznek reá, mert ő volt a husvéti leánykonferencia egyik vezetője. Leánygimnáziumunk egykori növendékének sikerén őszinte szívvel örvendezünk.

Kiss Bertalan segédlelkészünket — mint hírtől adtuk — egyházunk a Várady Zsigmond alapítvány segélyével kiküldte a baseli (Svájc) egyetemre, hogy ott tanulmányait gyarapítsa s külföldi útja alatt a keresztyén ifjúsági munkát alaposan tanulmányozza. Baselben a theológiai Alumneumban (internátus) van ellátáson. Úti élményeiből egyetmást följegyzett, amelyet tárca rovatunkban közlünk. Híveink, akik nagy érdeklődéssel figyelték ifju lelkésztestvérünknek az ifjúság körében kifejtett eredményes munkáját, bizonyosan szívesen fogadják, ha külföldi tapasztalatairól máskor is beszámol a Híradóban.

Leánygimnáziumunk Bibliavasárnapja emlékezetes marad intézetünk történetében. Az ünnepség hatása alatt a gimnázium igazgatónője elrendelte a mindennapi bibliaolvasást; úgy hogy a napi munkát ezután nemcsak énekléssel és imádsággal kezdik, hanem minden osztályban felolvassák a Bibliának arra a napra kiszabott verseit, Karácsonyiné Gálbory Erzsébet igazgatónőnek Károli Gáspárról tartott emlékbeszéde nagy lelki gyarapodást jelentett a gyülekezetre.

Az ujoárosi bibliakörök reformációi emlékünnepe a kedvezőtlen idő dacára is nagyszámú gyülekezet előtt folyt le az elmúlt vasárnap este. Az igét Főtiszteletű Sulyok István püspök ur hirdette Ján. ev. 18. 37. verse alapján. Megrázó erővel mutatótt rá azokra a nagy és mély igazságokra, melyeket a tudatlanság sötét világából a reformáció hozott felszínre. A hegedű és ének-kvartett, valamint a szavaltat és előadás, melyet Kursinszky Kálmán e. ker. tanügyi előadó tartott, mind a reformáció gazdag áldását közölték a hívekkel.

A skót református egyházak egyesülése megható ünnepek keretében folyt le a skótok szép fővárosában Edinburghban. A skót szabadegyház 1843-ban vált ki a skót református egyházból, nem személys, hanem elvi okokból. Az ünnepen az európai református egyházak nevében a magyarországi református egyház küldötte, Kovács J. István budapesti theol. tanár, egyházkerületi főjegyző üdvözölte az egyesült egyházakat. Beszédében felemlítette huszonhárom évvel ezelőtti élményét. Tudvalevő, hogy Skócia földjét sokszor borítja sűrű köd. Dr Kovács J. István rámutatott arra, hogy Skóciában kívül van sötétség, belül világosság, míg a kontinensen nagyon sok helyen kívül van a világosság (napfényes, derült idő) s a lelkekben van a sötétség. Egy lelki közösség csak úgy tartható fenn, ha világosságban járunk. (I. Ján. 1, 7.)

A réti paróchiális kör énekkara folyó évi október 27-én, szombaton este tartotta szüreti mulatóságát biztató erkölcsi és anyagi eredménnyel. A nyilvánosan most első ízben szereplő ifjúsági énekkar sok biztatással buzdította a további ernyedetlen és a közművelődést szolgáló szent munkára. Csak örvendezni tudunk, hogy a réti kör derék ifjúsága ezen az estén bebizonyította életrealóságát s dicséretes jelét adta, hogy Istentől nyert lelki s testi képességeit helyes irányban foglalkoztatja. Láttuk a készséget, reméljük és várjuk a további buzgó munkát és ezt követő szép eredményt. Ugy az énekkar tagjai, mint a prolog és szindarabok szereplői ügyesen végezték feladatukat.

Egy kevésse használt, de jókarban lévő tüzely hely (spór) eladó a Ref. Körben.

Lápossy Zeneiskola Str. Simeon Ștefan (Bethlen-u.) 20. sz. hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakkal, kezdőfoktól a művészi kiképzésig. Beiratások egész éven át. Mérsékelt tandíj. 10-10

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradi Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Le
Egyes szám ára 4 Lei.

Bereczky

uri díval-szabó Ioan Bratianu és General Holban (volt Szaniszló- és Széles-utca) sarok. — Telefon 8-47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-48

Legszébb ajándék a fiatalság részére egy

kisbetűs
Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható **BÉRES KÁROLYNÁL**
a tanítónőképző-intézet épületben

Eladó

8 darab 3 méteres, 30-40 centiméter átmérőjű, szép

akácia-törzs

Megtékinthető: **Emléktér 32.**

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A szalmaszál és horgony.*

Irta: Dr Révész Imre.

Mindjárt két esztendeje azt irtam volt egyszer a „Vasárnap“-ba, hogy a lelkészi hivatalokban karácsony és ujév táján egymásnak adják a kilincset az anyagi segítségért zörgelő szerencsétlenség, sokszor valósággal szivszagató jelenetek között.

Ma már ez, sajnos, túlhaladott álláspont. Az Urnak 1929-ik, a „békének„ tizedik, a „kulturfőlénynek“ és a „társadalombiztosításnak“ nemtudomhányadik esztendejében szerencsésen megérkeztünk oda, hogy ma már egyszerűen nincs olyan napja az esztendőnek, amikor — rendszerint nem is egyesével — ne zörgetnének a paróchiákon hajótörött, vagy magukat legalább is ilyennek állító existenciák. Az egyiknek közvellen anyagi segély kellene, a másik valami elhelyezkedésért, ilyenhez való prolekióért könyörög. A legtöbbről, még ha nem is mondja, lerí a végső kétségbeesés.

* A debreceni egyház lapjából, a „Vasárnapból“ vesszük át ezt a cikket, amelynek megállapításai a nagyváradai református egyházra is ráillenek.

Jegyzet-töredékek.

Nagyváradtól — Bázelig.

(Folytatás és vége.)

A párisi gyorsan nem ismerik az udvariasságot. A fülke utasainak gonyos mosolya, nyolc órai folyosón állás s egy „Danke schön“ árán tanultam meg már. Mindig tudtam s mondtam, hogy a gyermeknél erősebb lény s mosolyánál hathatósabb fegyver nincsen. Salzburgnál történt. Egy energikus fiatalember, csen. Salzburgnál történt. Egy energikus fiatalember, miután kétszer-háromszor siker nélkül nyitogatta végig az összes fülkét, mindenre elszánt arccal lép be az összes fülkébe, helyet csinálni egy hölgynek. Haragos pillantások, dühös kifakadások fogadják s különösen egy mellettem ülő osztrák bácsi tiltakozik indulatosan még a gondolata ellen is, hogy valaki, még ha hölgy is az illető, bepréselje magát közénk. Én merőn bámulok ki az ablakon, a 8 órai állás után halálosan fáradt vagyok. Amellett állapodok meg, hogy pihenek egy keveset, s majd egy fél óra múlva udvariaskodom. Pár perc múlva a legrosszabbra el-

Az pedig a legtöbbször az előadásából azonnal kitűnik, hogy rendszerint a vizbefuló utolsó szalmaszálát látja az egyház segítő kezében. Sokszor egyenesen az a benyomásunk, hogy az illetők maguk sem hiszik már, hogy az egyház lényeg tudna rajtuk segíteni. De megpróbálják, hátha mégis!?

És a feleletünk?

A feleletünk az esetek nagy többségében az, ami miatt Budapest egyik fáradhatatlan lelképásztora is feljajdult nemrég az egyik egyházi lapban: nem tudok, jaj, nem tudok segíteni! Egyházi szegénygondozásunk régebbi módszerei a rohamosan ránk nőtt irtózatosszükségletekkel szemben már régóta elégteleneknek bizonyultak; az ujnak, az egyházi részre gondozásnak még a legprimitívebb kezdetei is alig-alig csiráznak. Minden, amit csinálhatunk, jóformán csak palástoltatás és csillítgatás, szemben az egyetemes elnyomódás rémesen fölmeredő ezerarcu problémájával. Egyre mélyebb-ről kell, hogy hangozzék lelkünkben az egyháznak — természetesen nemcsak a helyi egyháznak és nem is csak a reformátusnak — önmagát korbácsoló bűnbánata: elkéssünk.

készülve megjelenik a hölgy. A rosszat illetőleg nem is csalódna, ha nem hozna magával kézen fogva egy 3—4 éves leánykát. Édes kis Murilló poronty, örökösen mosolygó, kicsi szőke angyal. Talpig nadrág, kis pros-fehér szveterében, tágra karikázott nagy kék szemével, barnaszőke hajával, ennivaló csöppség. Mikor mosolyog, mintha sok-sok virág egyszerre nyílna ki. S nem is mosolyog, hanem állandóan nevet a kis apró szentem. Azonban látszik rajta, hogy álmos. Egy fél óra múlva a tulzsfolt kocsiban két embernek a helyén, fejét anyja ölébe hajtva, vetett ágyban boldogan alszik a csöppség. Én pedig a haragos, de a gyermek mosolytól megbékült osztrák bácsival együtt felváltva bámultam reggelig a folyosóról hol a csillagokat, hol a csendes álmodó édes kicsi gyermekarcot...

Az utasok közt sok a román és a magyar. A szomszéd fülkében 5 román diák s egy diákleány utaznak Párisba. A harmadik ablaknál két — körülbelül — zsidófiu beszél magyarul: „Magyarországot a numerus klauzus teszi tönkre“ állapítja meg az

Urunk, csak Te hozhatod még csodatévő kezdeddel helyre azt, amit elrontott az emberi mulasztás, rövidlátás, kényelemszeretet!

Mégis, e mélyről fakadó bűnbánalunk közepette sem tudunk elhallgatni valamit. És úgy érezzük, nem is szabad elhallgatnunk, mert az egyház és az evangélium tulajdonképeni lényegéhez és hivatásához lennénk máskülönben hütlenné.

A legijesztőbb nyomor, a legnagyobb elkeseredés és az ezekből fakadó egyre növekvő egyház-, vallás- és Krisztus-gyűlölet közepette sem szabad megszűnnünk annak hangoztatásával, hogy az egyház első rendben nem népjóléti és humanitárius intézmény, hanem az Isten igéjének hirdetésére és megvalósítására rendeltetett krisztusi testvérközösség.

Mit jelent ez? Azt, hogy az egyház tulajdonképeni javai — amelyeknek sáfárlására és osztogatására alapította Ura és Feje — nem testi, hanem lelki kincsek. Bármiféle testi és anyagi segítségnek, amelyet az egyház nyújt, csak akkor van értelme és értéke, hogyha azt lelki segítség folytatásául, pecsétjéül, nyomatékául nyújtja. Az Ur Jézus minden egyes esetben, amikor arra szükség volt, segített a Hozzá folyamodóknak testi bajain és szükségsein is; de mindig úgy, hogy először a lelki bajukat orvosolta, a lelki szükségüket töltötte be. Hányszor indítja utnak a tesiben meggyógyítottakat és megmentetteket e végtelenül jelentőségteljes igével: „Eredj el és többé ne vélekezzél!” És aztán — néhány egészen különleges esetet kivéve — vajjon segített, tudott-e segíteni azokon, akik egyáltalában nem is folyamodtak Hozzá? „Nem is tön ott sok csodát, az ő hitellenségük miatt“. (Máté 13:58.)

egyik. A folyosó végéről két fiatal s egy középkorú munkás külsejű ember beszélgetéséből lesem el: „Párisban csak a lengyelek boldogok, a magyar nem megy semmire. Egy lengyel fiúval dolgoztam együtt. Három hónapig mindennap hagymát ebédelt, sohase vacsorázott s havonta váltott inget. Esztendő mulva neki üzlete volt, én pedig lerongyolódtam s megbetegedtem. De azért megyek vissza. Most már én is tudom, hogy kell? Van egy pár frankom, veszek rajta 6 pár harisnyát, cipőfűzőt, szappant s odaállók a gyárak elé. Fogadom, hogy egy esztendő mulva bódében fogok árnálni.“ Szeretném megölelni az én fogadkozó, okos, bátor magyaromat. Ha az Isten úgy segítené, ahogy én kívánnám, egy esztendő mulva a párisi Boulevard legfényesebb üzlete felett lógna a firmája.

Svájc. Boldog, gazdag, szép ország. Órákig rohanunk a zürichi tó mellett, a hegyek oldalai mozaik szerűen vannak gyermekjátékhoz hasonló apró házakkal sűrűn teleszórva, aszfalt országutat látok, a kalauz tolakodóan udvarias, minden üde, ragyogó és tiszta. A hegyek szépek, de mintha a székely körvašuton

Tehát, bár az egyház minden bűnös mulasztását elismerjük, kénytelenek vagyunk még ebben a mai, szélsőségesen nehéz helyzetben is nyíltan megmondani: *Az egyháznak nem elsőrendű hivatása testi, anyagi segítséget olyanoknak nyújtani, akik lelki segítségét egyáltalában nem igénylik és soha nem is igényelték; akik csak utolsó szalmaszálként kapnak utána és csak követelőző gyomruk megelégitését, csak elhelyezkedési nehézségeik könnyítését várják tőle.* (Folyt. köv.)

Az erdélyi és királyhágómelléki kerületek együttműködése a történelem folyamán.

Előadás a két kerületnek Nagyváradban 1929 szeptember 11. s következő napjain tartott közös nagygyűlésén.

[Folytatás.]

Az öreg Rákóczy György alatt a puritánizmus neve alatt ismeretes belső reform mozgalmak indítják a Királyhágón innen és túl lakó atyafiakat hogy 1646 június 10-én Szatmárnémetiben közös zsinatot tartsanak.

A zsinatot megelőző napon Megyesi István szatmárnémeti-i lelkész és esperes lakásán gyülekeztek össze a zsinati atyák s ez alkalommal került szóba, hogy vajjon van-e olyan egység az erdélyi és magyarországi református egyházak között, hogy amazoknak lelkészei részt vehessenek az emezekéi között kitört háborúság elintézésében? A történelem tanúságtételére hivatkozva végre is abban állapodtak meg, hogy igen is van. Hivatkoztak a közös akciók közül a tarcaltordai hitvallás létrejövételére, az 1568. gyulafehérvári, az 1569. nagyváradi disputációkra, az 1588. iki medgyesi országgyűlésre, az 1629. iki nagyváradi zsinatra. Második napon végzésileg kimondották,

szebbeket is láttam volna. Vagy elfogult vagyok. Lehet. A kalauz figyelmeztet: Bázél jön. A 3 napos ut után kissé fáradtan, de vidáman tekintetek széjjel a bázéli pályaudvaron. Az eső úgy zuhog, mintha öntenék. Az autóm — kocsi nincs — szűk utcákon kanyarog, míg végre megáll egy nagy zsalukáteres, kedves, szép épület előtt. Hebel-strassé 17, az Alumneum. Az agyamban különböző gondolatok kergetik egymást. Tapogatózó, éretlen, fiatal daru vagyok, az öreg sasok utján. A principálisom 29 éve csengetett be ezen a kapun, s 50 esztendeje, hogy az apám betette maga után az Alumneum ajtaját. Ezer esztendővel ezelőtt talán éppen erre csattogott őseink lovainak patkója, akik habzó paripákon, feszített ijakkal jöttek nyugatra, drágaságot vinni haza a Duna—Tisza közé. Kincsért jöttem én is, a tudomány, a lélek mindennél drágább kincséért. Kacagányos magyarok késői unokája, megfeszítem akaratom ijját, szerte röpittem figyelmem nyíllait és talán Isten segítségével, ha csak egy szemernyivel én is gazdagítom majd a Duna—Tisza közé áldott népének szellemi kincseit.

Bázél, 1929 október 23.

Kiss Bertalan.

hogy „az erdélyi és magyarországi, tiszáninneri és tiszántuli egyházak közötti unio, mely megszakitottnak látszott, felujjittatik és megerősítettik oly módon, hogy a fontos dolgokban, ha úgy kívánja a szükség, kölcsönösen támogatást nyújtani, tanácsot adni és jelen lenni tartoznak, s ugyanazokat az ártikulusokat használják. (Pokoly i. m. II. 188–189. Zoványi Puritanus mozgalmak 161–163.)

A szatmárnémeti i. zsinat el is rendelte egy közös hitvallás, egy közös agenda és egy közös kánon készítését; ezekből azonban — bár az erdélyiek az ágendás könyvet is elkészítették — csak a közös kánon valósult meg. A Geleji Katona István készítette kánonokat megbíró 1647-iki juliusi nagygyűlésen igen tekintélyes számmal voltak jelen a csatolt részek képviselői is. A kánonok aztán mindkét területen életbe léptek s érvényben is maradtak több kevesebb részben — jó ideig, az 1881-iki debreceni alkotmányozó zsinatig.

Ezekben a közös kánonokban annak a generális confederationnak szelleme nyilatkozik meg, amelyet még Mélius alapozott meg, s amelynek megvalósulásán fáradozott később az öreg Rákóczy György és református egyházunk sok jeles fia; s amely előbb a róm. katholicizmus, lutheranizmus és unitarizmus, majd a belső zavarok ellen lett volna hivatva védelmet nyújtani.

***

Az erdélyi fejedelemség bukásával s a Habsburg uralomnak Erdélyre is kiterjedésével nagyon visszazorított partok között folyik a református egyházak működése Királyhágón innen és túl; tulnan berendezkedik a maga sajátos viszonyaihoz alkalmazkodva az erdélyi országos anyaszentegyház; ez a vidék pedig a magyarországi református egyház egyik kerülete lesz. De megmaradnak a közös kánonok.

Az összetartozandóság gondolata és tudata azonban nem vész ki a lelkekből, csak alkalomra vár, hogy életjelt adjon magáról. Az erdélyi és magyarországi hitsorsósok érintkezése mindegyre gyakoribbá válik. A múlt század elején az erdélyi reformátusok követői meg-megjelentek a testvér négy kerület közös konventjein, sőt a szilágysági egyházmegyének a tiszántuli egyházkerületből az erdélyi anyaszentegyházhoz csatolása alkalmával ugyszólván közös konventet tartottak. (Pokoly i. m. III. 164.)

Mikor fölmerül a lelkekben Erdély és Magyarország uniójának eszméje, ez leglelkesebb hivekre a reformátusoknál talál, akikben századokon át élt a lelki egység s mikor 1848-ban a politikai unió megszületett, az egyházi uniónak is sok és nagy barátai támadnak.

Az 1848-iki vall. és közokt.-ügyi miniszter által előbb augusztus 1. majd szeptember 1-ére összehívott öt egyházkerület értekezletén ott vannak erdély képviselői is [Zsilinszky: A magy. Prot. Egyh. Története 671. Pokoly i. m. III. 195], ahol az erdélyi egyházkerület részéről Bodola Sámuel meleg és lelkes szavakkal tolmácsolta a testvéri egyesülés örömét, amit a testvéri szivek kitörő lelkesedéssel fogadtak és rokon érzellemmel viszonoztak.

Ezen a közös értekezleten az 1848. XX. t. c.-ből kifolyólag az egyházaknak „közálladalmi segélyezéséről“ volt szó. Első eset, hogy ilyenről szó esett. Hiszen a református egyház nem dicsekedhetik a magyar állam bőkezűségével, bár egy volt a magyar nemzettel jó és bal sorsban, még ha áldozatokat kellett is hoznia. [Zsilinszky i. m. 674.]

Határozatba ment, hogy egy közös nemzeti zsinatot tartanak, amelyre mindenik kerület minden 50.000 lélek után egy lelkészi és egy világi képviselőt válasszon. Az öt egyházkerület arányszámának megállapítása erre a közös értekezlet megállapításaira vezethető vissza. A közös nemzeti zsinat csak 1881-ben ült össze Debrecenben. Itt valósult meg az unio, amely közel negyven esztendőn át közös munkában fogta össze a Királyhágón innen és túl élő reformátusokat. Szokás ezt a negyven évet egyházunk belső megüresedésének tekinteni. Am a közös munka megtermette a maga áldásos gyümölcseit. Erre a negyven esztendőre esik a elszórtságban élő hittestvéreink lelki gondozását célzó országos közalapnak, valamint a lelkészi nyugdíjintézetnek, az új énekes könyvnek megalkotása. Erre esik a belső megújulás, a lelki ébredés kezdete... (Folyt. köv.)

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Ujborkor urasztalára: ifj. Varga József 100 Lei, öz. Havassy Zsigmondné 100, Kosztin Jánosné 100, Lele Erzsébet 60, öz. Száva Antalné 50, öz. Demján Istvánné 60, Rácz Károly 45, Molnár Demeterné 30, Vántora Gáborné 25, együtt: 570 Lei. Kenyeret: öz. Herczeg Ferencné, öz. Havassy Zsigmondné. Bort: Blaha István, Sály Bálint.

Tamásváraljai ref. egyháznak: öz. Lévay Józsefné (Szatmár) öz. Csernák Istvánné temetése alkalmával koszoruváltáság címen 250 Lei.

UJVÁROSON:

Urasztalra: Thury Sándor 100, öz. Tanka Miklósné 20, Fehér Imréné 50, B. V. 20, N. I. 20, Berde Róza 20, N. N. 20, Jobb János 60, Nagy Ferencné 100, együtt: 410 Lei. Boros Péter és neje kenyér, Széles Kálmán bor.

Szegényeknek: Blaha István 100 Lei.

Ujvárosi harangokra: „Economia“ (Takarékosság) Szövetkezet 10,000 Lei.

VELENCÉN:

Urasztalára: Rollinger Vilmosné 40, Btró Albert 20, Babuczai István 40, Barna Sámuel 25, Pápa József 80, Urai Béláné 100, öz. Schittenhelm Alajosné 20, Elek Eszter 40, öz. Gümö Jánosné 20, Bóna Imre 20, Orosz Irénke 25, Kiss Endréné 60, Ujlaky Károly 40, Papp Lajos (Közép-u.) 40, Nagy Józsefné 30, Siebert Emílié 30, összesen: 680 Lei.

Kiss Károlyné kenyereit, Kiss Gyula bort.
Építési alapra: Ujlaky Károly 60, Papp Lajos (Közép-u.) 60 Lei.

Szegényeknek: Pápa József 20, Bóna Imre 20 Lei.

Bibliakörnek: Zsigó Györgyné 50 Lei.

RÉTEN:

Urasztalára: Kiss Antalné 100, Dézsi Ferencné 40, Hajdu Jánosné 50, Pénzes Viktorné 50, öz. Lőkösne 20, Karalyosné 40, Támán Jánosné 20, Lőkös Béláné 100, Györi Józsefné 50, Kiss Gábor 40, együtt: 510 Lei.

Templomi célra: Bló Lajos és neje 1000, Szűcs Mátyás 100 Lei.

Az új terem berendezésére: a vallásos est perselye 3010 Lei.

Velencei ref. lelkeszi hivatalnál: Zsigó Györgyné 50 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Gondnoknőnél; Mónus Sándor 2 drb sütnivaló tők, Sámy Gusztáv 1 üveg ecetes dinnye és 2 kgr. gesztenye.

VIDÉKRŐL:

Özv. Lévay Józsefné (Szatmár), öz. Csernák Istvánné temetése alkalmával koszorúvátság címén 250 Lei.

C) A Réti Ref. Énekkar

október 27-én tartotta nagyszerű szüreti mulatságát a Kath. Körben. Három egyfelvonásos vigjáték volt műsoron, amit a kitűnő szereplők rendkívüli sikerrel adtak elő. Az énekkar 2 népdalegyveleget adott elő precízen, Soos András karnagy vezetésével. Hangulatos volt a körmagyar, amit 8 magyarruhás pár lejtett Cser József vezetésével. A szindarabokat Losonczy Gábor rendezte kiváló szakértelemmel. Az estélyt Kiss Gábor alelnök fáradságot nem ismerő ügybuzgalommal rendezte. A szereplőknek és az áldozatkész adakozóknak hálás köszönetet mond a *Réti Ref. Énekkar*.

Felülfizetések:

Ujvárosi Énekkar 230, Sulyok István püspök, Béres Károly, Velencei Énekkar, Veiszlovits Lajos, Milibák Sárika 200—200, dr Thúry Kálmán 140, Szabó László, Kondor László 120—120 Lei.

(Folytatása köv.)

Reformáció ünnepély a réten. Szépen sikerült ünnepély keretében tartotta meg a réti „Ifj. Bibliakör” a reformáció 412. éves évfordulóját. Ez ünnepélyen tettek fogadalmat a bibliakör régi tagjai. A nagyszámú gyülekezet részére felejtethetetlen nap volt. Könnyek ragyogtak a szemekben, amikor az ifjuság bátran helyezte le életét a Krisztus kezébe. Az ünnepi beszédet dr Szabó Lajos tartotta, ugyancsak ő imádkozott az új teremben is, melyet szeretetvendégség keretében szenteltek fel. Az ifjuság közül a Magyarai testvérek, Hidvégi Erzsike és Móra Erzsike igen szépen szerepeltek. Az énekkar Dézsi kántor precíz vezetésével szépen énekelt. A persely adomány 3000 lei volt.

Felhívás!

Lapunk előfizetési díj hátralékainak sürgős befizetésére, midőn előfizetőinket felkérjük, egyben *vidéki előfizetőinket kérjük, hogy a címszalagon feljegyzett lei hátralékait* vagy közvetlenül, vagy postán sziveskedjenek az egyházi adóhivatalban [Str. Iosif Vulcan volt Nagy Sándor-utca 14. sz.] délelőtt 10—1/2 óra között sürgősen befizetni, mert a nagymérvű hátralékok miatt lapunk nyomtatási költségeit az eddigi bevételeink nem fedezik.

Hogy tehát hátralékos előfizetőinket ügyvédi költségektől megkíméljük, ezúton kérjük a hátralékok befizetését.

Az egyházi adóhivatal.

HIREK.**Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.**

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Nagysötétág) délután 3 órakor: Szabó Géza,

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 órakor Sámy Gusztáv, délután 3 órakor Kiss Károly,

Réten: délelőtt 10 és délután 5 órakor dr Szabó Lajos szolgálat.

A kórházakban vasárnap délelőtt urvacsorát oszt Csernák Béla.

Esteli órákon: Hétfő: Jézus nevékedése. Luk. 2. 41—52. Kedd: Keresztelő János. Máté 3, 1—12. Szerda: Jézus a Jordánánál. Máté 3, 13—17. Csütörtök: Jézus a pusztában. Máté 4, 1—11. Péntek: A Messiás bemutatása a világnak. Ján. 1, 19—29. Szombat: A názareti beköszöntő. Luk. 4, 14—21.

Hétköznapai istentiszteletek tartunk a réten szerdán (november 13 án) délután 4 órakor a Felföldtelepen (özv. Fazekasné házánál).

Leánybibliaköreink a téli hónapokban felváltva a négy körben összejönnek, hogy az egymás iránti szeretetet e közeledéssel még jobban megmutassák. Az első összejövetelt a réten tartják november 10-én (vasárnap) délután 6 órai kezdettel.

Megkezdődnek a munkadélutánok a réten. Réti asszonyaink és leányaink minden szerdán délután munkadélutánokra jönnek össze az új teremben. E délutánokat Nagy Lászlóné irányítja. A szegény gyermekek részére készítik alsó és felső ruhákat. A leányok szőnyeget, diványpárnát, kézimunkát készítenek, melyeket szintén a szegények részére fognak értékesíteni. Az egyes összejöveteleken a „lelkes munkásoknak” dr Szabó Lajos felolvasást fog tartani. Az Isten áldása kísérje e nemes munkát.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei.
Egyes szám ára 4 Lei.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Az erdélyi és királyhágómelléki kerületek együttműködése a történelem folyamán.

Előadás a két kerületnek Nagyváradban 1929. szeptember 11. s következő napjain tartott közös nagyhatén.

[Folytatás.]

A világháború következménye, hogy Erdély és a tiszántúli egyházkerület kelet részei Románia impériuma alá jutottak, Erdély a maga teljes egészében, minden gyülekezetével és sok százados intézményeivel, a legfelsőbb egyházhatósági jog és hatáskör birtokában éppen úgy, mint amikor még „erdélyi anyaszentegyház” volt, a Királyhágón inneni részek azonban vezető nélkül, az árvaság és bizonytalanság érzetétől nyomva. A főhatóság nélkül maradt gyülekezetek, egyházmegyék, intézmények keresik a testvéri segítő kezet, amely védelmükre lenne a politikai események forgatagában. Közülük egyre többen és gyakrabban fordulnak az erdélyi egyházkerület elnökségéhez. Először a szatmári egyházközség (ahol a főgimnáziumnak 18 osztályában 1000, a felső leány- és kereskedelmi iskola 11 osztályában 500, a négy évfolyamu tanítónőképzőben 120 növendék tanult) 1920. április 10-én. Erdély nem zárkózik el a kérés elől, azonban az Igazgatótanács 1920. május 1-i üléséből értesíti a püspök. nélkül maradt egyházmegyék esperesi hivatalait, hogy a főhatósági jogokat szükség esetén ideiglenesen is csak akkor gyakorolhatja és a védelemre is csak akkor vállalkozhatik, ha azt magok az egyházközségek, illetve egyházmegyék kéri. Így kért segítséget május 3-án a szatmári tanítónőképző, május 13-án a szamosdobi egyházközség, május 19-én a nagyszalontai egyházmegye, május 20-án a bánáti egyházmegye elnöksége, június 17-én a máramarosugocsi egyházmegye, augusztus 9-én a nagyváradói egyházmegye intézőbizottsága, augusztus 31-én a nagybányai egyházmegye közgyűlése.

A trianoni béke ratifikálása a helyzetet állandósítván, a tiszántúli egyházkerület részei 1921. augusztus 16-án kimondják az önálló egyházkerületté való szervezkedést, a tisztviselők megvá-

lasztását elrendelik, akiket 1922 február 23-án hivatalaikba be is iktattak. Az új egyházkerület, mint szervezett egész fordul Erdély felé, hogy az idősebbik testvérrel együtt, közös munkával véggezze el a történelem által reá rótt nagy feladatokat.

Az együttműködés szerve először az u. n. tizes bizottság, amelybe mindkét egyházkerület öt-öt tagot küld ki. Első ülését 1922. május 5-én tartja Kolozsváron, mikor is a két testület képviselői együtt jelentek meg Banu vallásügyi miniszter előtt, hogy a királyhágómelléki kerület elismerésére bírják. A bizottság második ülése 1924. december 10-én volt, ennek az ülésnek javaslatára szervezte meg a két egyházkerület a közös egyházi főtörvényszéket.

A tizes bizottság helyébe aztán a zsinatelőkészítő huszonnégyes bizottság lép, amely 1928. október 29-én Nagyváradon tart ülést, ahol annak megállapítása után, hogy a kerületek a zsinati tagokat megválasztották, feladatát befejezettnek jelenti ki. A két egyházkerület elnöksége aztán összehívja a romániai magyar reformátusok zsinatát, amely 1929. július 9-én Kolozsvárott az öreg kollégium dísztermében nyílt meg.

A zsinat rendelkezése az, hogy a két egyházkerület Károli Gáspárnak, a Biblia magyar nyelvre fordítójának négyszázados jubileumát együttesen üli meg s e közös nagyhatét tartja Nagyvárad városában.

* * *

A múlt bizonyosságot tesz előttünk, hogy őseinkben állandóan élt az összetartozandóságnak és egymásra utaltságnak, a közös feladatoknak és kötelességeknek tudata. Méliuszék együttműködve rakják le egy generális konföderáció alapjait. Geleji Katona Istvánék lelkében lobogó lánggal ég az Unió nagy eszméje. Az 1881-iki debreceni zsinat valóra váltja a századok álmát. Egy közös múlt közös emlékei kísérték el e kedves találkozóra. Legyen ez drága alkalom, hogy itt egymást megismerjük, megszeressük, megértsük s így készüljünk az újabb közös együttműködésre, amely egyetemes zsinatunk alkotásaiban teremje meg

áldott gyümölcsseit: a közös hitvallást, a közös liturgiát, a közös énekes könyvet, a közös kánonokat, a közös lelkes és tanító nevelést, a közös missziót elszórtágban élő testvéreink között stb.

Hadd végezzem előadásomat egyik erdélyi testvérünknek a „Református Szemle” augusztus 30-iki számában olvasható szavaival: „Ünnepélyes bensőséges elhatározással, Károli Gáspár láthatatlan, de mégis érezhető lelki irányítása mellett, szent fogadalommal kötelezzük magunkat arra, hogy a közös feladatok betöltésére teljes bizalommal és lelki egységgel kezét fogunk... hogy történelmi helyzetünk köteleseit atyáinkhoz méltó hűséggel tudjuk betölteni.”

[Vége.]

A presbitérium gyűlése.

Vasárnap délután 5 órakor a presbitérium gyűlést tartott, melyen Sulyok István püspök lelkészelnök és dr. Thury Kálmán főgondnok elnökölték. Jegyző ifj. Forgó Lajos. Jelen volt 47 presbiter.

1. Lelekeszelnök a gyűlést imával nyitja meg. Aztán bejelenti, hogy özv. Kágyi Lajosnéval a Szaniszló-utca 63. számú házra vonatkozólag az elnökség megkötötte a szerződést, amit

a presbitérium névszerinti szavazással egyhangulag elfogadott, s felkérte az elnökséget, hogy azt az egyházközségi közgyűlésen leendő letárgyalás után, terjessze fel az egyházmegyére jóváhagyás végett.

2. Lelekeszelnök jelenti, hogy a tüdővész elleni egyesület kérésére az elnökség a november 3-iki perselypénzt, 1802 leit, a Tüdőszanatórium céljaira engedjék át, amely intézménynek támogatása egyetemes érdek.

A presbitérium az elnökség intézkedését jóváhagyta.

Bethlen Gábor.

Nagy évfordulókban gazdag ez a fogyó esztendő. Az évfordulók egyikét, Károli Gáspár születésének negyszázados évfordulóját, az ősz elején ünnepeltük. Az ősz vége, a borongós, ködös napok, Erdély legnagyobb fejedelmének, Bethlen Gábornak halála évfordulóját hozták elő. November 15-én volt 300 éve annak, hogy a legnagyobb magyarok egyike alig 49 éves korában sirba szállt.

„Meghala a nagy fejedelem, kihez hasonló Mátyás királytól fogva és István királyon kívül nem hallatott”, nem is remélni, úgy mint eszes, vitéz, igen magaviseelő, kegyelmes, liberális, oeconomus, munkában fáradhatatlan, haszontalan dolgokban idejét nem töltő, külsőképen tekintetében oroszlan, conversatióban nyájas, józan életű, könyörgésben és az isteni szolgálásban nem külsőképen tettető, de buzgó. Szegényeken és könyörgőkön könyörülő, egyházi rendeket tisztelében tartó, tápláló, eklézsiákat építő, segítő, fundáló, tudós emberek conversatiójában, disputációknak hallgatásában gyönyörködő, minden rende-

3. Elnökség bejelenti, hogy az ujjvárosi két új harang hátralékos 180 ezer lei vételára november 1-én ki lett fizetve. Erre a célra a „Takarékosság” szövetkezet 10.000 leit adományozott. De így is maradt volna fenn 30 ezer lei, de ezt az összeget Mónus Sándor és Vargha László előlegezték s annak összehozását magukra vállalták. Kérdés, hogy az ujjvárosi harangozási díjak továbbra is erre a célra fordíttassanak-e, míg a hiányos összeg össze nem gyűl?

A presbitérium a szép adományokat hálásan köszöni s örömmel veszi tudomásul a harangrendelés sikeres lebonyolítását. Az ujjvárosi harangpénzeket pedig, régebbi határozata szerint, továbbra is a hátralék törlesztésére fordítja.

4. Lelekeszelnök jelenti, hogy az egyházmegyei közgyűlés nov. 19-én lesz.

A presbitérium az egyházmegyei közgyűlésre képviselőkkül kiküldi Papp Sándor, Fazekas Lajos és Kiss Gyula presbitereket.

5. Iskolaszék jegyzőkönyvének tárgyalása során

a presbitérium tudomásul veszi a tanítónők beosztását, az új tanszerek s felszerelések beszerzését és az igazgatónöf részére az eddigi 2 ezer lei évi tiszteletdíjat 1929. szeptember 1-től ismét folyósítja.

6. Lelekeszelnök jelenti, hogy Bethlen Gábor halálának háfomszázados évfordulóján egyházközségünk is ünnepélyt fog tartani. Az ez alkalomból befolyó perselyadományokat a helybeli bibliakörök kériik szükségleteik fedezésére átengedni.

A presbitérium a kérelmet teljesíti.

7. Lelekeszelnök jelenti, hogy a párisi magyar reformátusok egyházközséget akarnak alapítani s céljuk előmozdítására „Párisi Reformátusok” címmel egyházi lapot indítottak meg. Kériik a presbitérium támogatását.

A presbitérium 50 frank adományt szavaz meg s azt a pénztárból kintalja. (—y)

ket promoveáló; a hazafiainak atyjok, a vitézlő rendeknek mind jó tanítójok, mind tükörrük, de édes- atyjok is! Megharagudni tudó, de azt megmértéklő, haragot nem tartó; nem kegyetlen, nem vérszomjuhozó, hamar megengesztelődó. Künn a közönséges helyen nagy autoritációval, benn pedig házában, belső szolgálai közt nyájas, szolidsággal magát viselő, friss lovakban, öltözetekben, munkákban, építésekben, fejedelmi vendégekben, néha táncokban is (de nem szépséggel, mert a borított feje fájása is nem szenvedhetette), katonaszerszámokban gyönyörködő és egyéb sok szép virtusokkal föt ékesített ember vala...

„Öh vajha remélhetett volna valaha más, öh vajha avagy nem született volna, vagy örökké élt volna...” ezekkel a keresetlen szavakkal jellemzi Bethlen Gábert a későbbi erdélyi fejedelem, Kemény János. Ö a nagy fejedelem udvarában nőtt fel, szolgáltságában izmosodott férfivá, rövidebb és igazabb jellemzést mi sem nyujthatunk.

A szomorú magyar sors páratlan, legnagyobb alakja. Isten és nemzete dicsőségéért küzdött. Trónra

Felhívás!

Lapunk előfizetési díj hátralékainak sürgős befizetésére, midőn előfizetőinket felkérjük, egyben *vidéki előfizetőinket kérjük, hogy a címszalagon feljegyzett lei hátralékait* vagy közvetlenül, vagy postán sziveskedjenek az egyházi adóhivatalban [Str. Iosif Vulcan volt Nagy Sándor utca 14. sz.] délelőtt 10— $\frac{1}{2}$ 1 óra között sürgősen befizetni, mert a nagymérvű hátralékok miatt lapunk nyomtatási költségeit az eddigi bevételeink nem fedezik.

Hogy tehát hátralékos előfizetőinket ügyvédi költségektől megkíméljük, ezúton kérjük a hátralékok befizetését.

Az egyházi adóhivatal.

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Szegényeknek: Fazekas Jánosné 100 Lei
Károli Gáspár Irodalmi Társaság javára: Fazekas Jánosné 200 Lei.

A Középiskolások Bibliakörének: Cserepes Imréné 20 Lei.

Ref. Körnek: Héder Gyula 2000 Lei értékű új könyvet.

Az egyházi adóhivatalban:

A Károli Gáspár Irodalmi Társaság alapja javára: Mikis Lászlóné 100, Imre Imre 20, Bányai Károly 50, Máthé Pál 50, dr. Borbély Lajos 80, Lehóczky József 100, N. N. 5, Tóth Rezsőné 50, László József 20, özv. Nadányi Jenőné 50, Döghe Lajos 25, Szondi Sándor 100, Molnár Lajosné 15, Ujlaki Károlyné 100, Kondor László 20, Hajdu Mihályné 20, özv. Pázmány Lajosné 40, Kiss Géza 50, Gurzó István 20, Gergey Lászlóné 20, Kovács Imre 5, Kelemen Sándor 10, Szigethyné 20, Lévainé 10, Maticzáné 5, Tóth József 20, Kandi Albertné 20, Vetési András 10, Mágóri László 20 Lei.

lépése előtt a nyomorba süllyesztett Erdély lakói emberhúst ettek; a szenvedést, megpróbáltatást, nyomort fenéig űritették.

És akkor jött Ő, mint bujdosó ifju Nagytörökországból. Jött Istenbe vetett bizodalommal, égő hazaszeretettel, lankadhatatlan reménységgel. Nemes érzelmével eltöltötte a kis ország lakóit és győzedelmeskedett. Győzedelmeskedett úgy és annyiszor, ahogy még egyetlen hadvezérnek sem adatott: soha vereséget nem szenvedve.

A sok munka megőrölte egészségét, feladatainak súlya alatt korán összeroskadott. Mikor érezte halála közeledtét, szólni már nem tudott, „kére tenőt, pennát, papirost, melyeket eléibe tévén, ira két rendet szépen és elfordulván, abba hagyá... Az írás pedig ezen szókkal vala, kinél többet sem irt, sem látott annak utána szegény: Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk? Senki sincsen bizonyára, bizonyára senki sincsen!”

Töltse el lelkünket is a nagy fejedelem mély-séges hite:

„Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?”

UJVÁROSON:

Bibliakörök részére: Varga József 100 L.
RÉTEN:

Templomi célra: dr. Szabó Lajos s. lelkész 500 Lei.

A Ref. Híradó pénztára javára: A réti énekkar 400 Lei.

B) Az Arvaház céljaira:

Olaszi lelkészi hivatal utján: Fazekas Jánosné 200, özv. Farkas Imréné férje halálának évfordulója alkalmából 200, Nagy Jolán édesanyja halála évfordulója alkalmából 100 Lei.

VIDÉKRŐL:

Thuróczy Gyula lelkész 100 Lei.

C) A Réti Ref. Énekkar

október 27 én tartott szüreti mulatságán adott

Felülfizetések:

100 Lei: Dr. Szabó Lajos, Kiss Károly, Szilágyi Lajos, Szilágyi Mihály, Király Gyula, Dolc Gizi, Medgyesi Géza, Széles Sándor, Kursinszky Kálmán, Papp Dezső, Földes István, Szerző József, Csösz József, N. N., Konrád Jánosné, Magyar Ferenc, Milye Testvérek, Kiss Antalné, Brád Györgyné, Zagyva Sándor, Dézsi Ferenc, Takács Endre, Bottos Endre, Madarász Viktor, Kárándi József, Incze András, Nyéki Józsefné, Kovács Károly, Jakab Imréné, Nagy János, dr. Sarkady Sándor, Szentpályi Gyula, Kiss László, Wlászka Mihály, Kiss Jenő, Héder Gyula, Bottos Károly, Keresztesi Károly, K. Nagy S., Cser József, Kiss Géza, Platt József, N. N., dr. Váli Péter, Könyves Ferenc, Kovács József, Nagy Sándor, Nagy László, Bodó Zsigmond, Papp Sándor, Péntes Viktorné, Vitrael Gábor, id. Takács Dániel, Czégény János, Török Gyözőné, Tóth Dánielné, Futó Sándor, Papp Sándor, Boros Imre, Kállai Gyula, Kiss Ferenc, Mogyorósi Imre, Szondin Sándor, Kuglis Jánosné, Török Károly, Bálint Györgyné, Bereczki József, Molnár Dezsőné, özv. Kántor Imréné, Lehóczky József, Ujlaki Károly, Salmi József, Veres György, Kiss Gáborné, Labancz Mihályné, Pápa Ferenc, Szücs Jánosné, Kalmár Dánielné, Barakonyi Jánosné, Szilágyi Gyuláné, Kőteles Péterné, Nagy Árpád, Sipos József, Elek Sándorné, Kiss Bálintné, Bakró Györgyné, Szilágyi István, Nagy Zsigmondné, Gulyás János, Orbán József, Farmacie, Oláh József, Báthory Zsigmond, Erdélyi Általános, Nagyvárad Általános, Polgári Takarékszövetkezet, Kolozsvári Takarékszövetkezet, Molnár János, Mónus Sándor, Németh Pál, Somogyi István, Petróczy Lajos, Hartmann Sándor, Farkas Lajos, Győri Józsefné, Szilvási Istvánné, Szabó Józsefné, Szabó János.

80 Lei: Csernák Béla, Széplaki Endre, Muszka János, Kenéz András, Bléd Gusztávné, N. N., Spéder Károlyné, Lebeni László, Boros Mihály, Szabó Lajosné.

70 Lei: Muszka János.

60 Lei: özv. Kántor Imréné, özv. Ladányi Mártonné, Hegedüs László, Sütő Gábor, dr. Móricz Ernő, Nagy Imre, Gyarmati Istvánné, Bányai Károly, Felvinczi József, Tóth Sándor, Frischmann Adolfné, Hering József, Széll N., Fülöp István, Duró János, özv. Milotay Bálintné, Kiss Sándor, Kiss Gyuláné, Tóth Mihály, Sólyom István, Papp Lajos, Bóné Imre, Tikos András, Kósa Imre, Varga Béla, Dasi György, Sztankovics Zsigmond, Erdélyi Bank, Báthory Ferenc, Nagy Imre, Birinyi Imre, Varga József, Balázs Erzsébet.

(Folytatása köv.)

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje

Olasziban: délelőtt 10 órakor Szabó Géza, este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Nagy-sötétág) délután 3 órakor: Szabó Géza,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: Az evangélium. Márk Ján. 2, 1—11. Szerda: A templontisztítás. Ján. 2, 13—16. Csütörtök: Nikodémus. Ján. 3, 1—15. Péntek: A samáriai asszony. Ján. 4, 1—15. Szombat: Az első szombat csodás dolgai. Márk 1, 21—28.

A Lőránffy Zsuzsánna Prof. Jótékony Egyesület munkadélutánjának szorgalmas és buzgó munkásai kedves meglepetésben részesítették szerda délután Csernák Béláné elnököt névünnepe alkalmából. Szeretettel és ragaszkodásuk jeléül egy szalon kelin asztalterítőt nyújtottak át emlékül az ősz virágaival díszített árvaházi teremben. A megbecsülésnek e kedves megnyilvánulásától megilletődött elnököt Török Károlyné vál. tag bensőséges, meleg szeretettel köszöntötte a hölgyek nevében, kérve őt, hogy legyen továbbra is vezérük a nemes keresztyéni munkában. Varga Gedeon árvaatya az árvaház nevelőjének nevében kérte Isten gazdag kegyelmét az áldott munka tovább folytatására s az elnököt és munkatársnőit életére. Majd az árvák kívántak áldást az értök fáradozó elnökőre, aki meghatottan köszönte meg a kedves megemlékezést, kérve, hogy az Egyesület tagjait Krisztus szeretete kösse össze mindenkor, s e szeretetben munkálkodjanak egyházunk szegényeiért, Krisztus kicsinyeiért. (—eon.)

A szaldobágyai és horgony című cikkünk helyszüke miatt kimaradt, folytatását lapunk legközelebbi számában közölni fogjuk.

Templomi hangverseny rendez a nagyvárad evangélikus Nőegylet folyó évi november 17-én vasárnap délután 5 órai kezdettel a körös-utcai evangélikus templomban dr Szalay Elemér orgonaművész és Schiff Ödön hegedűművész közreműködésével. Belépődíj nincs; önkéntes adományok az evangélikus szegények téli felségélyezésére.

Szeretelendőség a réten. Vasárnap délután tartották meg a november 10—16. imahét első napját leánybibliaköröseink a réti imaház új termében. Ott láttuk Sulyok Istvánnét, Vargháné Sulyok Icát, továbbá Lázár Mártonné, Kelemen Etelka, dr Szabó Lajosné tanítónőket, kik mindig oly nagy szeretettel érdeklődtek a bibliaköri munka után. A három körből [olaszi 30, ujváros 38, rét 28] majdnem 100 leány gyült össze, a

segédlelkészek imát és beszédet mondtak, a leányok szavalatokkal, énekszámokkal és előadásokkal szerepeltek. Az imahét gazdag áldásairól jövő számunkban számolunk be.

Bethlen Gábor emlékünnepe református leánygimnáziumunk advent első vasárnapjára halasztotta, amikor azt a különböző középiskolákba járó református ifjúsággal együtt fogja megtartani, december első napján, az olasz-i templomban.

Réti imaházunkban nov. 24-én este 6 órai kezdettel vallásos-estélyt tartunk művészi programmal, mely ünnepély perselyadománya a szegények segélyezésére lesz fordítva. A műsört lapunk legközelebbi számában közöljük.

Reformációi emlékünnepe Hegyhözszáldobágyan. Folyó hó 3-án az Iparosiuk Bibliakörének legkomolyabb 23 tagja indult ki Szaldobágya reformációi emlékünnepegyt tartani s felbreszteni az alvó lelkeket. Gyökössy József lelkész munkálkodása folytán annyira megtöitötte a templomot az ünneplő közönség, hogy öreg emberek emlékezete szerint olyan sokan soha nem voltak templomban. A legtöbb arcon azonban oit tükröződött a közömbösség, nemörődömség és a kíváncsiság, azonban ahogy következtek a műsor számai, úgy melegedtek fel a hideg szivek, míg végül erős hatalmas férfiak szemében is megcsillant a bűnbánat könnye, amellyel siratták életüknek elpusztult részét s a reformáció 412. éves évfordulójának ünnepén megtörtént egy tiszta magyar falu reformátussága nagyrészenek szívében az igaz reformáció. Megelevenedeti előltűa a multból őseik bite és ereje a jelenből egy magyar falunak annyi sok átka s előbők állt bibliakörös fiaink alakjában a jövődő teltrekesz munkás kálvinista ifjúsága és annak reménysége, aminek hatása alatt megalakult úgy a fiu, mint a leánybibliakör s hogy a lelkesedés nem muló volt, mutatja az, hogy a következő bibliakörön 50 fiu vett részt. A szaldobágyai szives vendégszeretete után boldogan indult vissza 23 fiu Váradra, ajvaikon a győzelmi énekekkel, a szívökben hálaadó imádsággal, egy napnak annyi sok-sok gazdag áldásával.

Házozetűnőnek ajánkozik református vallású idősebb nő és leánya. Lakás: Teleky-utca 40.

Egy moderu 5 águ, teljesen új villanycsillár jutányos áron eladó. Cim a Bérés-nyomdában.

Egy kevésé használt, de jókarban lévő tűzhely (spór) eladó a Ref. Körben.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyvárad Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A szalmaszál és horgony.*

Irla: Dr Révész Imre.
(Folytatás és vége.)

Ami segítséget és támogatást az egyház és különösen az egyházi munka ezekben a lehetetlenül nehéz időkben összeszedni, nyújtani és kifejteni tud, azzal mi elsősorban azoknak tartozunk, akik az egyházon lélek szerint is csüggenek. Akiknek az egyház nemcsak alkalmi menedékhely — amelyet aztán, ha nem bizonyul elég hasznosnak, csak annál buzgóbban szidalmaznak és megvetnek — hanem állandó lelki táplálkozás forrása. Az ilyenek kell, hogy megtapasztalják elsősorban, hogy az evangéliumnak van testeket tápláló ereje is. Ma is van, nemcsak akkor volt, amikor az élő Ige táplálta a pusztában a sokaságot — előbb lelki és azután testi javakkal.

Természetes, hogy itt az egyháznak nem lehet megállania és megnyugodnia. Öneki küldetése, missziója van az istengyűlölökhöz, az

* A debreceni egyház lapjából, a „Vasárnapból“ vesszük át ezt a cikket, amelynek megállapításai a nagyváradai református egyházra is ráillenek.

antikrisztusi lélektől fűtött tömegekhez is: lelki és testi küldetése egyformán. De a sorrendel — amelyet maga az Ur Jézus Krisztus példáz és az evangélium ír elő — meg kell tartani. Semmivel jobban nem vétkeznék hivatala ellen egyházunk, mint azzal, hogyha az állammal és a társadalommal igyekeznék valami kétes kimenetelű „népjóléti versenyre“ kelni, közben pedig elhanyagolná a hozzá állandóan és hűségesen odakapcsolódó lelkeket, az istenes vén ember gyönyörűen kifejező fordítása szerint: a „hitünk cselédeit“ — és csak úgy felületesen, mellékesen végezné minden időkre szóló alapföladatát: az Igének tisztán, elegyítellenül, „alkalmas és alkalmatlan időben“ való hirdetését.

Sőt, ha már „utolsó szalmaszál“-ról beszélünk, még azt is meg kell mondanunk, hogy igen sokan nemcsak testi, hanem még lelki dolgokban is ilyen utolsó szalmaszálnak tekintik egyházukat és annak szolgáját: a lekipásztort. Hányszor tapasztalhatjuk, hogy akkor szaladnak kétségbeesett emberek a lekipásztorhoz tanácsért, segítségért, amikor már minden késő, mert minden el van rontva! Az ilye,

A szegény halász és a zsupori bíró.

Egy alkalommal diákruhában járta országát Mátyás király.

Hazafelé tartva, Tétény faluban ráesteledett. Koromsötét volt s nagy vihar is közeledett a budai hegyek felől, azért nem folytathatta utját.

Bekopogtatott a falu szélső házába. Szép nagy kőház volt az. Bizonyosan módos ember lakik benne — gondolta magában Mátyás diák — majd csak akad egy kis kamrácska, ahol meghuzza magát s valami harapnivaló is vacsorára. Mert bizony már éhes volt ökelme a sok gyaloglástól.

A házi gazdája éppen vacsoránál ült és csunyán ráförmedt az ütött-kopott, poros vándordiákra, mikor az nagy alázatosan éjszakai szállást kért.

— Eltakarodj innen, szedte-vedte csavargója! Nem tudod, hogy itt a bíró lakik? Mindjárt deresre huzatlak!

Mátyás alázatosan engedelmet kért és bebotorált a szomszédos kis halászkunyhóba. Ott is éppen

vacsoránál ültek, szívesen fogadták a kopott vándort, asztalhoz ültették,

— Sovány a vacsoránk — mondta az öreg halász — de holnap már olyan sem lesz, mert kidobnak a vackomból, elveszik a csónakomat. Mindenneműt dobra ülteti ez a gonosz zsupori szomszéd...

— Kicsoda? — kérdezte érdeklődve Mátyás.

— A zsupori bíró. Ugy volt, hogy tavaly kölcsönt kértem tőle, mivelhogy nagyon megszorultam. Adóba köllött. Lejárt a terminus. Nem tudtam visszafizetni. Kértem, várjon aratásig, akkor mindent becsülettel megtéríték. Be nem vár. Nincs abban emberség egy körömfeketényi. Pedig tele a ládája arannyal. A kis vityillómra ácsingózik, pedig tíz ekkora a portája. A többi népet is nyuzza. Hej, ha ezt Mátyás király tudná!... De nem meri senki a száját kinyitni, mert deresre huzatja a bíró.

Mátyás vigasztalta az öreget, hogy holnapig még csoda történhetik, de az öreg hihetetlenül rázta ősz fejét.

Másnap reggel pergett a dob az öreg kunyhója

nek aztán rendszerint megengedik maguknak, azt a kétes elégtételt és olcsó mulatságot, hogy a félvárost telehíresztelik: „lám, a református egyház és lelkészek így vigyáznak a maguk híveire! Bezeg mások... s!b., s!b.“ Holott a dolog igazság szerint úgy áll, hogy ha az illető családnak nem a dolog legvégén, hanem a legelején jut eszébe, hogy adjon valamit református hitére és jó tanácsért, ulbaigazításáért fölkeresse pásztorát: akkor a bajt rendszeren meg lehet előzni. Hasonló az eset pl. elmérgesedett házassági viszályoknál, amelyek legtöbbször a válási közvellenül megelőző utolsó stádiumban kerülnek, ha kerülnek, a lelkipásztor elé — aki persze ilyen sem tud már csodákat mivelni.

Értsük meg tehát, hogy az egyház sem anyagiakban, sem lelkiekben nem utolsó szalmaszál. Az evangélium vigasztalása és reménysége nem szalmaszálul, hanem „bátorságos és erős horgonyul“ (Zsidók 6:19.) rendelkezett. Elsősorban azok számára, akik az egyház hajójában lélek és igazság szerint benne vannak. Azután pedig azok számára, akik — más élethajóval hajótörést szenvedvén — ebbe a hajóba akarnak menekülni, de nem azért, hogy ott egyszer jóllakván, vagy egyéb testi, anyagi és világi céljukat elérvén, vidáman visszavevessenek előbbi összelőrt életük hitvány roncsaihoz, hanem azért, hogy a választott lelkes testvéreközösségében, boldog háladással és szent fegyelemben hajózzanak az örök révpart felé, „ahová utnyilóul bement éretlünk Jézus“. (Zsid. 6:20.)

előtt. Gyülekezett a nép, jött a bíró és beszélt nagy-dölyfösen:

— Fizess, vagy dobra üttetem a vityilódat, csónakodat is, mindent.

— Várj az aratásrg, uram! — könyörgött az öreg. — Most nem tudok fizetni.

— Hát akkor: ki ad többet érte? — fordult a tömeghez a bíró.

Ekkor előlépett a diák és csak szedte ám tarisznyájából a szép sárga aranypénzt. Az utolsó fillérig leszámolta az öreg adósságát a bíró kezébe.

— Itt a pénzed, te gonosz zsugori!

A bíró szörnyű dühre fortyant.

— Deresre ezzel a vakmerő gézen-guzzal! — mondta szolgáltnak.

— Nem úgy bíró! — kiáltott Mátyás és ledobta a diákgunyát, mely alatt ott csillogott a fényes királyi öltözet. — Királyod előtt állsz, most én parancsolok. Gonosz vagy, kapzsi vagy, nem bíról székbe, deresre való vagy. Huzzátok te — parancsolta a szolgáltnak — és huszonötöt rája!

Suhogott a pálca, ordított a zsugori bíró, a nép lelkesen éljenezte a királyt.

Régi krónika után Lampérth Géza.

Az Ifjúsági Keresztyén Egyesületek Világszövetségének Imahete.

1844 június 6-án London világi lármájában, gépeinek kattogása között 8 egyszerű kereskedő fiu leül szomjas lélekkel a biblia mellé és megalakítja az első bibliakört „Ifjúsági Keresztyén Egyesületi“ névvel.

Azóta 85 év telt el és talán nincs felségesebb történelem, mint ennek a 85 évnek a története. Az a parányi láng, ami először ennek a 8 fiunak a lelkében égett — ami olyan elenyésző kicsiny volt egy világváros zugó forgatagában, — azóta már hatalmas nagy tűz lett s beragyogja ezt az egész sáros földet hogy dicsőségbe vonja azt. Ma már Grönland havától le Afrika tűzben égő sivatagjáig 2,600,000 fiu és leány tagja van az Ifjúsági Keresztyén Egyesületnek. Ma már Észak-Amerika lüktető gyakorlatias világában a bibliakörös fiu energiája él és feszül. Kelet-Indiának csöndes templomaiban bibliakörös leányok imádkoznak. A kicsiny gyökérből sudár fa, majd rengeteg lett s egy diadalmas ifju hadsereg ajkáról boldogan hangzik a vallomás „bizony hatalmasan cselekedett velünk az Úr“.

Az elmúlt hetekben, mint gyors szárnyu galamb, egy üzenet repült át az egész világon, bekopogtatott kicsiny nádfódeles falusi házak ajtaján, souterrain helyiségek kicsiny ablakán, paloták márvány kapuján, „Imádkozunk egymásért!“ A hatalmas tábor egyszerre mozdult meg s mintegy isteni illetésre november 10—16. között minden este ugyanazon bibliarész mellé ült le az egész világ bibliakörös ifjúsága s magyar fiuk és lányok imájába belecsendült messze idegenben ország és világhatáron túl kicsiny fekete gyermekek kérő, könyörgő szava: „a magyar fiukat és leányokat áld meg Istenem“. A mi városunkban is november 10-én a leánybibliakörösök a réti közhelyiségben tartott szeretetvendégségen, az imahét első napján állottak könyörgő szavakkal Isten elé s azután úgy a fiu, mint a leánybibliakörösökben minden este fehangzott az ima: „Áld meg Uristen a mi ifjúságunkat s használd azt a te országod terjesztésére“. Hallottam, éreztem, hogy zugott az imádság, tulharsogta ennek a városnak pokoli lármáját; fehér, fekete, sárga, rézbőrű emberek imádsága, mint egy csokorba kötött bokréta különböző színű virágokból összefonva illatozott az Isten színe előtt.

Ez a hét összehozta az egész világon a lelkekből felvillanó hitet, hogy sok kételkedést megcáfoljon, megcsufoljon és tamáskodókat hívökké tegyen. Összehozta a szamaritánusi szeretetet, — mert annyi a vérében fekvő nyomorult az egész világon, — és csorgott az olaj a megnyílt sebre, szinte hallottam, mint sok vizeknek a zugását.

Ez a hét volt az, amely belevilágított a szemekbe s megmutatta, hogy sok-sok könny van ezen

a világon, de Isten a bibliakörösök által mindeniken mosolyt akar átsugároztatni.

Ez a hét volt az, amikor bibliakörös fiúk és leányok odaálltak a szülők elébe, mint a kálvinista jövő fényesarcu gyermekei. Milyen nagy boldogsága volt lelkünknek, midőn egyik imaórán a leány után az apa imádkozott, bizonyosságául annak, hogy a hitelenség közöny szeretetlensége világában a szülők úgy nézik ezt a kis hadsereget, mint a kálvinista jövő biztató ígérését. Igazuk is van, mert az ifjak keze szövi a kálvinista egyház új történelmének szőnyegét.

Én pedig látom uszni magyar ref. egyházam hajóját, benne a fiatal lelkeket... közelget az ígért partja, közelgünk ahoz, hogy minden református fiú és leány bibliakörösnek vallja magát s hirdesse az Ifjúsági Keresztyén Egyesületek alapelveit, „Jézus a Megváltó s én a biblia szerint tanítványa akarok lenni életemben és hitemben”.

O. I.

Áldozatkésztség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Szegény árva gyermekeknek: Nagy Jolán édesanyja halálának évfordulója alkalmából 100 Lei.

UJVÁROSON:

Harangalapra: özv. Bakos Sándorné 100, Nagy József 100 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: Balla Gábor 70, Balla Eszter 20, Boros Imre és neje házasságkötésük 30. évfordulóján 100, Dabuczai István 40, K. Nagy Lajos 50 Lei.

Építési alapra: Sebestyén Sára 100 Lei

Napközi gyermekotthonra: Babuczai István 40, özv. Lehóczky Józsefné 100 Lei,

RÉTEN:

Templomi célokra: Incze András 500 Lőkös Béla 500 Lei.

Munkadélutánokra: dr Szabó Lajosné 100, özv. Fazekas Andrásné (unokája emlékére) 100, Ifjúsági Bibliakör 1500 Lei.

Anyagot adtak: Huszár Istvánné, özv. Erceyné, Mónus Sándorné, Takács Endréné, Konrád Jánosné, Ruzs Gáborné, Putnoki Imréné.

B) Az Árvaház céljaira:

Velenicei ref. lelkész hivatal utján: Nagy Bálintné 50 Lei.

Gondnoknőnei: özv. Juricskay Dezsőné (Örvénd) 100 g buza, Tándor Lajos 5 liter tej, 41 kgr. burgonya, Puskás Károly növendékek haját levágta.

C) A Réti Ref. Énekkar

október 27-én tartott szüreti mulatságán adott

Felülfizetések:

50 Lei: Leitner Ferenc, Deczki Sándor, Laczkai Gyula, Czégény Sándor, Szurovecz Mihály, Györi Józsefné, Molnár Sándor, Vitéz József, özv. Tóth Mihályné

Krácsines Gyula, Mészáros Sándor, Tóth Irénke, Biró Gyula, Csorba József, Mester Lajos, Trombitás Gyula, Menninger Károly, Pospischil Gyula, Köteles Gáspár, Molnár László, Zemplényi Ferenc, Nagy Sándor, Szabó Lajos, Pázmány Gyula, Máthé Józsefné, Bogye Nusi, Bittenbinder János, N. N., Molnár Sándor, Szűcs Gyula, Györi Józsefné, Nánási N., Bodó Imre, Szabó Gézánné, Somogy Böske, Páll Teréz, Tokai Mihály, Végh József, Szilágyi Lajos, Pusztai István, Szűcs József, Szelő Sándor, özv. Kiss Andrásné, Lőkös Lajos, Szenyőd József, Tóth András, Monori Sándor, Zilahy László, Bancsik Imre, Mezei Sándor, Pápai Istvánné, Györi János, Lőkös Béláné, Egere Rezső, Ignác József, Papp Vilmos.

40 Lei: dr Sebestyén, Ricz Lajos, Kiss Lajos, K. Nagy Lajos, Veres Károly, Krupp Lajos, Ambrus Mihály, Nagy Sándor, Thúri Lajos, Láposi, N. N., Neifeld Jenő, özv. Fekete Sándorné, Farkas Sándor.

30 Lei: Kiss Sándorné, Babrucza József, Sólyom Sándor, Halmi László, Szilágyi István, Fehérvári Pál. 25 leit: Mányi Ferenc, Imre István, 20 leit: N. N., N. N.

Büfféhez hozzájárultak:

Dr Szabó Lajosné 24 db krémes, Nagy Lászlóné 24 db krémes, 1 tortát adtak: Szilágyi Lajosné, Szilvási Istvánné, Hidvégi Andrásné, Sipos Józsefné, Sléizinger Ferdinándné, Papp Vilmosné, Vidor Imréné, tésztát adtak: Japport Viktor, Karalyos Mártonné, Rác Lajosné, Hajdu Jánosné, Jankai Jucika, két tortát: Kiss Gáborné, Szilágyi Lajosné 5 kgr. szőlőt, Takács Endre egy nagy borsajt, Bajor Ilonka és Böske egy tál hidegsült. A büffénél fáradságot nem ismerve, szorgos munkát fejtettek ki reggelig: Szilágyi Sándorné, Kiss Gáborné, Karalyos Mártonné és Nagy Mártonné férjével együtt, melyért hálás köszönetet mond az Énekkar vezetősége.

(Folytatás és vége)

A réti református imaházban

vasárnap este (november 24) 6 órai kézzel tartandó vallásos és kulturális est programmja:

1. Felálló ének: LXV. zs. 1. v.
2. Gyülekezeti ének: 236. dics. 1., 2. v.
3. Beethoven: „Adagio” Játssza a „Láposy zeneiskola zenekara.
4. Ünnepi beszédet mond: Materny Imre evangélikus főesperes.
5. „Szereltek Isten...” Galdbecs G. F. Szólót énekel Pázmány Ferenc a „Gutenberg Dalkör” tagja.
6. „Hit és nemzetiség” címen előadást tart Tabéry Géza író, az erdélyi „Helicon” tagja.
7. Händel: „Largó”. Játssza a „Láposy” zeneiskola zenekara.
8. Szabolcska és Reményik verseket szaval dr Szabó Lajos.
9. Gyülekezeti ének: XC. zs. 1. v.

Perselyadományok a szegényeknek karácsony segélyezésére.

Hétköznapi Istentisztelet tartunk a réten csillértők (november 28 án) délután 4 órakor a Felföldi-telepen (özv. Fazekasné házánál).

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 órakor Szabó Géza, a Hegyén: (Nagysötétág) délután 3 órakor: Csernák Béla, Ujvárosban: délelőtt 10 és délután 3 órakor Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 órakor Sámy Gusztáv, délután 3 órakor Kiss Károly,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: A gazdag halfogás. Luk. széd. Máté 7, 24—28. Szerda: A belpoklos meggyógyítása. Máté 8, 1—4. Csütörtök: A kapernaumi százados szolgálójának meggyógyítása. Máté 8, 5—13. Péntek: A naini ifju feltámasztása. Luk. 7, 11—17. Szombat: Keresztelő János kérdése Jézus-hoz. Luk. 7, 18—21.

Bethlen emlékünnepek. Erdély legnagyobb fejedelme halálának háromszázados évfordulója alkalmából a királyhágómelléki egyházkerület december 4-én, közgyűlését megelőző este fél 7 órai kezdettel a nagyvárad-i újvárosi református templomban tartja emlékünnepeit, amelyen kitűnő író papjaink fognak szolgálni. Advent első vasárnapján, december 1-én pedig ifjúságunk — leánygimnáziumunk és egyéb középiskolákba járó református vallású ifjúságunk — tartja Bethlen-ünnepeit a nagyvárad-olaszi-i templomban, a vasárnapi rendes istentisztelet idején. Ez ünnepségekre híveink figyelmét felhívjuk.

Az erdélyi egyházkerület közgyűlése és Bethlen-ünnepe november 22—25. napjain lesz. A november 23-iki Bethlen-emlékünnepen egyházkerületünk képviselőjében Sulyok István püspök Csernák Béla főjegyző, dr Thury Kálmán egyházkerületi ügyész vesznek részt.

Vetítelőadás a bihari hegyekről. Páratlan érdekességű vetítelőadás lesz e hó 24-én, vasárnap este 9 órakor a Katholikus Kör dísztermében. A bihari hegyek csodálatos vizeséseit, romantikus bércseit, fantasztikus cseppkőbarlangjait fogja bemutatni az N. S. E. turisztikai szakosztálya. A vetítelőadást, amelyen Papp Lajos tart magyarázó előolvasást, művészi és magas nivóju zenei műsor fogja élvezetesebbé tenni.

Mindenkinek figyelmébe ajánljuk ezt az előadást, melyhez hasonló ritkán van alkalma látni a közönségnek. Beléptidij nincs, műsor 15 lei.

Az újvárosi egyházi énekhar és ifjúság kultur-estét rendez december 1-én este fél 8 órakor.

A bihari református egyházmegye üszl közgyűlése november 19-én tartotta meg a leánygimnázium dísztermében Vadai Béla esperes és Telegdi József gondnok elnöke alatt. A közgyűlés nagy érdeklődéssel hallgatta Vadai Béla esperes évi jelentését, amellyel kapcsolatban felhívta a presbyteriumokat, hogy a református híveink között is elterjedni kezdő pogány szokás, a sirok kivilágítása ellen minden erővel küzdjenek; a református egyházak tulajdonát képező temetőben a sirok kivilágítása tilos. A nagyvárad-i református árvaház tovább fejlesztése érdekében a gyűlekezeteket áldozathozatalra buzdítja. Ezen a gyűlésen tette le az esküt dr Soos István, akit az egyházmegye presbyteriuma egyhangulag tanácsbíróvá választottak.

Mac Donald Anglia miniszterelnöke, az angol munkáspárt vezére buzgó református. Vasárnapként családjával szorgalmasan templomba jár és egyházi beszédek is mond. Az angol szociálisták nagyrésze is hűséges protestáns, ami azt mutatja, hogy szocialista is lehet jó keresztényen.

Két millió lei segílyt adott Pépa város képviselőtestülete az épülő pápai református templom javára. Mai világban ez nemcsak testvéri, de fejedelmi támogatás.

Házvezetőnőnek ajánkozik református vallású idősebb nő és leánya. Lakás: Teleky-utca 40.

Egy modern 5 águ, teljesen új villanyesillár jutányos áron eladó. Cím a Béres-nyomdában.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyvárad-i Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz.

Bereczky

uri dívat-szabó Ioan Bratianu és General Holban [volt Szaniszló- és Széles-utca] sarok. — Telefon 8—47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-49

Legszébb ajándék a fiatalság részére egy **kisbetűs Énekeskönyv**

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL a tanítóképző-intézet épületben

Eladó

8 darab 3 méteres, 30—40 centiméter átmérőjű, szép

akácia-fűrész

Megtekinthető: Emléktér 32.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton
Felelős szerkesztő: Czernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Sulyok István

királyhágómelléki egyházkerület
püspökének 1929. évi püspöki jelentéséből.

... Nemcsak mi, romániai magyar reformátusok, de Magyarország népe is, valláskülönbség nélkül, megállunk gondolatban a magyar protestánsizmus, sőt a magyarság magasan kiemelkedő alakja, Bethlen Gábor elhunytának háromszázados évfordulóján. Erdélyi hitvestvéreink egyházkerületi közgyűlésük keretében, e hó 23-án róják le a nagy fejedelem emléke iránt a hála és kegyelet adóját, amelyhez meghívás folytán küldötteink is csatolják egyházkerületünk részéről ugyanazokat az érzelmeket. Ez a körülmény nem ment fel bennünket a szent kötelesség alól, hogy ezen a helyen meg ne emlékezzünk arról a nagy férfiról, akinél markánsabb egyeniséget sem kálvinista magyar egyházunk, sem nemzetünk története nem mutathat fel. A mai átértékelések szomorú idején Bethlen Gábor rendkívüli nagyságát még azok is elismerni kénytelenek, akik nem mindig szívesen, sokszor talán jobb meggyőződésünk ellenére, magas piedesztáljukról

leszállítani készek azokat a nagy történelmi alakokat, akiknek fogvatkozásuk: kálvinista voltuk. Az írás szerint a bölcsek fénylenek, mint az égnek csillagai. Bethlen Gábor úgy éli át az egymásra rohanó századokat, hogy vallásosságának, jellemének és politikájának nemes fénye mindegyre növekszik intenzitásában és a nemzedékek minél tovább haladnak tőle térben és időben, annál tisztábbak és nemesebbek lesznek a nagy fejedelem személyéhez fűződő megbecsülések és értékelések. Jegyzőkönyvünk lapjára vessük fel érzelmeink színtiszta aranyát, hogy valóban igaz legyen Arany János egyik ódájának nagy gondolata:

„Nem hal meg az, ki milliókra költi
Dus élte kincsét, ámbár napja mul;
Hanem lerádván, ami benne földi,
Egy éltető eszmévé finomul“...

Esteli órákon: Hétfő: Jézus felelete. Ker. Jánosnak. Luk. 7, 22—28. Kedd: A bűnös asszony. Luk. 7, 36—50. Szerda: A tanítványok. Márk 3, 13—19. Csütörtök: Vándorélet. Lukács 8, 1—3. Péntek: A példázatok. Máté 13, 10—13. Szombat: Pélázatok a megvetőről. Márk 4, 1—9.

A megbocsátásról.

Dr. Ulrich M.

A magdeburg-hannoveri vonat egyik szakaszában hét ur foglalt helyet és folytatott élénk eszmecsere. Általában az emberek romlottságáról folyt köztük a szó, különösen pedig azokról az arcátlan betörésekről és lopásokról, melyekről napról-napra hallhatunk. Többen úgy vélték, hogy itt az ideje annak, hogy a régi botbüntetést ismét behozzák, mert mint mondták, egy-két jó csipős botütés eredményesebb három vagy hat hónapig tartó börtönnél.

„Bocsánatot kérek, uraim“, szolt közbe egy szimpatikus kinézésű utas, aki a mellettük levő üléséből egy ideig figyelemmel kísérte társalgásukat. „Óvni szeretném önöket attól, hogy a botbüntetést egy mindenre elégséges gyógymódnak tekintsék. Van ennél jobb eszköz is. Ha az urak készek arra, hogy pár pillanatig megajándékozzanak figyelmükkel, akkor szeretnék elmondani egy kis történetet“.

Volt a mi falunkban egy Bröckelmann nevű kántor, lelkiismeretes tanító a régi gárdából. Egy kiállítás alkalmával a fővárosba utazott és visszatérőben több üzletbe is befordult vásárolni. Ezt észrevette egy fiatal ember és követte egészen a vasútállomásig. Ott a kántor letéve csomagját, pár lépéssel továbbment jegyét megváltani s mire visszafordult börtöndjénk már hiált helyét találta. Gyorsan körülnézett, még jókor, hogy meglássa a fickót, amint kezében az ő börtöndjével kisietett a főkapun.

A kántor semmiképen sem akarta csomagját veszni hagyni, utánasietett és megragadta éppen mikor egy bejutó vonat a fickó elől elzárta a menekülés útját.

Egy rendőr, aki észrevette, hogy itt nincs valami rendben, odasietett és megakart a jó erősen ragadni a „hosszuju“ legényt, de a kántor elhárította: „Nincs szükség az ön fáradozására, biztos ur. Ezt az urat, akit én jól ismerek, nyugodtan átengedheti nekem. Néhány szócskát szeretnék vele négyszemközt váltani.“

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Szegényeknek: Blaha István 100 Lei.

Olaszi templomszőnyeg alapra: Blaha István 100 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: Biró Albert felesége halálának évfordulóján 100 Lei.

Építési alapra: Biró Albert felesége halálának évfordulóján 200 Lei.

RÉTEN:

Kórus céljaira: Szabó Gergely 100 Lei.

Munkadélutánokra: Vallásos-est perselyéből 2000 Lei. Anyagot küldtek: Szilágyi Irénke, Kovács Elekne, Szerző Józsefné, Lőkös Béláné.

B) Az Árvaház céljaira:

VIDÉKRŐL:

Kőröskisjenő buzgó papnéja Székely Ernőné és derék asszonyai, leányai az idén sem feledkeztek el Árvaházunk kicsinyeiről, s a nagytiszteletű asszony és segítő társai: Göcz Margit, Gutic Róza, Kis Piroska, Rév Eszter, a következő adományokat gyűjtötték és küldték be:

Pénzt adtak: Mihucz Zsófia 20, Takács Sándor 13, Köteles Imre 50, id. Lőke Sándor 4, Göcz Ferenc 20, Pozsár István 10, Mészáros Jullánna 20, id. Fábrián János 5, Nagy Viktor 20, Szakács József 20 Lei. Együtt: 182 Lei.

Lisztet: Pap Sándor, özv. Fekete Imréné, Szilágyi Imre, Takács Árpád.

Buzát: Szabó Sándor, Kondor Viktor, Köteles Lajos, Papp Sándorné, Kondor Péter, Nagy Gábor.

Tengerit: Pellei József, R. Fazekas Sándor, R. Fazekas Jullánna, Göcz Lajos, Könyves Sándor, Pusztai István, Szakács Viktor, Lőrincz Lajos, Takács

A tolvaj minden ellenkezés nélkül hagyta magát továbbvezetni és mikor egy félreeső helyre jutottak, a kántor hozzáfogott és alaposan kikérdezte. Ebből azután megtudta, hogy egy fiatal, állástalan banktisztviselő áll előtte, aki hat hét óta van munkanélkül és három nap óta nem volt meleg falat a szájában. A kétségbeesés egészen hatalmába kerítette és így jutott oda, hogy megszegve a nyolcadik parancsolatot, lopást kíséreljen meg.

A kántor kerülve minden ítélkező szót, csak ennyit mondott: „Volna kedve beszegetni csomagomat a vasútépületbe? Amint látom, ismerkedésünk közben elszalasztottam a vonatot és most meg kell várnom a legközelebbi indulást. Addig együtt társaloghathatnánk”.

Mikor mindketten beültek a kényelmes váróterembe, a kántor mindenféle ennyivalót vett elő csomagjából és bőségesen megvendégelte új barátját, aki a csodálkozástól és megilletődéstől alig bírt szóhoz jutni. Utána egy tizmárkást nyomolt a kezébe ezekkel a szavakkal: „Föl a fejjel és bizzon Istenben, fiatal barátom! Itt van, vegye! Itt a névjegyem is.

Zsigmond, Gutti Gyula, Révi Ferenc, Sós Viktor, Rév István, Krudor Ferenc, Köteles Viktor, R. Fazekas Lajos, Szilágyi András, Göcz János, Sós János, Mihucz Károly, özv. Szabó Józsefné, Göcz János, F. Balog Ferenc, Göcz András, Bikai István, ifj. Szőke Sándor, Hercsi János, Tamás Péter, özv. Takács Lajosné, Köteles András, Balog Mihály, Székely Ernő.

Paszulyt: Kis Mihály, Göcz Ferenc, Pap Sándor, Göcz Lajos, Szilágyi Imre, Göcz Mihály, Balog Sándor, Gutti Viktor, Köteles Lajos, R. Fazekas Lajos, ifj. Szőke Sándor, Szakács Ferenc, özv. Oláh Károlyné.

Krumplit: Kis Mihály, Göcz Ferenc, Balog István, Szilágyi István, Pap Sándor, Mihucz Jónás, ifj. Murvai József, özv. Tóth Sándor, Fazekas Ferenc, Gutti József, Makai Róza, id. Fábrián János, Rév Lajos, Göcz Mihály, Fazekas György, Fazekas Imre, Békési István, Balog Ferenc, Fazekas Ferenc, Révi Ferenc, Sós Mihály, Krudor Ferenc, Rév István, Gutti Viktor, Kovács Lajos, Kondor Péter, Göcz József, Takács Gáspár, Krudor Lajos, Göcz Lajos, Göcz Sándor, ifj. Szőke Sándor, Fábrián András, Fábrián Mihály, Szakács Sándor, Makai József, Fábrián István, özv. Takács Lajosné, Szőke Ferenc, Nagy Gábor, Székely Ernő.

Zöldseget: Kádas Sándor, Göcz József, Szakács Sándor, Székely Ernő.

Törülközőkendőt: Rév Eszter.

Az adakozóknak és gyűjtőknek hálás köszönetet mond a *Lorántffy Zsuzsánna Egylet Elnöksége*.

A budapesti egyházközség vezető emberei egy lelkitársaságot szerveznek abból a célból, hogy abban intelligens református híveink, személyes közösség ápolása református egyházi életünk problémáinak megbeszélése, világnézeti kérdések fejtegetése a szentírással való foglalkozás révén alkalmat találjanak hitük erősítésére.

Menjen evvel holnap reggel Thiel tanácsos urhoz meg fogja találni a városházán, adja át neki üdvözlétemet és várjon ott tovább. Én beszélni fogok érdekében evvel az urral”.

Ez, uraim, hét évvel ezelőt történt. De még itt nincs vége a történetnek. Négy évvel később az öreg kántornak egy nagy csomagot kézbesített a posta. A csomagban két szép, ezüstözött lámpa volt a templom számára, hálaajándék az egykori bőrdöntolvajtól, akit a megtapasztalt szeretet nemcsak nagy szerencsétlenségétől óvott meg, hanem még új emberre is tett. Jötevéjének közbenjárására a városi tanács egy jó hivatali állásba juttatta, amelynek ő hűségesen meg is felelt.

Most már befejezem uraim, az öreg Bröckelmann kántor mindig azt mondta: „Jobb menteni, mint büntetni”. És ebben az esetben is ez bizonyult jobbnak. Ő már régen lent pihen a sírban; de ez a történet tovább él és nekünk mindig újra el kell ismételnünk. Ha több olyan keresztyén volna, mint amilyen a mi öreg kántorunk volt, akkor jobb lenne számunkra az élet itt ezen a földön.

(Mustármag.)

A református leánygimnázium és a középiskolák református ifjúsága

1929. évi december hó 1-én vasárnap este 6 órakor az olasz-i templomban

Bethlen Gábor

halálának 300 éves évfordulója alkalmából

emlékünnepelet tart

a következő műsorral

1. Felálló ének: 63. dics. 1. v.
2. Közének: XC. zsolt. 1—2. v.
3. Imádkozik és predikál: *Csernák Béla* lelkész, az ig. tanács elnöke.
4. Közének: 237. dics. 1. v.
5. Kádár Géza: Bethlen Gábor. Szavalja: *Szücs Ferenc*, főgimn. VI. o. t.
6. Emlékbeszéd. Tartja: *Varga Gedeon*, vall. tan. lelkész.
7. Gevecs A.: „Szerettek Isten.“ Énekl: a leánygimnázium énekkara.
8. Dánér Lajos: Keserű szavak Bethlen Gáborhoz. Szavalja: *Benczik Mártha*, leánygimn. II. o. t.
9. Verdi: „Ima a babiloni vizek mellett.“ Énekl: a tanítónőképző, a középiskolai és iparostanulók vegyeskara.
10. Csengey Gusztáv: Bethlen Gábor. Óda. Szavalja: *Lovász Róza*, I. é. tan. jelölt.
11. Közének: 98. dics. 1. v.

Perselyadományokat elfogadunk

Réti Imaházunkban november 24 én lefolyt vallásos és kulturális estén Materny Imre evang. főesperes hirdette az ígét I. Tim. 2., 1—5. alapján, az imádkozásban rejlő áldást mutatván fel a nagyszámmal egybegyűlt áhitatos lelkek előtt. Tabéry Géza író a Hit és anyanyelv kérdését világította meg, a történelmi materializmus szempontjából, fejtegetvén, hogy a hatalmasok sohasem a saját népeik hite, vagy anyanyelve miatt, hanem csak a hit és anyanyelv ürügye alatt, voltaképpen pedig a maguk hatalmi érdekéért rendezték a vallások és nemzetiségek elnyomását és üldöztetését. A művészi számokat kitűnően látták el a Lápossy-zeneiskola növendékei, Pázmány Ferenc a Gutenberg Dalkör tagja; dr Szabó Lajos pedig Szabolcska-verseket szavalt. A jelenlevők nagy száma bizonyosságot tett arról, hogy mennyire nagy szükség volt arra, hogy a réti imaház fölépíttessék, amelynek épületében a lelkész és egyházi lakásán kívül igen alkalmas gyülekezési termek is vannak. Külföldön már emberöltőkkel ezelőtt így épültek a paróchiák, hogy a lelkész lakásával egy fedél alatt legyenek a belmissziói munka helyiségek is.

A

KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REF. EGYHÁZKERÜLET

RENDES KÖZGYÜLÉSÉVEL KAPCSOLATBAN
DECEMBER HÓ 4-ÉN (SZERDÁN) ESTE FÉL 7
ÓRAI KEZDETTEL AZ UJVÁROSI TEMPLOMBAN

BETHLEN GÁBOR EMLÉKÜNNEPELET

RENDEZ A KÖVETKEZŐ MŰSORRAL:

1. Fennálló ének: XC. zsoltár 1. v.
2. Gyülekezeti ének: CV. zsoltár 1. v.
3. Imádkozik és predikál Papp József máramarosszigeti lelkész.
4. „Ima“ Hillertől. Szövegét fordította dr Szemethy Géza, énekl: Balajthyné Sulyok Gizella.
5. Gluck: „Iphigenia in Aulis“. Előadja az Ifjúsági Filharmónikus Társaság, vezényel Eichner Ernő, karnagy.
6. Bethlen Gáborról előadást tart Debreczeni István szatmári lelkész.
7. Dr Szemethy Géza „Miatyánk“ c. 4 és több szólamu énekszerzeményét énekl: az egyházi vegyeskar a szerző vezetésével.
8. Verseiből felolvas Szombati Szabó István lugosi lelkész.
9. Orgonaszám. Előadja Nemes Elemér igazfalvai lelkész.
10. Alkalmi költeményt szaval Gönczy Sándor nagykárolyi lelkész.
11. Záróének 63. dics. 3. verse.

Perselyadományok ezuttal a bibliakörök céljaira lesznek fordítva.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Szabó Géza, este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyén: (Nagysötétág) délután 3 órakor: Szabó Géza,
Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor Oroszlán István,
Velencén: délelőtt 10 órakor Sámy Gusztáv, délután 3 órakor Kiss Károly,
Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Vallásos estélyt tartunk velencei imaházunkban december hó 1 én fél 7 órakor a következő műsorral: 1. Felálló ének: 7. dics. 1. v. 2. Gyülekezeti ének: LXXXIX. zs. 1. v. 3. Emlékbeszédet mond Károli Gáspárról Sámy Gusztáv s. lelkész. 4. Gyülekezeti ének CV. zs. 1. v. 5. A fordító. Szavalja Herczeg Rózsi. 6. A könyvek könyve. Előadják: Keresztessy Margit, Herczeg Irma, Schittenhelm Rózsi. 7. Ima. Énekl: a férfikar. 8. Emlékbeszédet mond

Bethlen Gáborról Kiss Károly lelkész. 9. Szeretlek Isten. Éneklék a bibliaköri leányok. 10. Bethlen Gáborhoz. Szavalja Szilvássy Vilma. 11. Gyülekezeti ének: XC. zs. 1. v.

A Királyhágómelléki Egyházkerület rendes közgyűlését a héten, december 5-én tartja a leánygimnázium dísztermében.

Az Ujvárosi Református Énekkar és az Ifjúsági Önképzőkör a Református Leánynevelő-intézet dísztermében 1929. évi december 1-én, vasárnap este fél 8 órakor tartandó kedélyes estélyének műsora: 1. Népdalegyveleg. Előadja az Ujvárosi Református Egyházi Énekkar. 2. Egyetlen kabát. Vigjáték. 3. Grotoszki tánc Vida Elektől. 4. Kigyűtt az igazság. Parasztkomédia. 5. A cég arája. Bohózat. 6. Kuplák. Előadja Kozma György. 7. Megjött a papa. Vigjáték. Belépődíj nincs. Szíves adományokat köszönettel fogad a pénztár.

Csehszlovákiában élő reformátusok tiszánineni egyházkerülete Rimaszombatban november 10-én iktatta hivatalába Péter Mihály püspököt és Tornai Allyai Zoltán főgondnokot. A főgondnok beszédében kiemelte, hogy az utolsó tíz év alatt a kerület életében legkiemelkedőbb esemény a losonci theologia létesítése a beretkei árvaház megnyitása. Olvasóinkkal már ismertettük, hogy egy felvidéki úrnő Beretkén ősi kastélyát ajándékozta oda a református Árvaház javára.

A Párisi Reformátusok Lapjában olvassuk: Három testvér és én beszélgettünk. Egyik testvéremébe kezdett: — Kirándulni voltunk, többen magyarok. Egymásnak örültünk. Magyar dallamokat énekelünk. Az ének végén bátoritanul hozzánk lép egy magányos, szomorúnak látszó ember: Maguk is magyarok? Meleg igen után szemében öröm látszik és beszél, mint sok száz közül egy: Hat éve vagyok itt... mindig egyedül. Fáj ez a rokonalanság. Szeretnék néha testvéri találkozásokat. Hiányzik. Hol? hol? (Találkozhatnak-e áldottabb helyen a párisi magyar reformátusok, mint az istentiszteletén?) Egyik istentiszteleten új arcokat látok: mosolyogva megilletődött arcok. Istentisztelet után így fordul a beszéd: — Csak most tudtam meg. Ime a családom: feleségem, fiam. Biharból vagyunk. Régen hiányzott már a magyar ige. Jövünk máskor is. Jó volt itt. —

És jöttek máskor is. Egy alkalommal a bihari atyánkfia megkésve érkezett. Kis csapatot hozott magával, Istentisztelet után ezeket mondja: Ide igye eztek, mert szóltam nekik is. Utánok mentem, hogy biztosan eltaláljanak ide. — Összeismerkedünk és újra hallom: Hat év után csak most tudtuk meg, hogy Párisban van magyar istentisztelet. Vidéken lakunk. Jó lett volna előbb is tudni. S az egymásratalálás örömeiben boldogan tervezgettünk. Bihar atyánkfia szemében megelégedést láttam. Így volt, semmit sem tettem hozzá. Egyszerű történetek, de annál több biztatás van bennük.

Gyülekezeti élet. A *tiszaszentmártoni* református egyház az elmúlt vasárnapon avatta fel a néh. Kovács Gábor presbyter által ajándékozott új orgonát. Kovács Gábor 24 évig volt az egyház presbytere. Egyházát, templomát szerető buzgó férfiú, kiről lelképásztora úgy tett bizonyosságot, mindig kész volt minden jó ügy támogatására és segítésére. — Ekkor avatták fel a *martonyi* egyház új változatu új orgonáját is, melyet özv. Hatházy Józsefné ajándékozott az egyháznak hősi halált halt férje emlékezetére. — *Eger város* 20 ezer pengőt (600 ezer lei) adott az építendő református templomra. — *Köröstarcsán* kétemeletes 6 tantermes, 3 tanítói lakással, igazgatói és tantestületi szobával, tanácsteremmel és egy nagy ünnepélyekre alkalmas teremmel bíró iskolai épületet avattak fel szeptember 14-én. — A *komáromi* gyülekezet Jókai emlékezetére öntetett harangját felavatta. — *Ujvidéken* új templom épül. *Ónodon* kéttantermes, 3 szobás lakás, tanácsterem és szertárral ellátott új iskoláját avatták fel.

Házvezetőnőknek ajánljuk református valású idősebb nő és leánya. Lakás: Teieky-utca 40.

Egy modern 5 águ, teljesen új *villanycsillár* jutányos áron eladó. Cím a Béres-nyomdában.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-utca] 14. sz.

Bereczky

uri dívat-szabó Ioan Bratianu és General Holban (volt Szaniszló- és Széles-utca) sarok. — Telefon 8-47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-50

Legszébb ajándék a fiatalság részére egy

kisbetűs Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL a tanítónőképző-intézet épületben

Eladó

8 darab 3 méteres, 30-40 centiméter átmérőjű, szép

akácfa-törzs

Megtekinthető: Emléktér 32.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Az ifjúsághoz

Bethlen Gábor halálának háromszázados
évfordulója alkalmából.

Siralom: 3, 27.

...Ugy tetszik nékem, hogy mikor a történelem tanító mestere a letűnt századok mélyéből felhozza elénk Bethlen Gábor alakját, mikor elénk állítja képét, egy láthatatlan kéz ezeket az igéket írta a kép alá: *Jó a férfinak, ha igát visel ifjúságában.*

***

Aligha volt férfit, aki nagyobb igát viselt volna ifjúságában Bethlen Gábornál. Még gyermek, mikor apátlan-anyátlan árvaként marad, kitől a zsarnoki hatalom azt a keveset is elveszi, amit atyjától örökölt volna. Kegyelem kenyérré szorul így növekedik előbb nagybátyja, majd fejedelme udvarában. Szomoru kor volt az, amelyről maga jegyzi fel: „Mirajtunk történt meg, hogy jámbor szolgálatunkért, vérünk hullásáért, nem csak csekély értékű vagyonunktól fosztottak meg, hanem a pribékek öllel hordták elénk az isrángot és akit akartak közülünk felakasztottak“. Átélté azt a nyomoruságot, mikor az éhség miatt Erdélyszerte emberhust ettek. Ő maga nem egyszer menekülni volt kénytelen, idegenben bujdokolt. És Isten ezeket a megpróbáltatásokat javára fordította, a szenvedések tüzeiben, az érc-iga alatt edzette férfiúvá s a szolga gyermekből, a bujdosó ifjúból formálta Erdély legnagyobb fejedelmét, aki nemzetének Mátyás király után a legdicsőségesebb uralkodója volt.

Sokszor panaszkodunk K. A i, hogy a mai ifjúságnak milyen szomoru sors jutott osztály részül; hogy mennyi nehézségen és megpróbáltatáson kell magát átküzdenie már az iskolában, hogy valami kemény kéz letörli róla a gondtalan örökök himporát; korán megérlelődik, szinte koravénként lésszen. A panaszszóba belezendül Isten üzenete: jó az ifjunak igát viselni! Ne félj én népem ifjúsága az árvaságtól, a szegénységtől, a nehéz igától, a szenvedésektől, megpróbáltatásoktól. Isten a világ erőteljenjeit választja ki, hogy

megszégyenítse az erőseket; a világ nemtelenjeit és megvetettjeit választja ki, a semmiket, hogy megsemmisítse a valamiket. (I. Kor. 1, 27—28.) Az az Isten, akinek dicsősége ott ragyog egy csepp vízben, bölcsessége a porszemekben, az az Isten, aki Fiát is szenvedéseken át vezette dicsőségbe, — megtudja magát dicsőíteni a te nyomoruságodban is. Aki őbenne bizik, meg nem csalatkozik.

***

Megdicsőítette magát Bethlen Gáborban is. Lángésszel ajándékozta meg s bár iskolába is alig járt, mégis megtalálja értelmének, szívének, érzelmének fejlesztését. Uraival sok földet bejár, itthon is, külföldön is s amerre jár: lát, hall, figyel, nyitva tartja szemét, így pótolja nevelése hiányosságait. Éles esze, megnyerő modora, diplomáciai képessége nagy tekintélyt keres neki; úgy hogy a bujdosók alig 23 éves korában fejedelemmé választják. És épen ekkor lesz nyilvánvaló jellemének nagysága. Szerénysége, alázatossága koronázza be erényeit. Nem enged a kísértésnek; ellene áll a bujdosók türelmetlenségének háttérbe vonul a tapasztaltabb és idős Bocskay előtt, hogy aztán az ifju Bethlen s az öreg Bocskay, a nemzet Gedeonja és Mózesse együtt szálljanak sikra a pusztuló országért, a szenvedő nemzetért, a veszedelmektől ostromolt szent Sionért.

A mai ifjúság ellen a vád, hogy nem elég szerény, alázatos; hogy az idősebbeket nem becsülik meg, nem hallgat szavokra, nem fogad szót nekik, elbizakodottság, önhittség fészkelte be magát szívükbe. Egy öreg költő ajkáról hangzik a szó, hogy „ma a tyuknál okosabb a csirke, a csirkénél a tojás“. Halld meg az isteni üzenetet, amely Bethlen Gábor ifjúságán keresztül szól hozzád: Az életnek két alaposzlópa a távozó s az érkező nemzedék! Csak akkor, ha az ifjabb nemzedék tisztelettel viseltetik az idősebb iránt, ha az ifjak hevülete harmóniába olvad az öregek tapasztalatával, ha az ifjak tettekézsége engedelmeskedik az öregek bölcs mérsékletének; hogy az öregek átélhessék az ifjakkal az ifjúságot, az ifjak az öregekkel az öregséget: csak akkor vár-

ható a család, az egyház, a nemzet életének felvirágozása!

* * *

Életirói úgy festik le nekünk Bethlent, mint aki komor, szótalan, örömtelen. Én másként látom, Atyámfi! Ugy látom, hogy az ő komor, örömtelen külseje alatt, lelkében belső vidám tavaszt virul. Csak így tudom megmagyarázni szívének vonzalmát az ifjuság iránt. Gyönyörködik az ifjokban, örömmel hallgatja őket, részt vesz közvizsgáikon, amikor mindig maga előtt tartja öreg Bibliáját, hogy kikeresse a szóban forgó szentírásbeli helyeket. A jelesebb tanulókat külföldre küldözi; az udvarában nevelt apródokat beavatja fontos tanácskozásaiba s megengedi, hogy azokat végighallgassák, hogy így tanuljanak s politikájának egykor folytatói legyenek. Egy műveltebb nemzedéket akar. Azért alapít tudós iskolákat; kollégiumával földi munkásságára a koronát teszi föl. Aki önvéréből való gyermeket nem nevelhetett, nemzedékek ezer meg ezer ifjait neveli föl nemzetének.

Megérzed-e népem ifjusága, azt a szeretetet, amely a fejedelem szívéből századokon keresztül feléd árad? S megérzed-e, hogy az mire kötelez? A fejedelem benned nemzete jövőjét szereti. A jövő ti vagytok. Az a jövő olyan lesz, amilyenek ti lesztek. A férfikor érzéseit, céljait, munkáit az ifjúkor érzései, tapasztalatai hatják át. Aki férfi korában javára akar lenni azoknak, akiket magához kapcsol; aki családjának, egyházának, nemzetének derék, hasznos, értékes munkása akar lenni, annak ifjusága napjait jól kell fölhasználnia. A jövő a ti kezetekben! Jövőnk függ attól, hogy az ifjuság drága esztendeit el ne fecseréjétek, hanem a magatok megsanyargatásának árán is készüljétek, gyarapodjatok testben, lélekben, Isten s emberek előtt való kedveségben.

* * *

Hogyha feltesszük a kérdést, honnan merítette Bethlen lelkének azt a kiapadhatatlan erejét, amely őt a dicsők sorába emelte, akkor azt a választ kapjuk: a Bibliából. Ez volt ifjuságában is, férfikorában is a legkedvesebb olvasmánya; magával vitte a hadba is. S ha leszállt az est és tábori üttöttek; ha kigyultak az esti csillagok; ha fellobogott a tábor tűz; Bethlen elővette a könyvek könyvét s abból hallgatta Isten tanácsát, Isten üzenetét. A Biblia vezette őt el Istenhez, akiben nincsen változás, a változásnak még árnyéka sincsen s aki erős kézzel tartja azt, akit örök céljai eszközének kiválasztott.

Jókor virradt reánk ez az évforduló K. A i! Épen jókor, hogy mikor fiaink és leányaink közül egyre többen veszik kezükbe a Bibliát, Beth-

len példájára tekintve, ne szégyeneljék Isten Igéjét. Akiket Isten valaha eredménnyel akart nevelni, azokkal szemben mindig az Ige segítségét használta. [Kálvin Intitutió.] A Biblia nemcsak azt mondja, hogy valamely Istent imádnunk kell, hanem megismerteti azt az Istent, aki egyedül méltó a tiszteletre; nemcsak arra tanít, hogy Istenre nézzünk, de meg is mutatja nekünk az Igaz Istent. Ne szégyeneljétek a Bibliát; ebből tanuljátok meg azt, ami Bethlen Gábor szívét eltöltötte volt, hogy Isten az ő választottjait megpróbáltatásokon át vezeti boldogsághoz; poklonkon keresztül is megtartja azokat, akiket elhívott; akiket kiválasztott, akiket a maga eszközeivé avatott, akiket méltókká tett arra, hogy egy jobb kor gyermekei legyenek; és szívetekben a Biblia tanításával fogjátok vallani ti is: Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk! Nincsen senki, bizonyára nincsen!

Csernák Béla.

Áldozatkésztség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Egyházi célokra: Dragics Jánosné édesanyja halála évfordulójára alkalmából 200 Lei.

Szegényeknek: Dragics Jánosné édesanyja halála évfordulóján 100, Tut Györgyné (Nagyszébenből) kis leánya emlékére 50, özv. Wimlatil Ferencné 100, Hizi Józsefné 100, Szabó Miklós 200 Lei.

Templomfűtésre: özv. Wimlatil Ferencné 300 Lei.

UJVÁROSON:

Iparos fiúk bibliakörének: Szabó László 400 Lei.

VELENCÉN:

Szegény gyermekek karácsonyi segítyezésére: Tamás Lajos 100, Kiss Károly 100, Vallásos estély perselypénze 675, Jelvényekből 452 Lei.

Szegényeknek: Sály József 40 Lei.

Bibliakörnek: Csap Györgyné 140 Lei.

RÉTEN:

Munkadélutánokra anyagot adtak: Jakab Imréné, Trombitás Gyuláné, Kiss Báliatné, Péntes Viktorné, Dani Sándorné.

B) Az Árvaház céljaira:

Olaszi lelkészi hivatalban: özv. Wimlatil Ferencné 200 Lei.

VIDÉKRŐL:

Örvend buzgó református magyarjai az Idén is beküldték egy szekeret megtöltő adományukat, amelyet Biró Ferenc lelkész úr felügyelete mellett Domján Mariska és Varga Ilonka gyűjtöttek össze.

Burgonyát adtak: Földesi Mihály, Nagy Ferenc, Kovács Jánosné, özv. Vince Andrásné, Olasz Lajos, Fazekas Mihály, Varga Sándor, Varga János, Körösi Lajos, özv. Berecz Andrásné, Fazekas Ferenc, Sorbán András, Fekete Juliska, id. Papp Ferenc,

Székely Mihály, Lőkös Istvánné, ifj. Székely Ferenc, Szilágyi Imre, Fazakas István, ifj. Székely János, Fazakas Etelka, Sorbán János, Varga János, Varga Ferenc, Fazakas Ferenc, ifj. Nagy János, Mérai Ferenc, Olasz Sándorné, Lakatos György, Batári Sándor, özv. Egri Sándorné, Sorbán Sándorné, Bódizs Sándorné, Kálmán Samu, Szabó István, Olasz Imre, özv. Biró Györgyné, C. Varga István, Nagy Mihály, Fülöp István, L. Varga István, özv. Fülöp Józsefné, Mérai Mihály, Tolnai Józsefné. Összesen 367 kgr.

Paszulyi: Kiss Lajos, özv. Lukács Imréné, Tolnai Imre, özv. Vince Andrásné, Varga János, Székely Jánosné, Egri János, Nagy Jánosné, Lőkös Istvánné, Semedi Mihály, ifj. Sorbán István, Sorbán János, id. Papp Ferenc, Fazakas István, Varga Sándor, Olasz Sándor, özv. Varga Mihályné, Székely Sándorné, ifj. Sorbán Sándorné, Cégényi Jánosné, özv. Biró Györgyné, Sorbán Ferencné, özv. Fülöp Józsefné, C. Varga Istvánné, Mérai Mihály, Nagy Józsefné, ifj. Kovács Jánosné. Összesen 70 kgr.

Almát: Kiss Sándor, özv. Lukács Imréné, Ples Sándorné, özv. Kocsis Istvánné, Nagy Ferenc, Fazakas Mihály, Egri János, Nagy Jánosné, ifj. Varga Istvánné, ifj. Sorbán Istvánné, Batári Sándor, özv. Egri Sándorné, Székely Sándorné, Nagy Mihály, L. Varga Istvánné. Összesen 70 kgr.

Buzát: Semendi Sándorné, Nagy Ferenc, Varga Ferenc, Kovács Jánosné, Papp Imréné, özv. Berecz Andrásné, Fazakas Ferenc, ifj. Nagy János, Mérai Ferenc, özv. Varga Mihályné, özv. Sorbán Ferencné, Nagy Mihály. Összesen 108 kgr.

Lisztet: Varga Lajos, Földesi Mihály, ifj. Varga Istvánné, Lakatos Györgyné, Cégényi Jánosné, Szabó Istvánné. Összesen 24 kgr.

Hagymát: özv. Lukács Imréné, ifj. Székely Ferencné, özv. Vince Andrásné, Körözi Lajosné, Lakatos Györgyné, özv. Egri Sándorné, Kálmán Samuné, C. Varga Istvánné. Összesen 22 kgr.

Zöldséget: Fazakas Etelka, Körözi Lajosné, Varga Sándorné, Kálmán Samuné. Összesen 20 kgr.

Tojást: Nagy Jánosné, özv. Kocsis Istvánné, Olasz Lajosné. Összesen 17 darabot.

Diót: Nagy Jánosné, Kálmán Józsefné, Varga János. Összesen: 5 kgr.

Aszalványt: Hevesi Sándorné, Bódizs S.-né. Lekvárt: id. Székely Ferencné, id. Székely Mihályné.

Szappant: Nagy Jánosné, Körözi Lajosné, Nagy Józsefné. Összesen: 4 drb.

Tengerit: Tolnai Imréné, Fazakas Ferencné, alsó Sorbán Ferencné. Összesen: 29 kgr.

Pénzt: özv. Szücs Aladárné 100, N. N. 50, Biró István 40, k. Nagy Mihály 20, Széles Erzsike tanítónő 20, Beöthy Lajosné 20, Semedi Mihály 20, Kovács Ferencné 100, Szentgyörgyi Róza 100 Lei.

Egy üveg paprikát: Körözi Lajosné.

Egy fej káposzta: Nagy Ferenc.

Törülközöt: Tolnai Imréné.

A gyűjtőknek és adakozóknak hálás köszönetet mond a *Lorántffy Zsuzsanna Egyesület Elnöksége*.

Szegény és árva iskolásgyermekünk karácsonyi felruházása céljából a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület nőtagjai a napokban fölkeresik áldozatkész hiveinket. Ne tagadják meg segítségüket! Akik ócska ruháneműt akarnak adni, azt sziveskedjenek az *Árvaházhoz* (Emléktér 28.) beküldeni. A jókedvű adakozót szereti az Isten!

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 óraker Csernák Béla, a Hegyen: (Nagysötétág) délután 3 óraker: Szabó Géza,

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 óraker Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 óraker Kiss Károly, délután 3 óraker Sámy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 óraker dr Szabó Lajos szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: Példázat a tiszta buzáról és konkolyról, mustármagról. Máté 12, 24—32. Kedd: Példázat a kovászról, szántóföldben elrejtett kincsről, kereskedőről. Máté 12, 33—35, 44—46. Szerda: Példázat a tengerbe vetett hálóról. Máté 12, 47—52. Csütörtök: A rokonok látogatása. Luk. 8, 19—21. Péntek: A tengeri vihar lecsendesítése. Luk. 8, 22—25. Szombat: A gadarai ördögös meggyógyítása. Luk. 8, 26—39.

Velencei imaházunkban folyó hó 8-án a délutáni istentisztelettel kapcsolatban szavaltokból s énekszámokból összeállított vasárnapi iskolai ünnepélyt tartunk.

Leánybiblikörök vasárnap délután tartják második összejövetelüket az ujvárosi biblikör teremben.

Középiskolás ifjuságunk Bethlen Gábor ünnepélye vasárnap este az olasz-i templomban nagy közönség részvételével folyt le. Csernák Béla lelkész Siralm. 3, 27. alapján hirdette Isten üzenetét, amelyen szól a mai ifjusághoz is Bethlen Gábor ifjuságán keresztül. Varga Gedeon vallástánító-lelkész emlékbeszédében Bethlen Gábor hatalmas kulturpolitikáját ismertette, amely Erdély aranykorát teremtette meg. A leánygimnázium énekkara, valamint az ifjusági vegyes énekkar, amelyben középiskolai fiainkkal és leányainkkal együtt voltak iparos ifjaink is, valamint az alkalmi költeményeket szavaló ifjak és leányok, a szülők és az egész templomi gyülekezet elismerését méltán kiérdemelték.

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület e hó 5-én tartotta leánygimnáziumunk dísztermében közgyűlését. Ez alkalmából megelőző este újvárosi templomunkban magas színvonalú ünnepséget rendezett amelyen Bethlen Gábor halhatatlan emlékének adózott. Az ígét Papp József máramaroszigeti lelkész egyházkerületi tanácsbíró hirdette, apostoli erővel. Az emlékbeszédet Debreczeni István szatmári lelkész, egyházkerületi tanácsbíró tartotta, mindvégig lebillincselvén a hatalmas közönség figyelmét. Költő papunk Szombati Szabó István lugosi lelkész verseket olvasott fel, Gönczy Sándor nagykárolyi lelkész Reményik Sándor gyönyörű ódáját „Az álorcás magyar“-t szavalta el. A művészi számok, úgy dr. Szemethy Géza, dalai, amelyek egyikét Balajthy Jenőné úrasszony, másikat az alkalmi dalkör adta elő megragadó művészettel, valamint Nemes Elemér nagyszerű orgonajátéka és az ifj. filharmonikusok bájos zenéje, valamennyien méltó keretül szolgáltak a tartalmas előadásoknak. — A közgyűlés meleg ünneplésben részesítette Sulyok István püspököt abból az alkalmából, hogy e hó 15-én 70-ik életévét tölti be. Majd letárgyalta a nagy körütekintéssel készült püspöki jelentést s örömmel vette tudomásul a Károli Gáspár Irodalmi Társaság megalakítását, s jegyzőkönyvében is megörökítette Bethlen Gábor fejedelem halhatatlan érdemeit, hálát adván Istennek, hogy egyházunkat és nemzetünket gazdagította a fejedelem lángelméjével és hitével. — Kedves meglepetésül szolgált, hogy az erdélyi egyházkerület közgyűlésünkre két képviselőt küldött, Vásárhelyi János püspökhelyettes-főjegyzőt és dr. Illés Gyula tanácsost, akik közül a főjegyző úr tolmácsolta Erdély testvéri érzelmeit. — A gyűlés késő este ért véget.

Házvezetőknök ajánljuk református valásu idősebb nő és leánya. Lakás: Teleky-utca 40.

A réti ref. énekkar közgyűlése. A réti ref. énekkar nov. 28-án este tartotta ez évi közgyűlését dr. Szabó Lajos einöklete mellett. Foglalkozott a gyűlés Papp Dezső világi elnök lemondásával, ki nagy elfoglaltsága miatt megvált elnöki tisztségétől. A közgyűlés sajnálattal vette tudomásul Papp Dezső távozását és érdemeit jegyzőkönyvben örökíti meg. Tárgyaltattott az új elnök megválasztása. A közgyűlés a választmány előterjesztésére egyhangú lelkesedéssel Nagy László presbitert választja meg elnökének, küldöttséget küldenek ki, hogy az új elnököt a választás elfogadására felkérjék. Segitse őt a jó Isten e nemes és nehéz munkájában. Több apró tárgy tárgyalása után, a gyűlés az ének szavai mellett ért véget.

Páris és az alkohol. A párisi rendőrfőparancsnok, hogy az iszákosságnak véget vessen, elrendelte, hogy a rendőrség kezébe eső részeg egyéneket a részegség őrjöngő állapotában filmen örökítsék meg. A kijózanodás után a hímlet végig kell nézniök és szégyenletes állapotukat józanon szemlélhetik. Az új módszer jónak bizonyult, 100 közül 40 egyén hagyta abba azóta a részegeskedést. Főkövetelmény, hogy az ember emberi méltóságának mindig tudatával bírjon.

Egy modern 5 águ, teljesen új villanycsillár jutányos áron eladó. Cím a Béres-nyomdában.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Le
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz.

Lépjén be

a „Népszövetségi
Hitelszövetkezet“
piculásába!

1-8

A Népszövetségi Hitelszövetkezet január 1-ével a XVIII-ik évtársulatát nyitja meg, melybe tetszés szerinti heti- vagy havi befizetés kötelezettsége mellett már is lehet belépni. Előnyös fizetési módokat. A tagok alapszabály szerint előnyös kamatra kapnak kölcsönt. Három évig tartó évtársulat lejártaival a befizetelt összeg a nyereséggel együtt kiosztatik.

BETÉTEKRE MAGAS KAMATONAT AD. — KÖLCSÖNÖKET földekre, házakra és kézizálogra legkedvezőbb kamattal mellett azonnal folyósít a **NÉPSZÖVETSÉGI HITELSZÖVETKEZET** Károly herceg- [Szilágyi Dezső-] utca 5. szám. [Katholikus Kőr épület.]

Bereczky

ari dívat-szabó Ioan Bratiaru és General Holban [volt Szaniszló- és Széles-utca] sarok. — Telefon 8-47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-51

Legszebb ajándék a fiatalág részére egy **kisbetűs Énekeskönyv**

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL a tanítónőképző-intézet épületben

Eladó

8 darab 3 méteres, 30-40 centiméter átmérőjű, szép

akácia-förzs

Megtekinthető: Emléktér 32.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Dr Nagy Sándor nagykarolyi egyházmegyei gondnok beszéde a december 5-iki egyházkerületi közgyűlésen.

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!

A legenda szerint, mikor a teremtő az embert jótulajdonságokkal akarta már felruházni, csupán a többek között: a hála erényét őrző angyal oly hátul került a mennyei karba, hogy az emberek egyrésze annak ajándéka nélkül távozott el az Ur trónusától és így csak a későbbben jövőknek jutott ebből is utravalóul.

Bizonyára ennek az előresiető és mással nemtörődő embertípusnak lehet késő nemzedéke az az egyén, aki nem találván eléggé gyors lendületűnek azt a tempót, mellyel az életben haladnia engedtetett az Ur Isten által: nemcsak végzetes lépésre ragadtatta magát, hanem azt azzal igyekezett alátámasztani, hogy jóltevőjét, a mi itteni kálvinista magyar egyházunk fejét, a mi szeretett püspökünket tette izléstelen támadásai céltáblájává, mérgezett nyilakkal lövöldözvén felé.

Ez eljárás mindnyájunk lelkéből a jogos felháborodást és a legteljesebb megbotránkozást váltotta ki.

Nem kívántuk azonban növelni a támadó

szarvait az élénk felháborodás külső, ünnepélyesebb nyilvánulásával.

Tudatában vagyunk annak, hogy azok a támadó nyilak, visszapattannak arról a szilárd jellemről, anélkül, hogy abban a legcsekélyebb mértékben is kárt okozhatnának.

Mégis szó nélkül nem mehetünk el az események mellett. Lehetetlen az, hogy kerületünk fejét, a mi szeretett Püspökünket, ne vegyük körül fennszóval és megbecsülésünk külső jeleivel.

Ugyanazért bátor vagyok előterjeszteni a következő indítványt:

mondja ki kerületi gyűlésünk, mikép Főtiszteletű Sulyok István püspök uralmában a legteljesebb bizalmának, nagyrabecsülésének és ragaszkodásának ad kifejezést és felháborodással utasítja vissza Gy. J. dr vele szemben elkövetett csufos, támadó eljárásait. Egyben pedig felkéri közgyűlésünk a Püspök urat arra, hogy amennyiben az őt ért ezen nemtelen támadásokért a birói megtorlás útjára lépett volna: a kerület egyeteme nevében elhangzó ezen állásfoglalásunkra, mint a legteljesebb elégtétel biztos talapzatára támaszkodva, álljon el a peres eljárástól.

[A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta.]

Apró történetek.

Ladányban vásár volt. Hosszu idők után élénk, forgalmas, nagy vásár. Boros Mihály uram egy pár tinót adott el és virágos jókedvvel kocogott hazafelé, négyóránál fekvő falujába, a többi vásárosokkal. Az út derekán többen pihenőt tartottak, betérve az országuton utjukba eső „Vig emberek korcsmájába“.

Boros Mihály, aki egészségtől duzzadó, javakora-bell ember volt, gazdatársait meghívta asztalához, bort rendelt nekik is, magának is és szívesen biztatta őket az ivásra. Hogy vidámabb legyen a hangulat, mert hiszen a vásárosok között olyan is volt, aki nem nyert, hanem veszített a vásáron, kártyát hoztak és csakhamar belemelegedtek a játékba. Boros Mihály-nak itt is kedvezett a szerencse, mindig nyert. Az alvégi cigánybanda megneszelte, hogy a fogadóban ivó társaság van! együtt, csakhamar megjelent hát, hogy jókedvre derítse azt is, aki inkább bánatában, mint örömeiben iddógált.

Boros Mihály jókedvűen biztatta barátait: „Igyatok! A keservit! Busulni holnap is ráérünk. Soh'se halunk meg!“

Ebben a pillanatban a szívéhez kapott és lefordult a székről. A többiek megrémülve ugráltak fel, hogy segítségére siessenek. Boros Mihály levegőért küzködött. Mondani szeretett volna valamit, de már nem tudott... Kinos, hörgő sóhaj szakadt melléből s ő összeroskadva kiadta lelkét.

A hangos zürzsvart egy pillanatra siri csend követte. Az emberek megdöbbsentek és magukba szálltak...

Óh, ha Boros Mihály is magába szállhatott volna, csak egy percre is, mielőtt a halál örökre elhallgattatta szíve dobogását!...

Kant János, a krakói theologia kegyes tanára már öreg ember volt, amikor erőt vett rajta a honvágy s elindult lóháton a messze fekvő Sziléziába. Utközben rablók kezébe esett. Az öreg tanár nem sokat ellenkezett, szónéklül adta át pénzeserszényét, aranyláncát, ezüstcsatos imakönyvét, gyűrűjét s végre a rablók elvették a felső ruháját s a lovát is.

— Van még valami nálad? — Kérdé végül a rablóvezér.

— Nincs semmim több, — felelé a megrémült ember.

A REF. EGYHÁZ BIBLIAOLVASÓ IFJUSÁGA

FOLYÓ ÉVI DECEMBER HÓ 15-ÉN, VASÁR-
NAP DÉLUTÁN FÉL 7 ÓRAI KEZDETTEL A
TANITÓNŐKÉPZŐ-INTÉZET DISZTERMÉBEN

BETHLEN GÁBOR

HALÁLÁNAK 300 ÉVES ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL

VALLÁSOS EMLÉKÜNNEPÉLYT

RENDEZ A KÖVETKEZŐ MŰSORRAL:

1. Közének: 236. dicséret 1. v.
2. Hudson R. E.: „Krisztus a keresztfán“. Énekl: a régi leánybibliakör énekkara.
3. Bethlen Gáborról előadást tart: Kovács Gizella.
4. Maksay Albert: „Bethlen Gábor“ c. költeményét szavalja: Lovász Rózsa.
5. a) Beethoven: Menuette“ ;
b) Grieg: „Asa halála“. Előadja: az ifj. bibliakörök zenekara. Vezényel: Soos András.
6. „A könyvek könyve“. (Párbeszéd.) Előadják: Szilágyi Irén és Medgyessy Mária.
7. Nagy Géza „Bethlen Gábor“ c. ódáját szavalja Puskás Rózsá.
8. a) Rieding O.: „Rondino“ ;
b) Gossec Fr.: „Gavotte“, hegedűn előadja Kültüs Margit, zongorán kíséri: Handlery Nelli.
9. „Jézus utján“. (Párbeszéd.) Előadják: Móra Erzsébet és Móra Jolán.
10. „Mester a bős vihar dühöng“. Énekl: az újravárosi leánybibliakör énekkara.
11. Záróbeszéd. Tartja: Kalla Gyula.
12. XC. zsolt. 1. verse.

Belépő-díj nincs. Adományok a bibliakörök konferenciái céljaira lesznek fordítva.

Utának eresztették.

Nemsokáig ment azonban, midőn észrevehé, hogy az alsóruhájába bevarrt aranyát nem vették el. Boldogan gondolt arra, hogy ezzel az arannyal majd mindent visszaszerezhet magának, amit elvettek tőle. De ugyanekkor valami titkos hang ezt sugta: ne hazudj... ne hazudj. Nyilvánvalóan hazudott a rablónak, amikor azt mondta, hogy nincs több pénze. Ezt a hazugságot az ő finom lelkiismerete nem bírta elviselni. Nyomban visszafordult és rövidesen ott állott megint a rablók előtt.

Bocsátsatok meg, az imént nagy zavaromban megfélekedtem erről az aranyról. Most visszahoztam.

Nagy meglepetésére a rablók meg se mozdultak. Ez a váratlan esemény zavarba hozta őket. Ne lopj — mondá valami titokzatos hang az ő szívökben is. Egyszercsak mint valami parancsszóra az egyik visszahozta a ruháját, a másik az erszényét, a harmadik nyakába akasztá aranyláncát, visszakerült a lovacska is s utoljára arra kérték, hogy áldja meg őket, amit a kegyes tanár megcselekedvén, Isten iránti hálával a szívében tovább lovagolt.

Áldozatkészség**A) Egyházi célokra:**

OLASZIBAN:

Olaszi-i teleplomfűtési alapra: Szabó Miklós 100 Lei.

Szegény iskolásgyermek felruházására: Katona Jenő 100, A Református Leányinternátus Növendékei 500, N. N. 200, N. N. 250, Száraz Miklósné 20 Lei.

Az egyházi adóhivatalban:

Károli Gáspár alapra: Lakatos Gyula 30, Fazekas Lajosné 200, Pápa Lajos 10, Polgár Károly 10, Molnár Albert 10, Sándor Mariska 10, Bereczki Sándor 5, Jámbor Lajos 30 Lei.

VELENCÉN:

Szegény gyermekek karácsonyi segélyezésére: Kiss Gyula 100, Tóth Zsigmond 100, Szücs Gyula 150, Bóna Imre 100, özv. Gümö Jánosné 20, Kiss Lajos 100, Orosz Gyuláné 50, Molnár Sándor 20 Lei.

Szegényeknek: Schlesinger Ferdinánd 160, Szücs Gyula 100, özv. Gümö Jánosné 20 Lei.

Építési alapra: Szücs Gyula 100 Lei.

RÉTEN:

Kórus céljaira: Id. Tar 100 Lei.

Szegényeknek: Szász Mihály 100, Dézsi Ferencné 100 Lei.

Anyagot a munkadélutánokra: Kocsi Józsefné, Nagy Imre, Kulcsár Sándorné, Tamás Lászlóné, Szilágyi Imréné, Szilágyi Istvánné, Domokos Sándorné, Györfi Istvánné, Györfi Józsefné, Tóth Jánosné, Izsó Sándorné.

Az énekkar mulatságára (utólag): Szabó László 150, dr Szeghalmy Sándor 100, Nass Károly 100, Boros Péter 100, Szilágyi Sándorné 1 torta, Krup Lajosné 1 torta, Novomeszky Imre tésztát.

B) Az Árvaház céljaira:

Olaszi-i lelkési hivatal utján: Szabó Miklós 200 Lei.

Egyházi adóhivatal utján: Diószegi Albert (Margitta) 40 Lei.

Veneczei lelkési hivatal utján: Szücs Gyula 150 Lei.

Gondnoknőnél: Borsy Géza 14 kgr. szappan.

VIDÉKRŐL:

Borossebesről: Szabó József lelkész 500 L.

Borsról a lelkési hivatal utján: az egyház hívei 2 zsák krumplit, 1 véka paszulyt, 45 fej káposztát, 1 zsák zöldséget, 20 kgr. lisztet, 2 koszu vereshagymát és 100 Leit.

Szegény és árva iskolásgyermekünk karácsonyi felruházása céljából a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület nőtagjai a napokban fölkeresik áldozatkész hiveinket. Ne tagadják meg segítségüket! Akik ócska ruháneműt akarnak adni, azt sziveskedjenek az **Árvaházhoz** (Emléktér 28.) beküldeni. A jókedvű adakozót szereti az Isten!

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyén: (Nagysötétág) délután 3 órakor: Szabó Géza,

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Sulyok István, Össi-telepen: (Bodó Imre házában) fél 5 órakor Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly délután 3 órakor Sámy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Bűnbánati napokat tartunk hétfőtől (dec. 16.) kezdve a karácsonyi ürvacsoraosztást megelőzőleg.

Esteli órákon: Hétfő: A gutaütött meggyógyítása. Máté 9, 1—8. Kedd: Vendégség a vámháznál. Márk 2, 13—17. Szerda: Kalásztépés és gyógyítás szombatnapon. Luk. 6, 1—11. Csütörtök: Jairus leánya és a vérfolyásos asszony. Máté 9, 18—26. Péntek: Két vak és egy ördögös néma meggyógyítása. Máté 9, 27—34. Szombat: A tanítványok kiküldése. Máté 10, 1—20.

Szegény iskolásgyermekek részére ruhákkal varrnak a Lorántffy Zsuzsanna-egyesület tagjai az Árvaház munkaszobájában; a munka folyik mindennap délelőtt és délután; a segítő társakat a nap bármelyik szakában szívesen fogadják. Akik hallják Jézus szavát: „valamit cselekesztek eggyel az én legkisebb atyámfiai közül, énvelem cselekedtetek meg” — fogadják is meg, jöjjenek és vegyenek részt e nemes munkában! Mindenki akkor jöhet, mikor ráér; a szoba délelőtt is, délután is fűtve.

Adventi vallásos ünnepélyt tartunk velencei imaházunkban folyó hó 15-én délután az istentisztelettel kapcsolatban az iparostanuló fiu- és leányövéndékekkel a következő műsorral: 1. Gyülekezeti ének. 2. A biblia, Szavalja Tóth Károly. 3. Istenháza. Szavalja Lövinczi Mária. 4. Hogy jó lehessenek. Szavalja Rózsa Sándor. 5. Az Ur csodásan működik. Éneklék a fiuipariskolai tanulók. 6. Áll az öreg templom. Szavalja Herczeg Juliska. 7. Döntő választás. Előadja Szodorai Sándor. 8. XC. zsoltár 1. versét éneklék Schittenhelm Gusztáv, hegedűn kíséri Kuk Ferenc. 9. Imádkozzál. Szavalja Pintye Sándor. 10. Predikáció. Szavalja Nagy Teréz. 11. Isten csak téged látlak. Szavalja Kuk Ferenc. 12. Itt van szívem. Éneklék az ipariskolai leányok. 13. A tékozló fiu. Szavalja Hevessi Lidia. 14. Jövel megváltóm. Szavalja Molnár Mihály. 15. Gyülekezeti ének.

A szegény és árgyermek részére a cipő és ruhakiosztás a december 21-én délután tartandó vasárnapi iskolai karácsonyi ünnepségen történik meg.

A Református Kör december 7-én sikerült műsoros-est keretében ujtotta fel a XVI-ik század nagy költőjének báró Balassa Bálintnak emlékét; bevezető beszédet Lőrinczy Lajos, emlékbeszédet, amely a költő életének és működésének kitűnő jellemzése volt, Kursinszky Kálmán tanár tartott, Papp Lajos pedig korhű jelmezben szavalt el néhány Balassa-verset. Az ifju filmharmónikusok zene, Hoscseslavsky Kázmér dalai és az Iparos-Dalkör énekszámai is nagy sikert arattak, valamint Losonczy Gábornak a költő életét dramatizáló színjátéka sok lelki gyönyörűséget szerzett a megjelent szép számú közönségnek. — Ez alkalommal felülfizettek: Báró Gerliczy István és Nagyvárad Agrár Takarékpénztár 200 Lei. — Csernák Béla, dr Soós István, Kiss Károly, dr Bánás László, Kakas István, Vaiszlovich Emil, Nagyvárad Takarékpénztár, Krausz Samu, Farkas István, Mezey Andor, Major Ferenc, Pázmány Antal, Trombitás Gyula, Nagy Péter, Vass Károly, Kágyi Lajosné, Butyka Lajos, Kampán István, N. N., Kiss Árpád, Szabó László, Bazilli Mihály 100 Lei. — Bakó Sándor, Kovács N. 75 Lei. — Tóttós Mihály, Béres Károly, Papp Sándor 60 Lei. — Varga György, Héder Gyula, Ujhelyi Károly, Tátray Gusztáv, X. Y. 50 Lei. — Vajna Ferenc 40 Lei. — Báthory Ferenc, Csősz Lajos 15 Lei.

Bibliakörös leányaink folyó hó 8-án az elmúlt vasárnap tartották meg immár második szeretet vendégségüket az ujvárosi iskolában. Ez alkalommal is 100 leány (olaszi 32, ujváros 44, rét 20, Bpüspöki 4) ült le együtt a Krisztus lábaihoz imádkozni. Szabó Géza s. lelkész bibliamagyarázata után a leányok szavakat és énekszámokat adtak elő. Itt éreztük meg igazán, hogy milyen jó egy igazi testvéri közösség, amelyben mindnyájan egyformák vagyunk, olyan jó volt éreznünk, hogy ebbe a testvéri közösségbe egyházunk vezető asszonyai is beletartoznak és féltő, aggódó szeretettel ügyelnek leányaink munkájára. Olyan örömmel láttuk ott Csernák Bélánét, Vargha Lászlónét, öz. Lázár Mártonnét és Kelemen Etelkát. A következő szeretetvendégséget Olasziban január hónapban tartjuk.

A Kálvinista Világ előfizetőinek táborában kevesen vannak egyházközségünk presbiteri, intelligens hívei közül. A *Kálvinista Világ* minden vonatkozásában a református egyházi élet szolgálatában áll és szeretettel ajánljuk híveinknek. Előfizetési ára egy évre 120 Lei. Előfizetheti a Kálvinista Világ kiadóhivatalában Cluj—Kolozsvár, Ref. Theologia.

Gyülekezeti élet. A méhteleki egyház 350 éves templomát renováltatta, hozzá tornyot épített s felavatása ünnepélyes keretek között ment végbe. — A sajóvámosi egyházközség 8 métermázsás harangját szept. 22-én avatták fel lélekemelő ünnepély keretében. — *Dunavecsén* október 13-án ment végbe a gróf Teleky József polgári fiu- és leányiskola felava-

tási ünnepélye. Az iskolaépület egy emeletes, 5 tantermes, 300 embert befogadó kulturteremmel, mely télen tornatermül szolgál. Az iskola szép jövő előtt áll! — *Ládházán* október 13-án volt a II. új iskolai épület felavatása. — Az *abádszalóki* egyház négy tantermes, tanítói lakással is ellátott, a higiénia minden követelményeinek megfelelőleg épített és rádióval felszerelt új iskolai épületét október 13-án avatták fel.

A rádió és predikáció viszonya a mai élet sokszor tárgyalt kérdése. Dr. Ch. R. Brown, a kiváló amerikai tudós, e tárgyban azt mondja: „a rádió predikáció hallgató és a templomlátogató között ugyanaz a különbség van, mint a menyasszonnyal való telefonbeszélgetés és az ő társaságában eltöltött idő között. A legtöbben, akik egy rádiópredikációval megelégednek, csak vallásos cigányok. A biblia nem azt mondja, hogy Isten úgy szerette a világot, hogy az evangéliumot telefonálta, hanem, hogy egyszerűen Flát adta érte a halálra.” Dr. Ch. G. Jefferson pedig így ír: „az öregek és betegek számára a rádió áldás Istentől, de mások számára kísértés és átok! A nyilvános istentisztelet több mint pusztán predikáció-hallgatás ez „testvéri közösség a mi felebarátainkkal.”

A református lelkésznek házának ünnepélyes megnyitása október 23-án ment vége a Budapest melletti Órszentmiklóson. A magyar református szeretetmunkának igen szép bizonyossága az a gyönyörű kis kastélyszerű ház, mely egy 25 holdat kitevő kis birtok, illetve park közepén épült. A felavató imát dr. Baltazár Dezső püspök tartotta. A szeretetház történetét dr. Szóts Farkasné ismertette. A 20 férőhelyből már 11-be is van töltve. A szeretetház belső életét özv. Vecsey Sándorné vezeti kiváló lélekkel. Isten óvja, oltalmazza a magyar református egyház életében áldást jelentő otthont.

A biblia Afrikában. A Brit és Külföldi Biblia-társulat az egész világon fokozódó tevékenységéről számol be; de különösen örvendetesek azok az adatok, amelyek az elmúlt negyedszázad alatt Afrika területén végzett munkát jellemzik. 1901-ben 88 afrikai nyelvre voltak lefordítva biblia egyes részei, mármá 203-ra. A teljes bibliafordítás 13 nyelvről 28-ra emelkedett, az újszövetség fordítása 52 nyelvre. — Istené a dicsőség!

Zwingli-ház. A zürichi reformátor halálának 400 éves évfordulóját 1931-ben a svájci egyházak szövetsége Wildhausban, a reformátor szülőfalujában feléltendő „Zwingli ház”-zal akarja megörökíteni. E ház a gyülekezeti, főképpen ifjúsági munkahelyül szolgál. A szép terv megvalósítására már megtörténtek az első lépések.

A „Téli Újság” 50 éves. A magyar református nép áldott kedves barátja a békésbányai református lelkészegyesület „Téli Újság”-ja ebben az évben 50-ik évfolyamába lépett. Legyen továbbra is Isten áldása e kedves lap szerkesztőin és olvasóin.

Musz éves líjja állást keres. Bolti szolgának is elmenne. Berkovics Ferenc-utca 57. sz.

Találatalott az újvárosi református templomban folyó hó 4-én este 7 órakor tartott Bethlen-ünnepélyen egy aranyóra; igazolt tulajdonosa átveheti Hendszel Lajos ur vendéglőjében. (Kolozsvári-utca 14. sz.)

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz.

Lépjén be

a „Népszövetségi
Hitelszövetkezet”
piculásába!

2-8

A Népszövetségi Hitelszövetkezet január 1-ével a XVIII-ik évtársulatát nyitja meg, melybe tejszés szerinti heli- vagy havi befizetés kötelezettsége mellett már is lehet belépni. Előnyös fizetési módzatok. A tagok alapszabály szerint előnyös kamatra kapnak kölcsönt. Három évig tartó évtársulat lejártával a befizetett összeg a nyereséggel együtt kiosztatik.

BETÉTEKRE MAGAS KAMATORRT AD. — KÖLCSÖNÖKET
főldre, házakra és kizárólag legkedvezőbb kamatláb mellett azonnal folyósít a
NÉPSZÖVETSÉGI HITELSZÖVETKEZET
Károly herceg- [Szilágyi Dezső-] utca 5. szám. [Katholikus Kör épület.]

Legszébb ajándék a fiatalság részére egy

kisbetűs

Énekeskönyv

Ára 82 Lei

Kapható BÉRES KÁROLYNÁL
a tanítónőképző-intézet épületben

Bereczky

uri díjazás-szabó Ioan Bratianu és
General Holban [volt Szaniszló- és Széles-utca] sarok. — Telefon 8-47.

Lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak kedvezmény. 52-52

Ócska ólmod veszek.

Béres-nyomda

Oradea, Str. Iosif Vulcan 14.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Isten ajándéka.

A földi ember szívében mindig ott élt a kérdés: kicsoda az Isten? Kereste a nagy természetben, s rá is talált arra: „Ki egy szavával hiva létre mindent, S pillantásától függ ismét a vég”, de a döbbenetes természeti katasztrófák között nem tudta meglátni benne a szeretetet. Kopogtatott az ember a történelem kapuján is; s meg is látta az embervilág eseményeiben a tervező és vezető istenkezet, amely az embert a nagyság szédületes magasságába emelte föl; de látnia kellett az emberi nagyság mellett az emberi alacsonytságot is; a történelem mutatott néki feldúlt tüzhelyeket szétfőrt birodalmakat, földönfutóvá lett népeket; látnia kellett az ártatlanság ellipratását, a gonoszság uralkodását, a jogtalanság diadalát, a szent eszmények védelmében kiontott sok mártír vért — mindez elfedte előle azt, ami Istenben szeretet.

Tagadhatatlan, hogy Isten felismeréséhez az első világító sugárt a természet szolgáltatja s e sugárhoz az emberiség története egy egész fénynyalábbal járul; de Isten szeretetének fényes napja mégis csak Jézus Krisztusban ragyog fel előttünk, az ő tiszta, igaz, tökéletes valójában, Istennek ebben a csodálatos ajándékában, amelynél drágább, értékesebb soha sem szállott alá az Istentől. És ez ajándék értékéről az adományozó érzéseire következtetve, bátran vallhatjuk János apostollal: „az által lett nyilvánvalóvá az Isten szeretete bennünk, hogy az ő egyszülött fiát elküldte az Isten e világra”. [Ján. 4, 9.] Krisztusban hajolt alá Isten a bűnös emberhez; „az ő egyszülött fiát adta, hogy valaki hiszen őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.”

Nincs karácsonyi ajándék, amely fölértene az értékben ezt a nagyszerű és tökéletes ajándékát Istennek; hadd zengjen hát újból a karácsonyi ének:

Dicsőség a magasságban Istennek!

Olvasóinknak és minden jó keresztyének, boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk!

A biharfélegyházi nőszövetség

minden előismerésre méltó példáját szolgáltatja annak, hogy egy gyülekezet életében milyen hatást tud kiváltani a nők lelkében fellobogó hitbuzgóság.

A biharfélegyházi református nők odaültek Jézus lábai elé s az ő szent igéjében táplálkozva erősekké lettek arra, hogy részt vegyenek a szép gyülekezeti ház felépítésében, majd ennek a munkának elvégzése után felvegyék az árvák és szegények gondját.

Biharfélegyháza egyike azoknak az érmelléki szintiszta magyar református községeknek, amelyekben ha van is szegény, de alig akad nyomorgó koldus; két szegényről kellett gondoskodniok. E két szegény részére a nőszövetség tagjai közül: Sebestyén Margit, Gombos Gáborné, Sebestyén Józsefné, Pénzes Lajosné, Balogh Lajosné, Uri Zsigmondné, özv. Hegedüs Jánosné, özv. Hegedüs Sándorné 428 Leit, 15 kgr. paszulyt, 3 mm. burgonyát, 47 kgr. lisztet, 33 tojást gyűjtöttek.

De nem feledkeztek el a nagyváradai Lorántffy Zsuzsánna egyesület Árvaházáról sem, amelyben 16 árva (közöttük 8 vidéki fi) növekedik s az Árvaház részére 1000 Leit, 1 mm. lisztet, 90 kgr. paszulyt, 530 kgr. burgonyát, 128 kgr. szemes tengerit, 12 kgr. zöldséget, 5 kgr. aszalványt gyűjtöttek, amit Gombos Gábor hűséges presbyter szállított be.

Biharfélegyháza példája kettőre tanít. Egyik az, hogy a nőszövetségre minden gyülekezetünkben szükség van; a nők szívére keresztül Isten új erőket ömleszt gyülekezeteinkbe. A másik az, hogy igenis az Árvaház fenntartása lehetséges. Mert ha Isten lelkétől ihletett asszonyaink és leányaink kezébe veszik az árvák ügyét, akkor hiába mondják ki az egyházmegyék lemondó határozataikban, hogy egy Árvaház fenntartására népünk, egyházkerületünk erőtelen, mert a hivatalos határozatokra rácsafolnak azok az áldott lelkek, akik a maguk odaáldozásával szolgálni készek a szeretet megtestesülését, a Jézus Krisztust, tudván, hogy mikor eggyel cselekszenek jót az Ur kicsinyei közül, ő vele magával cselekszik azt.

Köszöntjük a nemes munka biharfélegyháza vezetőjét: Egel Istvánné nagytiszteletű asszonyt és dicsőítjük a mi mennyi Atyánkat.

Imádkozunk, hogy Isten, aki a csehszlovákiai magyar reformátusokat megajándékozta egy Tornaallyay Margittal, aki beretkei kastélyát adta oda református Árvaház céljaira, a királyhágómelléki református magyarok között is teremtsen megértő és az ő szolgálatára kész lelkeket.

Cs. B.

Két szemléltető kép.

Egy kis fiu minden vasárnap elment a templomba édesanyjával. Kicsiny volt még, nem értett a prédikációból egy szót sem. Nem is tett ott egyebet, mint egy darabig nézelődött s aztán elaludt. Az anyja azért mégis mindig magával vitte. A kis fiu megfigyelte, hogy egy fiatal ember, aki eddig mindig előttük ült, egy idő óta hiányzik a templomból. Megkérdezte az édesanyját, hova lett az a bácsi? Az anyja megmagyarázta neki, hogy elment messzire a pogányok megtérítésére. Misszionárius lett. Ez a dolog annyira fölkelte a kis fiu érdeklődését, hogy azután mindig kérdezősködött, mit csinál az a bácsi a pogányok között s végül mikor ő is felnőtt, szintén elment misszionáriusnak a pogányok közé. Istennek egy kiváló eszköze lett belőle s többször bizonyosságot tett róla, hogy az első indítást 3 éves korában kapta a templomban, ahol aludni szokott, mikor felébredt és látta, hogy az a hely, ahol eddig mindig ült valaki, most üres.

Sohesem vihetjük gyermekeinket elég korán a templomba. Sohasem tudjuk, milyen áldást

A kis gyufaárus leány.

Rettentő hideg volt; hullt a hó és sötétedni kezdett; karácsony estéje volt. S ebben a hidegben és sötétben egy szegény kis leány járt az utcán, mezitláb és hajadonfővel. Persze, mikor eljött hazuról, még papucs volt a lábán, de mi hasznát vehette? Igen nagy volt a papucs, olyan nagy volt, azelőtt az édesanyja hordta s mindakét papucs lemaradt a kis leány lábáról, amikor szegényke átszaladt a másik sorra, mert két kocsi szörnyű gyorsasággal robogott arra; az egyik papucsnak teljesen nyoma veszett, a másikkal pedig odább állt egy siheder, aki azt mondta, hogy bölcsőnek fogja használni, ha majd valamikor gyermekei lesznek.

Igy hát a kis leány mezitláb rőtta az utcát s apró lábacskaí kékek meg vörösek lettek a hidegtől; ócska köténye tele volt kénes gyufával, egy paklit a kezében tartott. Egész áldott nap egy szál gyufát sem vettek tőle és egy fillér almizsnát sem adtak neki. Ehesen és dideregve baktatott tovább és olyan nyomoruság nézett ki szegénykéből. A hópolyhek belepték hosszú, szőke haját, amely szépen göndörödött a nyaka körül, de a kis leány most igazán nem gondolt a hajára. Minden ablakból világosság ragyogott az

nyernek, mielőtt még sokat értenének a prédikációból. Csak ne csoportosan küldjük őket az orgona háta mögé helytelenkedni. Legjobb helyen vannak, ha a szülők mellett, vagy a szülők ölében ülnek.

* * *

Konokul tartja magát az emberek között az a szerencsétlen felfogás, hogy a fiatal embernek ki kell tombolni magát, meg kell hengergőznie az élet pocsojaiban, mert másképp nem tudja, mit kell majd később elkerülnie.

Egyszer egy hajózási társulat pályázatot hirdetett kapitányi állásra a Mississippi folyón járó hajójára. Jelentkezett az ügyes fiatal ember. Kérde tőle a vezérigazgató:

— Tudja-e Ön, hol vannak a Mississippi folyóban azok a veszedelmes kősziklák, melyek a hajókat elsüllyeszti s melyeket ki kell kerülni?

— Nem tudom, — volt a válasz,

— Hát akkor, hogy mer Ön arra vállalkozni, hogy hajót kormányozzon, amelyen sok emberélet és tömérdek kincs van a kezére bízva?

— Azért merek vállalkozni a hajó vezetésére, mert tudom hol nincsenek kősziklák a folyóban, tehát tudom merre kell vezetni a hajót.

A mi ifjúságunknak is nem a veszélyes sziklákat kell megismernie, hanem a jó utat, hogy tudja merre kell vezetni élete hajóját.

Ezt pedig a Keresztyén Ifjúsági Egyesületben tanulja meg a legnagyobb tanító mestertől: — Jézus Krisztustól!

(Magvető.)

utcára; hiszen karácsony-est volt, A kis leány csak erre gondolt.

Lekuporodott egy sarokba, ahol két épület összeért, amelyek közül az egyik erősebben beszögellert az utcába. Apró lábacskaíat maga alá huzta, de csak annál jobban didergett s hazamenni még se mert, hiszen egyetlen doboz gyufát sem adott el, egy árva fillért sem keresett, apja bizonyosan elverné, meg aztán odahaza is csak hideg volt, a puszta háztető alatt laktak s a szél besüvitett, bár a nagyobb hasadékokat betömték szalmával és ronggyal. Kis kezeckéi a fagytól egészen megmerevedtek! Oh, milyen jót tenne egy szál gyufácska! Ha csak egyetlenegyét kihuzhatna a csomóból, a falhoz dörzsörné és fölmelegíthetné a kezét. Végre is kihuzott egyet. Szrr! Hogy szikrázott, hogy lángolt! Fényes, meleg lángja volt, mint egy kis gyertyának, amikor a leányka fölibe tartotta a kezét; csodálatos kis gyertya volt! A kis leánynak úgy rémlett, hogy sárgaréztetejű és sárgarézlábu, nagy vaskályha előtt boldogan ül: olyan jól esett belenézni a tűzbe, olyan meleget árasztott. A kis leány már a lábát is kinyújtotta, hogy az is fölmelegedjék, de ekkor kialudt a lángocska, eltűnt a kályha s a kis leány ott ült egy kiégett gyújtóvéggel a kezében.

A falhoz dörzsölt egy másik szálát, ez is

Aldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Olaszi harangalapra: özv. Szatmáry Mihályné férje halálának évfordulója alkalmából 300 Lei.

Ujvárosi harangalapra: Nagy Sánd. 200 L.
Olaszi templomfűtésre: Nagy Sándor 100, Száva Antalné 100, Olaszi parochiális udvaron kivágott akácfából 1200 Lei.

Réti imaházra: özv. Száva Antalné 100 Lei.
Karácsonyi szegényeknek-árváknak: özv. Szatmáry Mihályné férje halála évfordulóján 200, Földesi Imre 60, Nagy Sándor 50, Kalla Gyula 200, Zih Imréné 100 Lei.

UJVÁROSON:

Vasárnapi iskolások karácsonyfájára: Major Ferenc 60 Lei.

Ref. Híradónak: az Énekkar 200 Lei.

VELENCÉN:

Szegény gyermekek segélyezésére: Matkó Benjámin 100, Babuczai István 60, özv. Kulcsár Sándorné 100, Péntes József 200, Stoff Károlyné 300, Rollinger Vilmosné 400, Zsigó Györgyné 50, Szilvássy István 60, Tar Sándorné 25, Siebert Emilné 70, Kiss Ágnes 10 Lei. — Takáts Erzsébet utján: N. N. 40, Dancse Lukácsné 50, Sz. Nagy Józsefné 100, Takáts Nővérek 100, Kiss Lajos 100, Kiss Ferenc 100, N. N. 30, Molnárné 60, Kovács Jánosné 40, Laszku Anna 10, Szabó István 10, Sternberg Mór 20, Bozsódyné 20, Szelle Ferencné 20, N. N. 10, Verzes Marióra 20, Czene Matild 40, N. N. 20, Papp Lajosné 50, Végh Sándorné 20, dr Deutsch 60, N. N. 10, Tóbiás József 20 Lei.

meggyulladt, fősugárzott s ahol a fény a falra hullott, olyan átlátszó lett a fal, mint a fátyol; a kis leány betekintett a szobába, ahol megterítve állott az asztal, vakítóan fehér abrosszal, finom porcellán-edényekkel és főlsegesen párolgott az almával és az aszaltszilvával töltött sült liba. De még ennél is remekebb látvány volt, hogy a liba leugrott a tálból, késsel villával hátában bukdácsolt a padlón s a szegény kis leány felé iparkodott: de ekkor kialudt a kénegyufa s csak a vastag, hideg fal látszott.

Meggyújtott még egy szál gyufát... Most a leggyönyörűbb karácsonyfa alatt ült; nagyobb és diszesebb fa volt, mint amelyet az üvegajtón keresztül a gazdag kereskedőnél látott; ezer meg ezer gyertya égett a zöld ágakon s tarka képek bámultak le rája, amilyeneket a kirakatokban látott... Mindkét karjával a magasba kapott s ekkor kilobbant a kénegyufácska. A sok-sok karácsonyi gyertya egyre följebb és följebb szállt és most látta a kis leány, hogy azok fénylő csillagok, egy közülök lehullott és hosszú fénycsíkot irt le az égen.

— Most meghal valaki! — mondotta a kis leány, mert öreg nagyanyja, az egyetlen lény, aki jó szívvvel volt hozzá, de aki már régen meghalt, mindig azt mondta: Ha lehull egy csillag az égről, fől száll egy lélek az Urhoz.

RÉTEN:

Kórus céljaira: Horváth Balázs 100, özv. Szücs Lajosné 50 Lei.

Anyagot a munkadélutánokra: Pázmány Gyuláné, Tóth Mihályné, Bodó Zsigmondné, Major Ferencné, Nyisztor Jánosné, Gáll Piroska, Barakonyi Jánosné.

B) Az Árvaház céljaira:

Ágyalapítványra: Szabó László és neje 1000 Lei.

Olaszi lelkészi hivatalnál: Bodó Zsigmond 140 Lei.

Gondnoknőnél: Szabóné 7 kgr. alma, használt kabát. Mihucz Györgyné 65 kgr. burgonya, Kulcsár István 2 kgr. szalonna, 2 kgr. kolbász. Hangya Raktár 10 kgr. cukor, 10 kgr. rizs, 10 kgr. lencse, 5 kgr. köleskása, 3 kgr. szappan, 2 kgr. szaloncukor. Péntes József 6 kgr. liszt, 1 és fél kgr. zsir, Péntes Ferencné liszt, paszuly és cukor. özv. Szatmáry Mihályné 20 drb zsemye. Fekete kereskedő 10 kgr. griz, 10 kgr. rizs, 10 kgr. cukor.

VIDÉKRŐL:

Nagyszalontáról: Balogh Ferencné 16 fiu lábravaló.

Kézimunkakiállítást rendez az idén is a Lorántffy Zsuzsánna Egyesület az Árvaház karácsonyi ünnepélyével kapcsolatban az Árvaház munkatermében a szegények és árvák javára. A szerda délutánokon készült különböző kézimunkákat ajánljuk azok figyelmébe, akik olcsó, mégis kedves ünnepi ajándékot akarnak vásárolni.

Megint végighuzott egy gyufát a falon, világosság támadt körülötte és a fényben ott állt az öreg nagyanya, olyan ragyogó, olyan tiszta, olyan szelíd és olyan üdvözült arccal.

— Nagyanya! — kiáltotta a kis leány, — oh, vigy el magaddal. Tudom, hogy eltűnsz, ha a gyufa kialszik, eltűnsz, mint a meleg kályha, a remek libasült, meg a csudaszép, nagy karácsonyfa. És gyorsan a falhoz dörzsölt minden gyufaszálat, amely még a csomóban volt, ott akarta marasztalni nagyanyát és a sok gyufa olyan fényt árasztott, hogy nagyobb világosság volt, mint fényes nappal. Nagyanya még sohasem volt ilyen szép és ilyen nagy; karjára vette a kis leányt s fényben és örömben szálltak a magasba és ott nem volt se hideg, se éhség, se rettegés, Istennél voltak.

De amikor jött a hideg virradat, a ház sarkában kipirosodott arccal ült a kis leány, mosolylyal az ajkán — holtan; megfagyott karácsony éjszakáján. Karácsony első reggele már csak egy kis halottat talált, aki ott ült a kénegyufákkal, amelyekből egy csomó el volt használva. — Melegedni akart! — mondották az emberek; senki sem tudta, hogy mennyi szépet látott s milyen fényességben szállott föl az öreg nagyanyjával az uj üdvösségbe.

Anderson meséiből.

Karácsonyi ünnepélyek.

Lapunk szűk keretei nem engedik, hogy a szeretetnek arról a munkájáról, amelyet egyfelől a Lorántffy Zsuzsánna Egyesület nőtagjai, másfelől az egyes parochiális körök asszonyai és leányai heteken át kitartó buzgalommal végeztek, olyan kimerítően számoljunk be, mint a beérkezett jelentések tartalmazták. Annyit bocsátunk hát előre, hogy a sok munka nem volt hiábavaló, Isten megáldotta és sok szegény iskolás gyermeket láthatunk el cipővel, ruhával annak a Gyermeknek nevében, aki maga az Örök Szeretet. Az adományokat mindenik parochiális kör a vasárnapi iskolások karácsonyfa-ünnepélyén osztja ki.

Az olasz-i vasárnapi iskolai növendékeknek karácsonyi ünnepélye folyó hó 21-én délután 3 órakor lesz a leánygimnázium dísztermében. Sorrendje:

1. 82. dics. Az Istennek szent anygala.
2. Ima. Mondja Csernák Emília IV. o.
3. Beszédet tart Csernák Béla lelkész, a Lorántffy Zsuzsánna Egyesület alelnöke.
4. Ének. Kicsiny Bethlehemben.
5. Aranymondást mondanak: Dani Sándor III. o., Kovács Ilona III. o., Vincze Lajos IV. o., Buzi András IV. o., Fülöp Erzsébet IV. o., Kocsis Sándor IV. o., Csibi László VI. o., Debreceni Ilona VI. o., Högye Irma I. o., Kutasi Gyula I. o., Rác János I. o., Sebesi Erzsébet I. o., Halász László I. o., Lőrincz Vince II. o., Sütő Ilona II. o., Ujvárosi Imre II. o., Kulcsár István II. o., Tamás Lóránd I. o., Varga Ida III. o., Fényi Piroska III. o.
6. Gyermekesek figyeljete. Irta Vargha Gyuláné. Szavalja Osváth Gizella I. o.
7. Karácsonykor. Szavalja Grecsovcics Magda IV. o.
8. 81. dics. Krisztus Urunknak áldott születésén.
9. Csodák éjében. Irta Szabolcska Mihály. Szavalja Nagy Miklós II. o.
10. Bethlehemi csillag. Irta Vargha Gyula. Szavalja Vargha Margit II. o.
11. Az Ur csodásan működik. Ének.
12. Karácsonyi kérdések. Irta Vargha Gyuláné. Szavalja Tatár Gizella III.
13. Békesség királya. Irta Vargha Gyuláné. Szavalja Sebesi Rózsi III. o.
14. Jézus a földön. Irta Vargha Gyuláné. Szavalja Dézsi Zoltán IV. o.
15. Ének. Csendes éj. szentséges éj.
16. Pásztori jelenet. Főangyal Bóna Erzsike. Angyalok Kovács Ducsi, Bahil Magda, Árgyelán E., Szabó E., Szalai I., Ignác E., Szabó P., Kezdődi R., Deák M., Török M., Ujlaki I., Kiss I., Némethi K., Szabó B., Csigai O., Sipos T., Faragó G., Rózsa M., Kun A., Guj I., Oravec D., Bosnyák M., Kiss A., Lőrincz M. Pásztorok: I. Király Zoltán, II. Juhász Rezső, III. Cséki Ferenc, IV. Szél Árpád, V. Lajos Mihály, VI. Szendrei Ferenc.

17. Párbeszéd a karácsonyfa alatt. Mondják: Kiss Irma IV. és Szabó Klára III. o.
18. Ének. Ünnep a földön.
19. Karácsonyfa alatt. Párbeszéd. Mondják: Jenel Sári IV. o., Bodó Géza II. o.
20. Köszönő beszéd. Mondja Fodor Lajos IV. o.
21. 84. dics. Szívünk vígsággal ma bétölt.

***

Az ujvárosi ref. iskola növendékei folyó hó 22-én délután 4 órai kezdettel tartják meg karácsonyfa-ünnepélyüket az iskola I-es számú tantermében a következő műsorral:

1. Kezdő ének, 81. dics. 1. v.
2. Imádkozik Nemes Klára IV. o.
3. Beszédet mond Oroszlán István s. lelkész
4. A szeretet. Szabolcska Mihálytól. Szavalja Püczován Sándor II. o.
5. Karácsonyfa. Reményik Sándortól. Szavalják: Tar luliánna, Tarsoly Erzsébet és Szőke Jullánna IV. o. tanulók.
6. Az első hó. Reményik Sándortól. Szavalja Máté Ferenc IV. o.
7. Csendes éj. Éneklük a vasárnapi iskolás növendékek.
8. Karácsonyfa. Szabolcska Mihálytól. Szavalja Veress Sándor III. o.
9. Angyaljárás. Kelemen Andortól. Szavalja Vargha Mária IV. o.
10. Pásztorjáték. Irta Molnár József. Előadják: Debreczeni Anna, Tóth Irma, Kiss László, Kovács Dezső, Szőke Vince, Tóth József, Kovács Sándor IV. o., Képes Mária, Gaál Károly, Körösi Gyula, Somogyi József, Valkai Ferenc III. o. tanulók.
11. Záró ének. 84. dics. 1. v.

***

Az ujvárosi Vitéz-utcai állami iskola ref. növendékei folyó hó 25-én, ünnep elsőnapján délután 4 órai kezdettel tartják meg karácsonyfa-ünnepélyüket az ujvárosi iskolában a következő műsorral:

1. Kezdő ének. Krisztus Urunknak. 81. dics. 1. v.
2. Imádkozik Kiss Erzsébet III. o.
3. Ünnepi beszédet mond Oroszlán István s. lelkész.
4. Van egy nap. Szabolcska Mihálytól. Szavalja Kocsis Ilona IV. o.
5. Karácsonyfa alatt. Pósa Lajostól. Szavalja Lerchner Ernő II. o.
6. 84. ének 1. versét éneklük a vasárnapi iskolások.
7. Karácsony éjszakáján. Szabolcska Mihálytól. Szavalja Török Juliánna.
8. Karácsonyi kérdések. Szabolcska Mihálytól. Szavalja Perjési János IV. o.
9. Karácsonyfa álma. Pósa Lajostól. Szavalja Ellenés Mária I. o.
10. Csendes éj. Éneklük a vasárnapi iskolások.
11. Karácsonyfa alatt. Szabolcska Mihálytól. Szavalja Góg Anna IV. o.

12. Eljön-e még. Kovács Jenőtől. Szavalja Kovács Ilona III. o.
13. Égi üzenet. Pósa Lajostól. Szavalja Vargha Jolán IV. o.
14. Egy árva gyermek karácsonyi álma. Irta: Csahó Jenőné. Előadják: Mihókás Mária, Lerchner Magda, Lovas Mária, Szilágyi Cica, Szele Ilona, Péter Erzsébet, Szabó Margit, Bodó Róza, Jankus Vera, Papp Róza, Kiss Erzsébet.
15. Záró ének. 82. dics. 1. v.

***

A *velencei imaházban* folyó hó 24 én délután 5 órakor a következő műsorral tartjuk a karácsonyesti ünnepélyt:

1. Felálló ének. 1 dics.
2. Gyülekezeti ének. 76. dics. 1., 2. v.
3. Imádkozók és bibliát magyaráz Kiss Károly.
4. Gyülekezeti ének. 76. dics. 4., 5. v.
5. Karácsonyi himnusz: Borsa Teodor IV. o.
6. Imádság: Kereszlessy Irén.
7. Őh te boldogító. Éneklük a vasárnapi iskolások.
8. Karácsonykor: Tóth Ferenc VI. o.
9. Karácsonyi jelenet. Előadja 12 vasárnapi iskolás leány (angyalok).
10. Hugomnak: Fehér Erzsébet.
11. Szent karácsony. Éneklük a vasárnapi iskolások.
12. Karácsonyest: Bancsik Valika.
13. Karácsonyfa: Fóris Erzsébet.
14. Addát Jézusnak szived. Éneklük a bibliaköri leányok.
15. Nyilj meg szívem: Szabó Gyula IV. o.
16. Jövel Jézus: Horga Ilonka IV. o.
17. Gyülekezeti ének. 81. dics. 6., 7. v.

***

Réten a vasárnapi iskolások karácsonyi ünnepélye vasárnap (dec. 22-én) délután 5 órakor az ujtérben. Az ünnepi beszédet Szilágyi Irén vasárnapi iskola vezető tartja; a gyermekek szavalatokat, ének-számokat és vallásos tárgyú szindarabokat adnak elő.

***

A *Réti Ifjusági Bibliakör* pedig karácsony első napján délután 5 órakor tartja ünnepélyét az ujtérben a következő műsorral:

1. Felálló ének. 76. dics. 1. v.
2. Gyülekezeti ének. 81. dics. 1—3. v.
3. Ima: Garai Kálmán.
4. Megnyitó: Móra Erzsébet.
5. Szaval Vigh Ilona.
6. Szólót énekel Buka János
7. Beszédet mond Magyarai Sándor.
8. Szaval (ének kísérettel) Kiss István.
9. Felolvas Buka Erzsébet.
10. „A szeretet“ (szindarab). Előadják: Medgyesi Mária, Gál Piroska, Nyiri Erzsébet, Ónodi Jolán.
11. Ima: Gál Piroska.
12. Gyülekezeti ének. 81. dics. 5—7. v.

Ünnep másodnapján este 6 órakor az imaházban tartandó Bethlen Gábor-ünnepély sorrendje:

1. Felálló ének. 63. dics. 1. v.
2. Gyülekezeti ének. 160. dics. 1—2. v.
3. Ima és beszéd: dr Szabó Lajos.
4. Ragyogsz-e még. Éneklük a leánykar.
5. Bethlen Gábor (megnyitó) Magyarai Vince
6. A nagy fejedelem. Szavalja Medgyesi Erzsébet.
7. Ünnepi előadás. Tartja Móra Erzsébet.
8. Erős várunk. Éneklük a leánykar.
9. Karácsonyest. Szavalja Hildvégi Erzsébet.
10. Gyülekezeti ének. XC. zsoltár 1. v.

***

A *Református Árvaház Karácsonyi ünnepélye* december 22-én (vasárnap) délután fél 5 órakor az Árvaház munkaszobájában.

***

Váradszöllősen december 22-én délután 5 órakor özv. Polonkay Andorné urasszony házában a velencei iparos fiú- és leánybibliakörök tartják karácsonyi ünnepélyüket a szöllői vasárnapi iskolások közreműködésével.

***

Az *olaszi-i parochiális kör szegényeinek karácsonyi ünnepélye* kedden (december 24.) délután 2 órakor a Nagy Sándor-utca 14. sz. alatt, ahol a szegények ünnepi kenyérüket átvehetik.

***

Az *államfogház lakói, valamint az elme- és kórház betegek* között a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület kedden (24-én) délelőtt osztja ki szeretet adományait.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Advent utolsó vasárnapján (dec. 22-én):

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Szabó Géza, a Hegyén: (Nagysötétág) délután 3 órakor Csernák Béla.

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Oroszlán István, Óssitelepen: (Bodó Imre házában) fél 5 órakor Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Sámy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 órakor Szabó Pál, délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Karácsony első napján (dec. 25.):

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 órakor Szabó Pál legátus, a Hegyén: (Nagysötétág) délután 3 órakor Csernák Béla,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor Varga Béla legátus, Óssi-

telepen: (Bodó Imre házában) délután fél 5 órakor Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután Sámy Gusztáv, Váradszőlősen: délelőtt 10 órakor (özv. Polonkay Andorné házában) Sámy Gusztáv,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Karácsony másodnapján (dec. 26.)

Olasziban: délelőtt 10 órakor Szabó Géza, este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Nagysötétág) délután 3 órakor Szabó Géza,

Ujvárososon: délelőtt 10 órakor Oroszlán István, délután 3 órakor Szabó Pál legátus,

Velencén: délelőtt 10 órakor Szabó Pál legátus, délután 3 órakor Varga Béla legátus,

Réten: délelőtt 10 órakor Varga Béla legátus, délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Olasziban és Ujvárososon az ünnep másodnapján is lesz urvacsoraosztás.

Az elmekórházban december 22-én délelőtt, a közkórházban december 26-án délelőtt oszt urvacsorát Csernák Béla.

A réti női és férfi énekkarok ünnep első és másodnapjának délelőttjén énekszámokat adnak elő.

A fűdőszenafórlumban kedd délután 4 órakor istentiszteletet tart és urvacsorát oszt dr Szabó Lajos.

Esteli órákon: Hétfő: A Krisztust váró sokaság kérdése. Lukács 3, 10—11. Kedd: Az első karácsonyest. Lukács 2, 8—14. Péntek: Az agg Simeon. Luk. 2, 25—35. Szombat Anna próféta asszony. Lukács 2, 36—38.

Olaszi-1 templomunk szegények-perselyébe — az adventi napok alatt — hét ízben is ötszáz leít tett bele ismeretlen adakozó és szegényeinknek az idei karácsonyban is juttathatnak egy-egy fehér cipőt.

A Nagyvárosi Ujvárosi Református Ifjúság és az Ujvárosi Református Énekkar 1929. évi december 26-án délután 4 órai kezdettel műsoros Vidám-délután, este pedig fél 9 órai kezdettel színműelőadással egybekötött estélyt rendez a Kath. Kör nagyte mében a szegény iskolás gyerekek felruházására.

Régi imabázunknál a gyülekezeti munkatereiben minden szerda délután szorgalmas munkát végeznek lelkes régi asszonyok és leányok, akik februárban kiállítás rendeznek a sok szép kézimunkából a szegények javára.

Az aranyórái, melyet dec. 4-én az ujvárosi templomban az egyházkerület Bethlen-ünnepélye alkalmával találtak, tulajdonosa a megtalálótól köszönettel átvette. Nem mulasztaijuk el megjegyezni, mennyire jól esik egyházunk vezetőségének a tudat, hogy templomba járó hivatású ilyen keresztyéni hűséggel viselnek gondot egymás tulajdonára.

Egy aranygyűrű volt a debreceni templom perselyében, amelyet a nemesszívű adakozó a szegények és árvák karácsonyi ajándékozására adományozott. Talán a legdrágábbat, talán mindenét adta — mint a bibliai özvegy — a templom perselyébe, csak hogy segítsen és Isten előtt kedves legyen áldozata.

Gyermek halála. A bánrévei néhány családból álló kicsiny társaságát a helybeli Keresztyén Ifjúsági Egyesület több száz pengővel segítette. A pénzt az ifjak tulajdon munkájukkal keresték.

Husz éves ifju állást keres. Bolti szolgának is elmenne. Berkóvícs Ferenc-utca 57. sz.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyvárosi Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Le
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájába Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14. sz.

Olcsó karácsonyi vásár drogeriai cikkekben a Központi Drogeriában Papp Károlynál
Bulev. Regele Ferdinand (Rákóczi-út) 11. Széchenyi-Szálloda épület. — Híradó olvasóinak nagy kedvezmény!

Lépjén be

a „Népszövetségi Hitelszövetkezet”
picolásába!

3-8

A Népszövetségi Hitelszövetkezet január 1-ével a XVIII-ik évtársulatát nyitja meg, melybe tetszés szerinti heti- vagy havi befizetés kötelezettsége mellett már is lehet belépni. Előnyös fizetési módokat. A 1-gok alapszabály szerint előnyös kamatra kapnak kölcsönt. Három évig tartó évtársulat lejártaival a befizetett összeg a nyereséggel együtt kiosztatik.

BETÉTEKRE MAGAS KAMATOT AD. — KÖLCSÖNÖKET földekre, házakra és kézírálógra legkedvezőbb kamattal mellett azonnal folyósít a **NÉPSZÖVETSÉGI HITELSZÖVETKEZET** Károly herceg- [Szilágyi Dezső-] utca 5. szám. [Katholikus Kör épület.]

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Esztendő végén

szokatlan erővel lép elénk a változó, mulandó, az ideigvalónak árnyék volta, s a megindult lélek kutatni, kérdezősködni kezd a maradandó, a változhatatlan, az örökkévaló után.

De nem minden lélek jó helyen keresgél. Azok közül, akiket a jelenvaló világ dolgai ki nem elégítenek, sokan babonásra tévednek. Bámulatot kellő az, hogy korunk gyermekei között mily sok a babonás.

A múlt század végén élt egy kegyes lélek (Professor Hilyt), aki prófétai előrelátással hirdette, hogy a természettudományos hitetlenséget követő spirítuszia babonáság után egy értelmes, történelmileg jól megalapozott, hiteles, férfias keresztyénség következik.

Kívánatos volna, hogy a prófétai szó valóra váljon és népünk minden fia és leánya, a legműveltebbek úgy, mint a kultúra legalacsonyabb fokán állók visszatérjenek atyáik fiszta, józan, életerős hitéhez, e hitben újjászülessenek.

A hit pedig hallásból van, a hallás pedig Isten igéje által.

Azért nem szününk meg hirdetni ennek a nemzetségnek az evangéliumot, amely Istennek hatalma minden hívőnek üdvösségére. Azért lesz a Református Híradó a jövőben is ennek az evangéliomnak szószólója. Azért fogjuk hirdetni e lap hasábjairól is Jézus Krisztus tisztá, igaz, hamisítatlan evangéliomát. Megvagyunk győződve afelől, hogy a legbölcsebb törvények, a legjobb szociális intézmények, a legbámulatossabb elméleteksem pótolhatják, sohasem pótolhatják Istennek igéjét.

Benső erő, istenes élet csak ebből a forrásból fakadhat, amelyet Jézus Krisztus fakasztott fel, amely örök életre buzgó viznek kuffeje.

Öesztendő mulásán, ujesztendő érkezén Arra nézzünk, Aki tegnap és ma és mindörökké ugyanaz.

A presbyterium gyűlése.

A dec. 22 én [vasárnap] délután 5 órakor tartott gyűlésen *Satyok* István püspök-lelkészelnök és dr. *Thúry* Kálmán főgondnok elnökölték. Jegyző: Ifj. *Forgó* Lajos. Jelen volt 52 presbyter.

1. *Lelkésznök* buzgó imával nyitja meg a gyűlést s aztán kiveszi a hivatali esküt *Dézs* Ferenc újonnan behívott presbytertől, aki eddig hivatali elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg a gyűlésen. *Lelkésznök* meleg szavakkal buzdította az új presbytert hivatása betöltésére.

2. *Lelkésznök* rámutat arra a helytelen szokásra, hogy az egyes paróchiális körökben alakult egyesületek, énekkarok igen gyakran rendeznek ünnepélyeket, multságokat a saját céljaikra s ezzel elvonják a hívek adományait az egyháztól, sőt meggondolatlanul olyan sok kiadással rendezik ezeket az összejöveleteket, hogy sokszor alig marad valami a kitűzött célra.

A presbyterium helyteleníti az elnökség által ismertetett, de minden presbyter által is tudott rendszert s amelynek orvoslására bizottságot küld ki, melynek tagjai az elnökség elnöklete alatt: a lelkészek, gondnokok és *Kesztyüs* János, *Mónus* Sándor presbyterek.

3. Az *esperesi körlevél* felhívja a presbyteriumot, hogy a megüresedett egyházmegyei tisztségekre szavazatát adja le.

A presbyterium az egyházmegyei világi jegyzői tisztségnél dr. *Miskolczy* Albertre, a tanító képviselőknél pedig *Bancsik* János, *Zöld* István és *Czeglédy* Sándor tanítókra adja a maga hatos szavazatát.

4. Az *esperesi körlevél* felhívja a presbyteriumot annak közlésére, hogy az egyházkerület által alapítani szándékolt árvaházhoz mennyi anyagi hozzájárulást ajánl fel.

A presbyterium rámutat arra, hogy a nagyváradai egyházközség már most nagy áldozatokat hoz az általa fenntartott Árvaház javára.

5. Az 1930. évi egyházi adókövetés levezetésére

a presbyterium az adóügyi elnököt bizza meg és felhatalmazza az eddigi rendszer szerint az időpontok megállapítására és arra, hogy az

illető körzetből behívandó egyháztagokból a bizottságot megalakítsa.

Együttal felhívja a presbyterium a velencei paróchiális kört, hogy pontos kimutatást és névsort készítsen a *Váradszőlősdn* lakó református családokról, akik rendszeresen igénybe veszik az egyházi szolgálatokat, de az egyházi közterhekhez nem járulnak hozzá.

6. Tárgyaltattott az 1930. évi költségelőirányzat,

melyet a presbyterium a gazdasági tanács javaslata szerint elfogadott.

A költségvetés főbb tételei címek szerint a következők:

A) Szükséglet:

I. Személyi	778.380—	Lei
II. Iskolai	1.135.428—	"
III. Kegyeességi	11.200—	"
IV. Dologi	452.375—	"
V. Adók	252.388—	"
VI. Törlesztések	150.000—	"
VII. Tőkésítések	34.840—	"
VIII. Járadékok	1.720—	"
IX. Vegyesek	191.400—	"

Összesen: 3.007.731— Lei

B) Fedezet:

I. Ingatlanok jövedelme	1.219.960—	Lei
II. Alapok felhasználható jövedelme	22.940—	"
III. Alapok tőkésítendő jövedelme	10.600—	"
IV. Egyházi és iskolai adó	950.000—	"
V. Iskolai	600.000—	"
VI. Adományok	110.000—	"
VII. Vegyesek	73.800—	"

Összesen: 2.987.300— Lei

Fedezeti hiány: 20.431— Lei

amely hiány rendkívüli adóval lesz fedezendő, hacsak évközben valami rendkívüli bevétel nem mutatkozik.

7. Az olasz i harangozási díjat a presbyterium 60 leiben állapítja meg 1930. január 1-től kezdve.

8. Az egyház készpénzeinek elhelyezésére a presbyterium névszerinti szavazással a jelzálogkölcson kihelyezéseken kívül a következő nagyváradi pénzintézeteket jelölte ki:

Egyesült Bank és Takarékpénztár, Nagyváradi Takarékpénztár, Biharmegyei Takarékpénztár, Erdélyi Bank és Takarékpénztár, Magyar Állami Hitelbank, Nagyváradi Agrár Takarékpénztár és Takarékoság Hitelszövetkezet.

9. Leánygimnázium igazgatótanácsa 25.500 lei tandíjkezdvezményt javasol a szegény tanulók részére megszavazni.

A presbyterium a javasolt tandíjkezdvezmény megadásához hozzájárul.

10. Olvastatott a dr Várady Zsigmond ösztöndíjalapítvány felügyelő bizottságának jegyzőkönyve, mely szerint a bizottság a 35.000 lei ösztöndíjat az 1929/30. tanévben a következő tanulók között osztotta ki:

I. egyenként 3000 leit kaptak: Bódis Gáspár II. é. orvostanhallgató, Boros Ferenc IV. é. theol., Pétery Lajos II. é. joghallgató, Horváth Miklós I. é. joghallgató, Lukács László II. o. fémiparisk. tanuló.

II. egyenként 2000 leit kaptak: Osváth Ernő I. é. theol., Szücs Lajos I. é. joghallg., Sándor Lajos II. o. keresk. tanuló, Tonk Vilmos V. o. lyc tanuló, Sarkady Zoltán V. o. lyc. tanuló, Szikszay Sándor III. o. lyc. tanuló, Tamás Lajos II. o. lyc. tanuló, Tamás Piroska I. o. lyc. tanuló, Kárándy Mária IV. o. keresk. tanuló.

A presbyterium az ösztöndíjak kiosztását tudomásul veszi.

11. *Lelkészeink* bejelenti, hogy Ujlaky Károly adószedő megbízatásáról lemondott.

A presbyterium sajnálattal veszi tudomásul a lemondást és Ujlaky Károlynak hűséges munkásságáért köszönetet mond és új adószedő beállításával az elnökséget bizza meg.

12. A *velencei* lelkeszi lakás szakszerű megvizsgálására

a presbyterium bizottságot küld ki, melynek tagjai Kesztyüs János, Major Ferenc és dr Szőke Ferenc presbyterek.

13. A *Református Kör* kérvényének tárgyalására, alkalmas helyiség megszerzése céljából a presbyterium az elnökség elnökleite alatt bizottságot küld ki, melynek tagjai: Csernák Béla, Kiss Károly, Kesztyüs János, Agárdy István, dr Sarkady Sándor, dr Szeghalmy Sándor, dr Soos István, Mónus Sándor, Major Ferenc, Fazekas Lajos, Péntes József, Nagy László.

14. *Lelkészeink* ünnepélyes szavakkal zárja be az év utolsó presbyteri gyűlését és elnöktársa nevében is megköszöni azt a jóindulatot és egyetértést, amellyel a presbyterium az egyház ügyeit mindenkor szolgálta. (—y.)

Esteli órákon: Hétfő: Az idő beszéde. XIX. zsoltár 2—5. Kedd: Új ég és új föld. Jel. 1—5. Csütörtök: Taníts minket számlálni napjainkat. XC. zsolt. 4, 10, 15, 17. Péntek: Emlékezés. LXXVII. zsolt. 11—15. Szombat: Isten kezében minden változás. Dániel 2, 20—21.

Egyházunk régi anyakönyveit az 1930-ik évben az *ujvárosi lelkeszi hivatal* kezeli, akinek tehát az 1924 december 31-ig terjedő időből anyakönyvi kivonatra van szüksége, az *ujvárosi lelkeszi hivatalban* szerezheti be.

Olvásóinknak és minden jó keresztyének, boldog újévet kívánunk!

Egyházi adókiivetés.

Az 1930. évi egyházi adókiivetés Olasziban az egyházi adóhivatal helyiségében Strada Iosif Vulcan (v. Nagy Sándor-utca) 14. szám [bejárat a Béres-nyomdánál] a következő napokon történik:

Olaszi 1930 január 2—3 án,
Olaszi-i hegy 1930 január 4-én,
Ujváros 1930 január 7—10-én,
Rét 1930 január 14—16-án,
Rét-hegy 1930 január 17-én,
Velence 1930 január 21—23-án,

kérjük hiveinket, hogy önkéntes egyházi adó megajánlásait, mely az eddig fizetett összegnél kevesebb nem lehet, az adókiivető-bizottság előtt szóbelileg, vagy a kiadott ivenken írásban jelzett napokon tegyék meg s mindenki nagyobb mérvben érdeklődjék az egyházi adókiivetés iránt, hogy iskoláink fenntartására szolgáló adózásunk biztos alap lehessen és fajunk állandó erősbödését jelentse. Az áldozatkészségen alapszik a jövő.

Egyházi adóhivatal.

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Szegények, árvák részére: Egy presbyter 500, Gyémánt Mihályné 200, Nagyari Irén gyűjtése 300, Az olaszli II-ik elemi osztályok gyűjtése 390, Szabó Emmike 120, özv. Bancsik Sándorné perseiye 121, Goldberg Ferencné 100, Bélteky László 100, özv. Havancsák Andrásné 100, Krupp Lajos 100, K. Béla 100, Héder Gyula 70, Szeghalmy Julia 60, Molnár Irénke 60, Bessenyei Miklós 60, Turóczy Magda gyűjtése 56, Melcher Juliska 40 Lei.

RÉTEN:

Kórus céljaira: K. Kiss Sándor 300 Lei. Szegényeknek: Dr Szabó Lajos 100, Izsó Erzs. 100, Horváthné 40, Bartus Sándor 100, Cziriák 100 Lei.

Anyagot: Erdel Gáborné, Bitó Lajosné, Bereczki Jánosné, Dani Sándorné, Lőkös Béláné.

Urasztalához: Veres Ferencné 40, Rózsáné 20, Szászné 20, Dézsi Ferencné 40, Pető Józsefné 60, Györi Józsefné 40, Krupp Lajosné 100, Szerző Józsefné 60, Kiss Bálintné 40 Lei. Kenyeret adott: Szilágyi Sándorné, Nagy Károly, özv. Molnárné. Bort: Nagy Károly, Erdel Gábor, Fülöp István.

B) Az Árvaház céljaira:

VIDÉKRŐL:

Paplamási jómódu népe az idén is megemlékezett Árvaházunkról. Kiss Béla ref. igazgatótanító buzgólkodása folytán összegyűlt 44 kgr. liszt, 22 kgr. paszuly, 3 kgr. borsó, 3 zsák krumpli, fél kgr. zsír, 14 tojás, 20 kalarábé és 20 Lei. Az adakozásban részt vettek: Szűcs Mihály és neje, özv. Major Gyuláné, Z. Nagy Lajos, özv. S. Tóth Józsefné, id. Szekeres

Imréné, Szekeres Ilonka, ifj. N. Szabó Sándor, N. N., özv. G. Tóth Zsigmondné, Román József Az adományokat beszállította E. Tóth Vince gondnok.

Az adományozóknak és gyűjtőknek hálás köszönetet mond a Lorántffy Zsuzsánna Egyesület *Elnöksége*.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Vasárnap (december 29-én):

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 óraker Csernák Béla, a Hegyen: (Nagysötétág, Papp Sándor szülőjében) délután 3 óraker Szabó Géza.

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 óraker, Össi-telepen: délután fél 5 óraker Oroszlán István.

Velencén: délelőtt 10 óraker Kiss Károly, délután 3 óraker Sámy Gusztáv.

Réten: délelőtt 10 és délután 4 óraker dr Szabó Lajos szolgál.

Ó-év utolsó estéjén.

Olasziban: este fél 6 óraker Csernák Béla, a Hegyen: (Nagysötétág, Papp Sándor szülőjében) délután 3 óraker Szabó Géza.

Ujvároson: délután 6 óraker Sulyok István, Velencén: este 6 óraker Kiss Károly,

Réten: délután 4 óraker dr Szabó Lajos szolgál.

Ujév első napján.

Olasziban: délelőtt 10 óraker Csernák Béla, este fél 6 óraker Szabó Géza, a Hegyen: (Nagysötétág, Papp Sándor szülőjében) délután 3 óraker Csernák Béla.

Ujvároson: délelőtt 10, délután 3 és az Össi-telepen fél 5 óraker Oroszlán István,

Velencén: délelőtt 10 óraker Kiss Károly, délután 3 óraker Sámy Gusztáv.

Réten: délelőtt 10 óraker dr Szabó Lajos, délután 4 óraker Szabó Pál theologus szolgál.

A réti vasárnapi iskolás gyermekek vasárnap délután 5 óraker az ujtteremben a felnőttek részére megisméltik a karácsonya-ünnepélyüket.

A réti II. Bibliakörök ujév délutánján 5 óraker „Vörösmarty Mihály"-estét tartanak az ujtteremben.

A szeretet csudálatos erejét hirdeti Balogh Sándor Püspöki-uti lakos adománya, aki a réti szegénygyermek segélyezésére 14 pár iskolai cipőt adományozott. A szeretet Istene áldja meg érette.

A pesterzsébelli Bethlen Kata Egyesület Szeretetháza létesített Tököl község határában, ahol két évvel ezelőtt egy 63 holdból álló ingatlant vásárolt meg a rajta álló épületekkel együtt. A népjóléti minisztérium támogatásával kertész-képző, illetve kertmunkásképző intézetet szervezett, ahol 25 református 12 évnél idősebb fiugyermeket képez ki kertészekké.

125 esztendő a Brit és külföldi Bibliatársulat, mely alkalomból a Bibliatársulat emlékkönyvet adott ki, melyből Isten látható csodái tárulnak elébünk. 1804 óta 397 millió példányt bocsátott ki a társulat a bibliából; 618 nyelvre fordította le. Az utóbbi 25 év alatt 6600 ezer millió Leit költött a szentírás terjesztésére. 1928-ban csak a magyar biblia költségeire 2 és fél millió Leit fordított. Ezt a szédületes, világi mérték szerint is óriási aranyu munkát és eredményt — egy mezitlábos kis leány — Iones Marynek a Biblia utáni vágyódása hozta elő. Istené a dicsőség!

A pletyka ellen az angolok egyesületet alakítottak, melynek célja, hogy a pletykázkodás, ez a csúf és veszedelmes emberi szokás megszűnjék. Az egyesület tagjai esküvel kötelezik magukat, hogy embertársaikról semmi rosszat és becsületbe vágót nem beszélnek.

Temetéseknél sok visszaélés és rendetlenség fordult elő Debrecenben is. Az egyház presbyteriuma erélyes intézkedésekkel igyekszik a bajokat orvosolni. Különösen visszatetsző az a mai sanyaru helyzetben, mikor magukat fizetésképtelen szegényeknek vallók halottaik temetésére cigánybandát, négylovas diszhintót, számtalan koszorút rendelnek és nagy torozást csapnak.

Az ifjúsági munka támogatására a kecskeméti református egyház 3 szobás új helyiséget bérelt, amelynek felét az egyház pénztára fizeti. Az ifjúsági munkának igen jelentős ága az iparos tanulók lelki gondozása.

A magyar reformátusok számára is jó tanács. Bád-Bidling római kath. esperese kérte a román kath. sajtót, hogy rövidítse meg a jubileumokról, ünnepekről stb. szóló tudósításokat. Komoly ember számára szenvedést okoz a nyilvános dicsérgetés, a keresztyén jellemmel nem egyeztethető össze a dicsekedés.

Franciaország több mint kétfélmillió idegent, főleg lengyel munkást volt kénytelen befogadni a világháborúban szenvedett embervesztés pótlására.

Németország keleti részében nemcsak az idénymunkások, hanem a mezőgazdasági segéd munkások is majdnem mindenütt a lassanként

beszivárgó szlávok. A jövevények már igen sok helyen úgy viselkednek, mintha ők lennének az őslakosok.

Szeghalom is egyike lett azoknak az alföldi városoknak, amelyeknek kulturális élete a háború után nagy lendületet vett. Péter András szeghalmi birtokos fejedelemi alapítványából főgimnázium létesült. November 30-án és dec. 1-én dr. Ravasz László részvételével fényes irodalmi ünnepeket rendezett.

Hol mennyi bort isznak? Nemrég készült el a legújabb statisztika Európa borközléséről. E szerint Franciaországban évenként és fejenként 178 liter, Spanyolországban 80, Olaszországban 78, Svájcban 50, Magyarországon 46, Németországban 5 és Angliában 15 liter a borközlés. Mi azt hisszük, hogy a pálinkafogyasztás még szomorubb képet mutatna!

A Gróf Zeppelin Németország hatalmas alumíniumból készült léghajója, melynek hossza 275, szélessége 30, magassága 34 méter és súlya 55 tonnát nyom: 52 emberrel világszerte utazva Erdélyt is érintve, Hollandia felett is elrepült. A hollandi sajtó erősen kifogásolta, hogy a léghajó Hollandiát éppen a vasárnapi istentisztelet idején látogatta meg, mivel az emberek kitódultak a templomból s így megzavarta a vasárnap ünnepi hangulatát.

A némaság temploma. Csikágóban van a világ egyik legkülönösebb temploma: a némaság temploma. Csendjét sem ének, sem predikáció nem töri meg soha. Az anglikán vallású sikelnémák temploma ez, mely immár 50 éves. A sikelnémák vasárnaponként szemekkel olvassák le a prédikátorok ajkáról és kezeik mozdulásairól Isten igéjét. „Az Úr csodásan működik!”

Ismét kapható a **Röbötös Énekeskönyv** BÉRES KÁROLY könyvkiadónál a Leánynevelő-Intézet épületben. — **Ára 82 Lei.**

Német nyelvoktanár, a németen kívül tanít angolt és franciát is, alkalmazást keres. Leveleket az olasz-í ref. lelkész hivatába kér.

Főmunkatársak: VARGA GEDEON, KISS KÁROLY.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Hirdetések feladhatók BÉRES KÁROLY könyvnyomdájába Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-u.] 14. sz.

Lépjén be

a „Népszövetségi
Hitelszövetkezeti”
piculásába!

4-8

A Népszövetségi Hitelszövetkezet január 1-ével a XVIII-ik évi társulatát nyitja meg, melybe letzés szerinti heti- vagy havi befizetés kötelezettsége mellett már is lehet belépni. Előnyös fizetési módokat. A 1. gók alapszabály szerint előnyös kamatra kapnak kölcsönt. Három évig tartó évtársulat lejártával a befizetett összeg a nyereséggel együtt kiosztatik.

BETÉTEKRE MAGAS KAMATOKAT AD. — KÖLCSÖNÖKET
főidre, házakra és kézzialogra legkedvezőbb kamattal mellett azonnal folyósít a
NÉPSZÖVETSÉGI HITELSZÖVETKEZET
Károly herceg- [Szilágyi Dezső-] utca 5. szám. [Katholikus Kör épület.]